İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi

SOSYO-KÜLTÜREL EKONOMİK YÖNLERİYLE ÇARDAKÖZÜ KÖYÜ

(LİSANS ÇALIŞMASI)

Selda Aktaş

Bölümü : Antropoloji

Anabilimdalı : Sosyal Antropoloji

EKİM 2000

2000/33
Ομόνοια

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ EDEBİYAT FAKÜLTESİ

SOSYO – KÜLTÜREL EKONOMİK YÖNLERİYLE ÇARDAKÖZÜ KÖYÜ

(LİSANS ÇALIŞMASI)

Selda AKTAŞ

Bölümü: ANTROPOLOJİ
Anabilimdalı: SOSYAL ANTROPOLOJİ

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
MERKEZ KÜTÜPHANESİ
59665

EKİM 2000

anne ve babama
sevgilerle

İÇİNDEKİLER

TABLO LİSTESİ	**VII**
ÖZEL AMAÇLI TABLO LİSTESİ	**XIV**
GRAFİK LİSTESİ	**XV**
FOTOĞRAF LİSTESİ	**XVI**
GÖRSEL BELGELEME FOTOĞRAF LİSTESİ	**XX**
ÖNSÖZ	**XXII**

1. BÖLÜM

GİRİŞ	1
A) İNSAN	2
B) İNSANIN FİZİKSEL VE SOSYAL EVRİMİ	3
C) İNSANIN DÜŞÜNSEL GELİŞİMİ	6
a) SİHİRSEL DÜŞÜNÜŞ	6
b) DİNSEL DÜŞÜNÜŞ	7
c) BİLİMSEL DÜŞÜNÜŞ	8
D) BİLİM	9
E) SOSYAL BİLİMLERİN TARİHSEL GELİŞİMİ	10
F) ANTROPOLOJİ	13
a) KÜLTÜR KAVRAMI	14
b) SOSYAL ANTROPOLOJİ VE KIRSAL ALAN	16
c) NEDEN KÖY TOPLUMLARINI İNCELİYORUZ	16
d) KÖY ARAŞTIRMALARININ DÜNYADA VE TÜRKİYE'DEKİ TARİHSEL GELİŞİMİ	17
G) KIRSAL TÜRKİYENİN ÖZELLİKLERİ	18
H) TÜRKİYE'DE İDARİ AÇIDAN İL, İLÇE, BUCAK VE KÖY SAYILARI	19
I) TÜRKİYE NÜFUSUNUN ŞEHİR KÖY DAĞILIMI VE ARTIŞ DÜZENİ	20

2. BÖLÜM

METODOLOJİ	**21**
KONU	23
1) KONU SEÇİMİ	24
2) ÖN ARAŞTIRMA	24

a) Literatür Taramasıyla Yapılan Ön Araştırma 25
b) Sahada Yapılan Ön Araştırma 25
3) KONU VE PROBLEMİN SINIRLANDIRILMASI 27
4) ÖRNEK SEÇİMİ 28
5) MÜLAKAT SORULARININ HAZIRLANMASI 28
6) MÜLAKATLARIN SAHADA UYGULANMASI 29
-KÖYDEN BİR ANI 31
7) VERİLERİN GRUPLANDIRILMASI 33
8) TASNİF VE DÖKÜM 33
9) TABLOLARIN HAZIRLANMASI 34
10) RAPORUN HAZIRLANMASI 35

3. BÖLÜM

1) İÇ ANADOLU BÖLGESİ **36**
A) COĞRAFİ YERİ VE KONUMU 36
B) YÜZEY ŞEKİLLERİ 37
C) İKLİM VE BİTKİ ÖRTÜSÜ 38
D) NÜFUSUN YERLEŞİMİ 38
E) EĞİTİM OLANAKLARI 39
F) EKONOMİK YAPISI 39
G) ULAŞIM 40
-İÇ ANADOLU BÖLGESİ HARİTASI 41
2) ESKİŞEHİR **42**
A) COĞRAFİ YERİ VE KONUMU 42
B) YÜZEY ŞEKİLLERİ 42
C) İKLİMİ VE BİTKİ ÖRTÜSÜ 44
D) ULAŞIM 45
E) ESKİŞEHİR'İN TARİHİ 45
F) İDARİ YAPI VE NÜFUS ÖZELLİKLERİ 46
G) GÜNÜMÜZDE ESKİŞEHİR 47
H) ESKİŞEHİR'İN İLÇELERİ 48
I) ESKİŞEHİR'DE GELENEK GÖRENEK VE FOLKLOR 50
J) EKONOMİK YAPI 52
K) EĞİTİM 54
L) TARİHİ ESERLERİ VE TURİSTİK YERLERİ 54

-ESKİŞEHİR İL HARİTASI 55
-ESKİŞEHİR İLİ İDARİ BÖLÜNMELER HARİTASI 56
3) GÜNYÜZÜ İLÇESİ 57
A) YERİ VE SINIRLARI 57
B) YERYÜZÜ ŞEKİLLERİ 57
C) İKLİMİ 57
D) EKONOMİK YAPISI 57
E) İLÇE HAKKINDA GENEL BİLGİLER 58
F) KÖYLERİ 59
G) İLÇENİN TARİHİ 60
H) ADININ KÖKENİ 61
GÜNYÜZÜ İLÇESİ HARİTASI 62

4. BÖLÜM

ÇARDAKÖZÜ KÖYÜ 63
A) ÇARDAKÖZÜ KÖYÜNÜN TARİHÇESİ 63
B) ETNİK KÖKEN 66
C) KÖYDE VAR OLAN İMKANLAR 67
D) KÖYÜN KAMU MALLARI 68
E) KÖYÜN TİCARİ ÜNİTELERİ 70
F) KÖYDE KÜLTÜREL VE EKONOMİK YAŞAMA GENEL BİR BAKIŞ 73
-ÇARDAKÖZÜ KÖYÜ KROKİSİ 78
-ÇARDAKÖZÜ KÖYÜ NÜFUS PRAMİDİ 79

5. BÖLÜM

1) ÇARDAKÖZÜ KÖYÜNÜN NÜFUS ÖZELLİKLERİ 80
A) HANE SAYISI VE HANE NÜFUSU 81
B) KONUŞULANIN STATÜSÜ 82
C) NÜFUSUN YAŞ YAPISI 82
D) KONUŞULANLARIN DOĞUM YERİ YAPISI VE GÖÇ OLGUSU 83
E) KONUŞULANIN MEMLEKETİNİN EBEVEYNLERİNE GÖRE DURUMU 83
F) KONUŞULANLARIN DOĞUM YERİ 83
G) KONUŞULANLARIN EĞİTİM DURUMU 85
H) KONUŞULANLARIN MEDENİ HALİ 86

-KÖYDE EŞİNDEN AYRILMIŞ BİR KADIN 86
I) KONUŞULANLARIN ÇALIŞMA DURUMU 88
2) ÇARDAKÖZÜ KÖYÜNÜN EKONOMİK YAPISI 90
A) TARIMSAL ÜRETİM 92
a) BUĞDAY, ARPA EKİMİ VE HASATI 92
b) KAVUN KARPUZ EKİMİ VE HASATI 93
c) PANCAR EKİMİ VE HASATI 93
d) SOĞAN EKİMİ VE HASATI 94
B) HAYVANCILIK 94
3) MESKEN 95
-KÖYDE YAŞANAN ADLİ BİR OLAY 100
4) EVLİLİK 102
A) EVLİLİK YAŞI 103
B) NİKAH ŞEKLİ 104
C) EŞ SEÇİMİ 104
D) EVLİLİKTE YAPILAN AŞAMALAR 105
1) GÖRÜCÜ 105
2) TAHKİKAT 106
3) KIZ İSTEME 106
4) SÖZ 107
5) NİŞAN 108
a) NİŞAN HAZIRLIKLARI 108
b) NİŞANA DAVET 109
c) NİŞAN KUTLAMASI 109
6) ÇEYİZ 109
7) DÜĞÜN 110
a) DÜĞÜN HAZIRLIKLARI VE DÜĞÜNE DAVET 110
b) 1. GÜN OĞLAN EVİ - DÜĞÜN YEMEĞİ HAZIRLIKLARI 110
c) 2. GÜN KIZ EVİ - ÇEYİZ SERME 111
d) 2. GÜN OĞLAN EVİ - OĞLAN KINASI 112
e) 2. GÜN KIZ EVİ - KIZ KINASI 113
f) 3. GÜN KIZ EVİ 115
g) 3. GÜN OĞLAN EVİ 115
8) DUVAK 116
9) DÜĞÜN SONRASI ETKİNLİKLER 116
10) EŞLER ARASINDAKİ AKRABALIK DURUMU 117

11) EVLİLİK AŞAMALARINDA BOHÇA 117
12) EVLİLİK AŞAMALARINDA FOTOĞRAF 118
13) EVLİLİK AŞAMALARINDA TAKI 118
14) EVLİLİK SONRASI İKAMET 119
5) GEBELİK VE DOĞUM 121
-BÜYÜ YAPTIRIRSAM ÇOCUĞUM OLURMU 122
A) GEBELİĞİN BAŞLANGICI 124
B) GEBELİK İLE İLGİLİ İNANIŞLAR 124
C) ÇARDAKÖZÜ KÖYÜNDE GEBELİK VE DOĞUM 125
a) LOHUSALIK 132
b) ÇOCUK TUZLAMA 132
c) KIRKLAMA 132
d) İSİM KOYMA 133
e) DİŞ BUĞDAYI 133
6) SÜNNET 134
A) ANTROPOLOJİK YÖNDEN SÜNNET 134
1) ERGİNLEME TÖRENLERİ 134
2) KENDİNİ TANRIÇAYA ADAYIP ERKEKLİĞİNİ ONA KURBAN ETME 135
3) KABİLENİN VEYA TARİKATIN KUTSAL ARMASI 135
B) ÇARDAKÖZÜ KÖYÜNDE SÜNNET 136
a) SÜNNET HAZIRLIĞI 140
b) SÜNNETE DAVET 141
c) SÜNNET YATAĞI 141
d) SÜNNET DÜĞÜNÜ 141
e) MEVLİT VE SÜNNET YEMEĞİ 142
f) ÇOCUK GEZDİRME 142
7) BESLENME 144
8) TEMİZLİK 151
9) KANAAT VE TUTUMLAR 155
10) GİYİM KUŞAM 156
11) DİL LİSAN 157
12) KÖYDE SÖYLENEN MANİLER VE DEYİMLER 158
13) HAYATIN ÇEŞİTLİ DÖNEMLERİNDE UYGULANAN RİTÜELLER 159
A) KÖYDE ÖLÜMLE İLGİLİ ADETLER 159
B) ASKERE UGURLAMA 162
C) HACCA UĞURLAMA 162

D) HIDIRELLEZ 163
E) YAĞMUR DUASI 163
F) DİNİ BAYRAMLAR 164

6. BÖLÜM

SONUÇ 166
ÖNERİLER 168
KAYNAKÇA 170
ÖZ GEÇMİŞ 174
EKLER
A) FOTOĞRAFLAR
B) GÖRSEL BELGELEMELER
1) PEYNİR YAPIMI
2) BAZLAMA YAPIMI
3) TUTMAAŞ YAPIMI
C) TABLOLAR
D) GRAFİKLER
E) MÜLAKAT FORMU
F) YÖNERGE
G) KOD FORMU

TABLO LİSTESİ

A-1 HANE NÜFUSU

A-2 KONUŞULANIN STATÜSÜ

A-3 KONUŞULANIN YAŞI

A-4 KONUŞULANIN DOĞUM YERİ

A-5 KONUŞULANIN YURTİÇİ DOĞUMLU İSE BÖLGELERE GÖRE DAĞILIMI

A-6 KONUŞULANIN YURTDIŞI DOĞUMLU İSE BÖLGELERE GÖRE DAĞILIMI

A-7 KONUŞULANIN EĞİTİM DURUMU

A-8 KONUŞULANIN EĞİTİMİ VARSA EĞİTİM DÜZEYİ

A-9 KONUŞULANIN MEDENİ DURUMU

A-10 KONUŞULANIN ÇALIŞMA DURUMU

A-11 KONUŞULANIN YAPTIĞI İŞ SAYISI

A-12 KONUŞULANIN İŞİNİN SEKTÖRÜ

A-13 KONUŞULANIN İŞİ

B-1 KONUŞULANIN MEMLEKETİNİN EBEVEYNE GÖRE DURUMU

B-2 KONUŞULANIN MEMLEKETİ

B-3 KONUŞULANIN MEMLEKTİ YURTDIŞI İSE ÜLKELERE GÖRE DAĞILIMI

B-4 KONUŞULANIN BABASININ MEMLEKETİ

B-5 KONUŞULANIN BABASINI MEMLEKTİ YURTDIŞI İSE ÜLKELERE GÖRE DAĞILIMI

B-6 KONUŞULANIN ANNESİNİN MEMLEKETİ

B-7 KONUŞULANIN ANNESİNİN MEMLEKETİ YURTDIŞI İSE ÜLKELERE GÖRE DAĞILIMI

B-8 KONUŞULANIN DOĞUM YERİ

B-9 KONUŞULANIN KÖY DIŞI DPĞUMLU İSE KÖYE İLK KEZ GELDİĞİ YAŞI

B-10 KONUŞULANIN KÖY DIŞI DOĞUMLU İSE KÖYE İLK KEZ KİMLERLE GELDİĞİ

B-11 KONUŞULANIN KÖY DIŞI DOĞUMLU İSE KÖYE GELİŞ NEDENİ

C-1 KONUŞULANINŞU ANDA EVLİ OLUP ALMADIĞI

C-2 E1 K1 İSE KONUŞULAN KADININ EŞİNİN EVLİLİK YAŞI

C-3 E1 K1 İSE KONUŞULAN KADININ EVLİLİK YAŞI

C-4 E1 K1 İSE NİKAH ŞEKLİ

C-5 E1 K1 İSE EŞ SEÇİMİ NASIL OLDU

C-6 E1 K1 İSE EVLİLİKTE YAPILAN AŞAMALAR

C-6A EŞLER ARASINDAKİ AKRABALIK DURUMU

C-7 EVLİLİK AŞAMALARINDAN HERHANGİ BİRİNDE BOHÇA VERİLİP VERİLMEDİĞİ

C-8 BOHÇA VERİLDİYSE KAÇ AŞAMADA VERİLDİĞİ

C-9 BOHÇA VERİLEN AŞAMALAR

C-10 BOHÇA VERİLDİYSE VERİLDİĞİ KİŞİ / KİŞİLER

C10A EVLİLİĞİN HERHANGİ BİR AŞAMASINDA FOTOĞRAF ÇEKİLİP ÇEKİLMEDİĞİ

C-11 FOTOĞRAF ÇEKİLEN AŞAMALAR

C-12 EVLİLİK AŞAMALARINDAN HERHANGİ BİRİNDE TAKI TAKILIP TAKILMADIĞI

C-13 TAKILDIYSA KAÇ AŞAMADA TAKILDIĞI

C-14 HANGİ AŞAMALARDA TAKI TAKILDIĞI

C-15 TAKI TAKILDIYSA KİME TAKILDIĞI

C-16 TÜM AŞAMALARDA NELER TAKILDIĞI

C-17 TAKI TAKILDIYSA KİMLERİN TAKTIĞI

C-18 EVLENDİKTEN SONRA ÇİFTLERİN YERLEŞTİĞİ YER

C-18A EVLENDİKTEN SONRA ÇİFTLERİN İLK YERLEŞTİĞİ YERE YERLEŞME NEDENİ

C-19 İLK YERLEŞİLEN YERDE DEĞİŞME OLUP ALMADIĞI

C-20 İLK YERLEŞİM YERİNDE DEĞİŞMENİN OLMA SEBEBİ

D-1 KONUŞULANIN GEBE KALIP KALMADIĞI

D-2 KONUŞULANIN İLK GEBELİK YAŞI

D-3 KONUŞULANIN EVLENDİKTEN NE SÜRE SONRA GEBE KALDIĞI (AY)

D-4 SAYISAL CEVAP VERİLMİŞSE: KONUŞULANIN EVLENDİKTEN NE SÜRE SONRA GEBE KALDIĞI

D-5 KONUŞULAN İÇİN GEBE KALMA SÜRESİNİN UYGUN OLUP ALMADIĞI

D-6 KONUŞULANIN TOPLAM KAÇ KEZ GEBE KALDIĞI

D-7 KONUŞULANIN KÜRTAJ YAPTIRIP YAPTIRMADIĞI

D-8 KONUŞULANIN DÜŞÜK YAPIP YAPMADIĞI

D-9 KONUŞULANIN HİÇ ÖLÜ DOĞUM YAPIP YAPMADIĞI

D-10 KONUŞULANIN İKİZ, ÜÇÜZ, DÖRDÜZ DOĞUM YAPIP YAPMADIĞI

D-11 KONUŞULANIN GEBE KALDI İSE CANLI DOĞUM YAPIP YAPMADIĞI

D-12 KONUŞULANIN YAPTIĞI CANLI DOĞUM SAYISI

D-13 CANLI DOĞAN ÇOCUKLARIN CİNSİYETİ

D-14 CANLI DOĞUM YAPTI İSE TOPLAM ÇOCUK SAYISI

D-15 CANLI DOĞAN TOPLAM ERKEK ÇOCUK SAYISI

D-16 CANLI DOĞAN TOPLAM KIZ ÇOCUK SAYISI

D-17 KONUŞULANIN ÖLEN ÇOCUĞUNUN OLUP ALMADIĞI

D-18 ÖLEN ÇOCUKLARIN CİNSİYETİ

D-19 ÖLEN TOPLAM ÇOCUK SAYISI

D-20 ÖLEN ERKEK ÇOCUK SAYISI

D-21 ÖLEN KIZ ÇOCUK SAYISI

D-21A KONUŞULANIN ÖLEN ÇOCUKLARININ ÖLÜM AYI

D-21B KONUŞULANIN ÖLEN ÇOCUĞU VARSAÖLÜM NEDENİ

D-22 KONUŞULANIN EVLATLIK ÇOCUK ALIP ALMADIĞI

D-23 EVLATLIK ALINAN ÇOCUKLARIN CİNSİYETİ

D-24 EVLATLIK ALINAN TOPLAM ÇOCUK SAYISI

D-25 KONUŞULANIN HALEN DEVAM EDEN GEBELİĞİNİN OLUP ALMADIĞI

E-1 KONUŞULANIN SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNUN OLUP ALMADIĞI

E-2 KONUŞULANIN SÜNNET OLAN ÇOCUKLARININ SAYISI

E-3 KONUŞULANIN İLK ÇOCUĞUNUN SÜNNETİNE KİMİN KARAR VERDİĞİ

E-4 KUNUŞULANINİLK OLAN ÇOCUĞUNUN SÜNNET YAŞI (AY OLARAK)

E-5 KONUŞULANIN SON ÇOCUĞUNUN SÜNNETİNE KİMİN KARAR VERDİĞİ

E-6 KONUŞULANIN SON SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNUN YAŞI (AY OLARAK)

E-7 KONUŞULANIN İLK SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNUN NEREDE SÜNNET OLDUĞU

E-8 KONUŞULANIN İLK SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNUN SÜNNETİNİ KİMİN YAPTIĞI

E-9 KONUŞULANIN SON SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNUN NEREDE SÜNNET OLDUĞU

E-10 KONUŞULANIN SON SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNUN SÜNNETİNİ KİMİN YAPTIĞI

E-11 KONUŞULANIN İLK SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNA BİR ŞEY ALIP ALMADIĞI

E-12 KONUŞULANIN İLK SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNA KAÇ PARÇA EŞYA ALDIĞI

E-13 KONUŞULANIN İLK SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNA ALINANLAR

E-14 KONUŞULANIN SON SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNA BİR ŞEY ALIP ALMADIĞI

E-15 KONUŞULANIN SON SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNA KAÇ PARÇA EŞYA ALDIĞI

E-16 KONUŞULANIN SON SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNA ALINANLAR

E-17 KONUŞULANIN İLK SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNA AŞAMA YAPILIP YAPILMADIĞI

E-17A KONUŞULANIN İLK SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNA YAPILAN AŞAMALAR

E-18 KONUŞULANIN İLK SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNA DÜĞÜN YAPTI İSE, DAVETİ NASIL YAPTIĞI

E-19 KONUŞULANIN SON SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNA AŞAMA YAPILIP YAPILMADIĞI

E-19A KONUŞULANIN SON SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNA YAPILAN AŞAMALAR

E-20 KONUŞULANIN SON SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNA DÜĞÜN YAPTI İSE, DAVETİ NASIL YAPTIĞI

E-21 KONUŞULANIN İLK SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNA TAKI TAKILIP TAKILMADIĞI

E-22 KONUŞULANIN İLK SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNA TAKI TAKILDIYSA NE TAKILDIĞI

E-23 KONUŞULANIN SON SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNA TAKI TAKILIP TAKILMADIĞI

E-24 KONUŞULANIN SON SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNA TAKI TAKILDIYSA NE TAKILDIĞI

E-25 KONUŞULANIN İLK SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNUN FOTOĞRAFLARININ ÇEKİLİP ÇEKİLMEDİĞİ

E-26 KONUŞULANIN SON SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNUN FOTOĞRAFLARININ ÇEKİLİP ÇEKİLMEDİĞİ

F-1 YAZIN KAÇ ÖĞÜN YEMEK YENİLDİĞİ

F-2 YAZIN YENİLEN ÖĞÜNLER

F-3 KIŞIN KAÇ ÖĞÜN YEMEK YENİLDİĞİ

F-4 KIŞIN YENİLEN ÖĞÜNLER

F-5 YAZIN KAHVALTIDA YENİLENLER – İÇİLENLER

F-6 KIŞIN KAHVALTIDA YENİLENLER – İÇİLENLER

F-7 YEMEKLERİN GENELDE NEREDE YENDİĞİ

F-8 YAZIN EKMEĞİN NEREDEN TEMİN EDİLDİĞİ

F-9 KIŞIN EKMEĞİN NEREDEN TEMİN EDİLDİĞİ

F-10 YAZIN HAFTADA KAÇ EKMEK ALINDIĞI

F-11 YAZIN ALINAN EKMEĞİN NEREDEN SATIN ALINDIĞI

F-12 YAZIN ALINAN EKMEĞİN NEDEN SATIN ALINDIĞI

F-12A YAZIN SATIN ALDIĞI EKMEK TÜRÜ

F-13 KIŞIN HAFTADA KAÇ EKMEK ALINDIĞI

F-14 KIŞIN ALINAN EKMEĞİN NEREDEN SATIN ALINDIĞI

F-15 KIŞIN ALINAN EKMEĞİN NEDEN SATIN ALINDIĞI

F-15A KIŞIN SATIN ALDIĞI EKMEK TÜRÜ

F-15B EVDE EKMEK YAPIYORSA NE KADAR ZAMANDA YAPTIĞI (BİR HAFTALILAR HARİÇ)

F-16 YAZIN HAFTADA KAÇ EKMEĞİN EVDE YAPILDIĞI

F-17 YAZIN EKMEĞİ KİMİN YAPTIĞI

F-18 YAZIN EKMEĞİN NEDEN EVDE YAPILDIĞI

F-19 KIŞIN HAFTADA KAÇ EKMEĞİN EVDE YAPILDIĞI

F-20 KIŞIN EKMEĞİ KİMİN YAPTIĞI

F-21 KIŞIN EKMEĞİN NEDEN EVDE YAPILDIĞI

F-22 EVDE ET TÜKETİLİP TÜKETİLMEDİĞİ

F-23 EVDE NE TÜR ET TÜKETİLDİĞİ

F-24 EVDE GIDA MADDELERİNİN YAPILIP YAPILMADIĞI

F-25 EVDE YAPILAN GIDA MADDELERİNİN SAYISI

F-25A EVDE YAPILAN FIDA MADDELERİNİN NELER OLDUĞU

F-26 YEMEKLERDE KULLANILAN YAĞIN TÜRÜ

G-1 YAZIN EVDEKİ BULAŞIKLARI YIKAYAN KİŞİ SAYISI

G-2 YAZIN EVDEKİ BULAŞIKLARIN NEREDE YIKANDIĞI

G-3 KIŞIN EVDEKİ BULAŞIKLARI YIKAYAN KİŞİ SAYISI

G-4 KIŞIN EVDEKİ BULAŞIKLARIN NEREDE YIKANDIĞI

G-5 YEMEKLERDE KULLANILAN KAPLARIN TÜRÜ

G-6 YAZIN EVDEKİ ÇAMAŞIRLARI YIKAYAN KİŞİ SAYISI

G-7 YAZIN EVDEKİ ÇAMAŞIRLARIN NEREDE YIKANDIĞI

G-8 YAZIN EVDEKİ ÇAMAŞIRLARIN NASIL YIKANDIĞI

G-9 YAZIN EVDEKİ ÇAMAŞIRLARIN NE SIKLIKTA YIKANDIĞI

G-10 KIŞIN EVDEKİ ÇAMAŞIRLARI YIKAYAN KİŞİ SAYISI

G-11 KIŞIN EVDEKİ ÇAMAŞIRLARIN NEREDE YIKANDIĞI

G-12 KIŞIN EVDEKİ ÇAMAŞIRLARIN NASIL YIKANDIĞI

G-13 KIŞIN EVDEKİ ÇAMAŞIRLARIN NE SIKLIKTA YIKANDIĞI

G-13A YAZIN EVİN TEMİZLİĞİNİ YAPAN KİŞİ SAYISI

G-13B YAZIN EVİN TEMİZLİĞİNİN NE SIKLIKTA YAPILDIĞI

G-13C YAZIN EVİN TEMİZLİĞİNDE KULLANILAN MALZEMELER

G-13D YAZIN EVİN TEMİZLİĞİ NE İLE YAPILIR

G-13A KIŞIN EVİN TEMİZLİĞİNİ YAPAN KİŞİ SAYISI

G-13B KIŞIN EVİN TEMİZLİĞİNİN NE SIKLIKTA YAPILDIĞI

G-13C KIŞIN EVİN TEMİZLİĞİNDE KULLANILAN MALZEMELER

G-13D KIŞIN EVİN TEMİZLİĞİ NE İLE YAPILIR

H-1 KÖYÜN PROBLEMLERİNİN NE OLUP OLMADIĞI

H-2 KÖYÜN PROBLEMİ VARSA NE OLDUĞU

H-3 KÖYÜN PROBLEMLERİNİN NASIN ÇÖZÜLECEĞİ

H-4 KÖYÜN PROBLEMLERİNİ KİMİN ÇÖZECEĞİ

ÖZEL AMAÇLI TABLO LİSTESİ

EK TABLO TÜRKİYE KIRSALI VE ÇARDAKÖZÜ KÖYÜNÜN KADIN ERKEK NÜFUS ORANLARI KARŞILAŞTIRMASI

Ö.A.T.:1) KONUŞULAN KADINLARIN EĞİTİM DURUMLARINA BAĞLI ORTALAMA GEBE KALMA DURUMLARI

Ö.A.T.:2) KONUŞULAN KADINLARIN EĞİTİM DURUMLARINA BAĞLI ÖLEN ÇOCUĞUNUN OLUP OLMAMA DURUMU

Ö.A.T.:3) YAŞAYAN VE ÖLEN KIZ, ERKEK ÇOCUK ORANLARININ KARŞILAŞTIRMASI

GRAFİK LİSTESİ

GRAFİK-1	HANE NÜFUSU
GRAFİK-2	KONUŞULANLARIN EĞİTİM DURUMU
GARFİK-3	KONUŞULANIN MEDENİ DURUMU
GRAFİK-4	KONUŞULANIN İŞİ
GRAFİK-5	KONUŞULANIN DOĞUM YERİ
GRAFİK-6	EVLENDİKTEN SONRA ÇİFTLERİN YERLEŞTİĞİ YER
GRAFİK-7	EVLİLİĞİN HERHANGİ BİR AŞAMASINDA FOTOĞRAF ÇEKİLİP ÇEKİLMEDİĞİ
GRAFİK-8	FOTOĞRAF ÇEKİLEN AŞAMALAR
GRAFİK-9	CANLI DOĞAN ÇOCUKLARIN CİNSİYETİ
GRAFİK-10	KONUŞULANIN ÖLEN ÇOCUĞUNUN OLUP OLMADIĞI
GRAFİK-11	ÖLEN ÇOCUKLARIN CİNSİYETİ
GRAFİK-12	KIZ VE ERKEK ÇOCUKLARIN ÖLÜM ORANLARININ KARŞILAŞTIRILMASI
GRAFİK-13	KÜRTAJ, DÜŞÜK, ÖLÜ DOĞUM YAPMA ORANI
GRAFİK-14	KONUŞULANIN ÖLEN ÇOCUKLARININ ÖLÜM AYI
GRAFİK-15	İLK VE SON ÇOCUK SÜNNET YAŞLARI
GRAFİK-16	YAZIN VE KIŞIN ÇAMAŞIRLARIN NEREDE YIKANDIĞI
GRAFİK-17	YAZIN VE KIŞIN EV TEMİZLİĞİNİN NE İLE YAPILDIĞI

FOTOĞRAF LİSTESİ

Resim 1) Köyün Genel Görünümü (Aşağı Mahalle)
Resim 2) Köyün Genel Görünümü (Yukarı Mahalle)
Resim 3) Köyün Genel Görünümü (Aşağı Mahalle)
Resim 4) Köyün Genel Görünümü (Yukarı Mahalle)
Resim 5) Köyün Kuzeyi Boyunca Uzanan Düz Ovalardan Bir Görüntü
Resim 6) Köyün Aşağı Mahallesi Ve Bir Yol Görüntüsü
Resim 7) Köye Giden Yol
Resim 8) Köyün Girişinden Bir Görüntü
Resim 9) Köyün Okulu
Resim 10) Köyün Camisi
Resim 11) Köy Konağı Ve Kahve
Resim 12) Köyün Parkı
Resim 13) Köyde Bulunan İkinci Kahve
Resim 14) Aşağı Mahalledeki Köy Çeşmesi Ve Selektör Binası
Resim 15) Köyün Eski Mezarlığı
Resim 16) Köyün Yeni Mezarlığı
Resim 17) Köydeki Bakkal Binasının Dıştan Görünümü
Resim 18) Bakkalın Girişi
Resim 19) Bakkal Dükkanının İçinden Bir Görüntü
Resim 20) Bakkalda Alış Veriş Yapan Çocuklar
Resim 21) Tarlada Çapa Yapan Kadınlar
Resim 22) Tarlada Çapa Yapan Kadınlar
Resim 23) Tarlada Çapa Yapan Kadınlar
Resim 24) Tarlada Çapa Yapan Kadınlar
Resim 25) Tarlada Soğan Sapını Bıçakla Kesen Kadınlar
Resim 26) Tarlada Soğan Sapını Bıçakla Kesen Kadınlar
Resim 27) Tarlada Soğan Sapını Bıçakla Kesen Kadınlar
Resim 28) Tarlada Soğan Sapını Bıçakla Kesen Kadınlar
Resim 29) Tarladan Domates Toplayan Bir Kadın
Resim 30) Tarladan Yeşil Biber Toplayan Kadınlar
Resim 31) Kavunların Tarladan Toplanıp Kamyonete Yüklenmesi
Resim 32) Tarlada Kavun Toplayan Bir Kadın
Resim 33) Tarlaların Sulanması İçin Açılan Fıskiyeler
Resim 34) Köyün Girişindeki Yörük Çadırlarının Görüntüsü

Resim 35) Köyün Girişindeki Çayırlarda Beslenen İnekler
Resim 36) Ahırda İneklerini Makine İle Sağan Bir Aile
Resim 37) Bir Ağıl Görüntüsü
Resim 38) Ahırı Temizlemek İçin Uğraşan Baba Ve Oğul
Resim 39) Köyden Genel Bir Mesken Görüntüsü
Resim 40) Tuğladan Yığma Olarak Yapılmış Bir Konut
Resim 41) Betondan Yapılmış Bir Konut
Resim 42) Taş Ve Kerpiçten Yığma Olarak Yapılmış Bir Konut
Resim 43) Köyde Bulunan En Eski Evlerden Birinin Mutfağı
Resim 44) Tencerelerin Ve Yiyecek Maddelerinin Konulduğu Bir Dolap
Resim 45) Bir Lavabo Görüntüsü
Resim 46) Evin İçinde Buluna Bir Tuvalet Görüntüsü
Resim 47) Bir Tuvalet Görüntüsü
Resim 48) Tuvaletin İçinin Görüntüsü
Resim 49) Suntalarla Çevrilerek Yapılan Bir Banyo
Resim 50) Bir Mutfak Görüntüsü
Resim 51) Oturma Odasının Görüntüsü
Resim 52) Oturma Alanı Olarak Kullanılan Bir Yer
Resim 53) Holde Bulunan Bir Lavabo
Resim 54) Köyde Oturma Yeri Olarak Kullanılan Sedir Ve Çek-Yat
Resim 55) Halı İle Kaplanmış Bir Sedir Görüntüsü
Resim 56) Sedir Ve Yatakların Konulduğu Yüklük
Resim 57) Duvarda Bulunan Bir Aksesuar Ve Tavanın Görüntüsü
Resim 58) Öğlen Yemeği İçin Börek Yapan Kadınlar
Resim 59) Bir Akşam Yemeği Görüntüsü
Resim 60) Kaymağı Yoğurarak Yağ Yapan Kadın
Resim 61) Kış İçin Yufka Ekmeği Yapan Kadınlar
Resim 62) Elektrikli Süpürge İle Evin Temizlenmesi
Resim 63) Avluda Çamaşır Yıkayan Bir Kadın
Resim 64) Köyde Akşam Oturmalarından Bir Görüntü
Resim 65) Köyde Akşam Oturmalarından Bir Görüntü
Resim 66) Kapı Önünde Patik Ören Kadınlar
Resim 67) Kapı Önünde Patik Ören Kadınlar
Resim 68) Kapı Önünde Dantel Ören Genç Kız Ve Kadınlar
Resim 69) Kapı Önünde Oturan Gelin Kaynana Ve Kız
Resim 70) Kapı Önünde Oturup Sohbet Eden Yaşlı Kadınlar

Resim 71) Köpeğiyle Birlikte Oturan Yaşlı Bir Teyze
Resim 72) Kapı Önünde Oturan Yaşlı Kadınlar
Resim 73) Kapı Önünde Oturan Yaşlı Bir Kadın
Resim 74) Bahçede Oturan Kaynana Gelinler Ve Torunlar
Resim 75) Polatlı'ya Mevlit Dinlemeye Giden Kadınlar
Resim 76) Kahvenin Önünde Oturan Yaşlı Bir Adam
Resim 77) Düğünden Erkek Portreleri
Resim 78) Köyden Yaşlı Adam Manzarası
Resim 79) Köyden Çocuk Manzaraları
Resim 80) Oyun Oynayan Erkek Çocuklar
Resim 81) Bisiklete Binen Bir Kız Çocuğu
Resim 82) Köyde Yaşayan Çocuklardan Bir Görüntü
Resim 83) Bir Abla Kardeş
Resim 84) Kapı Önünde Oyun Oynayan Çocuklar
Resim 85) Lazımlık Kullanılarak Tuvalet Eğitimi Verilen Bir Çocuk
Resim 86) Çeyiz İçin Yapılmış Olan Yemeniler
Resim 87) Çeyiz İçin Yapılmış Dantel Takımları
Resim 88) Çeyizlerden Bir Görüntü
Resim 89) Balkon Korkuluklarına Serilmiş Olan Çeyizler
Resim 90) Avlunun Bir Köşesinde Sergilenen Çeyizler
Resim 91) Çeyiz Görmeye Gelen Kadınlar
Resim 92) Oğlan Evine Götürülen Bohçayı Sergileyen Kadınlar
Resim 93) Oğlan Evine Götürülen Bohçayı Sergileyen Kadınlar
Resim 94) Düğün Yemeğinin Tasa Doldurulması
Resim 95) Sofrada Düğün Yemeğini Bekleyen Kadınlar
Resim 96) Damadın Önüne Serilen Kilim
Resim 97) Damat. Sadıçları Ve Davul Zurna Çalgıcıları
Resim 98) İmamın Damada Atkısını Takması
Resim 99) İmamın Damada Ceketini Giydirmesi
Resim 100) Ceketini Giyen Damat
Resim 101) İmam Ve Cemaatin Dua Etmesi
Resim 102) İmam Ve Cemaatin Dua Etmesi
Resim 103) Damadın Ve Sadıçların Konuklarla Görüşmesi
Resim 104) Damadın Küçük Parmağına Kına Sürülmesi
Resim 105) Damadın Eline Al Bağlanması
Resim 106) Damada Takıların Takılması

Resim 107) Oyun Oynayan Damat Ve Sadıçları
Resim 108) Oyun Oynayan Damat Ve Sadıçları
Resim 109) Damadın Üzerinden Para Atılması Ve Paraları Toplayan Çocuklar
Resim 110) Gelin Ve Damadın Kına Gecesine Gelişi
Resim 111) Kına Gecesinde Oynayan Gelin Ve Genç Kızlar
Resim 112) Kına Gecesinde Oynayan Genç Kızlar
Resim 113) Kına Gecesine Bindallı Giyerek Katılan Kadınlar
Resim 114) Kına Gecesinde Oynayan Genç Kızlar
Resim 115) Kına Gecesinde Oynayan Abla Ve Kardeş
Resim 116) Eline Kına Sürülmesini Bekleyen Gelin
Resim 117) Gelinin Avuç İçine Kınanın Sürülmesi
Resim 118) Bayrak Tutan Gençler Ve Çalgıcılar
Resim 119) İmam Ve Cemaatin Dua Etmesi
Resim 120) Gelin Baba Evinin Kapısından Çıkarken
Resim 121) Gelinin Koluna Giren Kaynatası Ve Babası
Resim 122) Gelinin Yeni Bir Yaşama Doğru Yolculuğu
Resim 123) Gelinin Yeni Bir Yaşama Doğru Yolculuğu
Resim 124) Sünnet Olan Bir Çocuk Ve Sünnet Yatağı
Resim 125) Sünnet İçin Süslenmiş Bir Yatak
Resim 126) Sünnet Kıyafetleriyle Bir Çocuk
Resim 127) Mevlit Yemeği Pişirmek İçin Yakılan Ateş
Resim 128) Büyükçe Bir Bakır Kapta Pilavın Pişirilmesi
Resim 129) Yemek Pişirilen Kazanlar
Resim 130) Baş Sağlığı İçin Gelen Kadınların Selamlaşması
Resim 131) Camide Mevlit Dinleyen Kadınlar
Resim 132) Camide Mevlit Dinleyen Erkekler
Resim 133) Mevlit Yemeği İçin Kurulan Sofralar
Resim 134) Pilavın Servis Tabaklarına Doldurulması
Resim 135) Topluca Mevlit Yemeği Yiyen Erkekler
Resim 136) Topluca Mevlit Yemeği Yiyen Erkekler
Resim 137) Bulaşık Yıkayan Kadınlar

GÖRSEL BELGELEME FOTOĞRAF LİSTESİ

1. PEYNİR YAPIMI

Resim A1) Sütün Süzgeçten Süzülmesi
Resim A2) Avluda Bulunan Toprak Ocak
Resim A3) Evin Altında Bulunan Kilerlik
Resim A4) Süte Peynir Mayasının Konulması
Resim A5) Peynir Mayasının Dağılması İçin Sütün Karıştırılması
Resim A6) Süt Leğeninin Üzerinin Sini İle Kapatılması
Resim A7) Leğenin Çevresinin Bezle Sarılması
Resim A8) Sininin Üzerinin Bez İle Kapatılması
Resim A9) Süzme Bezinin Islatılması
Resim A10) Peynir Kalıbının Üzerine Süzme Bezinin Serilmesi
Resim A11) Mayalanmış Peynirin Kalıba Boşaltılması
Resim A12) Kalıpta Suyu Süzülen Peynir
Resim A13) Süzülen Suyun Leğene Boşaltılması
Resim A14) Süzme Bezine Sarılan Peynir
Resim A15) Peynir Kalıbının Üzerine Kapağının Konulması
Resim A16) Kapağın Üzerine Taş Konulması
Resim A17) Kalıp Haline Gelen Peynir
Resim A18) Peynirin Bıçakla Kareler Halinde Kesilmesi
Resim A19) Peynirin Tuzlanması
Resim A20) Peynirin Tuzlanması
Resim A21) Tuzunu Almaya Bırakılan Peynir
Resim A22) Tuzunu Alan Peynirin Bidona Dizilmesi

2. BAZLAMA YAPIMI

Resim B1) Elekten Unun Elenmesi
Resim B2) Elekten Unun Elenmesi
Resim B3) Unun İçine Suyun Konulması
Resim B4) Hamurun Yoğrulması
Resim B5) İsiran Demiri İle Hamur Yumağının Alınması

Resim B6) Hamur Yumağının Mendile Konulması
Resim B7) Hamuru Yuvarlayarak Şekil Verme
Resim B8) Yaslağacın Üzerinde Hamurun İnceltilmesi
Resim B9) Yaslağacın Üzerinden Havaya Fırlatılan Hamur
Resim B10) Hamurun Kızgın Sacın Üzerine Konulması
Resim B11) Pişirgeçle Sacın Üzerinden Bazlamanın Alınması
Resim B12) Pişirgeçle Sacın Üzerinden Alınan Bazlamanın Mendile Konulması

3. TUTMAAŞ YARIMI

Resim C1) Yumurtaların Tencerenin İçine Kırılması
Resim C2) Hamurun Elle Yoğrulması
Resim C3) Hamurun Elle Yoğrulması
Resim C4) İsiranla Hamurun Parçalara Ayrılması
Resim C5) İsiranla Hamurun Parçalara Ayrılması
Resim C6) Leğenin İçine Dizilen Hamurlar
Resim C7) Hamur Leğeninin Yaslağacın Altına Konması
Resim C8) Hamurun Oklava İle İnceltilmesi
Resim C9) Hamurun Oklava İle İnceltilmesi
Resim C10) Hamurun Oklavaya Dolanarak İnceltilmesi
Resim C11) Pazıların Mendile Serilmesi
Resim C12) Mendile Serilen Pazılar
Resim C13) Pazının Üzerine Unun Yayılması
Resim C14) Pazının Oklavaya Dolanması
Resim C15) Pazının Bıçakla Ortadan Kesilmesi
Resim C16) Pazının Bıçakla İnce İnce Kesilmesi
Resim C17) Pazının Bıçakla İnce İnce Kesilmesi
Resim C18) Pazının Bıçakla İnce İnce Kesilmesi
Resim C19) Hamur Parçacıklarının Avuç İçinden Savrulması
Resim C20) Hamur Parçacıklarının Eleğe Konması
Resim C21) Hamur Parçacıklarının Elekte Elenmesi
Resim C22) Hamur Parçacıklarının Mendile Serilmesi

ÖNSÖZ

Bu çalışma, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyal Antropoloji Anabilimdalı tarafından, 1995 yılından itibaren yürütülen "Türkiye Geleneksel Kültür Haritası" projesinin bir parçasıdır. 1999-2000 öğretim yılında Antropoloji Bölümü, 4.sınıf öğrencileri tarafından, projenin devamı sağlamak amacıyla, Bolu, Eskişehir, Afyon Burdur Isparta illerinin köylerine gidilerek alan araştırması yapılmıştır. Çalışmaya dahil olan bütün öğrenciler, araştırma yaptığı köydeki kültürel organizasyon konusunda bir tez yazarak, projeye katkılarını sunmuşlardır.

Türkiye Geleneksel Kültür Haritası'nın oluşturulması amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmanın asıl veri kaynağını, Eskişehir İlinin Günyüzü İlçesinin Çardaközü Köyünde yapılan alan araştırması sonucunda elde edilen veriler oluşturmaktadır.

Bu araştırma için Çardaközü Köyünde ben ve çalışma ortağım Suna Sönmez birlikte bir grup çalışması yaptık. Benim hazırladığım bu çalışmada, özel olarak Çardaközü köyündeki kadınlarla ilgili olan veri kaynağı kullanılacaktır. Köydeki yaşam tarzına kadınların gözüyle bakılmaya çalışılacaktır. Çalışma ortağım ise, köydeki erkeklerle ilgili olarak toplanan veri kaynağını çalışmasında kullanacaktır.

Bu araştırmanın gerçekleşebilmesi için bize gerekli olan teorik alt yapıyı sunan Prof. Dr. Taylan Akkayan'a, yine çalışmanın gerçekleşebilmesi için pratik bilgi kaynağını ve her türlü desteğini bizden esirgemeyen Yrd. Doç. Dr. Yüksel Kırımlı'ya, araştırmanın başından sonuna tüm sorunlarımızla ilgilenen Araştırma Görevlileri Tamer Çetin ve İlkay Biber'e teşekkür ederim.

Benden maddi, manevi katkılarını esirgemeyen sevgili aileme, hiçbir zaman yardımlarını esirgemeyen ablam Semra Aktaş ve enişte Bülent

Bayındır'a, bana bu çalışmada destek olan arkadaşlarım Mustafa Küçükkural ve Serap Turkut'a teşekkür ederim.

Bu çalışma öğrencilerin özverisi ve öğretim elemanlarının desteğinin yanısıra, çalışma yapılan köy halkının sonsuz katkısıyla gerçekleşme imkanı bulmuştur. Bizi çalışma süresince evinde ağırlayan Çardaközü köyü muhtarı Hamdi Ceylan ve ailesine, bize içlerinden biriymişiz gibi davranan, bizden yardımlarını esirgemeyen Çardaközü köyü halkına, iyi niyetlerinden ve bilime katkılarından dolayı sonsuz teşekkürler.

Selda AKTAŞ

1. BÖLÜM

GİRİŞ

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Antropoloji Bölümünde uygulamaya yönelik çalışmalar bir gelenek olmuştur. Antropoloji Bölümünün 1962'de kurulmasından bu yana, bölüm öğrencileri bir saha araştırması yapar ve sahadan toplanan verilerden yararlanarak lisans bitirme tezi hazırlar. YÖK'ün kuruluşuna kadar İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nin bütün bölümlerinde 4. Sınıf öğrencilerinden bir lisans bitirme tezi hazırlamaları istenirdi. YÖK'ün kuruluşuyla beraber öğrenciyi araştırmaya yönlendiren bu sistem terk edilmiştir. Fakat Antropoloji Bölümünde zaten bir gelenek haline gelmiş olan saha araştırmaları halen devam etmektedir.

Antropoloji bölümünde öğrencilerden, derslerde öğrenilen teorik ve pratik bilgileri alana uygulayarak pekiştirmeleri, mülakat ve gözlem yöntemini kullanarak bir kültür kompleksini açıklamaları istenir. Böylece, saha araştırmasının nasıl yapıldığını bizzat uygulayarak öğrenmenin yanı sıra, ekip çalışmasının önemi de kavranmış olur.

Öğrenciyi eğitmeye ve geliştirmeye yönelik olan bu çalışmalarla aynı zamanda Türkiye'nin kırsal bölgelerindeki sosyal ekonomik ve kültürel yapıda tespit edilmeye çalışılır. Türkiye'de köylülerin günümüzde hangi koşullarda yaşadığını, ekonomik faaliyetlerini, mesken yapılarını, göç durumlarını, beslenme alışkanlıklarını, doğum, evlenme, ölüm gibi olaylarda yapılan etkinlikleri tespit etmek ve böylece günümüz köy insanını anlamak yapılan araştırmaların asıl amacıdır. Bütün dünyada olduğu gibi köylerimizdeki kültürel yapı da bir değişim içindedir. İşte bu değişmenin yönünü saptamak, köydeki sosyal organizasyonu kavrayarak mümkün olacaktır.

Yukarıda da anlatıldığı gibi bu araştırmalarla, köy insanını tanımak amaçlanır. Öncelikle insanı anlamak için onun, tarih içerisindeki serüvenine değinerek anlatımlarımıza başlayalım.

A) İNSAN

İnsan; bilim diliyle Homo Sapiens, bir çok yönleriyle hayvanlar dünyasındaki kardeşlerinden farklı, hatta bu dünya içinde tek ve eşi olmayan bir varlıktır.(Saran 1994:9) İnsanı diğer türlerden ayıran en önemli özelliği onun, sosyal bir varlık oluşudur. İnsan sahip olduğu dil ve kültürle üstünlüğünü ortaya koymuştur.(Darwin 1968:135)

İnsanoğlu, dünya üzerinde gözüküşünden bu yana, kendisini merak eden, nereden gelip, nereye gittiğini ve davranışlarının nedenini bilmeyi isteyen bir canlıdır. (Saran 1994:141) Bu noktada akla gelen bir soru; insan niçin kendisi ve dış alem hakkında sorular sormakta, cevaplar aramakta ve bilgi sahibi olmak istemektedir. Bunun cevabı şu gerçekte yatmaktadır. İnsandan başka bütün hayvanlar, doğrudan doğruya tabiatın yarattığı şartlar içinde çevresine uyabilmektedir. Eğer bir hayvan, soğuk ya da sıcak bir bölgede ve ya suda yaşıyorsa, bu çevreye intibak edecek şekilde donatılmıştır. Yani, kendiliklerinden ve ya iç güdüleri yoluyla çevreye uyup hayatta kalabilmektedirler.

İnsan içinse durum çok farklıdır. Bir bakıma tabiatın ortasında en zayıf yaratıktır. Ancak insanın büyük bir kuvveti vardır, AKIL. İnsan sahip olduğu akıl sayesinde, kendi yarattığı vasıtalarla sadece belirli bir çevreye değil, yeryüzünün her tarafına, hatta uzaya bile uyum sağlayabilmektedir. Görüldüğü gibi, hayvanın kendiliğinden uyabildiği çevreye, insan kendi yarattığı araçlarla uyabilmekte, etkilediği ve etkilendiği bu çevrede yaşayabilmektedir.

İşte insanın çevresine uymak ve yaşamak için yarattığı her şey "kültür"dür. İnsanın ürettiği, bir sopa, yontulmuş bir taş, bir silah, bir tekerlek, bir makine ve benzeri her şey onun "maddi kültürünü" oluştururken, gene insanın yarattığı, bir dil, bir müzik, bir masal, bir sanat eseri, edebiyat, yaşayış tarzı, felsefe, bilim gibi zihin ürünleri de onun "manevi kültürünü" oluşturur.(Akkayan: Araştırma Yöntem ve Teknikleri Ders Notları)

İnsan, geçirdiği fiziksel ve sosyal evrim yoluyla doğaya uyum sağlamış ve hayatta kalabilme savaşımını kazanmıştır. İnsanın geçirdiği fiziksel evrim sosyal evrime yol açmış, sosyal evrimde fiziksel evrime yön vermiştir.

B) İNSANIN FİZİKSEL VE SOSYAL EVRİMİ

Darwin, *Türlerin Kökeni* adlı denemesiyle, yankıları günümüze kadar süre gelen büyük bir heyecan yaratmıştır. Nesli tükenmiş ya da bugün yaşayan canlı varlıklar arasındaki *farkları* açıklamak amacıyla, Darwin bu denemesinde bir evrim kuramı öneriyordu. Kurama göre, doğal ve ekolojik kurallara uygunluk ve doğal seçilim ilkeleri, biyolojik evrime yön veriyordu. Darwin'in ortaya koyduğu kurama göre, üzerinde yaşadığımız yeryüzü, sanıldığından çok daha eski ve yaşlı bir gezegendi. Canlı varlıklar, "kuruluş"ta yazıldığı gibi, hep birden ve bugünkü özellikleriyle yaratılmamışlar, uzun bir evrim sonucu bugüne gelmişlerdi. İnsanoğlu da, akrabası olan diğer memeliler gibi, değişikliklere uğrayarak bugüne ulaşmıştı.(Güvenç 1994 : 29,30)

Yapılan kazılarda ulaşılan fosil kalıntıları, insanın, batıda Afrika'dan, doğuda Çin ve Güneydoğu Asya arasında kalan tropik ve yarı tropik kuşakta evrimleşmiş olduğu düşüncesini doğurmuştur.(Arsebük1995: 45)

Evrimi insana varan türün gelişmesinde biyolojik evrim milyonlarca yıl başrolü oynamıştır. Toplumsal evrim, biyolojik evrime göre çok daha yeni, en fazla altı milyon yıllık bir olgudur. Bulduğu doğal nesneleri (dal parçası, taş vb.) araç olarak kullanan hominid türlerinin görülmesiyle, biyolojik evrim ve toplumsal evrim yarışı başlamıştır. Bu yarış, kullandığı araçları, amaçlarına uyacak biçim vererek, kendileri araç yapan hominidlerin (insansı varlıkların) hominidlikten çıkarak *"homo"* ya (insan türüne) yani hayvanlıktan, araç yapan bir canlı türü olarak insanlığa yükselmeleri sonucunda, toplumsal evrimin biyolojik evrimin hızını aşmasıyla sona erdi.(Şenel 1995: 49) Artık, insan topluluklarının evrimi, toplumsal evrim çizgisi üzerinde, onun ekonomik, toplumsal, düşünsel dalları boyunca ilerlemeye başlamıştır.

Öyküyü baştan alırsak, 12 milyon yıl kadar önce ağaçtan inen hominidlerin ilk temsilcisi olan *Ramapithecus*'un sopa sallama, taş atma düzeyinde araç kullandığı sanılıyor. *Ramapithecus* zamanımızdan 12 milyon yıl öncesinden, 3 milyon yıl öncesine kadar uzanan süre içerisinde üç hominid türüne farklılaşmış, bunlardan ikisi yok olmuş, üçüncüsü ise, "homo" cinsinin bugün için bilinen en eski örneği *Homo habilis*, biyolojik ve toplumsal evrimini sürdürmüştür.(Şenel 1995: 51)

Bu hominide, becerili insan, anlamına gelen *Homo habilis* adı verilmiştir. Bu adın verilmesinin en önemli sebebi onun, alet yapmayı başarmış olmasıdır. *Homo habilis'in* alet yaptığı ve yaklaşık 2 milyon yıl önceleri rastlanan en eski taş aletlerin de bu insanların ürünü olduğu bilinmektedir. Eldeki fosil belgelerinin değerlendirilmesi sonucu, *Homo habilisin* ormanlık bölgelerin dışında fakat yakınında ve daima su kaynağına yürüyüş mesafesinde yaşamış olduğunu göstermektedir. Sosyal varlık oldukları için guruplar halinde yaşamış olmaları gerekir. Beslenme ihtiyacını, böcekleri, sürüngenleri, bazı küçük hayvanları ve ölmüş hayvan leşlerini, aynı zamanda ot, bitki, bitki kökleri, meyve yiyerek gidermişlerdir.(Arsebük 1995: 54,55,56)

Homo erektus (Dikilen İnsan), Homo habilisten türemek suretiyle, yaklaşık 1.5 milyon yıl öncelerinden itibaren, ilk defa Afrika'da ortaya çıkmış, daha sonra oldukça hızlı bir şekilde Asya'ya ve Avrupa'ya yayılmıştır. Yeryüzü üzerinde oldukça farklı bölgelere uyum sağlamayı başarmışlardır. İnsanlığın *Homo erektus* aşamasında, daha önceki dönemlerde ya olmayan ya da olsalar dahi bilim adamları tarafından saptanamayan türdeki bazı "ilk"lerle karşılaşılmaktadır. İlk bilinçli avcılık bu insanlar tarafından yapılmıştır. İlk defa kontrollü ateş yakmayı başarmışlar ve ilk standart taş aletlerde, *Homo erektus* tarafından yapılmıştır. Bu "ilk"lerin insanın kültürel evrimi açısından önemi büyüktür.(Arsebük 1995: 71,72)

Homo sapiens neandertalensis zamanımızdan 500 milyon yıl önce yaşamıştır. Bu insanda birtakım *erektus* özellikleriyle beraber, *sapiens* karakterine de rastlanır.(Arsebük 1995: 86) Türün, Avrupa'da ve Sibirya'da yaşayan takımları, tundralarda otlayan mamut, gergedan, yabanıl at, geyik

gibi iri hayvanları avlayarak yaşamışlardır. Ekonomik ve toplumsal yapıları bu büyük takım avının gerektirdiği farklılaşmaları geçirmiş olmalı. İnsanın bu aşamasında, kullanılan araçların çeşitlendiği görülür. Kazımaya, parçalamaya yarayan araçların yanı sıra, av için özel bir silah olan taş uçlu mızrağı da kullandıkları görülür. Bilim adamları, bu araçlarla yapılan büyük hayvan avlarının bağımsız aileler tarafından yapılamayacağını, örgütlenmiş takımlarca yapılabileceğini söylüyorlar. İlk gömme geleneği de bu takımlarda görülür. *Neandertal* insanın ölülerini gömmesi, onun, tinsel inançlarının olduğunu da bize göstermektedir. Hatta mezarlara ölüyle birlikte et parçalarının ve bazı araçların konması, *neandertal* insanın ölümden sonrada bu dünyadakine benzer bir yaşam "düşüncesine", sahip olduğu biçiminde yorumlanabilir. Ayrıca, mağaralarda öldürdükleri hayvanların kemiklerini kümeler halinde dizmeleri onların, av sihiri yaptıklarını da gösteriyor.

Homo sapiens neandertalensis tarih sahnesinden çekilirken, geride maddi ve tinsel kültürünü bırakmıştır. Onun yerini alan Kromanyan insanı, yeni bir tür, günümüz insanlarının türü olan *homo sapiens sapiens* türüdür. Homo sapiens sapiensin yarattığı ilk kültür bilim dünyasında *yukarı paleolitik kültür* olarak adlandırılır. Yukarı paleolitik kültürler, herşeyden önce insanın aşağı ve orta paleolitikteki milyonlarca yıl süren ağır ama kararlı toplumsal, kültürel evriminin bir ürünüdür. Zamanımızdan 35 bin yıl öncesi ile 32 bin yıl öncesi arasında görülen bu kültürde, el baltaları yanı sıra kazıyıcıların, kalemtaşların görülmesi avcılıkta uzmanlaşmanın araçlara yansımasıdır. Ayrıca, araç takımındaki bu gelişmeler avcılıkta uzmanlaşmanın sağladığı olanaklarında işaretidir. Yukarı paleolitik topluluklar uzmanlaşmış ve özelleşmiş bir ekonomiye sahiptirler. Bu ekonomide, toplayıcılık bırakılmış olmamakla birlikte avcılığın öne geçtiği görülür. Bu ekonomi, kadın erkek arasında bir iş bölümünün gelişmesine de neden olmuştur.(Şenel 1995: 67,68,69,70)

İnsan, fiziksel ve sosyal yönden böyle bir gelişme çizgisi izlemiştir. Doğaya karşı verdiği hayatta kalabilme mücadelesini aklı sayesinde başarmış olan insan, yine bu akıl sayesinde kendisini, diğer canlıları,

dünyayı, hayatı, evreni sorgulamaya başlamıştır. Ancak, bilgisinin ve teknolojisinin sınırlı olması nedeniyle, tarihinin büyük bir bölümünde insan, kendisiyle ve yaşadığı çevresiyle ilgili bilgiyi güvenilir bir biçimde toplamakta pek başarılı olamamıştır. İşte bu nedenle yanıt bulmaya çalıştığı sorulara büyük ölçüde mitler ve halk öyküleri yoluyla açıklama getirmeye çalışmıştır.(Saran 1994 :141) İnsanın bilimle tanışması için çok fazla zamanın geçmesi gerekmektedir. İnsanın tarih içindeki serüveninde, düşünsel alanda nasıl bir evrim yaşadığını izlemeye çalışalım.

C) İNSANIN DÜŞÜNSEL GELİŞİMİ

Toplumsal evrimin biyolojik evrimi aşmasıyla, hominidden insana geçilmesi ile, artık biyolojik evrim önemimi yitirmiş, insan topluluklarının evrimi, toplumsal evrim çizgisi üzerinde, onun ekonomik, toplumsal, düşünsel dalları boyunca ilerlemeye başlamıştır. İnsan düşünsel alanda nasıl bir gelişim göstermiştir, bu konuyu irdelemeye çalışalım.

a) SİHİRSEL DÜŞÜNÜŞ

Düşünce, dış dünyanın duyumlar yoluyla insanın zihninde çizdiği imajlarla başlar. Bu imajlar, dış dünyadaki nesnelere ve olaylara benzer imajlardır.

Sihirsel düşünüş, insanın genellikle doğa güçlerine egemen olmadığı ilkel topluluk döneminin egemen düşünüşüdür. İlkel İnsanın, denetim altına alamadığı doğal ve toplumsal alanlarda, ölüm olgusunda, avlanmada, ilkel balıkçılıkta, savaşta, sanatta sihirsel düşünce hakim olmuştur. Malinowski'nin de Trobriandlılar'ı gözleyerek elde ettiği sonuç; sihire, daha çok rastlantıların etkisinin yüksek olduğu ve insanların denetiminin yetersiz olduğu alanlarda başvurulduğudur. Malinowski Trobriandlılar'ın tehlikeli açık deniz balıkçılığına çıkarken sihire başvurmalarına karşın, tehlikesiz iç göl balıkçılığında buna

gerek duymadıklarını anlatır. Sihirsel düşünce, insanın hayatında rastlantıların egemen olduğu dönemin ürünüdür.(Şenel 1995: 100,101)

b) DİNSEL DÜŞÜNÜŞ

Tarımın başlamasıyla, yiyecek sağlamada görülen düzenlilik ve artış insanların düşünce yapısında atılımlara sebep olmuştur. Neolitik (tarımcı) topluluklarda üretimin başlaması, insanların geçimini avcı toplayıcı dönemlerin rastlantısallığından önemli ölçüde kurtarmıştır. Bu, rastlantısal olayları rastlantısal nedenlerle açıklama sistemi olan sihirsel düşünüşün dayanaklarından birinin çökmesi demektir. Tarımın başlamasıyla, insanların geçimlerinde ve yaşamlarında rastlantısallığın yerini yavaş yavaş düzenlilik almaya başlamıştır. Bu düzen, doğanında daha düzenli bir biçimde gözlenmesini gerektirdi. Dolayısıyla, doğayı kaos içinde görmenin yerine, bir düzen içinde görme düşüncesi gelişti. Tarımsal üretimin başlaması, doğadaki neden sonuç ilişkilerini kavrama şansına sahip olma yolunda atılmış bir adımdı. İnsan, ekip biçme ile doğayla karşılıklı bir etkileşim içine giriyordu ve bu ilişki, doğa olaylarının bir seyirci gibi gözlenmesi ile, sahip olamayacağı, sınama ve yanılma yöntemlerini de insanın eline vermiş oluyordu. Ürünün gelişmesi için gerekli olan fizik işlemlerin yanında, sihirsel törenlerde sürüp gidiyordu. Çünkü, ürünün yazgısının yarısı insanın elindeyse, yarısı doğanın, dolayısıyla rastlantısallığın elindeydi. Rastlantıların, ürünün verimini sağlayacak yönde olmasını, sihirsel törenlerle etkilemeye çalışmak umudunun hala bir işlevi vardı. İnsanın yaşamı düzene girdikçe, insan, dünyayı, yaşamı ve toplumu düzenli bir bütün olarak görmeye başladıkça ürünle ilgili bu sihirsel törenler ürünün yazgısını elinde tutan bir yaratıcıya yönelik dinsel törenler biçimine dönüşecektir. Böylece, tarımsal üretime geçen toplumun geçim ve yaşam koşulları içinde dinsel düşünüşün öğeleri bir bir oluşur. Sihirsel düşünüşte, doğa güçlerine buyurma (emretme) varken dinsel düşünüşte, doğa üstü güçlere yalvarma, yakarma vardır. Dinsel düşünce, tapınılan yaratıcı, yönetici kavramlarıyla ancak sınıflı, siyasal farklılaşmaya uğramış uygar toplum döneminde olgunluğa kavuşabilecektir.(Şenel 1995: 209,210,211)

Bu toplumsal yapı içerisinde bilimsel düşünüşünde temelleri atılmaktadır. Doğayı taklit ederek bile olsa, doğa yasalarına uyarak tohumu toprağa ekmek, bilimsel düşünüşün tohumlarını da atmıştır. Neolitik topluluklarda artı besinin ve boş zamanın sağladığı olanaklarla gerçekleştirilen çömlekçilik, dokumacılık gibi ev ekonomisi zanaatları da, bilinçsizde olsa nesnenin fizik ve kimyasal özelliklerinden yararlanma, bilimsel düşünüşün değilse de bilimsel davranışın başlangıcıdır.

c) BİLİMSEL DÜŞÜNÜŞ

Uygar toplumda sihirsel düşünüş önemini yitirecektir. Dinsel düşünüş, hiyerarşik düzen anlayışı, öte dünyası ve tapınılan, yakarılan tanrılarıyla gelişmeye başlayacaktır ve bilimsel düşünüşün ilk örnekleri görülecektir. Tarımsal üretim bilimsel düşünüşün gelişmesine elverişli değildir. Çünkü ürünün yazgısının yarısı üreticinin elinde değil, doğa koşullarının elindedir. Oysa sanayi üretimi, bir eşyanın yapılmasında insanın iradesi dışındaki dış nesnelerin işe karışması olasılıkları az ve eşyanın yazgısı başından sonuna dek insanın elinde olduğu için, bilimsel düşüncenin gelişmesinin nesnel koşullarını taşır. Gerçek bilimsel düşüncenin gelişmesi için buda yetmez; bir de, yapılan işin üzerinde sistemli bir düşünce çabası harcamak gerekir. Uygar toplum, artı ürünüyle bir yandan tam zamanlı uzman zanaatçıları bir yandan tam zamanlı uzman düşünürleri beslemeye başlayınca, bilimsel düşünüşün doğmasının hem nesnel hem de öznel koşulları oluşmuştur. Zanaatçılar pratik bilgi birikimini sağlamıştır, din adamları kuramsal bilgi biriktirmişlerdir ve yapılan işler üzerinde yoğun ve sistemli düşünme olanağı bulabilmişlerdir. Din adamlarının kuramsal bilgi biriktirmeleriyle, zanaatçıların pratik bilgi biriktirmelerinin birleştirilmesinin ürünü olarak doğan tekerlek, döner çömlekçi tablası, metal eğritme, önceden hazırlanan planlara göre yapılan tapınaklar, bilimsel düşünüşün ürünü olmaktan başka bir biçimde yorumlanamaz.

Uygar toplumun başlarında egemen dinsel düşünüşün yanında ticaret ve zanaatlarla birlikte gelişecek olan bilimsel düşünüş, geleceğin düşünüş sistemi olacaktır.(Şenel 1995: 213,214)

D) BİLİM

"Bilim ne zaman başlamıştır"? sorusuna, "İnsan oğlunun soru sormasıyla başlamıştır", biçiminde bir yanıt verilebilir. Üzerinde yaşadığımız dünya ve evren üzerine sorulan çeşitli sorulara verilen güvenilir cevaplardan, doğa bilimleri, insanoğlunun kendisiyle ilgili geçerli sorulara verdiği güvenilir cevaplardan ise, sosyal beşeri bilimler doğmuştur.(Güvenç 1994 :19)

İnsanoğlunun, yeryüzünde görünmesinden bu yana adım adım geliştirdiği bilimin belirli sınırlara erişmesinin tarihi pek gerilere gitmez.(Saran, 1993: 10) Bilim, güvenilir bilgi olarak, modern anlamıyla yaklaşık dört yüz yıllık geçmişi içinde, kendi doğuşuna yol açan birikimi taşıyarak, olguların açıklanıp, önceden kestirilmesinde, insan düşüncesini ve yaşamını büyük ölçüde etkilemiş durumda. Bilimi yaşadığımız kültür atmosferi içinde duymamak olanağı yoktur. İnsan artık doğayı, toplumu, kendini onun aracılığıyla denetlemeye çalışıyor.

Bilimin gücü nereden kaynaklanıyor? Neden insan onu güçlü buluyor? Bu soruların yanıtı en azından üç noktada toplanabilir:

1. Bilim, saygı duyulan, giderek kutsal bulunan "yüksek" bir bilgi olarak, insan yaşamında başlangıcından beri "inanç sistemleriyle" ortak bir kökene sahiptir. Örneğin, Mısır'da Sümer'de, bilim kurumu din kurumuyla iç içeydi; bilimin bilgisi, rahiplerin elinde bulunurdu; din-bilim iç içeliği Batı kültüründe ortaçağ buyunca sürüp gitti. Alimin ilmine saygı, dinsel gerekçelerde taşıyordu.

2. İnsan, bilimin gücünü onun nimetlerinden yararlanarak duyuyor. Onu kullanabiliyor, onunla güçlü olduğunu düşünüyor. Bilimle uğraşan insanlar,

bilimin ortaya koyduğu kuramlardan, araştırmalardan, bulgulardan yola çıkarak toplumsal, ruhsal, ekonomik, kültürel alanlarda ortaya çıkan sorunların çözümü, bilimin, toplumdaki görüntüsünü güçlendiriyor. İnsan yönetimi, silah yapımı da bilimin kullanıldığı alanlardan.

3. Çağımız insanı, bilime dayanarak yalnızca sorunlarını çözmekle kalmıyor, projeler yapıyor, geleceğini yönlendiriyor. Bilimsel bilgiyle ilerlediğini, geliştiğini düşünüyor.

Böylece, bilim geçmişten gelen saygınlığı içinde, insanın pragmatik sorunlarını çözme, geleceğe ışık tutma gücünden dolayı, toplumda önemli bir yer tutuyor.(İnam 1999: 54)

E) SOSYAL BİLİMLERİN TARİHSEL GELİŞİMİ

İnsanların doğaları, birbirleriyle ve manevi güçlerle olan ilişkileri, yarattıkları ve içinde yaşadıkları toplum yapıları üzerinde zihinsel çalışma yapabileceğimiz düşüncesi, en az yazılı tarih kadar eskidir. Semavi dinlerin metinlerinde olsun, felsefi dediğimiz metinlerde olsun bütün bu sorunlar tartışılmıştır. Ayrıca kuşaktan kuşağa kulaktan aktarılıp tarihin bir aşamasında yazıya geçirilmiş sözlü bilgeliği de unutmamalıyız. Şüphesiz bu bilgelik büyük ölçüde, tanrı buyruğu ya da sonsuz bazı doğrulardan çıkan akılcı sonuçlar gibi sunulmuş olsa da, dünyanın şu ya da bu yöresinde çok uzun sürelerde yaşanmış insan deneyimlerinin zenginliğinden seçilerek türetilmiş bir sonuçtur.

Bugün sosyal bilimler dediğimiz alan, bu bilgeliğin mirasçısıdır. Ne var ki sosyal bilim kendini bilinçli olarak vahiy yoluyla inmiş ya da akılla çıkarsanmış doğrulardan öte doğruları aramak diye tanımladığı için, onu, bilgeliğin uzak ve çoğu zaman kadir bilmez bir mirasçısı olarak görmek gerekir. Kökleri, on altıncı yüzyıldan beri tam olgunluğa erişen, kuruluşunda onunda kendine düşeni yaptığı ve parçası olduğu modern dünyada, gerçeklik hakkında bir

biçimde ampirik olarak doğrulanan sistemli, dünyevi bilgi üretme çabasına dayanır.(Gulbenkıan Komisyonu 1998: 11,12)

Sosyal bilimlerin değişik disiplinleri, on dokuzuncu yüzyılda "gerçeklik" hakkında spekülasyondan faklı olarak, ampirik bulgulara dayalı "nesnel" bilgi edinilmesini sağlamak için harcanan genel çabaların bir parçası olarak yaratıldı. Niyet edilen, doğruyu icat etmek ya da sezgi yoluyla bulmak değil, "öğrenmek" idi.

On dokuzuncu yüzyıl boyunca sosyal bilim faaliyetlerinin sürdüğü belli başlı beş yer vardı. İngiltere, Fransa, Almanya, İtalya ve Amerika Birleşik Devletleri. Araştırmacıların ve üniversitelerin çoğu bu beş yerde toplanmıştı. Bugün hala okuduğumuz on dokuzuncu yüzyıl eserlerinin çoğu, bu beş yerden birinde yazılmıştır.

On dokuzuncu yüzyıl boyunca sosyal bilimler alanında çok sayıda disiplin adı önerilmiştir. Bu disiplinlerden bir kaçı üzerinde görüş birliğine varılmış, diğerleri az çok terk edilmiştir. Üzerinde uzlaşılan isimler; tarih, iktisat, sosyoloji siyaset bilimi ve antropoloji idi.(Gulbenkıan Komisyonu 1998: 21,22)

On dokuzuncu yüzyılda üniversitede ayrı birer disiplin haline gelen tarih iktisat, sosyoloji ve siyaset bilimi dörtlüsü, öncelikle ortak köklerinin yer aldığı beş ülkede uygulanmakla kalmayıp, aynı zamanda esas olarak bu beş ülkenin sosyal gerçekliğini betimlemeyi de üstlendiler. Tabi bu beş ülkenin üniversitelerinin, dünyanın geri kalanını tamamen ihmal ettikleri anlamına gelmiyordu. Sadece, incelemelerini farklı disiplinler şeklinde ayrıştırdıkları anlamını taşıyordu.

Modern dünya sistemi, Avrupa'nın geri kalanında yaşayan halklarla karşılaşması ve çoğu durumda onları fethetmesi sonucunda kuruldu. Avrupa deneyimlerinin kategorileriyle bakıldığında, karşılaştıkları halklar ve toplum yapıları birbirinden oldukça farklı iki türe ayrılıyordu. Bazı halklar, görece küçük gruplar halinde yaşıyorlardı, yazılı kayıt tutma sistemleri yoktu, geniş

bir coğrafyaya yayılan bir dini inanç sistemine dahil değiller ve Avrupa teknolojisiyle karşılaştırıldıklarında askeri bakımdan güçsüzdüler. Bu halkları betimlemek üzere ortak terimler kullanılmaya başlandı . İngilizce'de bunlara genellikle "kabile" deniyordu. İşte bu halkların incelenmesi, antropoloji adı verilen yeni bir disiplinin konusu oldu. Antropoloji, daha çok üniversite dışında yer alan kaşiflerin, seyyahların ve Avrupa güçlerinin sömürge idarelerinde görevli memurların çalışmalarıyla başladı ve sonradan bir üniversite disiplini olarak kurumlaştı. Antropoloji, batı dünyasını inceleyen diğer sosyal bilimlerden daima ayrı bir konumda yer aldı.

İlk antropologlardan bazıları, tıpkı ilk tarihçilerin evrensel tarihle ilgilenmeleri gibi, insanlığın evrensel doğal tarihine ilgi duysalar da, dış dünyadan gelen baskılar onları belirli halkların etnografı olmaya yöneltti ve çoğu, çalışmak için, kendi ülkelerinin iç ve dış sömürgelerinde yaşayan halklardan birini seçti. Bu da ister istemez, alan araştırmasına ve belirli bir yörede katılımcı gözlem yapmaya dayalı çok özel bir metodoloji geliştirilmesini gerektirdi.(Gulbenkıan Komisyonu 1998: 26,27)

Antropologlar Batılılar'dan çok farklı olan halkların toplumsal örgütlenme tarzlarını yeniden kurdular. Batılılara çok tuhaf görünen adetlerin akıldışı olmadığını, tersine o halkların hayatta kalmalarını ve yeniden üretimlerini sağladığını kanıtladılar. Oryantalist araştırmacılar Batılı olmayan "yüksek"yüksek uygarlıkları incelediler, metinlerini çevirip yorumladılar ve Hıristiyan merkezli görüşlerden bir kopuş anlamına gelen "dünya dinleri" kavramının meşruluk kazanmasında önemli bir rol oynadılar.(Gulbenkıan Komisyonu 1998: 35)

Konusu, "insan" olan sosyal bilimlerin inceleme alanları birbirinden farklıydı. Zamanla, bir bütün olan insanı anlamada, çeşitli disiplinlerin bir arada çalışması gündeme geldi. İlk olarak antropolojinin ilgi alanına giren batı dışı toplumlar, zamanla diğer sosyal bilimlerinde inceleme alanına girmeye başladı. Daha önce Batı dünyasını inceleyen disiplinlerin Batının dışındaki dünyaya girmeleri, antropolojinin varlığını haklı kılan gerekçeleri yerle bir

etmişti. Antropologlarda, disiplini tanımlayan faaliyet olan etnograftyadan vazgeçerek kendilerine yeni gerekçeler bulmaya koyuldular. Antropoloji, çağdaş dünyanın kültürel üretimini de inceleyen, bölgesel kültür araştırmalarını da konusuna dahil ederek çalışmalarına devam etti.(Gulbenkıan Komisyonu 1998: 41,42)

Sosyal bilimleri ve antropolojiyi tarihsel gelişimi içerisinde kısaca inceledik. Şimdi, asıl konumuz olan antropolojiyi daha yakından tanımaya çalışalım.

F) ANTROPOLOJİ

Antropolojinin konusu kısaca "insan" dır. Antropoloji, insanı bir bütünlük içerisinde ele alıp incelemeye çalışır. İnsanın ilgili olduğu ve yaptığı her şeyi, dünyanın neresinde olursa olsun yaşamış ve yaşayan bütün insanları inceler.

İnsanın ilk kez ne zaman ve nasıl ortaya çıktığını, doğaya karşı verdiği hayatta kalabilme mücadelesini, düşünmeye nasıl başladığını, yani fiziksel evrimini, ve yiyecek bulma barınma gibi sorunlarını nasıl çözdüğü, ateşi bulma ve demiri eğritmeyi nasıl öğrendiği, doğaya egemen olmak için nasıl savaştığını yani sosyal evrimini, kısaca, insanın dünya üzerindeki serüvenini anlamaya çalışır.

Yitik uygarlıkların ticaret yollarından, çağdaş toplumların işçi sendikalarına kadar her şeyi inceler. İnsanoğlunun yaşamı ve töreleriyle ilgili hiçbir konu yada soru antropolojinin inceleme alanı dışında değildir.(Wells 1994: 9)

Antropoloji bilimini büyük bir ağaca benzetirsek, bu kökün dört ana dalı olduğunu söyleyebiliriz. Bu dört ana dal; Fiziksel Antropoloji, Arkeoloji, Linguistik ve Kültürel Antropoloji olarak isimlendirilir.

Fiziksel Antropoloji: İnsanın ve primat akrabalarının biyolojik yapısını, doğal ve sosyal koşullar altında incelemeye çalışır.

Arkeoloji: Tarih öncesi devirleri kendisine konu almış ve bu devirlerin sırasını, süresini ve maddi kültürün bu devirlerdeki durumunu ve gelişimini incelemeyi amaç edinmiştir.

Linguistik: insana özgü haberleşme ve ifade etme sistemlerinin incelenmesidir.

Kültürel Antropoloji: Çeşitli alt dallara ayrılmıştır. Bu alt dallar günümüz kültürlerini inceleyen Etnografya ile Etnoloji ve toplumsal olguyu inceleyen Sosyal Antropolojidir. (Saran 1993: 141)

Etnografya; insan topluluklarının çeşitli zaman ve yerlerde doğaya hakim olmak, sosyal ihtiyaçlarını karşılamak için sarf ettikleri gayretlerin sonucunda ortaya çıkan maddi ve manevi kültürlerin tasviri analizlerini yapan bir bilim dalıdır.

Etnoloji ise; insanların çeşitli gruplara ayrılmasını, ırkların nereden çıktığını, her birinin maddi ve manevi kültürlerinin geliştiği ve yayıldığı bölgeleri, bu bölgelerde kazandıkları mahalli özellikleri, karşılaştırmalı olarak, inceleyen bilim dalıdır. (Sosyal Bilimler Ansiklopedisi 1990: Cilt 1)

Kültürel Antropolojinin toplumsal olguyu inceleyen bölümü olan Sosyal Antropoloji, özellikle sosyal yapının belirtilmesi üstünde durarak, kültür karşılaştırması yapan bir disiplin olarak tanımlanmaktadır. (Örnek 1969: 166)

a) KÜLTÜR KAVRAMI

Kültür, en geniş anlamı ile, bir toplumun yaşam biçiminin tümü, insan davranışlarının öğrenilen yönüdür. Özel bir kültürden söz ettiğimizde ise kültür ait olduğu toplumun bireyi olan insanların paylaşmış oldukları yaşam

biçimleridir. Duygu, düşünce ve hareketlerinden oluşan kalıplardır. Konut, giyim, kullandıkları araç ve gereçler gibi maddi öğelerin yanı sıra, din, dil, sanat, hukuk, gelenek gibi manevi öğeleri de kapsar.

Kültür, insanın oluşturduğu bir kavram ve insani yaşamın bir gereğidir. İnsan kültürü yaratır, fakat kültürde insanı yaratır.

Ralp Linton'un tanımına göre; "Kültür, öğrenilmiş davranışlar ve bu davranışların sonuçlarından oluşan bir bileşimdir. Kültürü oluşturan öğeler, belli bir toplumun üyelerince paylaşılır ve nesilden nesile aktarılır".

Bir diğer tanıma göre ise, kültür insan davranışının öğrenilen bölümüdür.

Davranış, bir toplumun üyelerince kabul edildiği ve devam ettiği zaman kültürün bir parçası durumuna gelir. Kültür kalıplarının kuşaktan kuşağa geçişi, genellikle eğitimin bir işlevi olarak tanımlanır. (Tezcan 1993: 14)

Kültür, Antropoloji dilinde ve eserlerinde, şu temel kavramlar karşılığında kullanılan soyut bir sözcüktür.

- Kültür, bir toplumun ya da bütün toplumların birikimli uygarlığıdır.
- Kültür, belli bir toplumun kendisidir.
- Kültür, bir dizi sosyal süreçlerin kendisidir.
- Kültür, bir insan ve toplum kavramıdır. (Güvenç 1994: 95)

Sosyal Antropolojinin konusu olan "Kültür" ün kavramsal açıklamasını da yaptıktan sonra Antropolojinin neden kırsal alan insanını incelediğini açıklayalım.

b) SOSYAL ANTROPOLOJİ VE KIRSAL ALAN

Antropolojinin önce Batı dışı toplumlarla ve ilkel gruplarla ilgilendiğini daha önce belirtmiştik. Antropologlar, daha sonra karmaşık toplumun bir parçası olan kırsal nüfusla artan bir şekilde ilgilendiler.

İlkel kültürlerin Batı medeniyetleriyle ilişkiye geçmeleri sonucunda yok olmaları ve ya kırsal topluma dönüşmeleri yüzünden antropolojik çalışmalar kırsal toplum üzerine çevirmiştir. (Erdentuğ 1972: 10)

Antropolojinin sosyal bilimler içerisinde bir disiplin olarak doğması, o zamana kadar ilgilenilmeyen konular çerçevesinde kendine bir yön verip, kendine has metodlarla güçlü bir şekilde araştırmalara konu ettiği ilkel gruplardan sonra, kır yerleşmelerini de ele almak gereksinimini duyması kaçınılmazdır. (Akkayan: Köy Antropolojisi Ders Notları)

Bu çalışmanın neden köy toplumu üzerinde gerçekleştirildiği konusunu kısaca açıklamaya çalışalım

c) NEDEN KÖY TOPLUMLARINI İNCELİYORUZ

- Bir araştırmanın düzenli bir şekilde yürütülebilmesi için, öncelikle konusunun yerinin ve zamanının sınırlandırılması gerekmektedir. İncelenen grubun tüm yönlerinin gözlemlenebilmesi ancak küçük gruplarla yapılan çalışmalarda mümkün olabilmektedir. "Bilindiği gibi antropoloji geleneğinde küçük ölçekli çalışmalar özel bir yer tutmaktadır. Köy araştırmaları da bu küçük ölçekli çalışmaların en iyi örneklerinin verildiği sahalardır. Bu tür çalışmalarla insan grubunun çeşitli yönlerini anlamak, bütüncül bir şekilde konuyu kapsamak mümkün olabilmektedir".

- Şehirleşmenin süratle geliştiği günümüzde, dünya nüfusunun hala önemli bir kısmı kırsal bölgelerde yaşamaktadır. Ayrıca, bu kırsal bölgeler, özellikle gelişmekte olan ülkelerin, çeşitli konularda en geri kalmış bölgelerini

oluşturmaktadır. Bu noktadan hareketle, kırsal alanları çeşitli açılardan incelemek ve bu bölgelerin problemlerine eğilmek gerekmektedir.

- Bugün kır şehir ayrımını ele almadan bu grupları tanımanın pek kolay olmadığı iyice anlaşılmıştır. Her ne kadar orijini kırsal alan insanlarından oluşan şehirler, zamanın etkileşimi ile kültürel yapılarında kırdan çok farklı bir yapı kazanmışlardır. Bu yapıyı anlamak için kenti oluşturanların orijinini iyi bilmek gereklidir. Onları ne kadar iyi ve rasyonel bir şekilde tanıyabilme olanağına sahip olursak, hem kırsak alanla ilgili problemleri, hem de kentteki bir çok problemleri daha iyi anlayıp, çözmek üzere çalışmalar yapabilmek mümkün olacaktır. (Akkayan: Köy Antropolojisi Ders Notları)

- Aslında günümüz köy toplumları bir uçta endüstriyel-şehir yaşamının sürdüğü, öbür uçta tarımsal yaşamın sürdüğü, büyük karmaşık toplumun bir parçasıdır ve karmaşık toplum, yaşantısı devamlı ve kesintisiz bir yaşam sürecidir. Bu karmaşık toplum yaşam sürecinin belirli bir yerindeki toplum ya endüstriyel-şehir yaşama düzenine ya da tarımsal köy toplumu modeline yakındır. Böylece karmaşık toplumların bir parçası olan toplumlar incelenirken bütünü gözden kaçırmamak daha doğrusu köy toplumunun dış dünyayla sosyal ilişkilerini incelemenin dışında tutmamak gereklidir. (Saran 1984 : 10)

d) KÖY ARAŞTIRMALARINI DÜNYADA VE TÜRKİYE'DEKİ TARİHSEL GELİŞİMİ

Köylü kültürünün antropolojik olarak ele alınması, 1800'lerin ortalarında disiplinin resmen başlamasına kadar gitmektedir. Edwart Taylor ve Sir Henry Maine gibi 19. Yüzyıl ilk antropologları, kültür üzerindeki fikirlerini formüle etmek için kabileler kadar, köylüler hakkındaki bilgilerini de kullanmışlardır.

Köylülerle ilgili çalışmalar 1930'lara kadar, antropolojinin ana ilgi alanlarından birisi değilken, öncü antropologlardan Manuel Gamio, Robert

Redfild, Elsie Clews Persons bu yeni sahayı çalışmaları içine alarak bu tür çalışmaların başlamasına yardımcı olmuşlardır. 1940'lardan 1950'ye kadar, antropologların köylü kültürüne ilgisi hızla büyümüştür.

Türkiye'de ise kırsal alanla ilgilenme, konunun sosyal bilim disiplinleri içerisinde yer alması ve bu konuda verilen uğraş, başladığı andan bugüne kadar kesintisiz devam etmektedir.

Kırsal alan çalışmalarını Türkiye'de üç döneme ayırmak mümkündür. Bu dönemler :

- İlk Dönem (1945 ve öncesi) : Köy ve köylüye yönelik çalışmaların ilk adımları atılmıştır. Köy ve köylü kültürü ile ilgili etnografik çalışmalar yapılmıştır. Köy araştırmaları sosyal felsefenin etkisinden kurtulmuştur.

- İkinci Dönem (1946 – 1960 arası) : Özellikle köy sosyolojisi ve antropolojisi modern araştırma metodlarını kullanmış ve bir çok yerli ve yabancı bilim adamı Türk Köy Kültürü üzerine araştırmalar yapmışlardır.

- Yakın Dönem (1960'tan günümüze kadar süren devre) : Kırsal alanın önemi daha iyi kavranmış, araştırıcı potansiyeli artmış, köyle ilgili yapılan araştırma ve yayınlar dikkat çekici boyutlara ulaşmıştır. (Akkayan: Köy Antropolojisi Ders Notları)

Şimdi kısaca Türkiye'de kırsal alan konusunda bilgi verelim.

G) KIRSAL TÜRKİYEN'NİN ÖZELLİKLERİ

Kırsal kesim ve kent ayırımı, ülkeden ülkeye farklılıklar göstermekte ve bu durum da kavramların sınırlarını çizmeyi güçleştirmektedir. Fakat iki yerleşme türünü birbirinden ayırıp ortaya koyacak kriterler vardır. Bunlar :

İdari kriter,
Nüfus hacmi kriteri,
Sosyo-ekonomik karakter kriteri,
Kombine kriterlerdir.

Türkiye il,ilçe, bucak ve köy adı verilen idari birimlere ayrılır. Bu idari birimler,sınırlarını yasa ile belirlenen toprak parçalarıdır. İl ,idari bölünüş içinde en kapsamlı olanıdır. Kendi içinde ilçe, bucak ve köylere ayrılır. Bunlar da içlerinde bir veya daha fazla yerleşme ünitesine sahiptirler. İller, il merkezi veya merkez ilçe diye isimlendirilen oluşan şehirsel alanlara sahiptirler. İl ve ilçe merkezlerinin şehirsel yerleşmeleri dışında kalan alanlar bucak ve köylere ayrılır. Bucak ve köyler kırsal yerleşmeleri oluştururlar. Bir ilçeye bağlı bir veya birkaç bucak ve bucaklara bağlı köyler olabileceği gibi, köylerin doğrudan ilçeye bağlı olması da mümkündür.

Belirtilmesi gereken bir diğer nokta ise, köylerin de köy-altı yerleşmesi şeklinde, tekrar daha küçük ünitelere ayrılmalarıdır. Ayrıca, bir köy mahallelere de ayrılabilmektedir. Fakat, şehirsel yerleşmelerde her mahalle idari birim olarak bir muhtarlık altında örgütlenmesine karşılık, köylerde, köy-altı yerleşme üniteleri ve mahalleler idari ayrımda yeralmayan mahalli ayrımları şeklindedir.(Akkayan: Köy Antropolojisi Ders Notları)

H) TÜRKİYE'DE İDARİ AÇIDAN İL,İLÇE, BUCAK VE KÖY SAYILARI

Yıllar	İl Sayısı	İlçe Sayısı	Bucak Sayısı	Köy Sayısı
1950	63	422	974	33305
1960	67	570	893	34548
1970	67	572	885	35110
1980	67	572	887	35268
1990	73	829	688	35545

Kaynak: 1990 Genel Nüfus Sayımı

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü gibi, ülkemizde 1950 ve 1990 yılları arasında il ve ilçe sayısında bir yükselme yaşanmıştır. Bucak sayısında büyük bir düşüş olmuşken köy sayısında ufak bir artış yaşanmıştır. Ülkemizde şehir yerleşim üniteleri yıllar geçtikçe çoğalmaktadır.

I) TÜRKİYE NÜFUSUNUN ŞEHİR-KÖY DAĞILIMI VE ARTIŞ DÜZENİ

Yıllar	Toplam Nüfus	Şehir Nüfusu n	%	Köy Nüfusu n	%
1950	20.947.188	5.244.337	25.0	15.702.851	75.0
1960	27.754.820	8.859.731	31.9	18.895.089	68 1
1970	35.605.176	13.691.101	38.5	21.914.075	61 5
1980	44.736.957	19.645.007	43 9	25.091.950	56 1
1990	56.473.035	33.326.351	59 0	23.146.684	41 0

Kaynak: 1990 Genel Nüfus Sayımı

Türkiye'nin şehir nüfusu 1950'lerde %25 iken 1990'lı yıllara gelindiğinde şehirler nüfusun %59'unu barındırmaya başlamıştır. Köy nüfusunda ise tabloda görüldüğü gibi sürekli bir düşüş yaşanmıştır.

Bu çalışmanın, neden kırsal kesim üzerinde yapıldığı ve Türkiye'nin kırsal yapısı konusundaki bu anlatımlarımızdan sonra şimdi çalışmada kullanılan metod konusunda bilgi verelim.

2. BÖLÜM

METODOLOJİ

Latince "methodus" kelimesinden gelen ve birçok dillerde kullanılan metod kelimesi, dilimizde önce usul kelimesi ile karşılanmıştır. Bugün metod kelimesinin yanısıra, yöntem kelimesi de kullanılmaktadır. (Tütengil 1978: 1)

Bilimi evrensel ölçüde saygın kılan özelliği, her hangi bir konudaki şaşırtıcı buluşları, biriktirmiş olduğu bilgilerin genişliği ya da kullanım alanlarından çok, geçerli sonuçlara ulaştıran yöntemidir. (Ozankaya 1991: 57)

Yöntem, en genel anlamı ile bir amaca varmak için belli bir düzene göre izlenen yol demektir. Bilindiği gibi bilimin amacı, gerçeği bulmaktır. Doğal bilimler doğa ile ilgili gerçekleri, toplumsal bilimlerde toplumla ilgili gerçekleri bulmaya çalışırlar. Gerçekleri bulmak demek, eldeki verilerin gerçeğe uygun olup olmadığını saptamak demektir. Bu açıdan bilimsel yöntem gerçeğe uygun bilgi üretme yöntemidir diyebiliriz. Bilimsel yöntemi bütün öteki yöntemlerden ayıran noktada, budur. (Kongar 1995: 37)

Doğa bilimleri ile ilgili toplanan bilgilerin doğruluğu, her yerde aynı yöntem ve tekniklerle denetlenebilir. Fakat toplum bilimleri ile ilgili toplanan sosyo kültürel veriler aynı kolaylıkta denetlenemez. Çünkü, toplum hayatının bir döneminde geçerli olan bilgiler, bir sonraki dönemde sosyo kültürel değişmeler sonucunda geçerli olmayabilir. (Güvenç 1994: 139)

Her bilim dalının, kendine özgü metodları vardır. Hepside, güvenilir ve sağlam verilere ulaşama, objektif olma yolundadır. Araştırmanın önem kazanması, metodoloji konularına olan ilginin daha geniş alanlara kayması ile mümkün olmuştur. (Tütengil 1978: 1)

Toplanan bilgilerin hizmet ettiği amaca göre bir sınıflandırma yapılırsa, araştırma faaliyetlerinin bir bölümü pratiğe, bir bölümü de bilimsel teoriye doğru kayar. Araştırma faaliyetlerini ana başlıklar altında toplamak mümkündür:

1) Günlük ihtiyaçları karşılamaya yönelik çalışmalar
2) Bilimsel kaygı nedeni ile yapılan çalışmalar
3) Tasvir tipi araştırmalar
    a) Pratiğe zemin hazırlayanlar
    b) Bilime zemin hazırlayanlar

(Akkayan: Araştırma Yöntem ve Teknikleri Ders Notları)

Alan araştırması, ilk kez antropolojide uygulanan ve daha sonraları sosyoloji başta olmak üzere diğer bazı bilimlerde de uygulanan bir araştırma yöntemidir. Alan araştırmalarında kullanılan teknikler, araştırmacının, inceleme sırasında bilgi toplamak için kullandığı özel araçları ifade eder. Metodoloji ise kültürel incelemeler, bunlarla ilgili problemler, teori ve veriler karşısındaki belli başlı kavramsal ve mantıki yönelişlerle ilgilidir. (Bennet 1968: 2)

Sosyal araştırmalarda kullanılan verileri içerik itibariyle iki gruba ayırmak mümkündür.

1) Vasıtasız yolla elde edinilen bilgiler
2) Vasıtalı yolla elde edinilen bilgiler.

Vasıtasız yolla elde edinilen veriler, genellikle gözlem, anket ve mülakatla elde edilebilir. Buda araştırıcının kendi imkanı ve çabasıyla gerçekleşebilir. Bazen bu üç uygulamadan sadece biri ile sonuca gidildiği gibi bazen de her üçünü beraber kullanarak sonuca varılabilir. Sosyal araştırmalarda mülakat gözlemle desteklendiği vakit çok etkili bir yöntem olmaktadır.

Vasıtalı yolla elde edilen veriler ise, daha önce bilimsel ve ya farklı amaçlarla toplanmış olan bilgilerdir. Bu tip bilgilerin kaynağı plaklar, bantlar ve diğer teknolojik maddi kültür unsurları olabilir. Her araştırmayı bu tip

malzeme ile takviye etmek mümkün olmasa bile çoğu zaman sosyal araştırmalar her iki gruba ait verileri birlikte kullanarak yapılır. (Akkayan 1979: 51-53)

Bir sosyal araştırma planlanırken sonuç elde edilinceye kadar on safhadan geçmesi beklenir.

1) Konu seçimi
2) Ön araştırma
3) Konu ve problemin sınırlandırılması
4) Örnek seçimi
5) Mülakat sorularının hazırlanması
6) Mülakatların sahada uygulanması
7) Verilerin guruplandırılması
8) Tasnif ve döküm
9) Tabloların hazırlanması
10) Raporun hazırlanması

Bu safhaları Çardaközü köyünde yapılan araştırmayı dikkate alarak açıklamaya çalışalım.

KONU

İç Anadolu Bölgesinde yer alan Eskişehir İlinin Günyüzü İlçesine bağlı Çardaközü köyündeki sosyo-kültürel ekonomik yapı.

Bu raporun hazırlanmasında, Çardaközü köyünde yapılan saha araştırması sırasında hane başkanlarına ve hane başkanlarının eşlerine uygulanan mülakatlar, araştırma sırasında edinilen gözlemler, konuyla ilgili literatür taramasından elde edilen kaynaklar kullanılmıştır. Bu raporda, özellikle, hane başkanlarının eşlerine uygulanan mülakatlardan elde edilen sonuçlardan faydalanılmıştır. Hane başkanının eşi olan kadınlara uygulanan mülakatlarda işlenen konularsa; demografik özellikler, göç, evlilik, doğum, sünnet, beslenme, sağlık, temizlik, ve kanaat tutumla ilgilidir.

1) KONU SEÇİMİ

Konu seçimi için 1998-1999 öğretim yılı başında üçüncü sınıf öğrencilerine bir saha çalışması yapacakları söylenmişti. Bu çalışmanın konusunun ve içeriğinin ne olması gerektiği konusunda öğrencilerin araştırma yapmaları ve belirlenen konu başlıklarının gündeme getirmeleri istenmişti. Derslerde bir çok konu gündeme getirildi, fakat, konular yeterince olgunlaştırılamadı veya belirlenen konularda neden araştırma yapılması gerektiğine çok fazla açıklık getirilemediğinden daha önceki öğretim yıllarında başlayan "Türkiye Geleneksel Kültür Haritası" projesinin devamı niteliğinde olan köyde sosyo-kültürel ekonomik organizasyon konusunda çalışılmaya karar verildi.

1999 ocak ayında araştırma yöntem ve teknikleri dersinde bölüm başkanımız Prof. Dr. Taylan Akkayan tarafından araştırma yapılabilecek iki il grubu sunularak öğrencilerden tercih yapmaları istendi.

1. İl Grubu : İstanbul, Yalova, Sakarya, Kocaeli
2. İl Grubu : Bolu, Eskişehir, Afyon, Isparta, Burdur idi.

İlk gruptaki illerin sanayileşmiş bölgelerde olması sebebiyle, geleneksel yapıyı çok fazla koruyamayan iller olabileceği düşüncesiyle, ikinci gruptaki illerde saha çalışması yapmak kararlaştırıldı.

2) ÖN ARAŞTIRMA

Konu belirlendikten sonra ön araştırmayla ilgili çalışmalar başladı. Bu çalışmaları iki grupta ele almak mümkündür.

a. Literatür Çalışmasıyla Yapılan Ön Araştırma.
b. Sahada Yapılan Ön Araştırma

a. Literatür Çalışmasıyla Yapılan Ön Araştırma.

Öncelikle kırsal alanla ilgili olarak yapılmış olan tez, makale ve kitaplar taranarak konu hakkında bilgi toplandı. 1990 nüfus sayımı verilerinden yararlanarak Eskişehir ili Günyüzü ilçesinin köylerinin nüfusları ve hane sayıları tespit edildi ve belirlenen kriterlere uygun 3 köy seçildi. Özellikle uyulması gereken kriterler ise; ortalama 60 haneden oluşan, kadın erkek nüfusu dengeli olan, geleneksel bir yapı teşkil eden, ilçenin diğer köylerinden farklı bir yapısı olmayan bir köy olması gibi kriterlerdir. Bu kriterlere uygun olan Günyüzü ilçesinin 3 köyü ön araştırma kapsamına alınmıştır. Bu köyler Atlas, Çardaközü ve Yazır köyleridir.

b. Sahada Yapılan Ön Araştırma

Gidilecek köyler tespit edildikten sonra sahanın kontrol edilmesi ve gerekli olan teorik alt yarının hazırlana bilmesi amacıyla sahaya gidilerek bir ön araştırma yapılmıştır. Ön araştırma için 27 nisan 1999 tarihinde trenle Eskişehir'e gidildi. Ertesi gün. Eskişehir otogarından kalkan Günyüzü otobüsleri vasıtasıyla Günyüzü İlçesine varıldı. Ardından kaymakama ilçeye geliş nedenimizi anlatmak amacıyla hükümet konağına gidildi. İlk olarak yazı işleri müdürü Süleyman Bey ile görüşüldü, yapılacak olan araştırma detaylı bir şekilde anlatıldı. Daha sonrada Kaymakam Bey'ede aynı şekilde bilgi verildi. Kaymakam Bey bizi çok olumlu karşıladı ve bize gereken her türlü yardımı sağlayabileceklerini söyledi. Bu arada İlçede polis teşkilatının kurulmamış olması sebebiyle güvenlik jandarma tarafından sağlanıyordu, jandarmaya da ilçede bulunuşumuz haber verildi.

Daha sonra, hükümet konağında, araştırma yapılabilecek köyler listesine alınan Atlas köyü muhtarı ile karşılaştık. Muhtara, bir köy araştırması yapacağımızı, bu sebeple Atlas köyü hakkında bilgi almak istediğimizi ve köyü görmek istediğimizi söyledik. Muhtar bizi arabasıyla köye götürdü. Muhtardan köy hakkında bilgi aldık. Atlas köyü, ilçeye 4km uzaklıkta, 55 haneden oluşan bir köydü. Köyde yoğun olarak yaşlı nüfus yaşamaktaydı ve

ilçenin en fazla göç veren köylerinden biriydi. Atlas köyünün hane sayısının yetersiz olması ve yoğun olarak yaşlı nüfusun yaşıyor olması sebebiyle bizim çalışmamıza uygun olmadığına karar verildi ve tekrar ilçeye dönüldü.

Daha sonra yine listemizde bulunan Yazır köyüne gidildi. Yazır köyü ilçeye 7km uzaklıkta, yol kenarında düz bir arazide kurulmuş bir köydür. Köydeki evler genellikle iki katlı olup hepsinin cephesi yol istikameti olan güneye bakmaktadır. Köyün etrafında hiç ağaç olmadığından dolayı kuru bir görüntüsü vardır. İlk olarak köy muhtarının evine gittik ve köy hakkında genel bilgiler almaya çalıştık, saat iyice ilerlemiş olduğu için o geceyi Yazır köyünde geçirdik. Evde muhtar, eşi, oğlu, gelini ve torunlar hep birlikte yaşamaktaydılar. Muhtarla köy hakkında sohbet ettik, yapacağımız çalışmayı anlattık ve köyün kesin olarak kaç hane olduğunu öğrenmek istediğimizi söyledik. Köy 49 hane idi Anadolu'nun bütün köylerinde olduğu gibi şehirlere göç veriyordu. O gece kadınlarla da konuşma fırsatı bulduk. Nasıl bir yaşam sürdükleri, ne işler yaptıkları, düğünlerin nasıl yapıldığı gibi konularda bol bol sohbet ettik. Hane sayısının yetersiz olması sebebi ile Yazır köyünün bizim araştırmamız için uygun bir köy olmadığına karar verdik.

O geceyi Yazır köyünde geçirdikten sonra, ertesi gün Yazır muhtarına rica ettik, bizi arabasıyla çardaközü köyüne götürdü. Çardaközü köyü ilçede en fazla genç nüfusu barındıran köylerden biri. İlçeye 17km uzaklıkta, ön tarafı ağaçlık bir alanla kaplı, ağırlıklı olarak iki katlı evlerin bulunduğu, arkasındaki alçak tepenin yamacına doğru evlerin yayıldığı, toplu yerleşmenin hakim olduğu şirin bir köydü. Çardaközü muhtarıyla görüştük. Köyün 71 hane olduğunu, civardaki diğer köylere oranla daha verimli arazilere sahip olduklarını, ve daha fazla genç nüfus barındırdığını, sosyal yetersizlikler sebebiyle şehirle göçün yaşandığını öğrendik. Çardaközü köyünün hane sayısı bizim aradığımız kritere uygundu, etraftaki diğer köylerden farklı bir kültürel yapıda sergilemiyordu. Bu sebeple Çardaközü köyünde araştırma yapmaya karar verdik. Köy muhtarına durumu anlattık, bu köyde araştırma yapmak istediğimizi söyledik. Muhtar çok fazla hoşnut karşılamasa da çok olumsuz bir tavırda sergilemedi. Bizi tanıdıkça ve

yaptığımız işi gördükçe, bu hoşnutsuzlukların giderileceği düşüncesiyle köyden ayrıldık ve ilçeye döndük. Yazı işleri müdürüne ve jandarma komutanına Çardaközü köyünde araştırma yapmaya karar verdiğimizi söyledik. Onlarda gönül rahatlığıyla İstanbul'a dönebileceğimizi tekrar sahaya geldiğimizde Çardaközü köyünde hiçbir sorunla karşılaşmadan rahatlıkla araştırma yapabileceğimizi, gerekli olan bütün kolaylıkları sağlamak için ellerinden gelen her türlü yardımı yapacaklarını söylediler.

Araştırma yapılacak olan köy böylece tespit edilmiş olup ardından İstanbul'a dönülmüştür. Sahada kalınan toplam süre iki gün olup 29 nisan 1999 tarihinde son bulmuştur.

3) KONU VE PROBLEMİN SINIRLANDIRILMASI

Hangi alanda çalışılırsa çalışılsın, çalışma yapılacak alanın kararlaştırılmasında bir dizi sınırlamalar getirilir. Bu sınırlamalar mekanda konuda ve zamanda ve kullanılacak malzemede yapılır.(Tütengil 1978:101)

Coğrafi Alan Olarak Sınırlama : Bu çalışma Türkiye Geleneksel Kültür Haritası projesi kapsamında daha önce araştırma yapılan illerin devamı olan Bolu, Eskişehir, Afyon, Isparta, Burdur illerinin kırsal kesimini kapsamaktadır.

Konunun Sınırlandırılması : Araştırma yapılacak olan köyde yaşayan halkın, sahada kalınan süre zarfında tespit edilen sosyo kültürel ekonomik yapısı, bu çalışmanın asıl konusudur.

Tarihi Dönem Olarak Sınırlama : Bu araştırma 1999 yılı Ekim ayında verisi toplanan bir araştırmadır.

Kullanılacak Malzemede Sınırlama : Bu araştırma bilgi toplama yöntemi olarak mülakat kullanılmıştır. Araştırma yapılan köyde iki ayrı tip mülakat kullanılmıştır. Hane başkanlarına uygulanan mülakatta demografik yapı, mesken, evlilik göç, ekonomi, kanaat ve tutumlar ile ilgili sorular

bulunmaktadır. Hane başkanlarının eşlerine uygulanan mülakatta demografik yapı, göç, evlilik, doğum, sünnet, beslenme, sağlık, temizlik, kanaat ve tutumlar ile ilgili sorular bulunmaktadır.

4) ÖRNEK SEÇİMİ

Örnek seçimi kitlenin tamamının değil de onun bütün özelliklerini yansıtan temsili bir parçanın seçilip incelenmesidir. (Tütengil 1978 : 69)

Ancak büyük bir grupla çalışıldığında örnek seçimi yapılması gibi bir uygulamaya gidilir. Bizim araştırmamızda karşılaştırmaların rahatlıkla yapılabilmesi için gerekli olan hane sayısı 60 tır. 60 hanenin üzerinde olan köylerde basit tesadüfi seçim (Random) yöntemi kullanılarak örneklemeye gidilmiştir.

Çardaközü köyünde yaşayan 71 hanede hane başkanı ve eşlerinin tamamı ile görüşülmüş. Örneklem seçilmeye gidilmemiştir.

5) MÜLAKAT SORULARININ HAZIRLANMASI

Veri toplamada kullanılan yöntem mülakattır. Araştırma sırasında köydeki büyün hane başkanı ve eşlerine mülakat uygulanmıştır. Mülakatların hazırlanması sırasında, soruların açık ve anlaşılır olmasına, mülakat uygulanan kişiyi tehdit edecek veya zor duruma düşürecek soruların bulunmamasına ve kendi içinde tutarlı bir bütün oluşturmasına dikkat edilmiştir.

Mülakat soruları daha önce yapılan araştırmalarda kullanılan sorulara paralel olarak hazırlanmıştır. Fakat yeni araştırmacıların soruları iyice kavrayabilmesi için bütün sorular tekrar tartışılmış bir takım eklemeler ve çıkartmalar yapılmıştır. Mülakatın baştan sona bir bütünlük içinde işletilebilmesi için soruların sırası ve sayfa düzeni gibi konulara çok fazlaca dikkat edilmiştir.

Mülakat formlarında soru yapısı olarak iki farklı soru tipi kullanılmıştır. Açık uçlu sorularda konuşulan kişiyi hiçbir şekilde yönlendirmeden cevabın serbest bir şekilde verilmesi istenmiştir. Kapalı uçlu sorular ise konuşulanın vereceği cevabın, önceden belirlenen kategorilerden uygun olanına işlenmesi şeklindedir.

Dört çeşit mülakat formu hazırlanmıştır :

1. Hane Başkanlarına Uygulanan (Erkek F1) Mülakat Formu
2. Hane Başkanlarının Eşlerine Uygulanan (Kadın F2) Mülakat Formu
3. Muhtarlara Uygulanan (F3) Mülakat Formu
4. Kısaltılmış Hane Başkanı (F4) Mülakat Formu

6) MÜLAKATLARIN SAHADA UYGULANMASI

3/6/1999 tarihinde, deneme mülakatlarını uygulamak için sahaya gidilmiştir. Sahada 4 adet hane başkanı (F1), 4 adet hane başkanı eşi (F2) ve 2 adet muhtar mülakatı (F3) uygulanmıştır. Ayrıca, Eylül ayında Çardaközü köyünde yapılacak araştırma için kaymakamlığa gerekli belgeler bırakılmıştır. Eskişehir İli Valiliği'ne de çalışma yapacak gruplar adına bir arkadaşımız gerekli olan belgeleri bırakmıştır. Uygulanan deneme mülakatlarından sonra standart haline getirilen mülakatlar ,asıl saha uygulaması için hazır hale getirilmiştir.

Çalışmanın, mülakat ve gözlem bölümünü tamamlamak amacıyla, 2/9/1999 tarihinde, Eskişehir İlinin, Günyüzü İlçesinin, Çardaközü köyüne gidilmiştir. Köye ulaştığımızda, gerek ön araştırma, gerekse mülakat safhalarında köylülerle iyi ilişkiler kurulduğu için sıcak bir karşılama gördük. Daha önceden ayarlandığı gibi sahada kalacağımız süreyi muhtarın evinde geçirecektik. Köyde kalınan süre içerisinde köydeki bütün hanelerin hane başkanlarına ve hane başkanlarının eşlerine mülakat uygulanmıştır. Görsel belgeleme çalışmaları da bu süre içerisinde tamamlanmıştır. Ayrıca, köyde kalınan süre içerisinde bir düğüne katılma fırsatı bulunmuş, böylece köyde düğün olgusu da gözlemlenmiş ve fotoğraflarla belgelenmiştir. Araştırma

süresi içinde, köylülerle beraber tarlalara gidilmiş, köyün çalışma hayatı ayrıntılarıyla gözlemlenmiştir.

Mülakat uygulaması sırasında özellikle, ekonomi bölümünde zorlanıyorduk. Hayvancılıkla ilgili soruların bulunduğu kısımda, ineklerden ve koyunlardan kaç litre süt alındığı ve bu sütün nasıl tüketildiği soruluyordu. Erkeklerin süt ürünlerinin yapımı için ne kadar süt harcandığını çok net bilmemeleri sebebiyle çok iyi cevaplar alamıyorduk. Bizde, kadınlardan peynir, yoğurt, yağ gibi gıda maddelerinin yapımı için ortalama ne kadar süt harcandığını öğrendik ve buna göre, çok net bilgi veremeyen kişilere hatırlatmalar yaparak bu konudaki bilgileri toplamaya çalıştık.

Mülakat uygulaması için erkekleri evde bulmakta zorlanıyorduk. Çünkü, erkekler vakitlerinin büyük bir çoğunluğunu kahvede geçiriyorlardı. Bizde erkeklerin bir kısmına kahvede mülakat uyguladık.

Günler geçtikçe bütün köy bizi tanımaya başlıyordu. Kahvenin önünden geçtiğimiz zamanlarda, "Mustafa amcanla konuşmadınız, hadi gelin onunlada konuşun" diyerek, bizi kahveye çağırıyorlardı. Başlangıçta bayan olduğumuz için kahvede mülakat yapmamızın ters karşılanacağını düşünmüştük. Muhtara bu konuyu sorduk. Bize kesinlikle istediğiniz yerde konuşabilirsiniz, sizin işiniz bu, tabi ki kahvede de mülakat yapabilirsiniz dedi. Kahvede mülakat yapmak bize zaman açısından avantaj sağlıyordu. Kahvede erkekleri çok rahatlıkla bulabildiğimiz için, onları arayarak vakit kaybetmiyorduk.

Köydeki insanlarla mülakat yapma konusunda çok fazla sorunla karşılaşmıyorduk. Büyük bir çoğunluk sorularımıza titizlikle cevap vermeye çalışıyordu. Günde ortalama 5-6 kişi ile görüşüyorduk. Akşam saatlerinde hane başkanı erkek ve eşi kadına birlikte yaptığımız mülakatlardan daha iyi sonuçlar alıyorduk. Çünkü iki kişi düşünerek cevap veriyorlardı. Böylece hatırlanamayan olaylarda veya tarihlerde birbirlerine yardımcı oluyorlardı. Bazı zamanlarda kadınları, tarlada çalıştıkları için bulamıyorduk. Bazense bir eve gittiğimizde, çeşitli gıda maddelerinin yapımı için bir araya gelmiş 5-6

kadınla birden karşılaşıyorduk. Böyle toplu mülakatların yapıldığı zamanlarda çok daha verimli sonuçlar alıyorduk. kadınlar çoğu sorularımıza cevap vermeden önce gülüyorlardı. Bu gibi eğlenceli neşeli sohbetler esnasında mülakat uygulamak, hem mülakatçı için hem de mülakat yapılan için daha güzel sonuçlar doğuruyordu.

Mülakat soruları çok uzun olduğu için bazı erkeklerin mülakat sırasında sıkıldıkları ve başka konularla ilgilendikleri zamanlarda olmuştu. Erkek (F1) mülakatlarının uygulanma süresi 2 saati buluyordu. Bu sebeple konuşulan kişi yorulduğu zaman hemen sohbet etmeye çalışıyorduk. Böylece hem karşıdaki kişiyi sıkmıyor hem de değişik konulardan bahsetmek aramızdaki ilişkileri geliştiriyordu.

Mülakat uygulaması ve gözlem için sahada kalınan süre 15 gündür. Sahada kalınan süre içerisinde 20 tane muhtar mülakatı uygulanmıştır. Günyüzü ilçesine bağlı 15 köy muhtarıyla görüşüldükten sonra, diğer 5 muhtar mülakatını tamamlamak için, Günyüzü ilcesine en yakın ilçe olan, Sivrihisar'a gidilerek bu ilçenin 5 köyünün muhtarıyla görüşülmüştür.

Sonuçta Çardaközü köyünde 71 hane ile görüşülmüştür. 67 hanede hane başkanı erkeğe F1 ve hane başkanın eşi kadına F2 mülakatı uygulanmıştır. Diğer 4 hanenin 3'ünde eşi ölmüş 1'inde ise eşinden ayrılmış bir kadın yaşadığı için bu kadınlara hem F1 hem de F2 mülakatları uygulanmıştır. 71 F1, 71 F2 olmak üzere toplam 142 mülakat uygulanmıştır. Bunun dışında 20 tane muhtar mülakatı yapılmıştır.

KÖYDEN BİR ANI

Günler geçtikçe, köylüler bize iyice alışmaya başlamıştı. Artık bütün köy bizi tanıyor ve bizimle çok yakından ilgileniyordu. Mülakat uygulaması için köyde bir eve gittiğim sırada yaşadığım bir diyaloğu burada anlatmak istiyorum. Evde hane başkanı mülakatı uyguladığım sırada, görüştüğüm kişi bana "köyümüzü nasıl buldunuz" diye sordu. Bende köyün çok güzel

olduğunu ve insanların bize çok sıcak davrandığını söyledim. Buna karşılık olarak bende "siz bizi nasıl buldunuz" diye sordum. Bana "önce bizden çok çekindiğini, sorulara cevap verememekten korktuğunu, fakat, benim ne sormak istediğimi açık bir şekilde anlattığım için, çok rahatlıkla cevap verebildiğini söyledi". Ardından, "bizim çok sıcak davrandığımızı, şehirliler gibi köylüyü küçümsemediğimizi" söyledi. Bende bunun üzerine "şehirliler köylüleri küçümsüyor mu" diye sordum. Bana şehirde bulunduğu zamanlardaki izlenimlerinden hareketle "evet", dedi. "Şehirlilerin köylüleri küçümsediğini ve hor karşıladığını" söyledi.

Bu olay bize, yaşam tarzı faklılıkları olan iki kültür insanının bu farklılıkları kişisel boyutlara kadar indirgediklerini ve birbirleriyle olan ilişkilerinde şehirlilerin, şehir insanının farklı olduğunu göstermek için karşısındaki kişiyi küçümsemek ve hor görmek noktasına kadar vardıklarını, bu durumunsa köyde yaşayan insanları kişisel olarak rencide ettiğini göstermektedir. Yapılan ekonomik etkinliklerin faklılıkları sebebiyle şehirlerde ve köylerde farklı bir yaşam tarzı gelişmiştir. Köylerde ekonomik etkinlikler doğa ile iç içe sürdürülürken, şehirlerde ekonomik etkinlikler doğadan uzak sürdürülmektedir. Bu sebeple kültürel yapı ekonomik etkinliklere bağlı olarak şekillenir. Şehirlilerle köylüler arasında, İnsanların birbirleriyle kurdukları ilişkilerden, dış görünüşlerine, giyim tarzlarına, konuşma tarzlarına, eğlence anlayışlarına, çalıştıkları ve oturdukları mekanların niteliklerine, eğitim, sağlık gibi sosyal imkanlardan yararlanabilme olanaklarına, boş vakitlerini değerlendirme alışkanlıklarına kadar büyük farklılıklar vardır. Bu iki kültür insanı çeşitli sebeplerle ilişki içinde olsalar ve birbirlerinden etkilenseler de farlı yaşam tarzlarına sahip oldukları gözden kaçırılamaz. Köylerdeki sosyal yetersizlikler sebebiyle köylülerin eğitim düzeyi daha düşüktür, yine sürekli toprakta çalışmanın getirdiği bir sonuç olarak elleri daha büyük ve çatlaktır. Çalışma tarzı müsait olmadığı için giyimi özensizdir ve kıyafetleri daha çok koyu renklidir. Bozuk bir şiveyle konuşurlar. Bir çok gıda maddesini kendileri üretirler, satın alma şehirdeki kadar yaygın değildir. Buna karşılık doğayla iç içe yaşadığı için yalan söyleme marjı şehirlere oranla çok düşüktür, stresin yol açtığı bir çok hastalığa yakalanma riskleri daha azdır. Küçük bir toplumda

yaşadıkları için toplumsal baskıyı toplumun bütün bireyleri çok derinden hisseder. Bu sebeple geleneksel yapı daha yavaş çözülür. Ayrıca kırsal kesimde yapılan tarımsal ve hayvansal üretim sayesinde şehirlinin beslenme sorunu çözülmektedir. Yani şehirlerin yaşayabilmesi için köylerinde yaşaması gerekmektedir.

Bu iki kültür insanı arasındaki farklılıkları kişisel boyutta değil de doğal, toplumsal ve ekonomik boyutlarda ele almak gereklidir. Ancak bu yolla karşımızdaki insan hakkındaki düşüncelerimiz doğru şekillenebilir.

Böyle bir tespiti de yapmamıza yardımcı olan bu olayı da aktardıktan sonra, şimdi kaldığımız yerden anlatımlarımıza devam edelim.

7) VERİLERİN GRUPLANDIRILMASI

Anlamlı karşılaştırmaların yapılabilmesi için öncelikle toplanan verilerin guruplandırılması gereklidir. Bu çalışmada köydeki değişimi yakalayabilmek amacıyla, genç hane başkanları ile yaşlı hane başkanları arasındaki faklılıklar tespit edilmeye çalışılmıştır. Bunun için hane başkanlarının ortalama medyan yaşları bulunmuştur. Çardaközü köyünde görüşülen hane başkanlarının ortalama medyan yaşı 46 olarak tespit edilmiştir. 46 yaş ve altında olanlar genç hane başkanları grubuna, 46 yaş üstünde olanlar yaşlı hane başkanları gurubuna dahil edilmiştir. Konuşulan hane başkanlarının eşleri hane başkanının yaşına göre guruplandırılmıştır. Böylece çardaközü köyünde konuşulan 71 hane başkanı eşinden 35'i genç hane başkanları grubu, 36'sı yaşlı hane başkanları grubunda yer almıştır.

8) TASNİF VE DÖKÜM

Tasnif ve döküm adı altındaki işlemler elde edilen verilerin sayılması şeklinde tanımlanabilir. (Akkayan 1991:55) bu aşamayı 3 başlık altında toplamak mümkündür.

a) Mülakat kontrolü

b) Kod formu ve yönerge hazırlanması

c) Kodlama

a) Mülakat Kontrolü : Mülakat 3 farklı şekilde kontrol edilmiştir. İlk kontrol mülakatçının kendisi tarafından yapılan kontrol olup düzeltmelerde kırmızı kurşun kalem kullanılmıştır. İkinci kontrol mülakatçının sahadaki çalışma arkadaşı tarafından yapılan kontrol olup düzeltmelerde mavi kurşun kalem kullanılmıştır. Üçüncü kontrol ise farklı gruptan başka bir mülakatçının yapmış olduğu kontrol olup düzeltmelerde yeşil kurşun kalem kullanılmıştır

b) Yönerge ve Kod Formunun Hazırlanması : Mülakatlarda yer alan açık uçlu soruların standart hale getirilebilmesi için her grup kendi mülakatının açık uçlu sorularının dökümünü yapmıştır, bu döküm sonuçlarına göre yönerge ve kod formu hazırlanmıştır.

c) Kodlama : Mülakattaki bilgiler oluşturulan yönerge çerçevesinde kod formuna aktarılmıştır. Hane başkanı (f1) ve hane başkanı eşi için (f2) ayrı ayrı kod formu ve yönerge kullanılmıştır. Kod formuna geçirilen mülakat verileri kontrolden geçirilerek statview istatistik programı kullanılarak bilgisayara geçirilmiştir.

9) TABLOLARIN HAZIRLANMASI

Tablolar dökümdeki sistemleştirilmiş bilgilerin ifade ediliş tarzındaki sadece sembollerin değişmesi olmayıp, aynı zamanda elde edilen frekanslar üzerinde gerçekleştirilecek olan diğer istatistiki uygulamaların da birlikte sunulduğu yerdir. (Akkayan 1991:55)

Çalışmada yer alan tabloların hazırlanması için ilk olarak kod formundan tablo yapılacak başlıklar belirlendi. Yapacağımız tablolara göre, bilgisayarda kodlamış olduğumuz kolonlardan tablosu yapılmayacak olanlar silindi ve bilgisayar çıktısı alındı. Bu sırada kadın ve erkek tabloları ayrı ayrı olarak excel 3.0 programı kullanılarak oluşturuldu. Tablolar hazırlanıp çıktılarda

alındıktan sonra çıktı üzerinden sayılan frekanslar tabloya geçirildi ve tabloların bazılarında ortalama bazılarında yüzdelik oran hesaplandı.

10) RAPORUN HAZIRLANMASI

Titiz çalışmalar neticesinde toplanmış, tanzim edilmiş bilgilerin, mevcut olan literatür ile takviye edilmesiyle ayrıntılı ve mukayeseli bir rapor hazırlanması sonucunda araştırma neticelenir. (Akkayan 1991:55)

Bu aşamada tablolardan elde edilen veriler, gözlem ve sahada toplanan ekstra bilgilerle desteklenerek yorumlanmıştır.

Metodoloji konusunda verilen bu bilgilerden sonra Çardaközü köyüyle ilgili bölüme geçmeden, İç Anadolu Bölgesi, ardından Eskişehir İli, ardından Günyüzü İlçesi hakkında bilgi verelim.

3. BÖLÜM

1) İÇ ANADOLU BÖLGESİ

A) COĞRAFİ YERİ VE KONUMU

İç Anadolu Bölgesi, Türkiye'nin orta kesiminde yer almaktadır. Bölge kuzeyinde Karadeniz Bölgesi, kuzeybatısında Marmara Bölgesi, güneyinde Akdeniz Bölgesi, doğusunda Doğu Karadeniz Bölgeleriyle çevrilidir.

Türkiye'nin tam ortasında yer alan İç anadolu Bölgesi ülkenin yaklaşık %19'unu kaplayan, 151.000 kilometrekarelik yüzölçümüyle Doğu Anadolu Bölgesi'nden sonra ikinci büyük bölgemizdir. Doğu-batı doğrultusunda İmralı'nın doğusundan İnönü'nün batısına kadan yaklaşık 750 km uzunluğunda, kuzey-güney doğrultusunda Çankırı'nın kuzeyinden Karaman'ın güneyine kadar 430 km genişliğindedir. Güneydoğu Anadolu Bölgesi dışındaki tüm bölgelerle sınırları vardır. Akdeniz Bölgesi'yle olan sınırı, bir yay çizerek uzanan Toroslar'ın kuzeye bakan iç kenarından geçer.

Türkiye'nin diğer coğrafi bölgelerinde olduğu gibi, İç Anadolu Bölgesi'nin sınırları da her yerde il sınırlarıyla çakışmaz. Nevşehir ve Kırşehir illeri bütünüyle bölge içinde kalır. Büyük bölümleriyle İç anadolu'da yer alan iller ise şunlardır.: Yahyalı ve Develi ilçelerinin bazı kesimleri Doğu Anadolu Bölgeleri'nde kalan Kayseri; Gürün, Kangal, Divriği, İmranlı ilçelerinin bazı kesimleri Doğu Anadolu, Suşehri, Koyulhisar, Zara, Hafik ilçelerinin bazı kesimleri de Karadeniz Bölgesinde kalan Sivas; Çekerek ilçesinin bir bölümü Karadeniz Bölgesi'nde kalan Yozgat; Kızılcahamam, Çamlıdere, Beypazarı ilçelerinin bazı kesimleriyle Nallıhan ilçesinin tümü Karadeniz Bölgesi'nde kalan Ankara; Milhaççık ve Sarıcakaya ilçeleriyle Merkez ilçesinin bazı kesimleri Karadeniz, Seyitgazi ve Çifteler ilçelirinin bazı kesimleri Ege Bölgesinde kalan Eskişehir; Beyşehir, Karaman ve Ereğli ilçelerinin bazı kesimleri, Seydişehir, Bozkır, Hadım ve ermenek ilçelerinin tümü Akdeniz Bölgesi'nde kalan Konya; Ulukışla ve Çamardı ilçelerinin bazı kesimleri Akdeniz Bölgesi'nde kalan Niğde. Çorum ilinin yaklaşık yarısı (Alaca, Sungurlu, Bayat ve İskilip ilçeleri) ile Çankırı ilinin güneydoğu kesimi (Yapraklı, Eldivan ve Şabanözü ilçeleri ile Merkez ilçe) İç Anadolu

Bölgesi'nde kalır. Bunların dışında büyük kıımları komşu bölgelerde olmakla birlikte bazı kesimleriyle Sultandağı ilçesi, Tokat ilinin Artova ilçesiyle Merkez ilçenin güney kesimi İç anadolu Bölgesi sınırları içindedir.

1941 yılında Ankara'da toplanan ve Türkiye'nin coğrafi bölge sınırları üzerinde çalışmalar yapan I. Türk Coğrafya Kongresi, İç anadolu Bölgesi'ni Yukarı Kızılırmak, Orta Kızılırmak, Yukarı Sakarya ve Konya bölümlerine ayrılmıştır.

B) YÜZEY ŞEKİLLERİ

Bölge yüzey şekilleri açısından, kendisini kuşatan bölgelere göre silik olmasıyla dikkati çeker. Kıvrımlı dağ sıraları kuzey ve güney kenarına itilmiş olmakla birlikte, bölgenin tabanının yüksekliği genellikle 1000 metreyi, hatta doğuda 1400 metreyi geçer. Bölgenin en alçak kesimlerinin yüksekliği Kızılırmak ve Sakarya vadilerinin tabanı boyunda 700 metrenin altına düşer. İç Anadolu Bölgesinin yüzey şekillerini, yüksek ova ve platolar belirlemektedir. Ülkemizin kuzey ve güneyinde uzanan başlıca dağ sıraları, Karadeniz dağları ve Toroslar bölgenin doğusunda birleşir. İç Anadolu Bölgesini çevreleyen dağlar bir anlamda da bölgeyi kuşatmaktadır.

Belli başlı yükseltiler, Kayseri yakınlarındaki 3917 metreyle bölgenin en yüksek noktası olan Erciyes Dağları, bu dağın kuzeybatısında Melendiz dağları, kuzaydoğuya doğru Tecer Daları ve Konya yakınlarındaki Aladağdır. Bölgedeki diğer dağlar Elmadağ, Sivrihisar, Hınzır, Karadağ, Karacadağ, Hasandağı, Melendiz'dir.

Bölgede yeralan Cihanbeyli, Haymana, Obruk ve Bozok yüksek platolarının arasında Konya, Ankara ve Eskişehir ovaları vardır.

Akarsuların fazla olmadığı bölgede Kızıldağ yamaçlarından doğarak geniş bir yay çizdikten sonra Karadeniz Bölgesine geçen Kızılırmak, Ege Bölgesinde doğarak bölgeye giren ve daha sonra Karadeniz Bölgesine geçen Sakarya'nın bir kolu olan Porsuk bölgenin başlıca akarsularıdır. İç Anadolu Bölgesi'nin özellikle güney kesimi, sularını denize göndermeyen kapalı bir havzadır. Bu kapalı alan bütün bölgenin ancak beşte ikisini kaplar. Bunun dışında bölgenin bazı kesimlerinde Seyfe Gölü ve Sultansazlığı gibi çok daha küçük yerel kapalı havzalar vardır. Bölgenin büyük kesimi sularını

Sakarya, Kızılırmak ve Yeşilırmak'ın Çekerek koluyla Karadeniz'e gönderir. Bölgenin güneydoğusundaki küçük bir kesimin suları ise Seyhan ırmağının Zamantı koluyla Akdeniz'e gider. Doğu kesimindeki çok dar bir alanın suları da, Çaltı ve Tohma sularının katıldığı Fırat aracılığıyla Basra körfezine ulaşır. Kızılırmak üzerinde Hirfanlı ve Kesikköprü Barajları, Sakarya üzerinde Sarıyar ile Gökçekaya barajları bulunur.

1500 kilometrekare ile ülkemizin ikinci büyük gölü olan Tuz Gölünün bulunduğu Bölge'deki diğer önemli göller: Akşehir, Teber, Tuzla, Seyfe ve Çavuşçu (Ilgın) gölleridir. Büyük göller tektonik kökenli olan çukurlaşmış ve kırılmış alanlara yerleşmiştir. Bölgenin çeşitli yörelerine serpiştirilmiş küçük göller de vardır. Acıgöl, meze tuzlası gölü gibileri volkanik, Konya çevesindeki obruk gölleri karstik, Emir gölü ve Mogan Gölü gibileri de doğal ve set gölüdür.

C) İKLİM VE BİTKİ ÖRTÜSÜ

Denizden uzak kara ikliminin belirgin tüm özellikleri bölgenin tamamında gözlenir. Karasal ve az yağışlı bir iklimin olduğu bölgede kışlar uzun, sert ve karlı geçer. Sıcaklık doğuya gidildikçe azalır. Yıllık sıcaklık ortalaması 11*C dolaylarındadır. -25*C'nin altına inen endüşük sıcaklık Ağustosta 40*C'ye dek yükselir. 350 mm dolayındaki yıllık yağışla ülkenin en kurak bölümü İç Anadolu Bölgesidir.

Bölge bitki örtüsü bakımından da son derece yoksuldur. Ormanla kaplı alanlar tüm bölge yüzeyinin onda birinden azdır. Bölgenin büyük kesimlerini oluşturan plato ve ova düzlüklerinin doğal bitki örtüsü step görünümündedir. İç Anadolu'daki stepler, insanların ormanı tahrip etmesi sonucunda oluşmuştur. Step alanlarındaki tepelerde yer yer tüylü meşe, mazı meşesi ve bunlarla karışmış olarak ardıçlara ve pek az olarak da çamlara rastlanır. Step görünüşündeki alanların tabanlarındaki vadi boylarında meşelikler, yabanıl meyve ağaçları görülür. Akarsu kıyılarında ise söğüt dizilerine rastlanır.

D) NÜFUSUN YERLEŞİMİ

Fiziki koşulların bir sonucu olarak nüfus ve yerleşim bölgenin kenar kesimlerinde yoğunlaşır. Genillikle toplu köy niteliğindeki kırsal yerleşmeler

gibi kent ve kasabalar da dağların eteğinde ya da yakınında dizilir. Çünkü bu kesimler orta kesimlere oranla daha çok yağış alır ve su kaynakları daha boldur. Ovaların orta keimlerine az yağış düşmesi ve buralarda yer yer tuzlu bataklıkların bulunması yerleşimi zorlaştırır. Bu nedenle ova tabanlarındaki nüfus yoğunluğu, kenardaki yerleşme alanlarına, hatta bu ovaları birbirinden ayıran plato eşiklerine oranla daha azdır.

E) EĞİTİM OLANAKLARI

İç anadolu bölgesi başta Ankara olmak üzere eğitim kurumlarımızın gelişmiş olduğu bir bölgedir. Üniversiteler açısından da pek çok iyi üniversite bölgededir. Ankara'da Ankara, Gazi, Hacettepe, Orta Doğu Teknik, Bilkent, Başkent, Atılım ve Doğuş; Eskişehir'de Anadolu ve Osman Gazi, Kayseri'de Erciyet, Sivas'ta Cumhuriyet, Konya'da Selçuk üniversiteliri bulunmaktadır.

F) EKONOMİK YAPISI

İç anadoluda geçim kaynakları arasında tarım ve hayvancılık başta gelir. Türkiye tahıl üretiminin yaklaşık üçte biri bu bölgeye aittir. Tahıl türleri arasında başta gelen buğday, diğerlerini çok geride bırakır. İç anadoluda buğday üretimi bakımından Konya ili daima en önde yer almıştır, ikinciliği ise hep Ankara elinde tutar. İç anadolu'da genellikle makarna, bulgur, irmik yapımına uygun sert buğday yetiştirilir. Arpa ekimi, tüm Türkiye'de olduğu gibi İç Anadolu'da da kapladığı alan bakımından buğdaydan sonra gelir ve en çok Konya ve Ankara'da yetiştirilir. Baklagillerden en çok fasülye ve nohut, az miktarda mercimek ile hayvan yemi olarak fiğ ve burçak ekilir. Türkiye patates üretiminin üçte biri bölgede yetiştirilmektedir. Sanayi bitkilerinden de en çok şeker pancarı ekilir. Önce Eskişehir ile Konya'nın batı kesiminde başlayan şeker pancarı tarımı 1950'lerde yeni şeker fabrikalarının açılmaya başlanmasıyla tüm bölgede yaygınlaştı. Bağcılık ve meyvecilik bakımından Konya, Ankara, Niğde, Nevşehir ve Kayseri önem taşır.

Hayvan varlığı bakımından küçük baş hayvan varlığı başta gelir. Türkiye'de küçüKbaş hayvanların başta koyun olmak üzere yaklaşık üçte biri bölgede yaşar. Tiftiğiyle ünlü Ankara keçisi en çok Ankara ve Konya illerinde yetiştirilir.

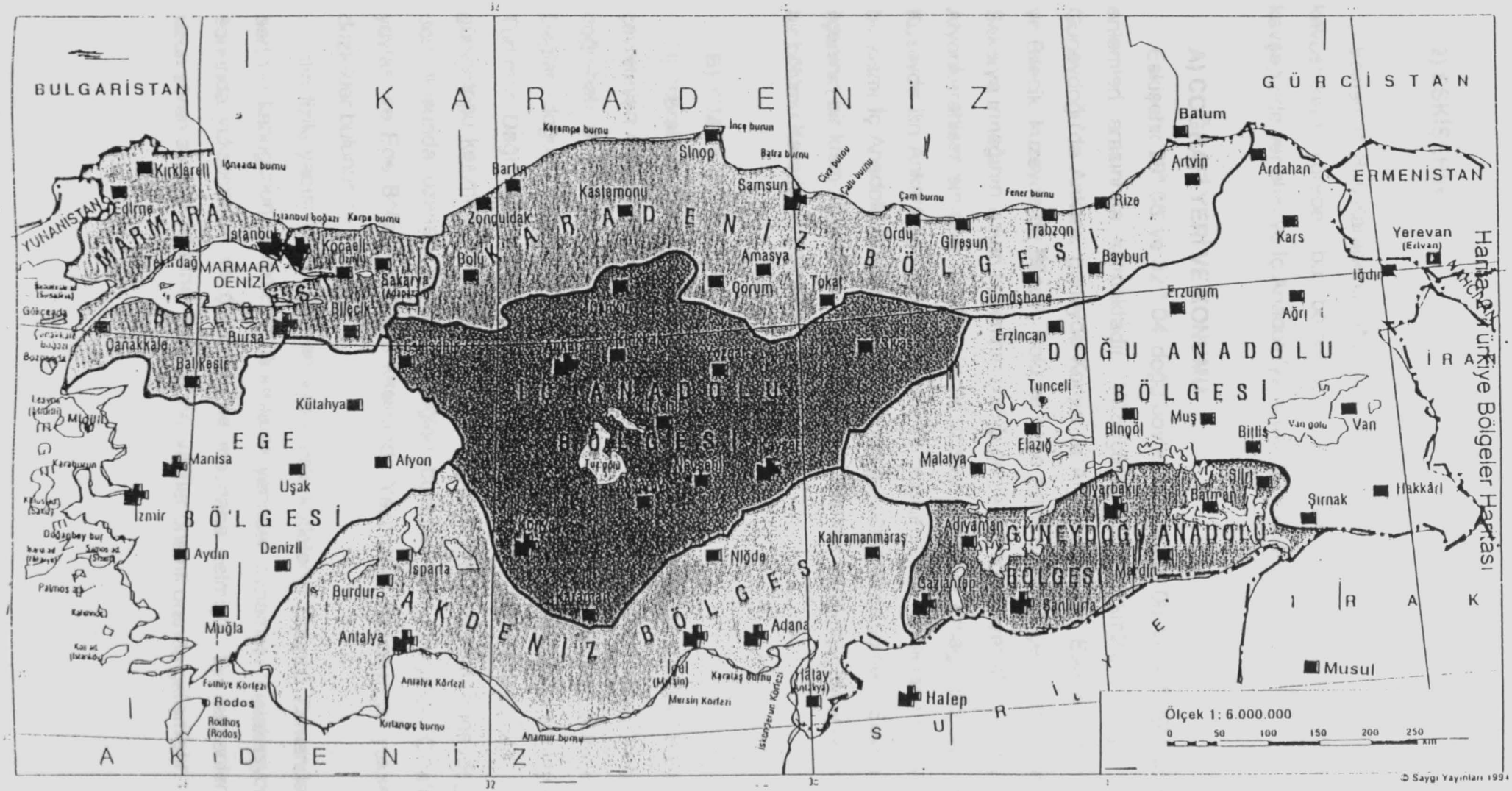
İç Anadolu'da bulunmuş çeşitli maden yatakları eskiden beri işletilir. İşletilen en önemli yer altı kaynakları bor ve lületaşı (Eskişehir), civa (Konya), demir (Kayseri) ve bölgenin çeşitli yerlerindeki linyit yataklarıdır. Tuz Gölü başta olmak üzere çeşitli yerlerde tuz üretilir.

İç Anadolu'da orta ve büyük sanayi tesislerinin kuruluşu Cumhuriyet dönemine rastlar. Halıcılık önceleri yalnızca Kayseri, Sivas ve Konya yörelerinde yaygındı. Günümüzde bölgenin başlıca sanayi kuruluşları Eskişehir, Kayeri Sivas, Konya, Kırıkkale, Ereğli ve Ankara gibi merkezlerde toplanmıştır. Ama bölgenin Türkiye imalat sanayisindeki payı hala onda birden azdır. Son yıllarda Kırıkkale, Ankara, Eskişehir, Kayseri ve Elmadağ yörelirinde savunma tesisleri kurulmuştur.

G) ULAŞIM

İç anadolu Bölgesi'nin yüzey şekilleri ulaşıma elvirişlidir. Ankara-İstanbul (E-5), Ankara-Samsun, Ankara-Adana (E-5), Ankara-İzmir (E-23), Ankara-Kırşehir-Kayserive Ankar-Konya Karayolları bölgenin canlı ulaşım yollarıdır. Demiryolu ulaşımı İç Anadolu'ya 19. yüzyıl sonlarında girmiş, asıl gelişmesi Cumhuriyet döneminde olmuştur. Bu dönemde İç Anadolu bir demiryolu halkasıyla kuşatılmış, ama 1950'lerden sonra karayollarının olağanüstü önem kazanması sonucunda demiryolu ulaşımı gerilemiştir. İç Anadolu'nun Ankara, Sivas, Kayseri ve Konya kentleri hava ulaşımından da yararlanır. Ulaşımın gelişmesi bölgenin turizm potansiyelinin değerlendirilmesini sağlamıştır. Ürgüp, Göreme ve Ihlara vadileri, Konya yöresi ve Erciyes Dağı zengin doğal, tarihsel ve arkeolojik değerlere sahiptir.

İç Anadolu Bölgesi kısmının derlenmesi için Ana Biritanica ve Büyük Larousse Ansiklopedilerinin ilgili bölümlerinden faydalanılmıştır.

BULGARİSTAN
K A R A D E N İ Z
GÜRCİSTAN
YUNANİSTAN
MARMARA BÖLGESİ
MARMARA DENİZİ
KARADENİZ BÖLGESİ
İÇ ANADOLU BÖLGESİ
EGE BÖLGESİ
AKDENİZ BÖLGESİ
DOĞU ANADOLU BÖLGESİ
GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ
ERMENİSTAN
İRAN
IRAK
SURİYE
A K D E N İ Z
Kırklareli
Edirne
İstanbul
Tekirdağ
Çanakkale
Balıkesir
Bursa
İzmir
Manisa
Aydın
Denizli
Muğla
Uşak
Afyon
Kütahya
Bilecik
Sakarya
Kocaeli
Zonguldak
Bartın
Kastamonu
Sinop
Samsun
Amasya
Çorum
Tokat
Ordu
Giresun
Trabzon
Rize
Artvin
Batum
Ardahan
Kars
Yerevan
Bayburt
Gümüşhane
Erzincan
Erzurum
Ağrı
Iğdır
Tunceli
Elazığ
Bingöl
Muş
Bitlis
Van
Malatya
Diyarbakır
Batman
Şırnak
Hakkâri
Adıyaman
Gaziantep
Şanlıurfa
Mardin
Kahramanmaraş
Niğde
Kırıkkale
Aksaray
Konya
Karaman
Isparta
Burdur
Antalya
Adana
İçel (Mersin)
Hatay (Antakya)
Halep
Musul
Rodos
Ölçek 1: 6.000.000
0 50 100 150 200 250 Km
© Saygı Yayınları 1994
Harita: Türkiye Bölgeler Haritası

2) ESKİŞEHİR

Eskişehir, Batı Karadeniz, Marmara ve İç Batı Anadolu'nun İç Anadolu ile kavuştukları yörede, bu bölgelerden İç Anadolu'ya sokulan yolların kavşağında yer alan ve İç Anadolu'ya açılan bir kapıdır.

A) COĞRAFİ YERİ VE KONUMU

Eskişehir 29* 58' ve 32 * 04' doğu boylamları ile 39* 06' ve 40* 09' kuzey enlemleri arasınhda kalmaktadır. Yüzölçümü 13.652 km2'dir. Doğu ve Güneydoğu'da Ankara, güneyde Konya ve Afyonkarahisar, Batıda Kütahya ve Bilecik, kuzeyde de Bilecik, Bolu ve gene Ankara ileriyle çevrilidir. İl alanı Sakarya ırmağının yukarı kesiminin çizdiği geniş yay içinde yer alır. Güneyde Afyonkarahisar sınırına paralel olarak uzanan Sakarya Irmağı, doğuda ve Kuzeyde ilin Ankara ile olan doğal sınırını oluşturur. İlin topraklarının büyük bir kısmı İç Anadolu Bölgesi sınırları içinde yer almasına rağmen, Seyitgazi ilçeninin bir kısmı, Sarıkaya ilçesinin tamamı Merkez ve Mihalıççık ilçelerinin bir bölümü Karadeniz Bölgesinde kalır.

B) YÜZEY ŞEKİLLERİ

İl toprakları Sakarya ve Porsuk'un suladığı geniş düzlüklerle bunları çevreleyen dağlardan oluşur. İlin Karadeniz Bölgesine taşan kuzey kesmi, doğu-batı doğrultusunda uzanan Sündiken Dağlarıyla kaplıdır. Sündiken Dağları, doğuda Sakarya Vadisine kadar sokulur. İlin güneybatısını kaplayan Türkmen Dağı kuzeybatıya gidildikça dalgalı bir plato görünümünü alır. İlin güneydoğu kesiminin engebeli olmasını sağlayan ve kuzeybatı-güneydoğu doğrultusunda uzanan Sivrihisar Dağları bulunur. İlin güneyinde Çifteler yaylası ve Ege Bölgesine taşan kesiminde Yazılıkaya Platosu gibi yüksek düzlükler bulunur.

İlin fiziki yapısı Birinci Zaman yapılı eski kütlelerini Üçüncü Zamandaki sert yer kabuğunun tektonizme ile kırılarak yerinden oynaması (dislakasyon) sonunda yükselmeleri ve çökmeleri ile meydana gelmiştir. Dış etmenlerin uzun süren aşındırmalarının sonucunda; vadiler önemli oranda gelişmiştir.

a) Dağları

2000 metrenin üzerinde dağ görülmeyen Eskişehir ilinin dağları şöyle sıralanabilir: Arayit (1819 m) Bozdağ (1934 m), Çal Dağı (1690 m), Kırgız Dağı (1302 m) Kızıldağ (1818 m), Sündiken Dağı (1770 m), Türkmen Dağı (1826 m), Türkmenbaba Tepesi (1354 m).

b) Ovaları

Eskişehir ilinin oldukça verimli olana ovaları şöyledir:

Porsuk Ovası: Kütahya il sınırı ile Ankara il sınırı arasında Porsuk Çayı boyunca uzanan ovadır. Bu ova Bozdağ, Sündiken, Sivrihisar ve Türkmen Dağları ile çevrilidir. Ovanın meyli azdır. Buğday, arpa, yulaf, mısır, şekerpancarı ve pirinç yetişir.

Sarısu Ovası: Porsuk Irmağının bir kolu olan Sarısuyun iki yanındaki ova olup, Bozdağ ve Türkmen Dağı ile çevrilidir. Porsuk Ovası ile birleşir. Buğday, arpa, şekerpancarı ve pirinç yetişir.

Yukarı Sakarya Ovası: Sivrihisar, Türkmen ve Emirdağ arasındaki büyük bir boşluktur. Denizden yüksekliği 800-1000 metredir. Porsuk ovası kadar verimli değilsede her tarafı ekilebilir topraklardan oluşur. Tahıl, mısır, susam, şekerpancır ve ayçiçeği yetişir.

Sakarya Vadisi: Türkmen dağı'nın doğusundan Seyitgazi ve Ankara il sınırına kadardır. Vadi 200-2000 metre arasında genişler ve daralır.

Porsuk Vadisi: Bilecik ve Kütahya'dan iki kol halinde gelen akarsular birleşerek Porsuk Vadisi'ni meydana getirir.

c) Akarsuları

Eskişehir il sınırları içerisinde Sakarya, Porsuk ve bu akarsuların küçük kolları vardır. Sakarya'nın bir kolu olan *Porsuk*, Kütahya'nın Altıntaş ilçesi yakınlarında Murat Dağı'ndan çıkar. Batı Doğu istikametinde akan Porsuk, Eskişehir'i ikiye bölerek il merkezinin ortasından geçer. Ankara il sınırında Polatlı ilçesinin Gordion Harabeleri bölümünde tekrar Sakarya nehri ile birleşir. Debisi 10 metreküp olan Porsuk ırmağının yazın suyu azalır.

Sakarya nehri ise, Çifteler ilçesi'nde Sakaryabaşı denilen yerde doğar. 19-25*C sıcaklıkta kaynayan 5 kaynak, Sakarya'yı meydana getirir. Kaynakların denizden yüksekliği 900 metredir. Sakarya- Eskişehir- Ankara

sınırını çizer. Sakarya ilinde Karadeniz'e dökülür. Sakarya'nın Porsuk ile birleşmeden önce debisi 27 metreküptür.

d) Gölleri ve Barajları

Eskişehir il sınırları içerisinde tabi göl bulunmazken pek çok baraj gölü ve suni göller (göletler) fazladır. önemli baraj ve baraj göllerini sıralayacak olursak:

Gökçekaya Barajı, Sarıyar Barajı, Porsuk Barajı, Musaözü Barajı
Dodurga Barajı, Kunduzlar Barajı

C) İKLİMİ VE BİTKİ ÖRTÜSÜ

Eskişehir ilinin ikliminde esas rolü oynayan içinde yer aldığı İç Anadolu Bölgesi'nin coğrafi şartları ile ilin yükselti, yeryüzü şekilleri, denize göre durumu ve konumudur. Eskişehir'de sert bir kara iklimi hüküm sürer. Etrafı dağlarla çevrili olduğu için akdeniz ve karadeniz ikliminin tesiri altında kalmaz. Bir kısmında Batı Anadolu ikliminin etkileri görülür. Kışın bol miktarda kar yağışı görülürken, yağmur yağışı azdır. Rüzgar yönü bahar ve yazları batı, kışları ise doğudur. Yıllık yağış ortalaması 368- 393 mm arasındadır. Yıllık ortalama yağış miktarı Türkiye ortalamasının altında kalır. Eskişehir'de Sivrihisar, Mihalıççık, Sakarya Vadisi yöreleri en fazla yağış alan yerlerdir. Yağışların büyük bölümü kış ve ilkbahar mevsiminde düşür. İl merkezinde yıllık ortalama yağış 374 mm'dir. Gece ve gündüz arasında büyük ısı farkı vardır. Yıllık ortalama sıcaklık 10.9*C'dir. Sıcaklık -26*C ve +39*C arasındadır. En soğuk ay ortalaması -0.8*C, en sıcak ay ortalaması 21.5*C'dir. Bugüne kadar ölçülen en düşük sıcaklık -26.3*C (29.12.1948), en yüksek sıcaklık ise 39.1*C (18.7.1932) olarak kaydedilmiştir. Bağıl nem oranı %69'dur.

İl toprakları, İç Batı Anadolu orman alanıyla İç Anadolu bozkırları arasında kalır. İlin çukur alanlarında doğal bitki örtüsü bozkır görünüşündedir, ama akarsu boylarında söğüt dizileri, sulanan yerlerde de kavaklıklar görülür. Sündüken Dağları'nda oldukça ormanlık yerlere rastlanır. Bu ormanlarda en yaygın ağaç meşedir, daların kuzey yamaçlarında iğne yapraklılara da rastlanır. İlin güneybatısındaki Türkmen Dağı'nda, sarıçam ormanlar vardır. İlin güney kesimini kapsayan Yukarı Sakarya Havzası'nın

büyük bir bölümünün bitki örtüsünü, İç Anadolu bozkırında kalması ve bu yöredeki ormanların, yerleşmeler, tarım alanları kazanmak amacıyla açılması sonucu, devedikeni, güven ve benzeri bozkır bitkileri oluşur. Sivrihisar Dağları çıplaklığıyla İç Anadolu karakteri taşır.

D) ULAŞIM

Kent karayoluyla Ankara'dan 232 km, İstanbul'dan 331 km uzaklıktadır. Konya, izmir ve Balıkasir'den Kütahya hattıyla gelen demiryolu Haydarpaşa-Ankara Demiryolu ile Eskişehir'de kesişir.

E) ESKİŞEHİR'İN TARiHi

Eskişehir antik Dorylaion kenti olarak da anılır. Çeşitli kazılarda ele geçen buluntular yöre tarihinin Kalkolitik Çağa uzandığını kanıtlamaktadır. Bilinen en eski yerleşme il merkezinin kuzeybatısındaki Demirci Höyükte'dir. Buluntular Demircihöyük'ün Kalkolitik Çağda Balkan ve Anadolu kültürlerinin keşiştiği bir noktada bulunduğunu ortaya koymaktadır. Çiftelerdeki Midas Kenti kazılarında ele geçirilen buluntular ise İlk Tunç Çağına tarihlenmektedir. Hititlerin pek etkili olmadığı yöreye MÖ 13. yüzyılda yerleşen ve Dorylaion kentini inşa eden Frigyalıların kurduğu krallık, MÖ 7. yüzyılda Kimmer ve Lidyalıların istila akınları sonuçunda yıkıldı. Lidya Krallığı'nın ardından sırayla Pers, Makedonya ve Slevkos yönetiminde kalan yöre İÖ. 3. yüzyıl sonunda Galat yönetimine girdi. MÖ. 2. yüzyılda Pergamon (Bergama) Krallığı'nın kısa süreli egemenliğinden sonra, Galatlar, Roma desteğiyle yörede yeniden devlet kurdu. Bunu Roma ve Bizans egemenliği izledi. MS. 8 yüzyılda yöreyi ele geçiren ve kente Dürilya yada Druliya adını veren Arapların yönetimi uzun sürmedi. Yeniden Bizans egemeliğine giren Dorylaion, 1074'te Selçukluların eline geçti. 11. yüzyıl sonuyla 12. yüzyıl başında Selçuklular ile Haçlılar arasındaki savaşa sahne oldu. Bu savaşlardaki yıkımlar nedeniyle daha güneydeki Ilıcalar yöresinde kurulan yeni kente Dorylaion'un harap durumundan esinlenerek Eskişehir adı verildi. 1289'da Selçuklular Eskişehir'i Osman Gazi'ye verdi. Orhan Bey döneminde Karamanlıların eline geçen Eskişehir, I Murat tarafından yeniden Osmanlı

topraklarına katıldı. 1601'de bir süre Celali Deli Hasan ve yandaşlarının eline geçti.

Hüdevendigar (Bursa) vilayetinin Kütühya sancağına bağlı bir kaza merkezi olan Eskişehir'e demiryolu 1890 yılında ulaştı. 19. yüzyıl boyunca yöreye Kafkaya, Kırım, Romanya va Bulgaristan'dan gelen göçmenler yerleştirildi. I. Dünya Savaşı sonrasında demiryolu hattını denetlemek amacıyla Ocak 1919'da kenti işgal eden İngiliz Kuvvetleri, Mart 1920'de Kuva-yı Milliye'nin baskısıyla işgale son verdi. Temmuz 1921'de Yunanlılar'ın işgal ettiği kent bir süre Yunan ordularının karargahı oldu. Kurtuluş Savaşı'nın son aşaması olan Büyük Taaruz sonrasında 2 Eylül 1922'de kurtarıldığında bir yıkıntı olan kent 1925'te il merkezi yapıldı.

Tarihte zaman zaman çok parlak dönemler geçiren kent 19. yüzyılın başlarında küçük ve sönük bir kasaba durumuna gelmiş, aynı yüzyılın ikinci yarısında kırım göçmenlerinin gelişi, özellikle 1894'te demiryolunun varışı ve işletmeye açılışı ile büyümeye başlamış. yeni mahalleler kurulmuş kent alanı demiryolu kuzeyine de taşmıştır. 1922'de Yunanlılar tarafından yakılarak yarı yarıya tahrip edilmesine karşın Eskişehir Cumhuriyet döneminde özellikle önemli bazı sanayi kuruluşlarının sayesinde (demiryolu, büyük un değirmenleri, uçak tamir atölyesi, şeker ve çimento fabrikaları, tarım araçları imalathanelri gibi, yağ fabrikaları gibi) hızla gelişmiş, alanı batıya, kuzeye ve doğuya doğru yayılmıştır. Kentin özellikle Porsuk boyları modern bir görüntü almıştır. Bugün Eskişehir, Türkiye'nin en büyük, en hareketli tarım, ticaret ve eğitim merkzlerinden biridir.

F) İDARİ YAPI VE NÜFUS ÖZELLİKLERİ

İlin İdari Tarihçesi: Bugün Türkiye'nin merkezlerinden olan Eskişehir, osmanlı padişaharından Fatih Sultan Mehmet'in ilk zamanlarına kadar Ankara Beyliği'ni bağlı bir sancak idi. 1451 yılında Fatih Sultan Mehmet'in vezirlerinden İshak Paşa'nın Kütühya'da ikamet etmesinden dolayı Kütahya Beylerbeylik olmuştur. Bu yüzden Anadolu idari teşkilatında değişiklikler olmuş, Ankara'ya bağlı bulunan Eskişehir Kütahya Beylerbeyliği'ne bağlanmıştır. 1841'de değişen idari teşkilatta Eskişehir, Kütahya, Balıkesir, Kocaeli, Bolu ve Afyon ile birlekte yeni kurulan ve merkezi Bursa olan

Hüdevendigür Eyaletine bağlanmıştır. Kaymakamlıkla idare edilip Bursa'ya bağlanan Eskişehir'in bu idare şekli 1925 yılına kadar devam etmiştir.

Cumhuriyetin ilanından sonra, sancakların il yapılmaları üzerine Eskişehir 1925 yılında il merkezi olmuştur. Sivrihisar, Mihalıççık, Seyitgazi adlı üç kazası, merkez kazanın Mahmudiye (Çifteler), Sivrihisar'ın da Günyüzü adlı bir nahiyesi bulunmaktadır. 380 köyü olan Eskişehir'in o dönemde genel nüfusunun 147.603 olduğu kayıtlarda geçmektedir.

1940 yılında ise Eskişehir ili; eskişehir, Seyitgazi ve Sivrihisar kazalarına ayrılmakta olup köy sayısı 357'e düşmüştür.

1954 yılında Çifteler ve Mahmudiye adı ile iki ilçe daha kurularak Eskişehir beş ilçeye sahip olan bir il durumuna gelmiştir.

1957 yılında da Sarıcakaya ilçe haline getirildi. 1963 yılıda Bilecik ilinin Bozöyük ilçesine bağlı bulunan İnönü bucağı 12 köyü ile birlikte topluca ilin Merkez ilçesine bağlanmış oldu. Bu arada Emirdağ ilçesinden Eskişehir'e bağlanan köylerle birlikte toplam köy sayısı 357'den 397'ye yükselmiştir.

G) GÜNÜMÜZDE ESKİŞEHİR

Bugün Eskişehir'de Merkez ilçe dahil olmak üzere 13 ilçe bulunmaktadır. Bu ilçelere bağlı 16 bucak ve 403 adet köy vardır. 1997 yılı nüfus tespit sayımında Eskişehir nüfusu şöyle tesbit edilmiştir

İLÇE ADI	TOPLAM	ŞEHİR	KÖY
İL MERKEZİ	447 926	413 082	34 844
ALPU	18 679	5 087	13 592
BEYLİKOVA	10 946	5 995	4 951
ÇİFTELER	20 073	11 540	8 533
GÜNYÜZÜ	15 310	3 804	11 506
HAN	4 277	1 874	2 403
İNÖNÜ	9 377	4 399	4 978
MAHMUDİYE	1 267	5 781	5 486
MİHALGAZİ	9 059	4 076	5 043
MİHALIÇCIK	24 088	4 473	19 615
SARICAKAYA	7 996	3 672	4 324
SEYİTGAZİ	24 762	3 223	21 539
SİVRİHİSAR	37 279	10 490	26 807

Kaynak: D.İ.E. 1997 nüfus tespiti

H) ESKİŞEHİR'İN İLÇELERİ

Eskişehir'e bağlı olan ilçeler ve bu ilçelerin bazı özellikleri şöyledir.

1- Merkez İlçe: İlçeye bağlı iki bucak vardır, Merkez ve Hekimdağ bucakları. ilçenin toplam 104 köyü bulunmaktadır. Başlıca tarım ürünleri, pancar, buğday, çavdar ve arpadır. Çimento fabrikası, şeker fabrikası, uçak fabrikası, un fabrikaları, devlet demiryollarınon motor fabrikası, Sümerbank dokuma fabrikası, tuğla ve kiremit fabrikaları, şekerleme ve bisküvi fabrikaları, soba fabrikaları başlıca sanayi alanlarıdır. İlçenin belediyesi 1854 yılında kurulmuştur.

2- Alpu ilçesi: Merkez bucağına bağlı olan 28 köyü vardır. Ekonomisi tarıma dayalıdır. Başlıca tarım ürünleri pancar ve tahıldır. Sepetçi köyünde çıkarılan lületaşı dünyaca meşhurdur ve önemli bir ihraç ürünüdür. İl merkezine 45 km mesafededir. Merkez ilçeye bağlı bir bucakken 1987 yılında ilçe olmuştur.

3- Beylikova İlçesi: Merkez bucağına bağlı 17 köyü vardır. Başlıca tarım ürünleri tahıl ve pancardır. Hayvancılık gelişmiş olup, küçükbaş hayvan besiciliği yaygın olarak yapılır. İlçede traktör römorku imal eden küçük atölyeler vardır. Mihalıççık ilçesine bağlı bir bucak iken 1987 yılında ilçe olmuştur.

4- Çifteler İlçesi: Merkez bucağa bağlı 22 köyü vardır. Ekonomisi tarıma dayalıdır. Başlıca tarım ürünleri şekerpancarı, buğday, arpa, yulaf ve ayçiçeğidir. Hayvancılıkta önemli bir gelir kaynağıdır. Un fabrikaları ve tarım aletleri yapan küçük atölyeler başlıca sanayi kuruluşlarıdır. 1878-1885 arasında Kırım ve Kafkaslardan gelen göçmenlerin yerleşmesiyle büyük bir yerleşim yeri haline gelmiştir. 1951 yılında belediye olmuş 1954 yılında ilçe olmuştur. Tarihi han ve hamamları vardır.

5- Günyüzü İlçesi: Merkez bucağına bağlı 15 köyü ve 2 beldesi vardır. İlçe toprakları orta yükseklikteki dalgalı düzlüklerden meydana gelir. Sakarya nehri başlıca akarsuyudur. Ekonomisi tarıma dayalıdır. Başlıca tarım ürünleri buğday, baklagiller, yulaf, arpa, şekerpancarı, patates ve üzümdür. Hayvancılık önemli gelir kaynağıdır. Sivrihisar'a bağlı bir bucak iken 1990 yılında ilçe olmuştur. İl merkezine en uzak ilçedir.

6- Han İlçesi: Merkez bucağına bağlı 10 köyü vardır. Ekonomisi tarıma dayalıdır. Başmıca tarım ürünleri tahıl ve şekerpancarıdır. Hayvancılıkta yine önemli bir gelir kaynağıdır. İlçe merkezi gelişmemiş, köy görünümündedir. Çifteler ilçesine bağlı belediyeli bir köy iken 1990 yılında ilçe olmuştur.

7- İnönü İlçesi: Merkez bucağına bağlı 12 köyü vardır. Ekonomisi tarıma dayalıdır. Başlıca tarım ürünleri buğday ve pancardır. Yüksek kesimlerinde yaygın olarak hayvancılık yapılır. Merkez ilçeye bağlı bir bucak iken 1987 yılında ilçe olmuştur.

8- Mahmudiye İlçesi: Merkez Bucağına bağlı 15 köyü vardır. Ekonomisi tarıma dayalıdır. Başlıca tarım ürünleri buğday, şekerpancarı ve arpa olup ayrıca az miktarda yulaf, baklagiller, soğan, patates, elma ve armut yetiştirilir. Haycancılakta ekonomik açıdan önemli gelir kaynaklarındandır. Anadolu Tarım İşletmesi'nde damızlık at, yarış atı, tavuk, koyun, sığır yetiştirilir. İl merkezine 46 km mesafededir. 1948'de belediyesi kurulan Mahmudiye 1954 yılında ilçe olmuştur.

9- Mihalgazi İlçesi: Merkez bucağa bağlı 5 köyü vardır. Ekonomisi tarıma dayalıdır. Sebze ve meyve yetiştiriciliği yaygın olarak yapılır. İklimi müsait olduğundan dört mevsim ürün alınır. İlçe merkezi yüzölçümü açısından Eskişehir'in en küçük ilçesidir.

10- Mihalıççık İlçesi: Merkez bucağına bağlı 53 köyü vardır. Ekonomisi tarıma dayalıdır. Başlıca tarım ürünleri buğday, arpa, çavdar, yulaf ve soğuk mevsim sebzeleridir. Hayvancılıkda gelişmiş olup özelikle küçük baş hayvan besiciliği yaygındır. Ormaniçi köylerinde ormancılık yapılır. İlçe sınırları içinde asbest, demir, kaolin, mangezit ve talk yatakları vardır. Ulaşım yönünden sapa bir yerde kalması yüzünden ekonomik açıdan gelişmemiştir. İl merkezine 92 km mesafededir. İstanbul-Ankara demiryolu ilçenin köylerinden biri olan Yunus Emre köyünden geçer. İlçe belediyesi 1923'de kurulmuştur. Eskişehir'in en eski ilçelerinden biridir.

11- Sarıcakaya İlçesi: Merkez bucağına bağlı 8 köyü vardır. ekonomisi tarıma dayalıdır. Çok verimli topraklarında özellikle sulu tarım yapılır. Sebze, meyve, zeytin ve pamuk başlıca tarım ürünleridir. Bağcılıkta yaygındar. İklimin uygun olması nedeniyle Mihalgazi ilçesi gibi dört mevsim ürün alınır. İl merkezine 47 km mesafededir. 1957 yılında ilçe olmuştur.

12- Seyitgazi İlçesi: Merkez bucağına bağlı 28, Kırka bucağına bağlı 19 köy olmak üzere toplam 47 köyü mevcuttur. Ekonomisi tarıma dayalı olup, başlıca tarım ürünleri şekerpancarı, buğday, arpa, patates ve baklafilerdir. Bor yatakları vardır. Tarihi eserler bakımından zengin olan ilçe il merkezine 45 km uzaklıktadır. Belediyesi 1974'de kurulmuştur.

13- Sivrihisar İlçesi: Merkez bucağında 56, Kaymaz bucağında 8 olmak üzere toplam 64 köyü vardır. Ekonomisi tarıma dayalıdır. Başlıca tarım ürünleri şekerpancarı, buğday, arpa, patates ve baklagiller, üzümdür. Yüsek kesimlerinde hayvancılık yaygındır. İlçe topraklarında barit, demir, jips, talk, toryum ve flüorit yatakları vardır. İl merkezine 92 km uzaklıktadır. Tarihi eserler yönünden de zengin olan bölgenin belediyesi 1877 yılında kurulmuştur.

I) ESKİŞEHİR'DE GELENEK GÖRENEK VE FOLKLOR

Eskişehir'de evlenme yaşı bugün biraz yukarı çekilmiş olsa da kızlar için 15-16, erkekler için 18-19'dur. Erkeğin istediği kıza görücü gidilir. Kız evi erkek tarafına cevabın olumlu olduğunu mendil vererek gösterir. Böylece gençler sözlenmiş olurlar. Söz kesildikten sonra erkek evi, helva, pilav, hoşaf yaparak köye dağıtır. Nişan da kız evine bohçayla çeşitli hediyeler gönderilir. Düğünler pazar günü başlar bir hafta sürer. İlk pazar "kavil alma" günüdür. Erkek evi kız evine çeşitli hediyelerle birlikte bir tepsi baklava gönderir. Hediyeleri getirenlere bir şerbet ikram edilir, şerbet içenler tepsiye para atarlar. Öğleden sonra gelinin eline kına yakılır, damada hediyeler verilir. Ertesi gün gelinin başı kınalanır, damada hediyeler verilir. Kına kurudukça yeniden yakılır. Çarşamba gününe kadar sürekli kınalanan gelinin daha sonra başı yıkanır ve son kez yengesi tarafından kınalanır. Perşembe günü çeyiz asılır. Cuma günü "çıra dırlatma" günüdür. Bir söğüt kütüğünün yanına balta konur ve erkekler baltanın sapı kırılıncaya kadar kütüğe vurur. Bu arada eğlenceler yapılır. Cuma günü kız evinde "hamam yakılır". Pazar günü çeyiz ve gelin manda arabalarıyla erkek evine götürülür. Günümüzde köylerde bu tip düğünler sürmekle beraber, yerlerine Çarşamba başlayan ve iki gün süren düğünler almıştır. Bunların ilk gününde altın, elmas gibi ziynet

eşyaları takılır, oyunlar oynanır, ikinci gün ise gelinin da katılımıyla aynı hava içerisinde geçer.

Yörede çocuğu olmayan kadınlar yatırlara, türbelere giderler, kocakarı ilaçları kullanırlar. Çünkü çocuğu olmayan kadınlar makbul sayılmazlar. Kadınların sosyal statüsü ve konumu çocukların sayısı oranında güçlenir.

Doğumu kolaylaştırmak için dolu silahlar boşaltılır, kılıçlar kınından çıkarılır, kadının saçları ve düğmeleri çözülür. Lohusa kadını ve çocuğu nazardan korumak için al kurdela bağlanır, yastığın altına saban demiri, makas konulur. Lohusa kadına ilk gün "yarı kırk" kırkıncı gün "kırklama" töreni yapılır.

Halk Edebiyetı alanında da kültürel yapı oldukça szengindir. Halk filozofu olarak adlandırılan Nasrettin Hoca, Sivrihisar'a bağlı Hortu Köyü'nde doğmuştur. Yine üzerinde pek çok tartışma olsa da 13. yüzyılda yaşamış olan yine bir filozof ve halk ozanı Yunus Emre'nin Milhaççık'a balı Sarıköy'de mezarı bulunduğu bulunmektedir.

Bunlara da bağlı olarak Eskişehir'de zengin bir atasözü, ninni, tekerleme ve bilmece dağarcığıda geniştirb Yörenin pek çok halk türküsünde bağlama, cura, tambura, akordiyon, zurna, gumuz, davul, zil gibi müzek aletleri kullanılmıştır. Zeybek, halay, hora ve Kafkas yöresinin oyunlarının çeşitliliğini bu bölgede yaşanan mozaiğin bir sonucu olarak görmek gerekmektedir.

Giyim kuşamda köy kadınarı birbirine benzer gyinirler. Başlarında beyaz bir dokuma baş örtüsü veya peştemal vardır. Ayaklarına renkli basma kumaştan yapılmış donlar giyerler. Kadınlar arasındaki yaş farkı ayaklara giyilen çorabın ve entarinin renk farklılıklarından anlaşılır. "Hal hal" denilen bilezikler takarlar. Olanakları olanlar ayakkabı giyerken yoksullar çarıkla gezerler.

Kan gütme adeti yoktur, ancak aileden aileye devrolan ve uzun yıllar devam eden kin besleme geleneğine bazı köylerde rastlanır. Bu da kan gütme tarzında değil, basit ve tehlikesiz intikam hislerinin dışavurumu şeklndedir. Bazı köylerde kız kaçırma olaylarına da rastlanır. Bu olaylar da iki tarafın anlayış ve hoşgörüsü ile halledilir.

J) EKONOMİK YAPI

Eskişehir sosyo ekonomik gelişmişlik bakımından ülkemizin önde gelen illerinden biridir. Bunun başta gelen nedenleri, zengin bir tarımsal potonsiyele sahip olması, sanayileşmenin Cumhuriyet öncesinde başlamış olması ve Marmara, Ege, Akdeniz bölgeleriyle ,iç anadolu'yu birbirine bağlayan yolların birleştiği noktada yer almasıdır.

Tarım: Büyük ölçüde makineleşmiş olan tarımda modern yöntemler kullanılır. Tarıma elverişli olan az eğimli, geniş düzlüklere ve zengin su kaynaklarına karşın, sert iklim koşulları bitkisel üretimi olumsuz yönde etkiler. Başlıca tarım ürünleri buğday, arpa ve şekerpancarıdır. Öteki önemli tarla ürünleri patates, soğan, yulaf, nohut ve ay çiçeğidir. İlin 40 km kadar kuzeyinde yer alan orta Sakarya Vadisi susam ve pamuk yetiştinmeye uygun bir iklime sahiptir. Sarıcakaya ve Mihalıççık ilçelirinin yer aldığı bu kesimde temel ekonomik uğraş sebzecilik ve meyveciliktir. İl tarımında önemli bir yeri olan bağcılık günden güne gerilemektedir.

Hayvancılık: Cumhuriyet döneminde bir gerileme içine girmiş olsa da, 1950 sonrasında besiciliğin başlamasıyla yeniden önem kazanmıştır. Hayvancılıktaki verim Türkiye ortalamasının üzerindedir.Eskişehir başta İstanbul olmak üzere bir çok tüketim merkezine canlı hayvan, et, süt ürünleri, yumurta, deri, bal ve tiftik gibi hayvansal ürünler sağlamaktadır. İlde küçükbaş hayvanlardan en çok koyun ve tiftik keçisi, büyükbaş hayvanlardan ise sığır beslenmektedir. Arılıcılıkda kimi yörelerde yapılmaktadır. Çifteler ilçesinde Osmanlı döneminden beri at yetiştiriciliği yapılır.

Ormancılık: Eskişehir ormanlar yönünden zengin sayılmaz. Arazının %25'inden fazlası orman olarak görülmesine karşılık çoğu fundalıktır.

Madenler: Eskişehir madencilikte zengin bir ilimizdir. İşletilen başlıca madenler lületaşı, asbest, magnezit, bor ve perlittir. Etibank'ın Kırka Boraks İşletmesi Müessesi Seyitgazi ilçesindedir. Dünyada yalnızca eskişehir'de çıkarıldığı için Eskişehirtaşı olarak da adlandırılan lületaşı deniz köpüğü denilen beyaz ve işlenmesi kolay bir taştır. Önceleri ham olarak ihraç edilirken, 1970'lerden sonra ildeki bir çok küçük atölyede başta pipo ve sigara ağızlığı olmak (Lületaşı pipolarının nikotini emerek tütünün zararını azalttığı söylenmektedir) üzere hediyelik eşya yapımında kullanılmaya

başlamıştır. 1981 yılında Avurpa ülkeliren 11 bin sandık lületaşı ihraç edilmiştir. 100 kilometrekarelik bir sahada 300'e yakın kuyudan her sene yaklaşık 3500 ton lületaşı çıkarılır. Şifalı su kaynakları ve mesire yerleri ilin ilgi gören yöreliridir.

Sanayi: 1950'lerin sonundan bu yana il ekonomisinin temelini oluşturan sanayinin geçmişi Bağdat Demiryolu'nun yapımı sırasında 1894'te kurulan Cer atölyesine kadar uzanır. Eskişehir sanayisinin en eski kuruluşu Eskişehir Lokomotif ve Motor Sanayi Müessesidir. 1933'de üretime başlayan Eskişehir Şeker Fabrikasına bağlı kuruluşlardan Eskişehir ispirto Fabrikası 1938'de, Eskişehir makina fabrikası da 1969'da açılmıştır. İlde büyük devlet işletmelerinin yanı sıra 1960 sonraında hız kazanan yerel sermaye yatırımlarıyla gerçekleşmiş çok sayıda özel kuruluş bulunur. Başlıca sanayi dalları gıda, makine imalat ve taşla toprağa dayalı sanayilerdir. Nüfus yoğunluğu, ulaşım imkanı enerji kaynakları, maden ve tarım imkanlarının müsait oluşu, Eskişehir'de sanayinin gelişmesinde mühim rol oynamıştır. Türkiye'nin belli başlı sanayi merkezlerindendir. Başlıca sanayi merkezleri şunlardır: Un fabrikası , tuğla ve kiremit fabrikaları, uçak-bakım tesisleri, uçak motor fabrikası, Devlet Demiryolları fabrikası, çimento fabrikası, basma fabrikası, buzdolabı ve kompresör fabrikası, jant fabrikası, pulverizatör ve su pompası üreten makine fabrikası, yapı malzemesi, makine ve tesis imalatı fabrikası, civata fabrikası, beton fabrikası, beton sanayi, gıda, şekerleme, sunta, otomotiv, yem, giyim ve şeker fabrikaları.

Eskişehir imalat sanayii içinde öteden beri önemli bir yeri olan küçük sanayi kuruluşları büyük işletmelere girdi sağlar ve fason üretim yapar. Küçük sanayi işletmelerinde en önemli yoğunlaşma metal eşya dalında, özellikle de soba imalatında görülür. Ayrıca orman ürünleri, dokuma, konfekiyon ve gıda dalarında üritem yapan çok sayıda küçük sanayi kuruluşu vardır. Kentteki küçük sanayi kuruluşlarının önemli bir bölümü Eskişehir Organize Sanayi Bölgesi adı verilen kent merkezine 10 km uzaklıkta Ankara Karayolu'nun üzerinde toplanmıştır.

Ayrıca günümüzde ulusal bir banka olup, Türkiye'nin pek çok yerinde şubeleriyle çalışmalarını sürdüren Eskişehir Bankası TAŞ (ESBANK) 1927'de Eskişehir'de kurulmuştur.

K) EĞİTİM

1973 yılında kurulmuş olan Anadolu Üniversitesi'nin Eskişehir'de fakülte ve yüksekokullarından başka, Afyonkarahisar, Kütahya, Bilecik ve Boldovin'de de birimleri bulunmaktadır.

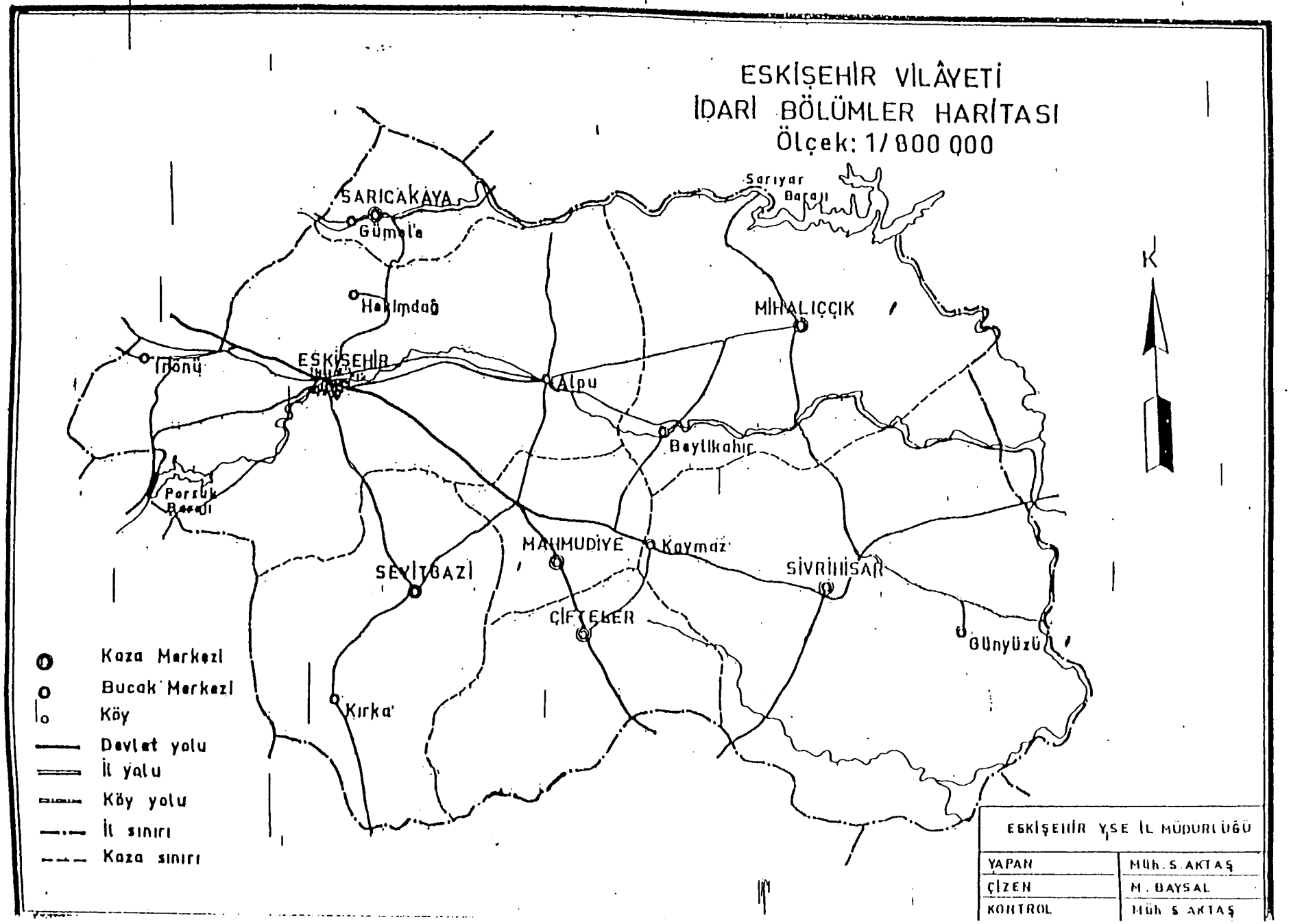
L) TARİHİ ESERLER VE TURİSTİK YERLERİ

Eskişehir, tarihi eserler bakımından çok zengin değildir. Bugünkü kentin ilk çekirdeği olan Odun Pazarı yöresi tarihsel sit alanı ilan edilerek koruma altına alınmıştır. Kent merkezinde yer alan Alaeddin Camisi'nin 12. yüzyıl başlarında I. Alaeddin Keykubat zamanında yapıldığı sanılmaktadır. Bir çok kez onarım gören cami özgün biçimini yitirmiştir. 16. yüzyıl başlarında I. Süleyman (Kanuni) döneminde Çoban Mustafa Paşa'nın yaptırdığı Odun Pazarındaki Kurşunlu Camisi ve Külliyesi cami, medrese, kervansaray ve aşhaneden oluşur.

Eskişehir kısmının hazırlanmasında; Ana Biritanika ve Büyük Larousse Ansiklopedilerinden, Eskişehir İl Yıllığından (1973) ve Suzan Albek'in Dorylaıon'dan Eskişehir'e isimli kitaplarından faydalanılmıştır.

26. ESKİŞEHİR

ESKİŞEHİR VİLÂYETİ
İDARİ BÖLÜMLER HARİTASI
Ölçek: 1/800 000
SARICAKAYA
Gümele
Sarıyar Barajı
Hekimdağ
MİHALIÇÇIK
İnönü
ESKİŞEHİR
Alpu
Beylikahır
Porsuk Barajı
MAHMUDİYE
Kaymaz
SİVRİHİSAR
SEYİTGAZİ
ÇİFTELER
Günyüzü
Kırka
K
Kaza Merkezi
Bucak Merkezi
Köy
Devlet yolu
İl yolu
Köy yolu
İl sınırı
Kaza sınırı
ESKİŞEHİR YSE İL MÜDÜRLÜĞÜ
YAPAN
Müh. S. AKTAŞ
ÇİZEN
M. BAYSAL
KONTROL
Müh. S. AKTAŞ

3) GÜNYÜZÜ İLÇESİ

YÜZÖLÇÜMÜ	: 789 km2
RAKIM	: 814
NÜFUS	: Şehir Nüfusu 3.845
	: Köy Nüfusu 11.476

A) YERİ VE SINIRLARI

Günyüzü ilçesi Eskişehir ilinin kuzey doğusunda yer alır. Doğusunda Ankara, güneyinde Konya, batısında ve kuzeyinde Sivrihisar ilçesi ile komşudur.

B) YERYÜZÜ ŞEKİLLERİ

Günyüzü ilçesinin yeryüzü şekilleri orta yükseklikteki dalgalı düzlüklerden meydana gelmektedir. Eskişehir'de bulunan Arayit dağı Günyüzü sınırları içerisindedir ve bölgenin en yüksek dağıdır (1819m). Başlıca akarsuyu olan Sakarya nehri ilçenin doğu toprakları boyunca Ankara sınırını çizmektedir. İlçede göl bulunmadığı için sulama amaçlı iki gölet yapılmıştır.

C) İKLİMİ

Bölgeye karasal iklim hakimdir yazları sıcak ve kurak kışları soğuk ve kar yağışlı geçer.

D) EKONOMİK YAPISI

Günyüzü ilçesinin ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Yetiştirilen tarım ürünleri ; buğday, arpa, yulaf, şekerpancarı, patates, üzüm, kavun ve karpuz dur. Özellikle bağcılık ve kavunculuk ilçeyi tanıtıcı bir özelliğe sahiptir.

İlçede esnaf olarak çalışan bir kesimde vardır. İlçede 4 market, 4 tekel bayi, 3 oto tamircisi, 1 benzinlik, 3 manifaturacı, 2 kırtasiye, 2 ayakkabıcı, 2 beyaz eşya dükkanı, 1 marangoz, 7tane kahve, 1 gazete bayii bulunmaktadır.

İlçe ekonomik yönden çok fazla kalkınmış sayılmaz. Tarım dışında hayvancılık ilçe halkının ikinci geçim kaynağıdır. Hayvancılık ağırlıklı olarak ilçenin mahallelerinde yapılmaktadır. 300 civarında büyükbaş hayvan, 5 bin civarında küçük baş hayvan beslenmektedir.

İlçede sanayileşme çok yavaş gitmektedir. İlçede bir un fabrikası vardır. 2'si Gecek köyünde, 1'i Kayakent beldesinde olmak üzere 3 tane mermer ocağı bulunmaktadır. Atlas köyünde bir mozaik ocağı bulunmaktadır.

E) İLÇE HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Günyüzü ilçesi Arayit dağlarının 6km uzağında düz bir ovada kurulmuştur. İlçe toprakları Araid dağı ve tepelik alanlar dışında ovalardan oluşmaktadır.

Günyüzü kasaba iken 1990 yılında ilçe statüsüne kavuşmuştur. İlçede yeni ilçe kuruluşlarının büyük bir bölümü vardır. Sadece askerlik şubesi ve polis teşkilatı yoktur. İlçede polis teşkilatı kurulmadığından dolayı güvenlik jandarma tarafından sağlanmaktadır. 2000 yılında polis teşkilatı kurma çalışmaları tamamlanacaktır.

Günyüzü ilçesi 4 mahalle 25 sokak ve 3 yayladan oluşan yerleşim sahasından ibarettir. Şu anda ilçede 1200 hane yaşamaktadır.

İlçeye belediye teşkilatı 1972'de kurulmuştur. İlçe merkezinde ve iki beldesinde kanalizasyon çalışmaları tamamlanmış olup ilçeye bağlı olan köylerin hiçbirinde kanalizasyon yoktur. Köylerin tamamında içme suyu, elektrik ve telefon vardır.

İlçede bir tane T.C. Ziraat Bankası Şubesi hizmet vermektedir.

İlçede tarım kredi kooperatifi ve pancar kooperatifi faaliyetlerine devam etmektedir.

Etnik köken açısından ilçe geneline baktığımızda; ilçede yaşayan halkın yaklaşık tamamının "manav" lardan oluştuğu görülür.

İlçede, bir halk eğitim merkezi vardır. Bazı dönemlerde sosyal etkinliklerde düzenleyen halk eğitim merkezi, ilçenin şehir merkezinde ve köylerinde el beceri kazandırmak, ve çeşitli konularda donanım sağlamak amacı ile, kurslar düzenlemektedir. Şu anda ; dikiş, nakış, halı dokuma, yorgancılık, trikotaj traktör bakımı daktilo ve bilgisayar kursu verilmektedir. Ayrıca kısa yoldan meslek edindirmeyi amaçlayan değişik kurslarda belli dönemlerde açılmaktadır.

F) KÖYLERİ

Günyüzü ilçesine bağlı 2 belde ve 15 köy bulunmaktadır. İsimleri:

Köy Adları:

1. Atlas
2. Ayvalı
3. Bedil
4. Beyyayla
5. Çakmak
6. Çardaközü
7. Doğray
8. Dutlu
9. Gecek
10. Gümüşkonak(Belde)
11. Hamamkarahisar

12. Kavacık
13. Kavuncu
14. Kayakent(Belde)
15. Kuzören
16. Mercan
17. Yazır

G) İLÇENİN TARİHİ

Günyüzü ilçesi firigler döneminden bu yana bir yerleşim ünitesi olarak kullanılmaktadır. Roma ve Bizans döneminde de Günyüzü'nde yerleşimin olduğu bilinmektedir Türklerin Anadolu'ya yerleşmeye başlamasıyla 1072'de Oğuz boylarının bazı kollarının Sivrihisar ve Günyüzü çevresine yerleştikleri bilinir. Oğuzların dahan kolundan salur türkmenlerinin diğer adıyla kılınçlı türkmenlerinin

Sivrihisar ve Günyüzü çevresindeki köylere yerleştikleri bilinmektedir. Kılınçlı türkmenlerinin çiftçilik ve hayvancılık yapanları Günyüzünün köylerine yerleşirken, halıcılık ve dokumacılık yapanları ise Sivrihisarın köylerine yerleşmişlerdir. Büğdüz aşiretinin ise Günyüzü çevresine yerleştiği söylenmektedir.

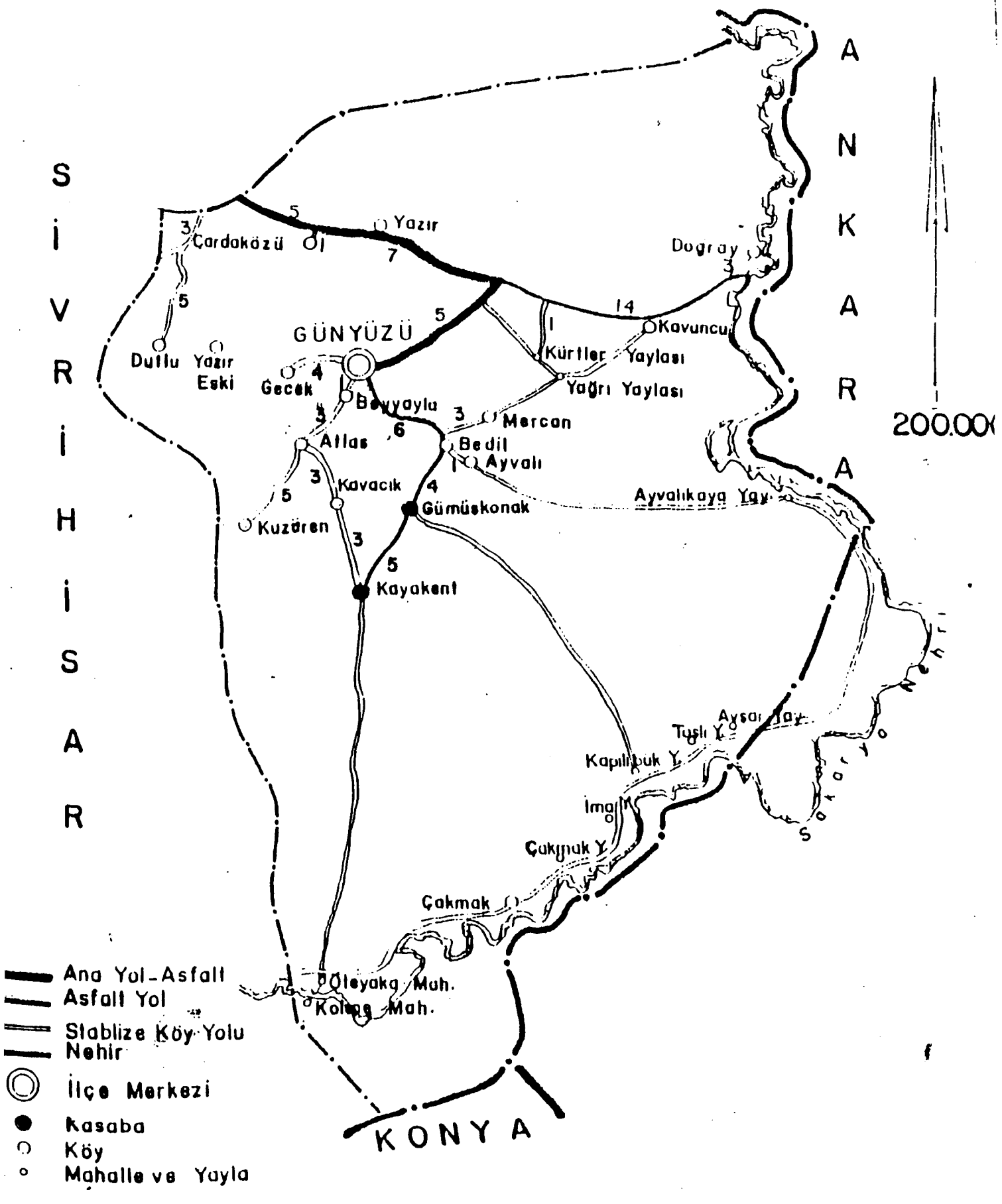
Günyüzü ilçesi 1100-1150 tarihleri arasında kaza satatüsünde iken 1155 ve 1278 tarihleri arasında Sivrihisar'a tabi bir kaza olmuştur.1278 yılından itibaren ise Sivrihisar'ın nahiyesi olmuştur. Günyüzü 1932 yılında Sivrihisar ilçesinin bucağı olmuştur. Sakarya muharebelerinin en yoğun cereyan ettiği yerler Günyüzü sınırları içerisindedir. Sakarya nehri civarında kemikli adı ile anılan yerde bir türk alayının şehit olduğu bilinmekte ve bunların kahramanlıkları Günyüzü yöresinde anlatılmaktadır. Savaş sonrasında Günyüzünde 180 hanenin yaşadığı tespit edilmiştir. (Özalp 1960: 5)

Günyüzü bucağı köy iken 1972 yılında belediye tüzel kişiliğine dönüştürülmüştür. Günyüzü bucağına 20 Mayıs 1990 tarihinde ise ilçe teşkilatının kurulması kanunlaşmıştır.

H) ADININ KÖKENİ:

Günyüzü'nün eski adı Kozağacı'dır. Eskiden ipek böcekçiliği yapılan bu bölgede "koza ağacı"nın bol miktarda bulunmasından dolayı bu bölge Kozağacı adıyla anılmaya başlanmıştır. Bölgenin adının Günyüzü olarak değiştirilmesi ise şöyledir; Belediye encümeni araid dağlarının ardından doğan güneşin ilk olarak bu bölgeye vurduğunu ve güne en erken başlayan yerin burası olduğunu söyler, günü daha çok olsun diyerek bölgenin adının günyüzü olarak değiştirilmesini ister. Zamanla Günyüzü ismi kabul görür ve bölgenin adı değiştirilir.

GÜNYÜZÜ İLÇE HARİTASI

Tutlu köyünde yaşayan halkın yazın yayla olarak kullandıkları bir alan olan çardaközü yaylası, 1910'lu yıllardan itibaren halkın bir kısmının kışları da yaylada geçirmeye başlamasıyla, sadece yaz aylarının geçirildiği bir yayla olmaktan çıkarak sürekli yerleşim ünitesi şekline dönüşmüştür.

Tutlu halkı, yazın hayvanlarını otlatmak ve tarım arazilerini işletmek amacıyla çardaközü yaylasına göç ederler. Kış yaklaştığında ise asıl yerleşim yerleri olan Tutlu köyüne dönerler. Tutlu köyünden birkaç hane zamanla, kış aylarında da tarım arazilerine çok yakın olan çardaközü yaylasında yaşamaya devam eder. Bu hanelerin öncülüğünde, Tutlu köyünün büyük bir kısmı da çardaközü yaylasına göç ederler. Yayla civarında arazisi olmayan haneler ise Tutlu köyünde yaşamaya devam ederler. Çardaközü yaylasına yerleşen hane sayısı yıllar geçtikçe artar ve asıl kökeni Tutlu köyü olan çardaközü yaylası köy statüsüne kavuşur. 1920'li yıllarda çardaközü köyünde yaşayan hane sayısı 35 olarak tespit edilmiştir.

Çardaközü köyünün arazisinin verimli ve sulak olması, buranın yerleşim ünitesi olarak seçilmesinin en önemli nedenidir. Arazinin sulak olması nedeniyle pirinç yetiştirildiği de bilinmektedir. Çardaközü köyünde, eskiden testi ve tuğla imalatının yapıldığı bir ocakta bulunmaktadır. Şu anda bu ocağın sadece kalıntıları vardır.

Kurtuluş savaşı yıllarında 35 hane olan çardaközü köyü tamamen yakılmıştır. Halkı Tutlu köyünün arkasındaki Araid dağlarına kaçmıştır. Savaş sonrasında halk tekrar köyüne dönmüştür.

Görüldüğü gibi çardaközü köyünde yaşayan halk, asıl olarak tutlu köyünden gelerek buraya yerleşen halktır. Fakat zamanla çardaközü köyü civardaki diğer köylerden de çok fazla göç almıştır. Köyde, Yazır köyünden Gecek köyünden Günyüzü ilçesinde gelen hanelerde vardır. Bu hanelerde yine Çardaközü civarında arazilere sahip oldukları için bu köye yerleşmişlerdir.

Yine aynı şekilde 1950'li yıllarda Bulgaristan ve Romanya'dan gelen göç dalgasında, göçmenlerin hükümet tarafından Anadolu'nun çeşitli yerlerine dağıtılması sırasında, çardaközü köyüne de 2 hane Bulgar, 1 hane Romanya göçmeni yerleştirilmiştir. Bulgar göçmeni olan bir hane 10 yıl sonra Eskişehir'e göç etmiştir, diğer iki hane halen köyde yaşamlarına devam etmektedir. Köye gelen Bulgar göçmeni hanelerin ekmek pişirmek için bahçelerine yaptıkları fırınları, köy halkı çok beğenir. Köylünün ekmek pişirmek için kullandıkları tandırların yanı sıra göçmenlerden öğrenilen fırınlarda kullanılmaya başlanır. Önceleri tandırın içine yapıştırılarak pişirilen ekmekte, sac denilen ve tandırın içinde yanan ateşin üzerine konulan aletin yaygınlaşmasıyla tarihe karışır. Bugün köydeki bütün evlerde bir tandırlık (ekmek evi) birde fırın bulunmaktadır. Köylüler kışın ekmeklerini ekmek evi denilen tandırlarda pişirirken, yazın ise göçmenlerden öğrendikleri fırınlarda pişirirler. Köyde fırın ünitesinin kabul görmesi kültürler arası difizyona çok güzel bir örnek teşkil etmektedir.

Çardaközü köyü, Doğu Anadolu bölgesinden de göç almıştır. Erzincan'dan gelen bir hane şu an halen çardaközü köyünde yaşamaktadır. Bu hane, 1936 yılında doğu illerinde devlet tarafından uygulanan zorunlu göç nedeniyle Çardaközü köyüne yerleştirilmiştir.

Çardaközü köyüne 1994 yılında Ağrı ilinden 2 hane yerleşmiştir. Daha sonra bir hanenin evli olan üç erkek çocuğu köyde boş bulunan veya satın alınan evlere yerleşmiştir. Şu anda beş ayrı hanede yaşamlarına devam etmektedirler. Bu haneler ülkemizin doğu bölgesinde yaşanan terör nedeniyle köylerinden ayrılmış ve çardaközü köyüne yerleşmiştir. Bu insanlara 6 yıl önce yerleştikleri bu köyde yaşamak nasıl diye sorulduğunda "herkesin kendi vatanı kendisine güzel gelir" şeklinde bir cevap vermektedirler. Buda sosyalleşilen kültür ortamından vazgeçmenin ve yeni bir kültür ortamına yaşamaya devam etmenin çok kolay olmadığını göstermektedir. Fakat buna rağmen köylerine geri dönmeyi düşünmüyorlar. Çünkü köylerinde arazileri yok, köye döndüklerinde yaşamlarını sürdürebilecekleri hiçbir imkan yok. Şu anda inşaat işçiliği yaparak geçiniyorlar ve bu işin piyasasını Günyüzü

ilçesinde daha yakından takip edebilme fırsatına kavuşacakların düşündüklerinden ilçeden bir ev alıp orada yaşamak istiyorlar.

Görüldüğü gibi çardaközü köyü hem Günyüzü'nün diğer köylerinden hem de Doğu Anadolu bölgesindeki köylerden göç almıştır. Aynı şekilde Eskişehir il merkezine, Sivrihisar ilçesine, Günyüzü ilçesine ve Ankara'nın Polatlı ilçesine de çok yoğun bir şekilde göç vermektedir.

B) ETNİK KÖKEN

Köyün yerli halkı kendilerini "manav" olarak tanımlamaktadır. Manav kelimesinin ne anlama geldiği sorulduğunda, "çok eskiden bu yana yerleşmiş olan halk"a manav dendiği söylenmektedir. Yani "manav" kelimesi "yerli" anlamına gelmektedir. Kendilerini aslında aynı kökten geldikleri "yörük" olarak adlandırılan ve göçebe yaşam tarzını kısmen devam ettiren topluluklardan faklı olarak, yerleşik yaşama geçmiş oldukları için "manav", yani "yerli" olarak isimlendirmektedirler. Köken olarak aynı yerden gelmiş olmalarına rağmen, zamanla bazılarının yerleşik yaşama geçmesi, kendilerini diğer gruptan farklı tanımlamalarına yol aşmıştır.

Toplulukların kendilerini "yörük" veya "manav" gibi terimlerle tanımlaması şehirlerden çok köylerde görülen bir olaydır. Bu tanımlamalar toplulukların yerel tarihlerine, geleneklerine ve kendilerini tanımlama çabalarına gönderme yapar. (Andrews 1992: 71)

Manavlar haricinde köyde muhacir ve kürt kökenli hanelerde vardır.

C) KÖYDE VAR OLAN İMKANLAR

A) YOLLAR VE ULAŞIM

Çardaközü köyü eskiden kullanılan Eskişehir-Ankara yolu üzerindedir. Şimdi ise 25 yıl önce yerine yeni bir otoban (E-5) yapıldığı için bu yol çok fazla kullanılmamaktadır.

Köye 1956 yılında patika bir yol yapılmıştır. Bu yol 1994'te asfaltlanmıştır. (Resim: 7,8)

Köyde toplu taşıma araçlarıyla ulaşım sağlanmaktadır. Sabah saat 7-8 arasında Günyüzü ilçesinden, Gümüş Konak, ve Kaya Kent beldelerinden kalkarak, Eskişehir'e giden otobüsler çardaközü köyünden geçmektedir. Yine aynı şekilde öğleden sonra Eskişehir'den kalkan Günyüzü, Gümüş Konak ve Kaya Kent otobüsleri çardak özü köyünden geçmektedir. Köylüler Sivrihisar'a ve Eskişehir' e bu ulaşım araçları vasıtasıyla gitmektedir. Özel araba, kamyon, kamyonet, traktör gibi araçlarla da ulaşım sağlanmaktadır.

B) POSTA

Çardaközü köyüne Sivrihisar ilçesinden haftada bir kez postacı gelir,köye gelen postaları bırakır. Köyden gidecek postalar ise Günyüzü ilçesindeki postaneden gönderilir.

C) TELEFON

Çardaközü köyüne 1992 yılında Sivrihisar ilçesinde bulunun şebekeden telefon hattı verilmiştir. Fakat şu anda abone sayısı çokfazla olduğundan, Sivrihisar'dan gelen hat yetersizdir. Bu sebeple köyde bir santral binası hazırlanmış fakat henüz kullanıma açılmamıştır.

D) ELEKTRİK

Köye elektrik şebekesi 1974 yılında kurulmuştur. Elektrik hattında çıkan arızalar sebebiyle köyde sık sık elektrik kesintisi yaşanmaktadır. Bu sebeple köyde hala eski gaz lambaları ve şazlı florasanlar kullanılmaktadır.

E) SU

Köye şebeke suyu 1976 yılında gelmiştir. Köyün batı kısmından 300m uzaklıktaki bir alanda kuyu açılmış buradan su motoru yardımıyla çekilen su köyün güneyindeki tepede bulunan su deposuna basılmakta, buradan da köy şebekesine dağıtılmaktadır.

D) KÖYÜN KAMU MALLARI

A) OKUL

Çardaközü köyünde 1945 yılında devlet tarafından bir ilk okul yaptırılmıştır. Okul köy meydanına yakın bir yerde yaptırılmıştır. Fakat bu okul eski olması sebebiyle yıkılarak 1980 yılında yeni bir okul yaptırılmıştır. Betonarme olarak yapılan okulun yanına birde öğretmen lojmanı eklenmiştir. Okulun iki sınıfı bir öğretmen odası tuvaleti ve kömürlüğü vardır. Okul bahçesi taş duvarlarla çevrilmiştir. (Resim: 9)

Son altı yıldır okul taşımalı sisteme geçmiştir. Köylerde çok fazla öğrenci olmaması sebebiyle çardaközü ve civardaki bir çok köyde taşımalı sisteme geçilmiştir. Çocuklar Günyüzü ilçesindeki ilk okulda eğitimlerine devam etmektedirler. Şu anda çardaközü köyünde 30 öğrenci vardır. 2001 yılı içerisinde okul onarımının tamamlanarak öğrencilerin ilk okul öğrenimini köyde tamamlama imkanı bulmaları sağlanacaktır.

B) CAMİ

Köyde 1920'li yıllarda bir cami yaptırılmıştır. Bu caminin köy meydanına uzak ve yetersiz olması sebebiyle 1953 yılında köy meydanına yeni bir cami yaptırılmıştır. Caminin bahçesi taş duvarlarla çevrilmiştir.(Resim: 10) Caminin yanına üç odalı bir imam lojmanı yaptırılmıştır. Köyde bir tane imam vardır. Bu imam çardaközü köyüne iki yıl önce atanmıştır. İmam, Günyüzü ilçesinin köylerinden biri olan Gecek köyü doğumludur. İki çocuğu vardır. Bu aile geçimini, hane başkanının imamlık yaparak kazandığı memur maaşının yanı sıra, imamın eşinin yaptığı tarım işçiliği sayesinde temin etmektedir. Caminin bakımıyla imam ilgilenmektedir. Köyde sürekli namaz kılan 6-7 kişi vardır. Bu kişilerde köyün yaşlılarından oluşmaktadır.

C) KÖY KONAĞI

1986 yılında köy meydanına bir köy konağı yaptırılmıştır. Bu bina içinde sol tarafta muhtar yazıhanesi bulunmaktadır. Sağ tarafta ise santral binası vardır. Köyün telefon santrali Hamamkarahisar köyünde bulunmaktadır. Şu anda abone sayısı arttığı için santral yetersiz gelmektedir. Bu sebeple santrali köye almak için PTT'ye müracaat edilmiş ve köy konağının sağ tarafındaki oda santral binası olarak hazırlanmıştır. Bu üniteler haricinde kalan binanın arka tarafı ise kahve olarak kullanılmaktadır. Binanın önünde sağ tarafa ise bir telefon kulübesi yaptırılmıştır.(Resim: 11) Köy konağının sol tarafında ise bahçe içine bir açık hava çay bahçesi yapılmıştır. Köye gelen misafirler yazın park denilen bu alanda konuk edilmektedir. Ayrıca yaz aylarında erkekler kahveye gitmek yerine bu parkta veya kahve önündeki alanda oturup sohbet etmeyi tercih ederler (Resim: 12)

D) ÇEŞMELER

Eskiden aşağı mahallenin ve yukarı mahallenin ayrı ayrı iki çeşmesi varmış. Kadınlar evin su ihtiyacını bu çeşmelerden taşıyarak karşılarlarmış. Ayrıca, çamaşır, bulaşık hep çeşme başlarında yıkanırmış. Fakat 1974

yılında köye şebeke suyunun gelmesiyle bu çeşmeler sadece hayvanları sulamak amacıyla kullanılmaya başlanmış. Çeşmelerin yerleri uygun olmadığı için 1992 yılında aşağı mahalleye (Resim:14) 1996 yılında yukarı mahalleye eski çeşmeler iptal edilerek yeni çeşmeler yaptırılır.

E) SELEKTÖR BİNASI

Henüz kullanıma açılmamış olan bu bina 2000 yılı içerisinde kullanılmaya başlanacaktır. Bu binaya buğday, arpa ve çavdar tohumunu çalkalan, ilaçlayan ve tarlaya ekilecek hale getiren bir makine alınmıştır. Bu makine imece usulü olarak köylülerden toplanan para ile alınmıştır. Bütün köy halkı bu makineden yararlanma imkanına sahiptir. (Resim: 14)

F) MEZARLIK

Köyde iki tane mezarlık bulunmaktadır. Eski mezarlığın zamanla köye yerleşen hanelerin sayısının artması sebebiyle köy yerleşim alanı içinde kalması ve dolması nedeniyle köy dışına 1955 yılında yeni bir mezarlık yapılmıştır. (Resim: 15,16)

E) KÖYÜN TİCARİ ÜNİTELERİ

A) KAHVELER

Çardaközü köyünde iki adet kahve bulunmaktadır. Biri köy konağının içinde olan bu kahveler, köy meydanında ve karşılıklıdır. (Resim: 11,13) Köyde, 16, 17 yaşını geçmiş olan bütün erkekler kahveye gitmektedir. Köy konağı içindeki kahve daha çok gençlerin gittiği, diğer kahve ise daha çok yaşlıların gittiği bir kahvedir.

Fakat muhtarlık seçimlerinden sonra köyde çıkan tartışmalar sebebiyle kahveler, adeta kamplaşmanın merkezi olmuştur. Seçimler esnasında iki ayrı taraf oluşmuş, taraftarlarda bu iki ayrı kahveye bölünmüştür. Köyde eskiden

beri muhtarlığı yürüten aile 1999 yılındaki seçimlerde kazanamayarak muhtarlığı köyden başka bir kişiye devretmiştir. Bu iki aile arasında büyük tartışmalar yaşanmış, kız alıp verme yoluyla hısımda olan bu taraflar arasındaki sürtüşmeler, seçimler öncesinde ve sonrasında devam etmiştir. Muhtarlık seçimleri sırasında yaşanan bu gerginlik iki tarafında davetli olduğu bir düğünde tartışma ve karşılıklı küfürleşmelerin yaşanmasına sebep olmuş, diğer köylülerin araya girmesiyle yatıştırılmıştır. Bu iki aile arasında yaşanan gerginliklerin çok kolay halledilemeyecek derecede arttığını ve uzun zaman devam edeceğini söylemek hatalı bir tespit olmaz. Bu sebeple, başlangıçta gençlerle yaşlıların bir arada oturmaktan rahatsız olmaları sebebiyle yaptırılan ikinci kahvenin bu amaca hizmet etmekten daha çok köydeki kutuplaşmanın yansıdığı bir yer haline gelmiştir. Köyde yaşanan bu gerginlik bizim araştırmamızı etkilememiştir, iki tarafta araştırmamıza gerekli olan katkıyı sunmuştur. Fakat araştırma için köyde kalınan süre içerisinde, taraflar arasındaki gerginlik büyük ölçüde hissedilmiştir. Muhtarlık seçimlerinde kaybeden taraf "eğer ben muhtar olsaydım, sizin araştırmanız için daha fazla katkı sağlayabilirdim" türünden serzenişlerde bulunurken, diğer tarafın ise, "bize çok fazla yardımda bulunduklarını, eğer diğer taraf muhtarlık seçimlerini kazanmış olsaydı, bizim köyde çok fazla sorunlarla karşılaşacağımızı, diğer ailenin bize karşı takınacağı tavrın iyi olmayacağını" düşünmeleri, iki tarafında "en iyi biz yaparız" şeklinde bir düşünceye sahip olduklarını göstermektedir. Köylülerde bazen köydeki bu tartışmaları bize anlatmış ve olay hakkındaki yorumlarını bizimle paylaşmıştır. Kimi, eskiden beri köy muhtarlığını yürüten ailenin, bu aile aynı zamanda köyün en zenginlerinden, köylüyü ezdiğini, kimseye fırsat vermediklerini, devlete ait olan arazilerin bu aile tarafından sürüldüğünü, fakat sıradan bir köylünün bu arazilere sahip çıkmaya cesaret edemediğini, çünkü, bu ailenin arazinin sahiplerinin kendisiymiş gibi davranmalarından ve zengin olmalarından dolayı onlardan çekindiklerinden, bu aileye karşı gelemediklerini anlatırken, kimide, yeni muhtar olan kişinin bu işi yapamayacağını, çünkü, bu konuda gerekli deneyime sahip olmadığını, eski muhtarın bütün konularda deneyimli ve köy için iyi bir yönetici olduğunu düşündüğünü belirtmiştir.

Köyde bulunan kahvelere büyük ölçüde yansımış olan bu olayları böylece aktardıktan sonra, kahveler konusunda bilgi vermeye devam edelim.

Kahvelerin ikisi de akşam saatlerinde oldukça dolu olmaktadır. Öğlen saatlerinde köy halkının tarla işleriyle uğraşmaları sebebiyle ağırlıklı olarak yaşlıların sohbet etmek amacıyla gittiği kahveye akşam saatlerinde genç ve orta yaşlı insanlar gelmektedir. Erkekler kahvede okey kağıt gibi oyunlar oynar ve sohbet ederler. Köyle ilgili bütün haberler kahvede duyulur. Kahveye gitmeyen insanın çok zarar edeceği düşünülür. Çünkü köylü bütün gelişmelerden kahvede haberdar olur.

B) BAKKAL

Köyde 1950 yılından bu yana bakkal vardır. 1962 yılında bakkal başka birine devredilmiş. Şu anda bakkallıkla uğraşan kişinin babası 1985 yılında bakkalı yaptırmıştır. Bakkalın babası bir oğlunu Polatlı'da bir fabrikaya işçi olarak yerleştirdikten sonra diğer oğlunun da bağ-kurlu olması için bakkal dükkanı açar. Bakkal babası ve annesiyle aynı hanede oturmaktadır,38 yaşındadır, ilk okul mezunudur, 7 ve 15 yaşlarında iki kız çocuğu vardır. Bakkallık yapan kişinin tek geçim kaynağı bakkaldan sağladığı gelir değildir, tarlaları vardır, fakat tarlasını tarım aletleri olmadığı için kendisi sürmemekte para karşılığında başkasına sürdürmektedir. Bakkal sabah saat 8'den akşam saat 6 ya kadar sürekli açıktır. Bakkallık yapan kişinin başka işleri olduğu zamanlarda, bakkalın babası bakkalda durmaktadır. Köyün tamamı çeşitli ihtiyaçlarını karşılamak üzere bakkaldan alış veriş yapmaktadır. Bakkalda köyde ihtiyaç oluşturan birçok ürün bulunmaktadır. Bakkalda şeker, pirinç bulgur, kına gibi ürünler açık olarak kiloyla satılmaktadır. Bunun yanı sıra ayçiçek yağı, salça, sigara, hazır çorba, tuz, çay, bisküvi, çikolata türleri, yumurta, helva, çocuk bezi, temizlik malzemeleri gibi bir çok ürün bakkalda bulunmaktadır. En fazla satılan ürünler, sigara, sabun, deterjan ve çocukların tükettiği çikolata benzeri ürünlerdir. Günde 15 civarında ekmek satılmaktadır. Çoğunlukla yaşlı insanlar bakkaldan ekmek almaktadır. Bakkal aynı zamanda tüpte satmaktadır. Bakkalda kontürlü telefon bulunmaktadır. Eskiden

telefonun çok yaygın olmaması sebebiyle köylüler tarafından yoğun olarak kullanılan bu telefon şimdide telefonu olmayan haneler tarafından kullanılmaktadır. Görüldüğü gibi köyde bakkal bir çok işi yapmaktadır. Bir yandan tüpçü vazifesi gören bakkal, bir yandan postane hizmeti sunmaktadır. Köylüler bakkaldan çoğunlukla veresiye alış veriş yapmaktadır, borçlarını ise bir ay gibi bir süre içerisinde ödemektedirler. Bakkalın günlük kazancı 2 milyon lira civarındadır. (Resim: 17,18,19,20)

Yukarıda köyü tanıtmaya çalıştık. Şimdide toplanan verilerin sunumuna geçmeden köydeki sosyo-kültürel ekonomik organizasyon, konusunda bilgi vermeye çalışalım.

F) KÖYDE KÜLTÜREL VE EKONOMİK YAŞAMA GENEL BİR BAKIŞ

Çardaközü köyünde yaşam ekonomik etkinliklere göre şekil almaktadır. İlkbahar yaz aylarında yoğunlaşan tarla işleri diğer etkinliklerin ertelenmesine sebep olmaktadır. Örneğin düğün gibi olaylar tarla işlerinin biraz hafiflediği eylül ekim aylarında ağırlıklı olarak yapılmaktadır. Aynı zamanda düğün masraflarının karşılanabilmesi için gerekli olan para, ancak ürünlerin satılmasıyla elde edilebilir. Kışın yoğun olarak yapılan komşu ziyaretleri, yaz aylarında biraz azalmaktadır. Genç kızlar çeyizleri için hazırladıkları el işlemelerini ağırlıklı olarak kışın yaparlar. Yaz aylarında yoğun tarla işleri sebebiyle el işlemeleri daha çok akşam saatlerinde yapılan bir etkinliktir.

Köyde ekonomik etkinliklerin nasıl bir organizasyon içinde gerçekleştiğine değinmekte fayda vardır. Köyde tarlaların ekilmesi işlemi erkekler tarafından yapılırken, ilkbahar aylarında yapılan tarlaların çapalanması işi kadınlar tarafından yapılır. Çapa işleri için kiralık işçide çalıştırılmaktadır. (Resim:21,22,23,24) Soğan ekmek için tarlanın hazırlanması, tohumun ekilmesi işleri tarım makineleriyle yapıldığı için bu işleri erkekler yapar. Soğan tarlasının çapalanması, daha sonra olgunlaşan soğanların topraktan sökülmesi (soğan yolma) soğanın sapının bıçakla kesilmesi (soğan kırçma)

işleri kadınlar tarafından yapılır. (Resim:25,26,27,28) Pancar tarlalarının ekimi ve pancar sökme işleri makine ile yapılan işler olduğu için erkekler tarafından yapılırken (pancar sökme makinesi olmayan hanelerde bu iş erkek ve kadınlar tarafından birlikte yapılmaktadır) pancarın üzerindeki çili alma işlemi olan pancar kırçma daha çok kadınlar tarafından yarılan bir iştir. Aynı şekilde bazı hanelerin evinin önündeki bahçede bazı haneleri tarlasının kenarındaki bir alanda yetiştirdikleri sebzelerin ekimi, çapalanması, sulanması, toplanması gibi işlerle ağırlıklı olarak kadınlar ilgilenmektedir. (Resim: 29,30) Kavun karpuz yolunması (kavunu ve karpuzu topraktaki köke bağlı olan sapından ayırma işi) ve toplanması işleri kadın erkek ve çocukların hep birlikte yaptıkları bir iştir. (Resim:31,32)

Hayvanları gütme işi için çoban kiralanırken, (Resim: 35) hayvanların sağılması ve bakımı ahırın temizlenmesi gibi işlerle bütün hane halkı (çok yaşlı olanlar hariç) ilgilenir. (Resim: 36,37,38)

Kadınlar sonbahar aylarında kışlık yiyecek hazırlıklarını da yaparlar. Eylül ayında salça, erişte-makarna, peynir, yağ (Resim 60), sebze kurutma, tarhana, gibi yiyecek maddeleri, ekim ayında, yufka, turşu, konserve, gibi yiyecek maddeleri kış için hazırlanmaya başlanır. Kış için yapılan yufka ekmeğini kadınlar hep bir araya gelerek ortaklaşa yapmaktadırlar. Dört beş kadın haberleşerek bir kadını evinde toplanırlar ve onun kışlık yufkasını yaparlar daha sonra sırayla her gün bir kişinin yufka ekmeği yapılır.(Resim 61) Yaşlı kadınlarda toplu yiyeceklerin yapıldığı bu gibi zamanlarda aktif bir şekilde yiyecek yapımıyla ilgilenirler. Haziran ayında üzüm yaprakları toplanarak tuzlanır, kışın yenmek üzere salamura bırakılır. Ağustos ayında nişasta yapılır. Yapılan nişasta akşam yemeklerin ardından yenilen tatlı yapımı için kullanılır. Nişastadan Haside denilen muhallebi ve muhallebinin üzerine pekmez konularak yapılan piliza tatlıları yapılır. Aynı zamanda bu nişasta çocuk maması yapmak içinde kullanılır. Köyde kayısı ve vişne ağaçlarının yetişmesi sebebiyle ağırlıklı olarak bu meyvelerden reçel yapılmaktadır. Reçel sabah kahvaltılarının yanı sıra akşam yemeklerinden sonrada tatlı niyetiyle de tüketilen bir yiyecektir. Kış için gerekli olan diğer

gıda maddeleri ise erkekler tarafından ilçeden satın alınır. Bulgur daha önceden kadınların yaptığı bir gıda maddesi iken, artık satın almayı tercih ederler. Pirinç, şehriye, baharat, tuz, çay, şeker, salça, zeytin yağı, et, en fazla satın alınan gıda maddeleridir. Sabun, deterjan gibi temizlik malzemeleri, yetişkinlerin ve, çocukların kıyafetleri de ilçeden satın alınmak yoluyla temin edilir.

Kışın ev işleri ve yemek yapımı gibi işler dışında komşu ziyaretlerine gitmeyi ve televizyon seyretmeyi tercih eden kadınlar yukarıda da anlatıldığı gibi yazın tarla ve yiyecek hazırlama işleriyle uğraşırlar. Bu sebeple komşu ziyaretleri daha çok akşam saatlerinde yapılır.

Akşam yemeğinden sonra komşu veya akraba ziyareti yapan kadınlar yanlarında mutlaka el işlemelerini de götürürler. Kadınların bu ziyaretlerdeki sohbet konusu genellikle tarla işleridir. Ürünün toplanması, satılması, kimlerin öndüç getirildiği, tarlada çalışacak olan işçilere öğlen yemeği olarak ne yapıldığı, köydeki diğer hanelerin tarla işlerinin ne urumda olduğu en fazla konuşulan konulardır. Ayrıca el işlemeleriyle ilgili sohbetlerde yapılır. Komşusunun el işlemesinin örneğini beğenen kadınlar hemen örnek çıkarmaya başlar.

Köydeki akşam oturmalarında mutlaka çay demlenir ve çayın yanı sıra bisküvi, şeker gibi yiyecekler tüketilir. Çay demleme ve servis yapma işi genellikle ev sahibi tarafından yapılır. Eğer evde genç kız veya gelin varsa ağırlıklı olarak bunların çayı hazırlaması ve servis yapması beklenir. Küçük çocuğu olan kadınlar, bu akşam oturmalarına çocuklarını da getirirler. Kadınlar bir yandan çocuklarıyla ilgilenirken bir yandan da el işlemelerini yaparlar. İlerleyen saatlerde uykusu gelen çocuklar hemen annelerinin yanında yatırılırlar. Uyuması için başka bir odaya götürülmezler. Köyde akşam saatlerinin çaylı sohbetleri böyle bir hava içerisinde sürüp gider. (Resim 64,65)

Köyde, yaşlı kadınlar tarla işi çok fazla yapamadıklarından öğlen saatlerinde komşularla birlikte kapı önünde oturmayı tercih ederler. Öğlen saatlerinde yapılan bu oturmalara o gün tarla işi olmayan genç kızlarda katılır. Bu oturmalarda kadınlar patik, paspas gibi örgüler örerken, genç kızlar dantel, oya, gibi işlemeler yapmayı tercih ederler. Yere oturan kadınlar altlarına bir çuval veya karton bir kağıt koyup otururlar. Eğer üzerine oturacak bir şey bulamazlarsa direk toprağa da oturabilirler. Köylü toprakla çok fazla içiçe olduğundan toprağın üzerine oturmak pis sayılmaz. Tarlada çalışırken sürekli toprakla haşır neşir olan bu insanların, yaşama biçiminin gereği olarak toprağın pis olmadığını düşünmek hakimdir. Ayrıca şunuda belirtmek gerekirki köyde havaların iyi olduğu yaz aylarında kadınlar evde oturmak yerine kapı önünde komşularla vakit geçirmeyi tercih ederler. (resim 66,67,68,69,70,71,72,73,74,75)

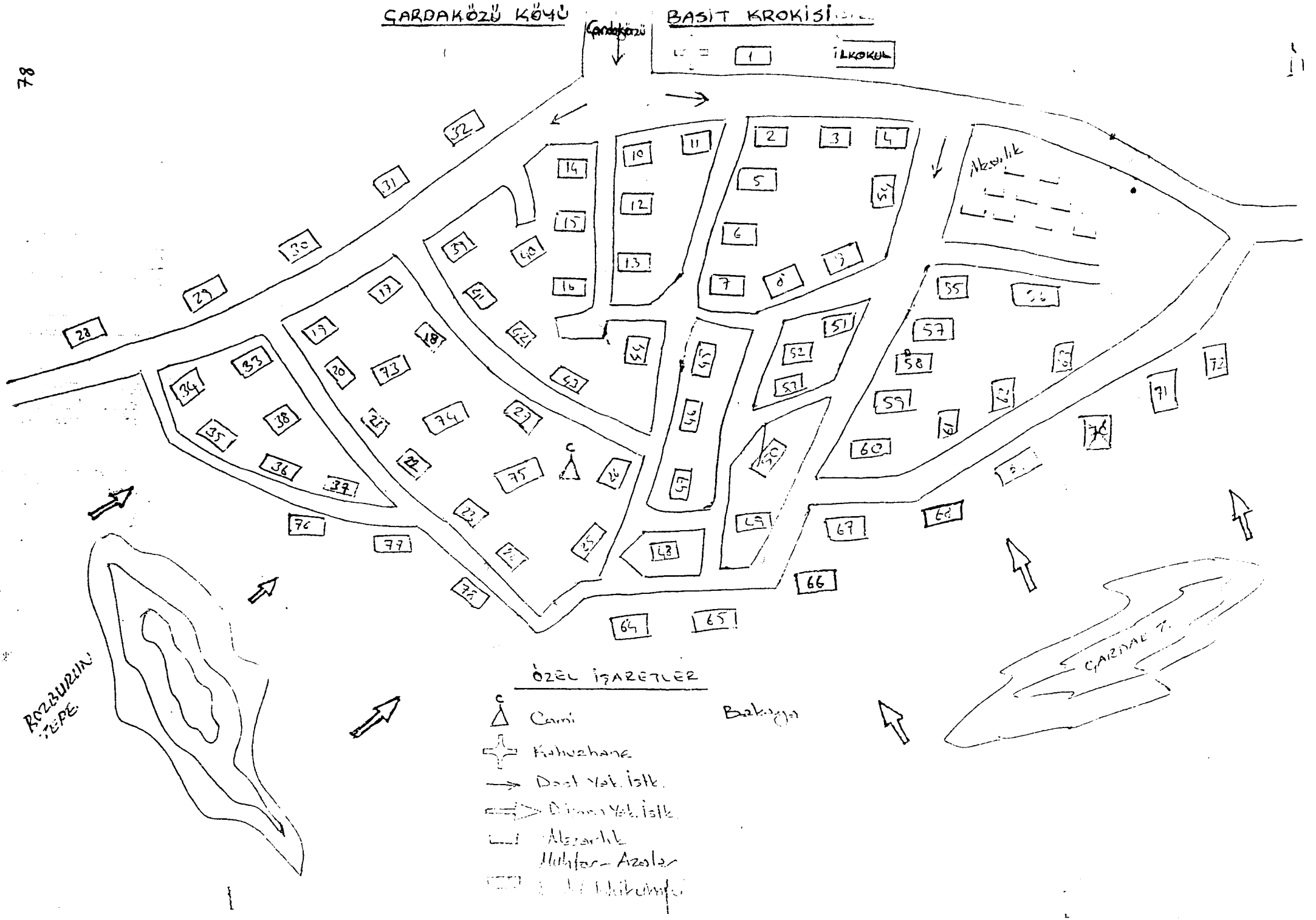
Erkekler ise yaz aylarında tarla işleriyle uğraşırlar. 17-18 yaşını aşmış olan bütün erkekler akşam yemeğinden sonra kahveye gitmeyi tercih eder. Tarlada çalışamayacak kadar yaşlı olan erkekler ise öğlen vakti kahveye giderler ve vakitlerinin çoğunu kahvede geçirirler. Yaşlı erkekler kahvenin içinde değil de kapısının önünde oturup sohbet etmeyi tercih ederler. (Resim 76) Erkekler ise kışın vakitlerinin büyük bir bölümünü kahvede sohbet ederek geçirirler. Yine ilçede Pazartesi günleri kurulan pazara giderek evin eksik malzemelerini tamamlamak erkeklerin görevidir.

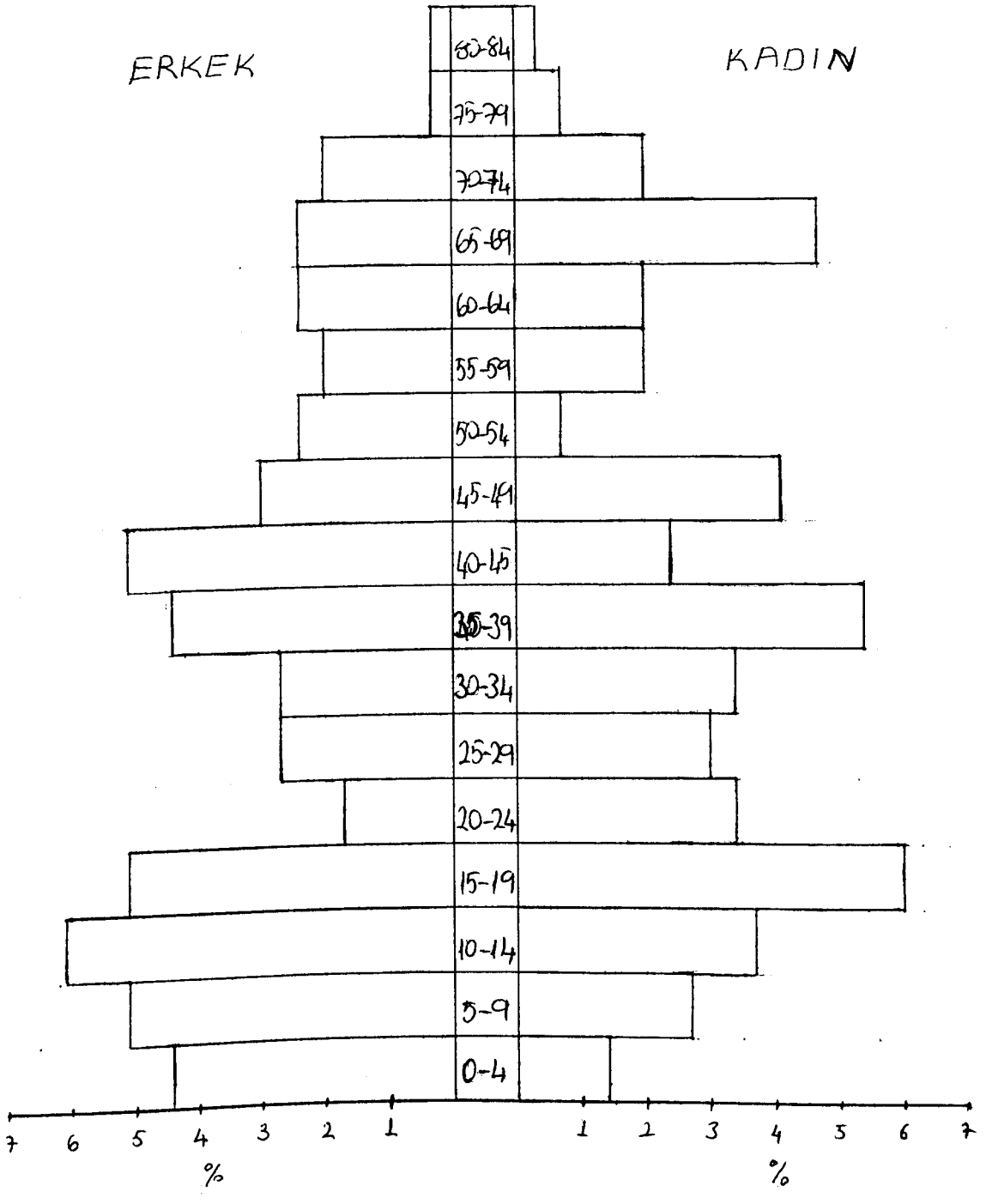
Çardaközü köyünde ilk okul çağındaki çocuklar oyun oynamanın yanı sıra çalışma hayatına da katkılarını sunarlar. Hayvanların bakımı kavun karpuz toplaması gibi işlerde çocuklarda çalışırlar. Aynı zamanda kız çocuklar evin temizlenmesi, bulaşıkların, çamaşırların yıkanması gibi işlerde annelerine yardım ederler. Yaz aylarında okulların kapanmasıyla köyde açılan kuran kursuna ilk okul çağındaki bütün çocuklar gönderilir. Köyün imamı tarafından verilen kurs saat 10 da başlar, 12 ye kadar sürer. Sonbaharda okulların açılmasıyla kuran kursu biter ve çocuklar öğrenimlerine devam ederler.

İlk okul çağındaki çocuklar grup halinde oynanan saklambaç, ebecilik, körebe gibi oyunların yanı sıra bisiklete binmek, tetris oynamak gibi oyunlarıda tercih ederler. (Resim 79,80,81,82,8384)

Köyde ebeveynler çocuklarının ilerde çiftçilik yapmasını istemezler. Köy hayatının ve çiftçilik işlerini çok zor olduğunu bu sebeple çocukların okuyup bir meslek sahibi olmasını isterler. Kız çocukların özellikle ebe ya da öğretmen olması istenirken erkek çocukların polis subay memur olması istenir. Çocukları bir iş sahibi olup köy dışına göç etmesi çok fazla istenilen bir olgudur. Çiftçilik işlerinin çok zor olması sebebiyle, biz çektik bari çocuklarımız çekmesin şehirde temiz evlerinde rahat rahat yaşasınlar düşüncesi hakimdir.

ÇARDAKÖZÜ KÖYÜ BASİT KROKİSİ

ÇARDAKÖZÜ KÖYÜ NÜFUS PRAMİDİ

5. BÖLÜM

1) ÇARDAKÖZÜ KÖYÜNÜN NÜFUS ÖZELLİKLERİ

Çardaközü köyündeki, sosyo-ekonomik kültürel yapıyı tespit etmek amacıyla gerçekleştirilen bu araştırmada birim olarak haneler alınmıştır. Hane ekonomik ve sosyo-kültürel bir birlik olup, bünyesinde hane halkı dediğimiz bir gurup bulunur. Bu gurup çoğu kez aile sözcüğüyle ifade ettiğimiz guruptur (Akkayan 1979:78). Bu araştırmanın asıl veri kaynağını, Çardaközü köyünde bulunan bütün hanelerin hane başkanları ve eşleriyle görüşülerek elde edilen bilgiler oluşturur.

Bilindiği gibi nüfus doğum, ölüm, göç vb. etkenlerden sürekli etkilenmektedir. Çardaközü köyünün nüfusu 1990 nüfus sayımına göre 343'tür. 1999'un eylül ayında yaptığımız araştırmada ise köy nüfusu 296 olarak tespit edilmiştir. Bu düşüşün sebebi ülkemizin sosyal gerçeklerinden biri olan göç olgusudur. Ayrıca bizim araştırmamızda amaç, araştırma sırasında köyde yaşayanlar olduğu için, askerde bulunan kişiler veya herhangi bir sebeple köy dışında olan kişiler, nüfusa dahil edilmemiştir.

EK TABLO: Türkiye Kırsalı ve Çardaközü Köyünün Kadın Erkek Nüfus Oranlarının Karşılaştırması.

	Çardaközü Köyü		Türkiye Kırsalı
	N	%	%
Erkek Nüfus	154	52.0	49.0
Kadın Nüfus	142	48.0	51.0

Çardaközü Köyünün toplam nüfusu, 154 erkek 142 kadın olmak üzere toplam 296 kişiden oluşmaktadır. Tablodan da görüldüğü gibi çardaközü köyünde Türkiye kırsalındaki erkek kadın nüfus oranlarının aksine erkek nüfus daha fazla kadın nüfus daha az iken Türkiye kırsalında erkek nüfus

daha az kadın nüfus daha fazladır. Bu durum bir nebze köyde çok fazla erkek çocuk doğmasıyla açıklanabilir.

A) HANE SAYISI VE HANE NÜFUSU

Çardaközü köyünde 71 hane vardır. Bunlardan 35'ini genç hane başkanları gurubu, 36'sını yaşlı hane başkanları gurubu oluşturur. Çalışmanın metodoloji kısmında da belirtildiği gibi genç ve yaşlı hane başkanlarını ayırmada kullanılan kriter hane başkanının yaşıdır. Hane başkanlarının ortalama yaşı 46 olarak tespit edilmiştir. Böylece 46 yaş ve altında olanlar genç hane başkanları grubunu oluştururken 46 yaş üstünde olanlar yaşlı hane başkanları grubunu oluşturur.

Çardaközü Köyünde yaşayan 296 kişiden 173'ü genç hane başkanlarının hanesinde, 123'ü yaşlı hane başkanlarının hanesinde yaşamaktadır. Genç hane başkanları grubunda 13 hane 4 kişilik 9 hane 5 kişilik nüfusa sahiptir. Buradan hareketle, genç hane başkanlarının ağırlıklı olarak 4 ve 5 kişilik hanelerde yaşadığını söyleyebiliriz. Yaşlı hane başkanları gurubunda 14 hane 2 kişilik 10 hane 3 kişilik nüfusa sahiptir. Bu durum bize yaşlı hane başkanları gurubunda ağırlıklı yığışımın 2 ve 3 kişilik hanelerde olduğunu gösterir. Bu gurupta hane nüfusunun düşmesinin en önemli sebebi çocukların evlenerek köy dışına göç etmesidir. Genç hane başkanlarında en fazla 13 kişilik bir aileye rastlanırken yaşlı hane başkanları grubunda 14 kişilik bir aileye rastlanmıştır. (Grafik:1)

Köyde ortalama hane büyüklüğü 4.1 olarak tespit edilmiştir. Bu oran genç hane başkanları gurubunda 4.9 iken yaşlı hane başkanları grubunda 3.4'e düşmektedir. Bu düşüşün sebebi daha öncede değindiğimiz gibi sosyal ve ekonomik kaynaklıdır. Köyde yaşamlarını devam ettirebilecek sosyo-ekonomik kaynakları bulamayan çocuklar evlenmeden önce veya sonra çalışmak yada yerleşmek amacıyla şehirlere göç etmektedirler. Doğal olarak bu olay yaşları daha ileri olduğundan dolayı büyük yaşta çocuklara sahip olan yaşlı hane başkanları grubunda gerçekleşmektedir. Yaşlı hane başkanları

grubunda izlenen bu süreçten yola çıkarak, genç hane başkanları grubunda da zaman ilerledikçe çocukların sosyal gelişmelerine cevap veremeyen koşullardan dolayı şehirlere göç olgusunun yaşanacağı çıkarımını yapmamız yanlış olmaz. (Tablo:A-1)

B) KONUŞULANIN STATÜSÜ

F2 (kadın) mülakatlarının uygulandığı kişilerin hane içindeki statüsü daha çok hane başkanının eşi özelliğini göstermektedir. Konuşulan 71 kişiden 67'sinin statüsü hane başkanının eşi iken 4'ü hane başkanı statüsündedir. Hane başkanı statüsüne sahip olan kadınların dördü de yaşlı hane başkanları grubuna dahildir. (Tablo:A-2) Yalnız şunu belirtmek gerekir ki, hane başkanı statüsüne sahip olan kadınların 3'ü eşinin ölümü sonucunda 1'i de eşinden ayrılması sonucunda bu statüye sahip olmuştur. Eşiyle birlikte yaşayan hiçbir kadın hane başkanı statüsüne sahip olamamıştır.

C) NÜFUSUN YAŞ YAPISI

Metodoloji kısmında genç ve yaşlı hane başkanı ayrımı yapılarak tabloların hazırlandığını belirtmiştik. Bu araştırmada, yaş faktörüne bağlı olarak nasıl bir değişmenin olduğu izlenmeye çalışılmıştır. Görüşülen hane başkanlarının ortalama yaşı 46 olarak tespit edilmiş, 46 yaş ve altında olanlar genç hane başkanı, 46 yaş üstünde olanlar yaşlı hane başkanı olarak belirlenmişti.

Konuşulan kadınların yaş ortalaması ise 45.6'dır. Bu ortalama genç hane başkanları grubunda 33.6'ya düşerken yaşlı hane başkanları grubunda 57.3'e yükselir. (Tablo:A-3)

D) KONUŞULANLARIN DOĞUM YERİ YAPISI VE GÖÇ OLGUSU

Çardaközü köyünde konuşulan hane başkanı ve eşi kadınların tamamı yurt içi doğumludur. Doğum yerini idari ayrım açısından incelersek, konuşulan 71 kişiden 1 tanesi il, 1 tanesi ilçe doğumlu olduğunu görürüz. Bu kadınlar Çardaközü köyüne evlilik yoluyla gelmişlerdir. Diğer 69 kadın köy doğumludur. (Tablo:A-4) Konuşulanların doğum yerlerinin bölgelere ve illere göre dağılımı konusunda alınan bilgiler doğrultusunda, 65 kişi İç Anadolu bölgesi (Eskişehir), 5 kişi Doğu Anadolu bölgesi (Ağrı), 1 kişi Ege bölgesi (Afyon) doğumlu olduğu tespit edilmiştir. (Tablo:A-5, B-2)

E) KONUŞULANIN MEMLEKETİNİN EBEVYNLERİNE GÖRE DURUMU

Konuşulan 71 kadından 70 tanesi anne ve babasıyla aynı memleketten iken, 1 tanesi ise babası ile aynı annesi ile farklı memlekettendir. (Tablo:B-1) Bu kişiden alınan bilgiye göre annesi yurt dışı ve Bulgaristan doğumludur. (Tablo:B-6, B-7)

Konuşulan kadınların tamamının babası yurt içi doğumludur. İllere göre dağılıma baktığımızda, 65 kişinin babasının Eskişehir, 5 kişinin babasının Ağrı, 1 kişinin babasının Afyon doğumlu olduğunu görürüz. (Tablo:B-4) Konuşulan 71 kadından 70'inin annesi yurtiçi 1 tanesinin annesi ise yurt dışı ve Bulgaristan doğumludur. Yurt içi doğumlu olanların 65 tanesi İç Anadolu Bölgesi ve Eskişehir doğumludur. (Tablo:B-6, B-7)

F) KONUŞULANLARIN DOĞUM YERİ

Konuşulan kadınların %76.1'i köy dışı, %23.9'u köy içi doğumludur. Köy içi doğumlu olan kadınların %70.6'sı yaşlı hane başkanları grubundan %29.4'ü genç hane başkanları grubundandır. Genç hane başkanları grubunda köy dışı doğumlu olanların oranı %85.7, köy içi doğumlu olanların oranı %14.3'tür. Yaşlı hane başkanları grubunda köy dışı doğumlu olanların

oranı %66.7 köy içi doğumlu olanların oranı %33.3'tür. (Tablo:B-8, Grafik:5) Bu durum bize köy dışı doğumlu olan kadınların sayısının çok fazla olduğunu ve zamanla köy dışı doğumlu olan kadınların sayısında bir artış yaşandığını göstermektedir. Bu artışın sebebi köy dışından evlenmelerin daha fazla yoğunluk kazanmasıdır. Daha sonrada değineceğimiz gibi köy dışı doğumlu olan kadınların büyük bir çoğunluğunu bu köye evlilik yoluyla gelen kadınlar oluşturur.

Konuşulan kadınların köye geliş yaşları ortalaması %19.6' dır. Genç hane başkanlarının eşlerinde bu oran %18.8 iken yaşlı hane başkanlarının eşlerinde %20.5' tir. Yaşlı hane başkanları grubunda 40 – 49 yaş grubunda köye gelen iki kişinin bulunması yaşlı hane başkanlarının köye geliş yaşları ortalamasını yükseltmektedir. (Tablo:B-9)

Köy dışı doğumlu olan kadınlara 'bu köye ilk kez kiminle geldikleri' sorulduğunda kadınların %69.6'sı köye yalnız geldiğini %8.9'u eşiyle geldiğini %7.1'i ailesiyle geldiğini, söylemiştir. Köye annesiyle, babasıyla, eşi ve çocuklarıyla geldiklerini söyleyenlerin oranı ise %10.8'dir. (Tablo:B-10)

Yine köy dışı doğumlu olan kadınlara 'bu köye neden geldikleri' sorulduğunda %69.6'sı evlilik yoluyla %10.7'si çalışmak için %12.5'i buraya yerleşmek için %3.6'sı tayin nedeniyle %3.6'sı yaşadıkları köydeki huzursuzluk geçimsizlik nedeniyle geldiklerini söylemişlerdir. (Tablo:B-11)

Genç ve yaşlı hane gruplarının her ikisinde de köy dışı doğumlu olan kadınların büyük bir kısmı (%70) köye yalnız ve evlilik yoluyla gelmişlerdir. Diğerleri ise (%30) çalışmak yada yerleşmek amacıyla bu köye gelmişlerdir. (Tablo:B-10, B11)

Görüldüğü gibi konuşulan kadınların büyük bir çoğunluğu bu köye dışarıdan ve evlilik yoluyla gelmişlerdir. Bu durum bize kadınların göç olgusuna çok faal bir şekilde katıldıklarını göstermektedir. Kadınların evlilik yoluyla gerçekleştirdikleri göçler şimdiye kadar çok fazla dikkat çekmeyen bir

konudur. Göç olayının ağırlıklı olarak erkekler tarafında gerçekleştirildiği düşünülür. Kadınlarında göç olayına katıldığı ve bir bakıma kültür taşıyıcılığı yaptığı gözden kaçırılmaması gereken bir konudur.

Ayrıca edindiğimiz bu sonuçlardan hareketle Çardaközü köyünün açık bir yapı sergilediğini, kendi kendine yeten kapalı bir topluluk olmadığını da belirtmemiz gerekir.

G) EĞİTİM DURUMU

Eğitim çok farklı anlamları bünyesinde barındıran bir kavramdır. Burada eğitim durumuyla kast ettiğimiz şey kurumsal eğitimdir. Görüşülen kişilerin bir eğitim kurumunda öğrenim görüp görmediği tespit edilmeye çalışılmıştır.

Eğitim konusunda ilk okulu bitirmiş olma kriter olarak alınmıştır. İlk okul mezunu olanlar eğitimli, olmayanlar eğitimsiz olarak değerlendirilmiştir. 71 hane başkanı veya eşi konumundaki kadınlarla görüşülerek elde edilen eğitim konusundaki veriler genç hane başkanı grubundaki kadınlarla, yaşlı hane başkanı gurubundaki kadınlar arasındaki farkı çok net olarak ortaya koyar. Konuşulan kadınların %76.1'i eğitimli olduğu %23.9'u eğitimli olmadığı tespit edilmiştir. (Grafik:2) Eğitimli olmayanlar yaşlı hane başkanları gurubunun %82.4'lük kısmını oluştururken bu oran genç hane grubunda %17.6'ya düşmüştür. (Tablo:A-7)

Eğitimi olmayanlar konusunda daha ayırt edici bilgi sahibi olabilmek amacıyla 'hiç yok' ' okur yazar' 'ilk okul terk' şeklinde bir guruplandırma yapılmıştır. Bu guruplandırma da eğitimi olmayan kadınların %52.9'u okuma yazma bilmeyenler grubunu oluştururken %47.1'i ilk okulu terk edenler grubunu oluşturmaktadır. (Tablo: A-7)

Eğitimli olanların eğitim düzeyi ile ilgili verilerde ise lise ve yüksek okula gitmiş olan hiçbir kişiye rastlanmamıştır. Yaşlı hane başkanı ve ya eşi statüsündeki kadınlardan eğitimli olanların tamamı ilk okul mezunudur. Genç

hane başkanı eşi statüsündeki kadınların %93.8'i ilk okul mezunudur. Genç hane başkanı eşi olan 32 kadından sadece 2 tanesi ilk okuldan sonra orta okul eğitimine devam etmiştir. Bu iki kişiden 1'i orta okul eğitimini yarıda bırakırken 1'i orta okuldan mezun olmuştur. Bu sonuçlar bize kırsal kesimde kadının kurumsal eğitimden çok fazla yararlanmadığını göstermektedir. Genç hane başkanları eşlerinin durumu daha iyi görünse de onlarda ilk okul mezunu düzeyinde kalmıştır. (Tablo: A-8)

H) KONUŞULANLARIN MEDENİ HALİ

Konuşulan 71 kadından 67'sinin evli 3'ünün eşi ölmüş 1'inin eşinden ayrılmış olduğu tespit edilmiştir. Genç hane başkanı grubundaki kadınların tamamı evlidir. Yaşlı hane başkanı grubundaki kadınların 32'si evli 3'ünün eşi ölmüş 1'i ise eşinden ayrılmıştır. (Tablo:A-9, Grafik:3)

Türk kültüründe, eşten ayrılma, çok fazla kabul görmeyen genellikle yadırganan bir olaydır. Özellikle geleneksel kültürün hakim olduğu köylerimizde, bir kadının eşinden ayrılması çok fazla onaylanan bir davranış değildir. Bu sebeple Çardaközü köyünde sadece bir olayda karşılaştığımız, eşten ayrılma olgusunu hazırlayan koşulların neler olduğunu kısaca aktarmakta yarar vardır.

KÖYDE EŞİNDEN AYRILMIŞ BİR KADIN

Emine Metin 1940 yılında Çardaközü köyünde doğmuştur ve ilk okul mezunudur. Annesini 5 yaşında iken, doğum sırasında ölmesi sebebiyle kaybetmiştir. Babası ise 1974 yılında yaşlılıktan dolayı oluşan bir takım yetersizlikler sebebiyle hayata veda etmiştir. Annesi olmadığından dolayı çok zor koşullarda hısım akraba yanında yetiştiklerini anlatan bu kişi 1955 yılında evlenmiştir. Eşi de kendisi gibi Çardaközü köyü doğumludur ve evlendiklerinde ikisi de 15 yaşındadır. Evlendikten sonra ayrı bir eve yerleşirler çünkü eşi üvey evlat olduğu için kaynanası yeni evlenen bu çiftle aynı evde oturmayı kabul etmemiştir. Bu yeni çiftin 2 erkek 3 kız olmak üzere

toplam 5 çocukları olur. Kız çocuklarından birini geçirdiği zehirli amel sonucunda kaybederler. Çift köyde geçimlerini sağlamakta zorlandıkları için 1965 yılında Kütahya'ya taşınır. Hane başkanı bir fabrikada işçi olarak çalışmaya başlar. Bu arada başka bir kadınla da ilişkiye girer. 5yıl sonra hane başkanının eşi bayram ziyareti dolayısıyla çocuklarıyla birlikte doğduğu köy olan Çardaközü'ne gider. Hane başkanı bunu fırsat bilerek eşinin bütün eşyalarını bir kamyona yükler ve eşinin ardından köye gönderir. Kadın bir ay kadar sonra Kütahya'ya gider ve komşularından eşinin başka bir kadınla yaşamaya başladığını öğrenir. Bunun üzerine kadın boşanma davası açar, iki tarafta boşanmaya razı olduğu için kolayca boşanırlar. Emine Metin 30 yaşındayken eşinden ayrılır ve 4 çocuğuyla birlikte köyde yaşamaya devam eder. Köyde toprakları yoktur, çocuklarının geçimlerini sağlamak amacıyla anne, 1970 yılından itibaren başkalarının tarlasında işçi olarak çalışmaya başlar. Zamanla çocuklar büyür. İki oğlu da evlendikten sonra köyde geçinemedikleri için Eskişehir'de iş bulur ve köyden taşınırlar. Kızları da, başka köylerden olan kişilerle evlenirler ve köy dışına göç ederler. Şu anda Emine Metin köyde 70metrekare olan iki odalı, tek katlı evinde yalnız yaşamaktadır ve yine tarım işçiliği yaparak geçimini sağlamaktadır. Çocukları annelerine herhangi bir maddi yardımda bulunamıyorlar, çünkü kazandıkları para kendi yaşamların devam ettirebilmelerine ancak yetiyor. Bu kadın yaşadığı bu talihsiz olaylardan olsa gerek biraz hayata küskün gibi davranmaktadır. Çok fazla komşu ziyaretleri yapmayan, kimseyle çok fazla konuşmayan, aynı köyde yaşadığı ablası dışında başka kimse ile ilişki kurmayan,içine kapanık bir insan portresi çizmektedir. Tek istediği devletin kendisine yaşlılık maaşı bağlaması. İleride tarlada çalışamayacak kadar yaşlanacağını, o zaman yaşamını devam ettirebilmesi için kendisine gerekli olan paranın devlet tarafından karşılanmasını istiyor.

Köyde tek bir örneğine rastladığımız "eşten ayrılma" olayının hangi koşullarda gerçekleştiğini aktardıktan sonra şimdi anlatımlarımıza kaldığımız yerden devam edelim.

I) ÇALIŞMA DURUMU

Köydeki kadınların çalışma durumlarıyla ilgili verileri sunmaya geçmeden önce köyün çalışma hayatı konusunda kısaca bilgi vermek gereklidir. Köyde çalışabilecek olgunluğa erişmiş olan çocuktan başlayarak, iyice iş yapabilme fonksiyonlarını kaybedecek yaşa gelene kadar her insan bir şekilde çalışma hayatının içindedir. Küçük çocukların tarlaya gidip ufak tefek işlerde ebeveynlerine yardımcı oldukları gözlemlenmiştir. Yine aynı şekilde tarlada çalışamayacak kadar yaşlı olan kişilerinde çocuklara bakma, ekmek, yemek hazırlama, evin temizliğini yapma, hayvanlara bakma gibi işlerle çalışma hayatına katılırlar. Yine kışlık yiyecek hazırlığının yapılacağı zamanlarda çok fazla miktarda yiyecek maddesi yapılacağı için kadınların koopere bir şekilde çalışmaları gerekmektedir. Bu gibi durumlarda köyün yaşlı kadınlarının yardım için çağırıldıkları gözlemlenmiştir.

Bu açıklamanın ardından kadınların çalışma durumuna baktığımızda görüşülen kadınların %77.5'inin kendisini çalışır, %22.5'inin ise kendisini çalışmaz olarak nitelediği görülür.

Genç hane başkanı eşi konumundaki 35 kadından 32'si çalıştığını 3'ü ise çalışmadığını söylemiştir. Bu üç kadın çalışmama nedeni olarak ta ev hanımı olmalarını göstermişlerdir. Bu kadınlardan ikisi ekonomik durumları iyi olduğu için tarlada işçi çalıştırdıklarını kendilerinin tarlada çalışmadıklarını ifade etmişlerdir. Bir kişi ise köye beş ay önce geldiklerini, kocasının işi nedeniyle Ankara'nın Polatlı ilçesinde oturduklarını, işten çıkarılma sonucunda köye dönüş yaptıklarını, ve henüz tarla ekmediklerini bu nedenle çalışmadığını ama seneye tarlada çalışacağını belirtmiştir.

Yaşlı hane başkanı ve eşi konumundaki 36 kadından 23 tanesi çalıştığını 13 tanesi ise çalışmadığını ifade etmiştir. Bu kadınlardan 4 tanesi yaşlı olduğu için 9 tanesi ev hanımı olduğu için çalışmadığını belirtmiştir.(Tablo:A-10)

Yukarıda değindiğimiz gibi çalışmadığını söyleyen bu kadınlar çok aktif olmasa bile çalışma hayatının içindedirler.

Çalışan 55 kadından 51'i bir iş yaptığını 4'ü iki iş yaptığını söylemiştir. Kadınların yaptıkları ortalama iş sayısı 1.1'dir. (Tablo:A-11)

Aslında bir iş yapıyor görünen kadınların büyük bir kısmı hem tarım hem de hayvancılık işlerinin ikisiyle de ilgilenir. Çardaközü köyünde ağırlıklı olarak yapılan ekonomik etkinlik tarımdır. Doğal olarak 'ne iş yaparsınız' sorusuna karşılık olarak verilen yanıt 'çiftçi'dir. İnsanlar ağırlıklı olarak yaptıkları işi söyleme eğiliminde olduklarından dolayı yapılan diğer aktiviteler göz ardı edilir. Hayvandan elde edilen ürünlerin haneye sağladığı ekonomik katkı küçümsenemez boyuttadır. Fakat asıl gelir elde edilen iş kolu tarım olduğundan, hayvancılık daha çok dolaylı yollardan katkı sağlandığı için, aslında hanelere ekonomik yönden büyük bir katkı sağlayan hayvancılık yapılan iş olarak söylenmemekteydi. Bu sebeple değerlendirmede tarım ve hayvancılık kollarından ikisiyle de uğraşanların gelir elde ettiği alanların iki tane olduğunun gözden kaçırılmaması için tarım+hayvancılık olarak değerlendirilmiştir.

İki iş yapıyor olarak görülen kişiler ise aile işinde çalışmanın yanı sıra yine ailenin geçimine katkıda bulunmak amacıyla başkasının tarlasında işçi olarak çalışan kişilerdir. Bu kişilerin yaptıkları ikinci işin (tarım işçiliğinin) aileye sağladığı ekonomik katkı göz ardı edilemeyeceğinden iki iş yapıyor olarak değerlendirilmiştir.

Konuşulanların işlerinin sektörlere göre dağılımına geçmeden önce 'aile işi' kavramını açıklamaya çalışalım. Tarım ve hayvancılıkla uğraşan köylüler bu işleri bütün aile fertlerinin ortak katkılarıyla yürütürler. Yapılması gereken işler ailedeki fertlerin tamamının katılımıyla gerçekleşir. Aile işi böyle bir anlamı ifade eder. Konuşulan kadınların %89.8'i aile işinde çalışmaktadır. % 6.8'i aile işinde ve aynı zamanda şahıs yanında çalışmaktadır. %3.4'şahıs yanında çalışmaktadır. (Tablo:A-12)

Konuşulan kadınların yaptıkları işlerin dağılımına bakarsak, %47.4'ü tarım+hayvancılık % 37.3'ü tarım %5.1'i hayvancılık %10.2'si tarım işçiliği işleriyle uğraştığını görürüz. Genç hane başkanı eşlerinde tarımın yanı sıra hayvancılıkla uğraşanların oranı daha fazla iken, yaşlı hane başkanlarının eşlerinde yalnız tarımla uğraşanların oranı daha fazladır. Tarım ve hayvancılık kollarının ikisiyle de ilgilenen hanelerin büyük bir kısmı genç hane başkanları grubundan olması bize köyde ağırlıklı olarak bu grubun hayvan yetiştirdiğini göstermektedir. Böylece hanenin geçimine artı bir katkı sağlayan hayvancılığın daha çok genç hane başkanlarının aktif olarak yürüttüğü bir iş alanı olduğunu söyleyebiliriz. (Tablo:A-13, Grafik:4)

2) ÇARDAKÖZÜ KÖYÜNÜN EKONOMİK YAPISI

Çardaközü köyünde ekonomik etkinlikler tarıma dayalıdır. Tarımın yanı sıra ikinci planda hayvancılık yapılmaktadır. Köyde yaşayan hanelerin yaklaşık yarısı tarım ve hayvancılık işlerini birlikte yürütürken diğer kısım sadece tarım işlerinden geçim sağlamaktadır. Ayrıca köyde yaşayan 5 hane inşaat işçiliği yaparak geçimini sağlamaktadır. Bu haneler köye 6 yıl önce Ağrı'dan gelerek yerleşen hanelerdir. Köyde toprakları olmadığı için geçimlerini inşaat işçiliği yaparak sağlamaktadırlar. Bir inşaat işi buldukları zaman iş bitine kadar çalışıp daha sonra tekrar köye dönerler. İlçenin diğer köylerinde, Eskişehir'de veya İstanbul'da çalışmaktalar. Köyde 6 kadında başkasının tarlasında para karşılığında tarım işçisi olarak çalışmaktadır. Ayrıca köyde "öndüçlük" denilen tarım işlerinde uygulanan bir sistemde vardır. Bu sisteme göre örneğin bir hanenin tarladan soğanı toplama işi varsa komşularından soğanın toplanması için yardım ister, çağırılan kişilerle birlikte o hanenin soğanları tarladan toplanır. Daha sonrada işi yapılan aile bu işe karşılık olarak yardıma gelen komşularının tarlasındaki soğanın toplanması için yardıma gider. Yani köylüler birbirlerinin tarlalarında öndüç (ödünç) olarak çalışırlar. Bu sistem sayesinde köylüler hep birlikte tarladaki ürünü çok fazla bekletmeden toplarlar.

Tarlada öndüç olarak çalışan köylülerin yanı sıra köydeki hanelerin yaklaşık yarısı tarlalarında işçi çalıştırmaktadır. İlk baharda genellikle Güney Doğu Anadolu bölgesinden gelerek Çardaközü köyünün girişindeki çayırlara çadır kuran yörükler köylülerin tarlalarında kiralık işçi olarak çalışmaktadırlar. (Resim: 34) 1999 yılında bir kişinin günlük çalışma ücreti 2 milyondur. Yörükler ürünlerin toplandığı ağustos, eylül aylarına kadar köylülerin tarlalarında çalışırlar. Bu süre içerisinde kurdukları çadırlarda yaşamlarına devam ederler.

Eskişehir'den Çardaközü köyüne giderken iki saatlik yol boyunca tarlaların kenarlarına yörük çadırlarının kurulduğu gözlemlenmiştir. Çoğunlukla Güneydoğu Bölgesinde yaşayan köylülerin bir kısmı ilk bahar, yaz ayları gibi tarım işlerinin yoğunlaştığı zamanlarda çalışmak için köylerinden Eskişehir'e ve diğer illere göç etmektedirler. Tarım işlerinin bitmesiyle sonbaharda tekrar kendi köylerine geri dönmektedirler.

Çardaközü köyünde yaklaşık bütün hanelerin bir miktar toprağı vardır. Köyde tarımın yanı sıra bakkal işleten bir hane, tarımın yanı sıra kahve işleten iki hane vardır, bir hane ise tarım işlerinin yanı sıra kamyonuyla nakliyecilik yapmaktadır.

Köyde tarım işlerinde büyük oranda makineler kullanılır. Köydeki bir çok aile kendilerine gerekli olan tarım aletlerine sahiptir. Mahsülü biçmek için kullanılan biçer-döver köydeki bütün hanelerin kiraladığı bir makinedir. Pancar, çoğunlukla pancar şirketiyle anlaşılarak ekilen bir bitki olduğu için pancar tohumu, pancar ekme makinesi ve pancar sökme makinesi pancar şirketi tarafından köylülere kullanmaları için verilir. Bunun dışında köylülerin bir çoğu, traktör, romörk, tırmık, pulluk, barana, kaz ayağı, mibzer, ilaç makinesi, sulama motoru, gibi araçlara sahiptirler.

A) TARIMSAL ÜRETİM

Çardaközü köyünde ağırlıklı olarak yetiştirilen ürünler, buğday, arpa, çavdar, kavun, karpuz, pancar, soğan ve sadece evin ihtiyacı için ekilen domates, biber, patlıcan, fasulye, ay çiçeği, patates gibi ürünlerdir.

Evin ihtiyacı dışında ekilen ürünlerin tamamı satılmaktadır. Şimdi tarım ürünlerinin ekimi konusunda biraz bilgi verelim.

a) BUĞDAY, ARPA, ÇAVDAR EKİMİ VE HASATI

Ekim ayının başında tarlalara buğday ekilmesi işi de başlar. Kıraç (susuz) topraklar 2 yılda bir ekilirken sulu topraklar her yıl ekilmektedir. Kıraç arazide önce tarla bir yıl nadasa bırakılır, bir yıl sonra barana denilen tarım aleti yardımıyla toprak düzlenir. Daha sonra tohum gübre ile karıştırılarak traktörün arkasına bağlanan mibzerden 10 santim aralıklarla tarlaya sıra sıra atılır. Sulu arazide ise önce traktörün arkasına takılan pulluk yardımı ile toprak havalandırılır ve baranayla düzlenir, ardından mibzerle tohum atılır. Nisan ayında 10-15 santim olan mahsüle çimen gübresi (üre) atılır, 10-15 gün sonrada tarlanın yabani otlardan temizlenmesi için ilaç makinesine konulan ot ilacıyla tarla ilaçlanır. Sonra sulama başlar, yer altı kuyusundan su motoru yardımıyla çıkarılan su fıskiyelere bağlanarak tarlalar sulanır. Yağış olmadığı zamanlarda daha fazla sulanan tarla ortalama 15 gün aralıklarla üç defa sulanır. Ürün Haziran ayında artık iyice olgunlaşır ve sararır. Temmuz ayı ortalarında kiralanan biçerdöverlerle mahsül biçilir. Toplanan ürün T.M.O'ne veya tüccara satılır.

Buğday: 1000 m2'ye 30 kg tohum atılıp, sulu araziden 400 kg, kıraç araziden 350 kg buğday alınır.

Arpa: 1000 m2'ye 30 kg tohum atılıp, sulu araziden 300 kg, kıraç araziden 250 kg arpa alınır.

Çavdar: 1000 m2'ye 25 kg tohum atılıp, ortalama 250 kg ürün alınır.

b) KAVUN KARPUZ EKİMİ VE HASATI

Kasım ayında tarla pullukla sürülür. Tarla iki üç defa sürülürse daha verimli olur. Nisan ayına kadar bekletilir (nadasa bırakılır). Nisan ayında barana denilen tarım aleti traktörün arkasına bağlanarak toprak düzlenir. Kavun karpuz tohumu ya satın alınır, ya da üretilen kavundan alınan çekirdek yıkanır, kurutulur daha sonraki ekim zamanı tohum olarak kullanılır. bostan makinası kiralanır, bu makine vasıtasıyla tarlaya tohum atılır. Tohum 90cm aralıklarla sıra sıra atılır. Mayıs ayında 20 gün aralıkla iki defa çapa yapılır. Çapa keserle yapılır. Böylece hem toprak havalanır ve ürün daha çabuk olgunlaşır, hemde tarla yabani otlardan temizlenir. Mayıs ayında sulama işlemleri de başlar. 15 gün aralıklarla tarla üç defa sulanır. Ağustos ayının ortalarında kavun karpuz iyice olgunlaşmaya başlar. Bu tarihten itibaren ürün toplanmaya başlanır.

Kavun ve karpuz için 1000m2 toprağa 150gr tohum atılır ve 1000m2'den 2.5 ton kavun 3 ton karpuz alınır.

Elde edilen ürün tüccara veya perakende olarak pazarda satılır. Kavun kilosu 100 bin liradan, karpuz kilosu 40 bin liradan satılır.

c) PANCAR EKİMİ VE HASATI

Pancar ekimi pancar şirketiyle anlaşılarak yapılır. Pancar tohumu ve pancar ekme makinesi pancar şirketinden alınır. Ekim Kasım aylarında tarla üç defa sürülür. Pancar şirketinden alınan tohum ve ekim makinesi ile nisan ayında 30cm aralıklarla tarlaya tohum atılır. 1000m2'ye 300gr tohum atılır. Mayıs ayında çapa ve sulama işlemleri yapılır. Çapalanan tarla 20 gün sonra böylece tarla yabani otlardan temizlenir ve filizlenen tohumlar daha çabuk açılır. Haziran ayından sonra 15 gün aralıklarla 4 ay boyunca sulanır. Ekim ayının ortalarından sonra pancar hasadı başlar. Pancar 30cm boyunda köklü bir bitkidir. Pancar sökme makinesi olanlar bu makine ile olmayanlar elle pancarı söker. Pancarın üzerindeki çili koparma işlemi (pancar kırçma)

yapılır. Ardından ürün toplanır. Tarlaların 4km uzağındaki kantara götürülerek tartılır. Fabrika gelip buradan ürünü alır. 6 ay sonrada ürünün parasını öder. 1000m2'den 5 ton pancar alınır.

d) SOĞAN EKİMİ VE HASATI

Ekim kasım ayında tarla üç defa pullukla sürülür. Nisan ayında kazayağı denilen tarım aleti traktörün arkasına takılar bu alet yardımıyla tarla toprakları havalandırılır. Sonra tarla baranayla düzeltilir. Soğan ekme makinesiyle tohum ekilir. 100m2'ye 500gr tohum atılır. Mayıs ayında sulama ve çapa yapılır. Haziran ayında 10 gün aralıklarla tarla 10 defa sulanır. Eylülde olgunlaşan soğanlar topraktan sökülmeye başlanır (soğan yolma). Soğanlar kuruması için tarlada bir hafta bekletilir. Daha sonra soğanın sapı kesilir (kırçma) sonra soğanlar çuvallara doldurulur ve satılır. 1000m2'den 5 ton ürün alınır.

Köyde tamamen satışa yönelik olan bu üretimin yanı sıra çoğunlukla kendi tüketimleri için tarlaların kenarına veya köyde bahçelerine ekmek suretiyle domates, biber, patlıcan, ayçiçeği, mısır, taze fasülye, gibi sebzelerde yetiştirilmektedir.

Bunun yanı sıra köyde bir çok ailenin elma, armut, kayısı, vişne ağacı yetiştirdiği söylenmelidir. Bu meyveleri çoğunlukla kendi tüketimleri için kullanmaktadırlar. fakat az miktarda olsa yetiştirdiği meyveleri satan hanelerde vardır.

B) HAYVANCILIK

Daha öncede değindiğimiz gibi köyün yaklaşık yarısı tarımın yanı sıra hayvancılıkla uğraşmaktadır. Ayrıca Ağrı'dan gelen iki hane inşaat işçiliğinin yanı sıra hayvancılık yaparak geçimlerini sağlamaktadır. Köyde beslenen hayvanların başında inek gelmektedir. Bunun yanı sıra öküz, dana, koyun kuzu köyde beslenen hayvanlar arasındadır. Bir binek hayvanı olarak da

kullanılan eşek köyde sadece iki hanede vardır. Köyde eşeğin bulunmaması büyük ölçüde tarımda makineleşmenin olmasına ve motorlu araçların yaygın olarak kullanılmasının bir sonucu olarak bu hayvana olan ihtiyacın ortadan kalkmasına bağlanabilir.

Hayvanların güdülmesi için çoban tutulur. Çoban aynı köyden veya başka bir köyden olabilir. Sabah 7'de sağılan hayvanlar daha sonra çobana verilir çoban köyden topladığı sürüyü otlak bir alana götürür ve burada otlanan hayvanların başında durur. Akşam saat 6'ya kadar hayvanların bakımıyla ilgilenen çoban hayvanları tekrar köye getirip sahiplerine teslim eder. akşam saat 7'de hayvanlar tekrar sağılır. Hayvanları sağma işi çoğunlukla hane başkanının eşi tarafından yapılsa da hanenin diğer bireyleri de hayvanların sağılması veya bakımı gibi işlerle ilgilenirler.

Köyde bir inekten günde 10-15lt arasında süt elde edilir. Koyunlarsa günde ortalama 750gr ile 1lt arasında süt vermektedir. Hayvanlardan elde edilen sütün bir kısmı, evin süt, peynir, yoğurt, yağ, kaymak gibi ihtiyaçları için harcanırken, geriye kalan kısmı köye gelen sütçüye, süt olarak satılır. Akşam ve sabah olmak üzere iki kez genellikle hane başkanının eşi tarafından sağılan sütün satılmak istenen kısmı yine bu kişi tarafından sütçüye götürülür. Sütçü aldığı sütü tartar ve defterine ne kadar süt aldığını yazar ayda bir her haneden toplam ne kadar süt alındığı hesaplanır ve süt parası köylüye ödenir.

3) MESKEN

İnsanoğlu dünya üzerinde gözüküşünden bu yana, barınaklar yaparak kendisini doğal koşullardan koruyabilme çabası içindedir. Öncelikle ağaç diplerini ve mağaraları kendisine barınak edinen insan, maddi kültürünün gelişmesi ve tarımsal üretime başlamasıyla yerleşik yaşama geçişin temellerini hazırlamış oldu. İnsanın tarımsal üretime başlaması onun bir

bölgeye bağlı olarak yaşamasını gerektirmiş ve insan bölgenin ona sunduğu koşullar içerisinde kalıcı konutlar yapmayı başarabilmiştir.

İnsanoğlunun yaptığı meskenlere bulunduğu coğrafyanın ona sunduğu koşullar şekil vermiştir. Homo sapiens,sapiens tarafından, ilk kez mamut kemiklerinden yapılan, bir çatının üstüne hayvan postlarının gerilmesiyle kurulan çadırlar, kutup bölgelerinde buz evleri (igloo), Orta Asya'daki kerpiç, taş yapılar, saz-dal örgü evler, ormanlık alanlardaki ahşap kulübeler, insanın kültür tarihi boyunca farklı zaman ve mekanlarda oluşturduğu meskenlere örnektir.

Günümüzde şehirlerde yaşayan insanlar betonarme olarak yapılan apartman dairelerini konut olarak kullanırken, köylerimizde yine coğrafyaya bağlı olarak farklılıklar gözükse de ağırlıklı olarak taş ve kerpiç yapılar geçmişten bugünlere taşınmıştır. Bunun yanı sıra son zamanlarda köylerimizde yapılan evler betonarme olarak da yapılmaktadır. Çardaközü köyünde 3 farklı mesken türü göze çarpar. Bunlar; taş ve kerpiç kullanılarak yapılan yığma yapılar (Resim: 42), tuğladan yarılan yığma yapılar (Resim: 39,40), ve betondan yapılan yeni binalardır (Resim: 41). Çardaközü köyünde bu üç konut tipi çoğunlukla iki katlı olarak yapılsa da köyde tek katlı konutlarda vardır. İki katlı olan meskenlerin iki katıda ikamet yeri olarak kullanılabildiği gibi çoğunlukla üst kat ikamet yeri alt kat ise; mutfak, depo, ambar, ekmek evi gibi üniteler olarak kullanılmaktadır. Tek katlı evlerde ise, bu gibi üniteler bahçede yapılmaktadır. Köydeki evlerin yaklaşık tamamında depo, ambar, ekmek evi, fırın gibi üniteler mevcuttur.

Eskiden taş ve kerpiçten yığma olarak yapılan meskenlerin çoğunluğunda alt kat ahır, samanlık olarak kullanılırmış. Şimdi ise bu tür üniteler, genellikle avludadır. Bazı evlerde ise evin alt katı halen ahır olarak kullanılmaktadır.

Betondan ve tuğladan yapılmış olan evlerin bir çoğunda mutfak (Resim: 50) banyo gibi üniteler için ayrı bir bölme vardır. Fakat yinede bu

evlerin bazılarında aynı taş ve kerpiçten yapılan evlerde olduğu gibi odanın bir köşesinde mutfak teşkilatının bulunduğu evlerde vardır.(Resim: 43,44) Yeni yapılan binalarda banyo için ayrı bir yer ayrılırken eski yapılarda suntalarla çevrilen bir alan banyo olarak kullanılmaktadır. Bu banyoların kimilerinde su tesisatı da bulunabilirken genellikle kazanlara doldurularak ocakta ısıtılan su banyoya taşınır ve bu su ile tec denilen banyo leğenlerinin içinde banyo yapmak eylemi gerçekleştirilir.(Resim: 49) Bazı evlerde ise suntalarla çevrilerek oluşturulan banyo ünitesi de yoktur. Bu evlerde odanın bir köşesine konulan leğenin içinde banyo yapılmaktadır. Köyde birkaç örnek dışında evlerin tamamında tuvalet olarak kullanılan ünite evin dışında ve avluda bulunmaktadır. (Resim: 47,48) bazı evlerin içinde tuvalet için ayrılmış ayrı bir ünite bulunsa da bu tuvaletler köyde kanalizasyon sistemi olmadığı için kullanılmamaktadır. (Resim:46) evlerin bir çoğunda banyoya yakın bir yerde bir el yıkama lavabosu bulunmaktadır.(Resim: 45) Banyosu olmayan evlerde bu lavabo holde veya kapı önünde de olabilmektedir.(Resim: 53) Bu lavaboların hemen üzerinde duvarda bir ayna ve tıraş takımı diş fırçası ve macunu koyabilmek için duvara asılan naylon bir aksesuarda bulunabilmektedir. Yine bu lavabolarda el yıkamak için bir sabun bulunsa da sabun çok fazla kullanılmamaktadır. Lavabonun hemen yanında duvara çakılan bir çiviye asılmış veya bir havluluk aksesuarına asınmış bir el havlusu da mutlaka bulundurulmaktadır. Genellikle yeni yapılan binalarda mutfak musluğunun üzerinde veya lavabo musluğunun üzerinde musluğa bağlanan bir elektrikli su ısıtıcısı da bulunmaktadır. Bu su ısıtıcıları ağırlıklı olarak kış aylarında kullanılmaktadır. (Resim: 53)

Köy evlerinde oturma alanı olarak kullanılan kimi yerlerde duvarlara yaslanan ve hasır denilen uzun duvar minderlerinin önüne yünden yapılan yer minderleri konulur. Oturmak için tasarlanan bu alanlarda oturma eylemi yerde gerçekleştirilir. (Resim:52) Fakat genellikle oturma alanı olarak kullanılan yerler odanın içinde bir duvar dibine tahtadan yapılan yerden 50cm yüksekliğindeki bir yükseltinin üzeri çeşitli örtülerle örtülerek daha da şık hale getirilen minderler kullanılarak dekore edilen sedirler veya çek-yatlar çoğunlukla oturmak için kullanılan yerlerdir. Bu sedirlere örtülen örtülerin

üzerindeki işlemelere baktığımız zaman insanoğlunun estetikten hiçbir zaman vazgeçmediğini anlıyoruz. Bu sedirler hiç şüphesiz sadece oturmak amacıyla düzenlenmiş yerler değildir, dekor için kullanılan el işlemesi örtüler veya desenli halılar hiç şüphesiz göz zevkine de hitap etmek için tasarlanmıştır. Köyde çek-yatın üzerinde veya sedirde oturma gibi bir alışkanlık yoktur bu sebeple odaların bütün duvarlarının diplerinde yere konulan uzun süngerlerin üzerine birde yünden yapılma küçük minderler konulur duvara da uzun duvar minderleri olan hasırlar yerleştirilir. Ayrıca yine ihtiyaç olduğunda kullanılması amacıyla duvar diplerine üst üste minderlerde yığılmaktadır. Oturma odalarında aynı zamanda yatma eylemi de gerçekleştirildiği için odanı bir kenarına bir sandığın üzerine gece yatmak için kullanılan yataklarda yığılmaktadır. Bu yatakların üzeri bir bezle örtülmektedir. Evlerin tabanı çoğunlukla halılar ve kilimlerle kaplanmaktadır. Bazı evlerde ise taban tamamen muşamba ile kaplandıktan sonra üzerine halı serilmektedir. Halıların üzeride kirlenmemesi için kalın bezlerle örtülmektedir. Camlarda evin içinin dışarıdan görünmemesi için kullanılan tül ve perdenin yanı sıra birde güneşlik denilen bezler kullanılmaktadır. Bu güneşlik denilen bezler çerçevelere çakılan çiviye tutturulmaktadır ve sabah akşam camdan hiç çıkarılmamaktadır. Bu güneş bezleri güneş ışınlarından korunmanın yanı sıra sanırım dışarıdan evin içinin görünmemesi amacıyla kullanılmaktadır. Yine birçok evde vitrin olarak kullanılan tahtadan yapılma bir dolap ve duvarlarda da tahtadan yapılma aksesuarlar bulunmaktadır.(Resim:51,54,55,56,57)

Evlerde bulunan üniteleri anlattıktan sonra birazda köydeki meskenlerin genel yapısı hakkında bilgi vermeye çalışalım.

Köydeki evler genellikle 3 odalıdır ve 100metrekarelik bir alanı kapsar. Evlerin tamamında avlu (bahçe) bulunmaktadır. Köyün merkezindeki evler birbirine çok yakın olarak yapılmıştır. Ayrıca bu evlerin arasında yıkık eski ev kalıntıları da vardır. Yukarı mahalle denilen köyün doğusundaki evlerse köye daha sonra gelenleri yaptırdıkları evlerdir. Bu evler çok büyük bahçeler içerisinde seyrek olarak yapılmıştır.

Köyde yeni yapılan evlerin tamamı betondan yapılmaktadır. Eski taş evlerin çok fazla temiz ve kullanışlı olmaması, betondan yapılan evlerin daha sağlam ve rahat kullanışlı olması bu evlerin tercih edilmesinin en önemli sebebidir. Bu evlerin temiz tutulması eski evlere göre daha kolay olmaktadır. Ayrıca köylülerin şehirlerle çok yakın ilişkiler içerisinde olmaları onlara, şehirlerde gördükleri yapı türlerini köylerine taşıyabilme olanakları da sağlamaktadır. Köylüler şehirlerdeki konut tarzlarını köylerine taşırken aynı zamanda şehir kültürünü de köye taşımaktadırlar. Köydeki meskenlerin yapı tarzları değişirken bir yandan da geleneksel kültürün öğeleri bir bir ortadan kalkmaktadır. Bir alanda yaşanan değişmeler diğer alanlardaki değişmelerin yönünü de belirlemektedir.

Köyde evler yılda bir kez, haziran ayında badana yapılmaktadır. Evin boyanması için kireç boya ve genellikle beyaz renk tercih edilmektedir. Köyde kışın ısınma sorunu soba aracılığıyla çözülmektedir. Yakıt olarak ise odun ve kömür kullanılmaktadır. Kömür ilçeden satın alınarak temin edilirken odun genellikle köylülerin kendi arazilerindeki ağaçları budamaları yoluyla sağlanmaktadır. Fakat köyde odunu ilçeden satın alan hanelerde bulunmaktadır. Ayrıca hayvan sahibi olan haneler hayvan gübrelerini yazın kurutarak kış için yakacak madde sağlama yoluna da gitmektedir.

Köyde kanalizasyon sistemi bulunmadığı için tuvalet ünitesindeki atıklar çukurda toplanarak, banyo ve mutfak ünitelerindeki atık sular ise açıkta akmak suretiyle uzaklaştırılırlar.

Köyde çöpler ise avlunun uzak bir köşesinde (küllük denilen yerde) biriktirilmektedirler. Küllükte biriktirilen çöpler 3-4 ayda bir yakılmakta, ve daha sonra kül haline dönüşen çöpler motorlara yüklenerek tarlaya götürülmekte, tarlada gübre olarak kullanılmaktadır. Evlerin hemen tamamında televizyon radyo, buzdolabı bulunmaktadır. Çamaşır makinesi daha çok genç hane başkanlarını hanesinde kullanılmaktadır. Çamaşır makinelerinin tamamı şanzımanlıdır. Yine fırınlı aygaz köyde yaygın olarak

kullanılan bir araçtır. Köyde telefon birkaç hane dışında köyde çok yaygın olarak kullanılan bir iletişim aracıdır.

KÖYDE YAŞANAN ADLİ BİR OLAY

Burada teknolojinin sağlamış olduğu çok önemli bir iletişim aracı olan telefonun bazı durumlarda amacına uygun kullanılmamasının getirdiği sorunlarla ilgili olarak köyde yaşanan bir olayı aktarmaya çalışayım.

Şehirlerimizde de sürekli yaşanan bazı istenmeyen olayların köyde de yaşanmakta olduğunu bize gösteriyor. Bu olay, insanların çeşitli zaaflarından dolayı bazı araçları amacına uygun kullanmamasından kaynaklanmaktadır. Olay köyde evli olan bir erkeğin, yine evli olan bir bayanı sürekli olarak telefonda taciz etmesi ile başlamıştır. Altı ay boyunca telefonda sürekli taciz edilen kadın çareyi eşine durumu anlatmakta bulur. Kadının eşi bu durumdan çok rahatsızlık duyar telefondakinin kim olduğunu da anlayamayan koca çareyi karısına kızmakta bulur. Neden kimseyi aramıyorlar da seni arıyorlar şeklinde düşünen koca karısının bu olaya sebep olduğunu bu nedenle karısının da suçlu olduğunu düşünmektedir. Telefonla sürekli rahatsız edilen kadın birde kocasını suçlamalarına ve dayaklarına maruz kalmıştır. Bu duruma bir türlü çözüm bulamayan aile çareyi jandarmaya haber vermekte bulur. Jandarma PTT ye müracaat etmelerini ve telefonlarını dinlemeye vermelerini tavsiye eder. ardından aile PTT ye müracaat eder telefon dinlenmeye başlanır. Telefondaki kişinin köyden 45 yaşlarındaki bir kişi olduğu anlaşılır. Aile bu kişiyi mahkemeye verir ve davacı olur. Sanık bu olay sebebiyle mahkum olur ve bir yıl hapiste yatar. Köyde yaşanan bu olayın üzerinden 3 yıl geçmiştir. Hapisten çıktıktan sonra tekrar köyüne dönen kişi çok fazla evinden dışarıya çıkmaz ve köydekilerle çok fazla iletişimde bulunmaz. Köylüde aynı şekilde bu kişiyi kendi aralarında görmeyi çok fazla istemezler. Bu olayda köyde toplumsal baskı kendisini çok yoğun bir şekilde hissettirmiştir. Yaptığı suçun cezasını çekmiş olan bu kişi toplum tarafından dışlanmanın önüne geçememiştir. Çünkü toplumun değer yargılarına çok

fazla ters düşen bir davranışta bulunmuş ve bunun gün yüzüne çıkması onun içinde bulunduğu toplumla çok fazla sorunlar yaşamasına sebep olmuştur.

4) EVLİLİK

Evlilik, aile denilen sosyal birliğin kurulması için gerekli bütün yolları kuralları içeren sosyal kuruma verilen addır. (Aile Antropolojisi Ders Notları) evrensel olmamakla birlikte, toplumlar dişi ve erkek üyeleri arasında doğumla sonuçlanacak cinsel bir ilişkiye izin vermeden önce bir evlenme ya da nikah töreni yapar. Öyleyse evlilik doğuma izin veren bir geçiştir diyebiliriz. (Güvenç 1994:243)

Evlilik insan guruplarının yaşamları boyunca geliştirdikleri ve uyguladıkları sosyal öğelerle yüklü bir kavramdır. Toplumlar kimin kiminle nasıl evleneceğine dair kurallar geliştirmişlerdir. Evlilik toplum tarafından onaylanan kadın ve erkek arasında yaratılan bir ilişkiyi karakterize eder. Aile birliği evlilik kurumuyla süreklilik sağlar. Aile bir grup ya da örgüt iken evlilik çocuk yapmak ve yetiştirmek için yapılmış bir kontrattır. (Sayın 1990:80)

Teorik olarak evliliğin dört ayrı şekli vardır.

1. Monogami : Tek eşlilik olup bir kadınla bir erkeğin evliliğidir.
2. Polijini: Çok karılılık olup bir erkeğin birden fazla kadınla evliliğidir.
3. Poliandri: Çok kocalılık olup bir kadının birden fazla erkekle evliliğidir.
4. Grup evliliği: Her iki cinsten birden fazla kişinin evliliğidir.
   (Akkayan 1979:94-95)

Çardak özü köyünde çok eşli evliliğe rastlanmamıştır. Bütün evlilikler tek eşli yani monogami şeklindedir.

Konuşulan 71 kadından 67'si (%94,4) evli 4'ü (%5,6)evli değildir. Genç hane başkanları grubundaki kadınların tamamı evli iken, yaşlı hane başkanları grubundaki kadınların 32'si evli 4'ü evli değildir. Bu 4 kadından 3'ü eşi öldüğü için 1'i eşinden ayrıldığı için evli değildir. Evli olan 67 kadından 66'sının evliliği E1K1 (erkeğin ve kadının birinci evliliği) şeklinde iken, 1

tanesinin evliliği E2K1 (erkeğin ikinci kadının birinci evliliği) şeklinde olup bu kişi Genç hane başkanları grubuna dahildir. (Tablo:C-1)

Bundan sonraki anlatımlarımızda sadece ilk evliliğini sürdüren çiftler dikkate alınacaktır. Şu anda evli olmayan ya da ikinci evliliğini sürdüren çiftler değerlendirmede bazı sorunlar çıkaracağından inceleme dışında bırakılacaklardır.

A) EVLİLİK YAŞI

Çardak özü köyünde evlilik yaşı ortalamaları şöyledir.

Konuşulan kadınların ortalama (median) evlilik yaşları 17,4'tür. Bu ortalama genç hane başkanları grubunda 17,6 yaşlı hane başkanları grubunda17,1'dir. (Tablo:C-3) Konuşulan kadınların eşlerinin ortalama (median) evlilik yaşları 21,7'dir. . Bu ortalama genç hane başkanları grubunda 22,2 yaşlı hane başkanları grubunda 20,3'tür. (Tablo:C-2) Kadınların evlilik yaşlarında sadece yarım yaşlık bir yükselme olmuşken erkeklerin evlilik yaşlarında iki yaşlık bir yükselme olmuştur. Türkiye köylerinde erkeklerin ortalama ilk evlilik yaşı 20.4' tür. Kadınların ortalama ilk evlilik yaşı ise 16.8'dir. (Kırımlı Aile Antropolojisi Ders Notları) Çardaközü köyünde kadınlarında erkeklerinde ortalama evlilik yaşı Türkiye köylerinin ortalama evlilik yaşlarının üzerindedir. Bu durum Çardaközü köyünün Anadolu'nun diğer köylerine oranla daha gelişmiş bir köy olduğu çıkarsamasını yapmamıza yardımcı olur. Evlilik yaşı ekonomik refah seviyesinden çok fazla etkilenmektedir, ekonomik refah seviyesi yükseldikçe evlilik yaş ortalaması da yükselmektedir. Genç hane başkanları grubuyla yaşlı hane başkanları grubunda erkek evlenme yaşlarında 2 yaş artış gözlenmişken kadın evlenme yaşlarında yarım yaşlık bir artış olmuştur. Bu durum kadınlarda evlenme yaşı olarak düşünülen zamanda çok az bir değişikliğin olduğunu göstermektedir. Fakat yinede yaşlı hane başkanları gurubunda 1 olayda karşılaştığımız 14 yaşında evliliğe genç hane başkanları gurubunda karşılaşılmamıştır. 15 yaşında evlilik, yaşlı hane başkanları gurubunda 5 olayda, genç hane başkanları gurubunda 3 olayda

gerçekleşmiştir. 16 yaşında evlilik, yaşlı hane başkanları gurubunda 7 olayda, genç hane başkanları gurubunda 3 olayda gerçekleşmiştir. Görüldüğü gibi zamanla küçük yaşta evlilik oranlarında bir düşüş yaşanmıştır. (Tablo:C-3)

B) NİKAH ŞEKLİ

İlk evliliğini sürdüren 66 çiftten 65'inin resmi ve dini nikahı vardır. 1 çiftin yalnız resmi nikahı vardır. İlk evliliğini sürdüren çiftlerden %78,5'i önce resmi nikah, %21,5'i önce dini nikah yaptırmışlardır.(Tablo: C-4)

C) EŞ SEÇİMİ

Çardak özü köyünde ağırlıklı olarak köy dışından evlenme görülür. Köye dışarıdan gelmiş olan kadınların %69,6'sı evlilik nedeniyle bu köye gelen kadınlardan oluşmaktadır. (Tablo :B-11) Ayrıca akraba evliliklerine de çok fazla rastlanmamaktadır. Bu yönüyle Çardak özü köyünün açık bir yapı sergilediğini söylemek mümkündür.

Köyde eş seçimi konusunda nasıl bir yol izlendiğine bakarsak ; %42,4'lük bir oranla en fazla görücü usulü evlilik yapılmıştır. %27,3 gençlerin anlaşması sonucu, %19,7 ailenin beğenmesi erkeğin istemesi sonucu, %3 erkeğin beğenmesi ailenin istemesi sonucu, %7,6 kaçma-kaçırma sonucu evlilikler gerçekleşmiştir.(Tablo :C-5)

Eş seçimi konusunda genç hane başkanları grubu ile yaşlı hane başkanları grubu arasında farklılıkların olduğu gözlenmektedir. Yaşlı hane başkanları grubundaki kadınlarda anlaşarak evlenme %18,8 iken, genç hane başkanları grubundaki kadınlarda bu oran %35,3'e yükselmekte. Gençlerin anlaşması yoluyla gerçekleşen evliliklerde zamanla bir artışın gözlendiği söylenmelidir. Yine görücü usulü evlilik yaşlı hane başkanları grubunda %46,9'luk bir orana sahipken genç hane başkanları grubunda bu oran %38,2'dir. Zamanla görücü usulü yoluyla gerçekleşen evliliklerde bir düşüş yaşanmıştır. (Tablo: C-5)

D) EVLİLİKTE YAPILAN AŞAMALAR

Öncelikle şunu belirtmek gerekir ki evliliğin gerçekleşmesini sağlayacak olan bütün aşamalarda kadınlar ön plandadır. Geleneksel kültürümüzde kızın seçilmesi, görücü gidilmesi, kızın istenmesi, söz ve devamında gelecek olan bütün organizasyonlar kadınlar tarafından düzenlenir.

1) GÖRÜCÜ

Çardak özü köyünde askerliğini yapmış olan bir erkek artık evlenecek yaşa gelmiştir diye düşünülür. Eğer erkeğin beğendiği evlenmek istediği bir kız yoksa, annesi ve kadın olan yakın akrabaları, önce köy içinden uygun bir kız bakmaya başlarlar. Köy içinde uygun bir kız bulunamazsa çevre köylerden kız bakmaya başlanır. Tanıdıkların tavsiye ettiği ve ya düğün, bayram gibi insanların bir araya geldikleri organizasyonlarda görülüp beğenilen kızlara bakılır. Kız bakmaya başlayan kişiler genellikle kızın marifetli ve çalışkan olması, güzel olması, iyi bir ailenin kızı olması, gelenekleri, adetleri bilmesi güler yüzlü ve uyumlu biri olması gibi özelliklerine dikkat ederler.

Kızın ailesi ise damadın, askerliğini yapmış olması,içki içmemesi,kumar oynamaması,ailesinin iyi olması gibi özelliklere dikkat eder. Damadın memur olması, çok fazla tercih edilen bir özelliktir. Çardaközü köyünde hiç kimse kızını çiftçiyle evlendirmek taraftarı değildir. Kız çocuk sahibi olan aileler kızlarının, çiftçiyle evlenip kahır çekeceğine memurla evlenip temiz evinde rahat rahat oturmasını istiyorlar.

Daha öncede belirttiğimiz gibi bu kız arama işlemlerini gerçekleştiren kişiler kadınlardır. Uğun kız bir şekilde bulunduktan sonra kız evine yakın bir aracı bulunur. Aracı olacak kişi yine kadındır. Aracı kızın ailesine yakın biri olmalıdır. Kızın komşusu akrabası veya ailenin yakın bir dostu olabilir. Aracı olan kişi ilk olarak kızın annesine durumu söyler. Annesi kızını vermek istemiyorsa, "kızın küçük olduğunu" veya "kızı evlendirecek bütçelerinin

olmadığını" bahane eder. Bir şekilde kızında istendiğinden haberi olur. Eğer kız evlenmek istiyorsa aracı, anne ve babayı ikna etmek için uğraşır. Anne ikna olursa "Allah nasip ederse olur"der.

Köyde gerçekleşen evliliklerin %62,1'inde görücü gelmiştir. Yaşlı hane başkanları grubundaki kadınlarda %65,6 olayda görücü gelmişken genç hane başkanları grubundaki kadınlarda bu oran % 58,8 olayda gerçekleşmiştir. (Tablo: C-6) Görücü eşin köy dışından seçildiği durumlarda gerçekleşen bir aşamadır. Köy içinden yapılan evliliklerde kız evinin niyetini öğrenmek için bir aracının gönderildiği durumlar yaşanmasına karşılık, bütün köy birbirini yakından tanıdığı için, bu evlilikler, görücü usulü yoluyla gerçekleşen evlilikler değildir.

2) TAHKİKAT

Kız istendikten sonra kız tarafının yaptığı ve ya yaptırdığı bir araştırmadır. Erkek tarafının komşularından veya tanıdıklarından nasıl bir aile oldukları, damadın huyunun nasıl olduğu gibi konularda bilgi alınır damat ve ailesi hakkında fikir edinilmeye çalışılır. Tahkikatı daha çok kızın babası abisi ve ya yakın akrabaları yaptırır. Köy içinde zaten herkes birbirini tanıdığından, köy dışından kız istendiği zaman tahkikat yaptırılır.

Köyde gerçekleşen evliliklerin %33,3'ünde tahkikat yaptırılmıştır. Genç hane başkanları grubunda %38,2 oranında yaptırılan tahkikat yaşlı hane başkanları grubunda %28,1 oranında yaptırılmıştır. (Tablo: C-6)

3) KIZ İSTEME

Öncelikle, kızın ailesiyle görüşen aracı olumlu bir cevap almışsa bunu, erkek tarafına bildirir. Erkek tarafı yine aracı vasıtasıyla ya da kendileri telefon ederek kız evine ziyarette bulunmak istediklerini bildirirler. Kız evi bu teklifi kabul ederse, erkeğin ailesi ve yakın akrabaları toplanarak kızı istemeye giderler. Kız evine bisküvi ve lokum götürülür. Kız istemeye

gidilmesindeki asıl amaç kızın ve erkeğin ailesinin bu evliliğin gerçekleşip gerçekleşmeyeceği konusunda bir karar vermesidir. Kız tarafıyla erkek tarafının daha yakın ilişki kurması birbirlerini daha yakından tanımaları amacıyla gerçekleşen bu görüşmede kızın kahve veya çay ikramı dışında kızda erkekte bulunmaz. Bu görüşmede aileler günlük sohbetlerini ederken erkeğin babası ziyaretin asıl amacına sözü getirir. Allah'ın emri peygamberin kavliyle kızı babasından ister. Kızın babası kızı vermek isterse "Allah nasip ederse olur" der eğer kızını vermeyi düşünmüyorsa "kısmetinizi başka yerde arayın"der. Kız ilk istemede verilmez, en az üç defa istenmesi gereklidir. İkinci defa kız istemeye hazırlanan erkek evi tekrar kız evine gider kızın babası "büyüklerimize danışalım" diyerek yine kesin bir cevap vermez. Üçüncü buluşmada artık kızın verileceği kesindir. Kız tekrar Allah'ın emriyle istenir. Kızın babası "sordum sual ettim verdim, Allah nasip etti oldu" der. Ardından erkek tarafının getirdiği bisküvi ve lokum ikram edilir. Kız verildikten ve lokum yenildikten sonra "altın kuruş" kesilir. Kızın annesi ve ya yengesi erkeğin annesine ne kadar altın istediklerini söylerler, istenen altın sayısı erkek tarafının durumuna göre fazla ya da az olabilir. Ortalama 7-8 bilezik,gelin seti, saat, incili küpe, yüzük istenir. Ayrıca kızın sözde ve nişanda giyeceği kıyafet istenir.

Köyde konuşulan kadınların %90,9'una kız isteme aşaması yapılmıştır. (Tablo: C-6) Evlilik kaçma kaçırma yoluyla gerçekleşmemişse kız isteme aşaması muhakkak gerçekleşir. Bazı durumlarda kız isteme ve söz birlikte yapılabiliyor.

4) SÖZ

Kız isteme sonucunda söz alındıktan ortalama 15 gün sonra kız evine söz kesilmeye gidilir. Kız yengesi söze davet edilecek olan akrabalara ve komşulara söz okumaya (söze davet etmeye)gider. Yalnızca kız yengesinin okuduğu kişiler söze gelirler. Söze erkeğin akrabaları kızın akrabaları ve komşular davet edilir. Söz başlamadan bir saat kadar önce erkek tarafı kıza alınan söz kıyafetleri gönderilir. Kız yengesi kızı giydirir. Sözde erkekler ve

kadınlar ayrı odalarda otururlar. Kıza ve erkeğe yüzükleri takıldıktan sonra, erkek tarafının getirdiği bisküvi ve lokumlar sinilere konularak gelenlere ikram edilir. Ardından kıza getirilen takıları kaynanası takar. Geline getirilen söz bohçası atılır (açılır). Söz bohçasında kolonya, şeker, tülbent, iç çamaşırı, patik, şalvar, maksi (şalvarlık kumaş),terlik, kazak, gömlek gibi eşyalar bulunur.

Çardak özü köyünde konuşulan kadınların %90,9'unun söz aşaması yapılmıştır. (Tablo: C-6)

5) NİŞAN

Köyde bazı aileler nişanı sözle birlikte yapabildiği gibi, bazen de nişan aşaması hiç yapılmadan atlana bilir. Konuşulan kadınların %74,2'sinin nişan aşaması yapılmıştır. Nişanın ne zaman yapılacağı konusu ise şartlara göre değişebiliyor. Ailelerin ekonomik durumu, kızın küçük olması,erkeğin askere gitmesi vb. sebeplerle nişan ertelenebilir.

a) NİŞAN HAZIRLIRLARI

Nişan için kız tarafı ve erkek tarafı karşılıklı bohça hazırlarlar. Damadın annesi, kız kardeşi yengesi bohça hazırlamak için alış verişe çıkacağı zaman gelini ve kız yengesini de çağırırlar. Hep birlikte il merkezi ve ya ilçe merkezine alış verişe gidilir. Kıza nişanda giyeceği elbise (nişanlık), ayakkabı, terlik, manto, yazlık ve kışlık elbise, şalvar, maksi (şalvarlık kumaş), pijama takımı, iç çamaşırı, eşarp, tülbent vb. eşyalar alınır. Ayrıca kıza nişanda takılacak olan takılarda bu alış veriş sırasında alınır. Kız tarafı ise erkek tarafına vereceği bohçayı yalnız hazırlar. Kız tarafı damada sadece takım elbise alır.

b) NİŞANA DAVET

Nişana yenge gezdirilerek davet yapılır. Kız yengesi ve oğlan yengesi bütün köyü okur(nişana çağırır). Oğlan yengesi nişandan üç dört gün önce kız evine bir miktar şeker getirir. Kız yengesi bu şekeri kızın yakın akrabalarına ve yakın arkadaşlarına nişan okumaya gittiği zaman dağıtır. Nişana davet edilirken şeker verilen kişiler nişanda takı takarlar. Diğer davetliler ise takı takmazlar.

c) NİŞAN KUTLAMASI

Nişan kutlamasını erkeklerden ziyade kadınlar yapar. Genellikle nişan kızın evinin bahçesinde yapılır. Gelin erkek tarafının aldığı nişan kıyafetini giyer. Nişan öğleden sonra saat iki üç gibi başlar. Teyp çalınır, gelin ve köyün genç kızları oyun oynar. Konuklara fıstık ve şeker ikram edilir. Daha sonra yere bir çarşaf serilir gelin için alınan nişan bohçasındaki hediyeler çarşafa atılarak gelen davetlilere gösterilir. Bu işleme "bohça atma" denilir. Daha sonra kıza takı takması gerekenler, takılarını takarlar ve nişan akşam altı yedi gibi son bulur.

Çardaközü köyünde gerçekleşen evliliklerin %74.2'sinde nişan yapılmıştır. (Tablo: C-6)

6) ÇEYİZ

Yeni bir ev kuracak olan kız çocuğa ailesinin hazırladığı eşyaların tümüne çeyiz denir. Kızın çeyizinde masa, örtüsü yatak örtüsü, çarşaflar, mutfak takımı, vitrin takımı, divan, çekyat, yataklar, yorganlar, yastıklar, halı, kilim, her türlü mutfak eşyası, çeşit çeşit oyalı yazmalar, dantelli havlular, lifler, patikler, seccadeler, şalvar, gömlek, etek, elbise vb. eşyalar bulunur.

17-18 yaşına gelmiş olan bir kızın çeyizinin büyük bir bölümü tamamlanmıştır. Kız istendikten sonra kız evinde hummalı bir çeyiz telaşı başlar. Sürekli çarşıya çıkılır, bütün eksiklikler tamamlanır.

7) DÜĞÜN

Çardak özü köyünde düğün üç gün sürer. Cuma günü başlar ve Pazar günü son bulur. Perşembe günü akşamdan düğün evinin ayırt edilmesi için erkek evine bayrak asılır. Yine Perşembe akşamı bir kova şerbet yapılır, köy meydanında toplanmış olan genç erkeklere, bir bakıma düğünün başladığının bir ifadesi olarak şerbet dağıtılır. Cuma günü sabah erkenden kız evinde ve oğlan evinde hummalı bir şekilde düğün hazırlıkları başlar.

Çardaközü köyünde gerçekleşen evliliklerin %95.5'inde düğün yapılmıştır. Sadece kaçma kaçırma yoluyla gerçekleşen 3 evlilik haricinde düğün aşaması diğer bütün evliliklerde gerçekleşmiştir. (Tablo: C-6)

a) DÜĞÜN HAZIRLIKLARI - DÜĞÜNE DAVET

Düğüne daveti kız yengesi ve oğlan yengesi bütün köyü dolaşarak yapar. Bu olaya "köy okuma" denilmektedir. Düğünden 15 gün önce erkek evi kız evine ağırlık (2m'lik parçalar halinde şalvarlık kumaşlar, gömlek elbise gibi eşyaların bulunduğu bohça) gönderir. Kız yengesi de yakın akrabaları dolaşarak hem düğüne davet eder hem de ağırlık dağıtır. Ağırlık dağıtılan kişilerde gelini ve arkadaşlarını yemeğe davet ederler. Son zamanlarda davetiye dağıtarak düğüne çağırma adeti de yaygınlaşmıştır.

b) 1. GÜN OĞLAN EVİ - DÜĞÜN YEMEĞİ HAZIRLIKLARI

Düğünün başladığı ilk gün olan Cuma günü sabah erkenden erkek tarafı (hayvan kesmekten anlayan bir akraba ya da komşusuna) dört beş tane koyun kestirir. Koyunun ciğerleri alınarak hemen kavrulur. Koyun kesen kişiye öğlen vakti yemek verilir.

Düğün yemeği yapması için ilçeden aşçı tutulur. Cuma günü öğleden sonra gelen aşçı düğün yemeğini yapmaya başlar. Komposto kaynatılır. Daha sonra bamya çorbasının hazırlıkları başlar. Önce ateş yakılarak büyükçe bir kazanda su kaynatılır. 5kg bamya kaynayan suya boşaltılır. Bamya haşlandıktan sonra kalbura (süzgeç) boşaltılarak süzülür. Sonra bamyalar bir siniye dökülür, soğuduktan sonra iplikleri çekilir. İplikleri ayıklanan bamya tuzlanır ve bir gün bekletilir. Cumartesi sabahı bamyanın tuzu yıkanır ve bamya çorbası yapılmaya başlanır. Büyükçe bir kazanda 1kg sıvı yağ 1kg tere yağı eritilir. 20tane soğan bu yağda kavrulur, 1kg salça 15kg kuşbaşı et kazana ilave edilerek kavrulur, ,kazanın yarı yerine kadar hindi suyu ve ya tavuk suyu ilave edilir,10dk. kaynadıktan sonra hazırlanmış olan bamyalarda kazana ilave edilir, yarım saat kadar piştikten sonra bamya çorbası hazır olur.50kg pirinçten pilav yapılır, 30kg kadar et kavrulur ve pilavın içine katılır. Dolma sarılır, yoğurt yapılır, kavun karpuz hazırlanır.

İlçeden çalgıcı kiralanır. Cuma günü saat üç dört gibi çalgıcılar gelir. Çalgıcılara yemek ve içki (bira) hazırlanır. Çalgıcılar yemek yedikten sonra saat 7-8 gibi köy meydanında çalmaya başlarlar. Erkekler oynar, kadınlar kenarda seyrederler. Gece 12'ye kadar eğlence devam eder.

c) 2. GÜN KIZ EVİ – ÇEYİZ SERME

Kız evinde sabah saat 10'da çeyiz sergilenir. Kızın çeyizleri evinin duvarlarına asılır. Gelen konuklar kızın çeyizlerine bakarlar. (Resim: 86,87,88,89,90) Çeyiz görmeye erkek tarafından da misafirler gelir. (Resim: 91) Daha sonra köyün genç kızları teyp çalıp oynarlar. Saat iki gibi oğlan evine bohça atmaya gidilir (bu sırada oğlan evinde yemek dağıtılmaktadır). Kız yengesi bohçada (dürü) getirilen bütün hediyeleri bağırarak ilan eder. Bohça içinde kaynataya, gömlek, iç çamaşırı, seccade, havlu kaynanaya şalvar, kazak, iç çamaşırı, seccade, havlu, tülbent görümceye çorap, tülbent, patik, havlu kayınlara gömlek, çorap, iç çamaşırı, havlu gibi giyime yönelik eşyalar vardır. (Resim: 92,93) Dürü atıldıktan sonra oğlan evi kız evinden

gelen misafirlere yemek verilir. (Resim: 94,95) Kız evinden gelen misafirler oğlan kınasına da katıldıktan sonra tekrar geri dönerler.

d) 2. GÜN OĞLAN EVİ – OĞLAN KINASI

Düğünün ikinci günü olan Cumartesi günü sabah saat 10'da köy meydanında yine çalgılar çalmaya başlar. İlçeden getirilen berber damat tıraşı yapar. Damat daha sonra yakın bir arkadaşının veya akrabasının evine giyinmeye gider. Bir gün önceden aşçının yaptığı yemekleri saat 12 gibi kadınlar hazırlamaya başlarlar. Bamya çorbası etli pilav, helva, komposto,ekmek hazır edilir. Erkeklerin öğlen namazını kılıp gelmesi beklenir. Köy meydanındaki çamlık alanda veya oğlan evinin bahçesinde, camiden çıkıp gelecek olan cemaate sofra hazırlanır. Erkeklerin yemeği bittikten sonra kadınlar yemek yerler. (Resim: 94,95) Kız evinden gelen konuklarda yemeklerini yedikten sonra oğlan kınası başlar.

İki sağdıç yanlarına bir çalgıda alarak damadı giyinmek için gittiği evden almaya giderler. Damat çalgı eşliğinde köy meydanına konukların bulunduğu yere gelir. Damat ve sadıçları bütün konukların görebileceği uygun bir yerde kıbleye doğru dururlar. Damadın önüne bir kilim getirilerek serilir. (Resim: 96,97) Kilimin içinde damadın ceketi ve atkısı vardır. Hoca önce damadın atkısını takar sonra ceketi alır ve dua ederek damada giydirir. (Resim: 98,99,100) Bu arada hoca bütün cemaate dua ettirir. (Resim: 101,102) Damat hocanın elini öper. Kız tarafının getirdiği oğlan bohçasının içinde bulunan el havluları hocaya ve sadıçlara verilir. Sonra damat ve sadıçlar gelen bütün konuklara hoş geldiniz deyip el öperler. (Resim: 103) Ardından damada kına yakmaya gelmiştir sıra. Oğlan yengesi damadın ve sadıçlarının yanına gelerek önce damadın küçük parmağına kına yakar, (Resim: 104) sonra eline kırmızı bez bağlar (al bağlamak). (Resim: 105) Ardından sağdıçların ve yakın arkadaşlarının küçük parmaklarına kına yakılır. Kına yakılan herkese ellerine bağlamaları için mendil verilir. Daha sonra takılar takılır. (Resim: 106) İlk olarak oğlanın annesi altın yüzük takar sonra diğer

akrabalar altın, para veya maksi (kumaş) takarlar. Daha sonra çalgılar çalar erkekler oynarlar eğlence gece yarısına kadar devam eder. (Resim: 107,108) Damat ve sadıçlar oynarken üzerlerinden kağıt ve demir paralar atılır (para atmanın bereketi simgelediği düşünülür) düğüdeki çocuklar yere düşen paraları toplarlar. (Resim: 109)

e) 2. GÜN KIZ EVİ - KIZ KINASI

Cumartesi günü akşam kız kınası yapılır. Oğlan tarafı kınaya gelirken çerez getirirler. Kız yengesi kızı giydirir. Kına gecesinde kız gelinlik giyer ve damatla birlikte kınanın yapıldığı bahçeye (kız evinin bahçesi) gelirler. (Resim: 110) Sonra teyp çalınır ve oyun oynanır. (Resim: 111,112,114,115) Kimi davetliler düğüne gelirken yöresel bir kıyafet olan bindallıyı giyerler. (Resim: 113) Kına gecesi bitene kadar gelin sürekli oynar. Eğer gelin oynamazsa bu evlenmek istemediğine yorulurmuş. Saat 10-11 gibi gelin pijamalarını giyer kız yengesi kınayı hazırlayıp getirir. Kız bir sandalyeye oturtularak avuç içlerine kına yakılır. (Resim: 116,117) Kızın kınası yakıldıktan sonra kadınlar tef çalarak gelin övmeye (ağıt) başlarlar.

Şimdi birkaç gelin övme (ağıt)örneği verelim

Kürdün develeri duzdan geç gelir
Yayılır yayılır karnı aç gelir
Eller anam derde bana güç gelir
Kalk gelinim kaldırırlar yurdundan
Anan baban ağlar kalır ardından

Deperim deperim depem delinmez
Çıkarın bakarın sılan görünmez
El oğlu bulunur kardaş bulunmaz
Kardaşın yanında üç gün durulmaz

Borda kapın arkasında küreği
Gelin kızın mangal gibi yüreği
Gelin kızda atladı çıktı eşiği
Gelin kızın sofrada kaldı kaşığı
Kalk gelinim kınaların al olsun
Bundan sonra geçimin birliğin bal olsun

Geleneksel kültüre yerleşmiş olan kaynanayı yermekle ilgili deyişlerde kına gecesinde söylenir.

Kaynana kaynana acıyorum sana
Kaynana değil de dört bacaklı dana

Kaynanayı ne yapmalı
Kaynar kazana atmalı
Yandım gelin dedikçe
Altına odun atmalı

Kaynana kazan karası
Görümce allah belası
Oğlunuda sorarsan
Baklavanın ortası

Kaynanam oluverse
Dolmayı sarıverse
Ateşe koyuverse
Yemeden ölüverse

Çayıra çaktım kazık
Kaynanam ölmüş yazık
Öldüğüne acımam
Bir top kefene yazık

Bu gelin övme aşaması da bittikten sonra kına gecesi biter. Kızın yakın arkadaşları o gece kızın yanında kalırlar ve gece geç saatlere kadar sohbet ve eğlenceye devam ederler. Oğlan evinin gönderdiği çerezleri yerler ardından teyp çalıp oyun oynarlar.

f) 3. GÜN KIZ EVİ

Sabah erkenden gelin ilçedeki kuaföre götürülür. Kuaföre gelin damat ve yengeler hep birlikte giderler. Kuaförden sonra gelin tekrar evine getirilir. Gelinin yakın akrabaları ve arkadaşları kız evinde toplanmışlardır. Artık kız baba evinden ayrılacağı için evde büyük bir hüzün hakimdir. Gelin bütün akrabalarıyla ve arkadaşlarıyla vedalaşır.

g) 3. GÜN OĞLAN EVİ

Düğünün üçüncü günü olan Pazar günü sabah saat 10'da çalgılar çalmaya davetliler oynamaya başlarlar. Öğlen yemek yenir, öğleden sonra damadın babası, annesi, damat, yakın akrabaları ve köyün bütün gençleri çalgılarla birlikte gelin almaya kız evine giderler. Gençler yanlarına bayrak alırlar kız evinin bahçesinde bayrağı tutarlar. Çalgılar çalmaya başlar. (Resim: 118)

Bu arada kızın çeyizleri bir taşıta yüklenir, kız evinden bir kişide –bu kişiye yük kağnı ebesi denir – yanına bir tepsi baklava alarak eşyalarla birlikte oğlan evine gider. Erkeğin babasının evinde yeni evliler için ayrılmış olan odaya ve ya çiftin ayrı evine kızın çeyizleri düzülür. Yük kağnı ebesine baklavayı ve sandığı verirken para verilir.

Kız evinin bahçesinde çalgılı eğlence bir iki saat devam ettikten sonra kaynata (erkeğin babası) ve yakın akrabaları gelinin evine gelin bindirmeye giderler. Gelinin olduğu odanın kapısı kilitlenir, açmak için kaynatadan para istenir. Kaynata para verir kapı açılır ve gelin çıkar. Bu arada imam cemaate dua ettirir. (Resim: 119) Gelinin bir koluna babası bir koluna kaynatası girer

ve gelini arabaya bindirirler. (Resim: 120,121,122,123) Gelin arabayla biraz gezdirildikten sonra oğlan evine getirilir. Gelin arabadan inmez (inmezlik ister) geline inmezlik olarak koyun kesilir. Koyunun postu yüzülür ve gelin posta bastırılır. Posta bastırmanın nedeni "davarlar melek gibidir, gelinde melek gibi olsun" istendiği içindir.

8) DUVAK

Sabah gelin kaldırmaya yenge gelir. Gelinin yatağını toplar. Gelin yatağın içine yenge için hediye (tülbent, para) bırakır. Sabah kalkar kalkmaz gelin ve damat damadın annesinin ve babasının elini öpmeye giderler. El öpmeye giderken gelin kaynanasına hediye (bir minder, bir yastık, bir ıbrık ve abdes leğeni) götürür. El öptükten sonra evlerine dönerler. Saat 9, 10 gibi komşular akrabalar yeni çiftin evine gelir. Geline tekrar gelinlik giydirilir. Teyp çalınır ve oyun oynanır. Gelen konuklara şeker ve kolonya ikram edilir. 1-2 saat sonra bu eğlence biter. Konuklar giderken gelinin avcuna para koyarlar.

Çardaközü köyünde gerçekleşen evliliklerin %89.4'ünde duvak aşaması yapılmıştır. (Tablo:C-6)

9) DÜĞÜN SONRASI ETKİNLİKLER

Evliliğin üzerinden yaklaşık 15 gün geçtikten sonra, gelinin annesi kızının yeni ailesini (dünürlerini) yemeğe davet eder. Misafirler için koyun kesilir, etli yemek, pilav, tavuk, çorba, börek gibi yemekler hazırlanır.

Daha sonrada kızın ailesi dünür evine kız ardı yoklamaya giderler. Kızın annesi kızına altın (eve gelmezlik) takar.

Yeni çiftin aileleri birbirlerini ziyaret ettikten sonra, çift diğer yakın akrabaları da sırayla ziyarete giderler. Aynı zamanda yakın akrabalara hediye (patik, havlu, yazma, çorap, seccade vb.) götürür.

10) EŞLER ARASINDAKİ AKRABALIK DURUMU

Çardaközü köyünde akraba evliliklerinin sık görülmediğini söyleyebiliriz. Konuşulan kadınlardan sadece %13.6'sı akraba evliliği yapmıştır. Akraba evliliği yapanların %44.4'ü anne tarafından akraba olan, %44.4'ü baba tarafından akraba olan, %11.2'si hem anne hem baba tarafından akraba olan kişilerle evlenmişlerdir.(Tablo:C-6A)

11) EVLİLİK AŞAMALARINDA BOHÇA

Çardaközü köyünde gerçekleşen evliliklerin %84.8'inde bohça verildiği, %15.2'sinde bohça verilmediği tespit edilmiştir. Kaçma kaçırma şeklinde gerçekleşen evlilikler dışında diğer evliliklerin yaklaşık tamamında bohça verilmiştir. Genç hane başkanları grubunda bohça verilme oranı %88.2'dir, yaşlı başkanları grubunda bu oran %81.3'tür. Görüldüğü gibi bohça verilme oranlarında çok fazla bir fark olmamıştır. Evlilik aşamalarında bohça vermenin önemli bir adet olduğu açıktır.(Tablo:C-7)

Konuşulan kadınlardan elde edilen bilgilere göre ortalama 1.7 aşamada bohça verildiği tespit edilmiştir. Genç hane başkanları grubunda 1.8 aşamada bohça verilmişken yaşlı hane başkanları grubunda 1.5 aşamada bohça verilmiştir. Çardaközü köyünde bohça verilen aşamaların sayısında bir artış yaşanmıştır. Bu durum ekonomik imkanların zamanla daha iyiye gitmesinden kaynaklanıyor olabilir.(Tablo:C-8)

Bohçanın en fazla verildiği aşama ise %58.1'lik bir oranla düğün olarak karşımıza çıkar. Nişanda bohça verilme oranı %12.9'dur. Sözde bohça verilme oranı %10.7'dir. Duvakta bohça verilme oranı %7.5'tir. Az bir oranda kına gecesinde, bayramda ya da düğünden 15 gün önce bohça verenlere de rastlanmaktadır. (Tablo:C-9)

Konuşulan kadınlardan elde edilen bilgilere göre gerçekleşen evliliklerde %45.2'lik bir oranla erkek tarafı ve kız tarafı karşılıklı olarak bohça

vermişlerdir. %36.5'lik bir oranla kız tarafı erkek tarafına bohça vermiştir. Bu oranın yüksek olmasının sebebi kız tarafının erkek tarafına götürdüğü " düğü "dür.%18.3'lük erkek tarafı kız tarafına bohça vermiştir.(Tablo:C-10)

12) EVLİLİK AŞAMALARINDA FOTOĞRAF

Çardaközü köyünde gerçekleşen evliliklerin %31.8'inde fotoğraf çekilmiştir. Fotoğraf çektirme konusunda genç ve yaşlı hane grupları arasında çok belirgin bir fark vardır. Genç hane başkanları evlilik aşamalarında %55.9'luk bir oranla fotoğraf çektirmişken, yaşlı hane başkanları grubunda bu oran %6.3'tür. Bu farklılığın sebebi yaşlı hane başkanları grubunda evliliklerin daha eski olmasından dolayı fotoğraf makinesinin çok yaygın olmaması ve fotoğraf çekmenin maliyetinin yüksek olmasından dolayı bir lüks olarak algılanmasıdır. (Tablo:C-10A, Grafik:7)

Genç hane başkanları grubu %61.8'lik bir oranla en fazla düğünde fotoğraf çekmişlerdir.%23.5'lik bir oranda nişanda fotoğraf çekilmiştir. Kınada ve sözde %5.9, duvakta %2.9'luk bir oranla fotoğraf çekilmiştir. (Tablo:C-11, Grafik:8)

13) EVLİLİK AŞAMALARINDA TAKI

Çardaközü köyünde gerçekleşen evliliklerin %87.9'unda takı takılmıştır. Genç hane başkanları grubundaki evliliklerin %91.2 sinde takı takılmışken yaşlı hane başkanları grubundaki evliliklerin %84.4'ünde takı takılmıştır. Bu durum yine ekonomik imkanların zamanla düzelmesi ile açıklanabilir. (Tablo:C-12)

Ortalama takı takılan aşama sayısı ise 1.9'dur. (Tablo:C-13)

Takının hangi aşamalarda takıldığına bakacak olursak ağırlıklı olarak düğünde (%39.3) ve nişanda (%36.6) takılmaktadır. Sözde takı takılma oranı ise % 16'dır. (Tablo:C-14)

Takının kime takıldığı konusuna bakacak olursak ağırlıklı olarak kıza (geline) takıldığını görürüz. Çardaközü köyünde gerçekleşen evliliklerin %77.7'sinde kıza , %5.3'ünde erkeğe (damada), %16.1'inde ise hem kıza hem erkeğe takı takılmıştır. (Tablo:C-15)

Çardaközü köyünde ağırlıklı olarak kullanılan takılar ; para, altın ve bileziktir. Takı takılan aşamaların %28.6'sında altın bilezik ve para birlikte takılmıştır. %26.8'inde yalnız para, %17'sinde altın ve para %11.6'sında yalnız altın takılmıştır. Genç hane başkanları grubunda altın bilezik ve para takılarının üçünün de takıldığı aşamalar daha fazla iken, yaşlı hane başkanları grubunda yalnız paranın takıldığı aşamalar daha fazladır. (Tablo:C-16)

Çardaközü köyünde ağırlıklı olarak takıyı erkek tarafı takar. Takıyı %58.9 oranında yalnız erkek tarafı takmışken, %25 kız tarafı ve erkek tarafı birlikte takı takmıştır, %14.3 yalnız kız tarafı takı takmıştır. Yalnız kız tarafının veya yalnız erkek tarafının takı taktığı olaylarda zamanla düşüş yaşanırken kız tarafının ve erkek tarafının her ikisinin de takı taktığı olaylarda büyük bir yükselme yaşanmıştır. Bu durum bize kız tarafının düğünde takı takması olayının zamanla artmakta olduğunu göstermektedir. (Tablo:C-17)

14) EVLİLİK SONRASI İKAMET

Çardaközü köyünde evlilik sonrasında çiftlerin ilk yerleştiği yer çoğunlukla erkeğin baba evidir. Görüşülen kadınların %81.8'inin evlendikten sonraki ilk ikamet yeri erkeğin baba evi iken, sadece %18.2'sinin evlilik sonrası ikamet yeri ayrı evdir. (Tablo:C-18, Grafik:6)

Türkiye'nin kırsal kesimlerinde evlenen çocuk, çoğunlukla ekonomik olarak aileden kopamaz. Çünkü toprakların sahibi olan babadır. Köylerimizde tarım dışında başka bir iş sahası da olmadığından dolayı, çocuk ekonomik olarak baba evine bağımlıdır. Aynı zamanda toprakların mirasçısı

da çocuktur. Bu bağımlılıktan dolayı başka bir ev yaptırarak baba evinden ayrılamaz. Konuşulan kadınların %70'i erkeğin baba evine yerleşme nedeni olarak başka bir evleri olmadığını söylerken, kadınların %9.2'si gelenek, %9.2'si ekonomik neden %5.6'sı anne babaya bakmak, %3.7'si zorunluluk cevaplarını vermişlerdir. Ayrıca, yaşlı hane başkanlarının eşlerinin verdiği gelenek, zorunluluk gibi cevaplar, genç hane başkanları eşlerinde ekonomik neden cevabına dönüşmektedir. (Tablo:C-18A) Aslında bu cevapların hepsi köydeki ekonomik organizasyonun bir sonucu olarak doğan baba evine bağımlılığın, evlilik sonrasında ikamet edilecek yeri de belirleyen bir numaralı etken olduğunu göstermektedir.

İlk yerleşilen yerde daha sonra değişmelerin olduğu da gerçektir. Bu değişmenin iki ayrı sebebi olabilir. Ekonomik etkinliklerde söz sahibi olan ebeveynin ölümüyle artık otoritenin erkek çocuğa geçmesi, veya çiftin kendi iradesiyle yerleşilen yeri değiştirmeleridir. Konuşulan kadınları %28.8'inin ilk yerleştiği yerde bir değişme olmamıştır. (Tablo:C-19)

İlk yerleşilen yerde ebeveynin ölümüyle otorite değişiminden kaynaklanan değişimin oranı %26.6'dır. Birlikte yaşamanın getirdiği, aile içindeki huzursuzluk ve geçimsizlik nedeniyle ev değiştirenlerin oranı % 20.4'tür. Yine evin nüfusunun artması sonucunda ev değiştirenlerin oranı %14.3 yeni ev yaptırma sonucunda ev değiştirenlerin oranı %12.2 eşinin işi sebebiyle ev değiştirenlerin oranı %12.2 göç nedeniyle ev değiştirenlerin oranı %4.1'dir. ebeveynin ölümü ve aile içindeki huzursuzluk nedeniyle ev değiştirme oranı genç ve yaşlı hane başkanları gruplarında birbirine yaklaşıkken, yeni ev yaptırma nedeniyle ev değişikliği genç hane başkanlarında daha fazla, evin nüfusunun artması sebebiyle ev değiştirme yaşlı hane başkanları grubunda daha fazladır. (Tablo:C-20)

5) GEBELİK VE DOĞUM

Gebelik ve doğumla ilgili verilerin sunumuna geçmeden önce bu konu hakkında yapılan literatür çalışmasından elde edilen bilgilere ve Çardak özü köyünde konuyla ilgili olarak toplanan bilgilere değinilecektir.

Gebelik kısaca kadının döllenme ile doğum yapma arasındaki durumu diye tanımlanabilir.(Büyük Larouss) Malinowski'ye göre, insan hayatının fizyolojik safhalarında gebe kalma, hamilelik, doğum ve ölüm gibi buhranlı devreler gerçekte bir çok inanç ve dinsel törenlerin merkezini teşkil eder. Schopenhauer'in doğum konusundaki yaklaşımı ise; kadın erkek ilişkilerinin nedenini doğasal güç karşısında gelecek kuşakların var olması ve korunması amacına yöneltilmiş iç güdüsel, zorunlu bir ilişki olarak açıklar. Sedat Veyis Örnek'e göre insan hayatının üç önemli geçişi vardır. Doğum evlenme ve ölüm. Bu üç önemli geçişin çevresinde bir sürü adet, ayin, tören, dinsel ve büyüsel işlem kümelenmekte söz konusu geçişleri yönetmektedir. Bunların hepsinin amacı insanın yeni durumunu kutlamak ve kutsamak aynı zamanda da onu, geçiş sırasında yoğunlaştığına inanılan tehlikelerden ve zararlı etkilerden korumaktır. Yeryüzündeki bütün dinlerde çocuk yapmak kutsallandırılmıştır. Çocuk yapmak bereket olarak nitelendirilen ve dinsel anlamda sevap sayılan bir uygulamadır. Çocuk bütün toplumlarda geleceğin önemli değerli bir varlığı, evliliğin amacı ve sonucudur. Evlilik çocukla tamamlanır inancı yerleşik ve yaygındır. Bu nedenle kadın için gebe kalmak, doğurmak toplumun ona yükümlediği önemli bir görev ve sorumluluktur. Bunu başarmak için kadın bir çok inançlara davranışlara baş vurur.(Arısoy 1974:7133)

Çardak özü köyünde de çocuğu olmayan kadınlar türbelere gidip adak adarlar. En çok gidilen türbeler Sivri Hisar'daki Hamdi Baba türbesi ile Ankara'daki Basrı türbesidir.

Kadınların yaptıkları diğer bir uygulama ise şöyledir. Kadının rahminin kapalı olduğu için hamile kalmadığı düşünüldüğünden, rahmi açmak için, koyun dışkılarını toplayıp bir leğenin içinde biriktirdikten sonra kadın sıcak

olan dışkı buharının üzerinde çömelir vaziyette durur, kadının üzerine bir çarşaf örtülür, yarım saat kadar sıcak buharın üzerinde bekler. Bu sıcak buhar sayesinde rahmin açılacağı düşünülür.

BÜYÜ YAPTIRIRSAM ÇOCUĞUM OLUR MU?

Köyde çocuğu olmayan bir kadının yaşadığı hadiseyi burada aktarmak yerinde olacaktır. Böylece hem çocuğu olmayan bir kadının bu problemi çözebilmek amacıyla hangi yollara baş vurabildiği, hem de köyde yaşayan insanların düşünce yapısı konusunda bize ışık tutabilecek bir olayı da aktarmış olacağız.

Köye nisan ayında bohçacılar gelmektedir. Bu insanlar Günyüzü'nün çeşitli köylerinin yakınlarında bir alanı kendilerine mesken seçerler. Bir süre seçilen bu konaklama yerinde kaldıktan sonra o bölgedeki satış işlerinin durgunlaşmasıyla, yoğun satış yapabileceklerini düşündükleri başka bir konaklama yeri bulurlar. Bohçacılar Çardaközü köyünün girişindeki çayırlık alanda da konaklamaktadırlar. Bu alana gelerek çadırlar kurmakta, gün boyunca civar köyleri dolaşıp satış yapmakta akşamları ise bu çadırlarda geçirmektedirler. Eskişehir'den ve Adapazırı'ndan gelen bu bohçacılar eylül ekim aylarına kadar köy köy gezerek satış yapmaktadırlar. Sattıkları eşyalar arasında penye tişört, şalvarlık,maksilik (eteklik) kumaş, havlu, çarşaf, pijama takımları, karyola takımı, kanepe örtüsü, mutfak eşyası, perdelik kumaş gibi eşyalar bulunmaktadır. Köylüler bu bohçacı kadınların boş buldukları evlere girerek hırsızlık yaptıklarını da söylemektedirler. Yinede köylü kadınlar bu bohçacılardan sık sık alış veriş yapmaktadırlar. Bu bohçacı kadınlar satış içinin yanı sıra aynı zamanda fal bakmak, büyü yapmak gibi işlerde yapmaktadırlar.

Çardaközü köyünde çocuğu olmayan bir kadın bu bohçacı kadınlardan birine çocuğu olmadığını anlatır. Bohçacı kadında kendisinin çok iyi büyü yaptığını, eğer büyü yaptırırsa çocuğunun olacağını söyler. Bunun üzerine çocuğu olmayan kadın büyü yaptırmaya karar verir. Yanına bir komşusunu

çağırır, bohçacı kadın çocuk büyüsü yapmak üzere kadını okuyup-üflemeye başlar. Sonra çocuğunun olabileceğini fakat büyüye devam edebilmesi için 10 tane altının gerekli olduğunu söyler. Kadın kendisinde altın olmadığı için komşusundan 10 tane borç altın ister. Komşusu 10 altını getirir ve bohçacının eline verir. Bohçacı kadın büyüye devam eder, yine okuyup-üflemeye başlar. Bir süre sonra büyünün tutacağını fakat bunun için 10 dakika kadınların gözlerini kapatmalarını ister bunun üzerine kadınlar gözlerini kapatırlar. Bohçacı kadınsa altınları alıp köyden kaçar. Kadının komşusu borç aldığı altınları geri ödemesini ister. Kadınsa altınların kendisinde olmadığını bu sebeple geriye ödeyemeyeceğini söyler. Komşu jandarmaya altınlarını aldıklarını ve geriye ödemediklerini haber verir. Bunun üzerine jandarma köye gelir altınları geri ödemelerini söyler fakat onlarda kendilerinin komşudan borç altın almadıklarını bu sebeple altın borçlarının olmadığını söylerler. Ortada şahitte olmadığı için bir iddaya karşılık karşı idda olarak kalan bu olay kapanır.

Yaşanan bu olayda da görüldüğü gibi insanların bir çok konuda doğa üstü güçleri harekete geçirip kendisini istenmeyen bir durumdan kurtarma çabası halen uygulanmakta olan bir davranış türüdür. Ayrıca bunu sağlayacak olan büyücülere de büyük bir güven duymakta ve maddi varlıklarını bu büyücülere teslim edebilmektedirler.

Bunun dışında köylülerin doğaya çok yakın yaşamalarından dolayı şehirlerde yaşayanlara göre daha saf ve art niyetsiz düşündüklerini bu olayda bize göstermektedirler. Köylüler karşılarındaki hiç tanımadıkları bir kimseye kolaylıkla güvenebilmekte onun doğru söylediğine kolaylıkla inanabilmektedirler.

Bizim birçok konuda fikir sahibi olabilmemize yardımcı olacak öğeler taşıyan bu olayı aktardıktan sonra, köyde gebelikle ilgili olarak toplanan verileri ve bu konuyla alakalı olarak toplanan bilgileri aktarmaya çalışalım.

A) GEBELİĞİN BAŞLANGICI

Kadınlar regli dönemlerinde gecikme olduğu zaman hamile olduklarını anlarlar. Ardından yaşanan mide bulantıları ve baş dönmesi gibi belirtilerle bu kanı kesinleşir. Kadın ilk olarak hamile olduğunu kocasına söyler. Eğer kadın erkeğin ailesiyle birlikte yaşıyorsa söylenen ilk kişi kayınvalide ve ya görümce de olabilir. On yıl öncesine kadar gebe kalan kadının çalışma hayatında hiç bir değişiklik olmadığı, tarladan gelip doğuma giden hatta bazen tarlada doğum yapan bir çok kadının olduğu buna karşılık, son zamanlarda ise dört aylık hamilelikten sonra artık kadınların ağır işlerde çalıştırılmadığı, eşinin ve yakın akrabalarının ağır ev işlerinde sürekli kadına yardımcı oldukları anlatılmıştır. Eskiden kadınların hamilelik sırasında doktora hiç gitmediklerini son zamanlarda ise bir çok kadının hamileliğini doktor kontrolünde geçirdikleri anlatılan bilgiler arsındadır. Kadınlar hamilelikleri süresince beslenmelerine dikkat ederler. Gebe kadınlara bal ve pekmezin çok faydalı olduğu düşünülür, ayrıca süt, yoğurt, yumurta peynir, kaymak gibi gıdalar yedirilir.

B) GEBELİKLE İLGİLİ İNANIŞLAR

- Gebeliği sırasında kadının canı camız kaymağı yemek isterse (aş ererse),doğum yapamaz. Doğumdan önce muhakkak yine kaymak yemelidir.
- Kadın tarlada çapa yaparken demir bulursa erkek, boncuk bulursa kız çocuğunun olacağına inanılır.
- Gebe kadın ciğer yerse çocuğun vücudunda gül (bir tür iz)olur.
- Gebe kadın sık sık aynaya bakarsa bebek anneye benzer.
- Gebe kadın tavşan eti yerse çocuğun dudağı yarık olur.
- Gebe kadının göğüsleri büyük, karnı yukarıda olursa kız, karnı aşağıda ve sivri olursa erkek çocuğu olur.
- Gebe kadın yılan görürse çocuğun dili çıkık olur.

- Gebe kadın istediği bir şeyi yiyemezse çocuk eksik doğar.

C) ÇARADAKÖZÜ KÖYÜNDE GEBELİK VE DOĞUM

Şimdi çardak özü köyünde yapılan araştırmada elde edilen verilerin sunumuna geçelim.

Çardak özü köyünde konuşulan 71 kadından 70'i gebe kalmış 1tanesi ise hiç gebe kalmamıştır. Bu bir kadın genç hane başkanları grubuna dahildir.(Tablo:D-1)

Gebe kalan 70 kadından alınan bilgiler doğrultusunda tespit edilen gebelik yaşı ortalaması 19.4'tür. (Tablo:D-2)

Konuşulan kadınların evlendikten ne süre sonra gebe kaldığı konusunda toplanan sayısal verilere göre kadınlar evlendikten ortalama 10.4 ay sonra hamile kalmışlardır. Ağırlıklı olarak kadınlar 0 ile 4 ay arasında hamile kaldıkları bulgulanmıştır. Köyde kadınlar en erken bir hafta en geç 144 ay sonra gebe kalmışlardır. (Tablo:D-4)

Konuşulanların toplam kaç kez gebe kaldığı konusunda aldığımız bilgilerden edindiğimiz sonuca göre kadınlar ortalama 4.8 kez gebe kalmışlardır. Genç hane başkanları grubu ile yaşlı hane başkanları grubu arasında ise çok ciddi bir fark vardır. Genç hane başkanı eşlerinin 3.2 kez gebe kaldığı yaşlı hane başkanı eşlerinin 6.3 kez yani iki kat daha fazla gebe kaldığı tespit edilmiştir. Genç ve yaşlı hane başkanları gruplarındaki bu fark, köylerimizde doğum kontrolünün ve aile planlamasının benimsendiğinin göstergesidir. Yalnız şu da gözden kaçırılmamalı ki genç hane başkanları grubundaki kadınları doğum yapma potansiyeli halen devam etmektedir. (Tablo:D-6)

Ö.A.T: 1) KONUŞULAN KADINLARIN EĞİTİM DURUMLARINA BAĞLI ORTALAMA GEBE KALMA DURUMLARI

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	Mean
Genel Toplam	70	2	15	14	11	7	3	3	5	4	2	_	3	1	4.8
Eğitimi Var	53	2	11	14	9	6	2	2	3	2	1	_	1	_	4.2
Eğitimi Yok	17	_	4	_	2	1	1	1	2	2	1	_	2	1	6.8

Yukarıdaki tablodan da görüldüğü gibi konuşulan kadınlar ortalama 4,8 kez gebe kalmışlardır. Genç hane başkanlarıyla yaşlı hane başkanları arasındaki gebe kalma sayısı farkı eğitimi olan ve eğitimi olmayan kadınlar arasında da net bir şekilde görmektedir. Eğitimi olan kadınlar ortalama 4.2 kez gebe kalmışken çoğunluğunu yaşlı hane başkanlarının oluşturduğu eğitimi olmayan kadınlar ortalama 6.8 kez gebe kalmıştır. Köyde eğitim seviyesini yükselmesine bağlı olarak gebelik sayısının düştüğü ortadadır. Köye yeni bir uygulama veya sistem götürülmek isteniyorsa öncelikle eğitimin ulaştırılmış olması bu sistemin köylü tarafından kabul görmesini sağlayacak en önemli etkendir. Eğitimli olmayanlar grubundaki kişilerin çoğunlukla yaşlı hane başkanları grubuna dahil oldukları düşünülürse nüfus planlaması gibi uygulamaların eğitimli olan genç hane başkanları grubunda hayata geçirildiğini de söylemek yerinde olur.

Köyde doğum kontrol yöntemleri de yoğun bir şekilde uygulanmaktadır. Kadınlar Polatlı'da veya Eskişehir'de bir özel klinikte siprel taktırmayı tercih ederler. Diğer doğum kontrol yöntemleri köyde çok yaygın uygulanmamaktadır

Yapılan araştırmada bilgisi alınan 70 kişinin %31.4'ünün kürtaj yaptırdığı %68.6'nın hiç kürtaj yaptırmadığı tespit edilmiştir. Genç hane başkanları gurubundaki kadınların %35.3'ü yaşlı hane başkanları gurubundaki kadınların %27.8 kürtaj yaptırmıştır. Kürtaj yaptıran kadınlar ortalama 1.5 kez kürtaj yaptırmışlardır. (Tablo:D-7) Bu durum bize genç ve yaşlı hane başkanları guruplarının her ikisinde kürtaj konusunda olumlu bir tutum sergilediklerini

göstermektedir. Köyde kürtajın kabul gördüğünü ve uygulandığını söyleyebiliriz. Yaşlı hane başkanı eşi grubuna dahil 10 kişinin kürtaj yaptırmış olması eskiden beri köyde kürtajın yaygın olduğunu göstermektedir.

Kadınlar kürtaj için Eskişehir'de veya Polatlı'daki özel hastanelere gitmektedirler. Köydeki bir çok ailenin çiftçi bağ-kurunun bulunmasına karşılık bağ-kurun kürtaj doğum gibi sağlık masraflarını karşılamaması nedeniyle devlet hastanelerine gidilmemektedir. 20yıl öncesine kadar köyde bulunan sağlıkçı ebenin telkinlerinin, köyde istenmeyen gebeliklerin kürtajla sonlandırılmasın da büyük etkisi vardır. Ebe köydeki kadınları doğum konusunda bilgilendirmek amacıyla yoğun çaba harcamış, ebenin bu çabası kadınların kürtaj konusuna olumlu bakmasına sebep olmuştur. Ayrıca yılda iki kez köye gelen sağlıkçıların aile planlaması konusundaki telkinleri köylüleri çok fazla çocuk sahibi olmamak düşüncesine yönlendirmiştir. Köyde birkaç kadının kürtaj yaptırmış olması bütün köyü etkilemiş, böylece kürtaj köyde yaygınlaşmıştır.

Konuşulan kadınların düşük yapma durumları konusunda genç ve yaşlı hane başkanları grupları arasında büyük bir fark vardır. Konuşulan 70 kadından 13 'nün (%18.6) düşük yaptığı, düşük yapan kadınların 3 tanesinin (%23.1) genç hane başkanı eşi, 10 tanesinin (%76.9) yaşlı hane başkanı eşi olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca genç hane başkanlarının eşlerinin 1.3 kez, yaşlı hane başkanlarının eşlerinin 1.7 kez düşük yaptığı anlaşılmıştır. Bu durum bize genç hane başkanlarını eşlerinin yaşlı hane başkanları eşlerine göre gebelik konusunda daha bilinçli olduğunu ve sağlık hizmetlerinden daha fazla yararlandıklarını göstermektedir. (Tablo:D-8)

Ayrıca görüşülen kadınlarda sohbet sırasında edindiğimiz bilgiler göre eskiden kadınların düşük yapmak amacıyla sağlık açısından çok tehlikeli yöntemler denedikleri öğrenilmiştir. Koyun ödünün veya aspirinin vajinaya konulması, tavuk tüyünün vajinaya sokulması gibi yöntemleri kullanan kadınlardan bazılarının ölüm tehlikesi ile karşı karşıya kaldıkları söylenmiştir.

Konuşulanlardan ölü doğum yapıp yapmadığı konusunda alınan bilgilere geçersek; genç hane başkan eşlerinde hiç ölü doğum yapanın olmadığını yaşlı hane başkanlarının eşlerinde ise konuşulan 36 kişiden 8'inin ölü doğum yaptığını görüyoruz. Bu 8 kişiden 5'i 1 kez 3'ü 2 kez ölü doğum yapmıştır. (Tablo:D-9) Bu sonuç da, yaşlı hane başkanlarının eşlerinin genç hane başkanlarının eşlerine göre daha yetersiz sağlık ve hijyen koşullarında yaşadığını tekrar göstermektedir. Sağlık hizmetlerinin nispeten iyileşmesi sonucunda köyde yaşayan kadınların gebelik ve doğum konusunda nasıl bir düzelme gösterdikleri çok açık görülmektedir.

Elde edilen sonuçların çok açık bir şekilde gösterdiği gibi düşük ölü doğum gibi olaylarla çoğunlukla yaşlı hane başkanları gurubunda karşılaşılmıştır. Kürtajın ise uzun süreden beri kadınlar tarafından yaptırıldığı yaşlı hane başkanları grubunda kürtaj yaptıran kadınların sayısının yüksek olmasından çıkarabiliriz. (Grafik:13)

Köyde konuşulan 70 kadından sadece bir tanesi ikiz doğum yapmıştır. Bu kişi yaşlı hane başkanları eşleri grubuna dahildir.(Tablo:D-10)

Gebe kalan 70 kadının tamamı canlı doğum yapmıştır.(Tablo:D-11)

Konuşulan kadınların ortalama canlı doğum sayısı ortalaması 3.9 olup, genç hane başkanları eşlerinde bu ortalama 2.6'ya düşmekte yaşlı hane başkanları eşlerinde 5.1'e yükselmektedir. Yaşlı hane başkanlarının eşleri genç hane başkanlarının eşlerinden 2 kat daha fazla canlı doğum yapmıştır. (Tablo:D-12)Bu durum yaşlı hane başkanlarının eşlerinin doğum kontrol yöntemlerini yaygın olarak kullanmamasını bir sonuç olduğu gibi, genç hane başkanlarının eşlerinin tekrar doğum yapma olasılığının yüksek olduğu da gözden kaçırılmamalı.

Canlı doğan çocukların cinsiyetine bakıldığından, görüşülen 70 kadından %22.9'u yalnız erkek %7.1'i yalnız kız %70'i hem kız hem erkek doğum yapmıştır. (Tablo:D-13, Grafik:9)

Konuşulan 70 kadından alınan bilgilerden edindiğimiz sonuca göre köyde 274 doğum sonucunda 154 erkek çocuk 120 kız çocuk dünyaya gelmiştir. Yaklaşık her 5 erkek çocuğa karşılık 4 kız çocuk doğmuştur.

Genç hane başkanları gurubunda 88 doğum sunucunda 51 erkek çocuk 37 kız çocuk dünyaya gelmiştir. Yaklaşık 3 erkek çocuğa karşılık 2 kız çocuk doğmuştur

Yaşlı hane başkanları grubunda 186 doğum sonucunda 103 erkek çocuk 83 kız çocuk dünyaya gelmiştir. Yaklaşık 6 erkek çocuğa karşılık 5 kız çocuk doğmuştur. (Tablo:D-14, D-15, D-16)

Bilgisi alınan 70 kadından 20'sinin (%28.6) ölen çocuğu olmuştur. Genç hane başkanları gurubuyla yaşlı hane başkanları gurubu arasında doğduktan sonra yaşanan çocuk ölümleri konusunda ciddi farklılıklar vardır. Genç hane başkanları grubunda %11.8, yaşlı hane başkanları grubunda %44.4 oranında doğumdan sonra yaşanan çocuk ölümleriyle karşılaşılmıştır. (Grafik:10) Genç hane başkanlarının eşlerinde ölen çocuğu olanların oranı %20 iken yaşlı hane başkanları gurubunda %80'dir. Yine genç hane başkanları grubunun sağlık hizmetlerinden daha fazla yararlanmasının bir sonucu olarak çocuk ölümlerinde büyük bir düşüş yaşanmıştır. (Tablo:D-17)

Ö.A.T.: 2) KONUŞULAN KADINLARIN EĞİTİM DURUMLARINA BAĞLI ÖLEN ÇOCUĞUNUN OLUP OLMAMA DURUMU

		Ölen çocuk oldu		Ölen çocuk olmadı	
	N	n	%	N	%
Genel Toplam	70	20	28.6	50	74.4
Eğitimi Var	53	10	18.9	43	81.1
Eğitimi Yok	17	10	58.8	7	41.2

Yukarıdak tabloda da görüldüğü gibi eğitimi olan kadınların % 18.9 unun ölen çocuğu olmuşken eğitimli olmayan kadınlarda %58.8'inin ölen çocuğu olmuştur. Konuşulan kadınların eğitim düzeyleri yükseldikçe yalnız ölen çocuğunun olup olmaması konusunda değil bir çok konuda çok fazla düzelmeler görülmektedir.

Ölen çocuğu olan 20 kişiden 7 tanesinin yalnız erkek 3 tanesi yalnız kız 10 tanesinin hem kız hem erkek çocuğu ölmüştür. (Tablo:D-18, Grafik:11)

Ölen çocukların cinsiyet oranlarına bakarsak, ölen 48 çocuktan 32'sinin erkek 16'sının kız çocuk olduğunu görürüz. Her 1 kız çocuk ölümüne karşılık 2 erkek çocuk ölümü yaşanmıştır. (Tablo:D-19, D-20, D-21)

Ö.A.T.: 3) YAŞAYAN VE ÖLEN KIZ, ERKEK ÇOCUK ORANLARININ KARŞILAŞTIRMASI.

		Ölen Çocuk		Yaşayan Çocuk	
	N	n	%	n	%
Genel Toplam	274	48	17.5	226	82.5
Kız Çocuk	120	16	13.3	104	86.7
Erkek Çocuk	154	32	20.8	122	79.2

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü gibi toplam doğan çocukların %17.5'i ölürken, %82.5'i yaşamını sürdürme şansına sahip olabilmiştir. Doğan kız çocukların %13.3'ü, doğan erkek çocukların %20.8'iölmüştür. (Grafik : 12) Burada da açık bir şekilde görüldüğü gibi kız çocuklar erkek çocuklara oranla daha fazla yaşama şansına sahiptirler. Buna karşılık doğumda kız çocuk dünyaya gelmesi çok az bir fakla da olsa erkek çocuğa göre daha düşük bir ihtimaldir. Kız çocuğa göre biraz daha fazla doğma ihtimali olan erkek çocuklarında doğum sonrasında ölebilme ihtimalleri kız çocuğa göre daha fazladır. Böylece fazla doğan erkek çocuklar genellikle 6 aynı doldurmadan ölmekte ve kadın erkek nüfus dengelenmektedir.

Çardaközü köyünde evlatlık çocuk alan haneye rastlanmamıştır. Konuşulan 70 hanenin çocuğu vardır. 1 hanenin çocuğu yoktur. Bu hanede evlatlık çocuk almayı düşünmediklerini belirtmiştir. (Tablo:D-22)

Çardaközü köyünde toplam 20 hane başkan eşinin 48 tane çocuğu ölmüştür. Çocuk ölümlerinin 1 ile 6 ay arasında daha fazla yaşandığı saptanmıştır. Toplam 28 çocuk 6 aylık yaşını doldurmadan ölmüştür. Toplam 11 çocuk 6 ile 12 ay arasında ölmüştür. Toplam 7 çocuk 1 yaş ile 4 yaş arasında ölmüştür. 1 çocuk ta 15 yaşında ölmüştür.

Köyde çocuk ölümleri %58.3 oranında ilk 6 ay içerisinde yaşanmıştır. 1 yaşını doldurmadan karşılaşılan çocuk ölümlerinin oranı ise %81.2'dir.

36 yaşlı hane başkanı eşinden 16'sının toplam 42 çocuğu ölmüştür. Yaşlı hane başkanları eşlerinin ölen çocukların %85.7'i 1 yaşını doldurmadan ölmüştür. 34 genç hane başkanı eşinin 4 tanesinin toplam 6 çocuğu ölmüştür. Bu çocuklardan 3'ü 3 ayını doldurmadan 1'i 2 yaşında 1'i 3 yaşında 1'i 15 yaşında ölmüştür. (Tablo:D-21A, Grafik:14)

Ölen çocuğu olan kadınlara, çocuğun ölüm nedeni sorulduğunda %27.1'nin ölüm nedeni bilmediklerini söylemişlerdir. Diğer kadınlarda çocukların ölüm nedeni konusunda alınan bilgiler ise şöyle bir dağılım göstermekte, %65.7'si çeşitli çocuk hastalıklarından, %14.3'ü ishalden %8.5'i nazar değdiğinden %2.9'u erken doğumdan %2.9'u kaza sebebi ile %5.7'si diğer sebeplerden dolayı ölmüştür.(Tablo:D-21B)

Konuşulan 71 kadından 2 tanesinin halen devam eden gebeliği vardır. (Tablo:D-25)

Şimdi doğum sonrasında anne ve çocukla ilgili olarak yapılan bir takım uygulamalara değinelim.

a) LOHUSALIK

Yeni doğum yapmış olan kadın, doğumdan sonraki 40 gün boyunca "lohusa" olarak adlandırılır. Loğusa kadının yatağının başına kuran konulur. Bu uygulama cinlerin kadını korkutacağı düşünüldüğü için yapılır. Yine lohusanın yatağının başına şeytan gelmesin diye, bir ayna ve bir bardak su konulur.

Doğumdan sonra kadının karnı çarşafla sıkıca sarılır. Bu kadını karnındaki şişliğin daha çabuk inmesi için yapılır.

Loğusa kadın iyileşene kadar kaynanası, görümcesi, eltisi ellerinden gelen yardımı yaparlar. Loğusa kadına mercimek çorbası, tarhana çorbası, yoğurt, tatlı, helva özellikle yedirilir. Komşuları loğusa kadına çorba ve tatlı getirir.

Bebek bir aylık olduktan sonra komşular ve akrabalar çocuk giysileri ve ya altın gibi hediyelerle bebek görmeye gelirler. Bebek görmeye gelirken götürülen hediyelere "doğuluk" denir.

b) ÇOCUK TUZLAMA

Köyde çocuk tuzlama daha önceleri yaygın olarak yapılan bir uygulamayken son zamanlarda bu uygulamanın artık yavaş yavaş kalkmaktadır. Çocuğun pis kokmaması için yapılan bir uygulamadır. Çocuk doğar doğmaz vücuduna, ellerinin içine, koltuk altına, boynuna tuz sürülür. 3 – 4 gün çocuk bu tuzla bekletilir, daha sora yıkanır.

c) KIRKLAMA

Anneni ve çocuğun manevi olarak temizlenmesi için yapılır. Çocuk 20 günlük olduğu zaman yapılan bir uygulamadır. Gün doğmadan evin yakınlarından kırk tane taş toplanır. Bu kırk taşla birlikte, bir iğne, bir gümüş

yüzük, kırk buğday tanesi bir kovanın içine konur. Kovaya kırk tas su eklendikten sonra süzgecin üzerinden dökülen suyla çocuk ve annesi yıkanır. Daha sonra bu su ayak basılmayan bir yere dökülür.

d) İSİM KOYMA

Çocuk doğduktan sonra bir hafta ile bir ay arasında çocuğun ismi konulur. Çocuğa adını koyması için imam çağırılır. İmam önce çocuğun sağ kulağına ezan okur daha sonra yine sağ kulağına üç kere ismini söyler. Ve böylece çocuğun ismi konmuş olur.

e) DİŞ BUĞDAYI

Çocuğun ilk dişi çıktığı zaman buğday kaynatılır ve tabaklara konularak komşulara akrabalara dağıtılır. Buğday dağıtılan kişilerde tabağın içine yumurta ve ya para koyarlar.

6) SÜNNET

A) ANTROPOLOJİK YÖNDEN SÜNNET

Eski toplumların inanç sistemleri ve ortak davranış özellikleri incelendiğinde sünnetin yapılış nedenlerini birkaç ana başlık altında incelemek mümkün olmaktadır

1. Erginleme törenleri
2. Kendini tanrıçaya adayıp erkekliğini ona kurban etme
3. Kabile veya tarikatın ortak kutsal işareti.

Tarihsel süreç içerisinde değişen yaşam biçimleri ve inançlara göre bazen biri veya ikisi öne çıksa da, bu ana nedenler birbirine karışmış olarak ve ya kısmen değişikliğe uğrayarak günümüze kadar süregelmiştir. Şimdi kısaca sünnetin yapılış nedenlerine kaynaklık eden inanç sistemlerini açıklamaya çalışalım.

1. Erginleme Törenleri

Erginleme olayının temeli avcı toplumların öncesine kadar gitmektedir. İlkel avcı kabilede topluluk üyeleri, cinselliğe bağlı iş bölümünün yanı sıra yaşa göre çocuk yetişkin ve yaşlı olarak sınıflandırılmıştı. İlkel inanca göre çocuk, ergenlik çağına erişince bir çocuk olarak ölür ve bir yetişkin olarak yeniden doğar. Yetişkinde aynı biçimde yaşlıya dönüşür. Tüm bu dönüşümler törenlerle kabilece kutsanır ve topluca onaylanır. Bu törenlerin en önemlisi de çocukluktan erişkinliğe geçişin onaylandığı erginleme törenleridir. Belirli bir eğitim dönemini geçiren geçler erginleme töreni için ölüme gider gibi uğurlanır. Tören sonrasında yeni bir isim ve kişilikle geri dönerler. Gençler bu yeni kimliği kazanabilmek için bir dizi sınavı aşmak zorundadırlar. Bu sınavlarda adayın güç beceri cesaret acıya dayanıklılık gibi özelliklerini ortaya koyması gerekir. Genellikle diş sökme sünnet saçın bir bölümünün kesilmesi bir parmağın kesilmesi gibi bedenden bir parçanın kesilmesi ile

sonlanır ve kesilen parça özenle saklanırdı. Böylece genç yetişkin olur tam kabile üyesi statüsüne girer ve evlenmeye hak kazanırdı.

Bizim kültürümüzde erginleme törenlerinin izleri asker uğurlama, evlenme törenleri ve sünnet düğünlerinde zengin bir şekilde yaşanır. Çocuk sünnet olunca artık erkek olmuştur, askere gitmeyene kız verilmez,gelin anasının yası gelin hamamı kına gecesi ve saç kesme törenleri sünnet çocuğunun ata bindirilmesi ve değişik kıyafetleri gibi örnekler sıralanabilir.

2. Kendini Tanrıçaya Adayıp Erkekliğini Ona Kurban Etme

Zamanla soyutlama yetisini arttıran insan, günlük yaşamın zevk, kaygı ve düşüncelerinden sıyrıldıkça tanrısallaşıp, yüceldiğini düşünmüş, bu amaçla kullandığı değişik uyuşturucuların etkisi altında kendinden geçip tanrılar katına ulaşmaya çalışmış, topluca yaşanan bu çılgın krizler anında önceden hazırlanan bıçak, şiş ve kancalarla kendisini kesip biçerek, hadım ederek gösteriler yapmıştır. Bu tür toplu mazoşist gösterileri halen bir çok kabile ve mezhepte görebilmek mümkündür. Kibele'nin rahipleri, kendi erkekliklerini kurban ederek kesik organlarını tanrıçanın ayağı dibine toprağa gömerek bereket için erkekliğinden vazgeçerken Hıristiyan rahipler organlarını kesmeden erkekliklerini kutsal Meryem'e kurban ederek platonik bir sünnet işlemi yapmaktadırlar.

3. Kabilenin Veya Tarikatın Kutsal Arması

Her topluluk kendince kutsal ve tabu saydığı şeyleri sembolleştirmiş ve bu sembolleri bedeninde, giyim kuşamında, törenlerinde,evlerinde, mezarlarında kullanarak kendini koruyup yüceltmiştir. Mısırlıların çok ters bir davranış içinde temiz olmak için çirkin görünmeyi tercih edip sünnet oldukları söylenirken, hiçbir Yahudi sünnetten dolayı çirkinleştiğini düşünmemiş, aksine Abraham'ın kabilesine vaat edilen üstünlük belirtisi bir ahdin işareti olarak gururla taşınmıştır. Bu ortak işaretler kabile üyeleri ve kölelerin kökenin tespitinde bir pasaport veya damgalı bir sürü işlevini görmüştür.

Günümüzde sünnet uygulayan topluluklar eski göreneklerden farklı etkileniş biçimlerine göre farklı folklorik uygulama tarzları sergilemektedirler. Yahudiler doğumun sekizinci gününde çocuklarını kendi mabetlerinde kutsal işaretle kutsarken; ülkemiz Müslümanları farklı gelenekler sonucu, küçük yaşta işaretlemeyi mevlit ve tebriklerle kurban şöleni, paralar saçıp pilav yeme, içki içme çalıp oynamalı şölenleri çocuğu asasıyla ata bindirip önünde dansöz oynatarak erginleyiş şölenini iç içe yaşar. (Büyüker 1996:9)

Sünnetin kökenini böylece inceledikten sonra çardaközü köyünde sünnet ile ilgili olarak toplanan verilerin sunumuna ve sünnet düğünün nasıl yapıldığının anlatımına geçelim.

İslam dinine göre erkek çocukların sünnet olması farzdır. Erkek çocuklarının buluğ çağına girmeden sünnet edilmeleri tüm İslam ülkelerinde dinsel bir gerektir.

B) ÇARDAKÖZÜ KÖYÜNDE SÜNNET

Çardaközü köyünde erkek çocukların sünneti ile ilgili törenlerin ailelerin imkanları doğrultusunda gerçekleştiği söylenebilir. Ekonomik imkanları zayıf olan ailelerin erkek çocuklarının sünnet masraflarını diğer köylüler karşılayabiliyor. Durumu iyi olmayan bir ailenin çocuğun sünnet masraflarını karşılamak sevap olarak görülüyor. Yine aileler imkanları doğrultusunda sünnet olan erkek çocukları için ya mevlit okutuyor ya sünnet düğünü yaptırıyor yada her iki uygulama birlikte yapılıyor.

Araştırma sırasında görüşülen hanelerin %74.6'sının sünnet olan çocuğu vardır. Diğer hanelerin ise %14.1'inin erkek çocuğu vardır fakat sünnet ettirmemiştir, %9.9'unun çocuklarının hepsi kız olması sebebiyle sünnet olan çocuğu yoktur, %1.4'ünün ise hiç çocuğu yoktur.(Tablo:E-1)

Sünnet olan çocuğa sahip ailelerin %45.1'i genç hane başkanları gurubuna % 58.5'i yaşlı hane başkanları gurubuna dahildir. genç hane başkanları gurubunda ortalama 1.5 çocuk sünnet ettirilmişken yaşlı hane başkanları gurubunda ortalama 2.4 çocuk sünnet ettirilmiştir. Bu yükselme yaşlı hane başkanları gurubunun daha çok çocuğa sahip olmasının bir sonucudur. (Tablo:E-2)

Sünnet konusunda bundan sonraki anlatımlarımızda ilk sünnet olan çocuk ve son sünnet olan çocuk ayrımı kullanılacaktır. Böylece genç hane başkanları gurubu ile yaşlı hane başkanları gurubu arasındaki değişimin yanı sıra sünnet olan çocuğa sahip hanelerin ilk sünnet olan çocuğu ile son sünnet olan çocuğu arasındaki değişimde incelenmiş olacaktır.

Sünnete kimin karar verdiği konusunda alınan bilgilerden derlediğimiz sonuca göre, ilk sünnet olan çocukta sünnet %41.5'lik bir oranla en fazla babanın kararı ile gerçekleşmekte, %33.9 annenin ve babanın ortak kararı ile %15.1 dedenin (hane başkanının babası) kararı ile %3.8 annenin kararı ile gerçekleşmekte. (Tablo:E-3) Son sünnet olan çocuktaki karar mekanizması, ilk sünnet olan çocukla yaklaşık olarak aynı oranlarda karşımıza çıkmakta. (Tablo:E-5) Burada dikkat çekici olan konu genç hane başkanları gurubu ile yaşlı hane başkanları gurubu arasında gözlenen farktır. Genç hane başkanları gurubunda ilk sünnet olan çocukların %31.8'i son sünnet olan çocukların %30'u dedenin kararı ile gerçekleşmiştir. Yaşlı hane başkanları gurubunda ise ilk sünnet olan çocukların sadece %3.2'si son sünnet olan çocukların ise sadece %5.3'ü dedenin kararı ile sünnet ettirilmiştir. Bu durum bize genç hane başkanları gurubunun her ne kadar ayrı bir hane oluşturmuşlarsa da erkeğin babasının karar vermede etkin bir mekanizma olduğunu göstermektedir.

Çardaközü köyünde çocukların ortalama kaç aylıkken sünnet ettirildikleri konusuna bakarsak, ilk sünnet ettirilen çocuklar ortalama 6.5 yaş civarında sünnet ettirilmiştir. İlk sünnet ettirilen çocuklar genç hane başkanları

gurubunda ortalama 7 yaşında sünnet ettirilmişken, yaşlı hane başkanları grubunda 6 yaş civarında sünnet ettirilmiştir.

Son sünnet olan çocuklar ortalama 4.5 yaş civarında sünnet ettirilmiştir. Son sünnet ettirilen çocuklar genç hane başkanları grubunda 6 yaşında yaşlı hane başkanları grubunda 4 yaş civarında sünnet ettirilmiştir. (Tablo:E-4, E-6) Görüldüğü gibi son sünnet ettirilen çocukların sünnet yaşlarında 2 yaşlık bir düşüş olmuştur.(Grafik: 15)

Sünneti kimin yaptığı konusunda ilk sünnet olan çocukla son sünnet olan çocuk bir paralellik göstermektedir. Genç hane başkanları gurubunda ilk sünnet olan çocuklarla son sünnet olan çocukların tamamını diplomalı şahıslar sünnet etmiştir. Yaşlı hane başkanları gurubunda ise ilk sünnet olan çocukların %6.5'ini son sünnet olan çocukların %10.5'i diplomasız kişilere sünnet ettirilmiş, diğer çocuklar diplomalı şahıslar tarafından sünnet ettirilmiştir. (Tablo:E-8, E-10)

Sünnet olacak çocuğa sünnet kıyafetlerinin alınıp alınmadığı ile ilgili toplanan veriler ise şöyledir. Çardaközü köyünde ilk sünnet olan çocukların %34'üne sünnet kıyafetleri alınmış, %66'sına alınmamıştır. Genç hane başkanları gurubunda%40.9 oranında sünnet kıyafetleri alınırken yaşlı hane başkanları gurubunda %29 oranında sünnet kıyafetleri alınmıştır. (Tablo:E11)

Son sünnet olan çocukta ise sünnet kıyafetleri alma oranı biraz daha düşmektedir. Sünnet olan çocukların %20.7'sine sünnet kıyafetleri alınmıştır. Genç hane başkanları gurubunda %30 oranında yaşlı hane başkanları gurubunda %15.8 oranında sünnet kıyafetleri alınmıştır.(Tablo:E-14)

Görüldüğü gibi genç hane başkanları gurubunda ilk ve son çocukta sünnet kıyafetleri alma eğilimi daha fazladır. İlk sünnet olan çocuğa son sünnet olan çocuktan daha fazla sünnet kıyafetleri alma eğilimi vardır. Bunun sebebi başından bir defa sünnet olayı geçmiş olan hanelerin ikinci sünnette daha özensiz davranmaları olabilir. İlk çocuğa sünneti için kıyafet alma

eğilimi bir özlem olabilirken son çocukta bu özlemi gidermiş olan ailelerin sünnet kıyafetleri alma eğiliminde bir düşüş yaşanmış olabilir.

Köyde sünnet olacak çocuğa alınan kıyafetlerin bir örneği ve köyde sünnet yatağını süslenmesi gibi olaylar Resim 94,95,96'da görülmektedir.

Sünnet olan çocuklara düğün, mevlit gibi törenlerin yapılıp yapılmadığı elde edilenlere bakarsak ilk sünnet çocukların %36.6'sının tören yapılırken son sünnet olan çocukların %31'ine tören yapılmıştır. Görüldüğü gibi ilk sünnet olan çocuklara biraz daha fazla tören veya diğer organizasyonlar yapılmaktadır. Yine genç hane başkanları gurubu yaşlı hane başkanları gurubuna göre daha fazla tören yapma eğilimdedir.(Tablo:E-17,E-19)

Törensel içerikli aşamaların yapıldığı söyleyenler incelendiğinde ilk sünnet olan çocuklara 2.8 aşama yapıldığı görülmekte. (Tablo:E-17) Yapılan aşamaların neler olduğuna bakarsak %24.1 oranında sünnet kınasının yapıldığını %20.7 oranında mevlit okutulduğunu %19 oranında yatak süslendiğini ve çocuk gezdirildiğini %17.2 oranında düğün yapıldığını görmekteyiz. (Tablo:E-17.1)

Son sünnet olan çocukta ortalama 3.1 aşama yapıldığı tespit edilmiştir. (Tablo:E-19) Bu aşamaların oransal dağılımına baktığımızda %25sünnet kınasının yapıldığı %21.4 düğün ve mevlit yapıldığı %17 çocuk gezdirildi %14.3 yatak süslendiği görülür.(Tablo:E-19.1)

Eğer sünnet düğünü yapıldıysa düğüne davetin nasıl yapıldığı konusuna bakarsak ilk çocukta %63.6 davetiye dağıtarak %36.4 okuyucu tutularak davet yapıldığı son çocukta %83.3 davetiye dağıtılarak %16.7 okuyucu tutularak davet yapıldığı görülmekte.

Genç hane başkanlarının yaşlı hane başkanlarına göre daha fazla davetiye dağıtmak eğilimde olduğu görülmekte.(Tablo:E-18, E-20)

Sünnet olan çocuklara takı takılıp takılmadığı konusuna bakacak olursak ilk sünnet olan çocuklara (%49.1)son sünnet olan çocuklara (%37.9) nazaran daha fazla takı takıldığı görülmekte. Yine genç hane başkanları gurubunda yaşlı hane başkanları gurubuna göre daha fazla sünnette takı takıldığı görülmekte. (Tablo: E-21, E-23)

Takı olarak en fazla para ve altın kullanılır. (Tablo:E-22, E-24)

Sünnette fotoğraf çektirme olayı yaşlı hane başkanları gurubunda bir olay dışında görülmemiştir. Genç hane başkanları gurubunda ilk sünnet olan çocukta %31.8 son sünnet olan çocukta %20 fotoğraf çekilmiştir. Buda yine ilk çocukta bütün aşamaların gerçekleşmesine daha fazla önem verilmesinin bir sonucudur. (Tablo:E-25)

Şimdi de Çardaközü köyünde sünnet düğünü ve mevlit uygulamasının nasıl yapıldığını anlatalım:

a) SÜNNET HAZIRLIĞI

Sünnet düğününün bir ay öncesinden sünnet hazırlıkları başlar. Sünnet yapılacak evin badanaya ihtiyacı varsa badana yapılır, halılar, kilimler yıkanır, çamaşırlar yıkanır,akrabalar yardımıyla evin temizliği yapılır, avlu süpürülür.

Eskişehir'e Sivrihisar'a veya Polatlı'ya alış verişe gidilir. Sünnet yemeği için gerekli olan pirinç bamya yağ helva baharat hoşaf yapmak için üzüm gibi malzemeler alınır. Mevlit için mevlit şekeri ve sünnet olacak çocuğu gezdirecek arabaya bağlamak için havlu alınır. Sünnet kıyafetleri de bu alış veriş sırasında alınır, sünnet olacak çocuğun ebeveynlerine ve kardeşlerine de kıyafetler alınır. Sünnet yatağını süslemek için süs eşyaları alınır.

b) SÜNNETE DAVET

Sünnete davet genellikle davetiye dağıtılarak yapılır. Eskiden davetiye küçük bir kağıda elle yazılarak hazırlanırken, son zamanlarda Sivrihisar veya Eskişehirde davetiye bastırılmaktadır. Davetiyeleri dayı amca veya baba kahvede gördüğü köylülere dağıtır. Köy dışından gelecek olan davetlilere tanıdık akraba vasıtasıyla davetiye gönderilir. Eğer hala davet edilmeyenler varsa çocuğun annesi ve ablası evlerine giderek sünnete davet ederler.

c) SÜNNET YATAĞI

Eskişehir'den veya Ankara'dan alınan süslerle sünnet yatağı süslenir. Düğünün bir hafta öncesinden yatak süslenerek hazır edilir. Yeni alınan yatak örtüsü takını yatağa serilir. Yatak süsleme işlemleri çocuğun annesi ablası veya yakın akrabaları tarafından yapılır. Sünnet olan çocuğa getirilen para ve altın gibi takılar çocuğun yastığına iğnelenir. (Resim: 124,125,126)

d) SÜNNET DÜĞÜNÜ

Cuma akşamdan sünnet yapılacak olan evin çatısına bayrak asılır. Böylece sünnet evi işaretlenmiş olur.

Aynen düğün yemeğinde olduğu gibi Cumartesi günü sabahtan üç tane koyun kesilir. Kesilen koyunların etleri doğranır ve pişirilir. 15 gün öncesinden kiralanan aşçı sünnet yemeğini hazırlamaya başlar. Üzüm hoşafı kaynatılır, bamya çorbasını yapmak için hazırlıklar başlar. Durumu müsait olan aileler çalgıcı kiralarlar, çalgıcı kiralanmamışsa teyp çalınarak eğlenilir. Kiralanan çalgıcılar Cumartesi günü akşam 5 gibi sünnet evine gelirler. Yine akşam üstü davetliler gelmeye başlarlar. Köy dışından "köylülerin deyimiyle yabandan gelen misafirlere yemek ikram edilir. Yemekten sonra kına gecesi başlar. Sünnet olacak çocuğa sünnet kıyafetleri giydirilir. Çocuğun yengesi sünnet kınasını hazırlar sünnet olacak çocuğun ve iki sağdıcının eline kına yakılır. Kına üç parmağa yakılır. Kına yakılan ele al mendil bağlanır. Bütün

çocuklara ve gelen davetlilere kına dağıtılır. Ardından oyun başlar sünnet olacak çocuk özellikle oynatılır. Gece saat 11'e kadar süren eğlenceden sonra yabandan gelen misafirler ve aşçı dışındaki herkes evine gider.

e) MEVLÜT VE SÜNNET YEMEĞİ

Sünnet eğlencesi Cumartesi günü bitirilir. Pazar günü mevlit okunacağı için eğlence olmaz. Pazar günü saat 8 gibi aşçı sünnet pilavını ve bamya çorbasını hazırlamaya başlar. Saat 11'de camide sela verilir. Selayı duyan bütün köy camiye cami hocasının okuyacağı mevlidi dinlemeye giderler. Erkekler caminin alt katında mevlit dinlerken kadınlar ikinci kattaki bölmede mevlit dinlerler. Mevlit sırasında cemaate gül suyu ikram edilir, mevlit şekeri ve şerbet dağıtılır. Öğlen ezanı okunana kadar mevlit devam eder. ezandan sonra erkekler öğlen namazını kılarlar. Camiden çıkan herkes sünnet evindeki yemeğe katılır. Sünnet evinde hazırlanan sofralara önce erkekler oturup yemek yer. Erkeklerden sonra ise kadınlar yemeklerini yerler. Yemeği genellikle yakın akrabalar dağıtır. Yemek dağıtan kadınlara mutfak önlüğü takılırken yemek dağıtan erkeklerinse sol koluna havlu bağlanır. Bulaşıklar yakın akrabalardan oluşan kadınlar tarafından yıkanır.

f) ÇOCUK GEZDİRME

Pazar günü saat 10'da köyün gençleri sünnet olacak çocuğu gezdirirler. Köyde arabası olan herkes çocuk gezdirmeye gider. Arabaların sol ve sağ aynalarına havlu bağlanır. Gençler arabalara binerek çocuk gezdirmeye giderler. Günyüzü'ne Sivrihisar'a ve çevredeki köylere gidilir. Topluluk gezmeden döndüğünde köyde yemek yeme işlemi bitmiş olur. Ardından kiralanan diplomalı sünnetçi köye gelir. Köyde kirve geleneği yoktur. Yakın akrabalardan biri baba dede dayı amca veya komşu çocuğu tutar. Çocuğa iğne vurulduktan sonra sünnet işlemi gerçekleştirilir. Daha sonra çocuk yatağına yatırılır, ve davetliler çocuğa getirdikleri takıları takarlar. Altın para gibi takıların yanı sıra tabak bardak gibi hediyelerde getirilebilir. Altın çocuğun

yastığına iğnelenirken para yastığın altına konulur. Takısını da takan davetliler evlerine dönerler. Böylece sünnet işlemi tamamlanmış olur.

7) BESLENME

İnsanlık bugünkü ulaştığı aşamayı beslenme sorununu çözmüş olmasına borçludur. Beslenme zorunluluğunda kalan insan alet yapmış toprağı ekmiş ve bugünkü uygarlık düzeyine ulaşabilmiştir. Bugün izlenen süreçte çok farklı değildir.

Tükiye'nin kırsal kesimlerinde ekonomik etkinliklere tarım hakimdir, insanlar beslenme sorununu çözmek için toprağı eker biçer ve hayvan beslerler.

Kentlerimizde beslenme hadisesi ise çok farklılaşmıştır. İnsanlar besin maddelerini doğayla uğraşarak değil de parasını vererek satın alırlar. Yani kentte insan beslenme ihtiyacını karşılamak için çalışmak, üretmek, para kazanmak ve parasının karşılığında beslenmek sürecine girmiştir. Köylerimizde de gıda sağlama, sadece topraktan üretilen ürünlerin tüketimi şeklinde gerçekleşmez. Elde edilen ham ürünler satılır karşılığında işlenmiş hazır gıda maddeleri alınır.

İnsanların beslenme etkinlikleri ekonomik ve kültürel yapının bir sonucu olarak şekillenmektedir. İnsan gruplarının beslenme alışkanlıkları bize sosyo kültürel yapı konusunda çok belirleyici bilgiler sunar.

Beslenme alışkanlıklarına besin maddeleri, besin maddelerinin hazırlanması, öğünler yemek yeme alışkanlıkları kültürden kültüre çok fazla değişiklikler göstermektedir. Bu nedenle ele alınan grubun beslenme yöntemleri konusunda bilgi toplanması kültürel yapıyı anlayabilmek konusunda ışık tutucu olacaktır.

Çardaközü köyünde beslenme konusunu yaz ve kış ayları içerisindeki öğün sayısına, gıda türlerinin tüketimine gıda üretimine ve yemek yeme biçimlerine bakarak anlamaya çalışacağız.

Çardaközü köyünde günlük öğün sayısı yazın ve kışın ortalama 3.1'dir. (Tablo:F-1, F-3) Konuşulan kişiler çoğunlukla yazın 3 öğün yemek yediklerini belirtmişlerdir. Yaşlı hane başkanları grubunda 1 kişi yazın iki öğün yemek yendiğini 3 kişide yazın 4 öğün yemek yendiğini söylemiştir. Genç hane başkanları grubunda 5kişi yazın 4 öğün yemek yendiğini söylemiştir. (Tablo:F-1)

Konuşulan 71 kişiden 60 tanesi kışın üç öğün yemek yendiğini belitmiş genç hane başkanları grubunda 5 kişi kışın 4 öğün yemek yediklerini söylemiştir. yaşlı hane başkanları grubunda 4 kişi, kışın 4 öğün yemek yendiğini 2 kişi kışın 2 öğün yemek yendiğini söylemiştir. (Tablo:F-3)

Konuşulan 71 kadının tamamı yazın kahvaltı yaptıklarını ve akşam yemeği yediklerini söylemiştir. Yalnızca 1 kişi yazın öğlen yemeğinin yenmediğini söylemiştir. Bu kadın eşi ölmüş ve yalnız yaşayan bir kadındır. Sabah geç vakitlerde kahvaltı yaptığını ve öğlen yemeği yemediğini belirtmiştir. 8 kişi ise sabah öğle akşam öğünlerinin yanı sıra ikindi vakti de yemek yendiğini söylemiştir. Diğer kişiler yazın kahvaltı öğle ve akşam olmak üzere üç öğün yemek yediklerini söylemişlerdir.(Tablo:F-2)

Konuşulan 71 kadından tamamı kışın kahvaltı ve akşam yemeği yediklerini söylemişlerdir. 69 kişi öğlen yemeği yendiğini 2 kişi öğlen yemeği yenmediğini söylemiştir. 9 kişi ise kahvaltı öğlen ve akşam öğünlerinin yanı sıra ikindi vakti de yemek yediklerini söylemiştir. (Tablo:F-4)

Konuşulanların tamamı yaz ve kış kahvaltı yaparlar ve yazında kışında kahvaltıda çay içerler. Kahvaltı sofrasında bana çok ilginç gelen bir olayı burada aktarmakta fayda vardır. Çay bardakları sofraya dizildikten sonra, çay dolduracak olan kişi bardakların içine öncelikle 2 kaşık toz şeker koyup çayı öyle doldurur, ve servis yapar. Herkesin şekerini kendisinin atması gibi bir alışkanlık yoktur. Ben çayı şekersiz içtiğim için bu konuda çok zorlanıyordum. Sürekli benim bardağıma şeker atmayın diye uyarmak zorunda kalıyordum.

Yazın ve kışın kahvaltıda yenilenleri sıralarsak; peynir, zeytin, yumurta, kızartma, yağ, bal, reçel, salata en fazla tüketilen gıda maddeleri olarak karşımıza çıkar. (Tablo:F-5, F-6)

Yazın tarlaya gidildiğinden dolayı sabah saat 6'da kahvaltı edildiği kışın ise 8 –9 arası kahvaltı edildiği alınan bilgiler arasındadır.

Çardaközü köyünde yemekler %85.9 oranında yer sofrasında yenmektedir. %9.9 yer sofrasında ve masada %4.2 masada yenilmektedir. (Tablo:F-7) Masada yemek yeme kent kültürüne ait bir özelliktir. Çardaközü köyünde yemekler ağırlıklı olarak yer sofrasında yense bile, kente ait bir özellik olan masada yemek yeme alışkanlığı da görülmektedir. Buda bize günümüz köylüsünün değişen yönlerini anlamada güzel bir örnek oluşturmaktadır.

Burada Çardaközü köyünde yemek yeme olayının nasıl bir organizasyon doğrultusunda gerçekleştiğini anlatmakta fayda vardır.

Geleneksel kültürümüzde ağırlıklı olarak yemek yeme eylemi yer sofrasında gerçekleştirilir. Çardaközü köyünde özellikle evlerinde kaldığımız aileden edindiğimiz gözlemlerimizi dikkate alarak yer sofrasının nasıl hazırlandığını aktarmaya çalışalım.

Önce yere kare desenli bir sofra bezi serilir. Bezin üzerine Resim 58'de görülen demirden yapılan üç veya dört ayaklı olabilen sofra altının üzerine bir sini konulur. Sininin bir köşesine yemek kaşıkları toplu halde konulur. Leğenin içinde muhafaza edilen ekmek sofraya getirilir. Hane başkanının eşi ekmeği bıçakla dilimleyerek yemek yiyen kişilerin önüne üç dört dilim koyar. Sofraya tek bir su bardağı konulur. Su içmek isteyenler bu bardağı ortaklaşa kullanırlar. Genellikle akşam yemeklerinde çorba, bir yemek çeşidi,pilav yada makarna gibi yiyecekler bulunur. Kızartma sabah kahvaltılarında da akşam yemeklerinde de yenilebilmektedir. Aynı yağ (ayçiçek yağı) içerisinde

kızartılan patates, biber, patlıcan, domates büyükçe bir kabın içine konulur. Üzerine sarımsaklı yoğurt dökülür ve böylece sofraya getirilerek tüketilir.

Yemekler tek kaptan yenildiği için öncelikle şehriye, mercimek, tarhana, hazır çorba çeşitlerinden biri pişirildiği tencerenin içinde sofraya gelir. Çorba yenildikten sonra yine tencerenin içinde veya büyük bir tabak içinde fasulye, yaprak sarması, biber doOlması, patlıcanla yapılan yemek türleri (karnı yarık, patlıcan oturtma) fırında veya haşlanmış tavuk en fazla tüketilen yemek çeşitleridir. Bulgur veya pirinç pilavı, evde yapılan veya hazır alınan makarna da akşam yemeklerinde tüketilmektedir. Salata akşam yemeklerinde mutlaka bulunmaktadır. Domates, salatalık, yeşil biber, soğan salatada bulunan malzemelerdir. Salata söğüş olarak yapılabildiği gibi çoban salatası da yapılabilmektedir.

Sofrada rasgele bir oturuş düzeni vardır. Fakat genellikle hane başkanı ve eşi karşılıklı, hanenin diğer üyeleri ise aralarda kalan boşluklara otururlar. Evde torun veya küçük çocuklar varsa, annesinin haricindeki kişilerde oyunlar yaparak çocuğun beslenmesine yardımcı olurlar. (Resim 59)

Yemek oturma odasında yenilir. Yemek yenilirken bir yandan da televizyon izlenir ve sohbet edilir. Yarım saat gibi bir süre içerisinde yemek yeme işlemi son bulur. Ardından sofra hemen toplanır. Bulaşıkları yıkamak için bir demlikle aygazda su ısıtılır. Bulaşık suyu el yakmayacak sıcaklıkta olur. Bakkaldan satın alınan bulaşık deterjanı ve süngeriyle (bulaşık süngeri olarak örgü bezlerde kullanılmaktadır) bulaşıklar yıkanır. Evde gelin veya kız çocuk varsa çoğunlukla bulaşık yıkama işini bu kişiler yaparlar. Yoksa hane başkanının eşi bulaşık yıkama görevini üstlenir.

Köylülere "neden ayrı kaplarda yemek yemiyorsunuz" gibi bir soru sorulduğunda, tek kaptan yemek yemenin yerleşmiş bir alışkanlık olduğunu bu sebeple vazgeçemediklerini ve herkes için ayrı tabak kullanıldığı zaman yemekten sonra çok fazla bulaşık çıkacağını bu bulaşıkları yıkamanın çok vakit alacağını söylemektedirler. Fakat yine de köyde birkaç ailede ayrı

tabaklarda yemek yeme alışkanlığı yerleşmiştir. Bazı hanelerde normalde tek kaptan yemek yedikleri halde bir misafir geldiği zaman ayrı kaplarda yemek yemektedirler.

Çardaközü köyünde yazın ve kışın %94.4 oranında ekmek evde yapılır. %2.8 oranında satın alınır, %1.4 hem ende yapılır hem de satın alınır. Bu oranlardan da anlaşıldığı gibi köylüler diğer yiyecek malzemelerinde olduğu gibi ekmeği de evde kendileri üretir. Şunu da belirtmek gerekir ki yaz aylarında tarlada çalışma temposu çok yoğun olduğundan dolayı ekmek yetmediği zamanlarda haftada bir iki ekmek bakkaldan satın aldığını belirten ailelerde vardır. (Tablo:F-8, F-9)

Köyde 3 hane yazın ve kışın bakkaldan satın almak yoluyla temin etmektedir. 2'si yaşlı hane başkanları gurubunda 1'i genç hane başkanları grubunda olan bu haneler haftada 4-5 ekmek satın almaktadırlar. (Tablo: F-10. F-11, F-13, F-14) Bu kişiler evde ekmek yapılmaması sebebiyle ve çarşı ekmeğini temin etmenin kolay ve zahmetsiz olması sebebiyle ekmeği satın almaktadırlar. (Tablo:F-12, F-15) Alınan ekmeğin türü ise buğday ekmeğidir. (Tablo:F-12A, F-15A)

Köyde yazları yapılan ekmek türü çörek ekmektir. Haftada ortalama 10.6 bazlama yapılmaktadır. Kalabalık nüfuslu ailelerde 80 tane ekmek yapılabildiği düşük nüfuslu ailelerde yapılan ekmek sayısı ikiye düşebilmektedir. (Tablo:F-16)

Köyde ekmek yapma işi daha çok hane başkanının eşinin sorumluluğundadır. Evde kız çocuk gelin kaynana varsa onların yardımları da söz konusudur. (Tablo: F-17, F-20) Bazen kadınlar bir araya gelerek hep birlikte ekmek yapmaktadırlar.

Evde ekmek yapmanın çeşitli sebeplerinin olduğu bulgulanmıştır. Fırını olduğu için ev ekmeği sevdiklerinden ekonomik ucuz olduğu için temiz olduğu için vb. sebeplerden evde ekmek yapılmaktadır. (Tablo:F-18, F-21)

Kışın evde yapılan ekmeğin türü bazlamadır. Kışın haftada ortalama 35.9 ekmek yapılmaktadır. Kışın bir ekmek yapıldığını söyleyen haneler olduğu gibi 100 ekmek yapan hanelerde vardır. Ekmek sayısındaki bu değişmenin sebebi hane nüfusundaki değişiklikler olduğu gibi yapılan ekmeğin türünden de kaynaklanan değişikliklerdir. (Tablo:F-19)

Bazlama yapımı Görsel Belgelemeler kısmında fotoğraflarla birlikte ayrıntılı bir şekilde anlatılmaktadır.

ET TÜKETİMİ

Çardaközü köyünde konuşulan hanelerden sadece 5 tanesinde et tüketilmemektir. Bu 5 hane yaşlı hane başkanları grubuna dahildir ve et tüketmeyişlerinin sebebi ekonomik nedenlerdir. (Tablo: F-22)

En fazla tüketilen et türleri ise kırmızı et beyaz et su ürünü ve sakatattır.

Tüketilen et türlerinin oransal dağılımına bakarsak %27.4 gibi bir oranla en fazla kırmızı et ve beyaz etin birlikte tüketildiği, daha sonra %22.7'lik bir oranla kırmızı et beyaz et ve su ürününün birlikte tüketildiği daha sonrada %21.2'lik bir oranla kırmızı et beyaz et su ürünü ve sakatatın birlikte tüketildiğini görürüz. (Tablo: F-23)

EVDE GIDA MADDELERİNİN YAPIMI

Çardaközü köyünde konuşulan 71 haneden sadece 1 tanesinde evde gıda maddeleri yapılmaz. Bu kişi yaşlı hane başkanları grubundadır. Bu hanede çok yaşlı bir teyze yalnız yaşamaktadır yaşlandığından dolayı artık gıda maddeleri yapamadığını belirtmiştir.

Evde yapılan gıda maddesi sayısı ortalama 9.7'dir. Genç hane başkanları grubunda bu ortalama 10.7 iken yaşlı hane başkanları grubunda 8.8'e

düşmektedir. Bu düşüşün sebebi reçel kurutulmuş sebze gibi gıda maddelerini yaşlı hane başkanlarının daha az yapmalarıdır.(Tablo:F-25)

En fazla yapılan gıda maddeleri ise erişte-makarna, turşu ve salçadır. Daha sonra sırası ile yoğurt, peynir, konserve, kurutulmuş sebze, tarhana, reçel, yağ kaymak kavurma gelmektedir. (Tablo: F-25.1)

Erişte-makarna (tutmaaş) yapımı ve peynir yapımı Görsel Belgeleme kısmında fotoğraflarla birlikte ayrıntılı bir şekilde anlatılmaktadır.

YAĞ TÜKETİMİ

Çardaközü köyünde yemek için kullanılan yağ türü %35.2 sıvı yağ ve tere yağının birlikte kullanılması şeklinde iken, %24 yalnızca sıvı yağ %19.7 sıvı yağ, tere yağ ve margarin birlikte kullanılmakta %11.3 sıvı yağ ve margarin birlikte kullanılması şeklindedir.(Tablo: F-26)

YEMEKLERDE KULLANILAN KAPLARIN TÜRÜ

Yemeklerde kullanılan kapların türü çok çeşitlilik göstermektedir. En çok kullanılan kap türleri sırasıyla çinko, çelik, teflon, alüminyum, cam, emayedir. Teflon, cam, emaye gibi kapları ağırlıklı olarak genç hane başkanları grubunda kullanılmaktadır yaşlı hane başkanları grubunda ise düşük bir miktarda bakır kap kullanılmaktadır. (Tablo: G-5)

8) TEMİZLİK

Temizlik anlayışı kültürden kültüre çok farklılık gösteren bir konudur. Bu sebeple günlük temizlik işlemlerinin nasıl yürütüldüğü konusu geleneksel kültürü anlamada bize çok fazla yardımcı olacak öğeler taşımaktadır.

BULAŞIK TEMİZLİĞİ

Çardaközü köyünde bulaşık temizliğini kimlerin yaptığı konusunda elde edilen bilgilere göre ağırlıklı olarak bu iş hane başkanı ve eşi statüsündeki kadınların sorumluluğundadır. Bulaşık yıkama işi %75.6 hane başkanı ve eşi kadınlar, %15.1 kız çocuklar %8.1 oranında gelinler bulaşık yıkama işlerini üslenmektedir. Yazın ve kışın bulaşık yıkama konusunda çok fazla farklılıklar görülmez. (Tablo: G-1, G-3)

Bulaşıklar yazın ve kışın ağırlıklı olarak mutfakta yıkanır. Genç hane başkanlarının eşlerinin mutfakta bulaşık yıkama eğilimi daha fazladır. Yaşlı hane başkanlarının eşlerinin kapıda bulaşık yıkama oranı genç hane başkanlarının eşlerinin iki katıdır. Evin içinde bir odanın bir kısmını mutfak şeklinde kullanan kişiler, kışın ağırlıklı olarak bu odada bulaşık yıkama eğiliminde olsalar da yazın kapının önünde bulaşık yıkamayı tercih ederler. Yinede kışın kapıda bulaşık yıkama eğiliminde olan 9 hane vardır. (Tablo:G-2, G-4)

ÇAMAŞIR TEMİZLİĞİ

Bulaşık yıkamada olduğu gibi çamaşır yıkama işlemi de hane başkanı veya eşi konumundaki kadınlar tarafından yapılmaktadır. Eğer hanede kız çocuk veya gelin varsa onların yardımı da söz konusudur. Yazın gelinlerin çamaşır yıkama oranında ufak bir düşüş olmaktadır. Bu düşüşün sebebi yazın gelinlerin tarlada çalışmasından dolayı çamaşır işlerinin hane başkanlarının eşlerine kalmasıdır. Yinede yazın ve kışın çamaşır yıkayan kişiler çok fazla değişmemektedir. (Tablo:G-6, G-10)

Yazın çamaşırlar %56.4 kapı önümde yıkanırken kışın kapı önünde çamaşır yıkama oranı %39.3'e düşer. Yazın ev içinde odada çamaşır yıkama oranı %9 iken kışın bu oran %25.3'e yükselir. Ev içinde banyoda çamaşır yıkayanlar genelde çamaşır makinesine sahip olan kişiler oldukları için çamaşır yıkadıkları yerde bir değişiklik olmaz. Çok düşük bir oranda ev içinde mutfakta çamaşır yıkayanlarda vardır. (Tablo: G-7, G-11) Çamaşırların nerede yıkandığı konusunu toparlayacak olursak; yazın %40 ev içinde %60 ev dışında çamaşır yıkanmaktadır. Kışın ise %60 ve içinde %40 ev dışında çamaşır yıkanmaktadır. (Grafik:16)

Konuşulan kadınların %57.7'si çamaşırlarını elde yıkarken %29.6'sı makine ile, %11.3'ü hem elde hem de makine ile çamaşırlarını yıkamaktadır. Yazın ve kışın bu oranlar değişiklik göstermemektedir. (Tablo: G-8, G-12)

Çamaşırlar yazın ve kışın ağırlıklı olarak haftada bir yıkanmaktadır. Yinede yazın haftada bir çamaşır yıkama oranı biraz düşmekte, üç günde bir çamaşır yıkama oranı yükselmektedir. Bu durum yazın hava koşullarının çamaşır yıkamaya daha elverişli olmasından kaynaklanmaktadır. (Tablo: G-9, G-13)

Çamaşırın ev dışında (bahçede) nasıl yıkandığı konusuna değinmekte fayda vardır. Köydeki bütün evlerin bahçesinde topraktan yapılan bir ocak bulunmaktadır (Resim:A-2). Evde bulunan fırınlı aygaz yemek pişirmek, bulaşık suyu ısıtmak gibi amaçlarla kullanılırken, çamaşır için su kaynatmak, süt kaynatmak gibi bir çok iş için kapı önündeki ocakta ateş yakmak suretiyle sağlanan ısı kullanılmaktadır. Köy insanı doğal yöntemlerle ısı elde etme şansına sahip olduğu için şehirlere göre elektrik enerjisi veya tüpgaz çok daha az tüketilmektedir.

Çamaşır yıkamak için bahçedeki ocakta ısıtılan su yine bahçede uygun bir yere çamaşırları yıkamak için konulan naylon leğene boşaltılır. Satın alınan deterjan suda köpürtülerek önce açık renk çamaşırlardan başlamak

suretiyle bütün çamaşırlar yıkanır. (Resim:63) Yıkanan çamaşırlar bir sepete doldurulur. Artık iyice pislenmiş olan çamaşır yıkama suyu boşaltılarak yerine temiz soğuk su konulur. Bu su içerisinde bütün çamaşırlar durulanıp tekrar sepete konulur.

Bahçede bulunan direkler arasına gerilmiş olan ipe çamaşırlar asılıp kurumaya bırakılır. Çamaşırlar bahçenin bir köşesine ateş yakarken kullanmak için yığılan çalıların üzerine serilerek de kurutulmaktadır. (Resim: 47)

Köyde hiçbir hane iç giysilerini ütülememektedir. Çok az miktarda dış giysilerin ve ev eşyalarını ütüleyen haneye rastlanmıştır.

EV TEMİZLİĞİ

Evin temizliği büyük bir oranda (%72) hane başkanının eşi kadınlar tarafından yapılmaktadır. Eğer evde kız çocuk ve gelin varsa ortak bir şekilde ev temizliği yapılmaktadır. Yazın ve kışın evin temizliğini yapan kişiler arasında fark görülmemektedir. (Tablo: G-13A, G-13E)

Evin temizliği yazın ve kışın büyük bir oranda gün aşırı yapılmaktadır. Yaşlı hane başkanları grubunda %16.7 oranında haftada bir temizlik yapılmaktadır. (Tablo: G-13B, G-13F)

Yazın ve kışın evin temizliğinde kullanılan temizlik maddesi %59.2'lik bir oranla deterjandır. Konuşulan kadınların %39.4'ü evlerini süpürerek temizlemekte etrafı silmek için temizlik maddesi kullanmamakta sadece su ile temizlik yapmaktadır. (Tablo: G-13C, G-13G)

Yazın ve kışın evin temizliği %64.8 el süpürgesi ile %22.5 elektrikli süpürge ile %12.7 hem el süpürgesi ile hem de elektrikli süpürge ile yapılmakta. Yaşlı hane başkanları grubunda el süpürgesi ile temizlik yapma

oranı yüksekken, genç hane başkanlarında elektrikli süpürge ile temizlik yapma oranı yüksektir. (Tablo: G-13D, G-13H Grafik:17).) (Resim 62)

9) KANAAT VE TUTUMLAR

Konuşulan kadınlara köyün probleminin olup olmadığı sorulduğunda %66.2'si köyün probleminin olduğunu %32.4'ü köyün probleminin olmadığını söylemiştir.(Tablo: H-1) Köyün probleminin olmadığını söyleyenler aslında gerçekten köyde problem olmadığını düşündüklerinden dolayı değil de yaşadıkları hayata alışmış olduklarından bu cevabı vermişlerdir. Köyde yaşanan bir takım aksiliklerin aslında düzeltilmesi gereken şeyler olduğunun farkına varamadıklarından problem yok demişlerdir. Çünkü hep bu problemlerle yaşadıklarından artık onlar için problem değil doğal olan şeylerdir bunlar. Yani köyde yaşadıkları kanalizasyon sorunu su sorunu eğitim sorunu sağlık sorunu onlar için doğal olan şeylerdir. Köy yerinde kanalizasyonsuz yaşanır. Doğduklarından beri yaşanılan hayat böyledir, bu yüzden kanalizasyon sisteminin kurulmasıyla nasıl bir rahata kavuşacaklarının farkında değildirler. köyde problem yok diyenlerin %70'inin yaşlı hane başkanları grubundan olması da ilgi çekicidir. Zaten eğitim düzeyleri düşük olan yaşlı hane başkanları grubu gençlere göre yaşadıkları hayata daha da alışıktırlar.

Köyde problemin olduğunu söyleyenler, problem olarak yol, su, elektrik, kanalizasyon cevaplarını vermişlerdir. (Tablo: H-2)

Bu problemin nasıl çözüleceği konusunda genç hane başkanlarının eşleri ağırlıklı olarak alt yapı eksiklikleri tamamlanarak gibi somut bir cevap verirken yaşlı hane başkanlarının eşleri ağırlıklı olarak muhtarın öncülüğüyle gibi bir cevap vermişlerdir. (Tablo:H-3)

Sigara alışkanlığının kadınlar arasında ne derece yaygın olduğuna bakarsak. Köyde 6 kadın sigara kullanmaktadır. Bu kadınlardan biri günde bir paket sigara içmektedir, diğerleri ise günde 4-5 sigara içmektedirler. Maltepe ve tekel 2000 tercih edilen sigara türleridir. Kadınlar çoğunlukla akşam eşlerinin bıraktığı sigaraları içmektedirler. Çocukları bakkala göndererek sigara aldırtan kadınlarda vardır.

10) GİYİM – KUŞAM

Çardaközü köyünde yöreye özgü bir giyim kuşam yoktur. Gençlerin ve yaşlıların giyim kuşamlarında farklılıklar görülür. Yaşlı erkeklerin tamamına yakını şapka veya takke takarlar. Yaşlıların tamamı kumaş pantolon, gömlek, hırka, yelek veya ceket gibi giysileri tercih ederken gençler kot pantolon tişört gibi giysileri tercih ederler. Orta yaşlı kişilerse yine gömlek kumaş pantolon gibi giysileri giyerler. Köyde genellikle koyu renk giysiler tercih edilmektedir. İnsanlar toprakta çalıştıkları için elbisede kiri belli etmemesinden dolayı koyu renk giysiler tercih edilmektedir. (Resim: 76,77,78)

Kadınlarda ise ortalama 15 yaşından itibaren başlarına tülbent takmaya başlarlar. Yaşlı kadınlar, tülbendin üstünde başka bir tülbentle alınlarından doğru başlarını bağlamayı tercih ederler. Etek, şalvar, kazak, tişört, yelek gibi giysiler giyerler. Dış görünüşlerine çok fazla dikkat etmezler. Genç kızlar şalvar giyinmeyi tercih etmezler. Uzun etek, gömlek, tişört, kazak tercih edilen giysilerdir. Genç kızlar dış görünüşlerine çok dikkat ederler temiz ve yeni kıyafetler giyinmeye çalışırlar. Orta yaşlı kadınlarda pek fazla şalvar giymeyi tercih etmezler, şalvarı sadece tarlada çalışırken giyerler. Ama yinede köyde her kadının temiz bir şalvarı bulunur. Genellikle yaşlı orta yaşlı kadınlar köy dışına çıkacakları zaman şalvar giyinmeyi tercih ederler. Ayrıca bazı kadınlar köy ışına çıkarken ferace denilen, başa takılan ve bele kadar uzanan siyah büyük başörtüleri takarlar. Köy dışına çıkılacağı zaman bütün kadınlar kıyafetlerine özen gösterir. En yeni etekler. Kazaklar, çoraplar, ayakkabılar giyilir. Başa yeni ve güzel oyalı bir yemeni takılır. (Resim:75) Yine kadınların kıyafetleri de erkeklerinki gibi koyu renklerden oluşur. Günlük kıyafetlerini etek, kazak ve ya tişört ve başlarına taktıkları yazma oluşturur. İl merkezine veya ilçeye giderken genç kızlar daha çok türban takmayı tercih ederler. Yaşlılar köy dışına çıkacakları zamanki kıyafetlerine de çok fazla özen göstermezler.

11) DİL – LİSAN

Çardaközü köylündeki şivenin değişik bir yapısı vardır. Şimdiki zaman eki olan –yor ekinin yerine genellikle geniş zaman eki olan –ar eki gelir. Bir örnek vermek gerekirse "ne yapıyorsun" yerine "naparsın", "geliyormusun" yerine "gelirmisin". Sözcüklerin başka şekillerde telaffuzu da görülür. Birkaç örnek vermek gerekirse ;

Ibrık	ırbık	pat diye	patadak
Isırmak	ıstırmak	işemek	siğmek
Çağırmak	ünlemek	kız	gı
Kıpırdamak	kıynamak	gidiyorum	gidiyom
Gülmek	hakırdamak	ne olacak	ne olcek
Bataklık	mırık	yıkanmak	yunmak
Kavun	gavun	giydir	giydiriver
Karpuz	garpuz	getirecekmiş	getcemiş
Azcık	accik	götürmüşler	götmüşler
Yürümüyor	yörümeyor	yemedi	yimedi
Gidelim	gidem	kavun karpuz tarlasıbostan	
kapı önü	hayat	leğen	iliğen,tec
maksi	etek	koparmak	kırçmak

12) KÖYDE SÖYLENEN MANİLER VE DEYİMLER

Çardaközü köyünden birkaç mani örneği

Ulu cami direk ister
Söylemeye yürek ister
Benim karnım toktur ama
Arkadaşlar börek ister

Halayıklar halayıklar
Ocak başında uyuklar
Davulun sesini duyunca
Pirincin taşını ayıklar
Benim ağam camdan bakar
Bende sandım lira atar
Lirasına nail oldum
Yimbeşine gail oldum

Şimdide birkaç deyim örneği verelim.

Bağda izin olsun, yemede gözün olsun
Evdeki hesap çarşıya uymaz
Yuyucu ile su kuyucu para çıksın da ölen ister imanlı isterse imansız gitsin
İki şinik bir ayar, irençberi kim sayar
Yamalık arkaya çöver, herkes kendini över
Hay guzum bal ballanır, al allanır, sal sallanır
El terazi, göz nizam. Eşek yarım okka, sıpa yüz dirhem
Öcek der gelir, böcek der gidersin
Çay sıra geldim, boy sıra gidiyorum
Kependen gelen yağmura kepenek germe
Donundan bir ip çeksen yedi yaması sökülür.

13) HAYATIN ÇEŞİTLİ DÖNEMLERİNDE UYGULANAN RİTÜELLER

Çardaközü köyünde doğum, sünnet, evlenme gibi konularda yapılan uygulamalara daha önce değinmiştik. Şimdi köyde bunlar haricinde yapılan ritüellere değinmeye çalışalım.

A) KÖYDE ÖLÜMLE İLGİLİ ADETLER

İnsan ; doğar, büyür ve ölür. Her canlının olduğu gibi insanın hayatının da bir sonu vardır. Bu son kaçınılmaz olmasına rağmen, insanın şaşırdığı, hoşlanmadığı bir durumdur. Bir insanın bağlı olduğu topluluktan birden bire ayrılması diğer insanlar üzerinde ekonomik ve psikolojik etkilere yol açmaktadır. Hayatını kaybeden kişinin yaşı ve statüsü de geride kalanları farklı etkilemektedir. Örneğin, bir ailede, baba statüsündeki kişinin hayatını kaybetmesi o aile için hem psikolojik hem de ekonomik bir yıkım olacaktır. Ayrıca genç yaştaki insanların ölümü toplumu daha fazla üzmektedir. Çünkü genç insanların ölümü beklenmeyen ölümdür. Yaşlı ve hasta insanların ölümü zaten beklenen bir olgu olduğundan dolayı toplumu daha az etkilemektedir.

Ölümle ilgili adetler ve inanmalar insanın tarihi kadar eskidir. Neandertal insandan bu yana sürüp gelmekte olan ölümle ilgili uygulamalar, toplumdan topluma farklılıklar gösterse de, ana amaç ; kişiyi bundan sonraki yaşamına uğurlamak ölen kişiye karşı yapılması gereken son görevi yerine getirmektir.

Şimdi Çardaközü köyünde ölümle ilgili olarak yapılan uygulamalara geçelim.

Bir kişinin ölüp ölmediğini anlamak için, ağzına ayna tutulur ayna buhar olmazsa nefes almadığı anlaşılır, ve ya ağzına su verilir su ağzından dışarı boşalırsa öldüğüne karar verilir, ve ya nabzına bakılır. Evden bir kişi camiye giderek ölüm haberini imama bildirir. İmam sela vererek ölüm haberini bütün köye duyurur. Ölüm haberini duyan herkes kısa bir süre sonra ölü evine

gider. Kişinin öldüğü anlaşıldıktan sonra yere uzatılır ve soyundurulur. Ölüyü incitmemek için kıyafetleri makasla kesilerek çıkartılır. Ölünün ağzı sinek girmesin diye, bezle kapatılır. Çenesi kafasından doğru bir tülbentle bağlanır. Ölünün ayakları ayrık kalmasın diye, baş parmaklarından ve ya ayaklarının üstünden bağlanır. Elleri yanına uzatılır. Üzerine çarşaf örtülür. Ölünün karnına şişmemesi için maşa makas ve ya bıçak konulur. Kapısını önünde bahçede kazanda su ısıtılır. Cenaze battaniyeye sarılarak bahçeye götürülür. Camiden getirilen salaca'nın üzerine yatırılır. Salaca ; 1 m yüksekliğinde tahtadan yapılmış bir masadır. Başı kıbleye doğru çevrilir ve ölüyü yıkama işlemleri başlar. Eğer ölen kadınsa köyde ölü yıkamayı bilen bir kadın yıkar. Erkekse imam veya ölü yıkamayı bilen bir erkek ölüyü yıkar. Ölü yıkanırken bir yandan dua okunur. Önce boy abdest aldırılır, daha sonra sağ tarafına yatırılarak sağı yıkanır sonra sol tarafına yatırılır ve solu yıkanır, ölü yıkanırken sabun kullanılır. Daha sonra başından aşağıya üç defa su dökülür. Daha temiz bir bezle suyu alınır ve hazırlanmış olan kefen giydirilir. Ölünün güzel kokması için, kefenin içine kına, çöre otu, konulur ve zemzem suyu serpiştirilir. Sonra bir çarşafa sarılır. Boğazından belinden ve ayaklarından bir bezle bağlanır. Ölü erkekse üzerine seccade kadınsa yazma örtülür. Yere bir kilim serilir ve ölü üzerine konulur ve kilime sarılır. İmam cemaate üç kere "hakkınızı helal edin"der. Cemaatte üç kere hakkını helal eder. Cenaze kilimle beraber getirilen tabuta konulur. Cemaat ölüyü yürüyerek camiye taşır. Ölüyü incitmemek için yavaş yavaş yürünür. Ölü camide bulunan musalla taşına konulur. Cemaat cenaze namazı kılar. Ölü ikindi ezanı ile akşam ezanı arasında gömülmez. Bunun dışındaki herhangi bir vakit namazından sonra kılınan cenaze namazının ölü mezara götürülür. Kadınlar için göğse, erkekler için bele kadar kazılmış olan çukura ölü gömülür. Ölü gömüldükten sonra erkekler ölü evinin bahçesinde imamın okuduğu kuranı dinlerken, kadınlar evin içinde kuran okurlar ve ağıt yakarlar. Cenaze evinin yemek yapmaya vakit bulamayacağı düşüncesiyle komşuları üç gün boyunca yemek getirir. 15 gün boyunca cenaze evinde kuran okutulur. Ölümün 7. Gününde camide ölünün ruhuna kuran okutulur ve helva, yemek ve şerbet dağıtılır. 52. Günde yine kuran okutulur ve yemek dağıtılır.

Bayramların arife günlerinde mezarlığa ziyarete gidilir. Ölünün ruhuna kuran okunur. Mezarına su dökülür, çiçek dikilir, mezarın yanına meyve ağacı dikilir.

Ölümün üzerinden bir yıl geçtikten sonra ölünün ruhuna yemek verilir. Yemek düğün ve sünnet yemeğinde olduğu gibi bamya çorbası pilav hoşaf helva ve ekmektir. İlçeden veya diğer köylerin birinden kiralanan yemekçiye yemekler yaptırılır (yemekçi erkek veya kadın olabilir). (Resim 127,128,129) Ölünün ruhuna bütün köye yemek dağıtılacağı gün, öğleden önce saat 11 gibi camide mevlit okutulur. Kadınlar caminin üst katında ayrılan bölmede oturarak mevlit dinlerken (Resim:131), erkekler alt katta mevlit okuyan hocanın önünde diz çöküp oturarak mevlit dinlerler (Resim:132). Öğlen ezanında mevlit biter. Erkekler öğlen namazını kılarlar.

Avlusu uygun olanların avlularında, olmayanların okulun bahçesindeki açık alana kurdukları sofralarda bütün köy yemek yer. Önce yere çadır denilen kalın ve büyük bezler serilir (bu çadırlar çuvalda olabilir). Gelecek olan kişi sayısına göre, demirden yapılan üç veya dört ayaklı sofra altlığının üzerine sini konularak 25-30 tane sofra kurulur. (Resim:133) önce erkekler bu sofralara oturarak yemek yerler (Resim:135,136). Erkeklere yemek servisini yine erkekler yapar (Resim:134). Bütün sinilerin bir köşesine sofrada oturabilecek kişi sayısına göre 6-7 tane kaşık, 10dilim kadar ekmek, bir tas üzüm hoşafı konulur . önce bütün sofralara bamya çorbası servisi yapılır. Ardından etli pilav gelir, satın alınan tahin helvası da ikram edildikten sonra yemek biter. Bu arada kadınlar bir yandan çıkan bulaşıkları leğenlere doldurdukları su ile yıkamaktadırlar (Resim:137).

Sonra kadınlar sofralara oturur. Kadınlara yemek servisini yine kadınlar yapar. Aynı yemek çeşitlerinden kadınlarda yedikten sonra yine bu bahçe içerisinde uzun süredir görüşemeyen kişiler sohbet ederler. Daha sonra herkes evlerine gider.

B) ASKERE UĞURLAMA

Askerlik 20 yaşına gelmiş olan her erkeğin vatan görevidir. Askere gidecek olan kişi son 15 gününü yakın akrabalarını ziyaret ederek geçirir. Askere gitmeye bir hafta kala komşular akrabalar asker ziyaretine giderler. Yanlarında çorap, havlu yiyecek, bisküvü, çerez , fasulye gibi hediyeler götürülür. Hep birlikte oturulup çay kahve içerler ve sohbet ederler. Askere gitmeye bir gün kala akşam vakti bütün akrabalar ve komşular askere gidecek kişinin evinde toplanırlar . Ertesi gün öğleden sonra asker adayı hediye getiren bütün akrabalara ve komşulara Allahaısmarladık demeye gider. Ziyaret edilen kişilerde askere para verirler. Sabah bütün akrabalar ve komşular köy meydanında toplanır. Köy hocası gelir. Erkekler sıraya dizilir arkalarında da kadınlar sıraya geçerler. Hoca dua okur. Askerler sırasıyla önce erkeklerin sonra kadınların ellerini öper. Anne ve babalar asker adaylarının harçlıklarını verirler. Askerler arabaya bindikten sonra arabanın arkasından su dökülür. Bu su dökmenin amacı "su gibi gidip gelsin" diyedir. Meydandaki herkes asker anne babasına güle güle gidip gelsin diyerek destek olurlar. Daha sonra herkes evine gider. Asker acemiliğini bitirip evine döndüğünde onu ilk gören gidip ailesine müjdeyi verir. Müjde veren kişiye bir hediye verilir. Erkekse para kız sa çorap, yazma gibi hediyeler verilir. Komşular akrabalar yine asker görmeye gelirler. Asker ustalığını bitirip evine döndüğünde yine bütün tanıdıklar hoşgeldine gelirler. Gelenlere asker kınası dağıtılır ve çay ikram edilir. Adak adayan aileler varsa oğlu askerden döndüğü zaman kurban keserler.

C) HACCA UĞURLAMA

Hacca gitmek İslam'ın beş şartından biridir. Köyde hacca gidecek olan kişinin evine , hacca gitmeden, bir ay öncesinden ziyaretler başlar. Hacca gidecek kişiler hacca gitmeden önce mevlit okutur ve yemek verir. Öğlen namazından önce mevlit okutulur. Namazdan sora ise hacı adayının evinde yemek verilir yemeğe bütün köy davet edilir. Bamya çorbası, pilav hoşaf ve helva yemekte ikram edilir. Yemekten sonra davetliler hacca gidecek olan

kişiye getirdikleri el havlusu çorap yazma gömlek gibi hediyeleri verirler. Hacı adayının hacca gideceği gün bütün köy köy meydanında toplanarak uğurlar. İmam dua okur. Hacı adayı bütün köy ile vedalaşır.

Hacdan dönüşte hacı kendisine hediye veren herkese yine hediyeyle karşılık verir. Hacı adayının getirdiği hediyeler arasında tespih, yazma, seccade, şalvar, battaniye, saat gibi eşyalar vardır.

D) HIDRELLEZ

Baharın gelişinin şenliklerle kutlanması köyde eskiden yapılan bir adetti. Daha çok gençlerin eğlenmesi için düzenlenen hıdrellez kutlamalarında çalgıcı kiralanır ve yemek yapılırmış. Köy meydanının önündeki kavaklık alanda bütün gençler toplanır yemek yer, ve oyun oynarlarmış. Fakat hıdrellez kutlamaları artık yapılmamaktadır.

E) YAĞMUR DUASI

Umudunu toprağa bağlayan Anadolulu köylerinde yağmur duasına çıkmak sıkça uygulanan bir olaydır. Çardaközü köyünde de uygulanmakta olan yağmur duasına çıkmak için özellikle belirlenmiş bir gün yoktur. Köylü tarladaki ürünün yetişmesi için gerekli olan yağmurun yağmadığı zamanlarda yağmur duasına çıkmaktadır.

Yağmur duası için imamın önderliğinde cemaat toplanır ve hep birlikte bir su başına giderler. Cemaat hep birlikte dua okumaya başlar. Eller normal bir dua okuma sırasında gökyüzüne doğru açık bir şekilde tutulurken, yağmur duası için damlaların yere düşüşünü sembolize etmek amacıyla eller yere doğru ve açık tutulur. Dua bittikten sonra imam ve cemaat 70 bin tane taşı tek tek okuyup bir torbaya doldururlar. Sonra bu taşlar torbayla birlikte suya bırakılır.

Eskiden yağmur duasına çıkılmadan önce köy halkı kendi arasında para toplayıp yemek yaptırırmış. Kadın, erkek, çocuk bütün köy halkı ve köydeki

bütün hayvanlar toplanarak bir su başına giderlermiş. Orada hocanın duası eller yere doğru ve açık bir şekilde tutularak dinlendikten sonra, hayvanlar içerisindeki ana ve yavruların birbirinden ayrılması için sürü birbirine karıştırılır, sonrada yavruların analarını bulmaları seyredilirmiş. Allah'ın hayvanlara vereceği rıskı (yaşaması için gerekli olan yiyeceği) esirgememesi için hayvanlarında dua etmesi gerektiği, bu işlemle hayvanların duaya katıldığı düşünülmektedir. Dua bittikten sonra büyün köy halkı su başında topluca yemek yerlermiş. Şimdilerde bu uygulama köyde yapılmamaktadır.

Görüldüğü gibi yağmur duası sihirsel-dinsel karışımlı bir uygulamadır. İnsanoğlu tarihinin ilk dönemlerinden bu yana doğa güçlerini harekete geçirmek için, bir takım sihirsel-dinsel uygulamalara baş vurmaktadır. Bugün hala Anadolu'nun köylerinde toprağa olan bağlılık, ürünün yetişmesi için gerekli olan yağmurun yağmasının doğaya bağlı olması insanın doğa güçlerini etkilemek için bir takım sihirsel yöntemlere başvurmasına sebep olmaktadır. Ürünün yazgısının doğanın elinde olmaktan çıkarak, toprağı sulama sistemlerinin geliştirilmesiyle insanın geçmesiyle tamamen terk edilecek bir ritüel olan yağmur duası köklü geçmişiyle birlikte tarihe karışacak bir uygulama olacaktır.

F) DİNİ BAYRAMLAR

RAMAZAN BAYRAMI : Bayram arifesinde mezarlıklar ziyaret edilir. Durumu iyi olan haneler. Haneler fakirlere yağ, şeker, süt, yoğurt gibi gıda maddeleri verirler. Bayram için hazırlıklar bir hafta öncesinden başlar. Evin temizliği yapılır. Baklava, börek, dolma, pilav gibi gıda maddeleri hazırlanır. Bayram sabahı erkenden kalkılır. Erkekler bayram namazını kılmak için camiye giderler. Eskiden köy odasına yemek götürülür, bayram namazından çıkan erkekler köy odasına gelerek hem bayramlaşırlar hem de hep birlikte sabah kahvaltısı ederlermiş. Şimdi ise erkekler camide bayramlaşmakta ve kahvaltı için evlerine geri dönmekteler. Bayramların eskisi gibi kutlanmadığı, bütün köy dolaşılarak komşularla bayramlaşma gibi adetlerin kalktığı anlatılmaktadır. Bayramda herkes kendi akrabalarını ve komşularını ziyaret

etmekte onun dışında herkes kendi misafirleriyle ilgilenmektedir. Köy dışında çocukları olan hanelerin çocukları bayram ziyareti için köye gelir. Köydeki bir çok ailenin köy dışından misafiri geldiği için herkes kendi misafiriyle ilgilenerek bayramı geçirir.

KURBAN BAYRAMI : Kurban bayramı arifesinde yine mezarlıklar ziyaret edilir. Ekonomik durumu iyi olan aileler, bir hafta öncesinden kurbanlık hayvan alırlar. Sabah erkenden erkekler bayram namazını kıldıktan ve camideki cemaatle bayramlaştıktan sonra evine döner ve ev halkıyla bayramlaşma işlemi bittikten sora kurban kesmek için hazırlıklar başlar. Kurban kesme işi bilinmiyorsa köyde bilen birinden yardım istenir. Kurban etinin bir kısmı evde yenir bir kısmı da akrabalara ve komşulara dağıtılır. Özellikle ekonomik durumu iyi olmayan ailelere daha fazla kurban payı verilir. Kurban kesme işlemi dışında akrabalara bayram ziyaretine gidilir. Bunun dışında misafirlerle ilgilenilir. Gelen misafirlere özellikle kurban eti ikram edilir.

6. BÖLÜM

SONUÇ

Antropoloji, insanı anlamaya çalışırken onu, oluşturduğu kültür üniteleri çerçevesinde bütün yönleri ile inceler. Antropoloji kültürlerin birbirlerinden başkalıklarını toplamaya çalışırken, aynı zamanda ortak noktalarını da keşfetmek ister.

Antropoloji ulusal düzeydeki farklılıkları incelemenin yanı sıra, bir ulus içindeki sosyal, mesleki, mahalli farklılıklarla da çok yakından ilgilenir.

Ayrıca ekonomik etkinliklerin türüne bağlı olarak çok farklı yaşam tarzlarının hüküm sürdüğü, şehir kültürü ve köy kültürü arasındaki farklılıklar bize, insanın gelişiminin ve değişiminin yönünü saptamak için eşsiz bir malzeme sunmaktadır.

Türkiye'nin kırsal kesimi, şehirlerle sıkı ilişkiler içerisindedir. Bir yandan köylerimize şehir kültürü taşınırken, diğer yandan şehirlerimizde geleneksel kültürü yaşatmak amacıyla değişik etkinlikler düzenlendiği görülmektedir.

İşte bütün bu komplike yaşayış örüntülerini bilimsel verilere dayandırarak açıklamak gerekmektedir.

Bu araştırma bütün bu bilimsel kaygıyı içinde barındırarak gerçekleştirilmiştir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara değinecek olursak;

Sosyo-kültürel ekonomik yönleriyle incelenen Çardaközü köyü Eskişehir ilinin Günyüzü ilçesinin bir köyüdür.

Köyün, Anadolu'daki birçok köye göre gelişmiş bir bölgede bulunması ve ulaşım yolları üzerinde olması, köyde sosyal değişmelerin hızlı yaşanmasına ortam hazırlamıştır. Köyde yaşayan hanelerin yaklaşık tamamı, elektrik, su, telefon gibi hizmetlerden faydalanmaktadır.

Çardaközü köyünde yaşayan nüfus incelendiğinde köyün önemli ölçüde göç verdiği tespit edilmiştir. Özellikle köydeki genç nüfusun göçe katıldığı söylenmelidir. Köy İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyük metropollere değil de daha çok Eskişehir, Polatlı ilçesi, Günyüzü ilçesi, Sivrihisar ilçesi gibi çok fazla gelişmemiş bölgelere göç vermektedir.

Çardaközü köyü aynı zamanda civardaki diğer köylerden ve Doğu Anadolu'nun köylerinden göç almıştır. Civar köylerde yaşayan haneler, Çardaközü'ne yakın alanlarda toprak sahibi oldukları için, bu köye gelip yerleşmişlerdir.

Ülkemizin doğusunda yaşanan terör olgusu da aslında, sonuçlarıyla bütün Türkiye'yi etkilemektedir. Doğu bölgelerimizde yaşayan halk terörden kaçarak ülkenin çeşitli yerlerine göç etmektedirler. Yaşanan bu göçler bir sürü sosyal ekonomik sorunları da beraberinde getirmektedir. Ağrı ilinde yaşayan 5 hane bölgede yaşanan terörist eylemler dolayısıyla köylerini terk etmiş ve Çardaközü köyüne yerleşmişlerdir.

Çardaközü köyünde yapılan ekonomik etkinlikler konusunda, köyün geçim kaynağının ağırlıklı olarak tarıma dayandığını söylemeliyiz. Köyde yaşayan hanelerin yaklaşık yarısı, tarımın yanı sıra hayvancılık işleriyle de uğraşmaktadır. Genç hane başkanları grubunda hayvancılık daha yaygın olarak yapılmaktadır.

Çardaközü köyünde ağırlıklı olarak köy dışından evlenme vardır. Köyde konuşulan kadınların büyük bir kısmını bu köye evlilik yoluyla gelen kadınlar oluşturmaktadır. Kadınlar evlilik yoluyla gerçekleştirdikleri göçlerle, yeni

geldikleri kültür ortamına, sosyalize olduğu yerin kültürünü taşımakta, bir bakıma kütürlerin birbirine karışmasını ve kaynaşmasını sağlamaktadırlar.

Köyde genç hane başkanları grubunun sosyal değişmeyi hızlandıran davranış türlerini daha fazla sergilediği söylenmelidir. Hane nüfusundan, eğitim durumuna, evlilikte eş seçiminden sahip olunan çocuk sayısına, gebelikte karşılaşılan düşük yapma durumundan, doğan çocukların yaşamlarını devam ettirebilme oranlarına, evde çamaşır ve ev temizliği gibi ev işlerinin nasıl yapıldığına kadar genç hane başkanları gurubu ile yaşlı hane başkanları grubu arasında büyük farklılıklar vardır.

Ayrıca televizyon, telefon gibi iletişim araçlarının köyde yaygın olarak kullanılıyor olması, il ve ilçe merkezleriyle sürekli temas içinde olunması, köyde değişmeyi hızlandıran faktörler arasındadır.

Geleneksel yapının yavaş yavaş çözülmekte olduğu Çardaközü köyünde, çok hızlı bir sosyo-kültürel ekonomik değişme sürecine girilmiştir.

ÖNERİLER

Çardaközü köyünün en önemli sorunu kanalizasyondur. Köy yollarında, köy sokaklarında açıkta akan atık sular, insan sağlığını tehdit etmektedir. Bu sebeple kanalizasyon sisteminin oluşturulması köyde acil bir ihtiyaç halindedir.

Köyde diğer bir sorunsa çocukların eğitimi konusunda yaşanmaktadır. Köyde 6 yıldır çocuklar taşımalı sistemle ilçedeki ilk okula taşınmaktadır. Bu durum küçük çocukların büyük zorluklar yaşamasına sebep olmaktadır. Köyde bir ilk okul vardır. Bu ilk okul binasına gerekli olan donanımlar sağlanmalı ve çocuklara 8 yıllık temel eğitimlerini köyde tamamlayabilme imkanları yaratılmalıdır. Çocukların orta öğrenimlerini de tamamlayabilmeleri için köylerin bulunduğu bölgelerde yatılı okulların sayısını arttırılması köy çocuklarının okuma şanslarını arttıracağı kanısındayım. Türkiye'nin kırsal

kesimlerinin eğitim sorunu gerekli olan alt yapının tamamlanmasıyla çözülebilir. Köy çocuklarının gidebilecekleri okulların sayısının ve kalitesinin arttırılması yoluyla kırsal kesim insanının eğitim sorununu çözebilir. Köylüler çocuklarını büyük bir istekle okutmak istemektedirler. Çocuklarını okutabilmek amacıyla şehirlere taşınmak isteyen bir çok aile vardır. Bu insanlara gerekli olanakların sağlanmasının şehirlere doğru yaşanan göç furyasını da bir bakıma azaltabileceği kanısındayım.

Köyde sağlık konusunda belirgin bir ilerleme gözükse de bunun yeterli olmadığı çok açıktır. Köylerde kapsamlı sağlık ünitelerinin ve sağlık sigortasının kurumlaşması gerektiğini düşünüyorum. Bağ-kur gibi kurumların yeterince cazip ve işlevli olmadığı ortadadır. Bu sebeple bütün insanlara eşit ve parasız sağlık olanaklarının hazırlanması için gerekli düzenlemelerin biran önce yapılandırılması gereklidir. Köye en yakın olan ilçedeki sağlık kurumu çok yetersizdir. Köyde sağlıkla ilgili sorunların çözülebilmesi için Polatlı'ya veya Eskişehir'e gitmek bir zorunluluktur. Bu sebeple Çardaközü köyünde yaşayan insanların bazıları sağlık imkanlarına ulaşabilmek konusunda büyük zorluklar yaşamaktadırlar. Sağlık kurumları bütün insanların her yönden rahatlıkla ulaşılabilecek bir konuma getirilmelidir.

Ayrıca köylerimizde sosyal aktivitelere yönelik hiçbir imkan bulunmamaktadır. Köydeki insanların sanatla veya sporla ilgilenmelerini desteklemek amacıyla çalışmalar yapılmalı, onlara bu gibi konularda faaliyet gösterebilmeleri için gerekli imkanlar sağlanmalıdır. Köylerde sosyal hayatı yönlendirmek amacıyla çeşitli festivallerin, etkinliklerin düzenlenmesi köy insanının çalışma hayatı dışında değişik akivitelerde bulunabilmesi için olanaklar yaratılması onların, bir çok konudaki gelişimine ışık tutabileceği kanısındayım.

KAYNAKÇA

AKKAYAN, Taylan

1979 Göç ve Değişme, İstanbul: İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Basımevi.

1991 Osmaneli Değişen Bir Anadolu Kasabası, İstanbul: İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Basımevi.

1999-2000 Araştırma Yöntem ve Teknikleri Basılmamış Ders Notları

1999-2000 Köy Antropolojisi Basılmamış Ders Notları

ALBEK, Suzan

1991 Dorlaıon'dan Eskişehir'e, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Basımevi.

.....

1986 Ana Biritanica Genel Kültür Ansiklopedisi, Cilt:8,11 İstanbul: Ana Yayımcılık.

ANDREWS, Peter A.

1992 Türkiye'de Etnik Gruplar, İstanbul: Ant-Tüm Zamanlar Yayımcılık

ARISOY, Süleyman

1974 "Folklor ve Doğum", Türk Folklor Araştırmaları no:304 cilt: 15 sayı:26

ARSEBÜK, Güven

1995 İnsan ve Evrim, İstanbul: Ege Yayınları

BENNET, John

1968 Kültürlerin İncelenmesi, Saha Çalışması Teknik ve Metodolojisi Üzerine Bir İnceleme, Ankara: Bilim Yayınevi

.....

1992 Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi, Cilt:6,9 İstanbul: Milliyet Yayınları.

BÜYÜKER, Osman Nuri

1996 "Antropolojik Yönüyle Sünnet", Bilim ve Ütopya sayı:29

DARWİN, Charles

1968 İnsanın Türeyişi, Ankara: Sol Yayınları

.....

1973 Eskişehir İl Yıllığı, Eskişehir: Valilik Yayınları, Uğur Matbaası.

ERDENTUĞ, Nermin

1972 Türkiye Türk Toplumlarında Kültürel Antropolojik İncelemeler, Ankara: A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları.

GULBENKIAN KOMİSYONU

1998 Sosyal Bilimleri Açın, İstanbul: Metis Yayınları.

GÜVENÇ, Bozkurt

1994 İnsan ve Kültür, İstanbul: Remzi Kitabevi

İNAM, Ahmet

1999 "Bilimi Yaşamak" Bilim ve Ütopya sayı: 65

KIRIMLI, Yüksel

1996-1997 Aile Antropolojisi Basılmamış Ders notları

KONGAR, Emre

1995 Toplumsal Değişme Kuramları Ve Türkiye Gerçeği, İstanbul: Remzi Kitabevi

OZANKAYA, Özer

1991 Toplum Bilim, İstanbul: Cem Yayınları

ÖRNEK, S.Veyis

1969 "Etnolojinin Tarihçesi, Başlıca Ekolleri, Görevleri" Sosyal Antropoloji ve Etnoloji Dergisi, İstanbul: İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Basımevi

ÖZALP, Tahsin

1960 Sivrihisarın Kuruluşu, Eskişehir.

SARAN, Nephan

1984 Köylerimiz, İstanbul: İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Basımevi.

1994 Antropoloji, İstanbul: İnkılap Kitabevi

SAYIN, Ünal

1990 Aile Sosyolojisi, İzmir: Ege Ünüversitesi Basımevi.

1990 Sosyal Bilimler Ansiklopedisi, Cilt: 1 İstanbul: Nesil Matbaacılık.

ŞENEL, Alaeddin

1995 İlkel Topluluktan Uygar Topluma, Ankara: Bilim Ve Sanat Yayınları.

TEZCAN, Mahmut

1993 Kültür Ve Kişilik, Ankara: A.Ü. Basımevi

TÜTENGİL, C. Orhan

1978 Sosyal Bilimlerde Araştırma Ve Metod, İstanbul: İstanbul Matbaası.

WELS, Calvin

1993 İnsan ve Dünyası, İstanbul : Remzi Kitabevi.

ÖZ GEÇMİŞ

1977 yılında İstanbul'da doğdum. İlk öğrenimimi İstiklal İlkokulunda, orta okul öğrenimimi Tülin Manço Ortaokulunda, lise öğrenimimi Şişli Lisesinde tamamladım. 1996 yılında girdiğim üniversite sınavlarında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Antropoloji Bölümünü kazandım.

Antropoloji bölümünde 1. sınıf öğrenciliğim sırasında "Karasaban Yapımı" konulu bir görsel belgeleme çalışması hazırladım. 3. ve 4. sınıf öğrenciliğim sırasında "Sosyo-Kültürel Ekonomik Yönleriyle Çardaközü Köyü" isimli bu çalışmayı hazırladım. Yine 4. sınıf öğrenciliğim sırasında Dünya Bankasının yaptırmış olduğu "Deprem Sonrası Sosyal Değerlendirme" amacıyla gerçekleştirilen araştırmada görev aldım. Antropoloji Bölümünden 2000 yılında mezun oldum.

EKLER

Resim 1) Köyün Genel Görünümü (Aşağı Mahalle)

Resim 2) Köyün Genel Görünümü (Yukarı Mahalle)

Resim 3) Köyün Genel Görünümü (Aşağı Mahalle)

Resim 4) Köyün Genel Görünümü (Yukarı Mahalle)

Resim 5) Köyün kuzeyi boyunca uzanan düz ovalardan bir görüntü

Resim 6) Köyden aşağı mahalleden bir yol görüntüsü

Resim 7) Köye giden yol

Resim 8) Köyün girişinden bir görüntü

Resim 9) Köyün Okulu

Resim 10) Köyün camisi

Resim 11) Köy Konağı ve Kahve

Resim 12) Köyün Parkı

Resim 13) Köyde Bulunan İkinci Kahve

Resim 14) Aşağı Mahalledeki Köy Çeşmesi ve Selektör Binası

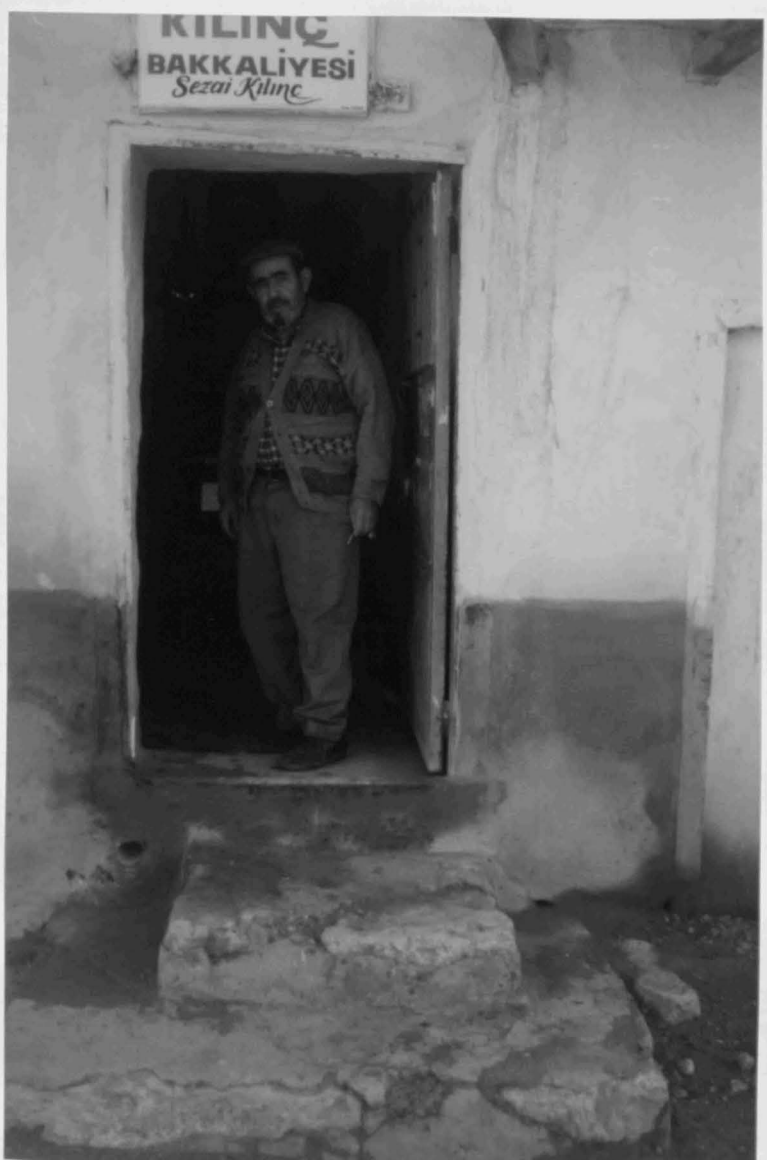
Resim 15) Köyün Eski Mezarlığı

Resim 16) Köyün Yeni Mezarlığı

Resim 17) Köydeki Bakkal Binasının Dıştan Görünümü

Resim 18) Bakkalın Girişi

Resim 19) Bakkal Dükkanının İçinden Bir Görüntü

Resim 20) Bakkalda Alış Veriş Yapan Çocuklar

Resim 21) Tarlada Çapa Yapan Kadınlar

Resim 22) Tarlada Çapa Yapan Kadınlar

Resim 23) Tarlada Çapa Yapan Kadınlar

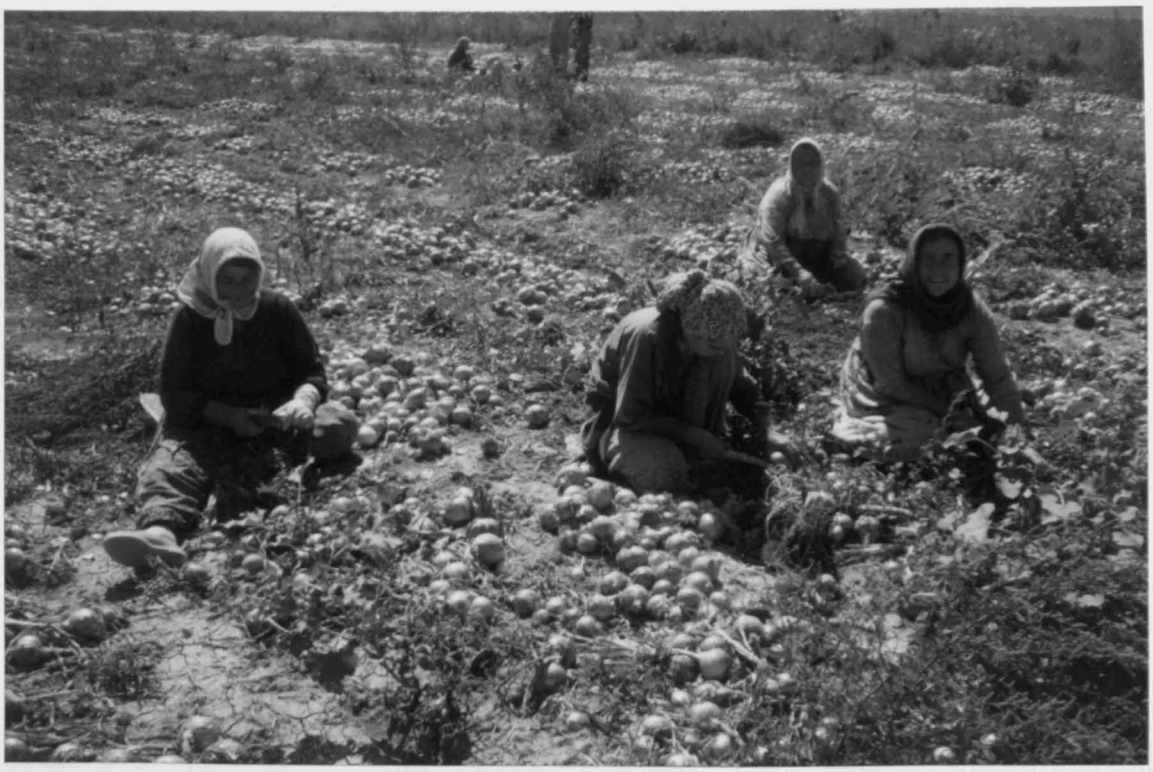
Resim 24) Tarlada Çapa Yapan Kadınlar

Resim 25) Tarlada Soğan Sapını Bıçakla Kesen Kadınlar

Resim 26) Tarlada Soğan Sapını Bıçakla Kesen Kadınlar

Resim 27) Tarlada Soğan Sapını Bıçakla Kesen Kadınlar

Resim 28) Tarlada Soğan Sapını Bıçakla Kesen Kadınlar

Resim 29) Tarladan Domates Toplayan Bir Kadın

Resim 30) Tarladan Yeşil Biber Toplayan Kadınlar

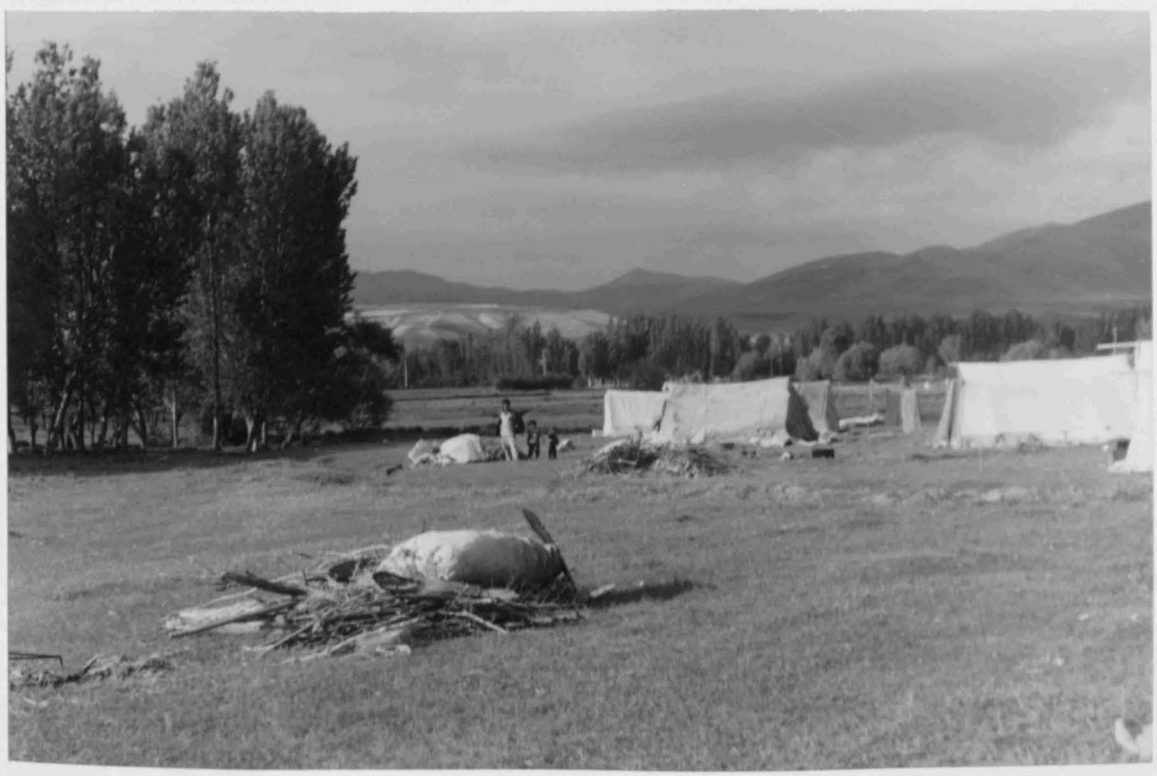
Resim 31) Kavunların Tarladan Toplanıp Kamyonete Yüklenmesi

Resim 32) Tarlada Kavun Toplayan Bir Kadın

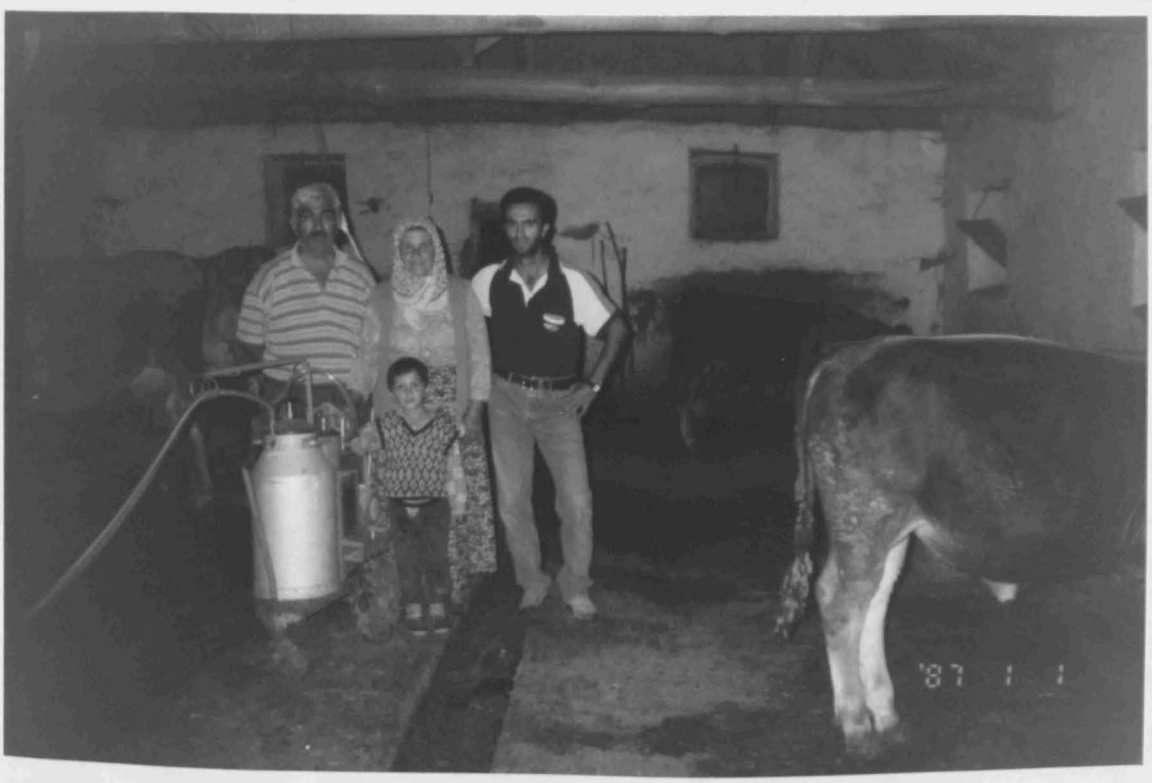
Resim 33) Tatlanın Sulanması İçin Açılan Fıskiyeler

Resim 34) Köyün Girişindeki Yörük Çadırlarının Görüntüsü

Resim 35) Köyün Girişindeki Çayırlarda Beslenen İnekler

Resim 36) Ahırda İneklerini Makine İle Sağan Aile

Resim 37) Bir Ağıl Görüntüsü

Resim 38) Ahırı Temizlemek İçin Çalışan Baba ve Oğul

Resim 39) Köyden Genel Bir Mesken Görüntüsü

Resim 40) Tuğladan Yığma Olarak Yapılmış Bir Konut

Resim 41) Betondan Yapılmış Bir Konut

Resim 42) Taş ve Kerpiçten Yığma Olarak Yapılmış Bir Konut

Resim 43) Köyde Bulunan En Eski Evlerden Birinin Mutfağı

Resim 44) Tencerelerin ve Yiyecek Maddelerinin Konulduğu Bir Dolap

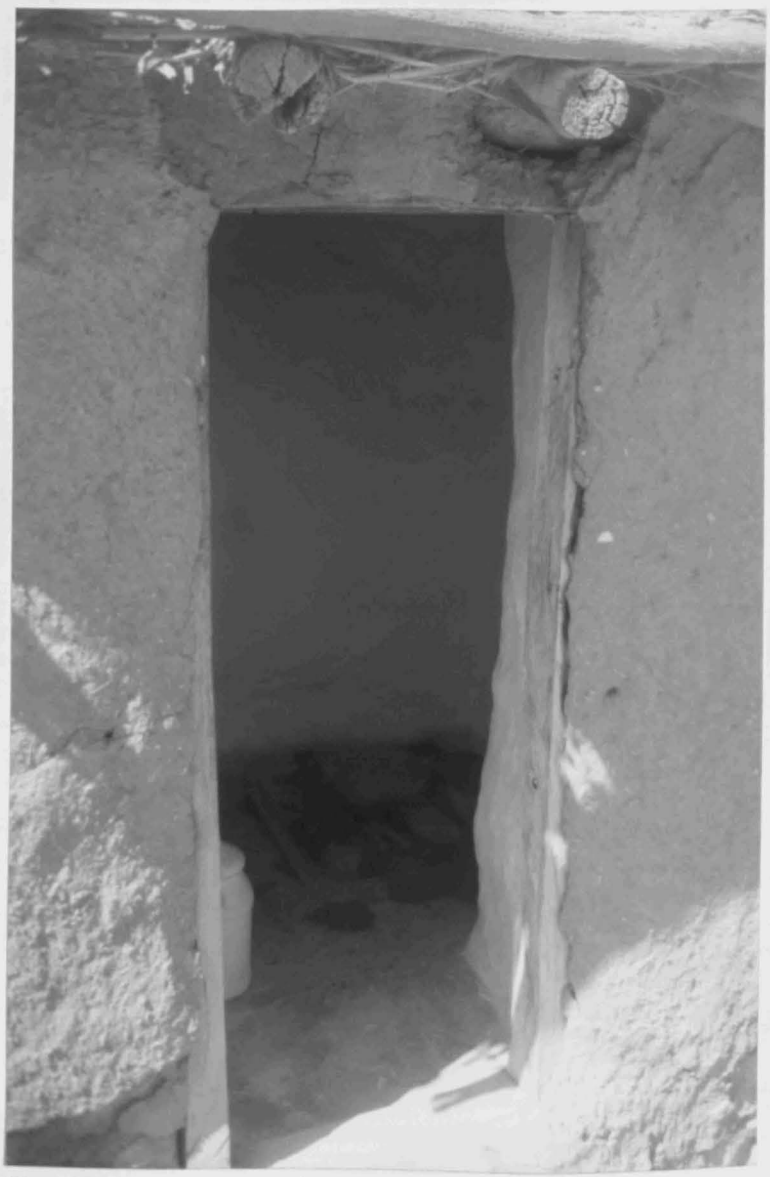
Resim 45) Bir Lavabo Görüntüsü

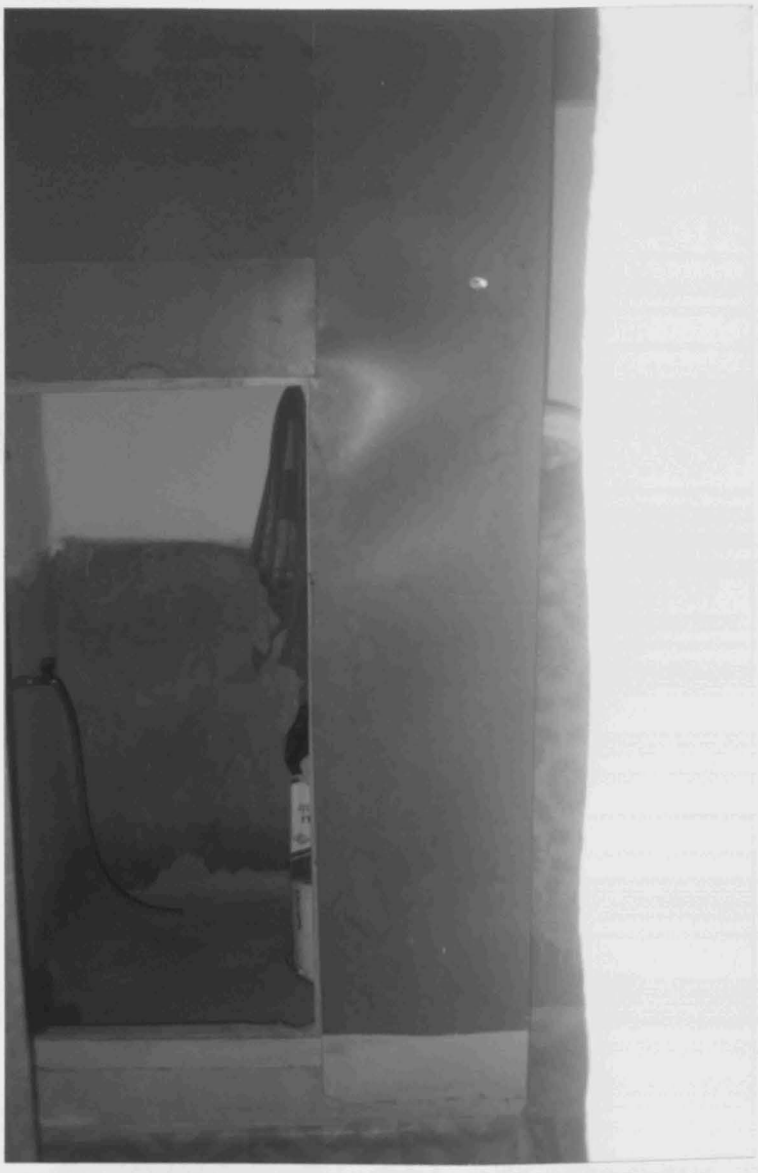
Resim 46) Evin İçinde Bulunan Bir Tuvalet Görüntüsü

Resim 47) Bir Tuvalet Görüntüsü

Resim 48) Tuvaletin İçinin Görüntüsü

Resim 49) Suntalarla Çevrilerek Yapılan Bir Banyo

Resim 50) Bir Mutfak Görüntüsü

Resim 51) Oturma Odasının Görüntüsü

Resim 52) Oturma Alanı Olarak Kullanılan Bir Yer

Resim 53) Holde Bulunan Bir Lavabo

Resim 54) Köyde Oturma Yeri Olarak Kullanılan Sedir ve Çekyat

Resim 55) Halı İle Kaplanmış Bir Sedir Görüntüsü

Resim 56) Sedir ve Yatakların Konulduğu Yüklük

Resim 57) Duvarda Bulunan Bir Aksesuar ve Tavanın Görüntüsü

Resim 58) Öğlen Yemeği İçin Hamurdan Börek Yapan Kadınlar

Resim 59) Bir Akşam Yemeği Görüntüsü

Resim 60) Kaymağı Yoğurarak Yağ Yapan Kadın

Resim 61) Kış İçin Yufka Ekmeği Yapan Kadınlar

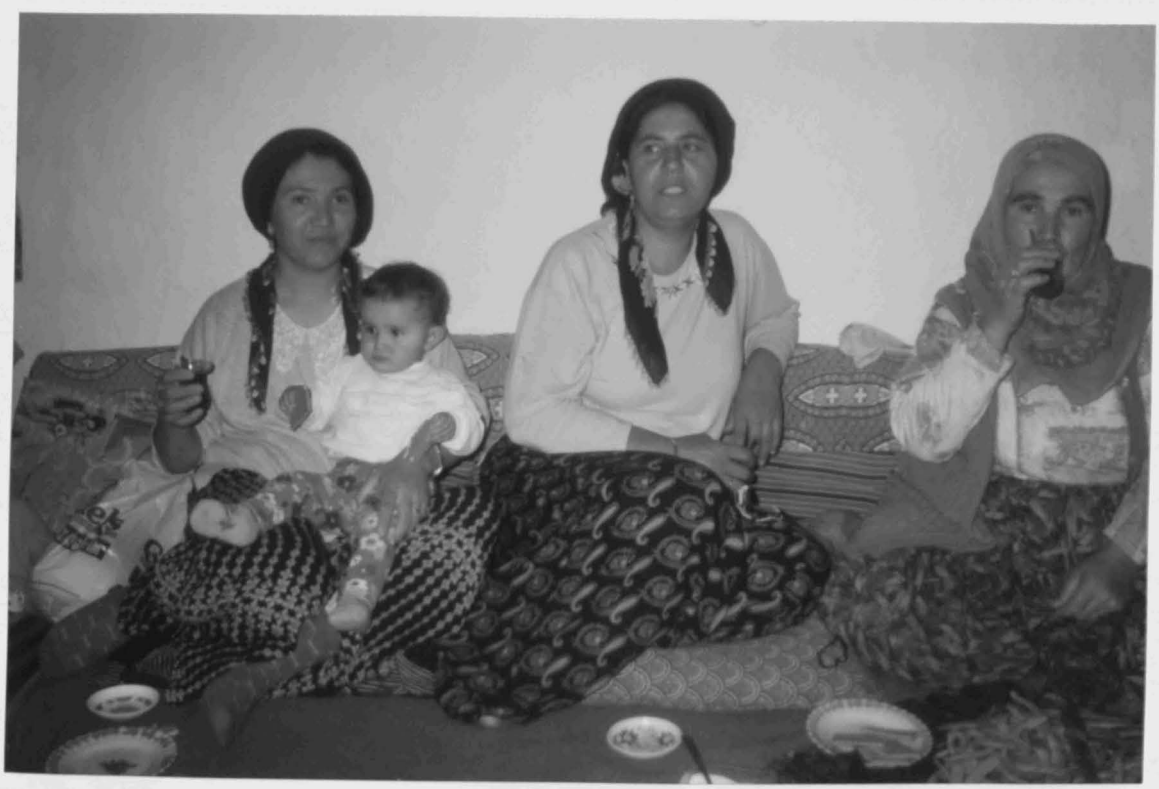
Resim 62) Elektrikli Süpürge İle Evin Temizlenmesi

Resim 63) Avluda Çamaşır Yıkayan Bir Kadın

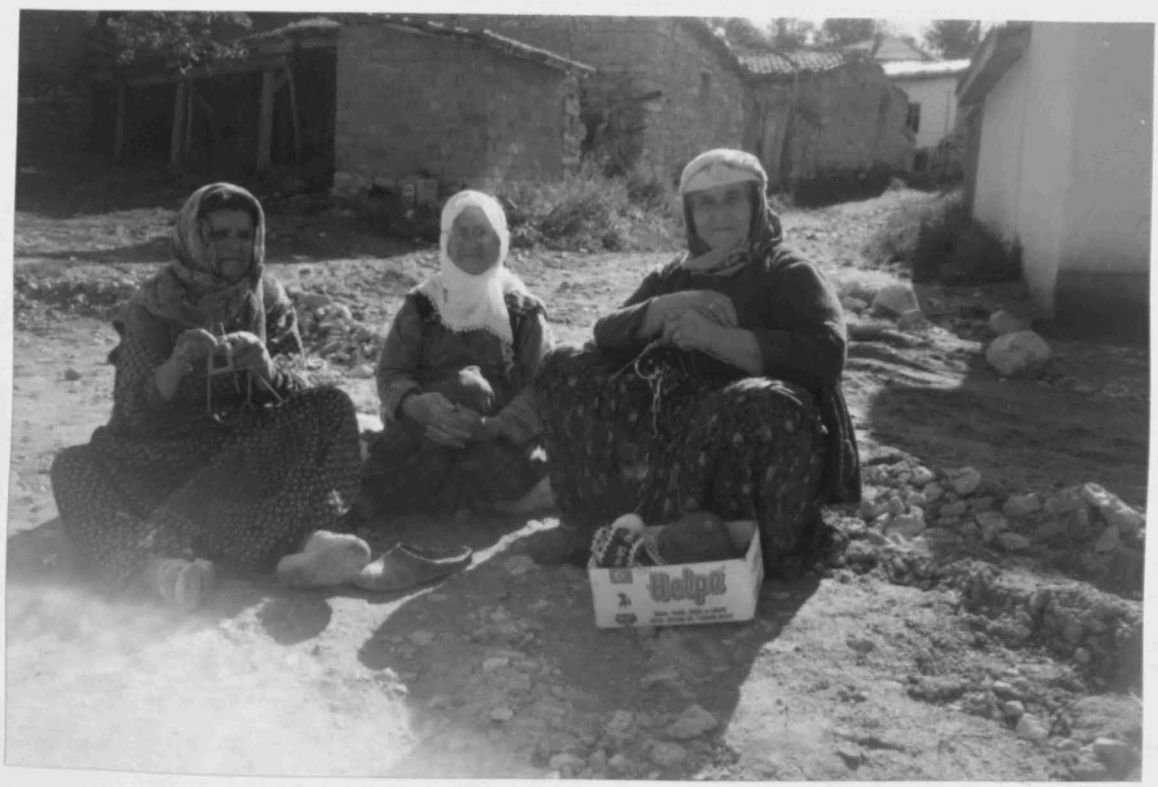
Resim 64) Köyde Akşam Oturmalarından Bir Görüntü

Resim 65) Köyde Akşam Oturmalarından Bir Görüntü

Resim 66) Kapı Önünde Patik Ören Kadınlar

Resim 67) Kapı Önünde Patik Ören Kadınlar

Resim 68) Kapı Önünde Dantel Ören Genç Kız ve Kadınlar

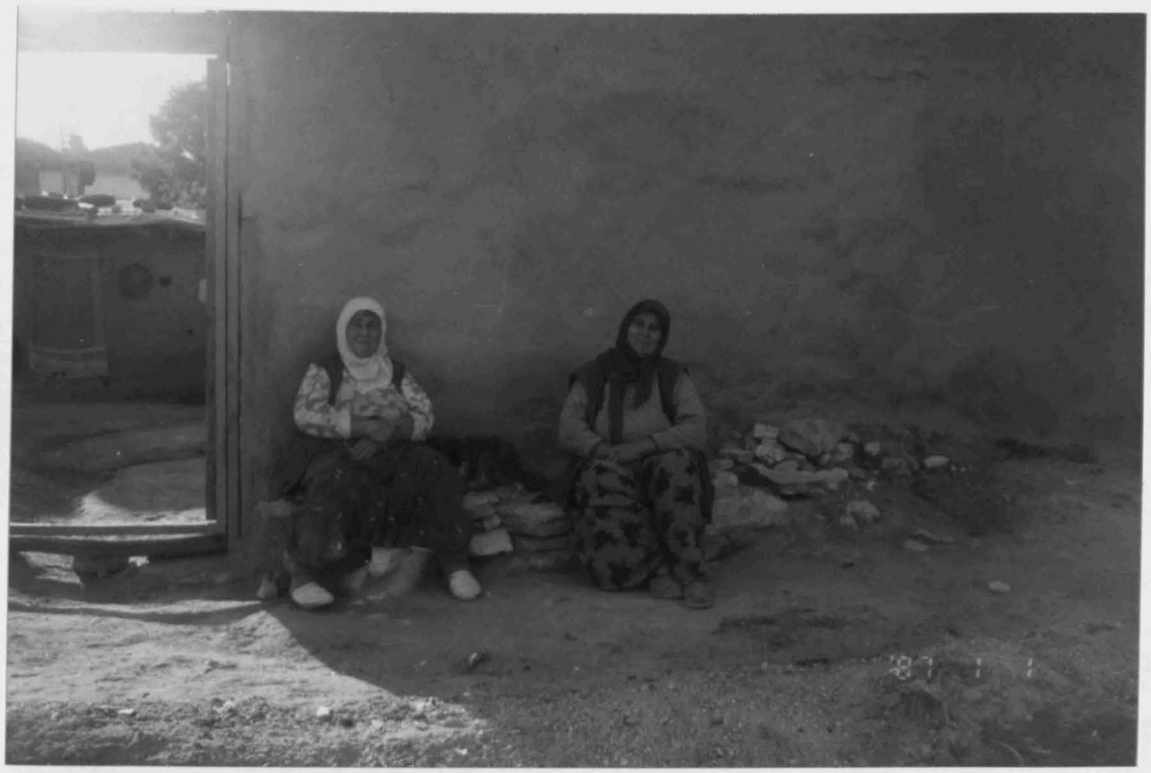
Resim 69) Kapı Önünde Oturan Gelin-Kaynana ve Kız

Resim 70) Kapı Önünde Oturup Sohbet Eden Yaşlı Kadınlar

Resim 71) Köpeği İle Birlikte Oturan Yaşlı Bir Teyze

Resim 72) Kapı Önünde Oturan Yaşlı Kadınlar

Resim 73) Kapı Önünde Oturan Yaşlı Bir Kadın

Resim 74) Bahçede Oturan Kaynana, Gelinler ve Torunlar

Resim 75) Polatlı'ya Ölü Mevlit Dinlemeye Giden Kadınlar

Resim 76) Kahvenin Önünde Oturan Yaşlı Bir Adam

Resim 77) Düğünden Erkek Portreleri

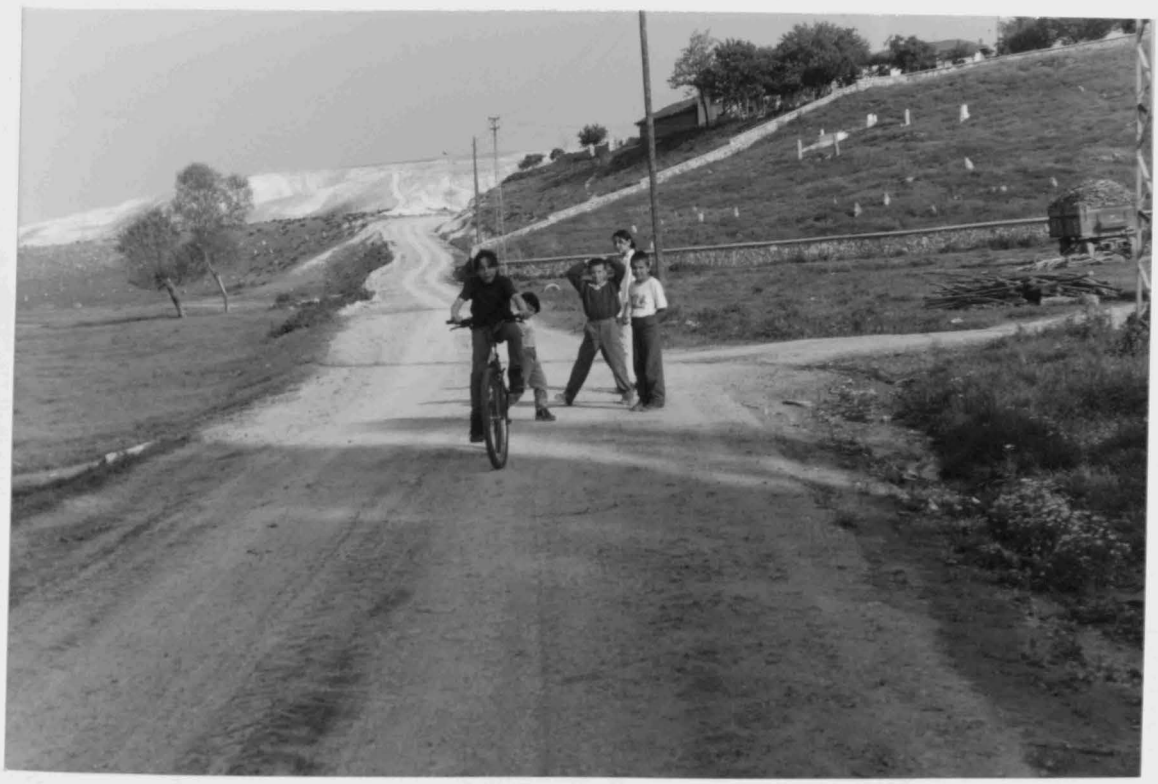
Resim 78) Köyden Yaşlı Adam Manzarası

Resim 79) Köyden Çocuk Manzaraları

Resim 80) Oyun Oynayan Erkek Çocular

Resim 81) Bisiklete Binen Bir Kız Çocuğu

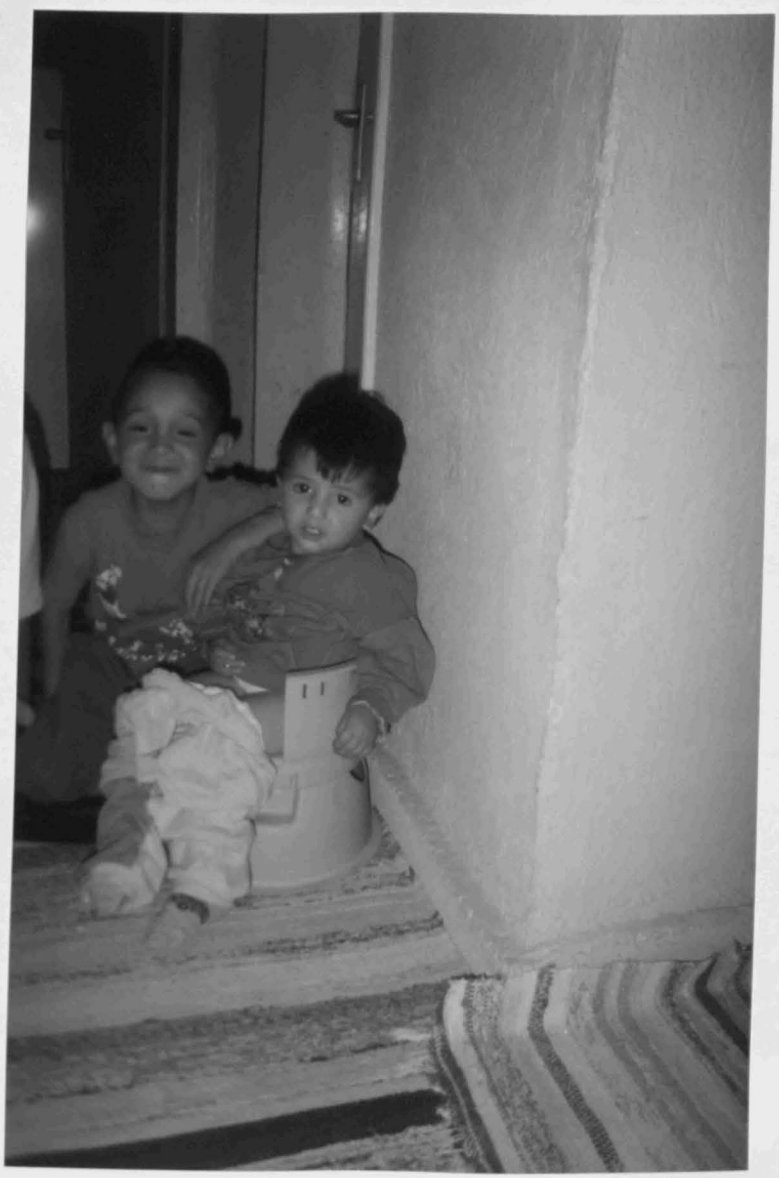
Resim 82) Köyde Yaşayan Çocuklardan Bir Görüntü

Resim 83) Bir Abla Kardeş

Resim 84) Kapı Önünde Oyun Oynayan Çocuklar

Resim 85) Lazımlık Kullanılarak Tuvalet Eğitimi Verilen Bir Çocuk

Resim 86) Çeyiz İçin Yapılmış Olan Yemeniler

Resim 87) Çeyiz İçin Yapılmış Dantel Takımları

Resim 88) Çeyizlerden Bir Görüntü

Resim 89) Balkon Korkuluklarına Serilmiş Olan Çeyizler

Resim 90) Avlunun Bir Köşesinde Sergilenen Çeyizler

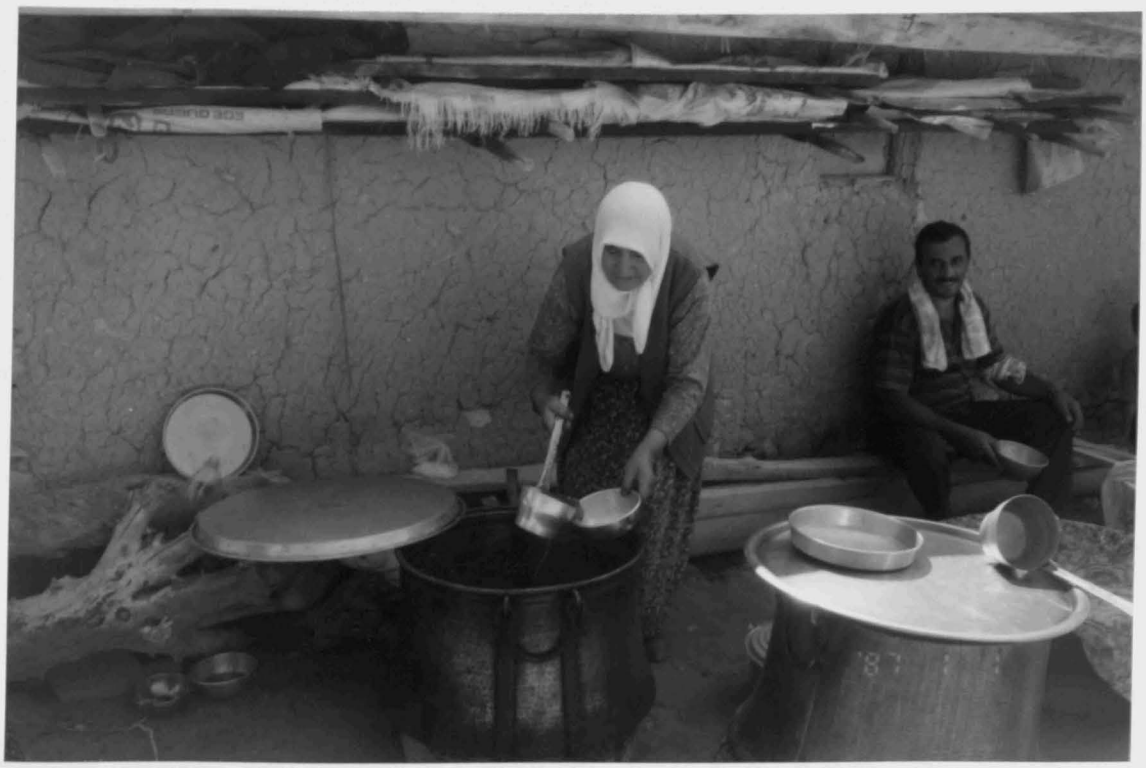
Resim 91) Çeyiz Görmeye Gelen Kadınlar

Resim 92) Oğlan Evine Götürülen Bohçayı Sergileyen Kadınlar

Resim 93) Oğlan Evine Götürülen Bohçayı Sergileyen Kadınlar

Resim 94) Düğün Yemeğinin Tasa Doldurulması

Resim 95) Sofrada Düğün Yemeğini Bekleyen Kadınlar

Resim 96) Damadın Önüne Serilen Kilim

Resim 97) Damat, Sadıçları ve Davul Zurna Çalgıcıları

Resim 98) İmamın Damada Atkısını Takması

Resim 99) İmamın Damada Ceketini Giydirmesi

Resim 100) Ceketini Giyen Damat

Resim 101) İmam ve Cemaatin Dua Etmesi

Resim 102) İmam ve Cemaat Dua Etmesi

Resim 103) Damadın ve Sadıçların Konuklarla Görüşmesi

Resim 104) Damadın Küçük Parmağına Kına Sürülmesi

Resim 105) Damadın Eline Al Bağlanması

Resim 106) Damada Takıların Takılması

Resim 107) Oyun Oynayan Damat ve Sadıçları

Resim 108) Oyun Oynayan Damat ve Sadıçları

Resim 109) Damadın Üzerinden Para Atılması ve Paraları
Toplayan Çocuklar

Resim 110) Gelin ve Damadın Kına Gecesine Gelişi

Resim 101) Kına Gecesinde Oynayan Gelin ve Genç Kızlar

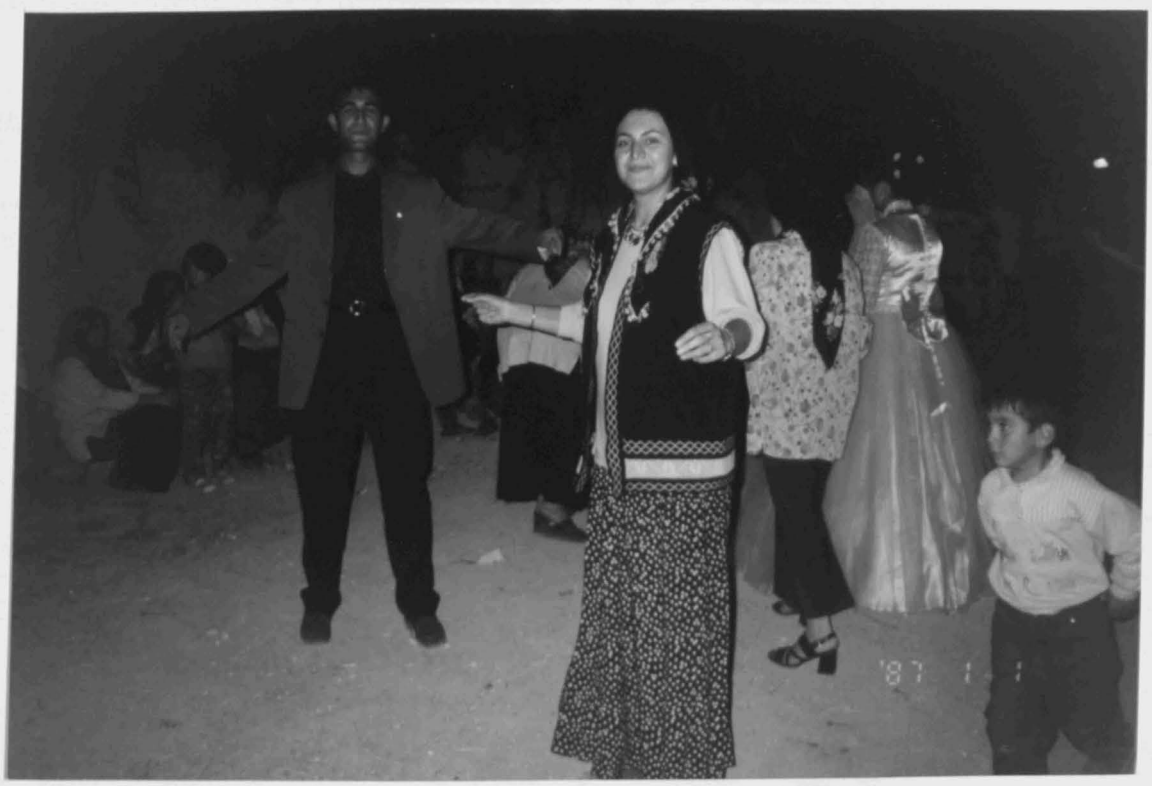
Resim 112) Kına Gecesinde Oynayan Genç Kızlar

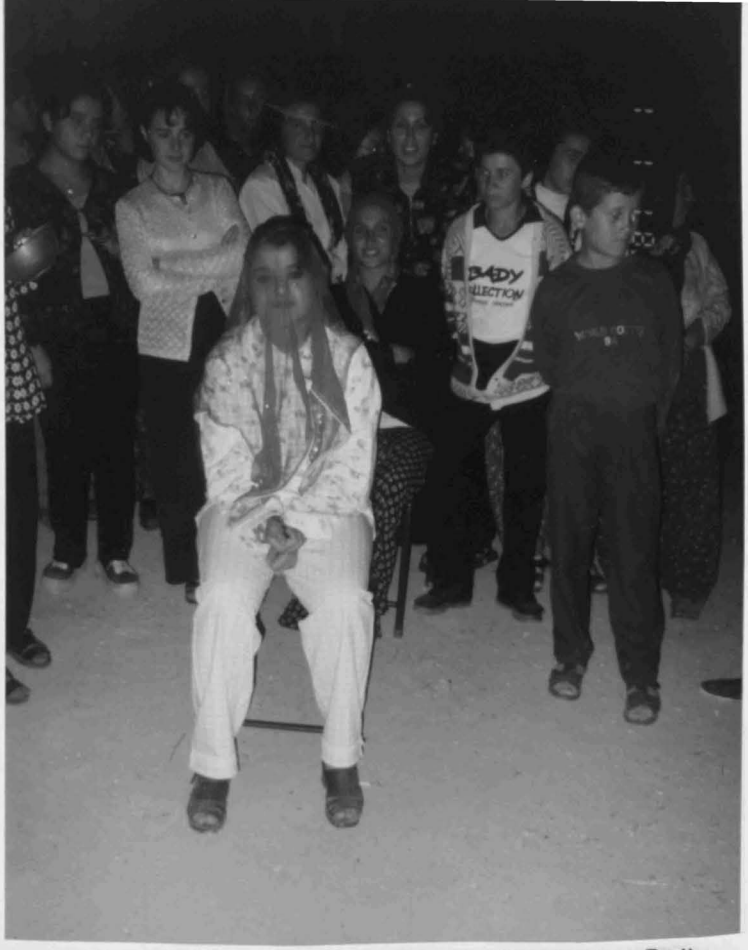
Resim 113) Kına Gecesine Bindallı Giyerek Katılan Kadınlar

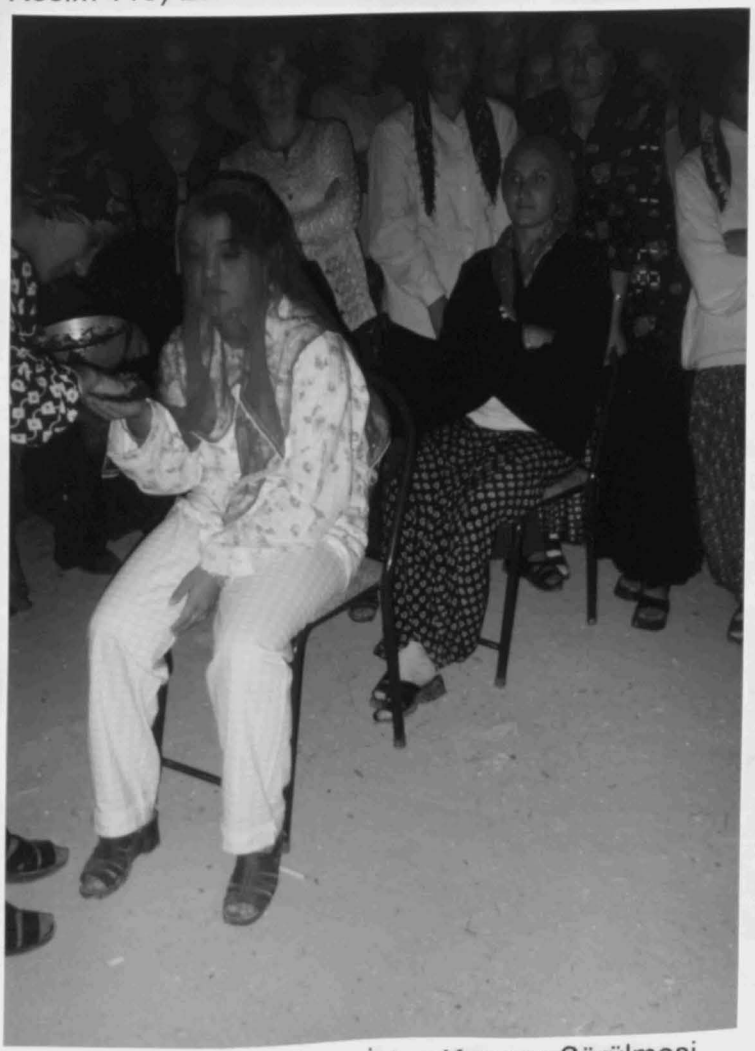
Resim 114) Kına Gecesinde Oynayan Genç Kızlar

Resim 115) Kına Gecesine Oynayan Abla ve Kardeş

Resim 116) Eline Kına Sürülmesini Bekleyen Gelin

Resim 117) Gelinin Avuç İçine Kınanın Sürülmesi

Resim:118) Bayrak Tutan Gençler ve Çalgıcılar

Resim:119) İmam ve Cemaatin Dua Etmesi

Resim 120) Gelin Baba Evinin Kapısından Çıkarken

Resim 121) Gelinin Koluna Giren Kaynatası ve Babası

Resim:122) Gelinin Yeni Bir Yaşama Doğru Yolculuğu

Resim:123) Gelinin Yeni Bir Yaşama Doğru Yolculuğu

Resim 124) Sünnet Olan Bir Çocuk ve Sünnet Yatağı

Resim 125) Sünnet İçin Süslenmiş Bir Yatak

Resim 126) Sünnet Kıyafetleriyle Bir Çocuk

Resim:127) Mevlit Yemeği Pişirmek İçin Yakılan Ateş

Resim:128) Büyükçe Bir Bakır Kapta Pilavın Pişirilmesi

Resim:129) Yemek Pişirilen Kazanlar

Resim:130) Baş Sağlığına Gelen Kadınların Selemlaşması

Resim:131) Camide Mevlit Dinleyen Kadınlar

Resim:132) Camide Mevlit Dinleyen Erkekler

Resim:133) Mevlit Yemeği İçin Kurulan Sofralar

Resim:134) Pilavın Servis Tabaklarına Doldurulması

Resim:135) Topluca Mevlit Yemeği Yiyen Erkekler

Resim:136) Topluca Mevlit Yemeği Yiyen Erkekler

Resim 137) Bulaşık Yıkayan Kadınlar

GÖRSEL BELGELEMELER

PEYNİR YAPIMI

Peynir Türkiye'nin kırsal kesiminde de kentlerinde de özellikle kahvaltıda en fazla tüketilen gıda maddelerinden biridir. Fakat şehirlerde satın alınarak temin edilen peynir, kırsal kesimde kadınların yaptığı bir gıda maddesidir. Şimdi Çardaközü köyünde peynirin nasıl yapıldığı fotoğraflarla anlatmaya çalışalım.

Öncelikle inekten sağılan süt peynir yapmaya yetecek miktara ulaşılana kadar bekletilir. Kış için 50- 60 kilo süt biriktirilerek yapılan peynir, ihtiyaca göre 10 veya 20 kg süt kullanılarak da yapılabilir. Benim belgelediğim peynir yapımında 10kg süt kullanılmıştır.

Akşam inekten sağılan 5kg civarındaki süt bekletilir. Sabah yine inekten 5kg süt sağılır, böylece 10kg olan süt süzgeç yardımıyla bir tencereye süzülür (Resim:A1). Tencereye süzülen süt avluda bulunan toprak ocakta ateş yakılarak kaynatılır (Resim:A2) Bir saat kadar kaynatılan süt bir leğene boşaltılarak evin alt katında bulunun hem kışlık yiyecek maddelerinin saklandığı, inekten sağılan sütün muhafaza edildiği hem de peynir, yağ, kaymak gibi gıda maddelerinin yapıldığı yaklaşık 30 metrekarelik kilerde soğumaya bırakılır (Resim:A3) Bir saat kadar sonra soğuyan süte satın alınan peynir mayasından bir kaşık kadar konulur (Resim:A4). Daha sonra süt kaşıkla karıştırılarak peynir mayasının iyice dağılması sağlanır (Resim:A5). Peynir mayası konulan sütün mayalanması için üç saat kadar beklenir. Önce leğenin içindeki sütün üstü bir siniyle kapatılır (Resim:A6), sonra sofra bezi veya değişik amaçlarla kullanılan 2m eninde 2m boyundaki bezlerle leğenin çevresi iyice sarılır(Resim:A7). Daha sonra leğenin üzerine konulan sininin üstüde bir bezle kapatılır (Resim:A8). Bu işlemler sütün çabuk soğumaması için yapılır. Sütün mayalanabilmesi için sıcaklığını muhafaza etmesi gerekmektedir.

Un çuvalından yapılan süzme bezi öncelikle iyi süzmesi için bir leğenin içinde ıslatılır (Resim:A9). Bir leğenin üzerine sini konulur, daha sonra

köydeki her hanenin kendi imkanlarıyla tahtadan yaptığı peynir kalıbı sininin üzerine konulur ve üzerine ıslatılan süzme bezi serilir. Peynir kalıbının altına konulan sini ve leğen süzülen suyun etrafa akmaması için konulur (Resim:A10). Üzerine süzme bezi serilmiş olan peynir kalıbına, mayalanmış olan peynir, suyunu süzmesi için boşaltılır (Resim:A11,A12). Peynirin suyu hemen süzülmeye başlar. Peynir kalıbının ön kısmında, süzülen suyun boşaltılabilmesi için bırakılan delikten, peynir suyu süzülerek peynir kalıbının altındaki sinide birikmeye başlar. Sinide biriken su, sininin altındaki leğene boşaltılır (Resim:A13). Daha sonra peynir, süzme bezine sıkıca sarılır (Resim:A14). Peynirin üzerine, peynir kalıbının kapağı konulur (Resim:A15) Kapağın üzerine de bir taş konulur (Resim:A16). Daha sonra 4 saat peynirin suyunu iyice süzmesi beklenir. 4 saat sonra suyu iyice süzülen peynir kalıp haline gelir (Resim:A17) Peynir enine ve dikine küçük kareler halinde kesilir.(Resim:A18). Kareler halindeki peynir parçacıkları bir tabağın içine konulan tuza batırılarak leğene konulur (Resim:A19,A20). Böylece peynir tuzlanır. Tuzlanarak leğenin içine dizilen peynirin tuzunu iyice içine çekmesi için iki gün beklenir. İki gün sonra tuzunu iyice almış olan peynir (Resim:A21), küçük bir bidonun içine döşenir ve ağzı sıkıca kapatılır (Resim:A22). Sabah kahvaltılarında dilim dilim bidondan alınır ve sofrada yenilir.

Resim:A2) Avluda Bulunan Toprak Ocak

Resim:A1) Sütün Süzgeçten Süzülmesi

Resim:A4) Süte Peynir Mayasının Konulması

Resim:A3) Evin Alt Katında Bulunan Kilerlik

Resim:A6) Süt Leğeninin Üzerinin Sini İle Kapatılması

Resim:A5) Peynir Mayasının Dağılması İçin Sütün Karıştırılması

Resim:A8) Sininin Üzerinin Bez İle Kapatılması

Resim:A7) Leğenin Çevresinin Bezlerle Sarılması

Resim:A10) Peynir Kalıbının Üzerine Süzme Bezinin Serilmesi

Resim:A9) Süzme Bezinin Islatılması

Resim:A12) Kalıpta Suyu Süzülen Peynir

Resim:A11) Mayalanmış Peynirin Kalıba Boşaltılması

Resim:A14) Süzme Bezine Sarılan Peynir

Resim:A13) Süzülen Suyun Leğene Boşaltılması

Resim:A16) Kapağın Üzerine Taş Konması

Resim:A15) Peynir Kalıbının Üzerine Kapağının Konması

Resim:A18) Peynirin Bıçakla Kareler Halinde Kesilmesi

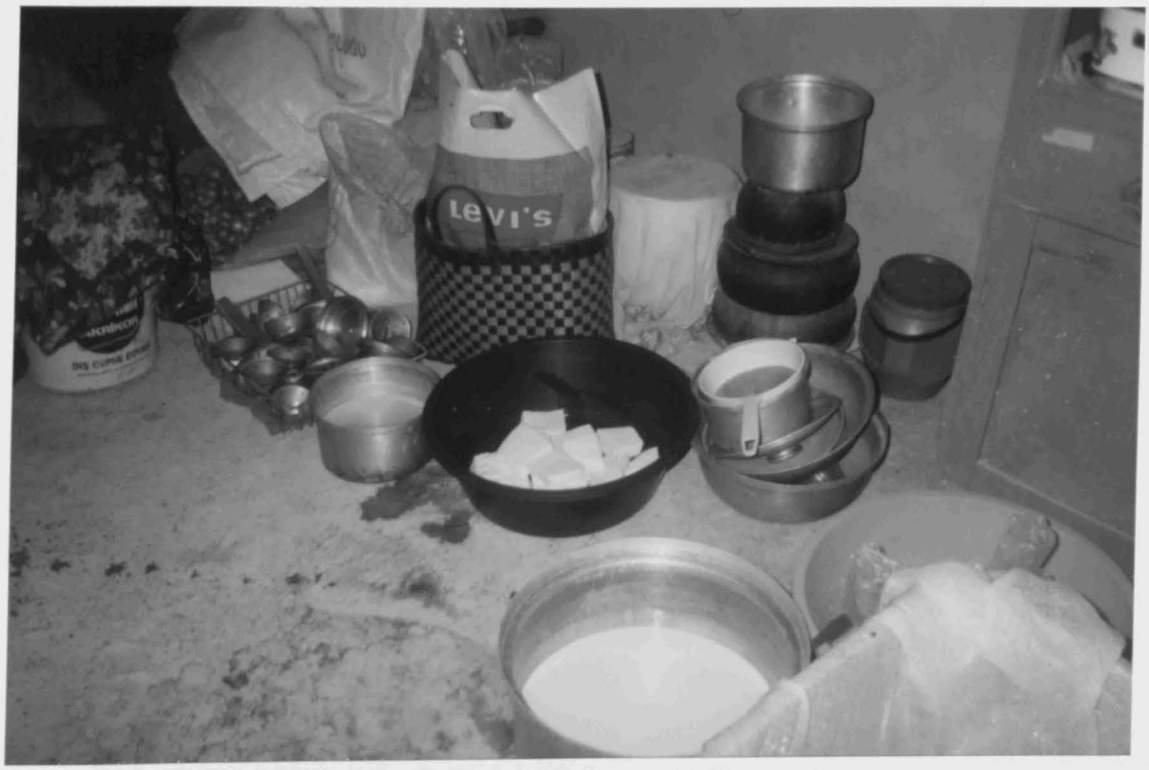
Resim:A17) Kalıp Haline Gelen Peynir

Resim:A19) Peynirin Tuzlanması

Resim:A20) Peynirin Tuzlanması

Resim:A21) Tuzunu Almaya Bırakılan Peynir

Resim:A22) Tuzunu Alan Peynirin Bidona Dizilmesi

BAZLAMA YAPIMI

Bazlama ağırlıklı olarak kışın yapılan bir ekmek türüdür. Köyde bulunan haneler kışın çabuk kurumadığı için bazlama ekmeği yapmayı tercih ederler. Yazın ise ağırlıklı olarak çörek ekmek yapılır.

Bazlama, bazı evlerde evin altında, bazı evlerde bahçede bulunan ve ekmek evi denilen fırınlarda yapılır. Bu ekmek evlerinin bir köşesinde yerden 50cm derinliğinde ve 50cm çapında olan yuvarlak çukurda ateş yakılır, ateşin üzerine demirden yapılmış olan bir sac konur. Bu sacın üzerinde bazlama pişirilir.

BAZLAMA YAPIMINDA KULLANILAN MALZELELER

10 kilo un, kibrit kutusunun yarısı kadar pak maya, bir kaşık ev mayası beş yemek kaşığı tuz, yeteri kadar su.

Bir leğenin içine elek yardımı ile 10 kilo un elenir (Resim:B1,B2). Leğendeki unun içine beş kaşık tuz, yarım kibrit kutusu pak maya, bir kaşık ev mayası ve yeteri kadar su eklenir (Resim:B3). İçine malzemeleri konulan un hamur şekline gelene kadar yoğrulur (Resim:B4). Yoğrulan hamur, mayalanması için üstü bir bezle kapatılarak iki saat bekletilir.

Mayalanan hamur iyice kabarır. Daha sonra leğenden, isiran denilen demirden yapılmış düz uzun bir çubukla hamurlar alınarak, yere serilen mendil denilen bezin üzerine çıkarılır (Resim:B5,B6). Çıkarılan hamurlar elle yuvarlanarak 20cm çapındaki küçük daireler haline getirilir (Resim:B7). Elle düzeltilen hamurlar yere serilen ve iteğe denilen bezin üzerine dizilir üzerine de hamurların kurumaması için mendil denilen bez örtülür. Daha sonra dizilen hamurlardan bir hamur parçası alınarak yaslağaç denilen tahtadan yapılma 20cm çapında olan ve tutmak için bir sapı bulunan daire şeklindeki aletin üzerine konulup, elle bastırılarak biraz inceltilir (Resim:B8). Daha sonra yaslağacın üzerinden havaya atılarak unlarının iyice silkelenmesi sağlanır (Resim:B9). Daha sonra yaslağacın üzerindeki hamur pişmesi için kızgın

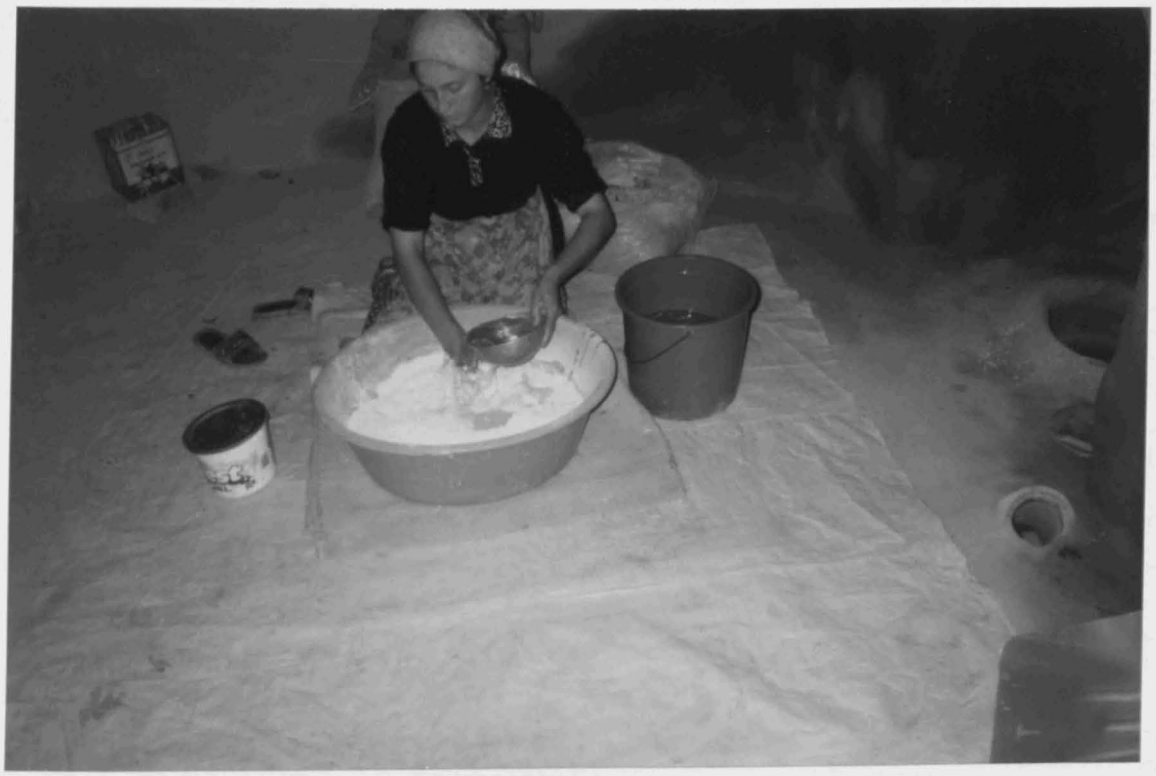
sacın üzerine konulur (Resim:B10). Sacın üzerinde 5 dk kadar piştikten sonra pişirgeç denilen tahtadan yapılma alet ele alınır (Resim:B11), ve sacın üzerinde pişen hamur çevrilir. 5dk kadarda arka yüzü piştikten sonra pişirgeçle sacın üzerinden alınır ve mendil denilen bezin üzerine konulur (Resim:B12).

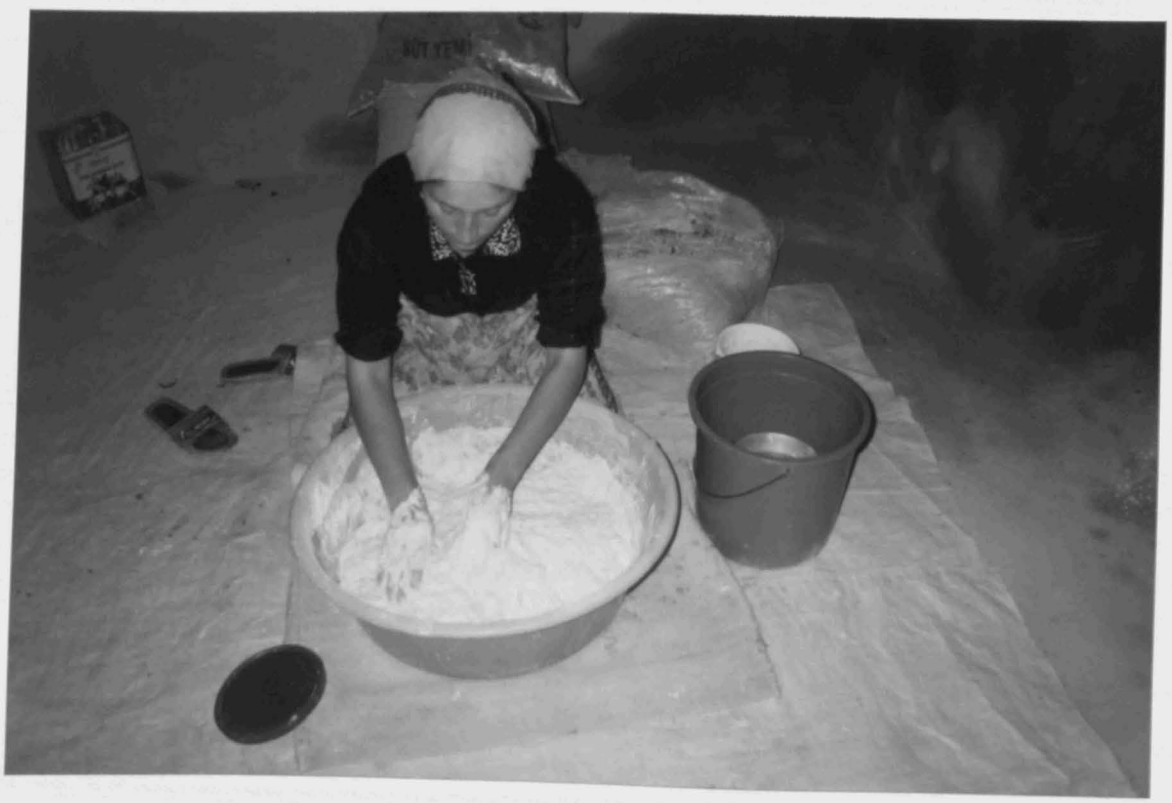
Resim:B1) Elekten Unun Elenmesi

Resim:B2) Elekten Unun Elenmesi

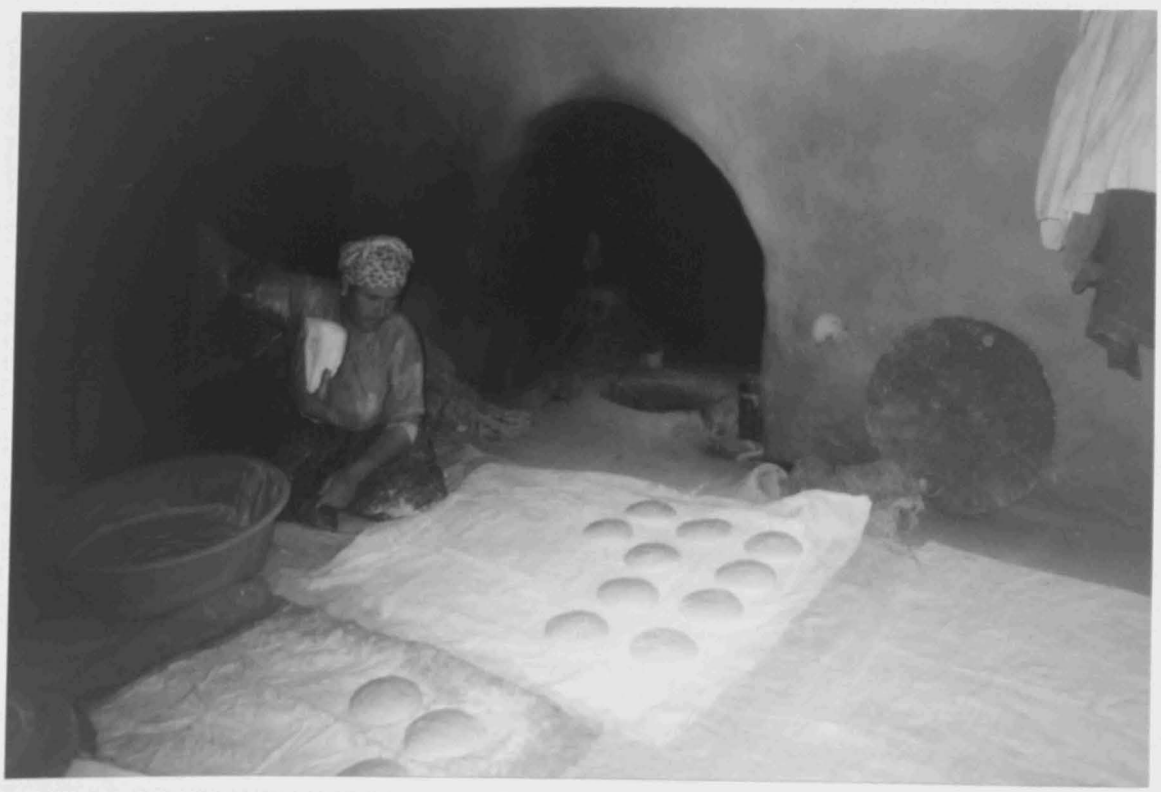
Resim:B3) Unun İçine Suyun Konulması

Resim:B4) Hamurun Yoğrulması

Resim:B5) İsiran Demiri İle Hamur Yumağının Alınması

Resim:B6) Hamur Yumağının Mendile Konulması

Resim:B7) Hamuru Yuvarlayarak Şekil Verme

Resim:B8) Yaslağacın Üzerinde Hamurun İnceltilmesi

Resim:B9) Yaslağacın Üzerinden Havaya Fırlatılan Hamur

Resim:B10) Hamurun Kızgın Sacın Üzerine Konulması

Resim:B11) Pişirgeçle Sacın Üzerinden Bazlamanın Alınması

Resim:B12) Pişirgeçle Sacın Üzerinden Alınan Bazlamanın Mendile Konulması

TUTMAAŞ YAPIMI

Tutmaaş diğer adı erişte veya makarnadır. Tutmaaş Çardaközü köyünde bütün hanelerde yapılan bir hamur işi türüdür. Tutmaaş yapımı için kullanılan malzemeler:

4kg un

8 yumurta

4 kaşık tuz

500gr yoğurt

3kg su

Önce 4kg un bir elekle bir leğenin içine elenir. Unun içine yarım kg yoğurt eklenir. Daha sonra 8 yumurta bir tencerenin içine kırılır. (Resim: C1). Yumurtalar kaşıkla çırpılarak leğenin içindeki una boşaltılır. 200gr kadar tuzda unun içine konularak bir miktar su eklenir ve hamur yoğrulmaya başlanır. (Resim:C2,C3) 20dk kadar yoğrulan hamur leğenden çıkarılarak tahtadan yapılmış olan yaslağacın üzerine konulur ve isiran yardımıyla hamur avuç büyüklüğünde parçalara ayrılır. (Resim:C4,C5) Parçalara ayrılan hamur elle yuvarlanarak tekrar leğenin içine dizilir.(Resim:C6) Parçalara ayrılan hamur çabuk açılması ve yumuşaması için yarım saat dinlenmeye bırakılır.

Tahtadan yapılan düz bir zemini olan yaslağacın bir ucu hamur leğenin üstüne (Resim:C7) bir ucu ise diz çökülerek dizlerin üzerine konulur. Yaslağacın üzerine bir hamur yumağı konulur, oklava denilen tahtadan yapılan ince uzun ve yuvarlak alet, hamurun üzerinde bir aşağı bir yukarı sürülerek hamur inceltilir. (Resim:C8,C9) Hamur oklavaya dolanır ve iyice incelmesi sağlanır. Hamur 40cm çapında yuvarlak bir daire şekline gelene kadar oklava bir aşağı bir yukarı sürülerek inceltilmeye devam edilir. Bu inceletme işlemi her yumak için beş dakika kadar sürer. (Resim:C10) Oklava yardımıyla iyice inceltilen hamura pazı denilir ve pazılar yere serilen, mendil denilen bezin üzerine serilir.(Resim:C11) Mendil denilen bezin üzerine serilen pazıların kesilirken yapışmaması için 2 saat kadar kuruması beklenir. (Resim:C12) Bir pazı yaslağacın üzerine alınır ve bir avuç un serpilerek pazının üzerine iyice yayılır. (Resim:C13) Üzerine un yayılan pazı oklavaya

dolanır. (Resim:C14) Oklavaya dolanan pazı bıçakla ortadan kesilir. (Resim:C15) Bıçakla ortadan kesilen pazı 10cm genişliğinde 40cm uzunluğunda bir parça haline gelir. Bu parça önce ortadan ikiye ayrılır daha sonra genişliğinden bıçakla ince ince kesilmeye başlanır.(Resim:C16,C17) İnce uzun parçalar haline gelen hamurun bir parçası alınarak bu sefer genişliğine doğru bıçakla kesilmeye başlanır. Böylece hamur küçük kare parçalar haline gelir. (Resim:C18) Küçük kare parçacıklar halindeki hamur ununun ayrılsın diye avuç içine alınıp savrulur (Resim:C19) Üzerindeki unu biraz atan hamur taneciklerinin ununun iyice gitmesi için eleğe konulup elenir.(Resim:C20,C21) Unu iyice silkelenen hamur tanecikleri bir tepsinin içine konularak, başka bir odada halının üzerine serilmiş olan mendilin üzerine serilip, kurumaya bırakılır.(Resim:C22)

Resim:C1) Yumurtaların Tencerenin İçine Kırılması

Resim:C2) Hamurun Elle Yoğrulması

Resim:C3) Hamurun Elle Yoğrulması

Resim:C4) İsiranla Hamurun Parçalara Ayrılması

Resim:C5) İsiranla Hamurun Parçalara Ayrılması

Resim:C6) Leğenin İçine Dizilen Hamurlar

Resim:C7) Hamur Leğeninin Yaslağacın Altına Konması

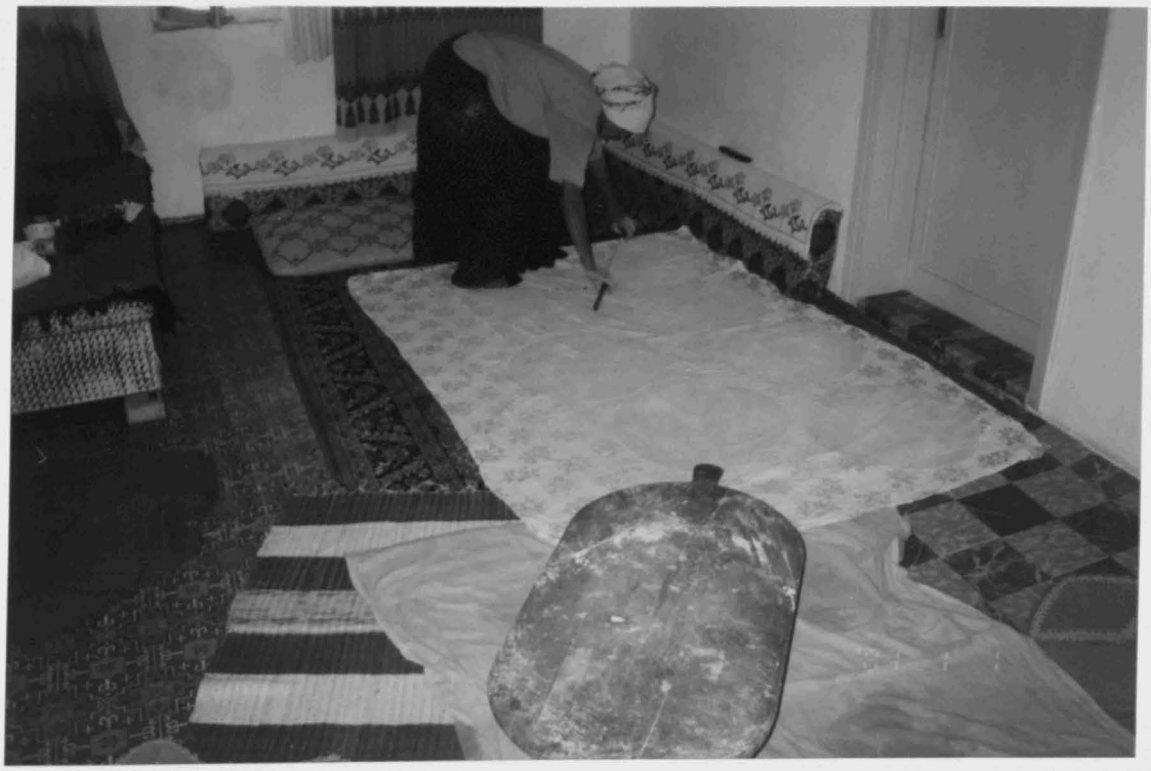
Resim:C8) Hamurun Oklava İle İnceltilmesi

Resim:C9) Hamurun Oklava İle İnceltilmesi

Resim:C10) Hamurun Oklavaya Dolanarak İnceltilmesi

Resim:C11) Pazıların Mendile Serilmesi

Resim:C12) Mendile Serilen Pazılar

Resim:C13) Pazının Üzerine Unun Yayılması

Resim:C14) Pazının Oklavaya Dolanması

Resim: C15) Pazının Bıçakla Ortadan Kesilmesi

Resim: C16) Pazının Bıçakla İnce İnce Kesilmesi

Resim: C17) Pazının Bıçakla İnce İnce Kesilmesi

Resim: C18) Pazının Bıçakla İnce İnce Kesilmesi

Resim:C19) Hamur Parçacıklarının Avuç İçinden Savrulması

Resim:C20) Hamur Parçacıklarının Eleğe Konması

Resim:C21) Hamur Parçacıklarının Elekte Elenmesi

Resim:C22) Hamur Parçacıklarının Mendile Serilmesi

TABLO : A-2 KONUŞULANIN STATÜSÜ

	N	H.B KADIN		H.B EŞİ KADIN		H.B BEKAR KADIN		H.B AİLELİ BEKAR KADIN	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	71	4	5,6	67	94,4	—	—	—	—
GENÇ HB.	35	—	—	35	100.0	—	—	—	—
YAŞLI HB.	36	4	11,1	32	88,9	—	—	—	—

TABLO : A-3 KONUŞULANIN YAŞI

	N	15 19	20 24	25 29	30 34	35 39	40 44	45 49	50 54	55 59	60 64	65 69	70 74	75 79	80 84	85 89		MEAN	MDN
GENEL TOPLAM	71	—	3	6	9	13	7	9	3	6	2	8	4	1	—	—	—	45,6	42,7
GENÇ HB.	35	—	3	6	9	12	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33,6	34,2
YAŞLI HB.	36	—	—	—	—	1	3	8	3	6	2	8	4	1	—	—	—	57,3	57,0

TABLO : A-4 KONUŞULANIN DOĞUM YERİ

	N	YURT İÇİ		YURT DIŞI		BOŞ-BEL.		YURT İÇİ İSE İDARİ AYRIM									
				5		0		İL 1		İLÇE 2		KÖY 3		YURT İÇİ BELİRSİZ 4		BOŞ-BEL. 0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	71	71	100.0	–	–	–	–	1	1,4	1	1,4	69	97,2	–	–	–	–
GENÇ HB.	35	35	100.0	–	–	–	–	–	–	1	2,8	34	97,2	–	–	–	–
YAŞLI HB.	36	36	100.0	–	–	–	–	1	2,8	–	–	35	97,2	–	–	–	–

TABLO : A-5 KONUŞULAN YURT İÇİ DOĞUMLU İSE BÖLGELERE GÖRE DAĞILIM

	N	MARMARA BÖLGESİ 100		EGE BÖLGESİ 200		AKDENİZ BÖLGESİ 300		İÇ ANADOLU BÖLGESİ 400		KARADENİZ BÖLGESİ 500		DOĞU ANADO BÖLGESİ 600		G.DOĞU ANA BÖLGESİ 700		BOŞ-BEL. 0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	71	–	–	1	1,4	–	–	65	91,6	–	–	5	7,0	–	–	–	–
GENÇ HB.	35	–	–	1	2,8	–	–	31	88,6	–	–	3	8,6	–	–	–	–
YAŞLI HB.	36	–	–	–	–	–	–	34	94,4	–	–	2	5,6	–	–	–	–

TABLO : A-6 KONUŞULAN YURT DIŞI DOĞUMLU İSE ÜLKELERE GÖRE DAĞILIM

	N	BULGARİSTA		YUNANİSTAN		YUGOSLAYY.		ARNAYUTLUK		ROMANYA		ALMANYA		DİĞER		BOŞ-BEL.	
		801		802		803		804		805		806		807		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
GENÇ HB.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Yurtdışı doğumlu yoktur

TABLO : A-7 KONUŞULANIN EĞİTİM DURUMU

	N	EĞİTİMİ YAR		EĞİTİMİ YOK		BOŞ-BELİRSİZ		EĞİTİMİ YOKSA					
						0		HİÇ YOK 1		OKUR YAZAR 2		İLK TERK 3	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	71	54	76,1	17	23,9	–	–	9	52,9	–	–	8	47,1
GENÇ HB.	35	32	91,4	3	8,6	–	–	2	66,7	–	–	1	33,3
YAŞLI HB.	36	22	61,1	14	38,9	–	–	7	50,0	–	–	7	50,0

TABLO : A-8 KONUŞULANIN EĞİTİMİ YARSA EĞİTİM DÜZEYİ

	N	İLK MEZUN 0		ORTA TERK 1		ORTA MEZUN 3		LİSE TERK 4		LİSE MEZUN 4		YÜKSEK OK. TERK 0		YÜKSEK OK. MEZUN 2		DİĞER 3		BOŞ-BEL. 0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	54	52	96,2	1	1,9	1	1,9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
GENÇ HB.	32	30	93,8	1	3,1	1	3,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	22	22	100.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

TABLO : A-9 KONUŞULANIN MEDENİ DURUMU

	N	EVLİ 1		BEKAR 2		EŞİ ÖLÜ 3		AYRILMIŞ 4		DİĞER 5		BOŞ-BELİRSİZ 0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	71	67	94,4	—	—	3	4,2	1	1,4	—	—	—	—
GENÇ HB.	35	35	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	36	32	88,9	—	—	3	8,3	1	2,8	—	—	—	—

TABLO : A-10 KONUŞULANIN ÇALIŞMA DURUMU

	N	ÇALIŞIR		ÇALIŞMAZ		ÇALIŞMAZSA NEDEN													
				1		YAŞLI 1		EMEKLİ 2		EV HANIMI 3		HASTA-SAKAT 4		İŞSİZ 7		DİĞER 8		BOŞ-BEL. 0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	71	55	77,5	16	22,5	4	25,0	—	—	12	75.0	—	—	—	—	—	—	—	—
GENÇ HB.	35	32	91,4	3	8,6	—	—	—	—	3	100.0	—	—	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	36	23	63,9	13	36,1	4	30,8	—	—	9	69,2	—	—	—	—	—	—	—	—

TABLO : A-11 KONULUŞULANIN YAPTIĞI İŞ SAYISI

	N	1	2	3	4	5	6	TOPLAM İŞ SAYISI	MEAN	MEDIAN
GENEL TOPLAM	55	51	4	–	–	–	–	59	1,1	1,0
GENÇ HB.	32	30	2	–	–	–	–	34	1,1	1,0
YAŞLI HB.	23	21	2	–	–	–	–	25	1,1	1,0

TABLO : A- 12 KONUŞULANIN İŞNİN SEKTÖRÜ

	N	DEVLET 1		ÖZEL 2		ŞAHIS YAN 3		KENDİ İŞİ 4		AİLE İŞİ 5		AİLE İŞİ + KENDİ İŞİ 45		DEVLET + AİLE İŞİ 15		AİLE İŞİ + ŞAHIS YAN 35		DİĞER		BOŞ-BEL.	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	59	–	–	–	–	2	3.4	–	–	53	89.8	–	–	–	–	4	6.8	–	–	–	–
GENÇ HB.	34	–	–	–	–	1	2.9	–	–	31	91.2	–	–	–	–	2	5.9	–	–	–	–
YAŞLI HB.	25	–	–	–	–	1	4.0	–	–	22	88.0	–	–	–	–	2	8.0	–	–	–	–

TABLO : A-13 KONUŞULANIN İŞİ

	N	HAYVANC 2		TARIM 3		TARIM+ HAYVAN. 20		İŞÇİ 5		TİCARET K.ESNAF ZANAAT. 6		MEMUR 8		İPEK BÖCEK. 10		DOKUMAC 30		AKTİF ÇLMZ HAYVANC 40		AKTİF ÇLMZ ÇİFTÇİ 50		DİĞER 9		BOŞ-BEL. 0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	59	3	5.1	22	37.3	28	47.4	6	10.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
GENÇ HB.	34	1	2.9	11	32.4	19	55.9	3	8.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
YAŞLI HB.	25	2	8.0	11	44.0	9	36.0	3	12.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

TABLO : B-1 KONUŞULANIN MEMLEKETİNİN EBEVEYNLERİNE GÖRE DURUMU

	N	KONUŞULAN-ANNE-BABA MEMLEKETİ AYNI 1		KONUŞULAN-ANNE-BABA MEMLEKETİ FARKLI 2		ANNE İLE AYN BABA İLE FARKLI 3		BABA İLE AYN ANNE İLE FARKLI 4		ANNE-BABA MEMLEKETİ AYNI KONUŞULAN FARKLI 5		DİĞER 6		BOŞ-BEL. 0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	71	70	98,6	–	–	–	–	1	1.4	–	–	–	–	–	–
GENÇ HB.	35	34	97,1	–	–	–	–	1	2,9	–	–	–	–	–	–
YAŞLI HB.	36	36	100.0	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

TABLO : B-2 KONUŞULANIN MEMLEKETİ

	N	YURT İÇİ		YURT DIŞI 5		BOŞ-BEL. 0		YURT İÇİ BÖLGELERE GÖRE DAĞILIM																											
								KARADENİZ BÖ						İÇ ANAD. BÖL				AKDENİZ						EGE BÖLGESİ						MARMARA		G.D.ANADOLU		D.ANADOLU	
								TOP.		BOLU		DİĞER İLLER		TOP.		ESKİŞ	DİĞER İLLER	TOP. 3		BURDUR ISPART	DİĞER İLLER			TOP 6		AFYON 7		DİĞER 0							
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOP	71	71	100.0	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	71	100.0	65	91.5	6	8.5	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
GENÇ HB.	35	35	100.0	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	35	100.0	31	88.6	4	11.4	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
YAŞLI HB.	36	36	100.0	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	36	100.0	34	94.4	2	5.6	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

TABLO : B-3 KONUŞULANIN MEMLEKETİ YURT DIŞI İSE ÜLKELERE GÖRE DAĞILIM

	N .	BULGARİSTA 801		YUNANİSTAN 802		YUGOSLAVYA 803		ARNAVUTLUK 804		ROMANYA 805		ALMANYA 806		DİĞER 807		BOŞ-BEL. 0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
GENÇ HB.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Memleketi yurtdışı olan yoktur

TABLO : B-4 KONUŞULANIN BABASININ MEMLEKETİ

	N	YURT İÇİ		YURT DIŞI 5		BOŞ-BEL. 0		YURT İÇİ BÖLGELERE GÖRE DAĞILIM																													
								KARADENİZ BÖ						İÇ ANAD. BÖL				AKDENİZ						EGE BÖLGESİ						MARMARA		G.D.ANADOLU		D.ANADOLU	
								TOP.		BOLU		DİĞER İLLER		TOP.		ESKİŞ		DİĞER İLLER		TOP. 3		BURDUR ISPARTA		DİĞER İLLER		TOP 6		AFYON 7		DİĞER 0							
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOP.	71	71	100.0	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	71	100.0	65	83.0	6	7.0	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
GENÇ HB.	35	35	100.0	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	35	100.0	31	91.4	4	8.6	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
YAŞLI HB.	36	36	100.0	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	36	100.0	34	94.4	2	5.6	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

TABLO : B-5 KONUŞULANIN BABASININ MEMLEKETİ YURT DIŞI İSE ÜLKELERE GÖRE DAĞILIM

	N	BULGARİSTA 801		YUNANİSTAN 802		YUGOSLAYYA 803		ARNAYUTLUK 804		ROMANYA 805		ALMANYA 806		DİĞER 807		BOŞ-BEL. 0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
GENÇ HB.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Memleketi yurtdışı olan yoktur

TABLO : B-6 KONUŞULANIN ANNESİNİN MEMLEKETİ

	N	YURT İÇİ		YURT DIŞI 5		BOŞ-BEL. 0		YURT İÇİ BÖLGELERE GÖRE DAĞILIM																													
								KARADENİZ BÖ						İÇ ANAD. BÖL				AKDENİZ						EGE BÖLGESİ						MARMARA		G. DANADOLU		D. ANADOLU	
								TOP.		BOLU		DİĞER İLLER		TOP.		ESKİŞ		DİĞER İLLER		TOP. 3		BURDUR ISPARTA		DİĞER İLLER		TOP 6		AFYON 7		DİĞER 0						
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOP.	71	70	98.6	1	1.4	–	–	–	–	–	–	–	–	70	100.0	65	92.9	5	7.1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
GENÇ HB.	35	34	97.1	1	2.9	–	–	–	–	–	–	–	–	34	100.0	31	91.2	3	8.8	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
YAŞLI HB.	36	36	100.0	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	36	100.0	34	94.4	2	5.6	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

TABLO : B-7 KONUŞULANIN ANNESİNİN MEMLEKETİ YURT DIŞI İSE ÜLKELERE GÖRE DAĞILIM

	N	BULGARİSTAN 801		YUNANİSTAN 802		YUGOSLAVYA 803		ARNAVUTLUK 804		ROMANYA 805		ALMANYA 806		DİĞER 807		BOŞ-BELİRSİZ 0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	1	1	100.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
GENÇ HB.	1	1	100.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

TABLO : B-8 KONUŞULANIN DOĞUM YERİ

	N	KÖY İÇİ		KÖY DIŞI	
		n	%	n	%
GENEL TOPLAM	71	17	23,9	54	76,1
GENÇ HB.	35	5	14,3	30	85,7
YAŞLI HB.	36	12	33,3	24	66,7

TABLO : B-9 KONUŞULAN KÖY DIŞI DOĞUMLU İSE KÖYE İLK KEZ GELDİĞİ YAŞ

	N	0 4	5 9	10 14	15 19	20 24	25 29	30 34	35 39	40 44	45 49	50 54	55 59	60 64	65 69	70 74	75 79	80 84	MEAN	MEDİAN
GENEL TOPLAM	54	2	1	1	31	13	1	1	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	19,6	18,2
GENÇ HB.	30	—	—	1	21	6	1	-	1	—	-	-	-	-	-	-	-	-	18,8	17,8
YAŞLI HB.	24	2	1	—	10	7	—	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	20,5	19,0

TABLO :B- 10 KONUŞULAN KÖY DIŞI DOĞUMLU İSE KÖYE İLK KEZ KİMLERLE GELDİĞİ

	N	1 CEV	2 CEV	3 CEV	BOŞ BEL	TOP. CEV. SAY.	YALNIZ		EŞİ		ÇOCUKL		ANNE İLE		BABA İLE		AİLESİ İLE		EŞİ YE ÇOCUKLAR İLE		KARDEŞ		BABA DİĞ. KAD. AKR.		TANNE T. DİĞ. KAD. AKR.		SIHRİ HISIM		DİĞER	
							n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOP.	54	52	2	-	-	56	39	69.6	5	8.9	-	-	2	3.6	2	3.6	4	7.1	2	3.6	1	1.8	-	-	-	-	1	1.8	-	-
GENÇ HB.	30	29	1	-	-	31	22	71.0	4	12.9	-	-	1	3.2	-	-	2	6.5	1	3.2	-	-	-	-	-	-	1	3.2	-	-
YAŞLI HB.	24	23	1	-	-	25	17	68.0	1	4.0	-	-	1	4.0	2	8.0	2	8.0	1	4.0	1	4.0	-	-	-	-	-	-	-	-

TABLO :B- 11 KONUŞULAN KÖY DIŞI DOĞUMLU İSE KÖYE GELŞ NEDENİ

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	BOŞ BEL	TOP. CEV. SAY.	EVLİLİK 1		ÇALIŞMAK İÇİN 2		ZORUNLU GÖÇ 3		TAYİN NEDENİ İLE 4		BURUYA YERLEŞT 5		Köyde huzursuzluk geçimsizlik 6		BOŞ-BEL. 0	
							n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOP.	54	52	2	-	-	56	39	69,6	6	10,7	-	-	2	3,6	7	12,5	2	3,6	-	-
GENÇ HB.	30	29	1	-	-	31	22	71,0	3	9,7	-	-	2	6,4	3	9,7	1	3,2	-	-
YAŞLI HB.	24	23	1	-	-	25	17	68,0	3	12,0	-	-	-	-	4	16,0	1	4,0	-	-

TABLO : C- 1 KONUŞULANIN ŞU ANDA EYLİ OLUP OLMADIĞI

	N	EYLİ 1		EYLİ DEĞİL 2		EYLİ İSE KAÇINCI EYLİLİK													
						E1K1 1		E2K1 2		E2K2 3		E3K1 4		E3K2 5		E1K2 6		DİĞER 7		BOŞ-BEL. 0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	71	67	94,4	4	5,6	66	98,5	1	1,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
GENÇ HB.	35	35	100.0	-	-	34	97,1	1	2,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
YAŞLI HB.	36	32	88,9	4	11,1	32	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

TABLO:C-2 E1K1 İSE, KONUŞULAN KADININ EŞİNİN EVLİLİK YAŞI

	N	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40+	BOŞ	MEAN	MDN
GENEL TOP.	66	-	-	-	-	3	5	11	3	7	2	10	6	7	2	3	-	1	2	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	21.5	21.7
GENÇ HB.	34	-	-	-	-	1	1	7	2	1	1	6	6	4	1	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21.7	22.2
YAŞLI HB.	32	-	-	-	-	2	4	4	1	6	1	4	2	3	1	1	-	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	21.3	20.3

TABLO :C-3 E1K1 İSE, KONUŞULAN KADININ EVLİLİK YAŞI

	N	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40+	BOŞ	MEAN	MDN
GENEL TOP.	66	–	–	1	8	10	15	9	5	6	6	3	2	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	16.9	17.4
GENÇ HB.	34	–	–	–	3	3	10	9	3	3	1	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	17.9	17.6
YAŞLI HB.	32	–	–	1	5	7	5	–	2	3	5	1	2	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	16.2	17.1

TABLO : C-4 E1K1 İSE, NİKAH ŞEKLİ

	N	NİKAH VAR		NİKAH YOK		BOŞ-BE		NİKAH VARSA NİKAH ŞEKLİ												RESMİ+DİNİ İSE HANGİSİ ÖNCE									
								YALNIZ RES 1		YALNIZ DİN 2		RESMİ+DİN 3		NİKAH YOK 4		DİĞER 5		BOŞ- BEL 0		HATIRLAM 1		RESMİ NİKAH 2		DİNİ NİKAH 3		DİĞER 4		BOŞ-BEL 0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOP.	166	66	100,0	–	–	–	–	1	1,5	–	–	65	98,5	–	–	–	–	–	–	–	–	51	78,5	14	21,5	–	–	–	–
GENÇ HB.	34	34	100,0	–	–	–	–	–	–	–	–	34	100,0	–	–	–	–	–	–	–	–	28	82,4	6	17,6	–	–	–	–
YAŞLI HB.	32	32	100,0	–	–	–	–	1	3,1	–	–	31	96,9	–	–	–	–	–	–	–	–	23	74,2	8	25,8	–	–	–	–

TABLO : C-5 E1K1 EVLİ İSE EŞ SEÇİMİ NASIL OLDU

	N	GÖRÜCO		ERKEK BEĞEN AİLE İSTEDİ		AİLE BEĞEND ERKEK İSTED		KAÇMA-KAÇIRMA		GENÇLER ANLAŞTI		DİĞER		BOŞ-BEL.	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	66	28	42,4	2	3,0	13	19,7	5	7,6	18	27,3	-	-	-	-
GENÇ HB.	34	13	38,2	-	-	6	17,7	3	8,8	12	35,3	-	-	-	-
YAŞLI HB.	32	15	46,9	2	6,2	7	21,9	2	6,2	6	18,8	-	-	-	-

TABLO : C-6 E1K1 İSE, EVLİLİKTE YAPILAN AŞAMALAR

	N	GÖRÜCÜ 1		TAHKİKAT 2		KIZ İSTEM 3		SÖZ 4		NİŞAN 5		KINA GECESİ 6		NİKAH 7		DÜĞÜN 8		DUYAK 9		ERTE 0		DİĞER 9		BOŞ-BEL. 0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOP.	66	41	62.1	22	33.3	60	90.9	60	90.9	49	74.2	61	92.4	66	100.0	63	95.5	59	89.4	–	–	–	–	–	–
GENÇ HB.	34	20	58.8	13	38.2	31	91.2	30	88.2	26	76.5	30	88.2	34	100.0	32	94.1	29	85.3	–	–	–	–	–	–
YAŞLI HB.	32	21	65.6	9	28.1	29	90.6	30	93.8	23	71.9	31	96.9	32	100.0	31	96.9	30	93.8	–	–	–	–	–	–

TABLO : C- 6A EŞLER ARASINDAKİ AKRABALIK DURUMU

	N	VAR		YOK		DİĞER		BOŞ-BEL		YARSA KADIN EFNESİ OLUR									
										ANNE TARAFI		BABA TARAFI		ANNE+BABA TARAFI		DİĞER		BOŞ-BEL	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	66	9	13,6	57	86,4	–	–	–	–	4	44,4	4	44,4	1	11,2	–	–	–	–
GENÇ HB.	34	6	17,6	28	82,4	–	–	–	–	3	50,0	2	33,3	1	16,7	–	–	–	–
YAŞLI HB.	32	3	9,4	29	90,6	–	–	–	–	1	33,3	2	66,7	–	–	–	–	–	–

TABLO : C-7 EVLİLİK AŞAMALARINDAN HERHANGİ BİRİNDE BOHÇA VERİLİP-VERİLMEDİĞİ

	N	YERİLDİ 1		YERİLMEDİ 2		HATIRLAMAZ 3		DİĞER 4		ANLAMSIZ 5		BOŞ-BELİRSİZ 0	
		n	%					n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	66	56	84,8	10	15,2	-	-	-	-	-	-	-	-
GENÇ HB.	34	30	88,2	4	11,8	-	-	-	-	-	-	-	-
YAŞLI HB.	32	26	81,3	6	18,7	-	-	-	-	-	-	-	-

TABLO : C-8 BOHÇA YERİLDİYSE KAÇ AŞAMADA YERİLDİĞİ

	N	1	2	3	4	5	6	DİĞER	BOŞ BEL.	TOPLAM AŞAMA SAYISI	MEAN	MEDIAN
GENEL TOPLAM	56	30	20	3	2	–	1	–	–	93	1,7	1,4
GENÇ HB.	30	14	12	2	1	–	1	–	–	54	1,8	1,6
YAŞLI HB.	26	16	8	1	1	–	–	–	–	39	1,5	1,3

TABLO : C-9 BOHÇA YERİLEN AŞAMALAR

	N	SÖZ		NİŞAN		NİKAH		KINA		DÖĞÜN		DUYAK		DİĞER		BOŞ-BEL.	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	93	10	10,7	12	12,9	1	1,1	4	4,3	54	58,1	7	7,5	5	5,4	–	–
GENÇ HB.	54	6	11,1	9	16,6	1	1,8	3	5,6	29	53,7	3	5,6	3	5,6	–	–
YAŞLI HB.	39	4	10,3	3	7,7	–	–	1	2,5	25	64,1	4	10,3	2	5,1	–	–

TABLO : C-10 BOHÇA YERİLDİYSE YERİLDİĞİ KİŞİ/KİŞİLER

	N	ERK.TARAF. KIZ TARAF.		KIZ TARAF. ERK.TARAF.		KARŞILIKLI		HATIRLAMAZ		DİĞER		BOŞ-BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	93	17	18,3	34	36,5	42	45,2	—	—	—	—	—	—
GENÇ HB.	54	11	20,4	22	40,7	21	38,9	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	39	6	15,4	12	30,8	21	53,8	—	—	—	—	—	—

TABLO : C-10 A EVLİLİĞN HER HANGİ BİR AŞAMASINDA FOTO. ÇEKİLDİMİ

	N	ÇEKİLDİ 1		ÇEKİLMEDİ 2		HATIRLAMAZ 3		DİĞER 4		ÇEKİLDİYSE KAÇ AŞAMADA									
		n	%	n	%	n	%	n	%	1	2	3	4	5	6	7	TOPLAM KAÇ AŞAMA	MEAN	MDN
GENEL TOPLAM	66	21	31,8	45	68,2	–	–	–	–	11	8	1	1	–	–	–	34	1,6	1,5
GENÇ HB.	34	19	55,9	15	44,1	–	–	–	–	9	8	1	1	–	–	–	32	1,7	1,6
YAŞLI HB.	32	2	6,3	30	93,7	–	–	–	–	2	–	–	–	–	–	–	2	1,0	1,0

TABLO : C-11 FOTOĞRAF ÇEKİLEN AŞAMALAR

	N	SÖZ		NİŞAN		NİKAH		KINA		DÖĞÜN		DUYAK		DİĞER		BOŞ- BEL	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	34	2	5,9	8	23,5	—	—	2	5,9	21	61,8	1	2,9	—	—	—	—
GENÇ HB.	32	2	6,3	8	250	—	—	2	6,3	19	59,3	1	3,1	—	—	—	—
YAŞLI HB.	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	100.0	—	—	—	—	—	—

TABLO : C-12 EYLİLİK AŞAMALARINDAN HERHANGİ BİRİNDE TAKI TAKILIP- TAKILMADIĞI

	N	TAKILDI 1		TAKILMADI 2		HATIRLAMAZ 3		DİĞER 4		ANLAMSIZ 5		BOŞ-BELİRSİZ 0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	66	58	87,9	8	12,1	-	-	-	-	-	-	0	***
GENÇ HB.	34	31	91,2	3	8,8	-	-	-	-	-	-	-	***
YAŞLI HB.	32	27	84,4	5	15,6	-	-	-	-	-	-	-	***

TABLO : C-13 TAKILDIYSA KAÇ AŞAMADA TAKILDI

	N	1	2	3	4	5	6	~~DİĞER~~ 7	BOŞ BEL.	TOPLAM AŞAMA SAYISI	MEAN	MEDIAN
GENEL TOPLAM	58	18	31	7	1	–	–	1	–	112	1,9	1,9
GENÇ HB.	31	7	19	5	–	–	–	–	–	60	1,9	1,9
YAŞLI HB.	27	11	12	2	1	–	–	1	–	52	1,9	1,7

TABLO : C-14 HANGİ AŞAMALARDA TAKI TAKILDIĞI

	N	KIZ İSTEME		SÖZ		NİŞAN		NİKAH		KINA		DÖĞÜN		DUYAK		DİĞER		BOŞ-BEL.	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	112	4	3,6	18	16,0	41	36,6	1	0,9	2	1,8	44	39,3	2	1,8	—	-	—	-
GENÇ HB.	60	—	—	10	16,7	25	41,6	—	—	1	1,7	23	38,3	1	1,7	—	-	—	-
YAŞLI HB.	52	4	7,7	8	15,4	16	30,8	1	1,9	1	1,9	21	40,4	1	1,9	—	-	—	-

TABLO : C-15 TAKI TAKILDIYSA KİME TAKILDIĞI

	N	KIZA (GELİNE)		ERKEĞE (DAMADA)		KIZ+ERKEK		HATIRLAMAZ		DİĞER		BOŞ-BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	112	87	77,7	6	5,3	18	16,1	—	—	—	—	1	0,9
GENÇ HB.	60	46	76,7	4	6,6	9	15,0	—	—	—	—	1	1,7
YAŞLI HB.	52	41	78,8	2	3,9	9	17,3	—	—	—	—	—	—

TABLO : C-16 TÜM AŞAMALARDA NELER TAKILDIĞI

	N	YALNIZ BİLEZİK		YALNIZ ALTIN		YALNIZ PARA		ALTIN+ BİLEZİK		ALTIN+ PARA		BİLEZİK+ PARA		ALTIN+ BİLEZİK+ PARA		ZİYNET + Altın		GÜMÜŞ TAKI		Altın Bilezik Para Ziynet		ALTIN+ YOZOK		BOŞ-BEL	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOP.	112	2	1,8	13	11,6	30	26,8	6	5,3	19	17,0	6	5,3	32	28,6	1	0,9	-	-	2	1,8	1	0,9	-	-
GENÇ HB.	60	2	3,3	6	10,0	13	21,7	4	6,7	6	10,0	2	3,3	25	41,7	-	-	-	-	2	3,3	-	-	-	-
YAŞLI HB.	52	-	-	7	13,5	17	32,7	2	3,8	13	25,0	4	7,7	7	13,5	1	1,9	-	-	-	-	1	1,9	-	-

TABLO : C-17 TAKI TAKILDIYSA KİMLER TAKTIĞI

	N	YALNIZ KIZ TARAF.		YALNIZ ERK.TARAF.		KIZ TAR.+ ERK. TAR.		AKRABA DIŞI KİŞİLER		Kız Tarafı + Akraba dışı kişiler		1 Damat		BOŞ-BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	112	16	14,3	66	58,9	28	25,0	—	—	1	0,9	1	0,9	-	—
GENÇ HB.	60	7	11,7	31	51,6	21	35,0	—	-	1	1,7	—	-	-	-
YAŞLI HB.	52	9	17,3	35	67,3	7	13,5	—	—	—	-	1	0,9	-	-

TABLO : C-18 EVLENDİKTEN SONRA ÇİFTLERİN YERLEŞTİĞİ YER

	N	ERKEĞİN BABAEYİ		KIZIN BABAEYİ		AYRI EY		DİĞER		BOŞ-BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	66	54	81,8	—	—	12	18,2	—	—	—	—
GENÇ HB.	34	29	85,3	—	—	5	14,7	—	—	—	—
YAŞLI HB.	32	25	78,1	—	—	7	21,9	—	—	—	—

TABLO : C-18A EVLENDİKTEN SONRA ÇİFTLERİN İLK YERLEŞTİĞİ YERE YERLEŞME NEDENİ

	N	BAŞKA EY YOKTU		GELENEK		EKONOMİK NEDEN		ANNE-BABA BAKMAK		ZORUNLULU		İÇ GÖYEY		DİĞER		BOŞ-BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	66	38	57,6	5	7,6	5	7,6	3	4,5	2	3,0	–	–	12	18,2	1	1,5
GENÇ HB.	34	21	61,8	1	2,9	4	11,8	2	5,9	–	–	–	–	5	14,7	1	2,9
YAŞLI HB.	32	17	53,1	4	12,5	1	3,1	1	3,1	2	6,3	–	–	7	21,9	–	–

70.4 9.2 9.2 5.6 3.7 1.9

TABLO : C-19 İLK YERLEŞİLEN YERDE DEĞİŞME OLUP OLMADIĞI

	N	OLDU BÖYÜKLERİN ÖLÜMÜYLE		OLDU ÇİFTLERİN İRADESİYLE		OLMADI		DİĞER		BOŞ-BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	66	13	19,7	34	51,5	19	28,8	—	—	—	—
GENÇ HB.	34	7	20,6	15	44,1	12	35,3	—	—	—	—
YAŞLI HB.	32	6	18,7	19	59,4	7	21,9	—	—	—	—

TABLO C-20 İLK YERLEŞİM YERİNDE DEĞİŞMENİN OLMA SEBEBİ

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	4 CEV.	BOŞ BEL.	TOP. CEV. SAY	EYİN NÜFUSU ARTTI		KAYIBİRADE EYLENİNCE YENİ GELİN GELDİ		YENİ EV YAPILDI		GÖÇ NEDENİYLE		EŞİNİN İŞİ NEDENİYLE		AİLE İÇİNDEKİ HUZURSUZLUK GEÇİMSİZLİK		EBEVEYN ÖLÜMÜ		DİĞER	
								n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOP.	47	45	2	—	—	-	49	7	14,3	—	—	6	12,2	2	4,1	6	12,2	10	20,4	13	26,6	5	10,2
GENÇ HB.	22	21	1	—	—	—	23	2	8,7	—	—	5	21,7	1	4,4	2	8,7	4	17,4	7	30,4	2	8,7
YAŞLI HB.	25	24	1	—	—	-	26	5	19,2	—	—	1	3,8	1	3,8	4	15,4	6	23,1	6	23,1	3	11,6

TABLO : D-1 KONUŞULANIN GEBE KALIP-KALMADIĞI

	N	KALDI 1		KALMADI 2		ANLAMSIZ 3		DİĞER 4		BOŞ-BEL. 0	
		n	%	n		n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	71	70	98,6	1	1,4	—	—	—	—	—	—
GENÇ HB.	35	34	97,1	1	2,9	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	36	36	100.0	—	—	—	—	—	—	—	—

TABLO : D-2 KONUŞULANIN İLK GEBELİK YAŞI

	N	_14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30+	HATIRMAZ	BOŞ BEL	MEAN	MDN
GENEL TOP.	70	–	3	8	11	11	6	8	4	9	2	5	1	1	1	–	–	–	–	–	19,4	18,8
GENÇ HB.	34	–	1	2	6	8	6	3	2	3	1	1	–	–	1	–	–	–	–	–	19,1	18,5
YAŞLI HB.	36	–	2	6	5	3	–	5	2	6	1	4	1	1	–	–	–	–	–	–	19,7	19,9

TABLO : D-3 KONUŞULANIN EVLENDİKTEN NE SÜRE SONRA GEBE KALDIĞI (AY)

	N	SAYISAL		SÖZEL		BOŞ-BELİRSİZ		SÖZEL CEVAP YERİLMİŞSE					
								BİLMEZ 997		HEMEN İLK GECE 998		HATIRLAMAZ 999	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	70	70	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
GENÇ HB.	34	34	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	36	36	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

TABLO : D-4 SAYISAL CEVAP YERİLMİŞSE; KONUŞULANIN EYLENDİKTEN NE SÜRE SONRA GEBE KALDIĞI (AY)

	N	0 4	5 9	10 14	15 19	20 24	25 29	30 34	35 39	80 84	140 144	50+	MEAN	MDN
GENEL TOPLAM	70	33	13	15	—	6	—	—	1	1	1	—	10,4	5,3
GENÇ HB.	34	18	9	4	—	2	—	—	—	—	1	—	9,8	5,2
YAŞLI HB.	36	15	4	11	—	4	—	—	1	1	—	—	11,0	8,3

TABLO : D-5 KONUŞULAN İÇİN GEBE KALMA SÜRESİNİN UYGUN OLUP-OLMADIĞI

	N	EVET 1		ZORUNLU EVET 2		HAYIR 3		CEVAPSIZ 4		DİĞER 5		BOŞ-BELİRSİZ 0	
		n	%	n		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	—												
GENÇ HB.													
YAŞLI HB.													

Bilgi Alınmadı

TABLO : D-6 KONUŞULANIN TOPLAM KAÇ KEZ GEBE KALDIĞI

	N	HİÇ GEBE KALMADI		BOŞ-BEL. O		N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	15+	TOP. GEB. SAY.	MEAN	MDN
		n	%	n	%																				
GENEL TOP.	71	1	1,4	–	–	70	2	15	14	11	7	3	3	5	4	2	–	3	1	–	–	–	337	4,8	3,9
GENÇ HB.	35	1	2,9	–	–	34	2	12	10	3	4	1	1	1	–	–	–	–	–	–	–	–	109	3,2	2,8
YAŞLI HB.	36	–	–	–	–	36	–	3	4	8	3	2	2	4	4	2	–	3	1	–	–	–	228	6,3	5,5

TABLO : D-7 KONUŞULANIN KÜRTAJ YAPTIRIP-YAPTIRMADIĞI

	N	YAPTIRDI 1		YAPTIRMADI 2		HATIRLAMAZ 3		DİĞER 4		BOŞ-BEL. 0		YAPTIRDIYSA SAYISI								
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	1	2	3	4	5	6	TOPLAM KÜRTAJ SAYISI	MEAN	MDN
GENEL TOPLAM	70	22	31,4	48	68,6	–	–	–	–	–	–	15	6	–	–	1	–	32	1,5	1,2
GENÇ HB.	34	12	35,3	22	64,7	–	–	–	–	–	–	7	5	–	–	–	–	17	1,4	1,4
YAŞLI HB.	36	10	27,8	26	72,2	–	–	–	–	–	–	8	1	–	–	1	–	15	1,5	1,1

TABLO : D-8 KONUŞULANIN DÜŞÜK YAPIP YAPMADIĞI

	N	YAPTI 1		YAPMADI 2		HATIRLAMA 3		DİĞER 4		BOŞ-BEL. 0		YAPTIYSA SAYISI								
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	1	2	3	4	5	6	TOPLAM DÜŞÜK SAYISI	MEAN	MDN
GENEL TOPLAM	70	13	18,6	67	81,4	—	—	—	—	—	—	6	6	1	—	—	—	21	1,6	1,6
GENÇ HB.	34	3	8,8	31	91,2	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	4	1,3	1,3
YAŞLI HB.	36	10	27,8	26	72,2	—	—	—	—	—	—	4	5	1	—	—	—	17	1,7	1,7

TABLO : D-9 KONUŞULANIN HİÇ ÖLÜ DOĞUM YAPIP YAPMADIĞI

	N	YAPTI 1		YAPMADI 2		HATIRLAMAZ 3		DİĞER 4		BOŞ-BEL. 0		YAPTIYSA SAYISI								
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	1	2	3	4	5	5+	TOPLAM ÖLÜ DOĞUM SAYISI	MEAN	MDN
GENEL TOPLAM	70	8	11,4	62	88,6	-	-	-	-	-	-	5	3	-	-	-	-	11	1,4	1,3
GENÇ HB.	34	-	-	34	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
YAŞLI HB.	36	8	22,2	28	77,8	-	-	-	-	-	-	5	3	-	-	-	-	11	1,4	1,3

TABLO : D-10 KONUŞULANIN İKİZ, ÜÇÜZ, DÖRDÜZ DOĞUM YAPIP YAPMADIĞI

	N	YAPTI 1		YAPMADI 2		HATIRLAMAZ 3		DİĞER 4		BOŞ-BEL. 0		BİR DOĞUMDA DOĞAN ÇOCUK SAYISI					
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	2	3	4	TOPLAM ÇOCUK SAYISI	MEAN	MEDIAN
GENEL TOPLAM	70	1	1,4	69	98,6	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	2,0	2,0
GENÇ HB.	34	-	-	34	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
YAŞLI HB.	36	1	2,8	35	97,2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	2,0	2,0

TABLO : D-11 KONUŞULAN GEBE KALDI İSE CANLI DOĞUM YAPIP- YAPMADIĞI

	N	HENÜZ DOĞUM YAPMADI-HAMİLELİK DEVAM EDER 1		YAPTI 2		YAPMADI 3		DİĞER 4		BOŞ-BELİRSİZ 0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	70	—	—	70	100.0	—	—	—	—	—	—
GENÇ HB.	34	—	—	34	100.0	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	36	—	—	36	100.0	—	—	—	—	—	—

TABLO : D-12 KONUŞULANIN YAPTIĞI CANLI DOĞUM SAYISI

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	13	BOŞ-BEL.	TOPLAM CANLI DOĞUM SAYISI	MEAN	MDN
GENEL TOPLAM	70	4	21	18	7	6	2	4	4	-	3	-	1	-	273	3,9	3,1
GENÇ HB.	34	3	17	9	2	2	1	-	-	-	-	-	-	-	88	2,6	2,3
YAŞLI HB.	36	1	4	9	5	4	1	4	4	-	3	-	1	-	185	5,1	4,3

TABLO : D-13 CANLI DOĞAN ÇOCUKLARIN CİNSİYETİ

	N	YALNIZ ERKEK		YALNIZ KIZ		KIZ+ERKEK		DİĞER		BOŞ-BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	70	16	22,9	5	7,1	49	70,0	—	—	—	—
GENÇ HB.	34	9	26,5	3	8,8	22	64,7	—	—	—	—
YAŞLI HB.	36	7	19,4	2	5,6	27	75,0	—	—	—	—

TABLO : D-14 CANLI DOĞUM YAPTI İSE TOPLAM ÇOCUK SAYISI

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	15+	TOPLAM CANLI ÇOCUK SAYISI	MEAN	MDN
GENEL TOPLAM	70	4	21	18	7	6	2	3	5	-	3	-	-	1	-	-	-	274	3,9	3,1
GENÇ HB.	34	3	17	9	2	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	88	2,6	2,3
YAŞLI HB.	36	1	4	9	5	4	1	3	5	-	3	-	-	1	-	-	-	186	5,2	4,3

TABLO : D- 15 CANLI DOĞAN TOPLAM ERKEK ÇOCUK SAYISI

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	TOPLAM CANLI ERKEK ÇOCUK SAYISI	MEAN	MEDIAN
GENEL TOPLAM	65	23	17	13	6	3	2	1	—	—	—	—	154	2,4	2,1
GENÇ HB.	31	14	14	3	—	—	—	—	—	—	—	—	51	1,6	1,6
YAŞLI HB.	34	9	3	10	6	3	2	1	—	—	—	—	103	3,0	3,0

TABLO : D-16 CANLI DOĞAN TOPLAM KIZ ÇOCUK SAYISI

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	TOPLAM CANLI KIZ ÇOCUK SAYISI	MEAN	MEDIAN
GENEL TOPLAM	54	24	11	9	6	2	1	1	-	-	-	-	120	2,2	1,8
GENÇ HB.	25	16	6	3	-	-	-	-	-	-	-	-	37	1,5	1,3
YAŞLI HB.	29	8	5	6	6	2	1	1	-	-	-	-	83	2,9	2,8

TABLO : D-17 KONUŞULANIN ÖLEN ÇOCUĞUNUN OLUP-OLMADIĞI

	N	YAR 1		YOK 2		HATIRLAMIYOR 3		DİĞER 4		BOŞ-BELİRSİZ 0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	70	20	28,6	50	71,4	—	—	—	—	—	—
GENÇ HB.	34	4	11,8	30	88,2	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	36	16	44,4	20	55,6	—	—	—	—	—	—

TABLO :D-18 ÖLEN ÇOCUKLARIN CİNSİYETLERİ

	N	YALNIZ ERKEK 1		YALNIZ KIZ 2		KIZ+ERKEK 3		DİĞER 4		BOŞ-BELİRSİZ 0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	20	7	35,0	3	15,0	10	50,0	—	—	—	—
GENÇ HB.	4	3	75,0	—	—	1	25,0	—	—	—	—
YAŞLI HB.	16	4	25,0	3	18,8	9	56,2	—	—	—	—

TABLO : D-19 ÖLEN TOPLAM ÇOCUK SAYISI

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	BİLMEZ	HATIRLAMAZ	BOŞ-BEL.	ÖLEN TOPLAM ÇOCUK SAYISI	MEAN	MEDIAN
GENEL TOPLAM	20	8	4	2	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	48	2,4	2,0
GENÇ HB.	4	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	1,5	1,5
YAŞLI HB.	16	6	2	2	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	42	2,6	2,5

TABLO :D-20 ÖLEN ERKEK ÇOCUK SAYISI

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	BOŞ-BEL.	ÖLEN ERKEK ÇOCUK SAYISI	MEAN	MEDIAN
GENEL TOPLAM	17	8	4	4	1	–	–	–	–	–	–	–	32	1,9	1,6
GENÇ HB.	4	3	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	5	1,3	1,2
YAŞLI HB.	13	5	3	4	1	–	–	–	–	–	–	–	27	2,1	2,0

TABLO : D-21 ÖLEN KIZ ÇOCUK SAYISI

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	BOŞ-BEL.	ÖLEN KIZ ÇOCUK SAYISI	MEAN	MEDIAN
GENEL TOPLAM	13	10	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	1,2	1,2
GENÇ HB.	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1,0	1,0
YAŞLI HB.	12	9	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	1,3	1,2

TABLO : D-21A KONUŞULANIN ÖLEN ÇOCUKLARININ ÖLÜM AYI

	N	1 AYDAN DAHA KÜÇÜK		1 - 3 AY ARASI		4-6 AY ARASI		7-9 AY ARASI		10-12 AY ARASI		16-18 AY ARASI		22-24 AY		34-36		46-48		177-180 -		BOŞ-BEL	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	48	3	6,2	14	29,2	11	22,9	6	12,5	5	10,4	4	8,3	1	2,1	1	2,1	1	2,1	1	2,1	1	2,1
GENÇ HB.	6	2	33,4	1	16,7	–	–	–	–	–	–	–	–	1	16,7	1	16,7	–	–	1	16,7	–	–
YAŞLI HB.	42	1	2,4	13	30,9	11	26,2	6	14,3	5	11,9	4	9,5	–	–	–	–	1	2,4	–	–	1	2,4

TABLO : D-21B KONUŞULANIN ÖLEN ÇOCUĞU YERSA ÖLÜM NEDENİ

	N	BİLİR 1		BİLMEZ 2		BİLİRSE ÖLÜM NEDENİ															
						İSHAL		ERKEN DOĞUM		GEÇ DOĞUM		ÇOCUK HASTA-LIKLARI		KAZA İNTAHAR		NAZAR BÜYÜ		DĞİER		BOŞ, BEL	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	48	35	72,9	13	27,1	5	14,3	1	2,9	—	—	23	65,7	1	2,9	3	8,5	2	5,7	—	—
GENÇ HB.	6	4	66,7	2	33,3	—	—	1	25,0	—	—	2	50,0	1	25,0	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	42	31	73,8	11	26,2	5	16,1	—	—	—	—	21	67,7	—	—	3	9,7	2	6,5	—	—

TABLO : D-22 KONUŞULANIN EYLATLIK ÇOCUK ALIP- ALMADIĞI

	N	EVET 1		HAYIR 2		DİĞER 3		BOŞ-BELİRSİZ 0	
		n	%	n		n	%	n	%
GENEL TOPLAM	71	—	—	71	100.0	—	—	—	—
GENÇ HB.	35	—	—	35	100.0	—	—	—	—
YAŞLI HB.	36	—	—	36	100.0	—	—	—	—

TABLO : D-23 EVLATLIK ALINAN ÇOCUKLARIN CİNSİYETİ

	N	YALNIZ ERKEK 1		YALNIZ KIZ 2		KIZ+ERKEK 3		DİĞER 4		BOŞ-BELİRSİZ 0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM											
GENÇ HB.											
YAŞLI HB.											

Evlatlik çocuğu olan yoktur

TABLO : D-24 EVLATLIK ALINAN TOPLAM ÇOCUK SAYISI

	N	1	2	3	4	5	BOŞ-BELİRSİZ	EVLATLIK ALINAN TOPLAM ÇOCUK SAYISI	MEAN	MEDIAN
GENEL TOPLAM										
GENÇ HB.										
YAŞLI HB.										

TABLO : D-25 KONUŞULANIN HALEN DEVAM EDEN GEBELİĞİNİN OLUP-OLMADIĞI

	N	YAR 1		YOK 2		DİĞER 3		BOŞ-BELİRSİZ 0	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	71	2	2,8	68	97,2	—	—	—	—
GENÇ HB.	35	2	5,7	33	94,3	—	—	—	—
YAŞLI HB.	36	—	—	36	100,0	—	—	—	—

TABLO : E-1 KONUŞULANIN SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNUN OLUP-OLMADIĞI

	N	KONUŞULANIN HİÇ ÇOCUĞU YOK 1		ÇOCUK VAR HEPSİ KIZ 2		ERKEK VAR HENÜZ SÜNNET OLAN YOK 3		SÜNNET OLAN ÇOCUĞU VAR 4		DİĞER 5		BOŞ-BELİRSİZ 0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	71	1	1,4	7	9,9	10	14,1	53	74,6	—	—	—	—
GENÇ HB.	35	1	2,8	3	8,6	9	25,7	22	62,9	—	—	—	—
YAŞLI HB.	36	—	—	4	11,1	1	2,8	31	86,1	—	—	—	—

TABLO : E-2 KONUŞULANIN SÜNNET OLAN ÇOCUKLARININ SAYISI

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	BİLMEZ	HATIRLAMIYOR	Top Çocuk sayısı	MEAN	MDN
GENEL TOPLAM	53	24	17	6	3	2	–	1	–	–	–	–	–	105	2,0	1,6
GENÇ HB.	22	12	10	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	32	1,5	1,4
YAŞLI HB.	31	12	7	6	3	2	–	1	–	–	–	–	–	73	2,4	2,0

TABLO E-3 KONUŞULANIN İLK ÇOCUĞUNUN SÜNNETİNE KİMİN KARAR VERDİĞİ

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	4 CEV.	BOŞ BEL	TOP. CEV. SAY.	BABA 1		ANNE 2		ANNE+ BABA 3		DEDE(HB. ERKEĞİN BABASI) 4		BABAANNE ERKEĞİN ANNESİ) 5		AMCA(HB. ERKEĞİN E KARDEŞİ 6		DAYI(HB. ER. EŞİNİN ERKEK KAR. 7		DOKTOR 8		DİĞER 9	
								n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOP.	53	53	—	—	—	—	53	22	41,5	2	3,8	18	33,9	8	15,1	1	1,9	1	1,9	—	—	1	1,9	—	—
GENÇ HB.	22	22	—	—	—	—	22	8	36,4	1	4,5	4	18,1	7	31,8	1	4,5	—	—	—	—	1	4,5	—	—
YAŞLI HB.	31	31	—	—	—	—	31	14	45,2	1	3,2	14	45,2	1	3,2	—	—	1	3,2	—	—	—	—	—	—

TABLO :E-4 KONUŞULANIN İLK SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNUN SÜNNET YAŞI (AY OLARAK)

	N	-11	12 23	24 35	36 47	48 59	60 71	72 83	84 95	96 107	108 119	120 131	132 143	144 155	156 167	168 179	180 191	BOŞ BEL.	MEAN	MEDIAN
GENEL TOPLAM	53	1	3	3	3	6	8	6	7	3	2	3	5	3	—	—	—	—	80,2	76,5
GENÇ HB.	22	—	2	3	2	1	2	1	4	1	1	2	2	1	—	—	—	—	78,0	83,5
YAŞLI HB.	31	1	1	—	1	5	6	5	3	2	1	1	3	2	—	—	—	—	81,8	75,1

TABLO E-5 KONUŞULANIN SON ÇOCUĞUNUN SÜNNETİNE KİMİN KARAR VERDİĞİ

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	4 CEV.	BOŞ BEL.	TOP. CEV SAY.	BABA		ANNE		ANNE+BAB		DEDE(HB. BABASI)		BABAANNE ERK. ANNE		AMCA(HB. ERKEK KA		DAYI(HB. EŞİNİN ERK. KARDEŞİ		DOKTOR		DİĞER	
								n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOP.	29	29	—	—	—	-	29	12	41,4	2	6,9	10	34,5	4	13,8	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3,4
GENÇ HB.	10	10	—	—	—	—	10	4	40,0	1	10,0	1	10,0	3	30,0	—	—	—	—	—	—	—	—	1	10,0
YAŞLI HB.	19	19	—	—	—	—	19	8	42,1	1	5,3	9	47,3	1	5,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

TABLO :E-6 KONUŞULANIN SON SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNUN SÜNNET YAŞI (AY OLARAK)

	N	-11	12 23	24 35	36 47	48 59	60 71	72 83	84 95	96 107	108 119	120 131	132 143	144 155	156 167	168 179	180 191	BOŞ BEL.	MEAN	MDN
GENEL TOPLAM	29	3	1	2	7	3	5	2	2	-	2	2	—	-	-	-	-	-	58,1	53,5
GENÇ HB.	10	1	—	-	2	2	—	1	2	-	2	—	-	-	-	-	-	-	67,9	71,5
YAŞLI HB.	19	2	1	2	5	1	5	1	—	-	-	2	-	-	-	-	-	-	52,9	46,3

TABLO E-7 KONUŞULANIN İLK SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNUN NEREDE SÜNNET OLDUĞU

	N	EV		SALON(DÜĞÜN SALONU		SİNEMA		SAĞLIK OCAĞI		DOKTOR MUAYH.		HASTANE		KÖY MEY.		OKUL		KÖY ODASI		DİĞER		BOŞ-BEL.	
		n	%					n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOP.	53	49	92,4	—	—	—	—	1	1,9	—	—	3	5,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
GENÇ HB.	22	19	86,4	—	—	—	—	1	4,5	—	—	2	9,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	31	30	96,8	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

TABLO : E-8 KONUŞULANIN İLK SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNUN SÜNNETİNİ KİMİN YAPTIĞI

	N	DİPLOMALI ŞAHIS 1		DİPLOMASIZ ŞAHIS 2		HATIRLAMAZ 3		BİLMEZ 4		DİĞER 5		BOŞ-BELİRSİZ 0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	53	51	96,2	2	3,8	—	—	—	—	—	—	—	—
GENÇ HB.	22	22	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	31	29	93,5	2	6,5	—	—	—	—	—	—	—	—

TABLO : E-9 KONUŞULANIN SON SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNUN NEREDE SÜNNET OLDUĞU

	N	EV 1		SALON DÜĞÜN SALONU 2		SİNEMA 3		SAĞLIK OCAĞI 4		DOKTOR MUAYH. 5		HASTANE 6		KÖY MEY. 7		OKUL 8		KÖY ODASI		DİĞER 9		BOŞ-BEL. 0	
		n	%					n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOP.	29	27	93,2	—	—	—	—	1	3,4	1	3,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
GENÇ HB.	10	9	90.0	—	—	—	—	1	10.0	-	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	19	18	94,7	—	—	—	—	—	-	1	5.3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

TABLO : E-10 KONUŞULANIN SON SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNUN SÜNNETİNİ KİMİN YAPTIĞI

	N	DİPLOMALI ŞAHIS 1		DİPLOMASIZ ŞAHIS 2		HATIRLAMAZ 3		BİLMEZ 4		DİĞER 5		BOŞ-BELİRSİZ 0	
		n	%					n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	29	27	93,1	2	6,9	—	—	—	—	—	—	—	—
GENÇ HB.	10	10	100.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	19	17	89.5	2	10,5	—	—	—	—	—	—	—	—

TABLO : E-11 KONUŞULANIN İLK SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNA BİRŞEY ALIP-ALMADIĞI

	N	EVET		HAYIR		HATIRLAMAZ		DİĞER		BOŞ-BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	53	18	34,0	35	66.0	—	—	—	—	—	—
GENÇ H.B.	22	9	40,9	13	59.1	—	—	—	—	—	—
YAŞLI H.B.	31	9	29,0	22	71.0	—	—	—	—	—	—

TABLO : E-12 KONUŞULANIN İLK SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNA KAÇ PARÇA EŞYA ALDIĞI

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16+	TOPLAM PARÇA SAYISI	MEAN	MDN
GENEL TOPLAM	18	2	–	1	–	–	–	2	2	–	11	–	–	–	–	–	–	145	8,1	9,7
GENÇ HB.	9	–	–	–	–	–	–	1	2	–	6	–	–	–	–	–	–	83	9,2	9,8
YAŞLI HB.	9	2	–	1	–	–	–	1	–	–	5	–	–	–	–	–	–	62	6,9	9,6

TABLO : E-13 KONUŞULANIN İLK SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNA ALINANLAR

	N	ŞAPKA		PELERİN		GÖMLEK		CEKET		PANTAL		AYAKKA		TERLİK		UZUN GÖMLEK		MAŞALL		ASA		PİJAMA		DİĞER		BOŞ-BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	145	15	10,3	15	10,3	16	11,0	14	9,7	16	11,0	16	11,0	12	8,3	12	8,3	15	10,3	12	8,3	2	1,5	-	-	-	-
GENÇ HB.	83	9	10,8	9	10,8	9	10,8	8	9,7	9	10,8	9	10,8	7	8,5	7	8,5	9	10,8	7	8,5	-	-	-	-	-	-
* **YAŞLI HB.**	62	6	9,7	6	9,7	7	11,3	6	9,7	7	11,3	7	11,3	5	8,0	5	8,0	6	9,7	5	8,0	2	3,2	-	-	-	-

* 100.0'a tamamlanamaz

TABLO : E-14 KONUŞULANIN SON SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNA BİRŞEY ALIP-ALMADIĞI

	N	EVET		HAYIR		HATIRLAMAZ		DİĞER		BOŞ-BELİRSİZ	
		n	%					n	%	n	%
GENEL TOPLAM	29	6	20,7	23	79,3	—	—	—	—	—	—
GENÇ HB.	10	3	30,0	7	70,0	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	19	3	15,8	16	84,2	—	—	—	—	—	—

TABLO : E-15 KONUŞULANIN SON SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNA KAÇ PARÇA EŞYA ALDIĞI

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16+	TOPLAM PARÇA SAYISI	MEAN	MDN
GENEL TOPLAM	6	1	–	–	–	–	–	1	1	–	3	–	–	–	–	–	–	46	7,7	9,5
GENÇ HB.	3	–	–	–	–	–	–	–	1	–	2	–	–	–	–	–	–	28	9,3	9,8
YAŞLI HB.	3	1	–	–	–	–	–	1	–	–	1	–	–	–	–	–	–	18	6,0	7,0

TABLO : E-16 KONUŞULANIN SON SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNA ALINANLAR

	N	ŞAPKA		PELERİN		GÖMLEK		CEKET		PANTALO		AYAKKAB		TERLİK		UZUN GÖMLEK		MAŞALLA		ASA		PİJAMA		DİĞER		BOŞ-BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOP.	46	5	10,9	5	10,9	5	10,9	5	10,9	5	10,9	5	10,9	3	6,5	3	6,5	5	10,9	4	8,6	1	2,1	–	–	–	–
GENÇ HB.	28	3	10,7	3	10,7	3	10,7	3	10,7	3	10,7	3	10,7	2	7,2	2	7,2	3	10,7	3	10,7	–	–	–	–	-	–
YAŞLI HB.	18	2	11,1	2	11,1	2	11,1	2	11,1	2	11,1	2	11,1	1	5,6	1	5,6	2	11,1	1	5,6	1	5,6	–	–	–	–

%100 e tamamlanamıyor

TABLO :E-17 KONUŞULANIN İLK SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNU AŞAMA YAPILIP YAPILMADIĞI

	N	YAPTI 1		YAPMADI 2		HATIRLAMAZ 3		DİĞER 4		BOŞ-BEL. 5		YAPILDIYSA KAÇ AŞAMA								
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	1	2	3	4	5	6	TOPLAM CEVAP SAYISI	MEAN	MDN
GENEL TOPLAM	53	21	39,6	32	60,4	—	—	—	—	—	—	7	4	—	7	3	—	58	2,8	2,4
GENÇ HB.	22	10	45,5	12	54,5	—	—	—	—	—	—	2	2	—	3	3	—	33	3,3	3,8
YAŞLI HB.	31	11	35,5	20	64,5	—	—	—	—	—	—	5	2	—	4	—	—	25	2,3	1,8

TABLO : E-17.1 KONUŞULANIN İLK SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNA YAPILAN AŞAMALAR

	N	YATAK SÜSLENDİ		SÜNNET KINASI		ÇOCUK GEZD.		DÜĞÜN YAPILDI		MEVLÜT OKUTUL		DİĞER		BOŞ-BEL	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOP.	58	11	19,0	14	24,1	11	19,0	10	17,2	12	20,7	—	—	—	—
GENÇ HB.	33	8	24,2	7	21,2	6	18,2	6	18,2	6	18,2	—	—	—	—
YAŞLI HB.	25	3	12,0	7	28,0	5	20,0	4	16,0	6	24,0	—	—	—	—

TABLO : E-18 KONUŞULANIN İLK SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNA DÜĞÜN YAPTI İSE DAVETİ NASIL YAPTIĞI

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	4 CEV.	BOŞ. BEL.	TOP. CEV. SAY.	DAVET YAPILMADI		DAVETİYE		OKUYUCU TUTULDU		CAMİ HOPERLÖRÜ İLE		KINA DAĞITILDI		KAPI KAPI DOLAŞILDI		DİĞER	
								n	%	n		n	%	n	%	n	%		%	n	%
GENEL TOPLAM	10	9	1	—	—	—	11	—	—	7	63,6	4	36,4	—	—	—	—	—	—	—	—
GENÇ HB.	6	5	1	—	—	—	7	—	—	5	71,4	2	28,6	—	—	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	4	4	—	—	—	—	4	—	—	2	50,0	2	50,0	—	—	—	—	—	—	—	—

TABLO :E-19 KONUŞULANIN SON SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNU AŞAMA YAPILIP YAPILMADIĞI

	N	YAPTI 1		YAPMADI 2		HATIRLAMAZ 3		DİĞER 4		BOŞ-BEL. 5		YAPILDIYSA KAÇ AŞAMA								
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	1	2	3	4	5	6	TOPLAM CEVAP SAYISI	MEAN	MD
GENEL TOPLAM	29	9	31,0	20	69,0	—	—	—	—	—	—	2	2	—	3	2	—	28	3,1	3,7
GENÇ HB.	10	4	40,0	6	60,0	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	12	3,0	4,5
YAŞLI HB.	19	5	26,3	14	73,7	—	—	—	—	—	—	—	2	—	3	—	—	16	3,2	3,7

TABLO : E-19.1 KONUŞULANIN SON SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNA YAPILAN AŞAMALAR

	N	YATAK SÜSLENDİ		SÜNNET KINASI		ÇOCUK GEZD.		DÜĞÜN YAPILDI		MEVLÜT OKUTUL		DİĞER		BOŞ-BEL	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOP.	28	4	14,3	7	25,0	5	17,9	6	21,4	6	21,4	—	—	—	—
* **GENÇ HB.**	12	2	16,7	2	16,7	2	16,7	3	25,0	3	25,0	—	—	—	—
* **YAŞLI HB.**	16	2	12,5	5	31,2	3	18,8	3	18,8	3	18,8	—	—	—	—

* %100'e tamamlanamıyor

TABLO : E-20 KONUŞULANIN SON SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNA DÜĞÜN YAPTI İSE DAVETİ NASIL YAPTIĞI

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	4 CEV.	BOŞ. BEL,	TOP. CEV. SAY.	DAVET YAPILMADI		DAVETİYE		OKUYUCU TUTULDU		CAMİ HOPERLÖRÜ İLE		KINA DAĞITILDI		KAPI KAPI DOLAŞILDI		DİĞER	
								n	%	n		n	%	n	%	n	%		%	n	%
GENEL TOPLAM	6	6	—	—	—	—	6	—	—	5	83,3	1	16,7	—	—	—	—	—	—	—	—
GENÇ HB.	3	3	—	—	—	—	3	—	—	3	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	3	3	—	—	—	—	3	—	—	2	66,7	1	33,3	—	—	—	—	—	—	—	—

TABLO : E-21 KONUŞULANIN İLK SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNA TAKI TAKILIP-TAKILMADIĞI

	N	TAKILDI		TAKILMADI		HATIRLAMIYOR		DİĞER		BOŞ-BELİRSİZ	
		n	%	n		n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	53	26	49,1	26	49,1	—	—	—	—	1	1,8
GENÇ HB.	22	14	63,6	8	36,4	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	31	12	38,7	18	58,1	—	—	—	—	1	3,2

TABLO : E-22 KONUŞULANIN İLK SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNA TAKI TAKILDIYSA NE TAKILDIĞI

	∎	PARA		ALTIN		SAAT		PARA+ ALTIN		PARA+ SAAT		PARA+ALT +SAAT		PARA+ALT +DİĞER		PARA+DİĞ		DİĞER		BOŞ-BEL.	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	26	12	46,2	3	11,5	–	–	10	38,5	1	3,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
GENÇ HB.	14	3	21,4	2	14,3	–	–	9	64,3	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
YAŞLI HB.	12	9	75,0	1	8,3	–	–	1	8,3	1	8,3	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

* 100.0 a tamamlanamıyor

TABLO : E-23 KONUŞULANIN SON SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNA TAKI TAKILIP-TAKILMADIĞI

	N	TAKILDI		TAKILMADI		HATIRLAMIYOR		DİĞER		BOŞ-BELİRSİZ	
		n	%	n		n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	29	11	37,9	17	58,6	—	—	—	—	1	3,5
GENÇ HB.	10	7	70,0	3	30,0	-	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	19	4	21,1	14	73,7	—	—	—	—	1	5,2

TABLO : E-24 KONUŞULANIN SON SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNA TAKI TAKILDIYSA NE TAKILDIĞI

	N	PARA		ALTIN		SAAT		PARA+ ALTIN		PARA+ SAAT		PARA+ALT +SAAT		PARA+ALT +DİĞER		PARA+DİĞ		DİĞER		BOŞ-BEL.	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	11	7	63,6	1	9,1	—	—	3	27,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
GENÇ HB.	7	3	42,9	1	14,2	—	—	3	42,9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	4	4	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

TABLO : E-25 KONUŞULANIN İLK SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNUN FOTOGRAFININ ÇEKİLİP-ÇEKİLMEDİĞİ

	N	ÇEKİLDİ		ÇEKİLMEDİ		HATIRLAMAZ		DİĞER		BOŞ-BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	53	8	15,1	44	83,0	—	—	—	—	1	1,9
GENÇ HB.	22	7	31,8	15	68,2	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	31	1	3,2	29	93,6	—	—	—	—	1	3,2

TABLO : E-26 KONUŞULANIN SON SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNUN FOTOGRAFININ ÇEKİLİP-ÇEKİLMEDİĞİ

	N	ÇEKİLDİ		ÇEKİLMEDİ		HATIRLAMAZ		DİĞER		BOŞ-BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	29	2	6,9	26	89,7	—	—	—	—	1	3,4
GENÇ HB.	10	2	20,0	8	80,0	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	19	—	—	18	94,7	—	—	—	—	1	5,3

TABLO :F-1 YAZINKAÇ ÖĞÜN YEMEK YENİLDİĞİ

	N	1	2	3	4	5	6	BOŞ-BEL.	TOP. ÖĞÜN SAY.	MEAN	MDN
GENEL TOPLAM	71	–	1	62	8	–	–	–	220	3,1	3,1
GENÇ HB.	35	–	–	30	5	–	–	–	110	3,1	3,1
YAŞLI HB.	36	–	1	32	3	–	–	–	110	3,1	3,0

TABLO : F-2 YAZIN YENİLEN ÖĞÜNLER

	N	KAHVALTI		ÖĞLE		İKİNDİ		AKŞAM		YATSI		GECE		DİĞER		BOŞ-BEL.	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	220	71	32,3	70	31,8	8	3,6	71	32,3	—	—	—	—	—	—	—	—
GENÇ HB.	110	35	31,8	35	31,8	5	4,6	35	31,8	—	—	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	110	36	32,7	35	31,8	3	2,8	36	32,7	—	—	—	—	—	—	—	—

TABLO :F-3 KIŞIN KAÇ ÖĞÜN YEMEK YENİLDİĞİ

	N	1	2	3	4	5	6	BOŞ-BEL.	TOP. ÖĞÜN SAY.	MEAN	MDN
GENEL TOPLAM	71	-	2	60	9	-	-	-	220	3,1	3,1
GENÇ HB.	35	-	-	30	5	-	-	-	110	3,1	3,1
YAŞLI HB.	36	-	2	30	4	-	-	-	110	3,1	3,0

TABLO : F-4 KIŞIN YENİLEN ÖĞÜNLER

	N	KAHVALTI		ÖĞLE		İKİNDİ		AKŞAM		YATSI		GECE		DİĞER		BOŞ-BEL.	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	220	71	32,3	69	31,3	9	4,1	71	32,3	—	—	—	—	—	—	—	—
GENÇ HB.	110	35	31,8	35	31,8	5	4,6	35	31,8	—	—	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	110	36	32,7	34	30,9	4	3,7	36	32,7	—	—	—	—	—	—	—	—

TABLO : F-5 YAZIN KAHVALTIDA YENİLENLER-İÇİLENLER

	N	ÇAY		SÜT		ÇORBA		KIZARTMA		SALATA		BULGUR PİLAYI		YAĞ		PEYNİR		ZEYTİN		BAL+ REÇEL		YUMURT		ŞARK. ÜRÜN.		DOMATES		KAYMAK		MENEMEN		DİĞER	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOP.	171	71	100,0	22	31,0	3	4,2	65	91,5	33	46,5	-	-	50	70,4	70	98,6	67	94,4	43	60,6	67	94,4	22	31,0	-	-	-	-	-	-	7	9,9
GENÇ HB.	35	35	100,0	11	31,4	1	2,9	35	100,0	21	60,0	-	-	26	74,3	34	97,1	35	100,0	30	85,7	35	100,0	14	40,0	-	-	-	-	-	-	3	8,6
YAŞLI HB.	36	36	100,0	11	30,6	2	5,6	30	83,3	12	33,3	-	-	24	66,7	36	100,0	36	88,9	13	36,1	32	88,9	8	22,2	-	-	-	-	-	-	4	11,1

TABLO : F-6 KIŞIN KAHVALTIDA YENİLENLER-İÇİLENLER

	N	ÇAY		SÜT		ÇORBA		KIZARTMA		SALATA		BULGUR PİLAYI		YAĞ		PEYNİR		ZEYTİN		BAL+ REÇEL		YUMURT		ŞARK. ÜRÜN.		DOMATES		KAYMAK		MENEMEN		DİĞER	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOP.	171	71	100,0	24	33,8	–	–	65	91,5	31	43,7	–	–	50	70,4	71	100,0	67	94,4	45	63,4	67	94,4	23	32,4	–	–	–	–	–	–	10	14,1
GENÇ HB.	35	35	100,0	13	37,1	–	–	35	100,0	19	54,3	–	–	27	77,1	35	100,0	35	100,0	31	88,6	35	100,0	15	42,9	–	–	–	–	–	–	6	17,1
YAŞLI HB.	36	36	100,0	11	30,6	–	–	30	83,3	12	33,3	–	–	23	63,9	36	100,0	32	88,9	14	38,8	32	88,9	8	22,2	–	–	–	–	–	–	4	11,1

TABLO : F-7 YEMEKLERİN GENELDE NEREDE YENİLDİĞİ

	N	YER SOFRASI		MASA		YER SOFRASI+ MASA		DİĞER		BOŞ-BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	71	61	85,9	3	4,2	7	9,9	—	—	—	—
GENÇ HB.	35	31	88,6	2	5,7	2	5,7	—	—	—	—
YAŞLI HB.	36	30	83,3	1	2,8	5	13,9	—	—	—	—

TABLO : F-8 YAZIN EKMEĞİN NEREDEN TEMİN EDİLDİĞİ

	N	EYDE YAPAR		SATIN ALIR		EYDE YAPAR+ SATIN ALIR		DİĞER		BOŞ-BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	71	67	94,4	2	2,8	1	1,4	1	1,4	—	—
GENÇ HB.	35	34	97,1	—	—	1	2,9	—	—	—	—
YAŞLI HB.	36	33	91,7	2	5,5	—	—	1	2,8	—	—

TABLO : F-9 KIŞIN EKMEĞİN NEREDEN TEMİN EDİLDİĞİ

	N	EYDE YAPAR		SATIN ALIR		EYDE YAPAR+ SATIN ALIR		DİĞER		BOŞ-BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	71	67	94,4	2	2,8	1	1,4	1	1,4	–	–
GENÇ HB.	35	34	97,1	–	–	1	2,9	–	–	–	–
YAŞLI HB.	36	33	91,7	2	5,5	–	–	1	2,8	–	–

TABLO : F-10 YAZIN HAFTADA KAÇ EKMEK ALINDIĞI

	N	BİLMEZ	HATIRLA MIYOR	BOŞ-BEL.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	10+	TOP. EKMEK SAYISI	MEAN	MDN
GENEL TOPLAM	3	–	–	–	–	–	–	1	2	–	–	–	–	–	–	14	–	–
GENÇ HB.	1	–	–	–	–	–	–	–	1	–	–	–	–	–	–	5	–	–
YAŞLI HB.	2	–	–	–	–	–	–	1	1	–	–	–	–	–	–	9	–	–

TABLO : F-11 YAZIN ALINAN EKMEĞİN NEREDEN SATIN ALINDIĞI

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	4 CEV.	BOŞ, BEL.	TOP. CEV. SAY.	BAKKAL		FIRIN		KAPIYA EKMEK GELİR		İLÇEDEN		KAHYE		İLÇEDEN EKMEKÇİ GELİR		DİĞER	
								n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	3	3	–	–	–	–	3	3	100.0	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
GENÇ HB.	1	1	–	–	–	–	1	1	100.0	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
YAŞLI HB.	2	2	–	–	–	–	2	2	100.0	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

TABLO : F - 12 YAZIN ALINAN EKMEĞİN NEDEN SATIN ALINDIĞI

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	4 CEV.	BOŞ. BEL.	TOP. CEV. SAY.	İŞİ OLDUĞ İÇ VAKTİ YOK		ÇARŞI EK. DAHA ÇOK SEV. İÇİN		EV EKMEGİ YAPILMADIĞ İÇİN		ÇARŞI EK. KOLAY-ZAHMETSEZ		HAZMI KOLAY		DİĞER	
								n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	3	3	-	-	-	-	3	-	-	-	-	2	66,7	1	33,3	-	-	-	-
GENÇ HB.	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	100,0	-	-	-	-
YAŞLI HB.	2	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2	100,0	-	-	-	-	-	-

TABLO : F-12A YAZIN SATIN ALDIĞI EKMEK TÜRÜ

	N	BUĞDAY EKMEĞİ		SOMUN EKMEĞİ		ODUN EKMEĞİ		ÇÖREK EKMEĞİ		DİĞER		BOŞ-BEL.	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOP.	3	3	100.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
GENÇ HB.	1	1	100.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	2	2	100.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

TABLO : F-13 KIŞIN HAFTADA KAÇ EKMEK ALINDIĞI

	N	BİLMEZ	HATIRLAMIYOR	BOŞ-BEL.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	10+	TOP. EKMEK SAYISI	MEAN	MDN
GENEL TOPLAM	3	–	–	–	–	–	–	1	2	–	–	–	–	–	–	14	–	–
GENÇ HB.	1	–	–	–	–	–	–	–	1	–	–	–	–	–	–	5	–	–
YAŞLI HB.	2	–	–	–	–	–	–	1	1	–	–	–	–	–	–	9	–	–

TABLO : F - 1 4 KIŞIN ALINAN EKMEĞİN NEREDEN SATIN ALINDIĞI

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	4 CEV.	BOŞ, BEL.	TOP. CEV. SAY.	BAKKAL		FIRIN		KAPIYA EKMEK GELİR		İLÇEDEN		KAHYE		İLÇEDEN EKMEKÇİ GELİR		DİĞER	
								n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	3	3	—	—	—	—	3	3	100.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
GENÇ HB.	1	1	—	—	—	—	1	1	100.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	2	2	—	—	—	—	2	2	100.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

TABLO : F - 15 KIŞIN ALINAN EKMEĞİN NEDEN SATIN ALINDIĞI

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	4 CEV.	BOŞ. BEL.	TOP. CEV. SAY	İŞİ OLDUĞ İÇ VAKTİ YOK		ÇARŞI EK. DAHA ÇOK SEV. İÇİN		EV EKMEGİ YAPILMADIĞ İÇİN		ÇARŞI EK. KOLAY-ZAHMETSEZ		HAZMI KOLAY		DİĞER	
								n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	3	3	—	—	—	—	3	—	—	—	—	2	66,7	1	33,3	—	—	—	—
GENÇ HB.	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	100,0	—	—	—	—
YAŞLI HB.	2	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	100,0	—	—	—	—	—	—

TABLO : F-15A KIŞIN SATIN ALDIĞI EKMEK TÜRÜ

	N	BUĞDAY EKMEĞİ		SOMUN EKMEĞİ		ODUN EKMEĞİ		ÇÖREK EKMEĞİ		DİĞER		BOŞ-BEL.	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOP.	3	3	100.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
GENÇ HB.	1	1	100.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	2	2	100.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

TABLO : F-15B EVDE EKMEK YAPIYORSA NE KADAR ZAMANDA BİR (HAFTALIKLAR HARİÇ)

	N	YILLIK YAPAR		6 AYLIK YAPAR		3 AYLİK YAPAR		DİĞER		BOŞ-BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
GENÇ HB.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

* Haftalik Yapılır

TABLO :F-16 YAZIN HAFTADA KAÇ EKMEĞİN EVDE YAPILDIĞI

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	13	15	16	20	30	40	50	80	Toplam Ekmek Sayısı	MEAN	MDN
GENEL TOPLAM	68	–	2	4	2	9	11	11	10	3	3	1	3	1	3	1	2	1	1	723	10,6	7,0
GENÇ HB.	35	–	1	–	–	3	6	9	4	3	2	1	1	1	2	–	1	1	–	369	10,5	7,3
YAŞLI HB.	33	–	1	4	2	6	5	2	6	–	1		2	–	1	1	1	–	1	354	10,7	6,2

TABLO :F - 17 YAZIN EKMEĞİ KİMİN YAPTIĞI

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	4 CEV.	BOŞ. BEL.	TOP. CEV. SAY.	HB. EŞİ KA (KONUŞULA		HB. ERK. ANNESİ		GELİN		Kız Çocuk		Komşu		H.B Kadın	
								n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
GENEL TOPLAM	68	61	7	—	—	—	75	66	88.0	2	2.7	3	4.0	1	1.3	1	1.3	2	2.7
GENÇ HB.	35	31	4	—	—	—	39	35	89,7	1	2.5	1	2.5	1	2,5	1	2,5	—	—
YAŞLI HB.	33	30	3	—	—	—	36	31	86.1	1	2.7	2	5.6	—	—	—	—	2	5.6

100.0 'a tamamlanamıyor

TABLO :F-18 YAZIN NEDEN EKMEĞİN EYDE YAPILDIĞI

	N	1 CEV.	2 CEV	3 CEV	4 CEV.	BOŞ BEL	TOP. CEV. SAY.	EKONOMİK-UCUZ		DOYURUCU LEZZETLİ-T BEREKETLİ		EV EKMEĞİ SEVİLİR		ÇARŞI EKM BUL. ZOR		UNU-BUĞDA YAR		Fırını olduğu için		İMKAN YOK		Genel Adet		Alıştan-lık		Temiz		Diğer	
								n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOP.	68	58	9	1	—	-	79	12	15,2	2	2,5	12	15,2	1	1,3	5	6,3	21	26,6	2	2,5	6	7,6	4	5,1	12	15,2	2	2,5
GENÇ HB.	35	25	9	1	—	-	46	12	26,1	2	4,4	12	26,1	1	2,2	5	10,9	6	13,0	2	4,3	6	13,0	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	33	33	—	—	—	—	33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	45,4	—	—	—	—	4	12,1	12	36,4	2	6,1

TABLO :F-19 KIŞIN HAFTADA KAÇ EKMEĞİN EVDE YAPILDIĞI

	N	2	3	7	10	12	14	15	16	20	25	30	35	40	45	50	60	70	80	100	MEAN	MEDİAN
GENEL TOPLAM	68	1	1	1	3	1	1	3	1	8	1	16	3	8	1	8	5	2	3	1	35,9	30,3
GENÇ HB.	35	1	–	–	1	1	–	–	–	3	1	8	1	7	–	6	3	1	2	–	39,3	39,7
YAŞLI HB.	33	–	1	1	2	–	1	3	1	5	–	8	2	1	1	2	2	1	1	1	32,4	29,8

TABLO :F-20 KIŞIN EKMEĞİ KİMİN YAPTIĞI

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	4 CEV.	BOŞ. BEL.	TOP. CEV. SAY.	HB. EŞİ KA (KONUŞULA		HB. ERK. ANNESİ		GELİN		Kız Çocuk		Komşu		H.B. Kadın	
								n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	68	60	8	—	—	—	76	66	86,9	2	2,6	4	5,3	1	1,3	1	1,3	2	2,6
GENÇ HB. *	35	31	4	—	—	—	39	35	89,7	1	2.5	1	2.5	1	2.5	1	2.5	—	—
YAŞLI HB.	33	29	4	—	—	—	37	31	83,8	1	2,7	3	8,1	—	—	—	—	2	5,4

100.0'a tamamlanamıyor

TABLO :F-21 KIŞIN NEDEN EKMEĞİN EVDE YAPILDIĞI

	N	1 CEV.	2 CEV	3 CEV	4 CEV.	Boş BEL	TOP. CEV SAY.	EKONOMİK-UCUZ		DOYURUCU LEZZETLİ-T BEREKETLİ		EV EKMEĞİ SEVİLİR		ÇARŞI EKM BUL. ZOR		UNU-BUĞDA YAR		TEMİZ		İMKAN YOK		Fırını olduğu lain		Gelenek Adet	
								n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOP.	66	55	12	1	—	-	82	29	35,4	3	3,7	26	31,7	1	1,2	7	8,5	1	1,2	2	2,4	7	8,5	6	7,4
GENÇ HB.	35	25	9	1	—	-	46	12	26,1	2	4,4	12	26,1	1	2,2	5	10,9	—	—	2	4,3	6	13,0	6	13,0
YAŞLI HB.	33	30	3	—	—	—	36	17	47,2	1	2,8	14	38,9	—	—	2	5,5	1	2,8	—	—	1	2,8	—	—

TABLO :F-22 EVDE ET TÜKETİLİP-TÜKETİLMEDİĞİ

	N	TÜKETİLİR		TÜKETİLMEZ		EKONOMİK NEDENLE TÜKETİLMEZ		DİĞER		BOŞ-BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	71	66	93,0	—	—	5	7,0	—	—	—	—
GENÇ HB.	35	35	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	36	31	86,1	—	-	5	13,9	—	—	—	—

TABLO :F-23 EYDE NE TÜR ET TÜKETİLDİĞİ

	N	KIRMIZI ET		BEYAZ		SU ÜRÜN		SAKATAT		KIR. ET+ BEYAZ		KIR. ET+ SU ÜRÜ		KIR. ET+ SAKATAT		KIR. ET+ BEYAZ SU ÜRÜN.		KIR. ET+ BEYAZ ET SU ÜRÜN. SAKATAT		KIR.ET+ BEYAZ ET SAKATAT		Kırmızı Beyaz Sakatat AV ETİ		KIRMIZI BEYAZ SU AY ETİ		Kırmızı Beyaz Sakatat Su ürünü avcı		BOŞ-BEL.	
		n	%			n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOP.	66	5	7,6	1	1,5	–	–	–	–	18	27,4	–	–	–	–	15	22,7	14	21,2	6	9,1	2	3,0	2	3,0	1	1,5	2	3,0
GENÇ H.B.	35	–	–	–	–	–	–	–	–	8	22,8	–	–	–	–	10	28,6	11	31,4	1	2,8	1	2,9	2	5,7	1	2,9	1	2,9
YAŞLI H.B.	31	5	16,1	1	3,2	–	–	–	–	10	32,3	–	–	–	–	5	16,1	3	9,7	5	16,1	1	3,2	–	–	–	–	1	3,2

TABLO :F-24 EVDE GIDA MADDELERİNİN YAPILIP-YAPILMADIĞI

	N	EVET YAPILIR		HAYIR YAPILMAZ		DİĞER		BOŞ-BELİRSİZ	
		n	%			n	%	n	%
GENEL TOPLAM	71	70	98,6	1	1,4	—	—	—	—
GENÇ H.B.	35	35	100.0	—	—	—	—	—	—
YAŞLI H.B.	36	35	97,2	1	2,8	—	—	—	—

TABLO :F-25 EVDE YAPILAN GIDA MADDELERİNİN SAYISI

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	BOŞ-BEL.	TOP. GIDA MAD. SAY.	MEAN	MDN
GENEL TOPLAM	70	–	–	4	1	3	3	4	4	6	5	20	13	7	–	–	–	680	9,7	198
GENÇ HB.	35	–	–	–	–	1	1	–	2	4	4	11	7	5	–	–	–	373	10,7	11,0
YAŞLI HB.	35	–	–	4	1	2	2	4	2	2	1	9	6	2	–	–	–	307	8,8	10,0

TABLO : F-25.1 EVDE YAPILAN MADDELERİN NELER OLDUĞU

	N	TARHAN		ERİŞTE MAKAR.		SALÇA		TURŞU		KONSED		PEKMEZ		REÇEL		YAĞ		PEYNİR		YOĞURT		KAYMAK		KAYUR		YUFK.		BULG.		KUR. SEBZ.		DİĞER	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOP.	70	55	78.6	67	95.7	65	92.9	66	94.3	57	81.4	21	30.0	54	77.1	49	70.0	57	81.4	61	87.1	47	67.1	25	35.7	—	—	—	—	56	80.0	—	—
GENÇ HB.	35	27	77.1	33	94.3	31	88.6	34	97.1	31	88.6	11	31.4	33	94.3	28	80.0	32	91.4	35	100.0	28	80.0	16	45.7	—	—	—	—	34	97.1	—	—
YAŞLI HB.	35	28	80.0	34	97.1	34	97.1	32	91.4	26	74.3	10	28.6	21	60.0	21	60.0	25	71.4	26	74.3	19	54.3	9	25.7	—	—	—	—	22	62.9	—	—

TABLO :F-26 YEMEKLERDE KULLANILAN YAĞIN TÜRÜ

	N	SIVI YAĞ		MARGARİN		TEREYAĞ		İÇ YAĞI		SIVI YAĞ+ TEREYAĞ		SIVI YAĞ+ MARGARİN TEREYAĞ		SIVI YAĞ+ MARGARİN		KAZ YAĞI		DİĞER		BOŞ-BEL.	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOP.	71	17	24,0	5	7,0	2	2,8	—	—	25	35,2	14	19,7	8	11,3	—	—	—	—	—	—
GENÇ HB.	35	4	11,4	2	5,7	1	2,9	—	—	11	31,4	11	31,4	6	17,2	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	36	13	36,1	3	8,3	1	2,8	—	—	14	38,9	3	8,3	2	5,6	—	—	—	—	—	—

TABLO : G- 1 YAZIN EVDEKİ BULAŞIKLARI YIKAYAN KİŞİ SAYISI

	N	1	2	3	4	BOŞ BEL	TOP. KİŞİ SAY.	BULAŞIKLARI KİM YIKAR																
								HB.EŞİ KADIN		KIZ ÇOCUK		GELİN		GÖRÜMCE		KIZ TORUN		ELTİ		KAYNANA		H.B. Kadın	
								n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	71	58	11	2	—	—	86	61	70,9	13	15,1	7	8,1	—	—	—	—	—	—	1	1,2	4	4,7
GENÇ HB.	35	26	9	—	—	—	44	34	77,3	7	15,9	2	4,5	—	—	—	—	—	—	1	2,3	—	—
YAŞLI HB.	36	32	2	2	—	—	42	27	64,3	6	14,3	5	11,9	—	—	—	—	—	—	—	—	4	9,5

TABLO : G-3 KIŞIN EVDEKİ BULAŞIKLARI YIKAYAN KİŞİ SAYISI

	N	1	2	3	4	BOŞ BEL	TOP. KİŞİ SAY.	BULAŞIKLARI KİM YIKAR															
								HB.EŞİ KADIN		KIZ ÇOCUK		GELİN		GÖRÜMCE		KIZ TORUN		ELTİ		KAYNANA		DİĞER	
								n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	71	59	11	1	—	—	84	61	72,6	13	15,5	5	5,9	—	—	—	—	—	—	1	1,2	4	4,8
GENÇ HB.	35	26	9	—	—	—	44	34	77,3	7	15,9	2	4,5	—	—	—	—	—	—	1	2,3	—	—
YAŞLI HB.	36	33	2	1	—	—	40	27	67,5	6	15,0	3	7,5	—	—	—	—	—	—	—	—	4	10,0

TABLO :G-4 KIŞIN EVDEKİ BULAŞIKLARIN NEREDE YIKANDIĞI

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	4 CEV.	BOŞ BEL.	TOP CEV SAY.	EV İÇİ MUTFA		EV İÇİ BANYO		EV İÇİ ODA		EV İÇİ DİĞER		EV DIŞI KAPI ÖNÜ		EV DIŞI TUL. ÇEŞ BAŞI		EV DIŞI BALKON		EV DIŞI KAPI ÖNÜ		EV İÇİ BALKON		DİĞER	
								n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOP.	71	71	–	–	–	–	71	30	40.4	–	–	11	15.5	–	–	9	12.7	–	–	1	1.4			–	–	–	–
GENÇ HB.	35	35	–	–	–	–	35	28	80	–	–	4	11,4	–	–	3	8,6	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
YAŞLI HB.	36	36	–	–	–	–	36	22	61,1	–	–	7	19,5	–	–	6	16.6	–	–	1	2,8			–	–	–	–

TABLO :G-5 YEMEKLERDE KULLANILAN KAPLARIN TÜRÜ

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	4 CEV.	~~BEŞ~~ BEL		TOP. CEV SAY.	BAKIR		ALEMİNY		ÇİNKO		ÇELİK		TEFLON		CAM		EMAYE		PORSEL		PLASTİK		DİĞER	
						5	6		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	71	1	4	16	25	17	8	290	6	2,1	48	16,6	66	22,7	64	22,1	53	18,3	36	12,4	16	5,5	1	0,3	—	-	-	-
GENÇ HB.	35	-	2	3	14	9	7	156	1	0,6	23	14,7	34	21,8	34	21,8	30	19,2	22	14,1	11	7,2	1	0,6	-	-	-	-
YAŞLI HB.	36	1	2	13	11	8	1	134	5	3,7	25	18,7	32	23,9	30	22,4	23	17,2	14	10,4	5	3,7	-	-	-	-	-	-

TABLO : G-6 YAZIN EVDEKİ ÇAMAŞIRLARI YIKAYAN KİŞİ SAYISI

	N	1	2	3	4	BOŞ BEL	TOP. KİŞİ SAY.	ÇAMAŞIRLARI KİM YIKAR																	
								HB.EŞİ KADIN (KON.)		KIZ ÇOCUK		GELİN		GÖRÜMCE		KIZ TORUN		ELTİ		KAYNANA		HB. KADIN		DİĞER	
								n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOP.	71	62	5	2	–	1	80	63	78,7	8	10,0	5	6,3	–	–	–	–	–	–	–	–	4	5,0	–	–
GENÇ HB.	35	29	6	–	–	–	41	34	82,9	5	12,2	2	4,9	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
YAŞLI HB.	36	33	–	2	–	1	39	29	74,3	3	7,7	3	7,7	–	–	–	–	–	–	–	–	4	10,3	–	–

TABLO :G-7 YAZIN EVDEKİ ÇAMAŞIRLARIN NEREDE YIKANDIĞI

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	4 CEV.	BOŞ BEL	TOP CEV SAY.	EV İÇİ MUTFAK		EV İÇİ BANYO		EV İÇİ ODA		EV İÇİ DİĞER		EV DIŞI KAPI ÖNÜ		EV DIŞI TUL. ÇEŞ BAŞI		EV DIŞI BALKON		EV DIŞI KAPI ÖNÜ		EV İÇİ BALKON		DİĞER	
								n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOP.	71	64	7	–	–	–	78	3	3,8	21	26,9	7	9,0	–	–	44	56,4	–	–	1	1,3			–	–	2	2,6
GENÇ HB.	35	32	3	–	–	–	38	2	5,3	11	28,9	3	7,9	–	–	21	55,3	–	–	–	–			–	–	1	2,6
YAŞLI HB.	36	32	4	–	–	–	40	1	2,5	10	25,0	4	10,0	–	–	23	57,5	–	–	1	2,5			–	–	1	2,3

TABLO :G-8 YAZIN EVDEKİ ÇAMAŞIRLARIN NASIL YIKANDIĞI

	N	ELDE		MAKİNE İLE		ELDE+MAKİNE		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	71	41	57,7	21	29,6	8	11,3	—	—	1	1,4
GENÇ HB.	35	20	57,2	11	31,4	4	11,4	—	—	—	—
YAŞLI HB.	36	21	58,3	10	27,8	4	11,1	—	—	1	2,8

TABLO G-9 YAZIN EVDEKİ ÇAMAŞIRLARIN NE SIKLIKTA YIKANDIĞI

	N	HERGÜN		GÜN AŞIRI		ÜÇ GÜNDE BİR		HAFTADA BİR		ONBEŞ GÜNDE BİR		AYDA BİR		DİĞER		BOŞ-BEL.	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	71	1	1,4	2	2,8	11	15,5	54	76,1	2	2,8	—	—	—	—	1	1,4
GENÇ HB.	35	1	2,8	2	5,7	7	20,0	24	68,6	1	2,9	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	36	—	—	—	—	4	11,1	30	83,3	1	2,8	—	—	—	—	1	2,8

TABLO : G-10 KIŞIN EVDEKİ ÇAMAŞIRLARI YIKAYAN KİŞİ SAYISI

	N	1	2	3	4	BOŞ BEL	TOP. KİŞİ SAY.	ÇAMAŞIRLARI KİM YIKAR															
								HB.EŞİ KADIN (KON.)		KIZ ÇOCUK		GELİN		GÖRÜMCE		KIZ TORUN		ELTİ		KAYNANA		HB. KADIN		DİĞER	
								n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOP.	71	62	6	2	--	1	80	61	76,2	8	10,0	7	8,8	-	-	-	-	-	-	-	-	4	5,0	-	-
GENÇ HB.	35	29	6	-	-	-	41	34	82,9	5	12,2	2	4,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
YAŞLI HB.	36	33	-	2	-	1	39	27	69,2	3	7,7	5	12,8	-	-	-	-	-	-	-	-	4	10,3	-	-

TABLO :G-11 KIŞIN EVDEKİ ÇAMAŞIRLARIN NEREDE YIKANDIĞI

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	4 CEV.	BOŞ BEL	TOP CEV SAY.	EV İÇİ MUTFAK		EV İÇİ BANYO		EV İÇİ ODA		EV İÇİ DİĞER		EV DIŞI KAPI ÖNÜ		EV DIŞI TUL. ÇEŞ BAŞI		EV DIŞI BALKON		EV DIŞI KAPI ÖNÜ		EV İÇİ BALKON		DİĞER	
								n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOP.	71	63	8	–	–	–	79	3	3,8	22	27,8	20	25,3	–	–	31	39,3	–	–	1	1,3			–	–	2	2,5
GENÇ HB.	35	31	4	–	–	–	39	2	5,1	13	33,3	8	20,6	–	–	15	38,4	–	–	–	–			–	–	1	2,6
YAŞLI HB.	36	32	4	–	–	–	40	1	2,5	9	22,5	12	30,0	–	–	16	40,0	–	–	1	2,5			–	–	1	2,5

TABLO :G-12 KIŞIN EVDEKİ ÇAMAŞIRLARIN NASIL YIKANDIĞI

	N	ELDE		MAKİNE İLE		ELDE+MAKİNE		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	71	41	57.7	21	29.6	8	11.3	–	–	1	1.4
GENÇ HB.	35	20	57.2	11	31.4	4	11.4	–	–	–	–
YAŞLI HB.	36	21	58.3	10	27.8	4	11.1	–	–	1	2.8

TABLO G-13 KIŞIN EVDEKİ ÇAMAŞIRLARIN NE SIKLIKTA YIKANDIĞI

	N	HERGÜN		GÜN AŞIRI		ÜÇ GÜNDE BİR		HAFTADA BİR		ONBEŞ GÜNDE BİR		AYDA BİR		DİĞER		BOŞ-BEL.	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	71	1	1,4	1	1,4	8	11,3	58	81,7	2	2,8	—	—	—	—	1	1,4
GENÇ HB.	35	1	2,8	1	2,9	6	17,1	26	74,3	1	2,9	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	36	—	—	—	—	2	5,5	32	88,9	1	2,8	—	—	—	—	1	2,8

TABLO : G-13A YAZIN EVİN TEMİZLİĞİNİ YAPAN KİŞİ SAYISI

	N	1	2	3	4	BOŞ BEL	TOP. KİŞİ SAY.	TEMİZLİĞİ KİM YAPAR															
								HB.EŞİ KADIN		KIZ ÇOCUK		GELİN		GÖRÜMCE		KIZ TORUN		ELTİ		KAYNANA		H.B. kadın	
								n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	71	58	10	2	—	1	84	57	67,8	15	17,9	7	8,3	—	—	—	—	—	—	1	1,2	4	4,8
GENÇ HB.	35	27	8	—	—	—	43	32	74,4	8	18,6	2	4,7	—	—	—	—	—	—	1	2,3	—	—
YAŞLI HB.	36	31	2	2	—	1	41	25	61,0	7	17,1	5	12,2	—	—	—	—	—	—	—	—	4	9,7

TABLO G-13B YAZIN EVİN TEMİZLİĞİ NE SIKLIKTA YAPILDIĞI

	N	HERGÜN		GÜN AŞIRI		ÜÇ GÜNDE BİR		HAFTADA BİR		ONBEŞ GÜNDE BİR		AYDA BİR		DİĞER		BOŞ-BEL.	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	71	–	–	63	88,7	–	–	7	9,9	1	1,4	–	–	–	–	–	–
GENÇ HB.	35	–	–	34	97,1	–	–	1	2,9	–	–	–	–	–	–	–	–
YAŞLI HB.	36	–	–	29	80,5	–	–	6	16,7	1	2,8	–	–	–	–	–	–

TABLO :G-13C YAZIN EVİN TEMİZLİĞİNDE KULLANILAN MALZEMELER

	N	SABUN		DETERJAN		TEMİZLİK MAL KULLANILMAZ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	71	—	—	42	59,2	28	39,4	1	1,4	—	—
GENÇ HB.	35	—	—	25	71,4	9	25,7	1	2,9	—	—
YAŞLI HB.	36	—	—	17	47,2	19	52,8	—	—	—	—

TABLO :G-13D YAZIN EVİN TEMİZLİĞİ NE İLE YAPILIR

	N	EL İLE		SÜPÜRGE İLE		SU İLE		ELEKTRİKLİ SÜPÜRGE İLE		Ektrikli süpürge + El süpürgesi ile		BOŞ BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	71	—	—	46	64,8	—	—	16	22,5	9	12,7	—	—
GENÇ HB.	35	—	—	17	48,6	—	—	10	28,6	8	22,8	—	—
YAŞLI HB.	36	—	—	29	80,5	—	—	6	16,7	1	2,8	—	—

TABLO : G- 13E KIŞIN EVİN TEMİZLİĞİNİ YAPAN KİŞİ SAYISI

	N	1	2	3	4	BOŞ BEL	TOP. KİŞİ SAY.	TEMİZLİĞİ KİM YAPAR															
								HB.EŞİ KADIN		KIZ ÇOCUK		GELİN		GÖRÜMCE		KIZ TORUN		ELTİ		KAYNANA		H.B. Kardeş	
								n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	71	58	10	2	—	1	84	57	67,8	15	17,9	7	8,3	—	—	—	—	—	—	1	1,2	4	4,8
GENÇ HB.	35	27	8	—	—	—	43	32	74,4	8	18,6	2	4,7	—	—	—	—	—	—	1	2,3	—	—
YAŞLI HB.	36	31	2	2	—	1	41	25	61,0	7	17,1	5	12,2	—	—	—	—	—	—	—	—	4	9,7

TABLO G-13F KIŞIN EVİN TEMİZLİĞİ NE SIKLIKTA YAPILDIĞI

	N	HERGÜN		GÜN AŞIRI		ÜÇ GÜNDE BİR		HAFTADA BİR		ONBEŞ GÜNDE BİR		AYDA BİR		DİĞER		BOŞ-BEL.	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	71	—	—	63	88,7	—	—	7	9,9	1	1,4	—	—	—	—	—	—
GENÇ HB.	35	—	—	34	97,1	—	—	1	2,9	—	—	—	—	—	—	—	—
YAŞLI HB.	36	—	—	29	80,5	—	—	6	16,7	1	2,8	—	—	—	—	—	—

TABLO :G-13G KIŞIN EVİN TEMİZLİĞİNDE KULLANILAN MALZEMELER

	N	SABUN		DETERJAN		TEMİZLİK MAL KULLANILMAZ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	71	–	–	42	59,2	28	39,4	1	1,4	–	–
GENÇ HB.	35	–	–	25	71,4	9	25,7	1	2,9	–	–
YAŞLI HB.	36	–	–	17	47,2	19	52,8	–	–	–	–

TABLO :G-13H KIŞIN EVİN TEMİZLİĞİ NE İLE YAPILIR

	N	EL İLE		SÜPÜRGE İLE		SU İLE		ELEKTRİKLİ SÜPÜRGE İLE		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	71	—	—	46	64,8	—	—	16	22,5	9	12,7	—	—
GENÇ HB.	35	—	—	17	48,6	—	—	10	28,6	8	22,8	—	—
YAŞLI HB.	36	—	—	29	80,5	—	—	6	16,7	1	2,8	—	—

TABLO :H-1 KÖYÜN PROBLEMLERİNİN OLUP OLMADIĞI

	N	YAR		YOK		BİLMEZ		DİĞER		BOŞ-BEL.		VARSA PROBLEM SAYISI					
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	1 PROB	2 PROB	3 PROB	4 PROB	BOŞ BEL	TOP PROB SAY
GENEL TOPLAM	71	47	66,2	23	32,4	–	–	–	–	1	1,4	46	1	–	–	–	48
GENÇ HB.	35	28	80,0	7	20,0	–	–	–	–	–	–	27	1	–	–	–	29
YAŞLI HB.	36	19	52,8	16	44,4	–	–	–	–	1	2,8	19	–	–	–	–	19

TABLO :H-2 KÖYÜN PRDOBLEMİ YARSA NE OLDUĞU

	N	YOL-SU KANALİZA ELEKTRİK		SAĞLIK HİZ.		İŞSİZLİK İŞ YERİ EKSİKLİĞİ		DEDİKOD		CAHİLLİK		DÜĞÜN S OLMAMAS		KÖYÜN SORUNU YOK		KÖYDE GENÇ NÜFUS YOK		SANAYİ KRULUŞ. OLMAMASI		TELEFON		MERA ORMAN EKSİKLİĞİ		DİĞ SO		BOŞ BEL	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOP.	48	37	77,0	1	2,1	1	2,1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2,1	—	—	—	—	1	2,1	7	14,6	—	—
GENÇ HB.	29	24	82,8	1	3,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3,4	3	10,4	—	—
YAŞLI HB.	19	13	68,4	—	—	1	5,3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5,3	—	—	—	—	—	—	4	21,0	—	—

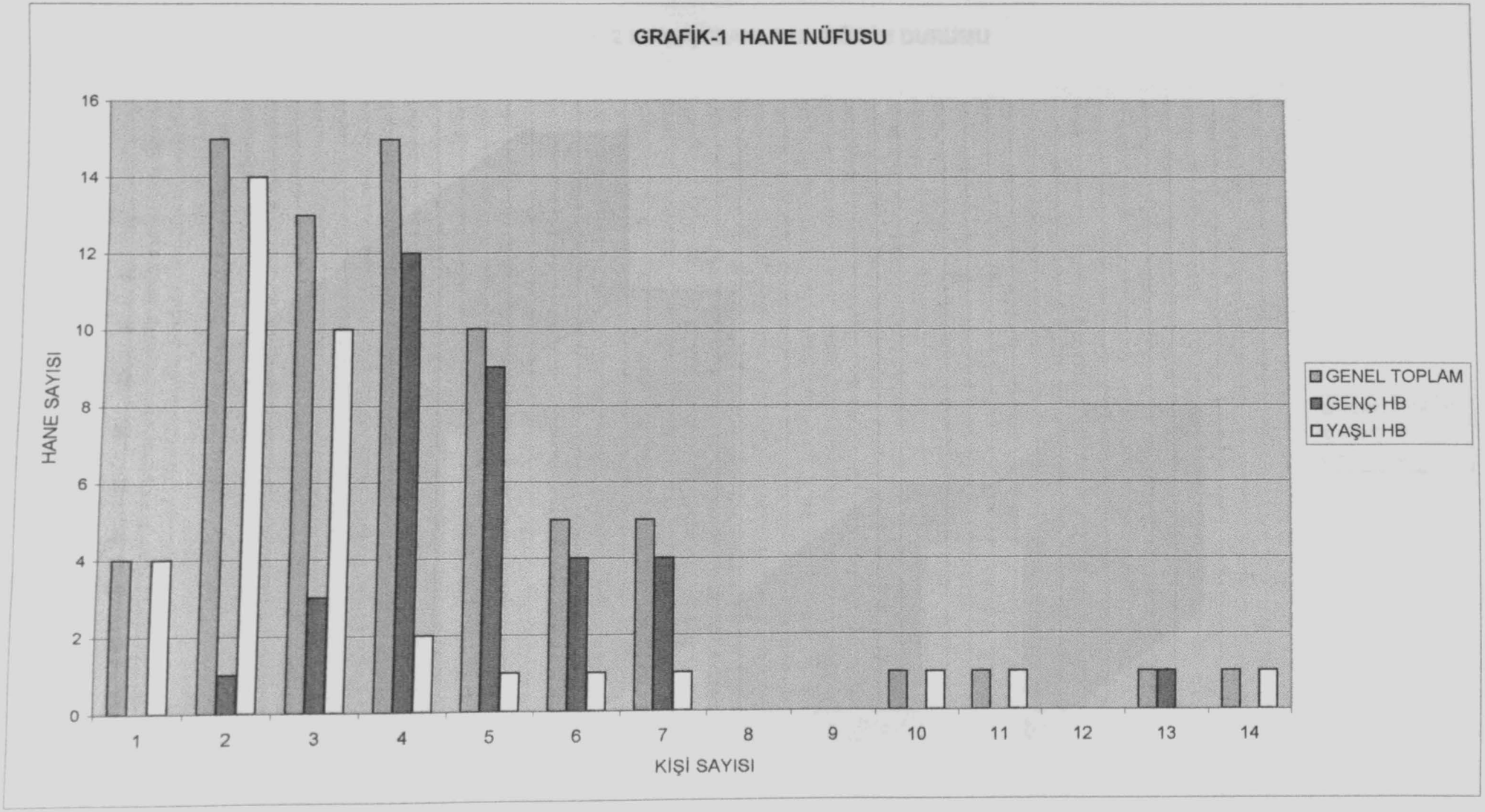
TABLO :H-3 KÖYÜN PROBLEMLERİNİN NASIL ÇÖZÜLECEĞİ

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	4 CEV.	BOŞ BEL	TOP. CEV SAY	ÇÖZÜLMEZ		ALTYAPI EKBİKLİKLE TAM.		SAĞLIK OCAĞI YAPI.		PARA TOP. MADDİ İM.		DEVLET YARDIMI İLE		MUHTARIN ÖNCÜLÜĞÜ KÖY HAL. ELBİRLİĞİ.		EĞİTİMLE		İ B.B.		DİĞER		BİLMEZ	
								n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOP.	47	47	–	–	–	–	47	1	2,1	17	36,2	–	–	1	2,1	2	4,3	9	19,1	–	–	6	12,8	6	12,8	5	10,6
GENÇ HB.	28	28	–	–	–	–	28	1	3,6	14	50,0	–	–	–	–	2	7,2	3	10,7	–	–	2	7,1	4	14,3	2	7,1
YAŞLI HB.	19	19	–	–	–	–	19	–	–	3	15,8	–	–	1	5,3	–	–	6	31,6	–	–	4	21,0	2	10,5	3	15,8

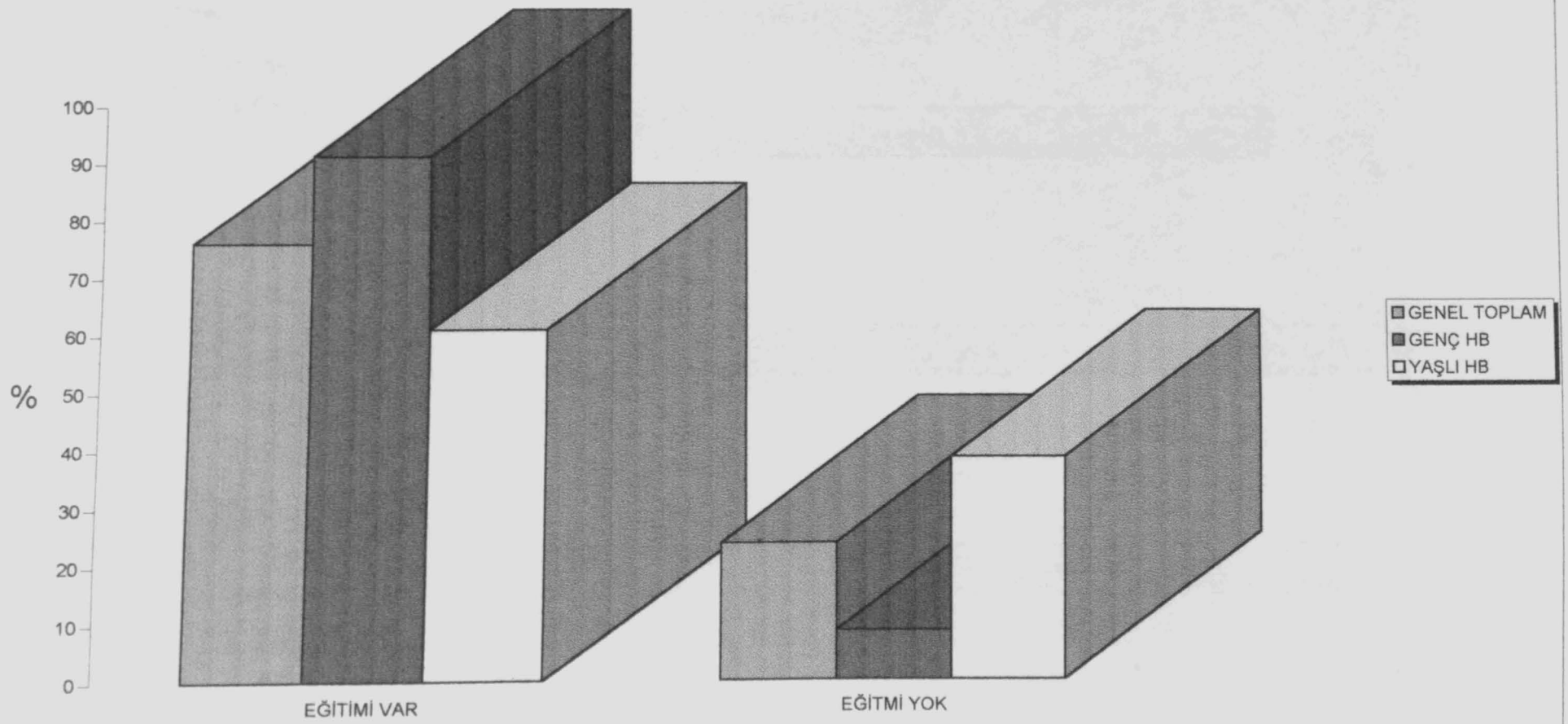
TABLO :H-4 KÖYÜN PROBLEMLERİNİ KİMİN ÇÖZECEĞİ

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	4 CEV.	BOŞ BEL	TOP. CEV SAY	DEVLET HÜKÜMET		KAYMAKAM		MUHTAR AZALAR		KÖY HALKI		KON. EŞİ		HANE HALKI		HİÇ KİMSE		DİĞER		BİLMEZ	
								n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOP.	47	42	2	—	—	3	46	8	17,4	3	6,5	27	58,7	—	—	—	—	—	—	1	2,2	3	6,5	4	8,7
GENÇ HB.	28	26	2	—	—	—	30	5	16,7	2	6,7	19	63,3	—	—	—	—	—	—	1	3,3	1	3,3	2	6,7
YAŞLI HB.	19	16	—	—	—	3	16	3	18,7	1	6,3	8	50,0	—	—	—	—	—	—	—	—	2	12,5	2	12,5

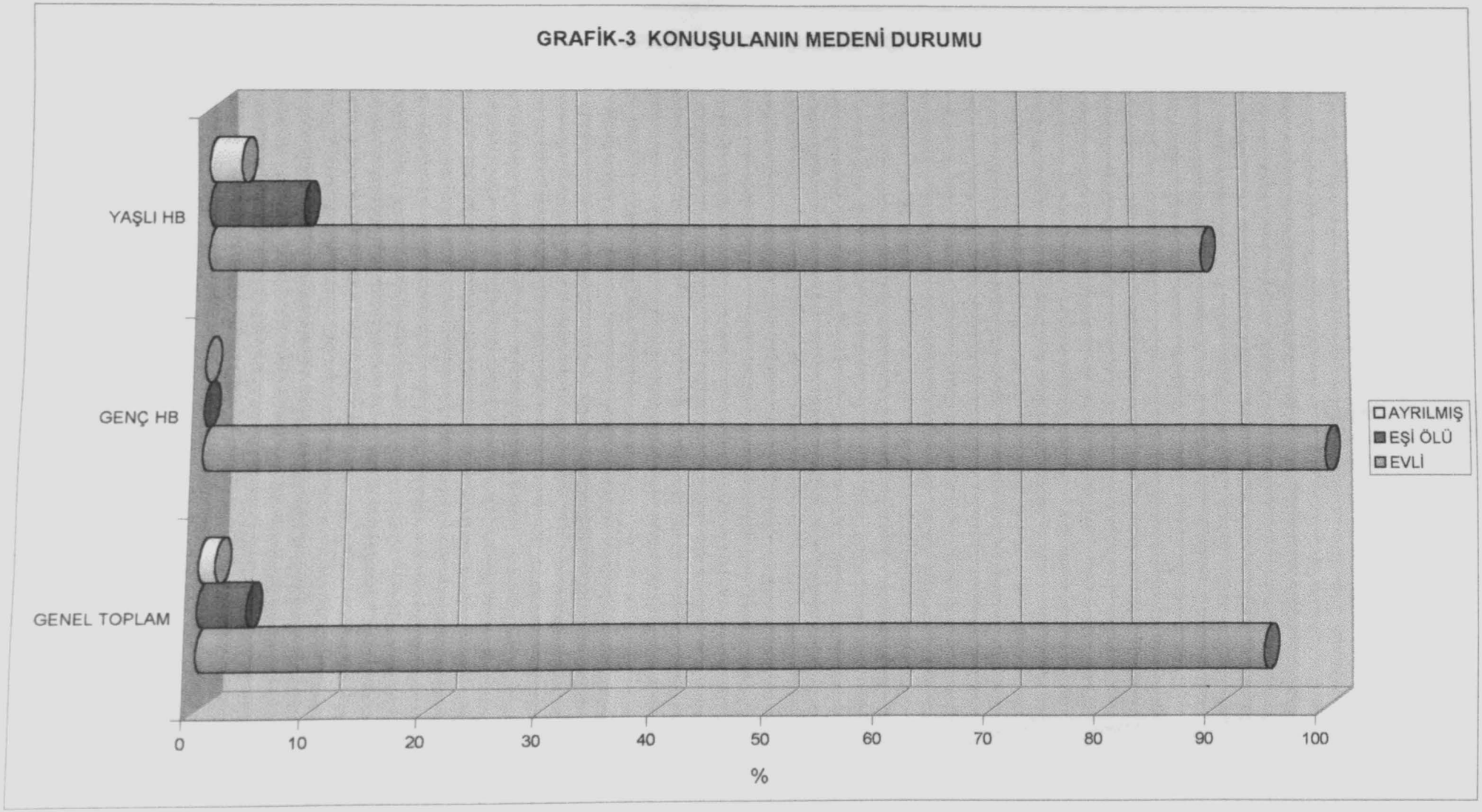
GRAFİK-1 HANE NÜFUSU

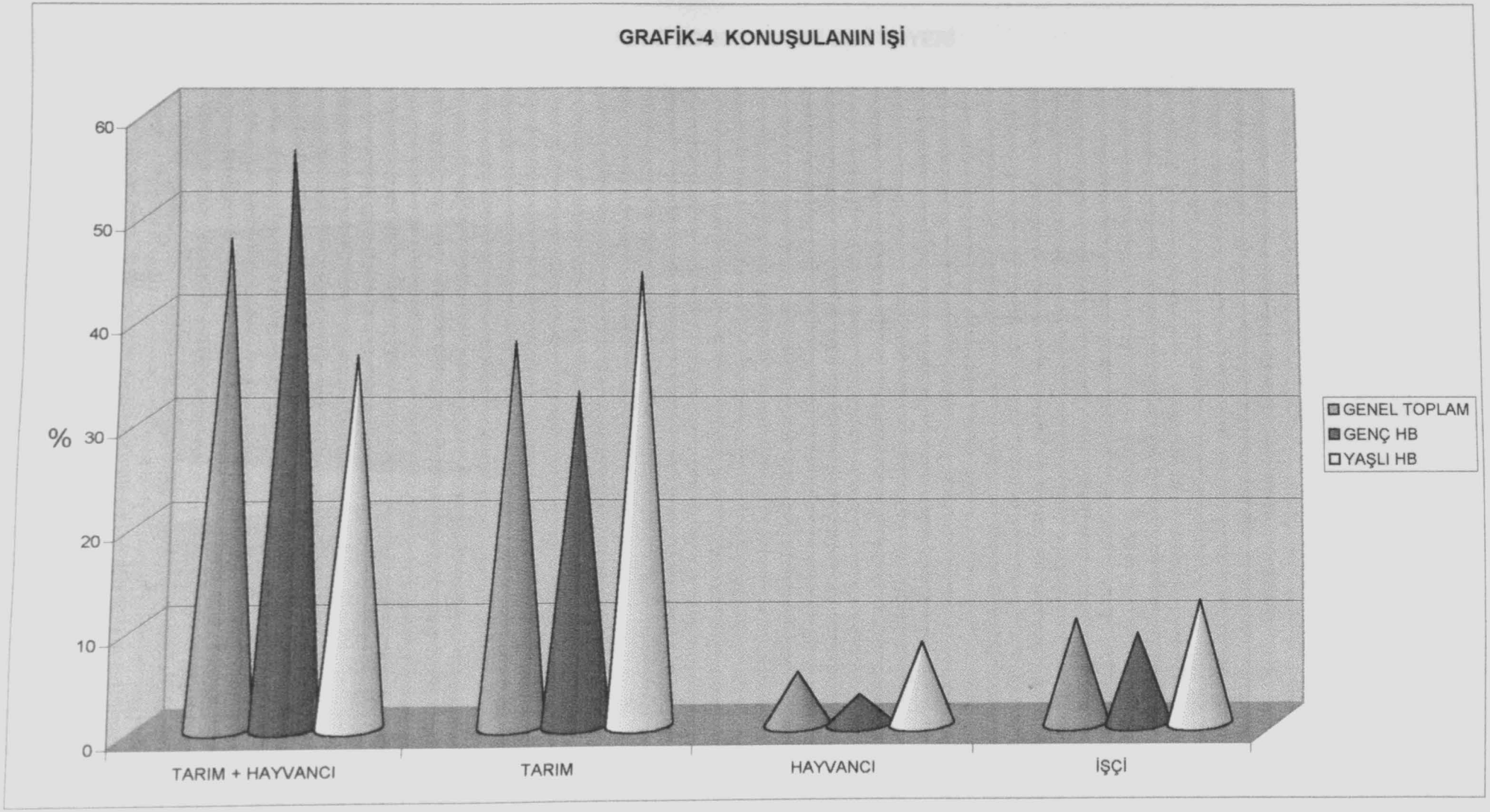
GARFİK-2 KONUŞULANLARIN EĞİTİM DURUMU

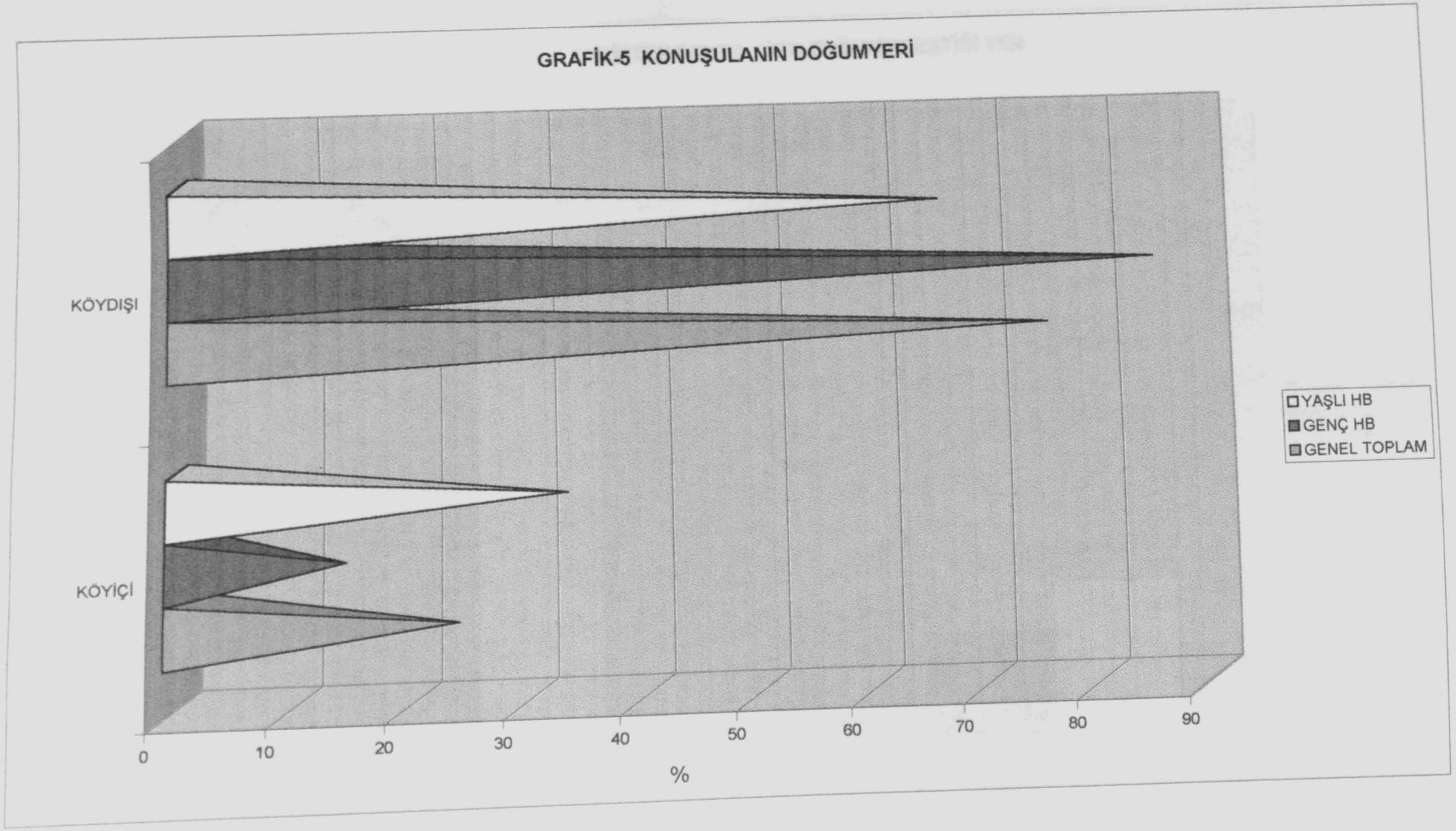

GRAFİK-3 KONUŞULANIN MEDENİ DURUMU

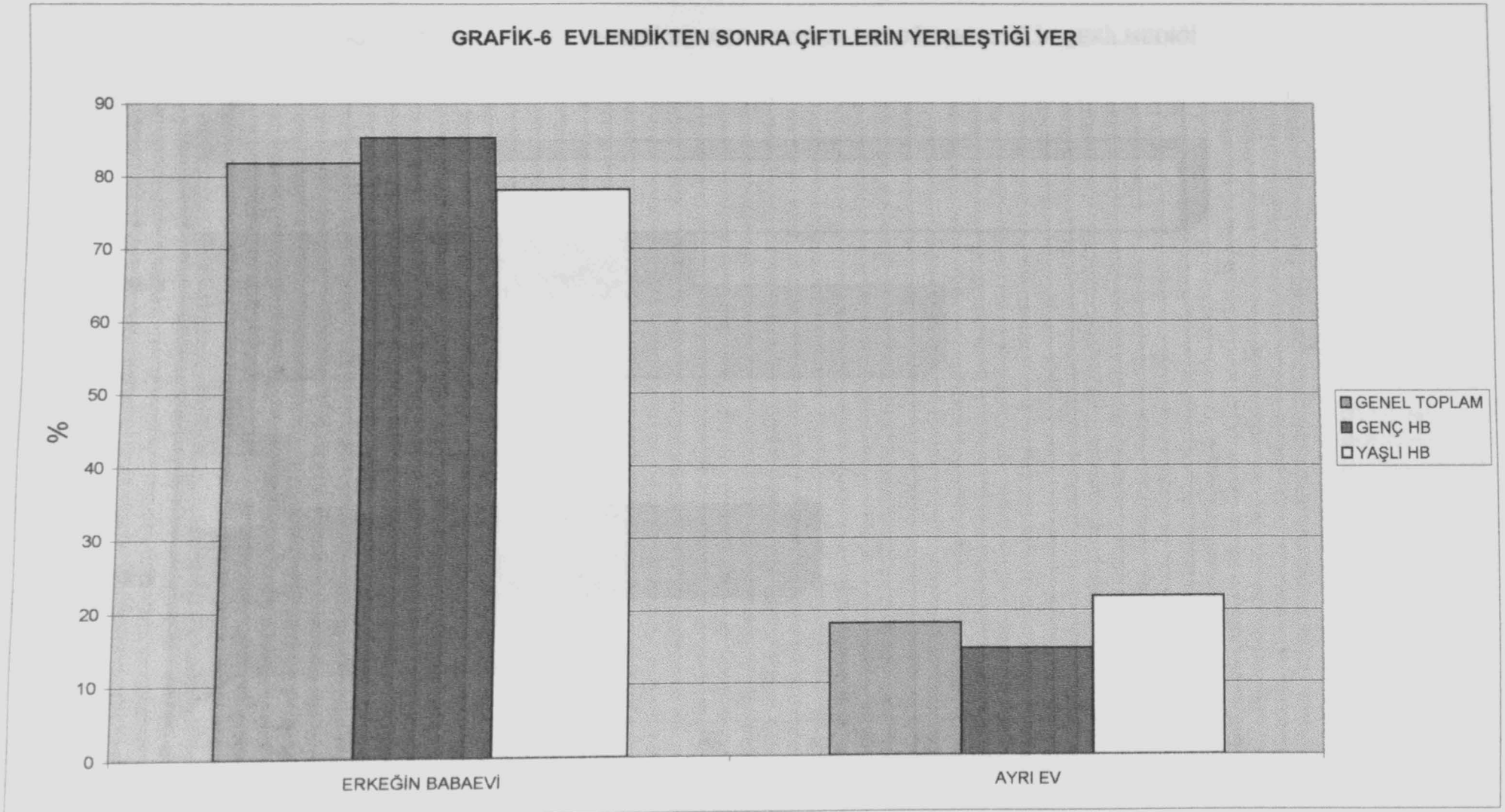

GRAFİK-4 KONUŞULANIN İŞİ

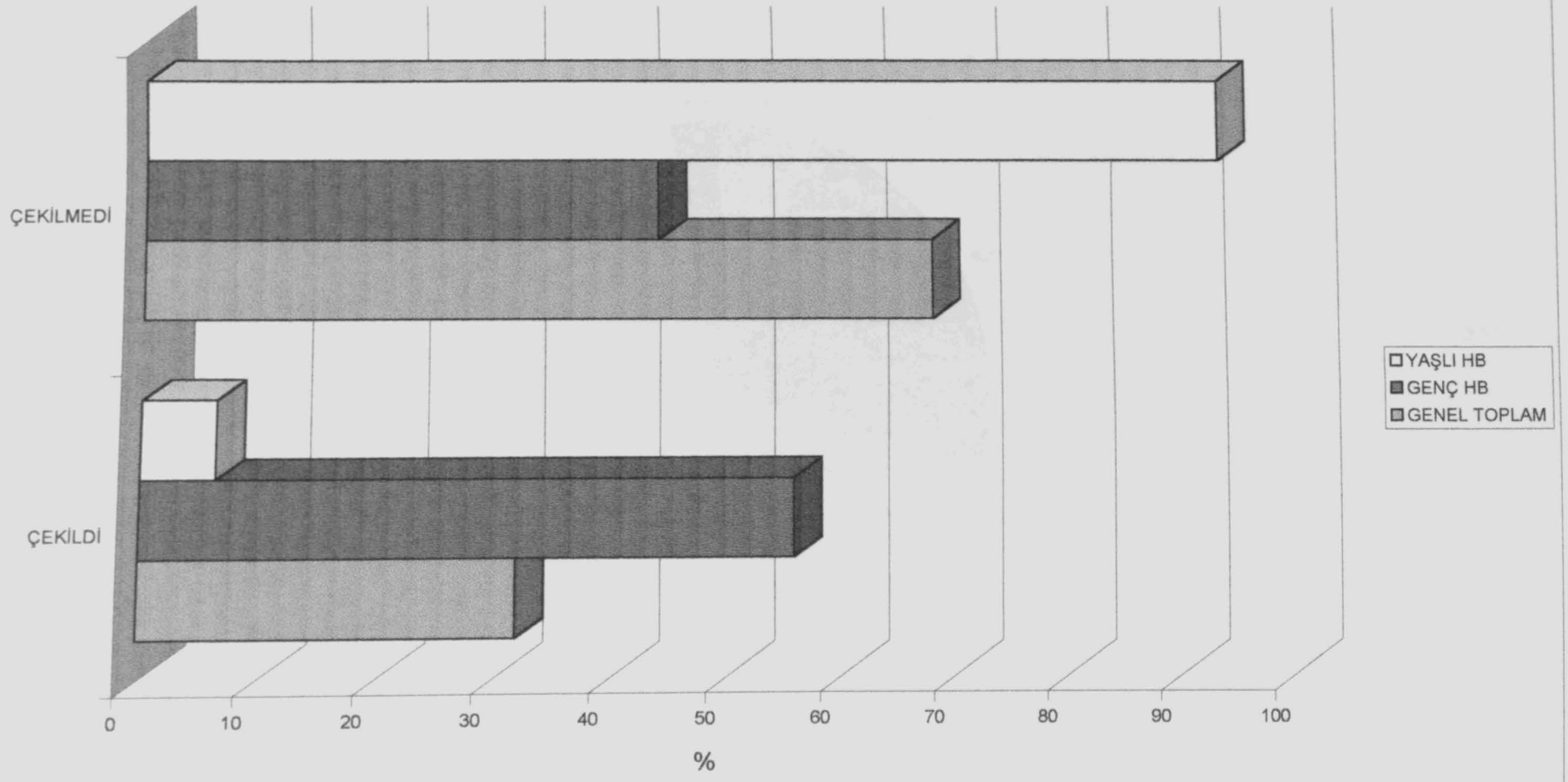

GRAFİK-5 KONUŞULANIN DOĞUMYERİ
KÖYDIŞI
KÖYİÇİ
0
10
20
30
40
50
60
70
80
90
%
YAŞLI HB
GENÇ HB
GENEL TOPLAM

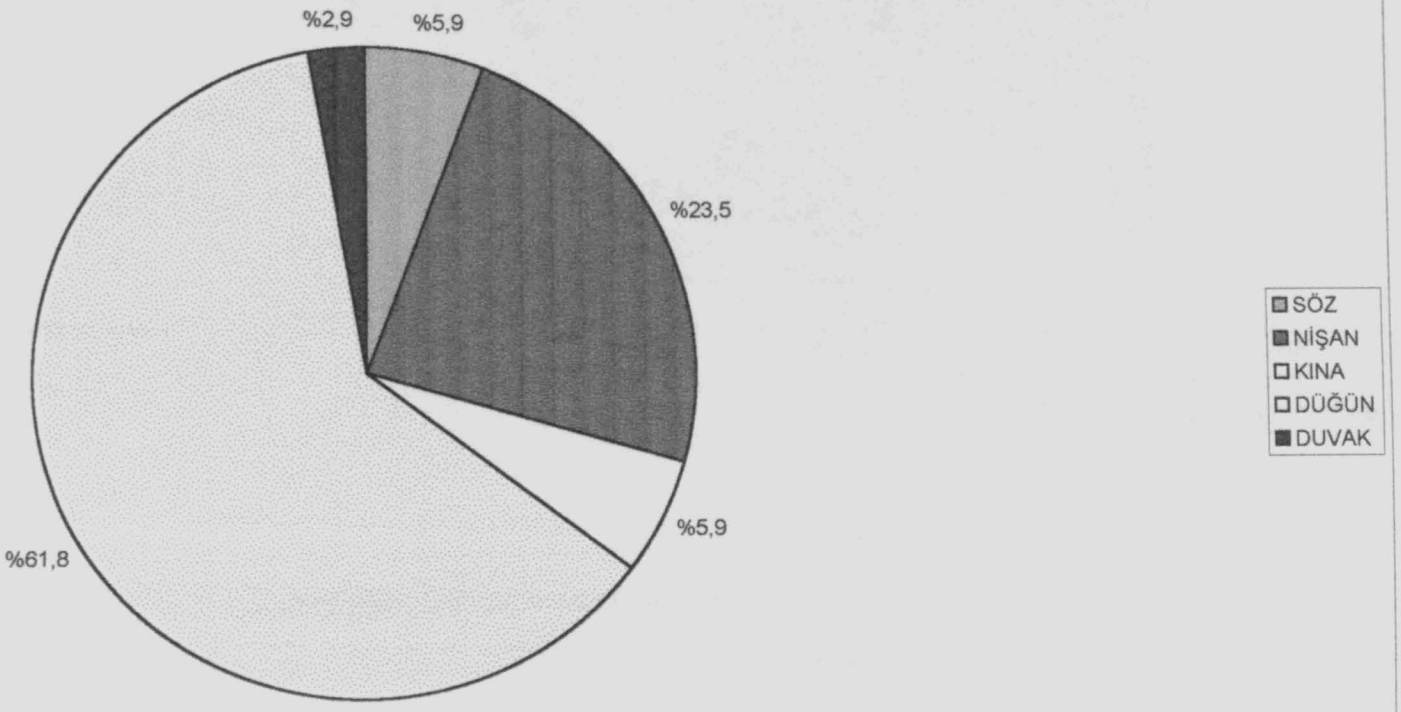
GRAFİK-6 EVLENDİKTEN SONRA ÇİFTLERİN YERLEŞTİĞİ YER

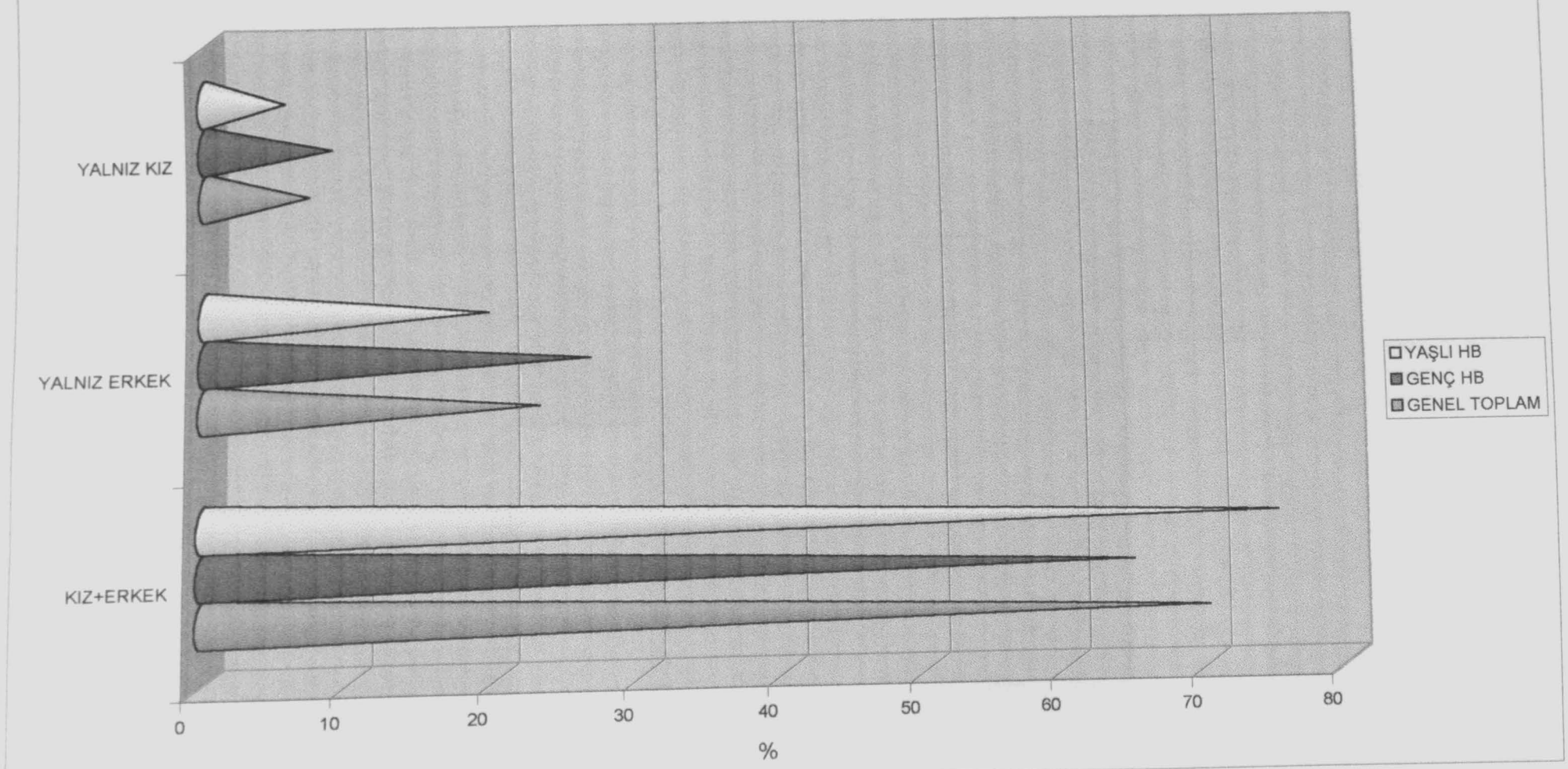
GRAFİK-7 EVLİLİĞİN HERHANGİ BİR AŞAMASINDA FOTOĞRAK ÇEKİLİP ÇEKİLMEDİĞİ

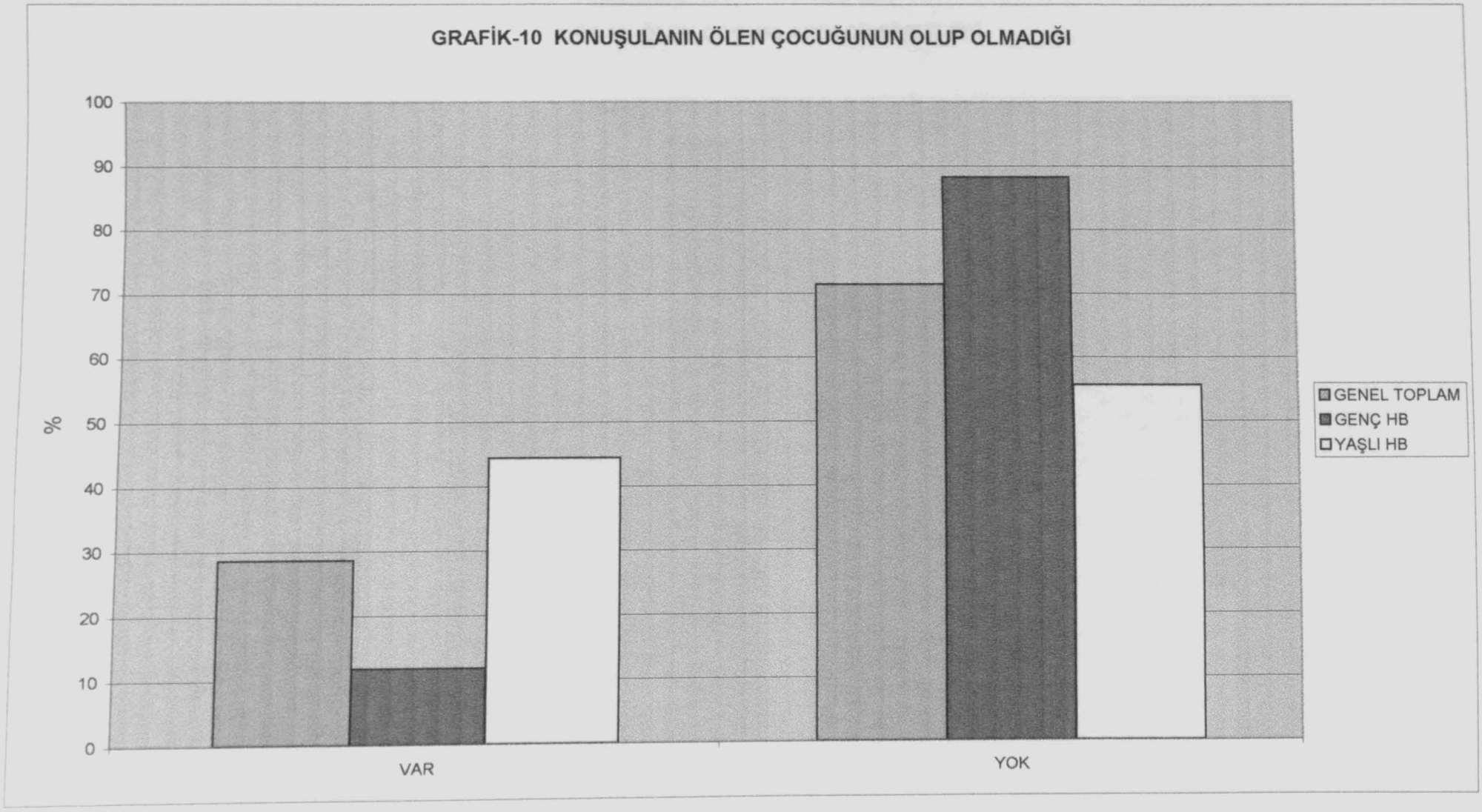

GRAFİK-8 FOTOĞRAF ÇEKİLEN AŞAMALAR

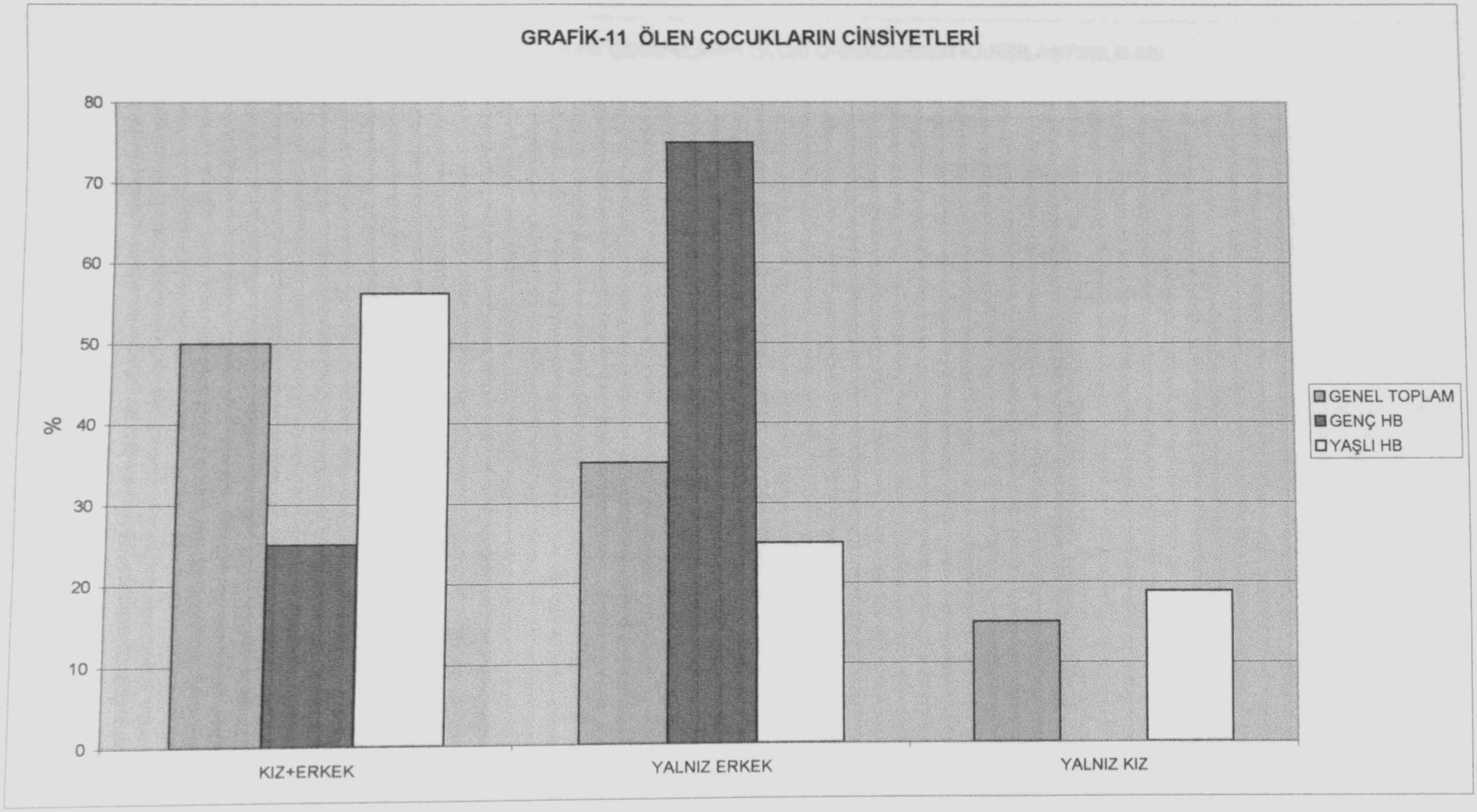

GRAFİK-9 CANLI DOĞAN ÇOCUKLARIN CİNSİYETİ

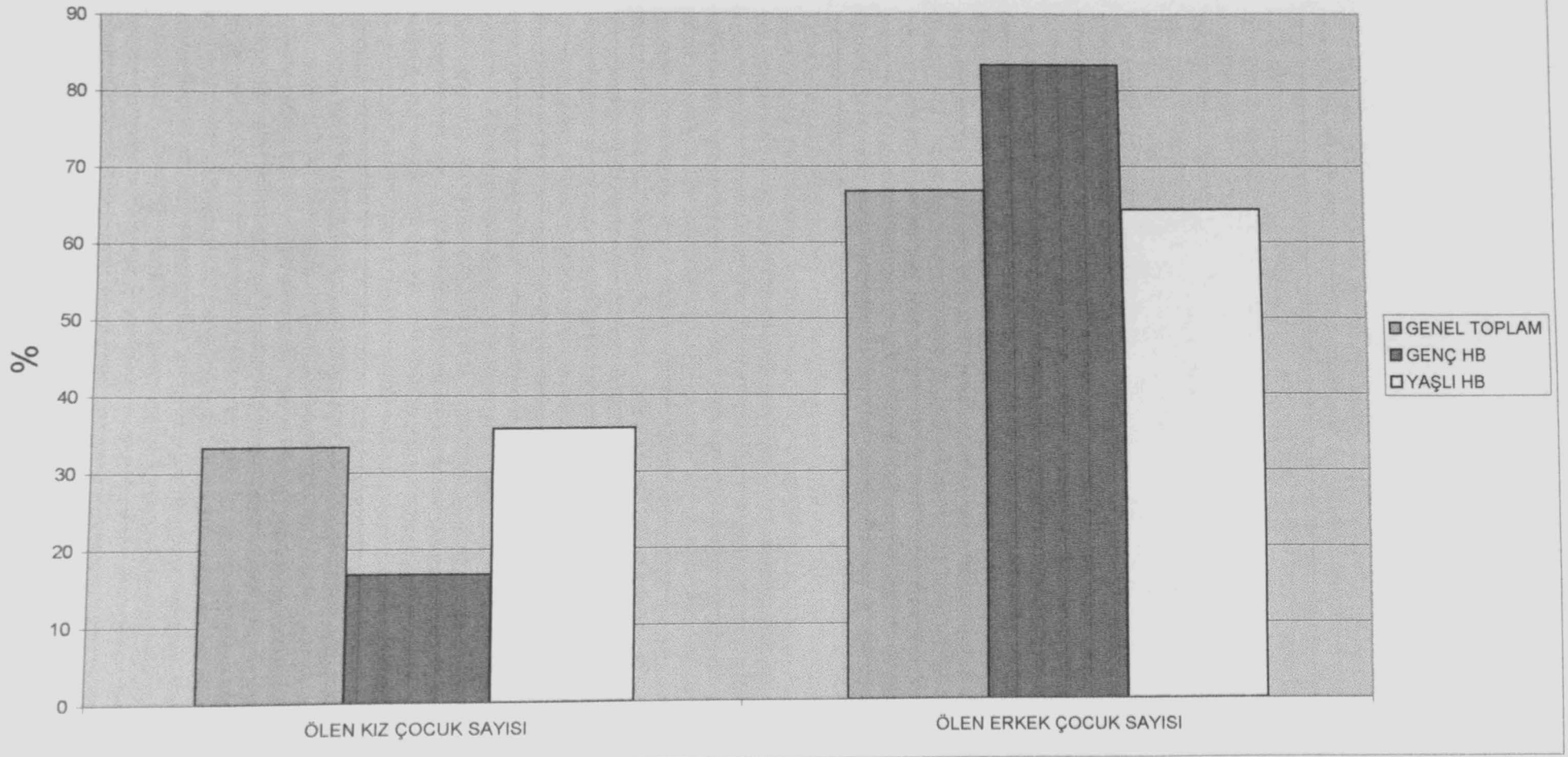

GRAFİK-10 KONUŞULANIN ÖLEN ÇOCUĞUNUN OLUP OLMADIĞI
100
90
80
70
60
50
40
30
20
10
0
%
VAR
YOK
GENEL TOPLAM
GENÇ HB
YAŞLI HB

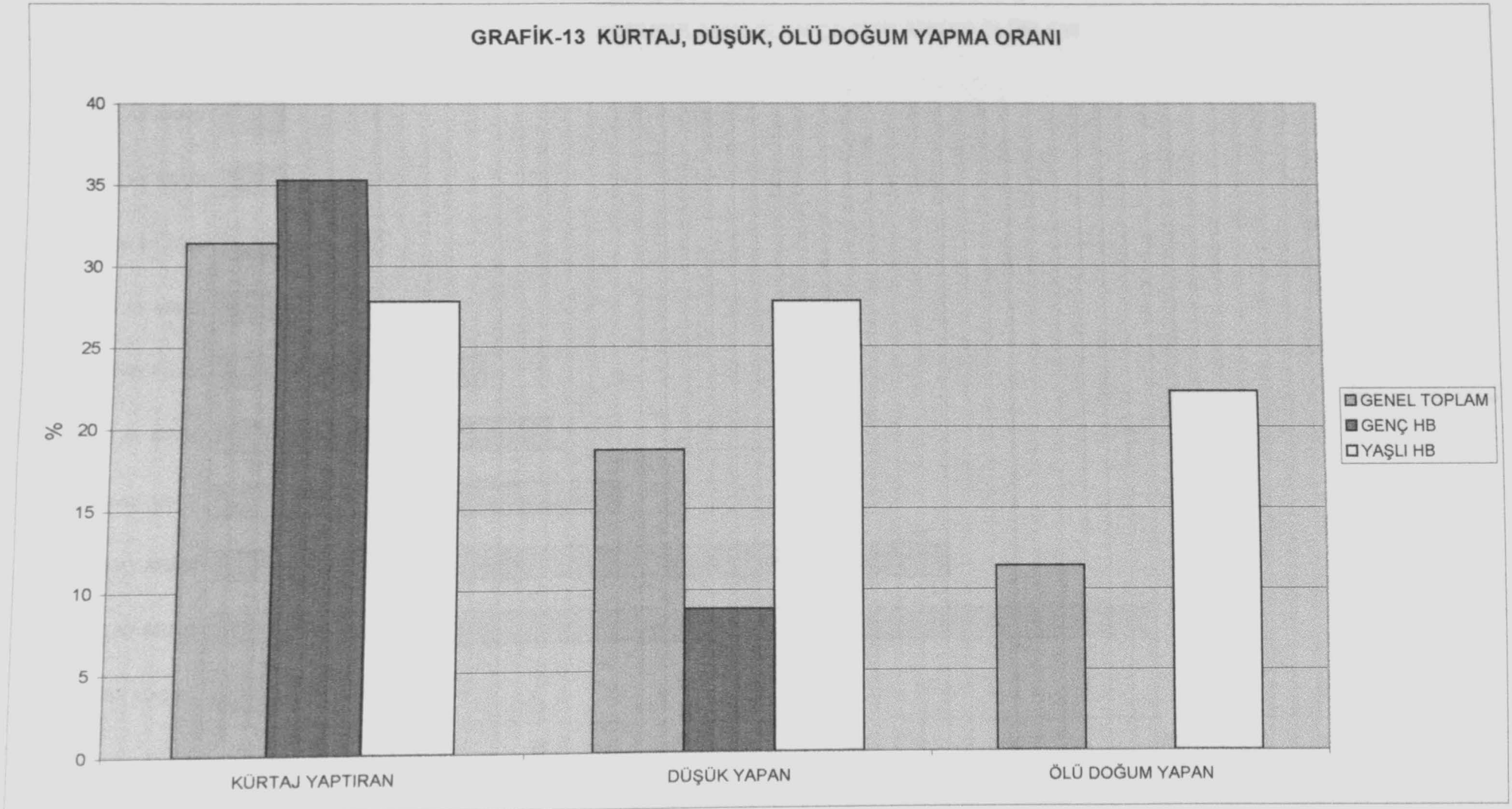
GRAFİK-11 ÖLEN ÇOCUKLARIN CİNSİYETLERİ

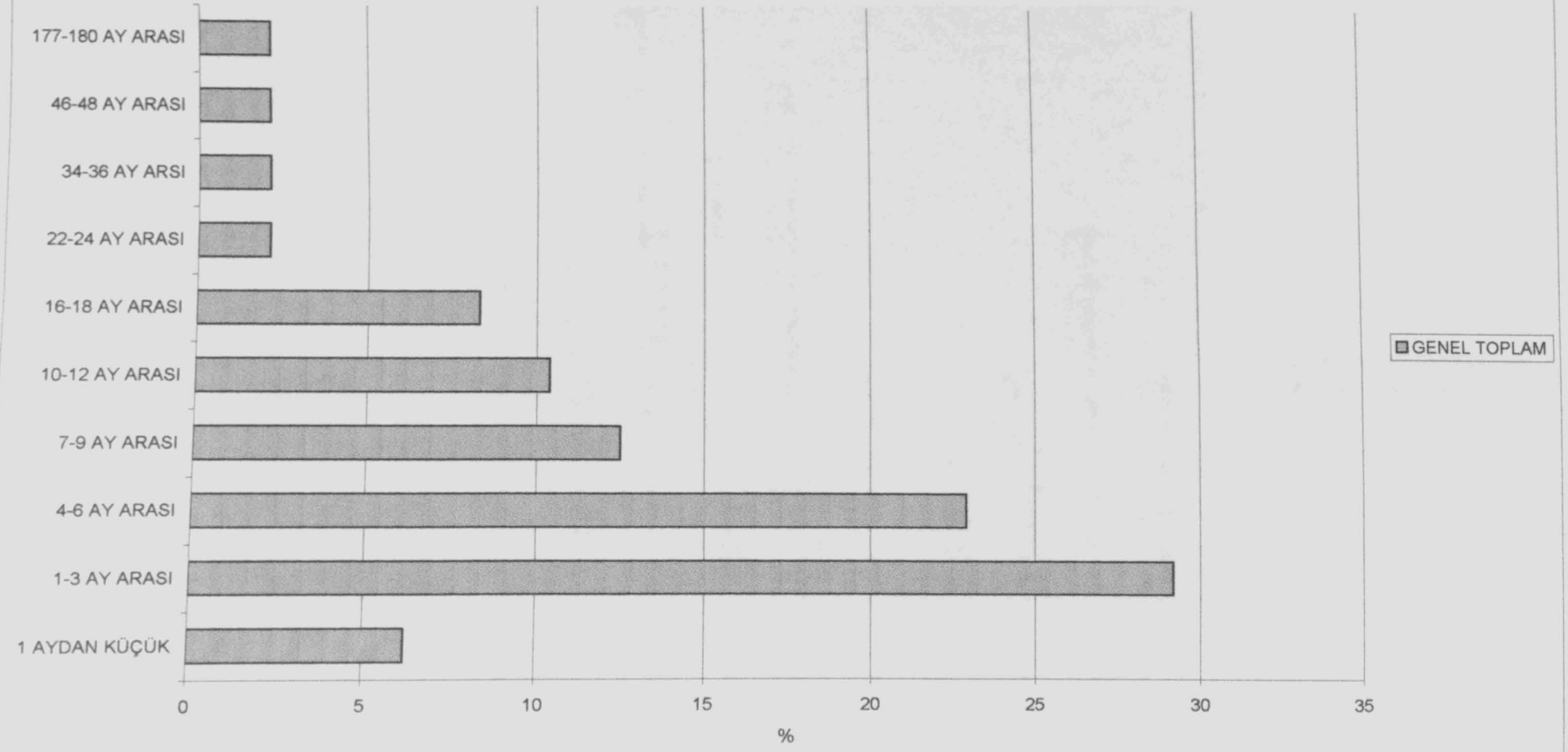
GRAFİK-12 KIZ VE ERKEK ÇOCUKLARIN ÖLÜM ORANLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

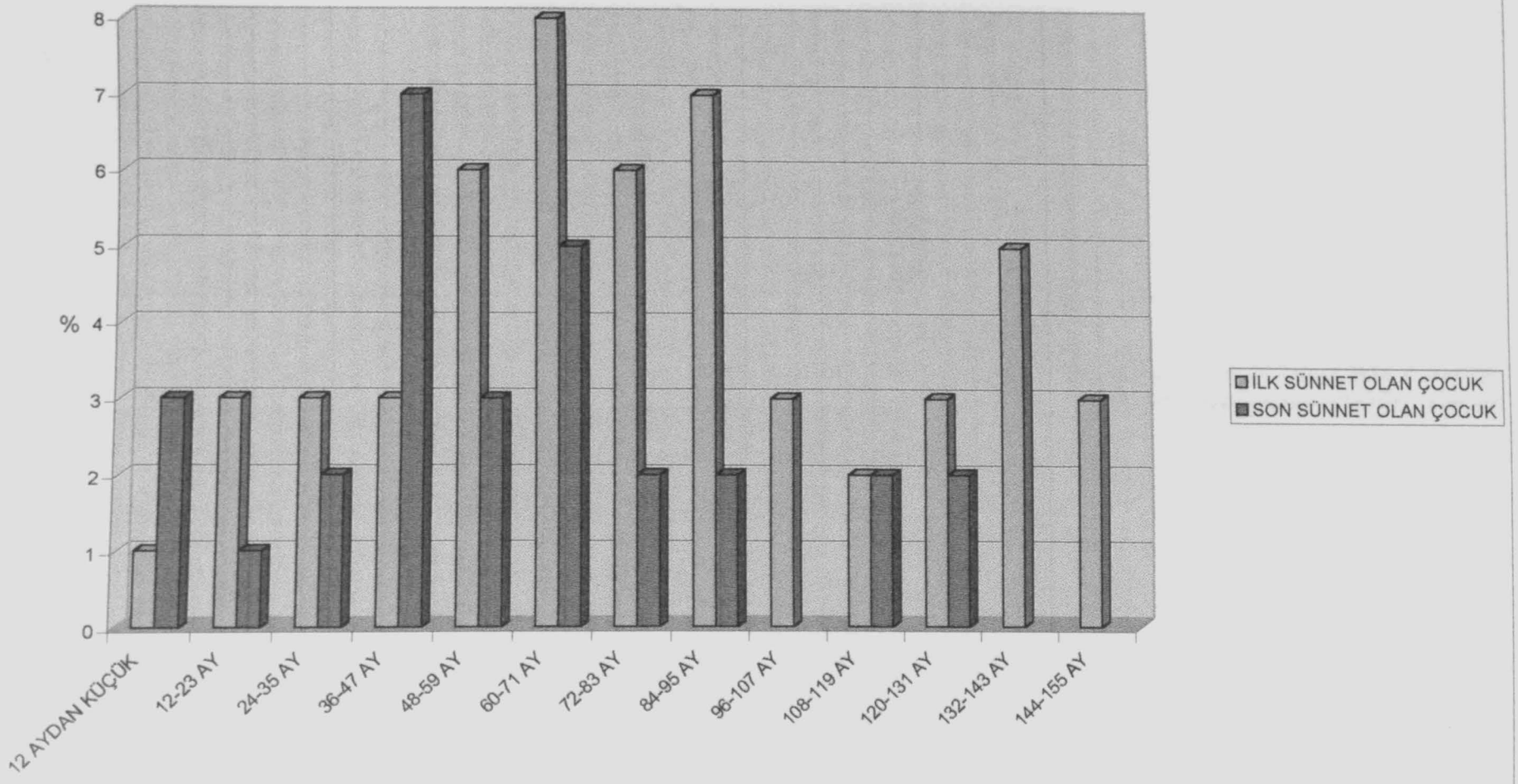
GRAFİK-13 KÜRTAJ, DÜŞÜK, ÖLÜ DOĞUM YAPMA ORANI

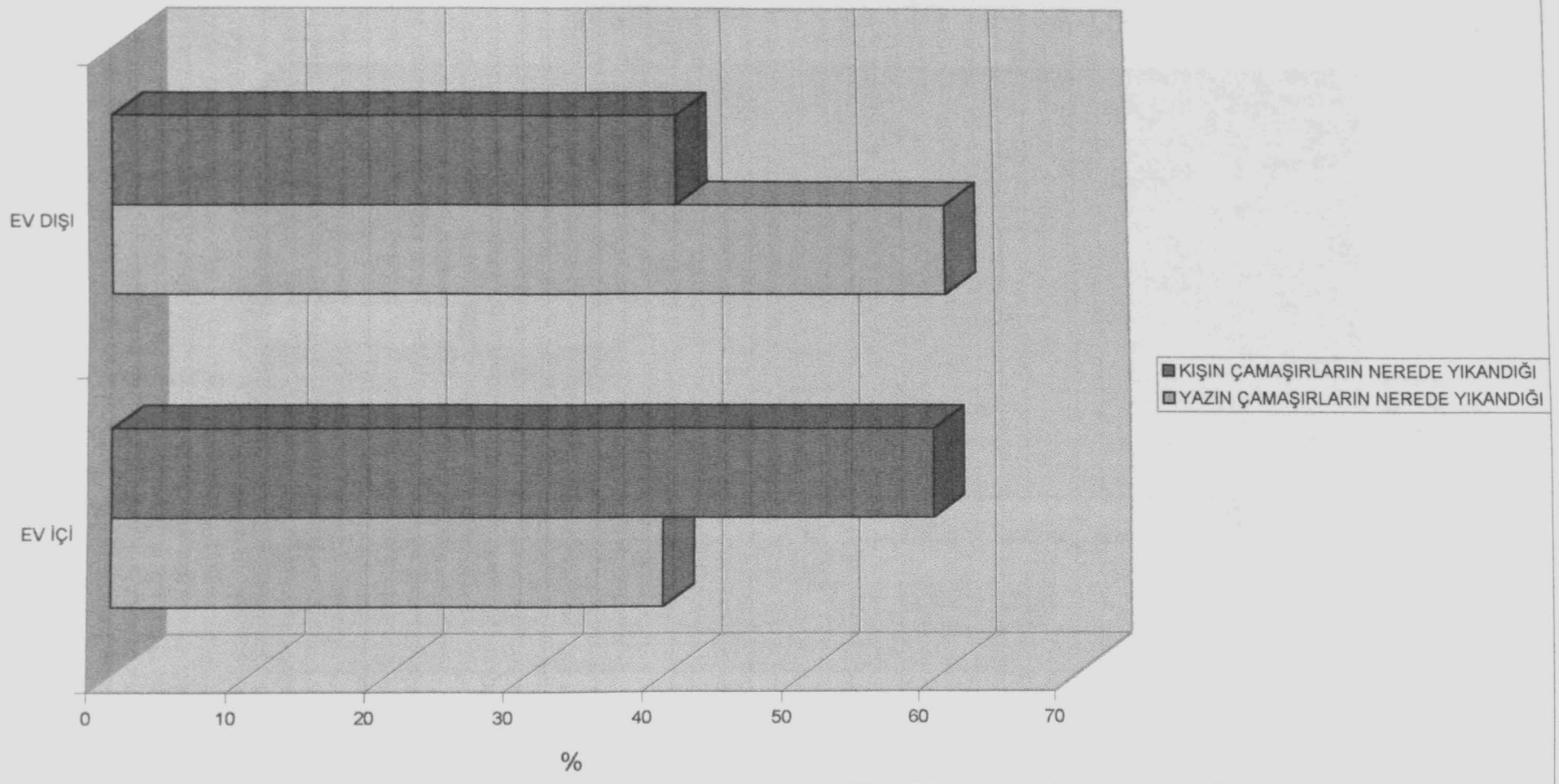
GRAFİK-14 KONUŞULANIN ÖLEN ÇOCUKLARININ ÖLÜM AYI

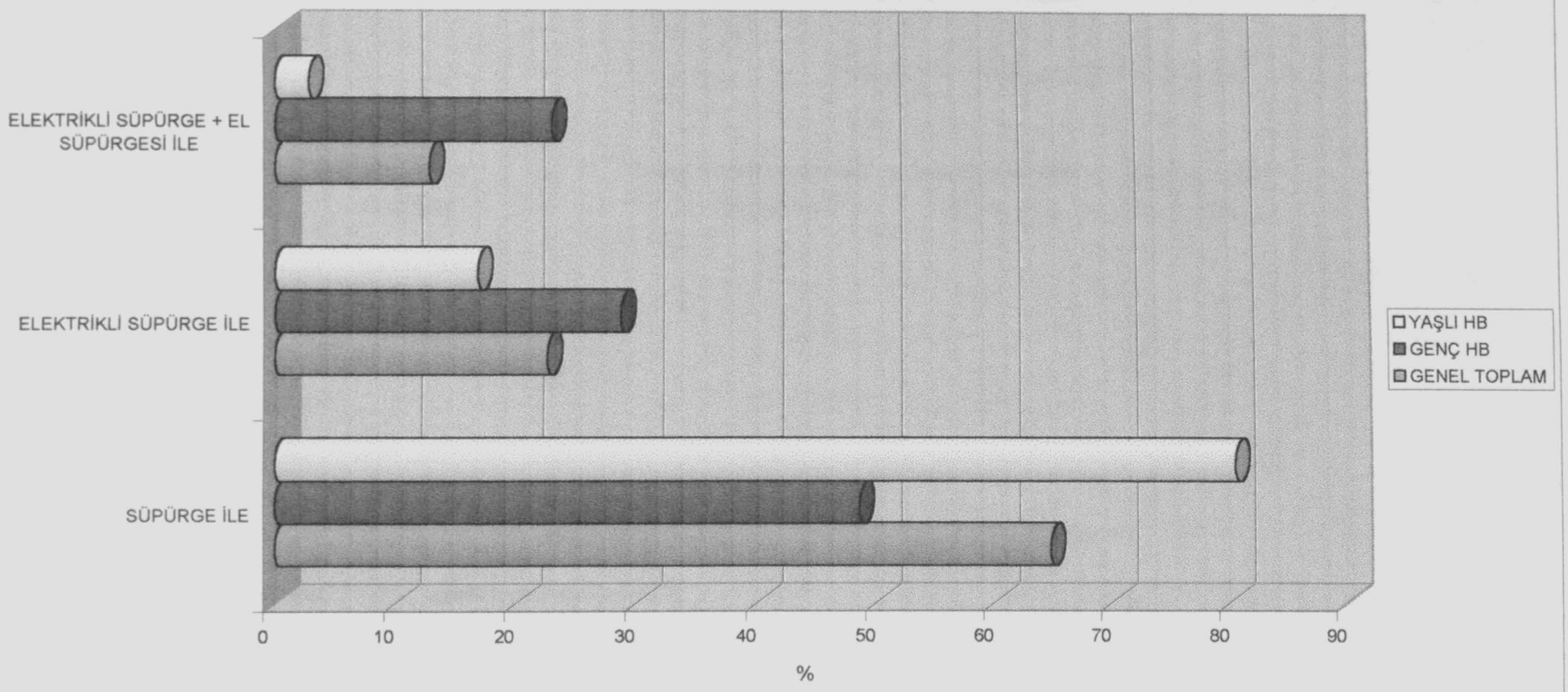
GRAFİK-15 İLK VE SON ÇOCUK SÜNNET YAŞLARI

GRAFİK-16 YAZIN VE KIŞIN ÇAMAŞIRLARIN NEREDE YIKANDIĞI

GRAFİK-17 YAZIN VE KIŞIN EV TEMİZLİĞİNİN NE İLE YAPILDIĞI
(YAZ VE KIŞ AYNI ORANLARA SAHİPTİR)

İ.Ü. EDEBİYAT FAKÜLTESİ ANTROPOLOJİ BÖLÜMÜ TÜRKİYE KÜLTÜR HARİTASI ÇALIŞMASI (KADIN FORMU) 1999

MULAKAT KOD NO .....

MULAKATI YAPAN .....

MULAKAT YERİ .....

MULAKAT TARİHİ .....

MÜLAKAT BAŞLANGIÇ SAATİ: ..... MULAKAT BİTİŞ SAATİ : .....

ÇALIŞMA YAPILAN KÖYÜN ADI : ..... BAĞLI OLDUĞU İL ..... BAĞLI OLDUĞU İLÇE ..... TELEFON .....

1 .0 DEMOGRAFİK YAPI :

1.1 HANE BAŞKANI KIM : .....

1.2 KONUŞULANIN ADI : .....

1.3 HANE NÜFUSU KAÇ KİŞİ : .....

2.0 KONUŞULANIN ÖZELLİKLERİ:

STATÜSÜ	ADI	DOĞUM TARİHİ (YIL,AY,GÜN)	DOĞUM YERİ (ÜLKE.İL.İLÇE,KÖY)	EĞİTİMİ (MEZUNİYET.DEVAM,TERK)	MED HALİ E B EO A	İŞİ SEKTÖRÜ
.....	.....	.....	.....	.....	( ) ( ) ( ) ( )	.....

2.1 KONUŞULANIN ANNE BABASI SAĞ MI ? 1) AS BS ( ) 2) AS BÖ ( ) 3) AÖ BS ( ) 4) AÖ BÖ ( )

KONUŞULANIN EBEVEYNİ ÖLÜ İSE :

	DOĞUM TARİHİ YAŞI	DOĞ. YERİ (İL,İLÇE,KÖY)	EĞİTİMİ (MEZUN.DEVAM TERK)	MEDENİ HALİ E B E Ö A	İŞİ SEKTÖRÜ	ÖLÜM TARİHİ (YIL,AY,GÜN)	ÖLÜM YAŞI	ÖLÜM YERİ (ÜLKE,İL,İLÇE,KÖY)	ÖLÜM NEDENİ	ÖZLÜK-ÜVEYLİK DURUMU
ANNE	.....	.....	.....	( ) ( ) ( ) ( )	.....	.....	.....	.....	.....	.....
BABA	.....	.....	.....	( ) ( ) ( ) ( )	.....	.....	.....	.....	.....	.....

SAĞ İSE :	DOĞUM TARİHİ YAŞI	DOĞUM YERİ (ÜLKE,İL,İLÇE,KÖY)	EĞİTİMİ (MEZUNİYET,DEVAM,TERK)	MEDENİ HALİ E B EO A	İŞİ -SEKTORU	ŞU ANDA OTURDUĞU YER (ÜLKE,İL,İLÇE,KÖY)	ÖZ – ÜVEY
ANNE	.....	.....	.....	( ) ( ) ( ) ( )	.....	.....	.....
BABA	.....	.....	.....	( ) ( ) ( ) ( )	.....	.....	.....

2.2 SİZİ ZİYARETE GELİRLER Mİ

	AYNI KÖY	AYNI EV	EVET	HAYIR	EVETSE NE SIKLIKLA	EVETSE KİMİNLE GELİR	HAYIRSA NİÇİN GELMEZLER
ANNE	( )	( )	( )	( )	.....	.....	.....
BABA	( )	( )	( )	( )	.....	.....	.....

2.3 KONUŞULAN ANNE BABASINI ZİYARETE GİDER Mİ :

	EVET	HAYIR	EVETSE NE SIKLIKLA	KİMİNLE GİDER	HAYIRSA NEDEN
ANNE	( )	( )	.....	.....	.....
BABA	( )	( )	.....	.....	.....

2.4 KONUŞULANIN KARDEŞLERİ VAR MI? 1.VAR ( ) 2.YOK ( ) VARSA TOP. KARDEŞ SAYISI (ÖZ+ÜVEY): ..... ERKEK KARDEŞ SAYISI : ..... KIZ KARDEŞ SAYISI : .....

	ADI	DOĞUM T. (YIL,AY,GÜN) YAŞI	DOĞUM YERİ (İL,İLÇE,KÖY)	CİNSİYETİ E K	EĞİTİMİ (MEZUN, DEVAM,TERK)	MED. HALİ E B EÖ. A	İŞİ	NEREDE OTURUR (İL,İLÇE,KÖY)	ÖZLÜK-ÜVEYLİK DURUMU An. Öz Ba. Öz.	An. Öz. Ba. Üv.	An. Üv. Ba. Öz.
1. KA	.....	.....	.....	( ) ( )	.....	( ) ( ) ( ) ( )	.....	.....	( )	( )	( )
2.KA	.....	.....	.....	( ) ( )	.....	( ) ( ) ( ) ( )	.....	.....	( )	( )	( )
3.KA	.....	.....	.....	( ) ( )	.....	( ) ( ) ( ) ( )	.....	.....	( )	( )	( )
4.KA	.....	.....	.....	( ) ( )	.....	( ) ( ) ( ) ( )	.....	.....	( )	( )	( )
5.KA	.....	.....	.....	( ) ( )	.....	( ) ( ) ( ) ( )	.....	.....	( )	( )	( )
6.KA	.....	.....	.....	( ) ( )	.....	( ) ( ) ( ) ( )	.....	.....	( )	( )	( )
7.KA	.....	.....	.....	( ) ( )	.....	( ) ( ) ( ) ( )	.....	.....	( )	( )	( )
8.KA	.....	.....	.....	( ) ( )	.....	( ) ( ) ( ) ( )	.....	.....	( )	( )	( )
9.KA	.....	.....	.....	( ) ( )	.....	( ) ( ) ( ) ( )	.....	.....	( )	( )	( )
10.KA	.....	.....	.....	( ) ( )	.....	( ) ( ) ( ) ( )	.....	.....	( )	( )	( )

2.5 KONUŞULAN KARDEŞLERİ İLE GÖRÜŞÜR MÜ?

	EVET	HAYIR		EVET	HAYIR
1.KA	( )	( )	6.KA	( )	( )
2.KA	( )	( )	7.KA	( )	( )
3.KA	( )	( )	8.KA	( )	( )
4.KA	( )	( )	9.KA	( )	( )
5.KA	( )	( )	10.KA	( )	( )

3.0 EVLİLİK

3.1 KONUŞULAN KADININ VE EŞİNİN KAÇINCI EVLİLİKLERİ: 1) E1K1 ( ) 2) E2K1 ( ) 3) E2K2 ( ) 4) E3K1 ( ) 5) E3K2 ( ) 6) DİĞER : .....

	ERKEK	KADIN
3.2 İLK EVLİLİK YAŞI :	.....	.....
3.3 İLK EVLİLİK YILI :	.....	.....
3.4 SON EVLİLİK YAŞI :	.....	.....
3.5 SON EVLİLİK YILI :	.....	.....

3.6 SON EVLİLİKLE İLGİLİ BİLGİLER :

3.7 NİKAH ŞEKLİ : 1) RESMİ ( ) 2) DİNİ ( ) 3) RESMİ+DİNİ ( ) 4) NİKAH YOK ( )

3.8 EŞLERİN RESMİ + DİNİ NİKAHI VARSA HANGİSİ ÖNCE YAPILDI : 1) RESMİ ( ) 2) DİNİ ( ) 3) İKİ NİKAH ARASINDAKİ SÜRE : ..... **(YIL,,AY,HAFTA,GÜN)**

3.9 EŞLERİN EVLİLİK DURUMU FİİLEN HANGİ AŞAMADAN SONRA BAŞLADI : 1) D. NİKAH ( ) 2) R.NİKAH ( ) 3) DİĞER : .....

3.10 KONUŞULAN EŞİYLE NEREDE TANIŞTI : ..... KONUŞULAN EŞİYLE NASIL TANIŞTI : .....

3.11 EŞ SEÇİMİ NASIL OLDU : 1) ERK. BEĞ. AİLESİ İSTEDİ ( ) 2) AİLE BEĞ. ERK. İSTEDİ ( ) 3) GÖRÜCÜ ( ) 4) KAÇMA – KAÇIRMA ( ) 5) GENÇLER ANLAŞTI ( ) 6) DİĞER : .....

3.12 SON EVLİLİĞİN GEÇTİĞİ AŞAMALAR

1) GÖRÜCÜ ( ) 2) SORUŞTURMA ( ) 3) KIZ İSTEME ( ) 4) SÖZ ( ) 5) NİŞAN ( ) 6) KINA GECESİ ( ) 7) NİKAH ( ) 8) DÜĞÜN ( ) 9) DUVAK ( ) 10) DİĞER

3.13 AİLENİZ EŞİNİZ İÇİN SORUŞTURMA YAPTI İSE KİM YAPTI NEDEN YAPTI

3.14 EŞİNİZ İLE ARANIZDA AKRABALIK VAR MI? 1) VAR ( ) 2) YOK ( )

VAR İSE KADIN ERKEĞİN NESİ OLUR

ANNE TARAFI ( )

BABA TARAFI ( )

3.15 SON EVLİLİĞİN GEÇTİĞİ AŞAMALAR ARASINDAKİ SÜRELER (GÜN,HAFTA,AY,YIL)

KIZ İSTEME – SÖZ

SÖZ – NİŞAN

NİŞAN – NİKAH

D.NİKAH – DÜĞÜN

R.NİKAH – DÜĞÜN

DÜĞÜN – DUVAK

DİĞER

3.16 NİŞANDA VE DÜĞÜNDE TÖREN YAPILDI MI

	TÖREN		TÖREN YAPILDI İSE		DAVET YAPILDIYSA NASIL YAPILDI				OKU DAĞITILDI MI		NE DAĞITILDI
	YAPILDI	YAPILMADI	DAVET YAPILDI	DAVET YAPILMADI	HOPARLÖR İLE	OKUYUCU TUT	DAVETİYE BAS	DİĞER	EVET	HAYIR	
NİŞAN	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )		( )	( )	
DÜĞÜN	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )		( )	( )	

3.17 NİŞAN YAPILDI İSE NEREDE YAPILDI (İL-İLÇE-KÖY)

MEKAN OLARAK NEREDE YAPILDI

EV	BAHÇE	D.SALONU	DİĞER
( )	( )	( )	( )

MİSAFİRLERE NE İKRAM EDİLDİ

İKRAM YOK	YEMEK	PASTA	İÇKİ	MEŞRUBAT	DİĞER
( )	( )	( )	( )	( )	

3.18 DÜĞÜN YAPILDI İSE NEREDE YAPILDI (İL-İLÇE-KÖY)

MEKAN OLARAK NEREDE YAPILDI

EV	BAHÇE	D.SALONU	DİĞER
( )	( )	( )	( )

MİSAFİRLERE NE İKRAM EDİLDİ

İKRAM YOK	YEMEK	PASTA	İÇKİ	MEŞRUBAT	DİĞER
( )	( )	( )	( )	( )	

3.19 KONUŞULAN VE EŞİ TÖRENLER SIRASINDA YEREL KIYAFETLER GİYDİ Mİ : 1) KONUŞULAN GİYDİ ( ) 2) EŞİ GİYDİ ( ) 3) DİĞER : .....

EVETSE :		KONUŞULAN	EŞİ		KONUŞULAN	EŞİ
SÖZ :	( )	.....	.....	KINA :	( )	.....	.....
NİŞAN :	( )	.....	.....	DÜĞÜN :	( )	.....	.....
NİKAH :	( )	.....	.....	DİĞER :	.....	.....	.....

3.20 EVLİLİK AŞAMASINDA TARAFLAR BİRBİRLERİNE HEDİYE (BOHÇA) VERDİ Mİ : 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) 3) DİĞER : .....

3.21 VERİLDİ İSE HANGİ AŞAMALARDA KİM KİME VERDİ :

					FOTOĞRAF ÇEKİLDİ Mİ			VİDEO ÇEKİLDİ Mİ		
	VERİLDİ	VERİLMEDİ	ERK. TAR. KIZ. TARAFINA	KIZ TAR. ERK. TARAFINA	EVET	HAYIR	DİĞER	EVET	HAYIR	DİĞER
SÖZ :	( )	( )	( )	( )	( )	( )	.....	( )	( )	.....
NİŞAN :	( )	( )	( )	( )	( )	( )	.....	( )	( )	.....
NİKAH :	( )	( )	( )	( )	( )	( )	.....	( )	( )	.....
KINA :	( )	( )	( )	( )	( )	( )	.....	( )	( )	.....
DUVAK :	( )	( )	( )	( )	( )	( )	.....	( )	( )	.....
DÜĞÜN :	( )	( )	( )	( )	( )	( )	.....	( )	( )	.....
DİĞER :	( )	( )	( )	( )	( )	( )	.....	( )	( )	.....

3.22 EVLİLİK AŞAMASINDA TAKI TAKILDI MI : 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) 3) DİĞER : .....

	TAKI		KİME TAKILDI		NE TAKILDI			PARA		PARA TAKILDIYSA		KİMLER TAKTI
	VAR	YOK	KIZA	ERKEĞE	ALTIN	BİLEZİK	DİĞER	VAR	YOK	TL.	DÖVİZ	
KIZ İSTEME :	( )	( )	( )	( )	( )	( )	.....	( )	( )	( )	( )	.....
SÖZ :	( )	( )	( )	( )	( )	( )	.....	( )	( )	( )	( )	.....
NİŞAN :	( )	( )	( )	( )	( )	( )	.....	( )	( )	( )	( )	.....
KINA GECESİ :	( )	( )	( )	( )	( )	( )	.....	( )	( )	( )	( )	.....
NİKAH :	( )	( )	( )	( )	( )	( )	.....	( )	( )	( )	( )	.....
DÜĞÜN :	( )	( )	( )	( )	( )	( )	.....	( )	( )	( )	( )	.....
DUVAK :	( )	( )	( )	( )	( )	( )	.....	( )	( )	( )	( )	.....
DİĞER :	( )	( )	( )	( )	( )	( )	.....	( )	( )	( )	( )	.....

3.23 EVLENDIKTEN SONRA ÇİFTLER NEREYE YERLEŞTİ : 1) ERK. BABA EVİ ( ) 2) KIZ BABA EVİ ( ) 3) AYRI EV ( ) 4) DİĞER .....

BUNUN NEDENİ : .....

BUNDA BİR DEĞİŞME OLDU MU : 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) 3) DİĞER : .....

EVETSE NASIL BİR DEĞİŞME OLDU : ..... EVLENDIKTEN NE SÜRE SONRA OLDU : ..... NEDEN OLDU : .....

4.0 GÖÇ

4,1 KONUŞULANIN DOĞUM YERİ İLE MEMLEKETİ AYNI MI : 1) AYNI ( ) 2) FARKLI ( ) 3) DİĞER : ..... FARKLIYSA ;

4.2 KONUŞULAN MEMLEKET OLARAK NEREYİ KABUL EDER : ..... NEDEN : .....

4.3 KONUŞULANIN BABASININ MEMLEKETİ : .... KİMLERDEN : .....

4.4 KONUŞULANIN ANNESİNİN MEMLEKETİ : .... KİMLERDEN : .....

4.5 KONUŞULAN ÇALIŞMA YAPILAN KÖY DIŞI DOĞUMLU İSE ; BU KÖYE İLK KEZ (YERLEŞMEK AMACI İLE) ;

KAŞ YAŞINDA – YILINDA	KİMİNLE – KİMLERLE	NEREDEN GELDİ (İL,İLÇE,KÖY)	NEDEN GELDİ
.....	.....	.....	.....

5.0 DOĞUM

5.1 KONUŞULAN HİÇ GEBE KALDI MI : EVET ( ) 2) HAYIR ( )

5.2 EVETSE EVLENDİKTEN NE KADAR SONRA GEBE KALDI : .....

5.3 İLK GEBELİĞİN SONUCU : 1) CANLI DOĞ. ( ) 2) DÜŞÜK ( ) 3) ÖLÜ D. ( ) 4) KÜRTAJ ( ) 5) GEBELİK HALEN SÜRER ( ) 6) DİĞER : .....

5.4 KONUŞULAN TOPLAM KAÇ KEZ GEBE KALDI : .....

5.5 KONUŞULAN HİÇ KÜRTAJ YAPTIRDI MI : 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) EVETSE KAÇ KEZ : ..... KAÇINCI GEBELİĞİNDE / GEBELİKLERİNDE: .....

5.6 KONUŞULAN HİÇ DÜŞÜK YAPTI MI : 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) EVETSE KAÇ KEZ : .....KAÇINCI GEBELİĞİNDE/ GEBELİKLERİNDE : .....

5.7 KONUŞULAN HİÇ ÖLÜ DOĞUM YAPTI MI : 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) EVETSE KAÇ KEZ : ..... KAÇINCI GEBELİĞİNDE / GEBELİKLERİNDE: .....

5.8 KONUŞULAN İKİZ ÜÇÜZ YA DA DAHA FAZLA DOĞUM YAPTI MI: 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) EVETSE BİR DOĞUMDA DOĞAN ÇOCUK SAYISI ..... KAÇINCI GEBELİK : .....

5.9 KONUŞULAN HİÇ CANLI DOĞUM YAPTI MI : 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) EVETSE KAÇ KEZ : .....

5.10 CANLI DOĞUM YAPTI İSE ;

TOPLAM ÇOCUK SAYISI : ..... ERKEK ÇOCUK SAYISI : ..... KIZ ÇOCUK SAYISI : .....

5.11 CANLI DOĞUP SONRA ÖLEN ÇOCUK OLDU MU : 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( )

5.12 ÖLEN ÇOCUK VARSA ;

	ÖLEN Ç. CİNSİYETİ	ÖLÜM YAŞI (YIL,AY,GÜN)	ÖLÜM NEDENİ
1. ÇOCUK :	.....	....	.....
2.ÇOCUK :	.....	....	.....
3.ÇOCUK :	.....	....	.....

5.13 ŞU ANDA SÜREN GEBELİĞİNİZ VAR MI : 1) VAR ( ) 2) YOK ( )

5.14 KONUŞULAN AİLE PLANLAMASI UYGULUYOR MU **(BU SORU İÇİN 49 YAŞ SINIRDIR)** : 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( )

5.15 KONUŞULANIN ÖZÜRLÜ (SAKAT) ÇOCUĞU VAR MI : 1) VAR ( ) 2) YOK ( ) 3) DİĞER : .....

5.16 KONUŞULANIN ÖZÜRLÜ (SAKAT) ÇOCUĞU VARSA SAYISI : .....

KAÇINCI ÇOCUK	CİNSİYETİ		SAKATLIĞIN OLUŞU VE TÜRÜ			
	ERKEK	KIZ	DOĞUŞTAN	SONRADAN	BEDENSEL ÖZÜR	ZİHİNSEL ÖZÜR
.....	( )	( )	( )	( )	( )	( )
.....	( )	( )	( )	( )	( )	( )

5.17 İLK VE SON CANLI DOĞUMLAR NEREDE YAPILDI :

	GEB. YAŞI	GEB.YILI	HAMİLELİKTE DOKTORA GİDİLDİ Mİ		DOĞUM NEREDE YAPILDI (İL,İLÇE,KÖY)						DOĞ. KİM YAPTIRDI			
			EVET	HAYIR	EV	SAĞ.OC.	SAĞ.EVİ	ÖZ.HAS.	DEV.HAS	DİĞER	DOK.	DİP.EBE	DİP.SİZ EBE	DİĞER
İLK DOĞUM	.....	.....	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	.....	( )	( )	( )	.....
SON DOĞUM	.....	.....	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	.....	( )	( )	( )	.....

	ÇOCUĞUN CİNSİYETİ		CANLI DOĞAN ÇOCUK ŞU ANDA HAYATTA MI				
	ERKEK	KIZ	EVET	HAYIR	DİĞER	HAYIRSA ( ) ; ÖLÜM YAŞI (YIL,AY,GÜN)	
İLK ÇOCUK :	( )	( )	( )	( )	.....	.....	
SON ÇOCUK :	( )	( )	( )	( )	.....	.....	

5.18 KONUŞULAN İLK VE SON ÇOCUĞUNU KUNDAKLADI MI, SÜT VERDI MI

	KUNDAKLADI MI			NE KADAR KUNDAKLADI	SÜT VERDI MI			VERDIYSE NE KADAR SÜRE VERDI
	EVET	HAYIR	DİĞER	(YIL,AY,GÜN)	EVET	HAYIR	DİĞER	(YIL,AY,GÜN)
İLK ÇOCUK	( )	( )	.....	.....	( )	( )	.....	.....
SON ÇOCUK	( )	( )	.....	.....	( )	( )	.....	.....

5.19 ÇOCUKLARIN ADININ NE OLACAĞINI KİM BELİRLEDİ

	KON. KENDİSİ	KON. EŞİ	KON. EŞİNİN BABASI	KON. EŞİNİN ANNESİ	KONUŞULANIN BABASI	KONUŞULANIN ANNESİ	DİĞER
İLK ÇOCUK	( )	( )	( )	( )	( )	( )	.....
SON ÇOCUK	( )	( )	( )	( )	( )	( )	.....

5.20 DOĞUMDAN SONRA (LOHUSALIĞINIZ SÜRESİNCE) SİZE YARDIM EDEN OLDU MU :

	OLDU	OLMADI	OLDUYSA KİM / KİMLER	NE YARDIMI YAPILDI
İLK ÇOCUK	( )	( )	.....	.....
SON ÇOCUK	( )	( )	.....	.....

5.21 ÇOCUKLARINIZI BÜYÜTÜRKEN YARDIM ALDINIZ MI : 1) ALDI ( ) 2) ALMADI ( ) 3) DİĞER : .....

	ALDI	ALMADI	ALDIYSA KİM / KİMLER YARDIM ETTİ	NE YARDIMI YAPTI
İLK ÇOCUK	( )	( )	.....	.....
SON ÇOCUK	( )	( )	.....	.....

5.22 KONUŞULANIN ÇOCUKLARINA TUVALET EĞİTİMİ VERİLDİ Mİ :

	EVET	HAYIR	EVETSE KAÇ YAŞINDA	NASIL VERİLDİ
İLK ÇOCUK :	( )	( )	.....	.....
SON ÇOCUK :	( )	( )	.....	.....

5.23 KONUŞULANIN İLK VE SON ÇOCUĞUNUN YATAK VE DİĞER EŞYALARINI KİM YAPTI :

	KIZ TARAFI	ERKEK TARAFI	ERK. + KIZ TAR.	KENDİLERİ	DİĞER
İLK ÇOCUK :	( )	( )	( )	( )	.....
SON ÇOCUK :	( )	( )	( )	( )	.....

6.0 SÜNNET :

6.1 KONUŞULANIN SÜNNET OLAN ÇOCUĞU VAR MI : 1) VAR ( ) 2) YOK ( ) 3) KON. TÜM ÇOC. KIZ. ( ) 4) DİĞER : .....

6.2 VARSA KAÇ TANE : .....

6.3 SÜNNET OLAN ÇOCUKLAR :

	SÜNNETE KİM KARAR VERDİ			SÜNNET YAŞI	SÜNNETİ YALNIZ MI OLDU		HAYIRSA KİMİNLE OLDU		TOP. KAÇ ÇOC. SÜNNET OLDU
	ANNE	BABA	DİĞER	(GÜN, AY ,YIL)	EVET	HAYIR	KARDEŞİYLE	BAŞ. ÇOC. İLE	
İLK SÜN. OLAN ÇOC. :	( )	( )	.....	.....	( )	( )	( )	( )	.....
SON SÜN. OLAN ÇOC.:	( )	( )	.....	.....	( )	( )	( )	( )	.....

6.4

	SÜNNET NEREDE OLDU (İL,İLÇE,KÖY)						KİM TARAFINDAN YAPILDI		
	EV	SAĞ. OC.	SAĞ. EV.	ÖZ.HAS.	DEV. HAS.	DİĞER	DİP'Lİ SÜNNETÇİ	DİP'SİZ SÜNNETÇİ	DİĞER
İLK. SÜN. OLAN ÇOC. :	( )	( )	( )	( )	( )	....	( )	( )	.....
SON SÜN. OLAN ÇOC. :	( )	( )	( )	( )	( )	.....	( )	( )	.....

6.5 SÜNNET YAPILIRKEN ÇOCUĞU KİM TUTTU :

	TUTAN KİŞİ ÇOCUĞUN NESİ OLUR	NEDEN O KİŞİ TUTTU
İLK SÜN. OLAN ÇOC. :	.....	.....
SON SÜN. OLAN ÇOC. :	.....	.....

6.6 SÜNNETTE ÇOCUĞU ALINAN KIYAFETLER :

	İLK ÇOCUK		SON ÇOCUK	
	ALINDI	ALINMADI	ALINDI	ALINMADI
ŞAPKA :	( )	( )	( )	( )
PELERİN :	( )	( )	( )	( )
GÖMLEK :	( )	( )	( )	( )
CEKET :	( )	( )	( )	( )
PANTOLON :	( )	( )	( )	( )
AYAKKABI :	( )	( )	( )	( )

	İLK ÇOCUK		SON ÇOCUK	
	ALINDI	ALINMADI	ALINDI	ALINMADI
TERLİK :	( )	( )	( )	( )
UZUN GÖMLEK :	( )	( )	( )	( )
MAŞALLAH :	( )	( )	( )	( )
ASA :	( )	( )	( )	( )
DİĞER :	.....	.....	.....	.....

6.7 SÜNNETTE YAPILAN AŞAMALAR : ILK ÇOCUK SON ÇOCUK

YATAK SÜSLENDİ : ( ) ( )

SÜNNET KINASI : ( ) ( )

ÇOCUK GEZDİRİLDİ (ALAY) : ( ) ( )

DÜĞÜN YAPILDI : ( ) ( )

MEVLÜT OKUTULDU : ( ) ( )

DİĞER : ....

6.8 DÜĞÜNDE VE MEVLÜTTE TÖREN YAPILDI MI :

	TÖREN		TÖREN YAPILDI İSE		DAVET YAPILDIYSA NASIL YAPILDI				OKU DAĞITILDI MI		NE DAĞITILDI
	YAPILDI	YAPILMADI	DAVET YAPILDI	DAVET YAPILMADI	HOPARLÖR İLE	OKUYUCU TUT.	DAVETİYE BAS.	DİĞER	EVET	HAYIR	
DÜĞÜN:	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	.....	( )	( )	.....
MEVLÜT :	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	.....	( )	( )	.....

6.9 DÜĞÜN YAPILDI İSE : NEREDE YAPILDI MEKAN OLARAK NEREDE YAPILDI MİSAFİRLERE NE İKRAM EDİLDİ

(İL-İLÇE-KÖY)	EV	BAHÇE	D.SALONU	DİĞER	İKRAM YOK	YEMEK	PASTA	MEŞRUBAT	DİĞER
.....	( )	( )	( )	.....	( )	( )	( )	( )	.....

6.10 MEVLÜT YAPILDI İSE : NEREDE YAPILDI MEKAN OLARAK NEREDE YAPILDI MİSAFİRLERE NE İKRAM EDİLDİ

(İL,İLÇE,KÖY)	EV	BAHÇE	D.SALONU	DİĞER	İKRAM YOK	YEMEK	PASTA	MEŞRUBAT	DİĞER
.....	( )	( )	( )	.....	( )	( )	( )	( )	.....

6.11 SÜNNETTE TAKI – PARA TAKILDI MI : 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) 3) DİĞER : .....

EVETSE ;

	EVET	HAYIR	PARA	DÖVİZ	TL	ALTIN	SAAT	DİĞER
İLK ÇOCUK :	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	.....
SON ÇOCUK :	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	.....

6.12 SÜNNETTE FOTOĞRAF ÇEKİLDİ Mİ : 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) 3) DİĞER : .....

6.13 SÜNNETTE VIDEO ÇEKİLDİ Mİ : 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) 3) DİĞER : .....

	EVET	HAYIR	EVETSE KİM ÇEKTİ (SÜNNET OLAN ÇOCUĞUN NEYİ)
İLK ÇOCUK :	( )	( )	.....
SON ÇOCUK :	( )	( )	.....

	EVET	HAYIR	EVETSE KİM ÇEKTİ (SÜNNET OLAN ÇOCUĞUN NEYİ)
İLK ÇOCUK :	( )	( )	.....
SON ÇOCUK :	( )	( )	.....

7.0 BESLENME

7.1 GÜNDE KAÇ ÖĞÜN YEMEK YENİR :

	KAHVALTI	ÖĞLE	İKİNDİ	AKŞAM	DİĞER
YAZ	( )	( )	( )	( )	.....
KIŞ	( )	( )	( )	( )	.....

7.2 KAHVALTIDA NE YENİR NE İÇİLİR

	ÇAY	SÜT	ÇORBA	KIZARTMA	SALATA	B.PİLAVI	YAĞ	PEYNİR	ZEYTİN	BAL – REÇEL	YUMURTA	SUCUK , SALAM VS.	DİĞER
YAZ	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	.....
KIŞ	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	.....

7.3 AKŞAMDAN KALAN YEMEKLER KAHVALTIDA YENİR Mİ : 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) 3) DİĞER : .....

7.4 YEMEKLER GENELDE NEREDE YENİR : 1) YER SOFRASINDA ( ) 2) MASADA ( ) 3) YER S. + MASA ( ) 4) DİĞER : .....

7.5 KONUŞULAN EKMEĞİNİ NEREDEN TEMİN EDER :

	EVDE YAPAR	SATIN ALIR	DİĞER
YAZ	( )	( )	.....
KIŞ	( )	( )	.....

7.6 SATIN ALIYORSA :

	HAFTALIK KAÇ TANE EKMEK ALIR	ALDIĞI EKMEK TÜRÜ	NEREDEN ALINIR	NEDEN SATIN ALINIR
YAZ	.....	.....	.....	.....
KIŞ	.....	.....	.....	.....

7.7 EKMEK EVDE YAPILIRSA ; HAFTADA KAÇ TANE YAPILIR YAPTIĞI EKMEK TÜRÜ EKMEĞI KİM YAPAR NEDEN EVDE EKMEK YAPILIR

YAZ .....

KIŞ .....

7.8 EVDE TÜKETİLEN ET TÜRLERİ : 1) KIRMIZI ET ( ) 2) BEYAZ ET ( ) 3) SU ÜRÜNÜ ( ) 4) SAKATAT ( ) 5) AV ETİ ( )

7.9 AYDA EVDE TÜKETİLEN :

KIRMIZI ET MİKTARI (KG) : ..... BEYAZ ET MİK. (KG.): ..... S. ÜRÜNÜ MİK.(KG.) : ..... SAKATAT MİK. (KG) : ..... AV ETİ MİK. (KG.) : .....

7.10 ET NASIL TEMİN EDİLİR : 1) SATIN ALINIR ( ) 2) KENDİ HAYVANINDAN ( ) 3) DİĞER : .....

7.11 ET NEREDEN TEMİN EDİLİR : 1) KÖY KASABINDAN ( ) 2) İLÇEDEN ( ) 3) AVLANMA ( ) 4)DİĞER : .....

7.12 AV ETİ YENİYORSA : TAVŞAN ETİ GEYİK ETİ KEKLİK ETİ ÖRDEK ETİ DİĞER

( ) ( ) ( ) ( ) .....

7.13 EVDE NE TÜR GIDA MADDELERİ YAPILIR :

1) TARHANA ( ) 2) ERİŞTE – MAKARNA ( ) 3) SALÇA ( ) 4) TURŞU ( ) 5) KONSERVE ( ) 6) PEKMEZ ( ) 7) REÇEL ( ) 8) YAĞ ( ) 9) PEYNİR VE ÇEŞİTLERİ ( )

10) YOĞURT ( ) 11) KAYMAK ( ) 12) KAVURMA ( ) 13) KURUTULMUŞ SEBZE ( ) 14) DİĞER : .....

7.14 YEMEKLERDE KULLANILAN YAĞIN TÜRÜ : 1) SIVI YAĞ ( ) 2) MARGARİN ( ) 3) TEREYAĞ ( ) 4) KAZ YAĞI ( ) 5) DİĞER : .....

7.15 SIVI YAĞ TÜKETİLİRSE TÜRÜ : 1) ZEYTİN YAĞI ( ) 2) AYÇİÇEK ( ) 3) MISIRÖZÜ ( ) 4) SOYA ( ) 5)DİĞER : .....

8.0 SAĞLIK TEMİZLİK

8.1 SON BİR AY İÇİNDE HANEDE HASTALANAN OLDU MU : 1) VAR ( ) 2) YOK ( ) 3) DİĞER : .....

8.2 HASTALANILDIĞINDA NE YAPILDI : **(8.1 SORUSUNUN CEVABI EVET İSE BİLGİ ALINACAKTIR)**

STATÜ	EN SON NE ZAMAN HAST.	HASTALIK NEYDİ	NE YAPILDI	DOKTORA GİDİLDİ İSE	EVDE TED. YAP İSE NE YAP.	KİM YAPTI
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....

8.3 EVDEKİ BULAŞIKLARI

	KİM YIKAR	NASIL YIKAR		NASIL YIKANIR		NE KULLANILIR			NEREDE YIKANIR					
	STATÜSÜ								EVİN İÇİ			EVİN DIŞI		
		EL İLE	MAK İLE	SICAK SU	SOĞUK SU	SABUN	DETERJAN	DİĞER	MUTFAK	ODA	DİĞER	TUL. ÇEŞ. BAŞI	KAPI ÖNÜ	DİĞER
YAZIN :	.....	( )	( )	( )	( )	( )	( )	.....	( )	( )	( )	( )	( )	.....
KIŞIN :	.....	( )	( )	( )	( )	( )	( )	.....	( )	( )	( )	( )	( )	.....

8.4

	HER ÖĞÜNDEN SONRA BULAŞIK YIKANIR MI			HAYIRSA HANGİ ÖĞÜNDEN SONRA YIKANMAZ
	EVET	HAYIR	DİĞER	
YAZIN :	( )	( )	.....	.....
KIŞIN :	( )	( )	.....	.....

8.5 MUTFAKTA KULLANILAN KAPLARIN CİNSİ : 1) BAKIR ( ) 2) ALİMİNYUM ( ) 3) ÇİNKO ( ) 4) ÇELİK ( ) 5) TEFLON ( ) 6) CAM ( ) 7) EMAYE ( ) 8) DİĞER : .....

8.6 EVDEKİ ÇAMAŞIRLARI :

	KİM YIKAR	NEREDE YIKANIR							NASIL			NE SIKLIKTA YIKAR
	STATÜSÜ	EVİN İÇİ			EVİN DIŞI							
		BANYO	ODA	DİĞER	TUL. ÇEŞ. BAŞI	KAPI ÖNÜ	ÇAMARŞIRHANE	DİĞER	ELDE	MAKİNE İLE	DİĞER	
YAZIN :	.....	( )	( )	.....	( )	( )	( )	.....	( )	( )	.....	.....
KIŞIN :	.....	( )	( )	.....	( )	( )	( )	.....	( )	( )	.....	.....

8.7 EVİN TEMİZLİĞİNİ KİM YAPAR :

	STATÜ	NE SIKLIKTA				KULLANILAN TEM. MADDESİ			NE İLE TEMİZLENİR		
		GÜN AŞIRI	HAF. BİR	ONBEŞTE BİR	DİĞER	SABUN	DETERJAN	DİĞER	ELK.SÜP.	SÜPÜRGE	DİĞER
YAZ :	.....	( )	( )	( )	.....	( )	( )	.....	( )	( )	.....
KIŞ :	.....	( )	( )	( )	.....	( )	( )	.....	( )	( )	.....

8.8 KONUŞULAN ÇAMAŞIRLARINDA NE KULLANIR : 1) SABUN ( ) 2) DETERJAN ( ) 3) ÇAM. SUYU ( ) 4) ÇAM. YUM. ( ) 5) ÇİVİT ( ) 6) KİL ( ) 7) KÜL ( ) 8) ÇAM SOD. ( ) 9)DİĞER : .....

8.9 KONUŞULAN ÇAMAŞIRLARINI KAYNATIR MI : 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) EVETSE NELERİ : İÇ GİY. ( ) DIŞ GİY. ( ) EV EŞYASI ( )

8.10 KONUŞULAN ÇAMAŞIRLARINI ÜTÜLER Mİ : 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) EVETSE NELERİ : İÇ GİY. ( ) DIŞ GİY. ( ) EV EŞYASI ( )

9.0 EKONOMİ

9.1 EVLENMEDEN ONCE HANENIZIN EKONOMİK DURUMU DİGER HANELERE GORE NASILDI 1) ÇOK IYI ( ) 2) IYI ( ) 3) ORTA ( ) 4) KOTU ( ) 5) ÇOK KOTU ( )

9.2 SU ANDA HANENIZIN EKONOMIK DURUMU DIGER HANELERE GORE NASIL 1) ÇOK IYI ( ) 2) IYI ( ) 3) ORTA ( ) 4) KOTU ( ) 5) ÇOK KOTU ( )

9.3 KONUŞULAN HANE IÇINDE ALINAN EKONOMIK KARARLARA KATILIR MI 1) KATILIR ( ) 2) KATILMAZ ( )

9.4 KATILMAZSA KIM KARAR VERIR ..... KATILMAZSA NEDEN : .....

10.0 KANAAT VE TUTUMLAR

10.1 KONUŞULAN SIGARA IÇER MI 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) 3) IÇIYORDU BIRAKTI ( ) 4) DIĞER ( )

KAÇ YAŞINDAN BERI IÇER ..... SIGARA IÇMEYE NEDEN BAŞLADI : .....

HANGI MARKA SIGARA IÇER ..... GÜNDE KAÇ TANE IÇER : .....

10.2 TELEVIZYON IZLER MI : 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) 3) DIĞER ..... EN ÇOK İZLEDİĞİ KANAL / KANALLAR : .....

10.3 HANGI PROGRAMLARI IZLER : 1) HABER ( ) 2) AÇIK OTURUM ( ) 3) YERLİ DIZI ( ) 4) YABANCI DİZİ ( ) 5) YERLİ FİLM ( ) 6) YABANCI FİLM ( ) 7) DİNİ PROGRAM ( )

8) KOYLUYE YON PROG ( ) 9) BELGESEL ( ) 10) EĞLENCE PROGRAMI ( ) 11) SPOR PROGRAMI ( ) 12) BÖLGESEL PROG. ( ) 13)DİĞER : .....

10.4 GUNDE KAÇ SAATINI TV IZLEMEYE AYIRIR : .....

10.5 KONUŞULAN RADYO DINLER MI 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) 3) DIĞER ..... EVETSE EN ÇOK DINLEDİĞİ KANAL : .....

10.6 NE TÜR PROGRAMLARI DİNLER : .....

(ÇOCUKLARA YÖNELİK KANAAT VE TUTUM SORULARI ÇOCUĞU OLSUN OLMASIN HERKESE SORULACAKTIR)

10.7 KONUŞULAN ILKOKULDAN SONRA ÇOCUKLARINI OKUTTU MU — HAYIRSA OKUMALARINI İSTER MIYDİ :

	EVET	HAYIR	NEDEN		EVET	HAYIR	NEDEN
ERKEK ÇOCUK	( )	( )	.....	ERKEK ÇOCUK	( )	( )	.....
KIZ ÇOCUK	( )	( )	.....	KIZ ÇOCUK	( )	( )	.....

10.8 KONUŞULAN ÇOCUKLARINI KURAN KURSUNA GÖNDERDİ MI — HAYIRSA GÖNDERMEK İSTER MI :

	EVET	HAYIR	NEDEN		EVET	HAYIR	NEDEN
ERKEK ÇOCUK	( )	( )	.....	ERKEK ÇOCUK	( )	( )	.....
KIZ ÇOCUK	( )	( )	.....	KIZ ÇOCUK	( )	( )	.....

10.9 KONUŞULAN ÇOCUKLARININ MESLEĞİNİN NE OLMASINI İSTER NEDEN

ERKEK ÇOCUK .....

KIZ ÇOCUK .....

10.10 KONUŞULAN ÇOCUKLARININ KAÇ YAŞINDA EVLENMELERİNİ İSTER NEDEN

ERKEK ÇOCUK .....

KIZ ÇOCUK .....

10.11 SİZCE ÇOCUKLARINIZIN EŞLERİNİ KİMİN SEÇMESİ DAHA İYİ OLUR :

	KİM / KİMLER	NEDEN
ERKEK ÇOCUK	.....	.....
KIZ ÇOCUK	.....	.....

10.12 KONUŞULANA GÖRE BİR AİLENİN KAÇ ÇOCUĞUNUN OLMASI UYGUNDUR : TOPLAM : ..... ERKEK : ..... KIZ : .....

10.13 KONUŞULAN ÇOCUKLARININ KÖY DIŞINA GÖÇ ETMELERİNİ İSTER Mİ

	EVET	HAYIR	NEDEN
ERKEK ÇOCUK	( )	( )	.....
KIZ ÇOCUK	( )	( )	.....

10.14 SİZCE HANENİZİN EN ÖNEMLİ PROBLEMİ / SIKINTISI NEDİR

PROBLEM – SIKINTI	NASIL ÇÖZÜLÜR	KİM ÇÖZER
.....	.....	.....

10.15 SIZCE KÖYÜNÜZÜN EN ÖNEMLİ PROBLEMİ / SIKINTISI NEDİR

PROBLEM – SIKINTI	NASIL ÇÖZÜLÜR	KİM ÇÖZER
.....	.....	.....

10.16 KONUŞULAN BAŞINI ÖRTER MI : 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) 3) DİĞER : .....

EVETSE BAŞINI ÖRTMEYE BAŞLADIĞI YAŞ : ..... BAŞINI NEDEN ÖRTER : .....

10.17 KONUŞULAN MAKYAJ YAPAR MI : 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) DİĞER : ..... HAYIRSA MAKYAJ YAPMAMA NEDENLERİ : .....

EVETSE KONUŞULANIN MAKYAJ YAPMAYA BAŞLADIĞI YAŞ : .....

10.18 KONUŞULAN BERBERE (KUAFÖRE) GİDER Mİ : 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) 3) DİĞER : ..... EVETSE NE SIKLIKTA : .....

HAYIRSA NEDEN : .....

10.19 KONUŞULAN NAZARA İNANIR MI : 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) 3) DİĞER : ..... EVETSE NAZARA KARŞI NE YAPAR : .....

10.20 KONUŞULAN FALA İNANIR MI : 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) 3) DİĞER : ..... EVETSE HANGİ FALA İNANIR : .....

10.21 KONUŞULAN TÜRBE , YATIR ZİYARETİNE GİDER Mİ : 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) 3) DİĞER :.....

10.22 EVETSE NE SIKLIKLA TÜRBE / YATIR ZİYARETİNE GİDER : .....

GÖZLEM VE YORUMLAR :

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4-12-27
DOĞUM YERİ İDARİ AYRIMI
0)BOŞ BELİRSİZ
1)İL
2)İLÇE
3)KÖY
4)YURT İÇİ BELİRS
5)YURT DIŞI
6)GÖÇEBE/DİĞER

6-14-29
EĞİTİMİ
0)BOŞ BELİRSİZ
1)HIÇ YOK
2)OKUR-YAZAR
3)İLK TERK
4)İLK DEVAM
5)İLK MEZUN
6)ORTA TERK
7)ORTA DEVAM
8)ORTA MEZUN
9)LİSE TERK
10)LİSE DEVAM
11)LİSE MEZUN
12)YÜK.OKUL TERK
13) YÜK.OKUL DEVAM
14)YÜK.OKUL MEZUN
15)DİĞER
16)KÜÇÜK

7-15-30
MEDENİ HALİ
0)BOŞ BELİRSİZ
1)EVLİ
2)BEKAR
3)EŞİ ÖLÜ
4)AYRILMIŞ
5)DİĞER

8-16-31
İŞİ
0)BOŞ BELİRSİZ
1)ÇALIŞMAZ
2)HAYVANCI
3)TARIM
4)ORMAN
5)İŞÇİ
6)TİCARET-KÜÇÜK ESNAF-ZANAATKAR
7)ŞOFÖR
8)MEMUR
9)DİĞER
10)İpekböcekçiliği
20)Çiftçi+Hayvancı
30)Dokumacılık
40)Aktif çalışmaz hayvancı
50)Aktif çalışmaz çiftçi
60)BALIKÇILIK
70)HAYVANCI- BALIKÇILIK
80)HAYVANCILIK-TARIM-BULIKÇILIK
100)ÇALIŞIR-EMEKLİ

9-17-32
İŞİNİN SEKTÖRÜ
0)BOŞ-BELİRSİZ
1)DEVLET
2)ÖZEL
3)ŞAHIS YANI
4)KENDİ İŞİ
5)AİLE İŞİ
6)DİĞER

9/A-17/A-32/A
ÇALIŞMAZSA NEDEN
0)BOŞ BELİRSİZ
1)YAŞLI
2)EMEKLİ
3)EV HANIMI
4)HASTA-SAKAT
5)KÜÇÜK
6)ÖĞRENCİ
7)İŞSİZ
8)DİĞER

11-26 KARDEŞ+ EBEVEYN YAŞI
999)BİLİNMİYORSA
998)BOŞ-BELİRSİZ

18-33
BABA+ANNE ŞU ANDA NEREDE OTURUR
0)BOŞ BELİRSİZ
1)KON. EVİNDE
2)AYNI AYLU İÇİNDE
3)AYNI KÖYDE
4)AYNI İLCE-BAŞKA KÖY
5)AYNI İL- BAŞKA İLÇE
6)AYNI İL- BAŞKA KÖY
7)AYNI İL
8)BAŞKA İL
9)BAŞKA İL-BAŞKA İLÇE
10)BAŞKA İL- BAŞKA KÖY
11)YURT DIŞI
12)DİĞER
13)AYNI İLÇE

20-35KARDEŞ+ BABA+ANNENİN ÖZ- ÜYEY DURUMU
0)BOŞ BELİRSİZ
1)BİLGİ VAR ÖZ
2)BİLGİ VAR ÜYEY
3)BİLGİ YOK

21-36-41-45
KON.SAĞ ANNE/BABA ZİYARET EDER Mİ
0)BOŞ BELİRSİZ
1)KON.İLE AYNI EVDE
2)KON İLE AYNI AVLUDA
3)EVET
4)HAYIR

22-37-42-46
KON.ANNE/BABA NE KADAR SIK ZİY.EDER
0)BOŞ BELİRSİZ
1)HER GÜN
2)HAFTADA BİR
3)HAFTADA 2-5
4)ONBEŞTE BİR
5)AYDA BİR
6)2-3 AYDA BİR
7)ALTI AYDA BİR
8)SENEDE BİR
9)BİR SENEDEN DAHA UZUN

23-38-43-47
ZİYARETE GELMEZSE NEDEN
0)BOŞ BELİRSİZ
1)YAŞLI
2)HASTA
3)UZAK
4)İŞİNİ BIRAKAMAZ
5)DARGIN
6)DİĞER
7)ÖLÜ
8)AYNI EVDE OTURUR

44-48
KON.ANNE/BABASIN KİMİNLE ZİY.EDER
0)BOŞ BELİRSİZ
1)YALNIZ
2)EŞİYLE
3)ÇOCUKLARIYLA
4)EŞİ+ÇOCUKLARIYLA
5)AİLESİYLE
6)DİĞER

25-40
ÖLÜ İSE ÖLÜM NEDENİ
0)BOŞ BELİRSİZ
1)ECEL
2)YAŞLILIK
3)BİLMEZ
4)VURULDU-OLDÜRÜLDÜ-İNTAHAR
5)KALP DAMAR SİSTEMİ
6)HORMONAL SİSTEM
7)ENFEKSİYON
8)DERMATOLOJİK
9)PSİKİYATRİK
10)GASTROENTEROLOJİK
11)TRAYMATOLOJİ
12)SOLUNUM YOLLARINA AİT
13)BOŞALTIM SİSTEMİ-KADIN DOĞUM
14)ÇEŞİTLİ SEMPTOMATOLOJİ
15)KANSER
16)DİĞER
17)Felç
18)Hasta oldu
19)ŞEHİT

53-54
KON.ANNE/BABASI KİMLERDEN
0)BOŞ BELİRSİZ
1)BİLMEZ
2)POMAK
3)BOŞNAK
4)GACAL
5)YERLİ-MANAV
6)ARNAVUT
7)DAĞLI
8)MUHACIR
9)BİR SOY GRUBUNDAN
10)GÖÇMEN
11)DİĞER
12)YÖRÜK
21)TÜRK
31)KÜRT

49
KON.MEM.EBEYEYN.GÖRE DURUMU
0)BOŞ-BELİRSİZ
1)KONUŞULANIN,ANNENIN,BABANIN MEMLEKETİ AYNI
2)KONUŞULANIN,ANNENİN,BABANIN MEMLEKETİ FARKI
3)KON. MEMLEKETİ ANNE İLE AYNI BABA İLE FARKLI
4)KON.MEMLEKETİ BABA ILE AYNI ANNE ILE FARKLI
5)ANNE BABANIN MEML.AYNI KON. MEML. FARKLI
6)DİĞER

99-103-107-111-115
100-104-108-112-116/c
FOTOĞRAF/YİDEO ÇEKİLDİ Mİ
0)BOŞ BELİRSİZ
1)EVET
2)HAYIR
3)HATIRLAMAZ
4)DİĞER
5)ANLAMSIZ

81-82-83-84-85-86-87-
SÜRELER
0)BOŞ BELİRSİZ
1) AYNI GÜN
2)BİR HAFTA YE DAHA AZ
3)ON BEŞ GÜN(8-29)
4)1-3 AY
5)4-6 AY
6)7-9 AY
7)10-12 AY
8)12+AY
9)HATIRLAMAZ

56
KON BU KÖYE KİMİNLE GELDİ
0)BOŞ BELİRSİZ
1)YALNIZ
2)EŞİYLE
3)ÇOCUKLARIYLA
4)ANNESİYLE
5)BABASIYLA
6)AİLESIYLE
7)EŞ+ÇOCUKLAR
8)KARDEŞLERİ İYE
9)DİĞER

YÖNERGE 2000 KADIN FORMU

97-101-105-109-1
BOHÇA VERİLDİ Mİ
0) BOŞ BELİRSİZ
1) EVET
2) HAYIR
3) HATIRLAMAZ
4) ANLAMSIZ
5) DİĞER

98-102-106-110-11
KİME VERİLDİ
0) BOŞ BELİRSİZ
1) ERK.TARAF>KIZ TARAF
2) KIZ TARAF>ERK.TARAF
3) KARŞILIKLI
4) HATIRLAMAZ
5) DİĞER

119-128-137
146-155-164-173
EV.AŞAM.HERHANGİ BİRİNDE TAKI YAR MI
0) BOŞ BELİRSİZ
1) EVET
2) HAYIR
3) HATIRLAMAZ
4) DİĞER
5) ANLAMSIZ

120-129-138
147-156-165-17
KİME TAKILDI
0) BOŞ BELİRSİZ
1) KIZA (GELİNE)
2) ERKEĞE (DAMADA)
3) KIZ+ERKEĞE
4) HATIRLAMAZ

124-133-142
151-160-169-178
PARA TÜRÜ
0) BOŞ-BELİRSİZ
1) TL.
2) DÖVİZ
3) TL.+DÖVİZ
4) HATIRLAMAZ
5) DİĞER
6) PARA TAKILMADI

121-130-139
148-157-166-
NELER TAKILDI
0) BOŞ-BELİRSİZ
1) YANLIZ .BİLEZİK
2) YANLIZ ALTIN
3) YANLIZ PARA
4) ALTIN+BİLEZİK
5) ALTIN+PARA
6) BİLEZİK+PARA
7) ALTIN+BİLEZİK+PARA
8) ZIYNET
9) DİĞER
10) GÜMÜŞ TAKI
11) ALTIN+YÜZÜK

125-134-143
152-161-170-1
KİMLER TAKTI
0) BOŞ BELİRSİZ
1) YALNIZ KIZ
2) YALNIZ ERK.TARAF.
3) KIZ+ERKEK TAR.
4) AKRABA DIŞI KİŞİL
5) HATIRLAMAZ
6) DİĞER

126-135-144
153-162-171-180
ERK.TRF.KİMLER TAKT
0) BOŞ BELİR.
1) KON. EŞİNİN BAB.
2) KON. EŞİNİN AN.
3) KON.EŞİNİN AMCASI
4) KON.EŞİ.AĞABEYSİ
5) KON. EŞİ.AĞABEYİNİN EŞ
6) KON. EŞİNİN AİLESİ
7) KON.EŞİ.DİĞER KAN AKR
8) KON.EŞİ. SIHRİ HISIMLARI
9) DİĞER

127-136-145
154-163-172-18
KIZ TRF.KİMLER TA
0) BOŞ BELİRSİZ
1) KON.BABASI
2) KON. ANNESİ
3) KON.AMCASI
4) KON.AĞABEYİSİ
5) KON.AĞABEYİNİNEŞİ
6) KON.AİLESİ
7) KON. DİĞER KAN AKI
8) KON. SIHRİ HISIMLA
9) DİĞER

212/C-212/F-212/I
ÖLEN ÇOCUK YARSA NEDENİ
0) BOŞ BELİRSİZ
1) BİLMEZ+HATIRLAMAZ
2) İSHAL
3) ERKEN DOĞUM
4) GEÇ DOĞUM
5) ÇOCUK HASTALIKLARI
6) KAZA-INTAHAR
7) NAZAR-BÜYÜ
8) DİĞER

218-225
DOĞUM NEREDE YAPILDI
0) BOŞ BELİRSİZ
1) EV
2) HASTANE
3) SAĞLIK OCAĞI
4) SAĞLIK EVİ
5) DİĞER

219-226
DOĞUMU KİM YAPTIDI
0) BOŞ-BELİRSİZ
1) DİPLOMALI EBE
2) DİPLOMASIZ EBE
3) DOKTOR
4) HEMŞİRE
5) HB.ERK.ANN.(KAYINVALİDE)
6) HB.ERK.AĞABEY.HANIMI (YENGE/ELTİ)
7) KON.ANNESİ
8) DİĞER AKRABALAR
9) DİĞER
10) KENDİ
11) KOMŞU
12) HB.ERKEĞİN KIZ KARDEŞİ(GÖRÜMCE)

220-227
DOĞUM SONUCU
0) BOŞ BELİRSİZ
1) CANLI DOĞUM
2) ÖLÜ DOĞUM
3) DİĞER

221-228
ÇOC. CİNSİYETİ
0) BOŞ-BELİRSİZ
1) ERKEK
2) KIZ
3) DİĞER

222-229
ÇO.HAYATTA MI
0) BOŞ-BELİRSİZ
1) EVET
2) HAYIR
3) DİĞER

242-245
DOĞUMDAN SONRA KİM YARDIM ETTİ
0) BOŞ BEL
1) KON. EŞİNİN ANN (KAYINVALİD
2) KON.EŞİ.KIZ KAR.(GÖRÜMCE)
3) KON.KEN.KIZI
4) KON. ANN.
5) KON. KEN. KIZ KARDEŞİ
6) KON. EŞİ
7) KON.DİĞER KENDİ AKR
8) KON. EŞİN.DİĞER AKR.
9) DİĞER

243-246
NE YARDIMI ALDI
0) BOŞ BEL.
1) ÇOCUK BAKIMI
2) EV İŞİ
3) YEMEK BULAŞIK
4) ÇAMAŞIR ÜTÜ
5) KONUŞULANIN BA
6) KON EŞİNİN BAKII
7) KON.HAYV.BAKIMI
8) TARLA İŞİ YAPTI
9) DİĞER

248-251
ÇO.BÜYÜTÜRKEN KİM YARDIM ETTİ
0) BOŞ BEL.
1) KON. EŞİNİN ANN.(KAYINVALİDE
2) KON.EŞİ. KIZ KARD (GÖRÜMCE)
3) KON. KENDİ KIZI
4) KON. ANN.
5) KON. KIZ KARDEŞİ
6) KON. EŞİ
7) KON. DİĞER KENDİ AKRABALARI
8) KON. EŞİNİN DİĞER AKRABALARI
9) DİĞER

249-252
NE YARDIMI
1) ÇO.BAKIMI YAPILDI
2) EV İŞİ
3) YEMEK-BULAŞIK
4) ÇAMAŞIR-ÜTÜ
5) KON.BAKIMI
6) MADDİ YARDIM
7) HERŞEY-HER KONUI
8) DİĞER

10)KOMŞU

277-282
SÜNNETE KİM KARAR YERDİ
0)BOŞ BEL.
1)BABA
2)ANNE
3)ANNE+BABA
4)DEDE(HB.ERK.BABASI)
5)BABAANNE (HB.ERK.ANNESİ)
6)AMCA(HB ERK ERK. KARDEŞİ
7)DAYI(HB. ERK. EŞİ.ERK.KARDEŞİ)
9)DOKTOR
9)DİĞER

279-284
SÜNNETİ YANLIZ MI DLDU
0)BOŞ BEL.
1)EVET
2)HAYIR
3)HATIRLAMAZ
4)DİĞER

280-285
HAYIRSA KİMİNLE BERABER
0)BOŞ BEL.
1)KARDEŞLERİYLE
2)BAŞKA ÇOC. İLE BİRLİKTE
3)KARDEŞİ,+BAŞKA ÇOCUK
4)DİĞER

287-292
SÜN.NEREDE YAPILDI
0)BOŞ-BELIRSIZ
1)EV
2)SALON(DÜĞ.SAL)
3)SİNEMA
4)SAĞLIK OCAĞI
5)DOKTOR MUAY.
6)HASTANE
7)KÖY MEYDANI
8)OKUL
9)DİĞER
10)KÖY ODASI

288-293
OPERASYONU KİM YAPTI
0)BOŞ-BELİRSİZ
1)DİP.ŞAHIS
2)DİP.SIZ ŞAHIS
3)HATIRLAMAZ
4)BİLMEZ
5)DİĞER

289-294
ÇO.TUTULDU MU
0)BOŞ-BELİRSİZ
1)TUTULDU
2)TUTULMADI
3)HATIRLAMAZ
4)BİLMEZ
5)DİĞER

290-295
KİM TUTTU
0)BOŞ-BELİRSİZ
1)BABA
2)AMCA
3)DAYI
4)BÜYÜKBABA-DEDE
5)ENİŞTE
6)ÇO.DİĞER BABA TRF.AKR.
7)ÇO.DİĞER ANNE TRF.AKR.
8)SIHHİ HISIMLAR
9)OPER. GERÇ. YARDIMCILARI
10)KOMŞULAR
11)DİĞER
20)ORADA YOK-BİLMEZ

291-296
NEDEN O KİŞİ TUTTU
0)BOŞ-BELİRSİZ
1)AKRABA OLDUĞUNDA
2)ÇO.BABASI TUTUMADIĞI İÇİN YÜREĞİ KATLANMADIĞINDAN
3)TUTAN KİŞİYİ ÇO. SEVDİĞİNDEN
4)ÇO.BABASI OLDUĞUNDAN
5)CESUR-YÜREĞİ DAYANIKLI OLD.
6)TESADÜF ÖĞLE RAST.GELDİ
7)OPER.YARDIM ETTİĞİNDEN GÖREVİ OLDUĞUNDAN
8)ADET OLDUĞUNDAN
9)DİĞER
10)TUTAN KİŞİ SEYER
11)BAŞKA KİMSE YOK

484-491
BULAŞIKLARI KİM YIKAR
0)BOŞ-BELİRSİZ
1)H.B. EŞİ KADIN
2)KIZ ÇOCUK
3)GELİN
4)GÖRÜMCE
5)KIZ TORUN
6)ELTİ
7)DİĞER
8)KAYINVALİDE

485/A-492/A
NASIL YIKAR
0)BOŞ-BELİRSİZ
1)SICAK SU
2)SOĞUK SU
3)SICAK+SOĞUK
4)DİĞER

486-493
NE KULLANIR
0)BOŞ-BELİRSİZ
1)SABUN
2)BULAŞIK DETRJ.
3)ÇAMAŞIR DETRJ.
4)SABUN+BULAŞIK DETJ.
5)DİĞER

485-492
NASIL KULLAN.
0)BOŞ-BELİRSİZ
1)SICAK SU
2)SOĞUK SU
3)SICAK-SOĞUK
4)DİĞER

488-495
HER ÖĞÜNDEN SONRA BULAŞIK YIKAR MI
0)BOŞ-BELİRSİZ
1)EVET
2)HAYIR
3)DİĞER

489-496
HAYIRSA HANGİ ÖĞÜNDE SONRA YIKANMAZ
0)BOŞ-BELİRSİZ
1)SABAH
2)ÖĞLE
3)AKŞAM
4)SABAH+ÖĞLE
5)SABAH+AKŞAM
6)ÖĞLE+AKŞAM
7)SABAH+ÖĞLE+AKŞAM

499-504
ÇAMAŞIRLARI KİM YIKAR
0)BOŞ-BELİRSİZ
1)HB.EŞİ KADIN (KONUŞULAN)
2)KIZ ÇOCUK
3)GELİN
4)GÖRÜMCE
5)KIZ TORUN
6)ELTİ
7)HB.ERK.ANNESİ
8)DİĞER
9)H.B. KADIN

501-506
NASIL YIKANIR
0)BOŞ-BELİRSİZ

502-507
SABUNLUKTA YIKAR
0)BOŞ-BELİRSİZ

501 - 506
NASIL YIKANIR

0) Boş. Iz alınmış

1) ELDE
2) MAKİNE İLE
3) ELDE+MAKİNE
4) DİĞER

507 - 508
NE SIKLIKTA YIKAR

YÖNERGE 2000 KADIN FORMU

9) B. B.

1) HERGÜN
2) GÜN AŞIRI
3) ÜÇ GÜNDE BİR
4) HAFTADA BİR
5) ONBEŞ GÜNDE BİR
6) DİĞER
7) AYDA BİR

İÜ EDEBİYAT FAK. ANTROPOLOJİ BÖLÜMÜ , TÜRKİYE GELENEKSEL KÜLTÜR HARİTASI ÇALIŞMASI

1999/2000 KADIN FORMU (AFYON, BOLU, BURDUR, ESKİŞEHİR, ISPARTA KÖYLERİ) MÜLAKAT KOD NO:.....

1)HANE NÜFUSU:..... MÜLAKATI KODLAYAN:...

KONUŞULANIN ÖZELLİKLERİ

2	3	4	5	6	7	8	9	9/A
STATÜ	YAŞI	DOĞ. İDARİ AYRIMI	DOĞ.YERİ İL KODU	EĞİTİMİ	MED. HALİ	İŞİ	SEKTÖRÜ	ÇALIŞMAZSA NEDEN

10)KONUŞULANIN EBEVEYNERİNİN DURURMU

0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1)ASBS ( )
2)ASBÖ ( )
3)AÖBS ( )
4)AÖBÖ ( )
5)DİĞER ( )

SAĞ-ÖLÜ EBEVEYNLER İÇİN

	11	12	13	14	15	16	17	17/A	18
BABA	YAŞI	DOĞ.İD. AYRIM	DOĞ.Y. İL KODU	EĞİTİMİ	MED. HALİ	İŞİ	SEKTÖRÜ	ÇALIŞMAZSA NEDEN	ŞU ANDA OT. İD.AYRIMI
	26	27	28	29	30	31	32	32/A	33
ANNE									

	19	20	21	22	23	24	25	25/A	25/B
BABA	ĞU YER İL KODU	ÖZ MÜ ÜVEY Mİ	ZİYARETE GELİR Mİ	GELİRSENE KADAR SIK	GELMEZSE NEDEN	ÖLÜM YAŞI	ÖLÜM NEDENİ	ÖLÜM YERİ İD. AYRIMI	ÖLÜM YERİ İL KODU
	34	35	36	37	38	39	40	40/A	40/B
ANNE									

KONUŞULANIN EBEVEYNLERİNİ ZİYARET ETME DURUMU

	41	42	43	44
BABA	KON.ZİY. EDER Mİ	NEKADAR SIK	HAYIRSA NEDELERİ	KİMİNLE GİDER
	45	46	47	48
ANNE				

48/AKONUŞULANIN KARDEŞLERİ VARMI:

0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1)YOK ( )
2)VAR YALNIZ ERKEK ( )
3) VAR YALNIZ KADIN ( )
4)VAR ERKEK + KADIN ( )
5)DİĞER ( )

48/B KONUŞULANIN TOPLAM KARDEŞ SAYISI:.....

48/C KONUŞULANIN TOPLAM ERKEK KARDEŞLERİNİN SAYISI:.....

48/D KONUŞULANIN TOPLAM KIZ KARDEŞLERİNİN SAYISI:.....

48/E KONUŞULANIN ÜVEY KARDEŞLERİ VARMI

0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) YOK ( )
2) VAR YALNIZ ERKEK ( )
3) VAR YALNIZ KADIN ( )
4) VAR KADIN+ERKEK ( )
5) DİĞER ( )

48/F TOPLAM ÜVEY KARDEŞ SAYISI.....

48/G TOPLAM ÜVEY ERKEK KARDEŞ SAYISI.....

48/H TOPLAM ÜVEY KIZ KARDEŞ SAYISI.....

48/I KONUŞULANIN ÖZ KARDEŞLERİ VAR MI

0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1)YOK ( )
2)VAR YALNIZ ERKEK ( )
3) VAR YALNIZ KADIN ( )
4) VAR KADIN+ERKEK ( )
5) DİĞER ( )

48/J KONUŞULANIN ÖZ TOPLAM KARDEŞ SATISI.....

48/K KONUŞULANIN ÖZ TOPLAM ERKEK KARDEŞ SAYISI.....

48/L KONUŞULANIN ÖZ TOPLAM KIZ KARDEŞLERİNİN SAYISI.....

48M) KONUŞULANIN HAYATTA OLAN KARDEŞLERİ İLE İLGİLİ BİLGİLER

VARSA
0) BOŞ BELİRSİZ
1) YALNIZ ERKEK
2) YALNIZ KIZ
3) KIZ+ ERKEK
DİĞER

	48MA	48MB	48MC	48MD	48ME	48MF
	CİNSYET	YAŞ	DOĞ.İD AYRIMI	DOĞ.YERİ İL KODU	EĞİTİM	MED. HALİ
1.K						
	48NA	48NB	48NC	48ND	48NE	48NF
2.K						
	48OA	48OB	48OC	48OD	48OE	48OF
3.K						
	48PA	48PB	48PC	48PD	48PE	48PF
4.K						
	48RA	48RB	48RC	48RD	48RE	48RF
5.K						
	48SA	48SB	48SC	48SD	48SE	48SF
6.K						
	48TA	48TB	48TC	48TD	48TE	48TF
7.K						
	48UA	48UB	48UC	48YD	48UE	48UF
8.K						
	48VA	48VB	48VC	48VD	48VE	48VF
9.K						
	48YA	48YB	48YC	48YD	48YE	48YF
10.K						
	48MG	48MH	48MI	48MJ	48MK	48ML

	48NA	48NB	48NC	48ND	48NE	48NF
	İŞİ	SEKTÖRÜ	ŞU AN. OT. İD.AY.	ŞU AN. OT. İL KODU	ÖZLÜK DURUMU	GÖRÜŞ. DURUMU
1.K						
	48NG	48NH	48NI	48MJ	48NK	48NL
2.K						
	48OG	48OH	48OI	48OJ	48OK	48OL
3.K						
	48PG	48PH	48PI	48PJ	48PK	48PL
4.K						
	48RG	48RH	48RI	48RJ	48RK	48RL
5.K						
	48SG	48SH	48SI	48SJ	48SK	48SL
6.K						
	48TG	48TH	48TI	48TJ	48TK	48 TL
7.K						
	48UG	48UH	48UI	48UJ	48UK	48UL
8.K						
	48VG	48VH	48VI	48VJ	48VK	48VL
9.K						
	48YG	48YH	48YI	48YJ	48YK	48YL
10.K						

GÖRÜŞME DURUMU(48NL/48YL ARASI)
0) BOŞ BELİRSİZ
1) GÖRÜŞÜR
2) GÖRÜŞMEZ
3) DİĞER

GÖÇ DURUMU

48/Z KONUŞULANIN DOĞUM YERİ İLE MEMLEKTİ AYNI MI?
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1)AYNI ( )
2)FARKLI ( )
3) DİĞER ( )
48/ZA FARKLIYSA KONUŞULAN MEMLEKET OLARAK NEREYİ KABUL EDER(İL KODU) .....

48ZB)NEDEN?
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EŞİNİN MEMLEKETİ OLDUĞU İÇİN ( )
2) ORADA BÜYÜDÜĞÜ İÇİN ( )
3)ORADAN PARA KAZANDIĞI İÇİİN ( )
4) AİLESİ ORALI OLDUĞU İÇİN ( )
5)DİĞER ( )

49/50) KON. MEMLEKETİNİN KODU.....
51) KON. BABASININ MEMLEKETİNİN KODU.....
52) KON.ANNESİNİN MEMLEKETİNİN KODU.....
53)KON. BABASI KİMLERDEN.....
54) KON. ANNESİ KİMLERDEN.....

KONUŞULAN ÇALIŞMA YAPILAN KÖY DIŞI DOĞUMLU ISE;
55) BU KÖYE İLK KEZ KAÇ YAŞINDA(YILINDA) GELDİ.....
56) BU KÖYE İLK KEZ KİMİNLE -KİMLERLE GELDİ.....
56/A NEREDEN GELDİ(İDARİ AYRIM).....
56/B) NEREDEN GELDİ(İL KODU).....

57) BU KÖYE İLK KEZ NEDEN GELDİ
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1)EVLENDİ ( )
2)ÇALIŞMAYA ( )
3)ZORUNLU GÖÇ ( )
4)TAYİN ( )
5)BURAYA YERLEŞTİK ( )
6) DİĞER ( )

58)KONUŞULAN KADININ VE EŞİNİN KAÇINCI EVLİLİKLERİ

0) BOŞ BELİRSİZ
1)E1K1 ( )
2)E2K1 ( )
3)E2K2 ( )
4)E3K1 ( )
5)E3K2 ( )
6)E1K2 ( )
7)DİĞER ( )

	59	60
ERKEK	İLK EV. YAŞI	SON EV. YAŞI
KADIN	61	62

59/60/61/62
BELİRSİZ

998) BİLMEZ-HATIRLAMAZ
997) DİĞER

62/A) KONUŞULANIN SON EVLİLİK YILI.....

63)NİKAH ŞEKLİ

0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1)YALNIZ RESMİ ( )
2) YALNIZ DİNİ ( )
3)RESMİ+DİNİ ( )
4)NİKAH YOK ( )
5) DİĞER ( )

64) EŞLERİN RESMİ+DİNİ NİKAHI VARSA HANGİSİ ÖNCE

0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1)HATIRLAMAZ ( )
2)RESMİ NİKAH ÖNCE ( )
3)DİNİ NİKAH ÖNCE ( )
4) DİĞER ( )

65) İKİ NİKAH ARASINDAKİ SÜRE ( )

0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1)AYNI GÜN ( )
2)1HAFTA VEYA DAHA AZ ( )
3) 8-14 GÜN ARASI ( )
4) 15-29 GÜN ARASI ( )
5) 1-3 AY ARASI ( )
6) 4-6 AY ARASI ( )
7) 7-9 AY ARASI ( )
8) 10-12 AY ARASI ( )
9) 12+ AY ( )
10) HATIRLAMAZ ( )
11) DİĞER ( )

65/AEVLİLİK HANGİ AŞAMADAN SONRA BAŞLADI

0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1)DİNİ NİKAHTAN SONRA ( )
2)RESMİ NİKAHTAN SONRA ( )
3) DİĞER ( )

66)EŞ SEÇİMİ NASIL OLDU

0)BOŞ BELİRSİZ ( )
1)GÖRÜCÜ ( )
2) ERK. BEĞENDİ AİLE İSTEDİ ( )
3) AİLE BEĞENDİ ERK İSTEDİ ( )
4)KAÇMA-KAÇIRMA ( )
5) GENÇLER ANLAŞTI ( )
6) DİĞER ( )

67) KONUŞULAN EŞİYLE NASIL TANIŞTI

0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) AYNI KÖYDE YAŞIYORLARDI ( )
2) KON.İSTEMEYE GELDİKLERİNDE ( )
3) AKRABA ZİYARETİNDE ( )
4)ARACILAR TANIŞTIRDI ( )
5)DÜĞÜNLERDE ( )
6) NİŞANLANINCA TANIŞTI ( )
7) EVLENDİKTEN SONRA ( )
8)TARLADA-ÇEŞMEDE-OKULDA ( )
9)DİĞER ( )
10)ZATEN AKRABALAR ( )
11) NİKAHTA TANIŞIRLAR ( )

67/A KONUŞULAN EŞİYLE NEREDE TANIŞTI

0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) İSTEMEYE DÜNÜR GELİNDİĞİNDE ( )
2) KÖYDE ( )
3) TARLADA-OKULDA-DAĞDA-ÇEŞME ( )
4) KIZIN EVİ/ ERKEĞİN EVİ ( )
5) AKRABA/BERABER BÜYÜDÜK ( )
6) İLDE ( )
7)BAŞKA İLDE ( )
8) İLÇEDE ( )
9)BAŞKA İLÇEDE ( )
10) BAŞKA KÖYDE ( )
11) DİĞER ( )

68) SON EVLİLİĞİN GEÇTİĞİ AŞAMALAR

0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) GÖRÜCÜ ( )
2)SORUŞTURMA ( )
3)KIZ İSTEME ( )
4)SÖZ ( )
5)NİŞAN ( )
6)KINA GECESİ ( )
7)NİKAH ( )
8)DÜĞÜN ( )
9) DİĞER ( )
10)DUVAK ( )
11) ERTE ( )

69)SORUŞTURMA YAPILDI İSE :KİM YAPTI

0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) KON. BABASI ( )
2) KON. DEDESİ ( )
3) KON. AĞABEYİ ( )
4) KON. AMCASI ( )
5) KON. ENİŞTESİ ( )
6) KON.ANNE TARAFI DİĞER KAN A ( )
7) KON.BABA TARAFI DİĞER KAN A ( )
8)SIHRİ HISIM ( )
9)DİĞER ( )
10) KON. ANNESİ ( )

70/80 NEDEN SORUŞTURMA YAPILDI

0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EŞİNİN KÖTÜ ALIŞKANLIĞI VARM ( )
2) EŞİNİN NİYETİ CİDDİMİ ( )
3) USÜL ADET ( )
4) NEDİR- KİMDİR ( )
5) HUYU İYİ Mİ-KÖTÜ MÜ ( )
6) GİDECEĞİ YER NASIL ( )
7) EŞİNİN AİLESİ NASIL ( )
8) ANLAMSIZ ( )
9) DİĞER ( )

80/A EŞİYLE ARASINDAKİ AKRABALIK DURUMU:

0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) VAR ( )
2) YOK ( )
3) DİĞER ( )

80/B EŞİ İLE ARASINDA AKRABALIK VARSA KADIN ERKEĞİN NESİ OLUR?

0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) ANNE TARAFI ( )
2) BABA TARAFI ( )
3) ANNE + BABA TARAFI ( )
4)DİĞER ( )

81)KIZ İSTEME İLE SÖZ ARASINDAKİ SÜRE.....

82) KIZ İSTEME İLE NİŞAN ARASINDAKİ SÜRE.....

83) KIZ İSTEME İLE D.NİKAH ARASINDAKİSÜRE...

83/A) KIZ İSTEME İLE R. NİKAH ARASINDAKİSÜRE...

84) KIZİSTEME İLE DÜĞÜN ARASINDAKİ SÜRE.....

85)SÖZ İLE NİŞAN ARASINDAKİ SÜRE.....

86)SÖZ İLE NİKAH ARASINDAKİ SÜRE.....

87) NİŞAN İLE NİKAH ARASINDAKİ SÜRE.....

87/A)DİNİ NİKAH İLE DÜĞÜN ARASINDAKİ SÜRE.....

88) RESMİ NİKAH İLE DÜĞÜN ARASINDAKİ SÜRE.....

88/A)DÜĞÜN İLE DUVAK ARASINDAKİ SÜRE.....

88/B) DİNİ NİKAH İLE RESMİ NİKAH ARASIN DAKİ SÜRE.....

	89	90	91
NİŞAN	TÖ.YAPILDIMI	DAVET YAPIL?	NASIL DAVET?
	92	93	94
DÜĞÜN			

89/92 TÖREN YAPILDIMI

0) BOŞ BELİRSİZ
1)YAPILDI
2) YAPILMADI
3) HATIRLAMAZ
4) DİĞER
5) ANLAMSIZ

90/93)DAVET YAPILDI MI?

0)BOŞ-BELİRSİZ
1)YAPILDI
2)YAPILMADI
3)HATIRLAMAZ
4)DİĞER
5)ANLAMSIZ

91/94)DAVET-ÇAĞRI NASIL YAPILDI?

0)BOŞ-BELİRSİZ
1)DAVETİYE DAĞITILARAK
2)PUSULA DAĞITILDI-KAĞIT YAZILDI
3)OKUYUCU TUTULDU
4)ÇOCUKLAR DOLAŞTIRILARAK
5)YENGELER GEZDİ
6)KON+AİLESİ ÇAĞIRDI
7)DÜRÜ-OKU DAĞITILDI(ŞEKER, LOKUM, KINA, EKMEK, MUM,HAVLU, SABUN, KİBRİT, GELİNTELİ, KUMAŞ)
8)CAMİ HOPARLÖRLERİNDEN DUYURU YAPILDI
9)DİĞER
10)KÖYDEN BİR KIZ GÖREVLENDİRİLDİ, KAPI KAPI DOLAŞIP HABER VERİLDİ

94/A) NİŞAN VE DÜĞÜN YAPILDI İSE;

94/A	94/B	94/C
YAP. (İL-İLÇE-KÖY)	NER.YAPILDI	NE İKRAM EDİLDİ?
94/D	94/E	94/F
YAP. (İL-İLÇE-KÖY)	NER. YAPILDI	NE İKRAM EDİLDİ?

94/C/94/F İKRAM YAPILDI İSE

0)BOŞ-BELİRSİZ
1)İKRAM YOK
2)YEMEK
3)PASTA
4)İÇKİ(ALKOLLÜ)
5)İÇECEK(ALKOLSÜZ)

94/B)MEKAN OLARAK NEREDE YAPILDI?

0)BOŞ-BELİRSİZ
1)EV
2)BAHÇE
3)DÜĞÜN SALONU
4)EV+BAHÇE
5)HATIRLAMAZ
6)DİĞER

94/A) DÜĞ.NİŞAN NEREDE YAPILDI

0)BOŞ BELİRSİZ
1)ERK.KÖYÜ
2)KIZ.KÖYÜ
3) KIZ+ERK.KÖYÜ
4) İL
5)İLÇE
6)DİĞER

94/G)EVLİLİKTE YAPILAN AŞAMALARDA YEREL KIYAFET GİYİLDİ Mİ?

0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
1)EVET ( )
2)HAYIR ( )
3)DİĞER ( )

94/H)GİYİLDİ İSE KAÇ AŞAMADA GİYİLDİ.....

94/1)HANGİ AŞAMALARDA YÖRESEL KIYAFET GİYİLDİ?

0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
1)SÖZ ( )
2)NİŞAN ( )
3)NİKAH ( )
4)KINA ( )
5)DÜĞÜN ( )
6)DİĞER ( )
7)HATIRLAMAZ ( )

94/J)AŞAMALARDAN HERHANGİ BİRİNDE YÖRESEL KIYAFET GİYİLDİ İSE KİM GİYDİ?

0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
1)KON. KADIN ( )
2)KONÇ KADININ EŞİ ERKEK ( )
3)KON. KADIN+EŞİ ERKEK ( )
4)DİĞER ( )

95)EVLİLİKTEKİ AŞAMALARIN HERHANGİ BİRİNDE BOHÇA VERİLDİ Mİ?

0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
1)EVET ( )
2)HAYIR ( )
3)HATIRLAMAZ ( )
4)DİĞER ( )
5)ANLAMSIZ ( )

96)VERİLDİYSE KAÇ AŞAMADA VERİLDİ.....

EVLİLİKTEKİ AŞAM. BOHÇA VERİLDİYSE;			
97	98	99	100
SÖZDE VER	KİME	FOTO ÇEKİLD?	VİDEO ÇEKİLD?
101	102	103	104
NİŞAN VER	KİME	FOTO ÇEKİLD?	VİDEO ÇEKİLD?
105	106	107	108
NİKAH VER	KİME	FOTO ÇEKİLD?	VİDEO ÇEKİLD?
109	110	111	112
KINA VER	KİME	FOTO ÇEKİLD?	VİDEO ÇEKİLD?
113	114	115	116
DÜĞÜN VER	KİME	ÇEKİLD?	ÇEKİLD?
116/A	116/B	116/C	116/D
DİĞER VER	KİME	FOTO ÇEKİLD?	VİDEO ÇEKİLD?
116/E	116/F	116/G	116/H
DUVAK VER.	KİME	FOTO ÇEKİLD?	VİDEO ÇEKİLD?

117)EVLİLİK AŞAMASINDA TAKI TAKILMADI?

0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
1)EVET ( )
2)HAYIR ( )
3)HATIRLAMAZ ( )
4)DİĞER ( )
5)ANLAMSIZ ( )

118 -181 ARASI TAKILAR TABLOSU ARKADADIR

182)EVLENDİKTEN SONRA ÇİFTLER NEREYE YERLEŞTİ?

0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
1)ERKEĞİN BABAEVİ ( )
2)KIZIN BABAEVİ ( )
3)AYRI EV ( )
4)DİĞER ( )

182/A)ÇİFTLERİN İLK YERLEŞTİKLERİ YERE NEDEN YERLEŞTİ?
(HB BABA-ANNE EVİNE YERLEŞME)

0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
1)BAŞKA EV YOKTU ( )
2)GELENEK ( )
3)EKONOMİK NEDEN ( )
4)ANNE-BABAYA BAKMAK ( )
5)ZORUNLULUK ( )
6)DİĞER ( )
7) İÇ GÜVEYİ ( )

182/B)AYR EVE GEÇT, GEÇM NEDEN.

0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
1)EV YAPTIRMA ( )
2)GENÇ. (KEND)BÖYLE İST ( )
3)EKONOMİK DURUM ( )
4)DİĞER ( )
5) KALABALIK ( )
6) ANNE + BABA İZİN VERDİ ( )

183)İLK YERLEŞTİKLERİ YERDE BİR DEĞİŞME OLDU MU?

0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
1)EVET ( )
2)HAYIR ( )
3)DİĞER ( )

184)EVETSE NASIL BİR DEĞİŞME OLDU?

0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
1)AYRI EVD ERK. BABA EVİ ( )
2)ERK. BABA EVN. AYRI EVE ( )
3)ERK.BABA EV. KIZ BABA EVİ ( )
4)KIZBABA EVD.ERK.BABA EV ( )
5)KIZ BABA EVD AYRI EVE ( )
6)AYRI EVD KIZ BABA EVİ ( )
7)DİĞER ( )
8) AYNI EV OTORİTE DEĞİŞTİ ( )

185)İLK YERLEŞME YERİNDE DEĞİŞME EVLENDİKTEN NE SÜRE SONRA OLDU?.....
DEĞERİ AYA ÇEVİREREK YAZINIZ

117)EVLİLİK AŞAMASINDA TAKI TAKILMADI?
0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
1)EVET ( )
2)HAYIR ( )
3)HATIRLAMAZ ( )
4)DİĞER ( )
5)ANLAMSIZ ( )
118)TAKILDI İSE KAÇ AŞAMADA TAKI VAR:.....

KIZ İSTEME	119	120	121	122	123	124	125	126	127
	TAKI VARMI ?	KİME TAK	NE TAKILDI	TAK. ALTIN SAYIS	TAK. BİLEZ SAYIS	PARA TÜRÜ	KİM. TAKTI	E.TAR. KİM. TAK	K.TAR. KİM. TAK.
SÖZ	128	129	130	131	132	133	134	135	136
	TAKI VARMI ?	KİME TAK	NE TAKILDI	TAK. ALTIN SAYIS	TAK. BİLEZ SAYIS	PARA TÜRÜ	KİM. TAKTI	E.TAR. KİM. TAK	K.TAR. KİM. TAK.
NİŞAN	137	138	139	140	141	142	143	144	145
	TAKI VARMI ?	KİME TAK	NE TAKILDI	TAK. ALTIN SAYIS	TAK. BİLEZ SAYIS	PARA TÜRÜ	KİM. TAKTI	E.TAR. KİM. TAK	K.TAR. KİM. TAK.
KINA GECESİ	146	147	148	149	150	151	152	153	154
	TAKI VARMI ?	KİME TAK	NE TAKILDI	TAK. ALTIN SAYIS	TAK. BİLEZ SAYIS	PARA TÜRÜ	KİM. TAKTI	E.TAR. KİM. TAK	K.TAR. KİM. TAK.
NİKAH	155	156	157	158	159	160	161	162	163
	TAKI VARMI ?	KİME TAK	NE TAKILDI	TAK. ALTIN SAYIS	TAK. BİLEZ SAYIS	PARA TÜRÜ	KİM. TAKTI	E.TAR. KİM. TAK	K.TAR. KİM. TAK.
DÜĞÜN	164/A	165/A	166/A	167/A	168/A	169/A	170/A	171/A	172/A
	TAKI VARMI ?	KİME TAK	NE TAKILDI	TAK. ALTIN SAYIS	TAK. BİLEZ SAYIS	PARA TÜRÜ	KİM. TAKTI	E.TAR. KİM. TAK	K.TAR. KİM. TAK.
DİĞER	164/B	165/B	166/B	167/B	168/B	169/B	170/B	171/B	172/B
	TAKI VARMI ?	KİME TAK	NE TAKILDI	TAK. ALTIN SAYIS	TAK. BİLEZ SAYIS	PARA TÜRÜ	KİM. TAKTI	E.TAR. KİM. TAK	K.TAR. KİM. TAK.
DUVAK	173	174	175	176	177	178	179	180	181
	TAKI VARMI ?	KIME TAK	NE TAKILDI	TAK. ALTIN SAYIS	TAK. BİLEZ SAYIS	PARA TÜRÜ	KİM. TAKTI	E.TAR. KİM. TAK	K.TAR. KİM. TAK.

186)NEDEN İLK YERLEŞME YERİNDE DEĞİŞME OLDU?

0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
1)NÜFUS ARTTI ( )
2)EVE YENİ GELİN GELDİ ( )
3)YENİ EV YAPILDI ( )
4)GÖÇ NEDENİYLE ( )
5)İŞ NEDENİYLE ( )
6)GEÇİMSİZLİK ( )
7)DİĞER ( )
8) EBEVEYNİN ÖLÜMÜ ( )

DOĞUM

187)KONUŞULAN HİÇ GEBE KALDI MI?

0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
1)EVET ( )
2)HAYIR ( )
3)ANLAMSIZ ( )
4)DİĞER ( )

187A-188)KON TOPLAM KAÇ KEZ GEBE KALDI?.....

189)EVLENDİKTEN NE KADAR SÜRE SONRA GEBE KALDI

0)BOŞ BELİRSİZ ( )
997)BİLMEZ ( )
998)HEMEN İLK GECE ( )
999)HATIRLAMAZ ( )

DİĞERLERİNİ AYA ÇEVİREREK YAZ.....

189/A)İLK GEBELİĞİN SONUCU

0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
1)CANLI DOĞUM ( )
2)DÜŞÜK ( )
3)ÖLÜ DOĞUM ( )
4)KÜRTAJ ( )
5)GEBELİK HALEN SÜRER ( )
6)DİĞER ( )

190-191-192-193-194 KONUŞILAN HİÇ KÜRTAJ YAPTIRDI MI:

0)BOŞ BELİRSİZ ( )
1)EVET ( )
2)HAYIR ( )
3)HATIRLAMAZ ( )
4)DİĞER ( )

195)KON. KÜRTAJ YAPTIRDI İSE SAYISI.....

195/A)KON. KÜRTAJ YAPTIRDI ISE KAÇINCI GEBELİĞİNDE.....

O)BOŞ BELİRSİZ ( )
999)HATIRLAMAZ ( )
1)1. GEBELİĞİNDE ( )
2) 2. GEBELİĞİNDE ( )
3) 3. GEBELİĞİNDE ( )
4) 4. GEBELİĞİNDE ( )
5) 5. GEBELİĞİNDE ( )
6) 6. GEBELİĞİNDE ( )
7) 7. GEBELİĞİNDE ( )
8) 8. GEBELİĞİNDE ( )
9) 9. GEBELİĞİNDE ( )
10) 10. GEBELİĞİNDE ( )
11) 11. GEBELİĞİNDE ( )
22) 12. GEBELİĞİNDE ( )
33) 13. GEBELİĞİNDE ( )
44) DİĞER ( )

196)KONUŞULAN DÜŞÜK YAPTI MI

0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
1)EVET ( )
2)HAYIR ( )
3)HATIRLAMAZ ( )
4)DİĞER ( )

197)KONUŞULAN DÜŞÜK YAPTIYSA KAÇ KEZ.....

197/A)KONUŞULAN DÜŞÜK YAPTIYSA KAÇINCI

O)BOŞ BELİRSİZ ( )
999)HATIRLAMAZ ( )
1)1. GEBELİĞİNDE ( )
2) 2. GEBELİĞİNDE ( )
3) 3. GEBELİĞİNDE ( )
4) 4. GEBELİĞİNDE ( )
5) 5. GEBELİĞİNDE ( )
6) 6. GEBELİĞİNDE ( )
7) 7. GEBELİĞİNDE ( )
8) 8. GEBELİĞİNDE ( )
9) 9. GEBELİĞİNDE ( )
10) 10. GEBELİĞİNDE ( )
11) 11. GEBELİĞİNDE ( )
22) 12. GEBELİĞİNDE ( )
33) 13. GEBELİĞİNDE ( )
44) DİĞER ( )

198)KON. HİÇ ÖLÜ DOĞUM YAPTI MI?
0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
1)EVET ( )
2)HAYIR ( )
3)HATIRLAMAZ ( )
4)DİĞER ( )

199)ÖLÜ DOĞUM YAPTIYSA SAYISI.....

199/A)YAPTIYSA KAÇINCI GEBELİK
0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
999)HATIRLAMAZ ( )
1)1. GEBELİĞİNDE ( )
2) 2. GEBELİĞİNDE ( )
3) 3. GEBELİĞİNDE ( )
4) 4. GEBELİĞİNDE ( )
5) 5. GEBELİĞİNDE ( )
6) 6. GEBELİĞİNDE ( )
7) 7. GEBELİĞİNDE ( )
8) 8. GEBELİĞİNDE ( )
9) 9. GEBELİĞİNDE ( )
10) 10. GEBELİĞİNDE ( )
11) 11. GEBELİĞİNDE ( )
22) 12. GEBELİĞİNDE ( )
33) 13. GEBELİĞİNDE ( )
44) DİĞER ( )

200)KONUŞULAN İKİZ,ÜÇÜZ, DÖRDÜZ DOĞUM YAPTI MI?
0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
1)EVET ( )
2)HAYIR ( )
3)HATIRLAMAZ ( )
4)DİĞER ( )

KONUŞULAN İKİZ,ÜÇÜZ, DÖRDÜZ DOĞUM YAPTIYSA;

201)BİR DOĞUMDAN DOĞAN ÇOCUK SAYISI.....

201/A)KAÇINCI GEBELİĞİNDE
0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
999)HATIRLAMAZ ( )
1)1. GEBELİĞİNDE ( )
2) 2. GEBELİĞİNDE ( )
3) 3. GEBELİĞİNDE ( )
4) 4. GEBELİĞİNDE ( )
5) 5. GEBELİĞİNDE ( )
6) 6. GEBELİĞİNDE ( )
7) 7. GEBELİĞİNDE ( )
8) 8. GEBELİĞİNDE ( )
9) 9. GEBELİĞİNDE ( )
10) 10. GEBELİĞİNDE ( )
11) 11. GEBELİĞİNDE ( )
22) 12. GEBELİĞİNDE ( )
33) 13. GEBELİĞİNDE ( )
44) DİĞER ( )

202)KON. GEBE KALDI İSE CANLI DOĞUM YAPTI MI?
0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
1)KON.DOĞ YAPM HALA GEB ( )
2)EVET ( )
3)HAYIR ( )
4)DİĞER ( )

203)CANLI DOĞ YAP. KAÇ KEZ.....
204)KON.CANLI DOĞ. ÇOC.CİNSİYETİ
0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
1)YALNIZ ERKEK ( )
2)YALNIZ KIZ ( )
3)KIZ+ERKEK ( )
4)DİĞER ( )

205)CANLI DOĞUM YAPTI İSE TOPLAM ÇOCUK SAYISI.....
206) CANLI DOĞUM YAPTI İSE TOPLAM ERKEK ÇOCUK SAYISI.....
207) CANLI DOĞUM YAPTI İSE TOPLAM KIZ ÇOCUK SAYISI.....
208)CANLI DOĞ. ÖLEN ÇOCUK VAR MI?
0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
1)VAR ( )
2)YOK ( )
3)HATIRLAMAZ ( )
4)DİĞER ( )

209)ÖLEN ÇOCUKLARIN CİNSİYETİ
0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
1)YALNIZ ERKEK ( )
2)YALNIZ KIZ ( )
3)KIZ+ERKEK ( )
4)DİĞER ( )

210)ÖLEN ÇOCUK SAYISI:.....
0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
97)BİLMEZ ( )
98)HATIRLAMAZ ( )

211)ÖLEN ERKEK ÇOCUK SAYISI.....
0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
97)BİLMEZ ( )
98)HATIRLAMAZ ( )

212)ÖLEN KIZ ÇOCUK SAYISI.....
0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
97)BİLMEZ ( )
98)HATIRLAMAZ ( )

	212 A	212 B	212 C
	CINSIYET I	ÖLÜM AYI	ÖLÜM NEDENI
1.ÇO			
	212 D	212 E	212 F
2.ÇO			
	212 G	212 H	212 I
3.ÇO			
	213 G	213 H	213 I
4.ÇO			
	214 G	214 H	214 I
5.ÇO			
	215 G	215 H	215 I
6.ÇO			

213- 214- 215

216) KON.HALEN DEVAM EDEN GEBELİĞİ VAR MI?

0) BOŞ BELIRSIZ ( )
1) VAR ( )
2) YOK ( )
3) DİĞER ( )

216 A) KON. AILE PLANLAMASI UYGULAMA DURUMU

0) BOŞ BELIRSIZ ( )
1) VAR ( )
2) YOK ( )
3) DİĞER ( )

İLK VE SON DOĞUMLA İLGİLİ BİLGİLER

	217	217 A	217 B	218	219 /220	221	222	223
	GEBELIK YAŞI	GEBELIK YILI	HAMİLE. DR GIDILDI MI	DOĞ.NEREDE YAPILDI	DOĞ. KIM YAPTIRDI	ÇOCUK CINSIYETI	HAYATTA MI	HAYIRSA ÖLÜM AYI
İLK ÇOCUK								
	224	224 A	224 B	225	226 /227	228	229	230
SON ÇOCUK								

217/A-224/B
0) BOŞ-BELİRSİZ
1)GİTTİ
2) GİTMEDİ
3)DİĞER

	231	232	233	234
	KUNDAK YAPTI MI	NE SÜRE KUN.YAPTI	SÜT VERDI MI	NE SÜRE VERDI
İLK ÇOCUK				
	235	236	237	238
SON ÇOCUK				

234 / 238 SÜT VERDİ İSE NE SÜRE
0) BOŞ BELİRSİZ
995) HALEN SÜT VERİR
996) HATIRLAMZ
997) 0-6 GÜN
998) 7-14 GÜN
999) 15-29 GÜN
DİĞERLERİ AYA ÇEVRİLİP YAZILACAK

231 / 235 KUNDAK YAPTI MI
233 / 237 SÜT VERDİ Mİ
0) BOŞ BELİRSİZ
1) EVET
2) HAYIR
3)HATIRLAMAZ
4)DİĞER

232 / 236 NE SÜRE KUNDAK YAPTI
0) BOŞ BELİRSİZ
994) 40 GÜN
995) HALEN DEVAM EDER
996) HATIRLAMAZ
997) 0-6 GÜN
998) 7-14 GÜN
999) 15-29 GÜN
DİĞERLERİ AYA ÇEVRİLIP YAZILACAK

ÇOCUKLARIN ADINI KİM BELİRLERDİ

	239
İLK ÇOCUK	ADI KİM BELİR.
	240
SON ÇOCUK	ADI KİM BELİR.

0)BOŞ BELİRSİZ
1)KONUŞULAN KADININ KENDİSİ
2)KONUŞULAN KADININ EŞİ
3)KONUŞULAN KADININ EŞİNİN BABASI
4)KONUŞULAN KADININ EŞİNİN ANNESİ
5)KONUŞULAN KADININ KENDİ ANNESİ
6)KONUŞULAN KADININ KENDİ BABASI
7)DOĞAN ÇOCUĞUN KIZ- ERKEK KARDEŞİ
8)KONUŞULAN KAD. EŞİNİN KIZ- ERKEK KARDEŞİ
9)DİĞER
10)DOĞUM YAPTIRAN KİŞİ
11)KONUŞULAN KAD. KIZ- ERKEK KARDEŞİ

DOĞUMDAN SONRA LOHUSALIKTA YARDIM ALMA DURUMU

	241	242	243
	YARDIM ALDI MI	KİM YRD. ETTİ	NE YARDIMI
İLK ÇOCUK			
	244	245	246
	YARDIM ALDI MI	KİM YRD. ETTİ	NE YARDIMI
SON ÇOCUK			

241 / 244 LOHUSALIKTA YARDIM ALDI MI
0)BOŞ BELİRSİZ
1)EVET
2)HAYIR
3)HATIRLAMAZ
4)DİĞER

BÜYÜTÜRKEN YARDIM ALMA DURUMU

	247	248	249
	YRD.ALDI MI	KİM YRD. ETTİ	NE YARDIMI
İLK ÇOCUK			
	250	251	252
SON ÇOCUK			

247 / 250 YARDIM ALDI Mİ
0)BOŞ BELİRSİZ
1)EVET
2)HAYIR
3)HATIRLAMAZ
4)DİĞER

252A / KONUŞULAN ÇOCUĞUNA TUVALET EĞİTİMİ VERDİ Mİ

	252 B	252 C	252 D
	TUV. EĞT VERDİ Mİ	KAÇ AYLIKKEN	NASIL VERDİ
İLK ÇOCUK			
	252 E	252 F	252 G
SON ÇOCUK			

252B/-252E TUVALET EĞİTİMİ VERDİ Mİ
0)BOŞ BELİRSİZ
1)EVET
2)HAYIR
3)HATIRLAMAZ
4)DİĞER

252D/-252G
TUVALET EĞİTİMİ NASIL VERİLDİ
0)BOŞ BELİRSİZ
2)TUVALETE TUTTU
3)KONUŞARAK- SORARAK(ÇİŞ ÇİŞ DİYE KULAĞINA FISILDADI,ÇİŞİNİ SORDU)
4)ŞİDDET UYGULAYARAK
5)BÜYÜKLERDEN GÖREREK
6)DİĞER
7) LAZIMLIK ALDI

253) KON İLK ÇOCUĞUNA EŞYA YAPILDI MI
0)BOŞ BELİRSİZ ( )
1)YAPILDI ( )
2)YAPILMADI ( )
3)HATIRLAMAZ ( )
4)DİĞER ( )

254) KON. İLK ÇOCUĞUNA EŞYA YAPILDI İSE KİM YAPTI
0)BOŞ BELİRSİZ ( )
1)KENDİLERİ ( )
2)KIZ+ERKEK TARAFI ( )
3)ERKEK TARAFI ( )
4)KIZ TARAFI ( )
5)KIZ TARAFI + KENDİLERİ ( )
6)ERKEK TARAFI+ KENDİLERİ ( )
7)ERKEK TARAFI+ KIZ+KENDİLERİ ( )
8)DİĞER ( )
9)HATIRLAMAZ ( )

255) KON SON ÇOCUĞUNA EŞYA YAPILDI MI
0)BOŞ BELİRSİZ ( )
1)YAPILDI ( )
2)YAPILMADI ( )
3)HATIRLAMAZ ( )
4)DİĞER ( )

256) KON. SON ÇOCUĞUNA EŞYA YAPILDI İSE KİM YAPTI
0)BOŞ BELİRSİZ ( )
1)KENDİLERİ ( )
2)KIZ+ERKEK TARAFI ( )
3)ERKEK TARAFI ( )
4)KIZ TARAFI ( )
5)KIZ TARAFI + KENDİLERİ ( )
6)ERKEK TARAFI+ KENDİLERİ ( )
7)ERKEK TARAFI+KIZ+ KENDİLERİ ( )
8)DİĞER ( )
9)HATIRLAMAZ ( )

257)KON. ÖZÜRLÜ - SAKAT ÇOCUĞU VAR MI
0)BOŞ BELİRSİZ ( )
1)VAR ( )
2)YOK ( )
3)DİĞER ( )

258)KON. ÖZÜRLÜ - SAKAT ÇOCUĞU VARSA TOPLAM SAYISI.....

	259	260	261	262
	KAÇINCI ÇOCUK	CİNSİYET	SAKATLIK OLUŞU	SAKATLIK TÜRÜ
ÇOCUK				
	263	264	265	266
ÇOCUK				
	267	268	269	270
ÇOCUK				
	271	272	273	274
ÇOCUK				

260/264/268/272 SAKAT ÇOCUK CNSİYETİ
0)BOŞ BELİRSİZ
1)ERKEK
2)KIZ
3)DİĞER

261/265/269/273SAKATLIĞIN OLUŞU
0)BOŞ BELİRSİZ
1)DOĞUŞTAN
2)SONRADAN
3)DOĞUŞTAN+ SONRADAN
4)BİLMEZ

262/274 ARASI
0)BOŞ BELİRSİZ
1)BEDENSEL
2)ZİHİNSEL
3)BEDEN+ZİHİNSEL
4)DİĞER
5)BİLMEZ

278/283 SÜNNET YAŞI
0)BOŞ-BELİRSİZ
996)HATIRLAMAZ
997)0-6 GÜN
998)7-14 GÜN
999)15-29 GÜN
DİĞERLERİNİ AYA ÇEVİR

SÜNNET

275)KONUŞULANIN SÜNNET OLAN ÇOCUĞU VAR MI
0)BOŞ BELİRSİZ ( )
1)KON. HİÇ ÇOCUĞU YOK ( )
2)ÇOCUKLARIN HEPSİ KIZ ( )
3)ERKEK ÇOC. VAR HENÜZ ( )
SÜNNET OLAN ÇOC YOK ( )
4)KON. SÜNNET OLAN ÇOCUĞU VAR ( )
5)DİĞER ( )

276)KONUŞULANIN SÜNNET OLAN ÇOCUĞU VARSA SAYISI.....

	277)	278	279	280	281
İLK ÇOCUK	KİMKARAR VERDİ	SÜNNET YAŞI	YALNIZ MI YAPILDI	KİMİNLE OLDU	TOP ÇOC, SAY
	282	283	284	285	286
SON ÇOCUK					
	287	288	289	290	291
	SÜN. NRD. YAPILDI	KİM YAPTI	ÇOC. TUTULDUMU	İSE KİM TUTTU	NEDEN O TUTTU
İLK ÇOCUK					
	292	293	294	295	296
SON ÇOCUK					

281/286 TOP. KAÇ ÇOCUK SÜNNET OLDU

0)BOŞ BELİRSİZ
999)BİLMEZ-HATIRLAMAZ
998)DİĞER

297) İLK SÜNNET OLAN ÇOCUĞA BİRŞEY ALINDI MI
0)BOŞ BELİRSİZ ( )
1)EVET ( )
2)HAYIR ( )
3)HATIRLAMAZ ( )
4)DİĞER ( )
5)KİRALANIR ( )
( )

298)BİR ŞEY ALINDI İSE KAÇ PARÇA EŞYA ALINDI.....

299)İLK ÇOCUĞA ŞAPKA ALINDI MI
0)BOŞ BELİRSİZ ( )
1)EVET ( )
2)HAYIR ( )
3)HATIRLAMAZ ( )
4)DİĞER ( )

300)İLK ÇOCUĞA PELERİN ALINDI MI
0)BOŞ BELİRSİZ ( )
1)EVET ( )
2)HAYIR ( )
3)HATIRLAMAZ ( )
4)DİĞER ( )

301)İLK ÇOCUĞA GÖMLEK ALINDI MI
0)BOŞ BELİRSİZ ( )
1)EVET ( )
2)HAYIR ( )
3)HATIRLAMAZ ( )
4)DİĞER ( )

302)İLK ÇOCUĞA CEKET ALINDI MI
0)BOŞ BELİRSİZ ( )
1)EVET ( )
2)HAYIR ( )
3)HATIRLAMAZ ( )
4)DİĞER ( )

303)İLK ÇOCUĞA PANTOLON ALINDI MI
0)BOŞ BELİRSİZ ( )
1)EVET ( )
2)HAYIR ( )
3)HATIRLAMAZ ( )
4)DİĞER ( )

304)İLK ÇOCUĞA AYAKKABI ALINDI MI
0)BOŞ BELİRSİZ ( )
1)EVET ( )
2)HAYIR ( )
3)HATIRLAMAZ ( )
4)DİĞER ( )

305)İLK ÇOCUĞA TERLİK ALINDI MI
0)BOŞ BELİRSİZ ( )
1)EVET ( )
2)HAYIR ( )
3)HATIRLAMAZ ( )
4)DİĞER ( )

306)İLK ÇOCUĞA UZUN GÖMLEK ALINDI MI
0)BOŞ BELİRSİZ ( )
1)EVET ( )
2)HAYIR ( )
3)HATIRLAMAZ ( )
4)DİĞER ( )

307)İLK ÇOCUĞA MAŞALLAH ALINDI MI
0)BOŞ BELİRSİZ ( )
1)EVET ( )
2)HAYIR ( )
3)HATIRLAMAZ ( )
4)DİĞER ( )

308)İLK ÇOCUĞA ASA ALINDI MI
0)BOŞ BELİRSİZ ( )
1)EVET ( )
2)HAYIR ( )
3)HATIRLAMAZ ( )
4)DİĞER

308A)İLK ÇOCUĞA PİJAMA ALINDI MI
0)BOŞ BELİRSİZ ( )
1)EVET ( )
2)HAYIR ( )
3)HATIRLAMAZ ( )
4)DİĞER ( )

320/B) İLK DİĞER ALINDIMI
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) HATIRLAMAZ ( )
4) DİĞER ( )

309) SON SÜNNET OLAN ÇO.BİRŞEY ALINDIMI
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) HATIRLAMAZ ( )
4) DİĞER ( )

310) BİRŞEY ALINDI İSE KAÇ PARÇA EŞYA ALINDI:.....
311) SON ÇOCUĞA ŞAPKA ALINDIMI
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) HATIRLAMAZ ( )
4) DİĞER ( )

312) SON ÇOCUĞA PELERİN ALINDIMI
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) HATIRLAMAZ ( )
4) DİĞER ( )

313) SON ÇOCUĞA GÖMLEK ALINDIMI
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) HATIRLAMAZ ( )
4) DİĞER ( )

314) SON ÇOCUĞA CEKET ALINDIMI
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) HATIRLAMAZ ( )
4) DİĞER ( )

315) SON ÇOCUĞA PANTALON ALINDIMI
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) HATIRLAMAZ ( )
4) DİĞER ( )

316) SON ÇOCUĞA AYAKKABI ALINDIMI
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) HATIRLAMAZ ( )
4) DİĞER ( )

317) SON ÇOCUĞA TERLİK ALINDIMI
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) HATIRLAMAZ ( )
4) DİĞER ( )

318) SON ÇOCUĞA UZUN GÖMLEK ALINDIMI
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) HATIRLAMAZ ( )
4) DİĞER ( )

319) SON ÇOCUĞA MAAŞALLAH ALINDIMI
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) HATIRLAMAZ ( )
4) DİĞER ( )

320) SON ÇOCUĞA ASA ALINDIMI
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) HATIRLAMAZ ( )
4) DİĞER ( )

320/A) SON ÇOCUĞA PİJAMA ALINDIMI
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) HATIRLAMAZ ( )
4) DİĞER ( )

320/B) SON DİĞER ALINDIMI
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) HATIRLAMAZ ( )
4) DİĞER ( )

321/334 AŞAMALARIN YAP. DURUMU
0) BOŞ-BELİRSİZ
1) YAPILDI
2) YAPILMADI
3) HATIRLAMIYOR
4) DİĞER

SÜNNETTE YAPILAN AŞAMALAR

	321	322	323	324	325	327
İLK ÇOCUK	YATAK SÜSLEND	SÜNNET KINASI	ÇOCUK GEZDİRİLİR	DÜĞÜN YAPILDI	MEVLİD OKUTULD	DİĞER
	328	329	330	331	332	334
SON ÇOCUK						

334/A- 334/H TÖREN VE DAVET YAP. D.
0) BOŞ-BELİRSİZ
1) EVET
2)HAYIR
3) HATIRLAMAZ
4)DİĞER

DÜĞÜNDE VE MEVLİDDE TÖREN YAPILMA DURUMU

DÜĞÜNDE TÖREN YAPILMA DUR

	334/A	334/B
İLK ÇOCUK	TÖREN YAPL MI	T. Y. İSE DAVET
	334/C	334/D
SON ÇOCUK		

MEVLİDDE TÖREN YAPILMA DUR.

	334/E	334/F
İLK ÇOCUK	TÖREN YAPILDI MI	T. Y. İSE DAVET
	334/G	334/H
SON ÇOCUK		

	335	336	337	338	339	340
İLK ÇOCUK	DÜĞ.İD.AYRIM NER.YAP.	İL KODU	MEKAN OLARAK NEREDE YAPILDI	SÜNNETTE DAVET NASIL YAPILDI	DÜĞ. NE İKRAM EDİLDİ	MEK OLA NER YAPILDI
	340	341	342	343	344	345
SON ÇOCUK						

339-344-344/E-344/J
0) BOŞ-BELİRSİZ
1) YEMEK
2) PASTA-ÇÖREK
3) İÇKİ
4) MEŞRUBAT
5) YEMEK+İÇKİ
6) PASTA+ÇÖREK+MEŞRUBAT
7) YEMEK+MEŞRUBAT
8) YEMEK+İÇKİ+MEŞRUBAT
9) DİĞER
10) ŞERBET
11) ŞEKER+LOKUM+ÇIKOLATA
22) IKRAM YOK

335-340-344/A-344/F
SÜNNET DÜĞ. / MEVLİD NEREDE YAPILDI İDARİ AYRIM
0)BOŞ-BELİRSİZ
1) İL
2) İLÇE
3) KÖY
4) YURT DIŞI
5) HATIRLAMAZ
6) DİĞER

338-343-344/D-344/I SÜNNETTE VE MEVLİTTE DAVET NASIL YAPILIR
0) BOŞ BELİRSİZ
1)DAVET YAPILMADI
2)DAVETİYE
3) OKUYUCU TUTULDU
4)CAMİİ HOPARLÖRÜ
5)KINA-ŞEKER-MENDİL HALKA DAĞITILDI
6)KAPI KAPI DOLAŞILDI
7)DİĞER

MEVLİD OKUTULDU ISE

	344/A	344/B	344/C	344/D	344/E
İLK ÇOCUK	MEV. İDA. AYR.	İL KODU	MEKAN OLARAK	MEVLİDDE DAVET	MEVLİDDE NE İKRAM
	344/F	344/G	344/H	344/I	344/J
SON ÇOCUK					

337-342-344/C-344/H MEKAN OLARAK NEREDE YAPILDI
0) BOŞ-BELİRSİZ
1) EV
2) BAHÇE
3) DÜĞÜN SALONU
4) SİNEMA
5) KÖY MEYDANI
6) OKUL
7) DİĞER
8) CAMİ

SÜNNETTE TAKI PARA TAKILDI MI

	345	346	347
İLK ÇOCUK	TAKI VAR MI	VARSA NE TAKILDI	PARA TAK. İSE CİNSİ
SON ÇOCUK	348	349	350

345 / 348 TAKI VAR MI
0) BOŞ-BELİRSİZ
1) TAKILDI
2) TAKILMADI
3) HATIRLAMIYOR
4) DİĞER

346 / 349 NE TAKILDI
1) PARA
2) ALTIN
3) SAAT
4) PARA+ALTIN
5) PARA+SAAT
6) PARA+ALTIN+SAAT
7) PARA+ALTIN+DİĞER
8) PARA+DİĞER
9) DİĞER

347 / 350 PARA TAKILDI İSE CİNS
0) BOŞ-BELİRSİZ
1) T.L.
2) DÖVİZ
3) T.L. + DÖVİZ
4) HATIRLAMAZ

	351	352	354/A	354/B
İLK ÇOCUK	SÜN. FOTO ÇEKİLDİ Mİ	ÇEKİLDİ İSE KİM Ç.	SÜN. VİDEO ÇEKİLDİ Mİ	ÇEKİLDİ İSE KİM Ç.
SON ÇOCUK	353	354	354/C	354/D

351-353-354/A-354/C SÜNNETTE FOTO/VİDEO ÇEKİLDİ Mİ?
0) BOŞ-BELİRSİZ
1) ÇEKİLDİ
2) ÇEKİLMEDİ
3) HATIRLAMAZ
4) DİĞER

354/D
0) BOŞ-BELİRSİZ
1) FOTOGRAFÇI
2) ANNE-BABA
3) ÇO. ENİŞTESİ
4) KÖY ÖĞRETMENİ
5) ÇO. ANNE TARAFI KAN AK
6) ÇO. BABA TARAFI KAN AK
7) SIHRİ HISIMLAR
8) KOMŞULAR
9) DİĞER
10) BİLMEZ

355) YAZIN KAÇ ÖĞÜN YEMEK YENİR:.....

356) YAZIN YENİLEN ÖĞÜNLER
- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
- 1) KAHVALTI ( )
- 2) ÖĞLE ( )
- 3) İKİNDİ ( )
- 4) AKŞAM ( )
- 5) DİĞER ( )

357) KIŞIN KAÇ ÖĞÜN YEMEK YENİR:.....

358) KIŞIN YENİLEN ÖĞÜNLER
- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
- 1) KAHVALTI ( )
- 2) ÖĞLE ( )
- 3) İKİNDİ ( )
- 4) AKŞAM ( )
- 5) DİĞER ( )

359) YAZIN KAHVALTIDA ÇAY İÇİLİRMİ
- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
- 1) EVET ( )
- 2) HAYIR ( )
- 3) ZAMAN ZAMAN ( )
- 4) DİĞER ( )

360) YAZIN KAHVALTIDA SÜT İÇİLİR Mİ?
- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
- 1) EVET ( )
- 2) HAYIR ( )
- 3) ZAMAN ZAMAN ( )
- 4) DİĞER ( )

361) YAZIN KAHVALTIDA ÇORBA İÇİLİRMİ
- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
- 1) EVET ( )
- 2) HAYIR ( )
- 3) ZAMAN ZAMAN ( )
- 4) DİĞER ( )

362) YAZIN KAHVALTIDA KIZARTMA YENİLİRMİ
- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
- 1) EVET ( )
- 2) HAYIR ( )
- 3) ZAMAN ZAMAN ( )
- 4) DİĞER ( )

363) YAZIN KAHVALTIDA SALATA YENİLİRMİ
- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
- 1) EVET ( )
- 2) HAYIR ( )
- 3) ZAMAN ZAMAN ( )
- 4) DİĞER ( )

364) YAZIN KAHVALTIDA BULGUR PİLAVI YENİRMİ
- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
- 1) EVET ( )
- 2) HAYIR ( )
- 3) ZAMAN ZAMAN ( )
- 4) DİĞER ( )

365) YAZIN KAHVALTIDA YAĞ YENİLİRMİ
- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
- 1) EVET ( )
- 2) HAYIR ( )
- 3) ZAMAN ZAMAN ( )
- 4) DİĞER ( )

366) YAZIN KAHVALTIDA PEYNİR YENİLİR Mİ
- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
- 1) EVET ( )
- 2) HAYIR ( )
- 3) ZAMAN ZAMAN ( )
- 4) DİĞER ( )

367) YAZIN KAHVALTIDA ZEYTİN YENİLİR Mİ
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) ZAMAN ZAMAN ( )
4) DİĞER ( )

368) YAZIN KAHVALTIDA BAL- REÇEL YENİR Mİ?
O) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) ZAMAN ZAMAN ( )
4) DİĞER ( )

369) YAZIN KAHVALTIDA YUMURTA YENIR MI?
O) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) ZAMAN ZAMAN ( )
4) DİĞER ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) ZAMAN ZAMAN ( )
4) DİĞER ( )

370) YAZIN KAHVALTIDA ŞARKÜTERİ ÜRÜNLERİ YENİR Mİ ?
O) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) ZAMAN ZAMAN ( )
4) DİĞER ( )

370 A-B-C-D

371) YAZIN KAHVALTIDA DİĞER YENİR Mİ?
O) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) ZAMAN ZAMAN ( )
4) DİĞER ( )

372) KIŞIN KAHVALTIDA ÇAY İÇİLİR Mİ?
O) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) ZAMAN ZAMAN ( )
4) DİĞER ( )

373) KIŞIN KAHVALTIDA SÜT İÇİLİR Mİ?
O) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) ZAMAN ZAMAN ( )
4) DİĞER ( )

375) KIŞIN KAHVALTIDA KIZARTMA YENİR Mİ?
O) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) ZAMAN ZAMAN ( )
4) DİĞER ( )

376) KIŞIN KAHVALTIDA SALATA YENİR Mİ?
O) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) ZAMAN ZAMAN ( )
4) DİĞER ( )

377)) KIŞIN KAHVALTIDA BULGUR PLAVI YENİR Mİ?
O) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) ZAMAN ZAMAN ( )
4) DİĞER ( )

378) KIŞIN KAHVALTIDA YAĞ YENİR Mİ?
O) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) ZAMAN ZAMAN ( )
4) DİĞER ( )

379) KIŞIN KAHVALTIDA PEYNİR YENİR Mİ?
O) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) ZAMAN ZAMAN ( )
4) DİĞER ( )

380) KIŞIN KAHVALTIDA ZEYTİN YENİR Mİ?
O) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) ZAMAN ZAMAN ( )
4) DİĞER ( )

381) KIŞIN KAHVALTIDA BAL-REÇEL YENİR Mİ?
O) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) ZAMAN ZAMAN ( )
4) DİĞER ( )

382) KIŞIN KAHVALTIDA YUMURTA YENİR Mİ?
O) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) ZAMAN ZAMAN ( )
4) DİĞER ( )

383) KIŞIN KAHVALTIDA ŞARKÜTERİ ÜRÜNLERİ YENİR Mİ?
O) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) ZAMAN ZAMAN ( )
4) DİĞER ( )

383 A-B-C-D

384) KIŞIN KAHVALTIDA DİĞER YENİR Mİ?
O) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) ZAMAN ZAMAN ( )
4) DİĞER ( )

384/A) KAHVALTIDA AKŞAMDAN KALMA YEMEKLER YENİR Mİ?
0) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) ZAMAN ZAMAN ( )
4) DİĞER ( )

385) YEMEKLER GENELDE NERDE YENİR?
0) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) YER SOFRASI ( )
2) MASA ( )
3) YER SOFRASI + MASA ( )
4) DİĞER ( )

386) YAZIN EKMEK NEREDEN TEMİN EDİLİR?
0) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVDE YAPAR ( )
2) SATIN ALIR ( )
3) EVDE YAPAR + SATIN ALIR ( )
4) DİĞER ( )

KIŞIN EKMEK NEREDEN TEMİN EDİLİR?
387) 0) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVDE YAPAR ( )
2) SATIN ALIR ( )
3) EVDE YAPAR + SATIN ALIR ( )
4) DİĞER ( )

SATIN ALIYORSA

	388	389	390	390/A
YAZ	HAFTADA KAÇ. EKMEK ALIR	NEREDEN SATIN ALIR	NEDEN SATIN ALIR	ALDIĞI EKM TÜRÜ
KIŞ	391	392	393	393/A
	HAFTADA KAÇ. EKMEK ALIR	NEREDEN SATIN ALINIR	NEDEN SATIN ALIR	ALDIĞI EKM TÜRÜ

390/A-393/A
0) BOŞ- BELİRSİZ
1) BUĞDAY EKMEĞİ
2) SOMUN EKMEĞİ
3) ODUN EKMEGİ
4) ÇÖREK EKMEĞİ
5) DİĞER

390-393)
0) BOŞ- BELİRSİZ
1) İŞİ OLDUĞU İÇİN VAKTİ YOK
2) ÇARŞI EKMEĞİ DAHA ÇOK SEVİLDİĞİ İÇİN
3) EV EKMEĞİ YAPILMADIĞINDAN
4) ÇARŞI EKMEGİ KOLAY- ZAHMETSİZ
5) EV EKMEĞİ YETİŞMEDİĞİNDE
6) MİSAFİR GELDİĞİNDE
7) EVDE EV EKMEĞİ YAPILMADIĞINDAN
8) DİĞER
9) HAZMI KOLAY
10) DEĞİŞİKLİK OLSUN DİYE

394/A KON EVDE EKMEK YAPIYORSA NE KADAR ZAMANDA BİR YAPAR
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EKMEĞİ YILLIK YAPAR ( )
2) 6 AYLIK YAPAR ( )
3)3 AYLIK YAPAR ( )
4) DİĞER ( )

EVDE YAPIYORSA

	394	395	396	396/A-E
YAZ	HAFTADA EKMEK YA	EKMEĞİ KİM YAPAR	NEDEN EVDE EKM. YAPAR	YAPTIĞI EKM TÜRÜ
KIŞ	397	398	399	399/A-E

396/A-E - 399/A-E
0) BOŞ- BELİRSİZ
1) YUFKA
2) SOMUN
3) BAZLAMA
4) LAVAŞ
5) PİDE
6) GÖBEKLİ EKMEK
7) ÇÖREK EKMEK
8) DİĞER
9) TEPSİ EKMEĞİ

389-392)
0) BOŞ- BELİRSİZ
1) BAKKAL
2) FIRIN
3) KAPIYA EKMEK GELİR
4) İLÇEDEN
5) DİĞER
6) KAHVE
7) İLÇEDEN EKMEKÇİ GELİR

395-398)
0) BOŞ- BELİRSİZ
1) HB. EŞİ KADIN (KONUŞULAN)
2) HB. ERKEĞİN ANNESİ
3) KIZ ÇOCUK
4) GELİN
5) HB. ERK. ERK. KARDEŞİNİN EŞİ
6)DİĞER
7) HB. EŞİ + HB. KIZI
8) HB. EŞİ + HB. GELİNİ
9) H.B. KADIN
10) KOMŞU

396-399)
0) BOŞ- BELİRSİZ
1) EKONOMİK - UCUZ
2) DOYURUCU- LEZZETLİ- TATLI- BEREKETLİ
3) ALIŞKANLIK
4) EV EKMEĞİ SEVİLİR
5) ÇARŞI EKMEĞİ BULAMAMAK
6) UNU, BUĞDAYI VAR
7) TEMİZ
8) DİĞER
9) FIRIN OLDUĞU İÇİN
10) GELENEK-ADET
11)BAŞKA IMKAN YOK

400) EVDE ET TÜKETİLİR Mİ?

O) BOŞ- BELİRSİZ ( )
1) TÜKETİLİR ( )
2) TÜKETİLMEZ ( )
3) EKONOMİK NEDENDEN TÜKETİLMEZ ( )
4) DİĞER ( )

400/A) EVDE TÜKETİLEN ET TÜRÜ SAYISI .....

999) BOŞ- BELİRSİZ ( )
998) BİLMEZ ( )

401) NE TÜR ET TÜKETİLİR?

O) BOŞ- BELİRSİZ ( )
1) KIRMIZI ET ( )
2) BEYAZ ET ( )
3) SU ÜRÜNÜ ( )
4) SAKATAT ( )
5) KIRMIZI + BEYAZ ET ( )
6) KIRMIZI ET + SU ÜRÜNÜ ( )
7) KIRMIZI ET+ SAKAT AT ( )
8) KIRMIZI ET+ BEYAZ ET+ SU ÜRÜNÜ ( )
9) KIRMIZI ET+ BEYAZ ET+ SAKATAT ( )
10) DİĞER ( )
11) KIRMIZI ET+ BEYAZ ET+ SAKATAT+ SU ÜRÜN ( )
22) AV ETİ ( )
33) KIRMIZI+ BEYAZ+ SU ÜRÜNÜ+ AV ETİ ( )

	402	403	404
KIRMIZI ET	AYDA TÜK ET MİKTAR	NASIL TEM EDİLDİĞİ	NERED.TEMİN EDİLDİĞİ
BEYAZ ET	404/A	404/B	404/C
BALIK	404/D	404/E	404/F
SAKATAT	404/G	404/H	404/I
DİĞER	404/J	404/K	404/L
AV ETİ	404/M	404/N	404/O

402-404/A404/D 404/G 404/J 404/M

999)BAYRAMDAN BAYRAMA
998) ÇOK NADİR
997) DİĞER
996) AYDA 1-2 DEFA
995) YILDA 1-2 DEFA

404-404/C 404/F 404/I 404/L 404/O

O) BOŞ - BELİRSİZ
1) İL
2) İLÇE
3) KÖY KASABINDAN
4) BUCAK
5) BAŞKA KÖY KASABI
6) DİĞER
7) KÖYE GELEN SATICI
8) PAZARDAN
9) ÇAYDAN TUTULUR
10) DAĞLARDAN, ORMANDAN AVLANIR.

403-404/B 404/E 404/M 404/K 404/N

O) BOŞ- BELİRSİZ
1) SATIN ALIR
2) KENDİ HAYVANINDAN
3) SATIN ALIR + KENDİ HAYVANINDAN
4) DİĞER
5) AVLANMA

405)EVDE GIDA MADDELERİ YAPILIR MI?

O) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVET YAPILIR ( )
2) HAYIR YAPILMAZ ( )
3) DİĞER ( )

406) TARHANA YAPILIR MI?

O) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) YAPILIR ( )
2) YAPILMAZ ( )
3) DİĞER ( )

407) ERİŞTE- MAKARNA YAPILIR MI?

O) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) YAPILIR ( )
2) YAPILMAZ ( )
3) DİĞER ( )

408)SALÇA YAPILIR MI?

O) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) YAPILIR ( )
2) YAPILMAZ ( )
3) DİĞER ( )

409)TURŞU YAPILIR MI

O) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) YAPILIR ( )
2) YAPILMAZ ( )
3) DİĞER ( )

410) KONSERVE YAPILIR MI?
- O) BOŞ - BELİRSİZ ( )
- 1) YAPILIR ( )
- 2) YAPILMAZ ( )
- 3) DİĞER ( )

411) PEKMEZ YAPILIR MI?
- O) BOŞ - BELİRSİZ ( )
- 1) YAPILIR ( )
- 2) YAPILMAZ ( )
- 3) DİĞER ( )

412) REÇEL YAPILIR MI?
- O) BOŞ - BELİRSİZ ( )
- 1) YAPILIR ( )
- 2) YAPILMAZ ( )
- 3) DİĞER ( )

413) YAĞ YAPILIRMI
- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
- 1) YAPILIR ( )
- 2) YAPILMAZ ( )
- 3) DİĞER ( )

414) PEYNİR YAPILIR MI ?
- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
- 1) YAPILIR ( )
- 2) YAPILMAZ ( )
- 3) DİĞER ( )

415) YOĞURT YAPILIR MI ?
- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
- 1) YAPILIR ( )
- 2) YAPILMAZ ( )
- 3) DİĞER ( )

416) KAYMAK YAPILIR MI?
- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
- 1) YAPILIR ( )
- 2) YAPILMAZ ( )
- 3) DİĞER ( )

416/A) KAVURMA YAPILIR MI?
- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
- 1) YAPILIR ( )
- 2) YAPILMAZ ( )
- 3) DİĞER ( )

417) YUFKA YAPILIR MI ?
- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
- 1) YAPILIR ( )
- 2) YAPILMAZ ( )
- 3) DİĞER ( )

417/A BULGUR YAPILIR MI ?
- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
- 1) YAPILIR ( )
- 2) YAPILMAZ ( )
- 3) DİĞER ( )

417/B SEBZE KURUTULUR MU? ( )
- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
- 1) YAPILIR ( )
- 2) YAPILMAZ ( )
- 3) DİĞER

418) DİĞER YAPILIR MI? ( )
- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
- 1) YAPILIR ( )
- 2) YAPILMAZ ( )
- 3) DİĞER ( )

419) YEMEKLERDE KULLANILAN YAĞIN TÜRÜ
- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
- 1) SIVI YAĞ ( )
- 2) MARGARİN ( )
- 3) TERE YAĞI ( )
- 4) İÇ YAĞI ( )
- 5) SIVI YAĞ + MARGARİN ( )
- 6) SIVI YAĞ + TERE YAĞI ( )
- 7) SIVI YAĞ + MARGARİN + TERE YAĞI ( )
- 8) DİĞER ( )
- 9) KAZ YAĞI ( )

419/A) SIVI YAĞ TÜKETİLİRSE TÜRÜ?
- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
- 1) ZEYTİN YAĞI ( )
- 2) AYÇİÇEK YAĞI ( )
- 3) MISIR ÖZÜ ( )
- 4) SOYA YAĞI ( )
- 5) DİĞER ( )

SAĞLIK/ TEMİZLİK

419/B) SON BİR AYDA HANEDE HASTALANAN VAR MI? 419/C VARSA KAÇ KİŞİ.....

0) BOŞ- BELİRSİZ ( )
1) VAR ( )
2) YOK ( )

	420/420/A	421	422	423	424	425	426
	STATÜ	EN SON NE ZAMAN HAST.	HAST NEYDİ	NE YAPILDI	DR GİDİL İSE	EV TEDİ YAP İSE NE YAPTI	KİM YAPTI
1. KİŞİ							
	427427/A	428	429	430	431	432	433
2.KİŞİ							
	434/434/A	435	436	437	438	439	440
3. KİŞİ							
	441/441/A	442	443	444	445	446	447
4.KİŞİ							
	448/448/A	449	450	451	452	453	454
5. KİŞİ							
	455/455/A	456	457	458	458	460	461
6.KİŞİ							
	462/462/A	463	464	465	466	467	468
7. KİŞİ							
	469/469/A	470	471	472	473	474	475
8.KİŞİ							
	476/476/A	477)	478	479	480	481	482
9.KİŞİ							

SON BİR AYDA Kİ HASTALAĞI NEYDİ
(422/429/436/443/450/457/464/474/478)
0) BOŞ BELİRSİZ
1) İSHAL
2) İÇ HASTALIKLAR
3) KAZA
4) GRİP
5) KRONİK HASTALIKLAR

424/431/438/445/452/4
0) BOŞ BELİRSİZ
1) ÖZEL DOKTORA MUAYENE
2) SAĞLIK OCAĞI
3) SAĞLIK EVİ
4) ÖZEL HASTANE
5) DEVLET HAST
6) HASTANE
7) SİĞORTA HAST
8) DİĞER

46/453/460/46
0)BOŞ BELİRSİZ
1)İLAÇLA TEDAVİ
2)BİTKİ İLE TEDAVİ
3)DİĞER

421/428/428/435/442/449/456/463/470/477) EN SON NE ZAMAN HASTALANDI
995 BOŞ BELİRSİZ
992 BİR HAFTA VE DAHA AZ SÜRE
993 HALEN DEVAM EDİYOR
994 ARADA BİR
996 SÜREKLİ

420/A-427/A-434/A-441/A-448/A-455/A-462/A-469/A-476/A SON BİR AYDA HASTALANDI MI ?
0) BOŞ BELİRSİZ
1) EVET
2) HAYIR
3) DİĞER

51/458/465/472/479 NE YAPILDI
0) BOŞ BELİRSİZ
1) BİR ŞEY YAPILMADI
2) EVDE TEDAVİ
3) DOKTORA GÖTÜRÜLDÜ
4) DİĞER

426/433/440/447/454/461/468/475/482 KİM YAPTI?

482/A EVDEKİ BULAŞIKLARI

	483/484	485	485/A	486	487	488	489
	KİM YIKAR	NE İLE YIKAR	NASIL YIKAR	NE KULLANILIR	NERDE YIKANIR	HER.ÖĞ. SONRA. BUL. YIKANIRNIR MI?. ?	HAYIR. HANGİ
YAZ							
	490/491	492	492/A	493	494	495	496
KIŞ							

485-492 NE İLE YIKAR
0) BOŞ BİLMEZ
1) MKİNA İLE
2) ELDE
3) DİĞER

487/494) NERDE YIKANIR
BOŞ BİLMEZ
1) EV İÇİMUTFAKTA
2) EV İÇİ BANYO
3) EV İÇİ ODA
4)EV İÇİ DİĞER
5) EV DIŞI KAPI ÖNÜ
6) EV DIŞI TUL. ÇEŞ BAŞI
7) EV DIŞI BALKON
8) DİĞER
9) EV DIŞI KAPI ÖNÜ
10) EV İÇİ BALKON

497)MUTFAKTA KULLANILAN KAPLARIN CİNSİ
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) BAKIR ( )
2) ALEMİNYUM ( )
3) ÇİNKO ( )
4) ÇELİK ( )
5) TEFLON ( )
6) CAM ( )
7) EMAYE ( )
8) PORSELAN ( )
9) PLASTİK ( )
10) DİĞER ( )

497) EVDEKİ ÇAMAŞIRLAR

	498	499	500	501	502
	KAÇ KİŞİ YIKAR	KİM YIKAR	NERDE YIKANIR	NASIL YIKANIR	NE SIKLIKTA YIKANIR
YAZ					
	503	504	505	506	507
KIŞ					

500/505- NEREDE YIKANIR
BOŞ BİLMEZ
1) EV İÇİMUTFAKTA
2) EV İÇİ BANYO
3) EV İÇİ ODA
4)EV İÇİ DİĞER
5) EV DIŞI KAPI ÖNÜ
6) EV DIŞI TUL. ÇEŞ BAŞI
7) EV DIŞI BALKON
8) DİĞER
9) EV DIŞI KAPI ÖNÜ
10) EV İÇİ BALKON

508)KON. ÇAMAŞIRLARINI NE KULLANIR
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) DETERJAN ( )
2) ÇAMAŞIR SUYU ( )
3) ÇAMAŞIR YUMUŞATI ( )
4) ÇİVİT ( )
5) DİĞER ( )
6) SABUN ( )
7) KİL ( )

508/A)KON. ÇAMAŞIRLARINI KAYNATIR MI?
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )
EVET İSE
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) İÇ GİYİM ( )
2) DIŞ GİYİM ( )
3) EV EŞYASI ( )
4) DİĞER ( )

508/B)KON ÇAMAŞIRLARINI ÜTÜLER Mİİ?

0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) BOŞ BELİRSİZ ( )
2) EVET ( )
3) HAYIR ( )
4) DİĞER ( )

EVET İSE

0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) İÇ GİYİM ( )
2) DIŞ GİYİM ( )
3) EV EŞYASI ( )
4) DİĞER ( )

511/A EVİN TEMİZLİĞİNDE :

	511/B	511/C	511/D	511/E	511/F
	KAÇ KİŞİ	STATÜ	NE SIKLIKLA	KUL TEM MAD	NE İL TEMİZLER
YAZ					
	511/G	511/H	511/I	511/J	511/K
KIŞ					

511/D- 511/I NE SIKLIKTA

0) BOŞ BİLMEZ
1) GÜN AŞIRI
2) HAFTADA BİR
3) 15 GÜNDE BİR
4) AYDA BİR
5) DİĞER

511/E - 511/J -KULLANILAN TEMİZLİK MADDESİ

0) BOŞ BİLMEZ
1) SABUN
2) DETERJAN
3) DİĞER
4) TEMİZLİK MALZEMESİ KULLANILMAZ

511/F - 511/K NE İLE TEMİZLENİR

0) BOŞ BİLMEZ
1) EL İLE
2) SÜPÜRGE İLE
3) DİĞER
4) SU İLE

EKONOMİ

512) EVLENMEDEN ÖNCE HANENİN EKONOMİK DURUMU NASIL İDİ

0) BOŞ BELİ ( )
1) ÇOK İYİ ( )
2) İYİ ( )
3) ORTA ( )
4) KÖTÜ ( )
5) ÇOK KÖTİ ( )
6) DİĞER ( )

514/A ŞU ANDA NASIL ?

0) BOŞ BELİ ( )
1) ÇOK İYİ ( )
2) İYİ ( )
3) ORTA ( )
4) KÖTÜ ( )
5) ÇOK KÖTİ ( )
6) DİĞER ( )

514/C KON. HANADE Kİ EKONOMİK KARARLARA KATILIP KATILMADIĞI

0)BOŞ BİLMEZ ( )
1)KATILIR ( )
2)KATILMAZ ( )
3)DİĞER ( )

514/D KATILMAZSA KİM KARAR VERİR (STATÜ) .....

514/E KATILMAZSA NEDEN ?

0) BOŞ BİLMEZ ( )
1) HB EŞİ İHTİYACI BİLİR ( )
2) EŞİ KARAR VERİR ( )
3) BÜYÜKLER KARAR VERİR ( )
4) BANA SORMAZ ( )
5) BEN BİLMEM ( )
6) BEYİM BİLİR ( )
7) DİĞER ( )

KANAAT VE TUTUMLAR

515) KONUŞULAN SİGARA İÇERMİ:

0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) İÇİYORDU BIRAKTI ( )
4) DİĞER ( )

516) KON. KAÇ YAŞINDAN BERİ İSGARA İÇER:.....

516/A KON. SİGARA İÇMEYE NEDEN BAŞLADI?

0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1)ÖZENTİ ( )
2)ARKADAŞ ORTAMI ( )
3) ÜZÜNTÜ-EFKAR-SIKINTI ( )
4)DİĞER ( )

517) KONUŞULAN HANGİ MARKA SİGARA İÇER:

0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) TEKEL 2000 ( )
2) MARLBORO ( )
3) SAMSUN ( )
4) MALTEPE ( )
5) DİĞER ( )
6) WİNSTON ( )
7) CAMEL ( )

517/A) GÜNDE KAÇ TANE SİGARA İÇER:.....

518) KONUŞULAN TV. İZLERMİ

0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

519) İZLEDİĞİ KANALLAR:

0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) TRT ( )
2) SHOW ( )
3) ATV ( )
4) STAR ( )
5) KANAL D. ( )
6) TGRT ( )
7) KOCASININ İSTEDİĞİ KANAL ( )
8) FARKETMEZ ( )
9) DİĞER ( )
10) YEREL KANALLAR ( )

519/A) İZLERSE KAÇ SAAT:.....

520) HANGİ PROGRAMLARI İZLER:

0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) HABER- AÇIK OTURUM ( )
2) YERLİ FİLM-DİZİ ( )
3)YABANCI FİLM-DİZİ ( )
4) DİNİ PROGRAMLAR ( )
5) KÖYLÜYE YÖNELİK PROG. ( )
6) REALİTY SHOW ( )
7) EĞLENCE PROGRAMLARI ( )
8) FARKETMEZ ( )
9) DİĞER ( )
10) BELGESEL ( )
11) SPOR PROGRAMI ( )
22) BÖLGESEL PROGRAM ( )

520/A) KON. GÖRE BİR AİLENİN KAÇ ÇOCUĞU OLMASI UYGUN:.....

520/B) KON.GÖRE BİR AİLENİN KAÇ ERKEK ÇOCUĞU OLMASI UYGUN:.....

520/C) KON.GÖRE BİR AİLENİN KAÇ KIZ ÇOCUĞU OLMASI UYGUN:.....

520/D) KON. RADYO DİNLERMİ:

0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

520/E) EVETSE; EN ÇOK DİNLEDİĞİ KANALLAR:

0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) TRT FM ( )
2) YEREL RADYOLAR ( )
3) ÖZEL RADOYLAR ( )
4) FARKETMEZ ( )
5) DİĞER ( )

520/F) HANGİ TÜR PROGRAMLARI DİNLER:

0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) HABER ( )
2) MÜZİK ( )
3) FARKETMEZ ( )
4) DİĞER ( )

521) KON.ERKEK.ÇOC.İOKULDAN SONRA OKUTTUMU

0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) ÇOCUĞU YOK ( )
2) ÇOCUĞU HENÜZ KÜÇÜK ( )
3)EVET OKUTTU ( )
4) HAYIR OKUTMADI ( )
5) ANLAMSIZ ( )
6) DİĞER ( )

521/A) EVETSE NEDEN:)

0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) BİLGİLİ OLSUN DİYE ( )
2) CAHİL KALMASIN ( )
3) KENDİNİ KURTARSIN ( )
4) MESLEĞİ OLSUN ( )
5) SAYGINLIĞI OLSUN ( )
6) DÜZENLİ PARA KAZANSIN ( )
7)DİĞER ( )
8) ÇOCUK İSTEDİ ( )

521/B) HAYIRSA NEDEN:

0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) OKUL OLMADIĞI İÇİN ( )
2) MADDİ DURUM KÖTÜ ( )
3) ÇOCUK İSTEMEDİ ( )
4) KAFASI ÇALIŞMADI ( )
5) İŞ GÜCÜ LAZIMDI ( )
6) KON.GEREK GÖRMEDİ ( )
7) ULAŞIM ZORLUĞU ( )
8) DİĞER ( )
9) HASTAYDI ( )

522)KON.KIZ ÇOCUĞU İLKOKULDAN SONRA OKUTTUMU?

0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) ÇOCUĞU YOK ( )
2) ÇOCUĞU HENÜZ KÜÇÜK ( )
3)EVET OKUTTU ( )
4) HAYIR OKUTMADI ( )
5) ANLAMSIZ ( )
6) DİĞER ( )

522/A) EVETSE NEDEN:)

0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) BİLGİLİ OLSUN DİYE ( )
2) CAHİL KALMASIN ( )
3) KENDİNİ KURTARSIN ( )
4) MESLEĞİ OLSUN ( )
5) SAYGINLIĞI OLSUN ( )
6) DÜZENLİ PARA KAZANSIN ( )
7)DİĞER ( )
8) ÇOCUK İSTEDİ ( )
9) KENDİM OKUYUMADIM ( )

522/B HAYIRSA NEDEN

0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) OKUL OLMADIĞI İÇİN ( )
2) MADDİ DURUM KÖTÜ ( )
3) ÇOCUK İSTEMEDİ ( )
4) KAFASI ÇALIŞMADI ( )
5) İŞ GÜCÜ LAZIMDI ( )
6) KON.GEREK GÖRMEDİ ( )
7) ULAŞIM ZORLUĞU ( )
8) DİĞER ( )
9) HASTAYDI ( )
10) KIZ OKUTULMAZ ( )
11) ERKEN EVLENDİĞİ İÇİN ( )
22) BİLMEZ ( )

523)KON. ERK.ÇO.OKUTMADI İSE OKUT.İSTERMİYDİ
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2)ŞARTLI EVET ( )
3)HAYIR ( )
4)ŞARTLI HAYIR ( )
5)DİĞER ( )

524)KON. KIZ ÇO.OKUTMADI İSE OKUT.İSTERMİYDİ
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2)ŞARTLI EVET ( )
3)HAYIR ( )
4)ŞARTLI HAYIR ( )
5)DİĞER ( )

525) KON. ERK. ÇO. OKUTMAK İSTERSE NEDEN
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1)MESLEK SAHİBİ OLUR-ELİ EKMEK TUTAR ( )
2)KÖY İŞİNDEN KURTULUR RAHAT EDER ( )
3)KENDİNİ KURTARIR ( )
4)PARA KAZANSIN ( )
5) ADAM OLUR ( )
6)AKILLANIR-CAHİL KALMAZ ( )
7)OKUMAK FAYDALI ( )
8)HERKEZE FAYDALI OLUR ( )
9) DİĞER ( )

525/A)KON. ERK. ÇO. OKUTMAK İSTEMEZSE NEDEN
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1)KONUŞULAN GEREK GÖRMEZ ( )
2)İŞ GÜCÜNE İHTİYAÇ VAR ( )
3)KAFASI ÇALIŞMAZ ( )
4)DİĞER ( )

526) KON.KIZ ÇO. OKUTMAK İSTERSE NEDEN
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1)MESLEK SAHİBİ OLUR-ELİ EKMEK TUTAR ( )
2)KÖY İŞİNDEN KURTURIR RAHAT EDER ( )
3)KENDİNİ KURTARIR ( )
4)PARA KAZANSIN ( )
5) ADAM OLUR ( )
6)AKILLANIR-CAHİL KALMAZ ( )
7)OKUMAK FAYDALI ( )
8)HERKEZE FAYDALI OLUR ( )
9) DİĞER ( )

526/A)KON. KIZ ÇO. OKUTMAK İSTEMEZSE NEDEN
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1)KONUŞULAN GEREK GÖRMEZ ( )
2)İŞ GÜCÜNE İHTİYAÇ VAR ( )
3)KAFASI ÇALIŞMAZ ( )
4)DİĞER ( )
5)KIZ OLDUĞU İÇİN ( )

527) KON.ERK.ÇO.KURAN KUR. GÖNDERDİMİ
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) ÇOCUĞU YOK ( )
2) ÇOCUĞU HENÜZ KÜÇÜK ( )
3) GÖNDERDİ ( )
4) GÖNDERMDİ ( )
5) ANLAMSIZ ( )
6) DİĞER ( )
7) KURAN KURSU YOK ( )
8) ÇOCUK İSTEMEDİ ( )

527/A) GÖNDERDİ İSE NEDEN
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) DUA, NAMAZ,KURAN ÖĞR ( )
2) BİLGİLİ OLSUN ( )
3) TERBİYE ALSIN ( )
4) DİĞER ( )
5) ARKAMIZDAN OKUSUN ( )

527/B) GÖNDERMEDİ İSE NEDEN: ( )
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) GEREK YOK ( )
2) BİZDEN ÖĞRENİR ( )
3) DİĞER ( )
4) ÇOCUK İSTEMEDİ ( )

528) KON.KIZ ÇO.KURAN KUR. GÖNDERDİMİ
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) ÇOCUĞU YOK ( )
2) ÇOCUĞU HENÜZ KÜÇÜK ( )
3) GÖNDERDİ ( )
4) GÖNDERMDİ ( )
5) ANLAMSIZ ( )
6) DİĞER ( )
7) KURAN KURSU YOK ( )

528/A) GÖNDERDİ İSE NEDEN
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) DUA, NAMAZ,KURAN ÖĞR ( )
2) BİLGİLİ OLSUN ( )
3) TERBİYE ALSIN ( )
4) DİĞER ( )
5) ARKAMIZDAN OKUSUN ( )

528/B) GÖNDERMEDİ İSE NEDEN:
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) GEREK YOK ( )
2) BİZDEN ÖĞRENİR ( )
3) DİĞER ( )
4) ÇOCUK İSTEMEDİ ( )

529) KON.ERK.ÇO.GÖNDERMEDİYSE GÖND.İSTERMİYDİ
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) ŞARTLI EVET ( )
3) HAYIR ( )
4) ŞARTLI HAYIR ( )
5) DİĞER

530) KON.KIZ ÇO.GÖNDERMEDİYSE GÖND.İSTERMİYDİ
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) ŞARTLI EVET ( )
3) HAYIR ( )
4) ŞARTLI HAYIR ( )
5) DİĞER ( )

531) KON ERK.ÇO.GÖNDERMEK İSTESE NEDEN
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) ÖLÜNCE RUHUMA OKUSUN ( )
2) DİNİ ÖRENSİN ( )
3) NAMAZ KILMAYI ÖĞRENSİN ( )
4) DUA ÖĞRENSİN ( )
5) BİLGİLİ OLSUN ( )
6) ESKİ YAZI,KURAN ÖĞRENSİN ( )
7) DİĞER ( )

531/A) KON ERK.ÇO. GÖND.İSTEMEZSE NEDEN
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) GEREK YOK ( )
2) BİZDEN ÖĞRENİR ( )
3) DİĞER ( )

532) KON KIZ ÇO.GÖNDERMEK İSTESE NEDEN
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) ÖLÜNCE RUHUMA OKUSUN ( )
2) DİNİ ÖRENSİN ( )
3) NAMAZ KILMAYI ÖĞRENSİN ( )
4) DUA ÖĞRENSİN ( )
5) BİLGİLİ OLSUN ( )
6) ESKİ YAZI,KURAN ÖĞRENSİN ( )
7) DİĞER ( )

532/A) KON KIZ ÇO. GÖND.İSTEMEZSE NEDEN
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) GEREK YOK ( )
2) BİZDEN ÖĞRENİR ( )
3) DİĞER ( )

533) ERKEK ÇOCUK NE OLSUN
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) BİLGİ VAR ( )
2) BİLGİ YOK ( )
3) DİĞER ( )

534) NE OLSUN:
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) FİKRİ YOK ( )
2) FARKETMEZ ( )
3) ÇOCUĞA BIRAKIR ( )
4)DR-MÜH-MİM-AV-MUH-PROF ( )
5) SUBAY-PİLOT-POLİS ( )
6) ÖĞRETMEN ( )
7) MEMUR ( )
8) ZANAAT SAHİBİ-İŞÇİ ( )
9) DİĞER ( )
10) İMAM ( )

535) NEDEN O MESLEĞİ SEÇSİN
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EKO. İMKANLARI İYİ ( )
2) TOPL'A-MİLL'E YARARLI MES. ( )
3) TEMİZ-RAHAT-SAYGIN MES. ( )
4) GÜVENCELİ-GEÇERLİ-GELECEĞE UYGUN MESLEK ( )
5)MES.SAH.OL-ELİ EKM.TUT. ( )
6) BİZE BAKSIN ( )
7) YETENE.-İSTE.UYGUN MES. ( )
8) DİĞER ( )
9) DÜZENLİ MAAŞI OLSUN ( )
10) ARKAMIZDAN OKUSUN ( )

536) KIZ ÇOCUK NE OLSUN
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) BİLGİ VAR ( )
2) BİLGİ YOK ( )
3) DİĞER ( )

537) NE OLSUN:
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) FİKRİ YOK ( )
2) FARKETMEZ ( )
3) ÇOCUĞA BIRAKIR ( )
4)DOK-MÜH-MİM-AV-MUH-PRO ( )
5) SUBAY-PİLOT-POLİS ( )
6) ÖĞRETMEN ( )
7) MEMUR ( )
8) ZANAAT SAHİBİ-İŞÇİ ( )
9) DİĞER ( )
10) HEMŞİRE-EBE ( )
11) DİN HOCASI ( )
22) EV KADINI ( )

538) NEDEN O MESLEĞİ SEÇSİN
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EKO. İMKANLARI İYİ ( )
2) TOPL'A-MİLL'E YARARLI MES. ( )
3) TEMİZ-RAHAT-SAYGIN MES. ( )
4) GÜVENCELİ-GEÇERLİ- GELECEĞE UYGUN MESLEK- ( )
5)MES.SAH.OL-ELİ EKM.TUT. ( )
6) BİZE BAKSIN ( )
7) YETENE.-İSTE.UYGUN MES. ( )
8) DİĞER ( )
9) KOCASININ ELİNE BAKMASIN ( )
10) ARKAMIZDAN OKUSUN ( )
11) KENDİNİ KURTARSIN ( )
22) KIZA UYGUN MESLEK ( )

539)ERKEK ÇO. KAÇ YAŞINDA EVLENSİN.....
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1)KENDİ BİLİR- NE ZAMAN İSTERSE ( )
2) ASKERDEN GELİNCE ( )
3) FARKETMEZ ( )
4) FİKRİ YOK ( )

540) NEDEN BU YAŞTA EVLENSİN: ( )
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) ASKERLİĞİNİ YAPMIŞ OLUR ( )
2) AKILLI OLUR ( )
3) OLGUNLAŞIR-CAHİL OLMAZ ( )
4) YAŞI GEÇMESİN ( )
5) İŞ SAH.OLUR-MAD.DURUM.İYİ. ( )
6) KARISININ KIYMETİNİ BİLİR ( )
7) UYGUN YAŞ ( )
8) GELİN-TORUN YÜKÜ ÇEKMEZ ( )
9) DİĞER ( )
10) ADET BÖYLE ( )
11) OTURDUĞU KALKTIĞI YERİ BİLSİN ( )
22)TAHSİLİ BİTMİŞ OLUR ( )

541)KIZ ÇO. KAÇ YAŞINDA EVLENSİN.....
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1)KENDİ BİLİR-NE ZAMAN İSTER. ( )
2) ASKERDEN GELİNCE ( )
3) FARKETMEZ ( )
4) FİKRİ YOK ( )

542) NEDEN BU YAŞTA EVLENSİN:
- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
- 1) UYGUN YAŞ ( )
- 2) YAŞI GEÇMESİN ( )
- 3) OLGUNLAŞIR-CAHİL OLMAZ ( )
- 4) AKILLI OLUR ( )
- 5) ELİN KAHRINI ÇOK ÇEKMEZ ( )
- 6)GENÇ.BİL.-BABA EV.RAH.ETSİN ( )
- 7) MESLEĞİNİ ELİNE ALSIN ( )
- 8)EV.- ÇOC. DAHA İYİ BAKAR ( )
- 9) DİĞER ( )
- 10) ADET BÖYLE ( )
- 11) ANNE BABA KIMETİ BİLİR ( )

543) KON ERK.ÇO.EŞ.KİM SEÇSİN
- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
- 1) CEVAPSIZ ( )
- 2) ÇOCUĞUN KENDİ ( )
- 3) ÇOCUĞUN ANNESİ ( )
- 4) ÇOCUĞUN BABASI ( )
- 5) DİĞER ( )
- 6) BÜYÜKLER ( )

544)NEDEN ONLAR SEÇSİN
- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
- 1)ONLAR GEÇİNECEK ( )
- 2) ZAMAN ÖYLE- HER.KENDİ SEÇİ. ( )
- 3)KENDİLERİ YAŞAYACAK ( )
- 4) SORUM.KENDİNE AİT OLSUN ( )
- 5) KEN.SEÇMEZSE MUTSUZ OLUR ( )
- 6) KEN. BEĞEN.- SEVDİ. ALSIN ( )
- 7) ÇO. İLER. GÖREMEZ,BÜYÜK. GÖRÜR ( )
- 8) KON.'DA KENDİ SEÇTİ ALDI ( )
- 9) DİĞER ( )
- 10)ANLAŞACAK OLAN ONLAR ( )
- 11)ADET ( )

545)KON.KIZ ÇO. EŞ.KİM SEÇSİN
- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
- 1) CEVAPSIZ ( )
- 2) ÇOCUĞUN KENDİ ( )
- 3) ÇOCUĞUN ANNESİ ( )
- 4) ÇOCUĞUN BABASI ( )
- 5) DİĞER ( )

546) NEDEN ONLAR SEÇSİN
- 0) BOŞ BELİRSİZ
- 1) ONLAR GEÇİNECEK ( )
- 2) ZAMAN ÖYLE-HER. KENDİ SEÇ. ( )
- 3) KENDİLERİ YAŞAYACAK ( )
- 4) SORUM.KENDİNE AİT OLSUN ( )
- 5) KENDİ SEÇMEZSE MUTSUZ OLU ( )
- 6) KEN.BEĞEN.SEV. ALSIN ( )
- 7)ÇOC.İLE.GÖREMEZ-BÜYÜK.GÖR ( )
- 8) KON'DA KENDİ SEÇTİ ALDI ( )
- 9) DİĞER ( )
- 10)ANLAŞACAK OLAN ONLAR ( )
- 11)ADET ( )
- 22) BİLMEZ ( )

547)HANENİNPROBLEMİ
- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
- 1) MADDİ PROB-PARASIZLIK-İŞSİZLİK ( )
- 2) EV EŞYASI(ÇAM.MAK.-BUZDOLABI VS.) ( )
- 3)SUSUZLUK ( )
- 4) AİLEVİ- ÇOCUK ( )
- 5) HASTALIK-YAŞLILIK-YALNIZLIK ( )
- 6) EĞİTİM ( )
- 7) ARABASIZLIK ( )
- 8) MEMLEKET ÖZLEMİ-EVLAT HASRETİ ( )
- 9)DİĞER ( )
- 10) HAN.PROB. YOK ( )
- 11) DEPREMİN VERDİĞİ ZARAR(MADDİ-MANEVİ) ( )
- 12) EV İŞLERİ ( )

547/A)HANENİN PROBLEMİ NASIL ÇÖZÜLÜR
- 0) BOŞ BELİRSİZ
- 1)ÇÖZÜLMEZ
- 2)ALT YAPI EKSİKLİKLERİ TAM.
- 3)ÇALIŞIP PARA KAZANARAK
- 4)HANECE EKON. YAPARAK
- 5)EV EŞYALRI ALINARAK
- 6)YENİ EV YAPARAK
- 7)EĞİTİMLE
- 8)DİĞER
- 9)BİLMEZ

548)HANENİN PROBLEMİNİ KİM ÇÖZER
- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
- 1)HİÇ KİMSE ( )
- 2) KON.EŞİ ( )
- 3) MUHTAR ( )
- 4) KAYMAKAM ( )
- 5) HALK-KÖYLÜ ( )
- 6) KOMŞULAR ( )
- 7) ALLAH ( )
- 8) HANE HALKI ( )
- 9) DİĞER ( )
- 10) BİLMEZ ( )
- 11) KENDİSİ ( )
- 22) DEVLET ( )

549) KÖYÜN SORUNLARI
- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
- 1) YOL-SU-KANALİZASYON- ELEKTİRİK ( )
- 2)SAĞLIK HİZ-SAĞLI OCAĞ.-EBE ( )
- 3)İŞSİZLİK-İŞYERİTOK ( )
- 4) DEDİKODU ( )
- 5) CAHİLLİK ( )
- 6) DÜĞÜN SALONUNUN OLMAMASI ( )
- 7) DİĞER ( )
- 8) KÖYÜN SORONU YOK ( )
- 9) KÖYDE GENÇ NÜFÜS YOK ( )
- 10)SANAYİ KURULUŞLARININ OLUMS ( )
- 11) TELEFON ( )
- 22) MERA/ORMAN EKSİKLİĞİ ( )

549/A) KÖYÜN ROB. NASIL ÇÖZÜLÜR.
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) ÇÖZÜLMEZ ( )
2) ALT YAPI EKSİKLİKLERİ TAMAMI ( )
3) SAĞLIK OCAĞI YAPILARAK ( )
4) PARA TOPLAYARAK-MADDİ İMKAN YARATARAK ( )
5) DEVLET YARDIMIYLA ( )
6)MUHTARIN ÖNCÜLÜĞÜ KÖY HALKININ BİRLİKTELİĞİ ( )
7) EĞİTİMLE ( )
8) İŞ YERİ AÇILARAK ( )
9) DİĞER ( )
10) BİLMEZ ( )
11) TÜCCARLARIN İYİ NİYETLİ DAVI ( )
22)TELEFON HATTI ÇEKİLECEK ( )

550) KÖYÜN PROBLEMLERİNİ KİM ÇÖZER
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) DEVLET-HÜKÜMET ( )
2)KAYMAKAM ( )
3) MUHTAR-AZALAR ( )
4) KÖY HALKI ( )
5) KON.EŞİ ( )
6)HANE HALKI ( )
7) HİÇ KİMSE ( )
8) BİLMEZ ( )
9) DİĞER ( )

551) KON.ERK. ÇO. KÖY DIŞINA GÖÇ ETMELERİNİ İSTERMİ
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) ŞARTLI EVET ( )
3)HAYIR ( )
4) ŞARTLI HAYIR ( )
5) ANLAMSIZ ( )
6) DİĞER ( )

552) KON. ERK ÇO. GÖÇ.ETMESİNİN İSTEME NEDENLERİ
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) MESLEK SAHİBİ OLSUN-ÇALIŞSIN ( )
2) SİGORTALI İŞİ-DÜZENLİ GELİRİ O ( )
3) ÇOK PARA KAZANSIN ( )
4) OKUSUN ( )
5) KENDİNİ KURTARSIN ( )
6) RAHAY ETSİN-DAHA İYİ YAŞASIN ( )
7)KÖY HAYATI-ÇİFTÇİLİK ZOR ( )
8) İYİ ÇEVRESİ OLSUN ( )
9) DİĞER ( )
10)BİLMEZ

553)KON.ERK.ÇO.GÖÇ ETMESİNİ İSTEMEME NEDENLERİ
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) KON.ÖZLEM ÇEKER ( )
2)KON.YARDIM ETMELERİ İÇİN ( )
3) KON. HASTALANDIĞINDA YAŞ. BAKMALARI İÇİN ( )
4) GÖRÜŞEBİLMEK İÇİN ( )
5) DİĞER ( )
6) KENDİ İŞİNDE ÇALIŞ-BAŞINA BUYRUK OLSUN ( )
7) KÖY YAŞ ŞARTLARI DAHA İYİ ( )
8) GÖZÜMÜZÜN ÖNÜNDE OLSUN ( )
9) BİLMEZ

554) KON.KIZ ÇO. KÖY DIŞINA GÖÇ ETMELERİNİ İSTERMİ
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) ŞARTLI EVET ( )
3)HAYIR ( )
4) ŞARTLI HAYIR ( )
5) ANLAMSIZ ( )
6) DİĞER ( )

555) KON. KIZ ÇO. GÖÇ.ETMESİNİN İSTEME NEDENLERİ
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) MESLEK SAHİBİ OLSUN-ÇALIŞSIN ( )
2) SİGORTALI İŞİ-DÜZENLİ GELİRİ OLSUN ( )
3) ÇOK PARA KAZANSIN ( )
4) OKUSUN ( )
5) KENDİNİ KURTARSIN ( )
6) RAHAY ETSİN-DAHA İYİ YAŞASIN ( )
7)KÖY HAYATI-ÇİFTÇİLİK ZOR ( )
8) İYİ ÇEVRESİ OLSUN ( )

556)KON.KIZ ÇO.GÖÇ ETMESİNİ İSTEMEME NEDE ( )
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) KON.ÖZLEM ÇEKER ( )
2)KON.YARDIM ETMELERİ İÇİN ( )
3) KON. HASTALANDIĞINDA YAŞ. BAKMALARI İÇİN ( )
4) GÖRÜŞEBİLMEK İÇİN ( )
5) DİĞER ( )
6) KENDİ İŞİNDE ÇALIŞ-BAŞINA BUYRUK OLSUN ( )
7) KÖYDE YAŞAMŞARTLARI DAHA İYİ ( )
8) GÖZÜMÜZÜN ÖNÜNDE OLSUN ( )
9) BİLMEZ ( )

557) KON.BAŞINI BAĞLAR MI
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

558) KON BAŞINI BAĞLAMAYA BAŞLADIĞI YAŞ:.....
998)KENDİNİ BİLDİ BİLELİ ( )
999) KIZKENÖRTERDİ ( )
997) DOĞDUĞUNDAN BERİ ( )
DİĞERLERİAÇIK YAZILACAK

559) KON.BAŞINI BAĞLAMA NEDENLERİ
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1)ADET-AYIP ( )
2) GÜNAHTAN KORKAR DİNİ İNANCINDAN ( )
3)ÇEVREYE UYABİLMEK ( )
4)KON.KENDİ+ANNES+BABA İSTEDİĞİ İÇİN ( )
5)KON.EŞİ İSTEDİĞİ İÇİN ( )
6)KON.EŞİNİ ANNE+BABA İSTE.İÇİĞN ( )
7) NİŞANLANDI+EVLENDİ ( )
8) ÖYLE ÖĞRETİLDİĞİNDEN ( )
9) DİĞER ( )

560) KON. MAKYAJ YAPMAYA BAŞLADIĞI YAŞ:.....

561) KON MAKYAJ YAPARMI ( )
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) YAPAR ( )
2) YAPMAZ ( )
3) DİĞER

562) KON MAKYAJ YAPMAMA NEDENLERİ
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) KON. SEVMEZ-ALIŞKANLIK DEĞİL ( )
2) ADET DEĞİL-AYIP ( )
3)GÜNAH-BAŞI KAPALI ( )
4)GEREK YOK ( )
5)ÇEVREYE UYMAK İÇİN ( )
6) VAKTİ YOK ( )
7)KON.EŞİ İZİN VERMEZ ( )
8) KON ANNE-BABA İZİN VERMEZ ( )
9) DİĞER ( )
10) YAŞLI ( )
11) MAKYAJI BİLMEZ ( )

563) KON.KUAFÖRE GİDERMİ
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3)DİĞER ( )

564) KON KUAFÖRE GİTMEZSE NEDEN
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1)GÜNAH ( )
2) GEREK YOK -BAŞI BAĞLI ( )
3) YAŞLI ( )
4) ALIŞKAN. YOK- GENÇKEN YOKTI ( )
5) ADET DEĞİL ( )
6)SEVMEZ İSTEMEZ ( )
7)KON. EŞİ İZİN VERMEZ ( )
8) KON.KOMŞULARI SAÇINI KESER ( )
9) DİĞER ( )
10) SAÇINI KESMEZ ( )
11) SAÇINI KENDİ/AİLEDEN BİRİ KESER ( )
22) KÖYDE KUAFÖR YOK ( )

565)KON.NAZARA İNANIRMI
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

566)KON. NAZARA KARŞI NE YAPAR
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) BİRŞEY YAPMAZ ( )
2)DUA OKUTUR-ÜFLETİR ( )
3)DUA OKUR ( )
4)KURŞUN DÖKTÜRÜR ( )
5)NAZAR BONCUĞU TAKAR ( )
6)MUSKA TAKAR ( )
7)HOCAYA GİDER ( )
DEĞECE ( )
9)DİĞER ( )
10)TUZ PATLATIR/GÖMDÜRÜR ( )
11)ÜZERLİK OTU YAKILIR ( )
22) TUTMA ( )

567)KON. FALA İNANIR MI
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1)EVET ( )
2)HAYIR ( )
3)DİĞER ( )

568)FALA İNANIRSA HANGİSİNE
0)BOŞ BELİRSİZ ( )
1)KAHVE ( )
2)FASULYE-BAKLA ( )
3)YILDIZ ( )
4)SU ( )
5)İSKAMBİL ( )
6)HER TÜRLÜ FALA ( )
7)DİĞER ( )
8)EL FALI ( )
9)MEDYUM FALI ( )

569)KON. TÜRBE/YATIR ZİYARETİ YAPAR MI
0)BOŞ BELİRSİZ ( )
1)EVET ( )
2)HAYIR ( )
3)ANLAMSIZ ( )
4)DİĞER ( )

570)KON. TÜRBE/YATIR Zİ. YAPARSA NEDEN
0)BOŞ BELİRSİZ ( )
1)SEVAP ( )
2)DUA ETMEK ( )
3)BÜYÜKLERİ ANMAK ( )
4)GEZMEK-GÖRMEK ( )
5)İNANDIĞI İÇİN ( )
6)DİLEK DİLEMEK İÇİN ( )
7)ZİYARET ( )
8)SAYGIDAN ( )
9)DİĞER ( )

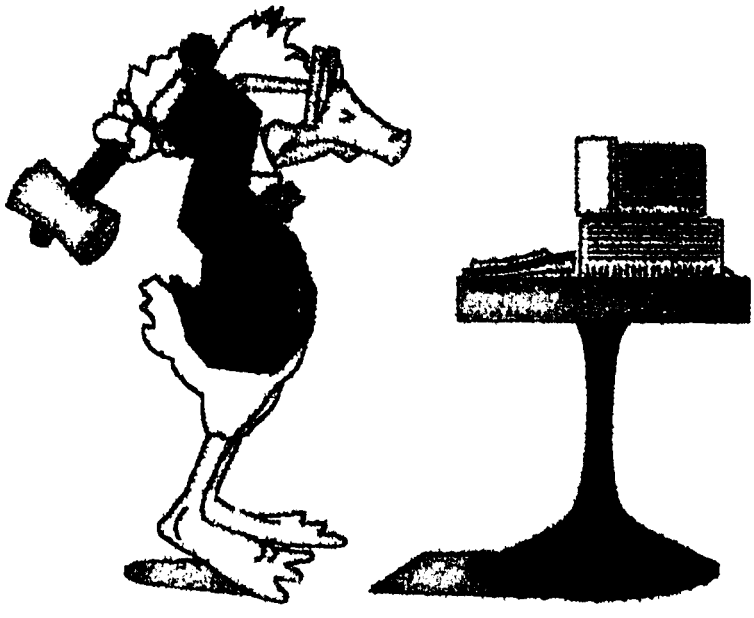

571)TÜRBE/YATIR Zİ. YAPMAZSA NEDEN

0)BOŞ BELİRSİZ ( )
1)KÖYDE/ÇEVREDE YOK ( )
2)VAKTİ-FIRSATI YOK ( )
3)BATIL İNANÇ-İNANMAZ ( )
4)EKON İMKANSIZLIKLAR NEDENİY ( )
5)KORKAR ( )
6)GÖTÜREN YOK ( )
7)ALIŞKANLIĞI YOK ( )
8)HOŞLANMAZ ( )
9)DİĞER ( )

572)KON. TÜRBE/YATIR Zİ. NE SIKLIKTA GİDER

0)BOŞ BELİRSİZ ( )
1)YILDA BİR-İKİ KERE ( )
2)HER YIL ( )
3)2 YILDA BİR ( )
4)3-4 YILDA BİR ( )
5)5+ YILDA BİR ( )
6)RASTLAYINCA ( )
7)İMKAN OLDUKÇA ( )
8)ÇOK SEYREK ( )
9)DİĞER ( )

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
MERKEZ KÜTÜPHANESİ
59665